

KARTY PRZEDMIOTÓW

program kształcenia

FIZJOTERAPIA

Studia jednolite magisterskie o profilu praktycznym

A. BIOMEDYCZNE PODSTAWY FIZJOTERAPII

Nazwa przedmiotu: ANATOMIA PRAWIDŁOWA, FUNKCJONALNA I RENTGENOWSKA .	
Kierunek: FIZJOTERAPIA Profil kształcenia: Praktyczny	Kod przedmiotu: PNM1/FM
Poziom studiów: Jednolite magisterskie	Rok: I Semestr: 1 i 2
Forma zajęć: wyklady, ćwiczenia	Liczba punktów ECTS: 5

CELE PRZEDMIOTU

C1	Przekazanie studentom teoretycznej wiedzy oraz praktycznej umiejętności w lokalizowaniu i nazewnictwie poszczególnych struktur anatomicznych organizmu jak również w identyfikacji elementów morfologicznych na obrazach RTG.
C2	Wyjaśnienie zależności strukturalnych i funkcjonalnych występujących w biernym oraz czynnym aparacie ruchu, układzie nerwowym i pozostałych strukturach ciała człowieka.
C3	Nabycie i utrwalenie wiadomości z zakresu anatomii człowieka jako bazy umiejętności dla dalszego kształcenia fizjoterapeuty.
C4	Nabycie przez studentów umiejętności identyfikacji wybranych struktur anatomicznych w atlasie, na żywym człowieku oraz na zdjęciach RTG.
C5	Przekazanie studentom wiadomości na temat zmian strukturalnych wybranych narządów ciała prowadzących do ich dysfunkcji.

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

	Brak konieczności poprzedzania przedmiotem/przedmiotami wprowadzającymi.
	Umiejętność korzystania z różnych źródeł informacji.
	Umiejętność prawidłowej prezentacji posiadanej wiedzy.
	Przydatne wiadomości z zakresu nauk biologiczno-medycznych.

OPIS EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedza- student zna i rozumie			
W1	budowę anatomiczną poszczególnych układów organizmu ludzkiego i podstawowe zależności pomiędzy ich budową i funkcją w warunkach zdrowia i choroby, a w szczególności układu narządów ruchu	A.W1	egzamin pisemny, egzamin praktyczny, egzamin ustny, kolokwia praktyczne, kolokwia teoretyczne, test
W2	rodzaje metod obrazowania, zasady ich przeprowadzania i ich wartość diagnostyczną (zdjęcie RTG, ultrasonografia, tomografia komputerowa, rezonans magnetyczny)	A.W2	egzamin pisemny, egzamin praktyczny, egzamin ustny, kolokwia praktyczne, kolokwia teoretyczne, test
W3	mianownictwo anatomiczne niezbędne do opisu stanu zdrowia	A.W3	egzamin pisemny, egzamin praktyczny, egzamin ustny, kolokwia praktyczne, kolokwia teoretyczne, test
W3	podstawy funkcjonowania poszczególnych układów organizmu człowieka oraz narządów ruchu i narządów zmysłu	A.W8	egzamin pisemny, egzamin praktyczny, egzamin ustny, kolokwia praktyczne, kolokwia teoretyczne, test
Umiejętności – Student potrafi:			
U1	planować własną aktywność edukacyjną i stale dokształcać się w celu aktualizacji wiedzy	O.U9	egzamin praktyczny, egzamin ustny, kolokwia praktyczne, kolokwia teoretyczne, test
U2	rozpoznawać i lokalizować na fantomach i modelach anatomicznych zasadnicze struktury ludzkiego ciała, w tym elementy układu ruchu, takie jak elementy układu kostno-stawowego, grupy mięśniowe i poszczególne mięśnie	A.U1	egzamin praktyczny, egzamin ustny, kolokwia praktyczne, kolokwia teoretyczne, test

U3	palpacyjnie lokalizować wybrane elementy budowy anatomicznej i ich powiązania ze strukturami sąsiednimi, w tym kostne elementy będące miejscami przyczepów mięśni i więzadeł oraz punkty pomiarów antropometrycznych, mięśnie powierzchowne oraz ścięgna i wybrane wiązki naczyniowo-nerwowe	A.U2	egzamin praktyczny, egzamin ustny, kolokwia praktyczne
Kompetencje społeczne – Student jest gotów do:			
K1	przestrzegania praw pacjenta i zasad etyki zawodowej	O.K4	egzamin pisemny, egzamin praktyczny, egzamin ustny, kolokwia praktyczne, kolokwia teoretyczne, test
K2	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń, dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	O.K5	egzamin pisemny, egzamin praktyczny, egzamin ustny, kolokwia praktyczne, kolokwia teoretyczne, test
K3	korzystania z obiektywnych źródeł informacji	O.K6	egzamin pisemny, egzamin praktyczny, egzamin ustny, kolokwia praktyczne, kolokwia teoretyczne, test
K4	wdrażania zasad koleżeństwa zawodowego i współpracy w zespole specjalistów, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym	O.K7	egzamin praktyczny, egzamin ustny, kolokwia praktyczne
K5	przyjęcia odpowiedzialności związanej z decyzjami podejmowanymi w ramach działalności zawodowej, w tym w kategoriach bezpieczeństwa własnego i innych osób	O.K9	egzamin praktyczny, egzamin ustny, kolokwia praktyczne, kolokwia teoretyczne, test

TRZĘCI PROGRAMOWE PRZEDMIOTU Z PODZIAŁEM NA FORMY ZAJĘĆ

Forma zajęć – WYKŁADY

W	<p>Wiadomości wstępne: anatomia i jej działy elementy budowy ciała ludzkiego / narząd, układ, aparat /. Układy wegetatywne, somatyczne i generatywne – ich rola w funkcjonowaniu organizmu jako całości. Okolice ciała ludzkiego. Osie i płaszczyzny – położenia w przestrzeni.</p> <p>Ogólny podział kośćca człowieka. Osteologia : funkcje, makrostruktura, kształt, właściwości fizyczne, biologiczne i biochemiczne. Elementy morfologiczne kości. Rozwój kości, naczynia i nerwy kości. Metody oceny układu kostnego – RTG, USG / badanie gęstości kości /.</p> <p>Artrologia ogólna : rozwój połączeń kości, połączenia ścisłe – podział, charakterystyka budowy i ruchomości; połączenia wolne – budowa, rola stałych i niestałych składników stawu. Budowa czaszki.</p> <p>Stawy: stopnie swobody a kształt powierzchni stawowych, przykłady. Charakterystyka stawów kończyny górnej</p> <p>Miologia ogólna: rodzaje mięśni, ich położenie. Makroskopowa budowa mięśni. Morfologiczna i topograficzna klasyfikacja mięśni. Pojęcie przyczepu mięśni / początkowy, końcowy, stały i ruchomy /. Narządy pomocnicze mięśni. Mięśnie mimiczne. Mięśni- klasyfikacja funkcjonalna, formy działania. Prawidłowa postawa ciała człowieka jej cechy, rozwój w ontogenezie i filogenezie. Topografia , przyczepy i działanie mięśni kończyny górnej – obręcz barkowa. Topografia, przyczepy i działanie mięśni kończyny górnej wolnej.</p> <p>Charakterystyka połączeń miednicy. Połączenia kończyny dolnej wolnej – powierzchnie stawowe, elementy wzmacniające. Topografia, przyczepy i działanie mięśni kończyny dolnej. Połączenia tułowia i klatki piersiowej. Topografia, przyczepy, działanie mięśni powierzchownych i głębokich grzbietu. Topografia, przyczepy i działanie mięśni brzucha.</p> <p>Nerwy rdzeniowe / sploty / i czaszkowe – ich funkcje. Budowa mózgowia: rdzeń przedłużony, mózdzek, most. Budowa mózgowia: śródmózgowie, międzymózgowie, kresomózgowie. Funkcje struktur mózgowia. Układ nerwowy autonomiczny – ośrodki, drogi, funkcje.</p> <p>Organizacja czynności czuciowych i ruchowych układu nerwowego. Narządy zmysłów: klasyfikacja, budowa, funkcje, ośrodki i drogi nerwowe. Budowa i funkcje powłoki wspólnej ciała; receptory skóry</p> <p>Układ dokrewny: ogólna charakterystyka i przegląd gruczołów z uwzględnieniem topografii. Rodzaje i działanie hormonów gruczołowych i tkankowych. Rozwój zarodkowy człowieka. Układ płciowy – ogólna charakterystyka topografii, budowy i funkcji narządów płciowych żeńskich i męskich. Gonady jako gruczoły dokrewne.</p> <p>Układ krwionośny – ogólna charakterystyka i podział. Serce – budowa, ośrodki automatyzmu, ukrwienie i unerwienie. Naczynia krwionośne – budowa funkcja.</p> <p>Układ limfatyczny – narządy chłonne, ich topografia i budowa. Naczynia limfatyczne. Układ oddechowy: ogólna charakterystyka i podział na odcinki. Funkcje układu oddechowego. Mechanizm oddychania. Opłucna.</p> <p>Układ moczowy - ogólna charakterystyka budowy. Nerki jako narząd wydalniczy. Funkcja nefronu. Układ pokarmowy: ogólna charakterystyka i podział na odcinki. Budowa i funkcja poszczególnych narządów układu pokarmowego. Otrzewna</p>
----------	---

Forma zajęć – ĆWICZENIA

ĆW	<p>Morfologia kości kończyny górnej: obojczyk, łopatka, kość ramienna. Morfologia kości kończyny górnej wolnej: kość łokciowa, promieniowa, kości ręki.</p> <p>Morfologia kości obręczy kończyny dolnej: kość miedniczna. Osie i płaszczyzny ciała. Morfologia kości kończyny dolnej wolnej: kość udowa, piszczelowa, strzałkowa, kości stopy.</p> <p>Morfologia kości tułowia: kręgi szyjne – w tym kręgi szczytowy i obrotowy, piersiowe, lędźwiowe, kość krzyżowa i ogonowa. Morfologia kości klatki piersiowej.</p> <p>Czytanie zdjęć RTG – kończyna górna, dolna, kręgosłup. Kości czaszki, ich rozwój i podział. Połączenia kości czaszki. Mięśnie mimiczne.</p> <p>Mięśnie uczestniczące w ruchach łopatki. Staw ramienny – budowa, funkcje, ruchy i wykonujące je mięśnie. Połączenia kości przedramienia i ręki. Mięśnie uczestniczące w ruchach przedramienia i ręki. Stawy i mięśnie własne ręki.</p> <p>Połączenia miednicy. Staw biodrowy i działające na niego mięśnie. Połączenia kości podudzia. Opis zdjęć RTG. Mięśnie uczestniczące w ruchach podudzia i stopy. Stopa jako funkcjonalna całość: połączenia kości, łuki stopy, mięśnie własne.</p> <p>Połączenia kręgow. Czynności kręgosłupa. Mięśnie uczestniczące w ruchach kręgosłupa – przyczepy, działanie od strony brzusznej i grzbietowej. Połączenia klatki piersiowej. Budowa kręgosłupa na zdjęciach RTG.</p> <p>Mięśnie klatki piersiowej – przyczepy, udział w ruchach. Staw skroniowo-żuchwowy. Mięśnie głowy i szyi uczestniczące w ruchach żuchwy.</p> <p>Ruchy głowy i wykonujące je mięśnie. Działanie i unerwienie mięśni mimicznych. Ogólna budowa ośrodkowego układu nerwowego. Topografia i funkcje wybranych struktur ośrodkowego układu nerwowego – mózgowie, rdzeń kręgowy.</p> <p>Koordinacja nerwowa ruchów tułowia i głowy. Serce – budowa, topografia naczyń serca. Topografia głównych naczyń tętniczych i żylnych. Naczynia i nerwy kończyny górnej i dolnej.</p> <p>Narządy zmysłów. Gruczoły dokrewne i ich hormony. Układ oddechowy.</p> <p>Układ limfatyczny. Układ wydalniczy. Układ pokarmowy. Główne narządy układów i ich funkcje.</p>
-----------	--

NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

1. **wykład** – wykład z prezentacją multimedialną.

2. **ćwiczenia** – metoda karty pracy studenta – studenci rozwiązują przygotowane przez prowadzącego zagadnienia problemowe, dotyczące bieżącego tematu; metoda dyskusyjna. Posługują się fantomem ciała człowieka, modelami kości i mięśni oraz atlasami anatomicznymi jak również dostępnymi pomocami naukowymi - obrazy RTG / rdzeń kręgowy, nerwy rdzeniowe, mózgowie, połączenia stawowe /.

SPOSOBY I METODY OCENY (F – FORMUJĄCA, P – PODSUMOWUJĄCA)

F1. – ocena przygotowania do ćwiczeń

F2. – ocena umiejętności pracy w grupie oraz sposobu prezentacji

F3. – zaliczenie ćwiczeń – forma pisemna

P1. – ocena opanowania materiału nauczania będącego przedmiotem wykładu - egzamin

LITERATURA PODSTAWOWA

1. Bochenek A. Reicher M.: Anatomia człowieka. PZWL Warszawa 1989.
2. Borowiec S.: Anatomia człowieka. AWF Warszawa 1986.
3. Marecki B.: Anatomia funkcjonalna. PWN Warszawa 1991.
4. Sokołowska-Pituchowa U.: Anatomia człowieka .PZWL Warszawa 2001.
5. Szczęsny L.(red). Radiologia – podręcznik dla studentów medycyny. Warszawa PZWL, 1989.

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA

1. Snielnikow R.: Atlas anatomii człowieka. Medycyna Moskwa 1985.
2. Sobotta J.: Atlas anatomii człowieka. U&P Warszawa 2002.

Nazwa przedmiotu:	
ANATOMIA PALPACYJNA	
Kierunek: FIZJOTERAPIA Profil kształcenia: praktyczny	Kod przedmiotu: PNM2/FM
Poziom studiów: Jednolite magisterskie	Rok: II Semestr: 3
Forma zajęć: wyklady, ćwiczenia	Liczba punktów ECTS: 2

CELE PRZEDMIOTU

C1	Poszerzenie wiedzy z zakresu budowy układu kostno-stawowego i mięśniowego, a także z zakresu anatomii funkcjonalnej.
C2	Wykształcenie umiejętności lokalizowania narządów oraz elementów układu ruchu i analizowania ich czynności
C3	Nabywanie kompetencji w zakresie weryfikacji poprawności lokalizowania i oceny struktur anatomicznych na żywym człowieku.

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

	Ma podstawową wiedzę z zakresu anatomii i nauk pokrewnych.
	Umiejętność korzystania z różnych źródeł informacji.
	Umiejętność prawidłowej prezentacji posiadanej wiedzy oraz własnych poglądów.
	Umiejętność pracy samodzielnej oraz pracy grupowej.

OPIS EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedza- student zna i rozumie			
W1	budowę anatomiczną poszczególnych układów organizmu ludzkiego i podstawowe zależności pomiędzy ich budową i funkcją w warunkach zdrowia i choroby, a w szczególności układu narządów ruchu	A.W1	test
W2	mianownictwo anatomiczne niezbędne do opisu stanu zdrowia	A.W3	sprawdzian praktyczny, test
W3	podstawy funkcjonowania poszczególnych układów organizmu człowieka oraz narządów ruchu i narządów zmysłu	A.W8	test
W4	metody oceny czynności poszczególnych narządów i układów oraz możliwości ich wykorzystania do oceny stanu funkcjonalnego pacjenta w różnych obszarach klinicznych	A.W10	sprawdzian praktyczny, test
W5	problematykę z zakresu dyscypliny naukowej – nauki biologiczne w tym rozwój, budowę i funkcje organizmu człowieka w warunkach prawidłowych i patologicznych	O.W1	sprawdzian praktyczny, test
Umiejętności – Student potrafi:			
U1	rozpoznawać i lokalizować na fantomach i modelach anatomicznych zasadnicze struktury ludzkiego ciała, w tym elementy układu ruchu, takie jak elementy układu kostno-stawowego, grupy mięśniowe i poszczególne mięśnie	A.U1	sprawdzian praktyczny
U2	palpacyjnie lokalizować wybrane elementy budowy anatomicznej i ich powiązania ze strukturami sąsiednimi, w tym kostne elementy będące miejscami przyczepów mięśni i więzadeł oraz punkty pomiarów antropometrycznych, mięśnie powierzchowne oraz ścięgna i wybrane wiązki naczyniowo-nerwowe	A.U2	sprawdzian praktyczny
Kompetencje społeczne – Student jest gotów do:			
K1	nawiązania i utrzymania pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych	O.K1	sprawdzian praktyczny

TREŚCI PROGRAMOWE PRZEDMIOTU Z PODZIAŁEM NA FORMY ZAJĘĆ

Forma zajęć – WYKŁADY	
W	Definicja, cele, zasady i metodyka przeprowadzania badania palpacyjnego. Identyfikacja położenia poszczególnych kości kończyny górnej oraz ich połączeń. Topografia poszczególnych mięśni kończyny górnej oraz ich czynność. Palpacja omawianych elementów.
	Identyfikacja położenia poszczególnych kości kończyny dolnej oraz ich połączeń. Topografia mięśni obręczy kończyny dolnej oraz mięśni kończyny dolnej wolnej. Metody palpacji poszczególnych omawianych struktur.
	Kości kręgosłupa i klatki piersiowej oraz ich połączenia. Mięśnie grzbietu i brzucha ich funkcja. Palpacja omawianych struktur.
	Kości czaszki. Mięśnie głębokie grzbietu , szyi i głowy. Metody palpacji poszczególnych omawianych struktur. Wybrane główne elementy obwodowego układu nerwowego oraz układu naczyniowego możliwe do identyfikacji przy zastosowaniu palpacji.
Forma zajęć - ćwiczenia	
ĆW	<p>Okolice ciała człowieka. Osie i płaszczyzny. Palpacja struktur kończyny górnej. Wyczuwalność elementów kostnych, stawowych i mięśniowych.</p> <p>Palpacyjna lokalizacja elementów morfologicznych kości obręczy kończyny górnej oraz głównych naczyń i nerwów.</p> <p>Lokalizacja palpacyjna elementów morfologicznych kości obręczy kończyny dolnej oraz mięśni tej okolicy.</p> <p>Odnajdywanie metodą palpacji struktur kostnych, stawowych i mięśniowych kończyny dolnej wolnej.</p> <p>Kości kręgosłupa i klatki piersiowej. Palpacja poszczególnych elementów tych struktur oraz więzadeł i połączeń stawowych.</p> <p>Palpacja mięśni grzbietu i brzucha, lokalizacja przyczepów oraz głównych powięzi tej okolicy. Kości czaszki. Palpacja głównych naczyń krwionośnych i nerwów obwodowych ciała człowieka.</p>

NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

1. – **wykład** – wykład z prezentacją multimedialną, pokaz praktyczny.

2. – **ćwiczenia** – ćwiczenia praktyczne, dyskusja, praca w zespołach.

SPOSOBY I METODY OCENY (F – FORMUJĄCA, P – PODSUMOWUJĄCA)

F1. – ocena umiejętności aktywnego uczestnictwa w dyskusji

F2. - ocena przygotowania do ćwiczeń i tematyki z nimi związanej

P1. – ocena opanowania materiału nauczania będącego przedmiotem wykładu – zaliczenie z oceną.

P2. – ocena opanowania materiału nauczania będącego przedmiotem ćwiczeń – praktyczne opanowanie poszczególnych obszarów wiedzy z przedmiotu.

LITERATURA PODSTAWOWA

1. Tixa S.: Atlas anatomii palpacyjnej. Warszawa, 2008, PZWL.
2. Jorritsma W.: Anatomia na żywym osobniku. Wstęp do terapii manualnej. Wrocław 2004, Urban & Partner.
3. Bernhard Reichert.: Techniki badania palpacyjnego. Anatomia topograficzna narządu ruchu w praktyce fizjoterapeutycznej. Łódź 2012, Galaktyka
4. Kapandji A.I.: Anatomia funkcjonalna stawów. Tom I-III. Wrocław 2013, Elsevier Urban & Partner.

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA

1. Bochenek A. Reicher M.: Anatomia człowieka. Tom I-IV. Warszawa 2007, PZWL.

Nazwa przedmiotu:

BIOLOGIA MEDYCZNA

Kierunek: FIZJOTERAPIA Profil kształcenia: Praktyczny	Kod przedmiotu: PNM3/FM
Poziom studiów: Jednolite magisterskie	Rok: I Semestr: 1
Forma zajęć: wyklady, ćwiczenia	Liczba punktów ECTS: 1

CELE PRZEDMIOTU

C1	Dostarczenie wiedzy z zakresu budowy i funkcji komórek ludzkich, ich organelli oraz cyklu życiowego komórek.
C2	Wyposażenie studenta w wiedzę dotyczącą budowy i funkcji poszczególnych typów tkanek człowieka
C3	Zaznajomienie studentów z wiedzą z zakresu regulacji hormonalnej funkcjonowania organizmu człowieka na poziomie systemowym, tkankowym i komórkowym.
C4	Wyposażenie absolwenta w wiedzę z zakresu zasad dziedziczenia jednogenowego, wielogenowego, niezależnego oraz sprzężonego z płcią a także dziedziczenia pozajądrowej informacji genetycznej.
C5	Dostarczenie wiedzy z zakresu zmienności genetycznej, molekularnego podłoża mutagenyzy, powszechnych czynników mutagennych oraz chorób genetycznych.
C6	Wyposażenie studenta w wiedzę z zakresu rozwoju embrionalnego człowieka, z uwzględnieniem mejozy, gametogenezy, zaplemnienia i zapłodnienia oraz etapów rozwoju zarodkowego i organogenezy.

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

	Wiedza z zakresu biologii na poziomie szkoły średniej.
	Umiejętność korzystania z różnych źródeł informacji.
	Umiejętności pracy samodzielnej oraz w grupie.

OPIS EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedza- student zna i rozumie			
W1	problematykę z zakresu dyscypliny naukowej – nauki biologiczne w tym rozwój, budowę i funkcje organizmu człowieka w warunkach prawidłowych i patologicznych	O.W1	test
W2	zewnętrzne czynniki fizyczne i ich wpływ na organizm człowieka	A.W12	test
W3	rozwój embrionalny, organogenezę oraz etapy rozwoju zarodkowego i płciowego człowieka	A.W5	test
Umiejętności – Student potrafi:			
U1	oceniać wpływ czynników fizycznych na organizm człowieka, odróżniając reakcje prawidłowe i zaburzone	A.U8	test
U2	określić wskaźniki biochemiczne i ich zmiany w przebiegu niektórych chorób oraz pod wpływem wysiłku fizycznego, w zakresie bezpiecznego stosowania metod fizjoterapii	A.U3	test
Kompetencje społeczne – Student jest gotów do:			
K1	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń, dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	O.K5	test
K2	korzystania z obiektywnych źródeł informacji	O.K6	test

TREŚCI PROGRAMOWE PRZEDMIOTU Z PODZIAŁEM NA FORMY ZAJĘĆ

Forma zajęć – WYKŁADY

Budowa komórki i funkcja organelli komórkowych; część I:

Błona plazmatyczna – rola poszczególnych składników; transport bierny, aktywny, nośniki, symport, antyport, kanały, dwukierunkowy ruch błon, endocytoza, egzocytoza.

Komunikacja międzykomórkowa: odbieranie sygnałów, transdukcja sygnału do wnętrza komórki, biologiczne efekty wewnątrzkomórkowe – podstawowe mechanizmy.

Budowa komórki i funkcja organelli komórkowych; część II:

Cytoplazma, cytoszkielet, centriole, mitochondria, siateczka śródplazmatyczna, aparat Golgiego, lizosomy, peroksysomy, proteasomy

Jądro komórkowe, organizacja materiału genetycznego, kod genetyczny:

Budowa i funkcja jądra i jąderka, budowa DNA, stopnie organizacji materiału genetycznego: chromatyna, chromosomy; genom; geny; kod genetyczny

Ekspresja informacji genetycznej

Ekspresja (odczytywanie) informacji genetycznej, regulacja. Transkrypcja, modyfikacje potranskrypcyjne. Translacja, modyfikacje potranslacyjne, regulacja; Przekazywanie informacji genetycznej z pokolenia na pokolenie: replikacja jądrowego i mitochondrialnego DNA

V Cykl komórkowy:

Cykl życiowy komórki, interfaza, podział – przebieg, regulacja; zjawiska apoptozy i nekrozy

Podziały komórkowe:

Komórkowa organizacja materiału genetycznego, podział mitotyczny komórki zwierzęcej, cytokineza, fazy mejozy, rekombinacja genetyczna

Zasady dziedziczenia, część I:

Gen, allel, allelomorfizm, fenotyp, fenokopia; Dziedziczenie mendlowskie: definicja dominacji, recesywności, kodominacji; Dziedziczenie jednogenowe: autosomalne recesywne, autosomalne dominujące, allele wielokrotne

Zasady dziedziczenia, część II:

Dziedziczenie jednogenowe sprzężone z płcią recesywne i dominujące; Dziedziczenie wielogenowe: geny kumulatywne, dopełniające, epistaza, sprzężone, dziedziczenie mitochondrialne (matczyne).

Zmienność i dziedziczność:

Typy mutacji; mutacje genowe, chromosomowe i genomowe. Molekularne i kliniczne następstwa mutacji

Forma zajęć – ĆWICZENIA	
--------------------------------	--

ĆW	<p>Repetitorium – poziomy organizacji życia Definicja życia, podstawowe cechy życia, poziomy organizacji życia, teoria komórkowa budowy organizmów, gen - jednostka dziedziczności i rozwoju, ewolucja organizmów, wzajemne powiązania organizmów zależnościami ekologicznymi,</p> <p>Repetitorium – związki między budową a funkcją biologiczną wybranych struktur Zróżnicowanie funkcjonalne komórek na wybranych przykładach. związki między budową a funkcją biologiczną wybranych struktur na przykładzie tkanki mięśniowej</p> <p>Repetitorium - podstawy genetyki Szacowanie ryzyka ujawnienia się danej choroby genetycznej w oparciu o zasady dziedziczenia. Analiza historii rodzinnej, krzyżówek genetycznych i drzew rodowych.</p> <p>Zmienność, mutacje, aberracje chromosomalne Fenotypowe konsekwencje mutacji. Mutacje spontaniczne, czynniki mutagenne i kancerogenne, nondysjunkcja. Aneuploidie autosomów i chromosomów płci. Poliploidalność</p> <p>Tkanka nabłonkowa, tkanka łączna - budowa, funkcje wybranych układów i narządów Połączenia międzykomórkowe w tkankach; Typy nabłonków, w tym: naczyń, dróg oddechowych, przewodu pokarmowego i innych, skóry. Tkanka łączna - typy, występowanie, funkcja. Krew, Chrzątka, Kość, Tkanka tłuszczowa</p> <p>Tkanka mięśniowa nerwowa, łączna, nabłonkowa - budowa, funkcje wybranych układów i narządów Typy nabłonków, w tym: naczyń, dróg oddechowych, przewodu pokarmowego i innych, skóry. Tkanka łączna - typy, występowanie, funkcja. Krew, Chrzątka, Kość, Tkanka tłuszczowa. Tkanka mięśniowa - występowanie, funkcja. Mięśnie gładkie; Mięśnie poprzecznie prążkowane szkieletowe; Mięśnie poprzecznie prążkowane serca; Tkanka nerwowa – budowa, funkcja; Typy neuronów, Nerwy, Tkanka glejowa</p> <p>Tkanka mięśniowa – budowa, funkcje wybranych układów i narządów Tkanka mięśniowa - występowanie, funkcja. Mięśnie gładkie; Mięśnie poprzecznie prążkowane szkieletowe; Mięśnie poprzecznie prążkowane serca.</p> <p>Tkanka nerwowa –budowa, funkcje wybranych układów i narządów Tkanka nerwowa – budowa, funkcja; Typy neuronów, Nerwy, Tkanka glejowa</p> <p>Podstawowa charakterystyka etapów embriogenezy człowieka. Błony płodowe, łożysko Ontogeneza; zapłodnienie i zaplemnienie, bruzdkowanie, gastrulacja, powstawanie listków zarodkowych, organogeneza. Mechanizmy rozwoju zarodkowego: ruchy morfogenetyczne, inhibicja kontaktowa, indukcja embrionalna, degeneracja morfogenetyczna. Gametogeneza u człowieka: oogeneza, cykl miesięczny, kontrola hormonalna; spermatogeneza i spermioogeneza, kontrola hormonalna. Błony płodowe, pochodzenie i funkcja: owodnia, pęcherzyk żółtkowy, kosmówka i łożysko, omocznia, sznur pępowinowy</p> <p>Czynniki teratogenne i wady rozwojowe Wady rozwojowe; ośrodkowego układu nerwowego i cewy nerwowej; wady serca, układu pokarmowego, nerek i ukł. Moczowego; wady kończyn (polidaktylia, syndaktylia, fokomelia, amelia). Czynniki teratogenne. Mnogie wady rozwojowe (zespoły Beckwitha-Wiedemanna i Williama)</p> <p>Budowa gruczołów wydzielania wewnętrznego. Hormony, regulacja hormonalna</p>
-----------	--

Sekrecja endokrynowa, parakrynowa, autokrynowa. Podział hormonów na podstawie struktury chemicznej i mechanizmu działania. Budowa, funkcja i działanie gruczołów dokrewnych oraz hormonów w nich syntetyzowanych: podwzgórze, przysadka mózgowa, obwodowe gruczoły wydzielania wewnętrznego na przykładzie: tarczycy, przytarczyc, trzustki, nadnerczy, gonad. Mechanizm działania hormonów białkowych, steroidowych oraz cytokin na poziomie komórkowym.

NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

1. wykład - prezentacja multimedialna
2. ćwiczenia audytoryjne – rozwiązywanie zadań problemowych, dyskusja, praca w grupach, prelekcja multimedialna, burza mózgów.

SPOSOBY I METODY OCENY (F – FORMUJĄCA, P – PODSUMOWUJĄCA)

F1. – ocena przygotowania do ćwiczeń audytoryjnych i tematyki z nimi związanej
F2. – ocena aktywności podczas zajęć, dyskusji
P1. – ocena opanowania materiału nauczania będącego przedmiotem wykładów - egzamin
P2. – ocena opanowania materiału nauczania będącego przedmiotem ćwiczeń - kolokwia na ćwiczeniach

LITERATURA PODSTAWOWA

1. Mizgajska-Wiktor H., Fogt-Wyrwas R., Jarosz W. Podstawy biologii człowieka. PWN Warszawa;
2. Zawistowski S. Zarys histologii. Podręcznik dla studentów. PZWL W-wa,
3. Friedman JM i wsp. Genetyka. Urban & Partner Wrocław;

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA

1. Ostrowski K. Embriologia człowieka. Podręcznik dla studentów medycyny. PZWL Warszawa.
2. Sobotta J. Atlas histologii: cytologia i histologia. Urban & Partner Wrocław

Nazwa przedmiotu: GENETYKA	
Kierunek: FIZJOTERAPIA Profil kształcenia: praktyczny	Kod przedmiotu: PNM4/FM

Poziom studiów: Jednolite magisterskie	Rok: I Semestr: 1
Forma zajęć: wykłady, ćwiczenia	Liczba punktów ECTS: 1

CELE PRZEDMIOTU

C1	Poznanie zasad inżynierii genetycznej i biotechnologii.
-----------	---

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

	Brak konieczności poprzedzania przedmiotem/przedmiotami wprowadzającymi.
	Umiejętność korzystania z różnych źródeł informacji.
	Umiejętność prawidłowej prezentacji posiadanej wiedzy oraz własnych poglądów.
	Umiejętność pracy samodzielnej oraz pracy grupowej.

OPIS EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedza- student zna i rozumie			
W1	problematykę z zakresu dyscypliny naukowej – nauki biologiczne w tym rozwój, budowę i funkcje organizmu człowieka w warunkach prawidłowych i patologicznych	O.W1	test
W2	problematykę z zakresu dyscypliny naukowej – nauki medyczne w tym etiologię, patomechanizm, objawy i przebieg najczęstszych chorób	O.W2	test

W3	podstawowe właściwości fizyczne, budowę i funkcje komórek i tkanek organizmu człowieka	A.W4	test
W4	podstawowe procesy metaboliczne zachodzące na poziomie komórkowym, narządowym i ustrojowym, w tym zjawiska regulacji hormonalnej, reprodukcji i procesów starzenia się oraz ich zmian pod wpływem wysiłku fizycznego lub w efekcie niektórych chorób	A.W7	test
W5	uwarunkowania genetyczne rozwoju chorób w populacji ludzkiej	A.W20	test
W6	genetyczne i związane z fenotypem uwarunkowania umiejętności ruchowych	A.W21	test
Umiejętności – Student potrafi:			
U1	zastosować działania ukierunkowane na edukację zdrowotną, promocję zdrowia, profilaktykę niepełnosprawności, a także pierwotną i wtórną profilaktykę chorób	O.U7	obserwacja pracy studenta
U2	inspirować inne osoby do uczenia się oraz podejmowania aktywności fizycznej	O.U10	obserwacja pracy studenta
U3	komunikować się z pacjentem i jego rodziną w atmosferze zaufania, z uwzględnieniem potrzeb pacjenta i jego praw	O.U11	obserwacja pracy studenta
U4	komunikować się ze współpracownikami w zespole i dzielić się wiedzą	O.U12	obserwacja pracy studenta
U5	przeprowadzić wywiad i analizować zebrane informacje w zakresie potrzebnym dla prowadzenia fizjoterapii	A.U14	obserwacja pracy studenta
Kompetencje społeczne – Student jest gotów do:			

K1	wykonywania zawodu, będąc świadomym roli, jaką fizjoterapeuta pełni na rzecz społeczeństwa, w tym społeczności lokalnej	O.K2	obserwacja pracy studenta
K2	przestrzegania praw pacjenta i zasad etyki zawodowej	O.K4	obserwacja pracy studenta
K3	korzystania z obiektywnych źródeł informacji	O.K6	obserwacja pracy studenta

TREŚCI PROGRAMOWE PRZEDMIOTU Z PODZIAŁEM NA FORMY ZAJĘĆ

Forma zajęć – WYKŁADY

<p>W</p>	<p>Kwasy nukleinowe, budowa i funkcja. Historia odkryć i badań kwasów nukleinowych. DNA jako nośnik informacji genetycznej. Struktura podwójnej helisy. Rodzaje RNA ich budowa i funkcja. Różnice między DNA, a RNA. Replikacja genomu. Enzymy biorące udział w replikacji. Organizacja genomu komórek eukariotycznych: jądrowy, chloroplastowy i mitochondrialny, wirusy DNA i wirusy RNA.</p> <p>Od genu do białka: dogmat biologii molekularnej, cechy kodu genetycznego, regulacja ekspresji genów u <i>Procaryota</i>. Budowa i funkcja operonów. Inne mechanizmy regulacji ekspresji genów.</p> <p>Regulacja funkcji genów u <i>Eucaryota</i>. Zmiany w strukturze chromatyny. Metylacja histonów i DNA. Czynniki transkrypcyjne. Regulacja na poziomie potranskrypcyjnym. Transport mRNA przez błonę jądrową, translacja, fałdowanie i degradacja białek.</p> <p>Genetyczne i środowiskowe uwarunkowania nowotworów. Podłoże molekularne choroby nowotworowej. Protoonkogeny, aktywacja. Geny supresorowe. Etapy procesu nowotworowego. Czynniki kancerogenne. Nowotwory dziedziczne</p> <p>Techniki inżynierii genetycznej. Enzymy restrykcyjne. Wektory, klonowanie DNA, komórek. Izolacja DNA. PCR. Hybrydyzacja w analizie kwasów nukleinowych. Rozdział elektroforetyczny kwasów nukleinowych</p> <p>Inżynieria genetyczna w diagnostyce molekularnej. Diagnostyka wad rozwojowych. Molekularne podłoże chorób genetycznych, np. mitochondrialnych i nowotworowych. Metody przesiewowe w diagnostyce molekularnej. Zastosowanie markerów molekularnych.</p> <p>Wybrane zagadnienia z biotechnologii. Transformacja i organizmy transgeniczne. Uzyskiwanie zwierząt transgenicznych i ich wykorzystanie w nauce. Metody klonowania zwierząt.</p> <p>Terapie genowe. Rodzaje terapii, wektory wirusowe i inne metody wprowadzania genów do komórek. Terapia genowa u ludzi, próby kliniczne. Terapia genowa nowotworów</p> <p>Genetyczne podłoże starzenia się. Teorie starzenia się.</p>
<p>Forma zajęć – ĆWICZENIA</p>	

ĆW	<p>Dziedziczenie mendlowskie w odniesieniu do wybranych cech u ludzi.</p> <p>Choroby dziedziczone recesywnie. Choroby dziedziczone dominująco. Modyfikacje rozszczepień mendlowskich. Dziedziczenie genów w organellach</p> <p>Opracowywanie rodowodów dla wybranych cech i chorób u człowieka.</p> <p>Analiza rodowodowa, ustalanie sposobu dziedziczenia przykładowych chorób genetycznych</p> <p>Chromosomowa teoria dziedziczenia.</p> <p>Dziedziczenie u ludzi cech sprzężonych z płcią. Determinacja płci. Inaktywacja chromosomu X u samic ssaków. Geny sprzężone. Projektowanie map sprzężeń</p> <p>Konsekwencje zmian w sekwencji nukleotydów.</p> <p>Rodzaje mutacji genowych. Czynniki mutagenne. Mutacje punktowe jako przyczyna chorób genetycznych.</p> <p>Zmiany w liczbie lub strukturze chromosomów jako przyczyna chorób genetycznych.</p> <p>Nieprawidłowa liczba chromosomów. Nondysjunkcja. Zmiany w strukturze chromosomów. Choroby człowieka wynikające ze zmian chromosomowych. Analiza kariotypów</p> <p>Cechy u człowieka uwarunkowane wieloczynnikowo</p> <p>Cechy jakościowe i ilościowe, transgresja, odziedziczalność. Wybrane wady u ludzi warunkowane wieloczynnikowo</p> <p>Praktyczne zastosowanie technologii DNA.</p> <p>Zastosowania medyczne; diagnostyka i leczenie, produkty farmaceutyczne; dowody sądowe; ustalanie profili genetycznych; ochrona środowiska. Problemy etyczne związane z użyciem metod inżynierii genetycznej</p> <p>Poradnictwo genetyczne</p> <p>Diagnoza fenotypowa. Analiza rodowodów. Diagnostyka prenatalna</p> <p>Podstawy genetyki populacji</p> <p>Populacja w stanie równowagi. Prawo Hardyego-Weinberga. Czynniki zmieniające różnorodność genetyczną populacji</p>
-----------	--

NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

1. wykłady – wykład z prezentacją multimedialną.
2. ćwiczenia - rozwiązywanie zadań problemowych, dyskusja, praca w grupach, prelekcja multimedialna, burza mózgów

SPOSOBY I METODY OCENY (F – FORMUJĄCA, P – PODSUMOWUJĄCA)

F1. – ocena umiejętności aktywnego uczestnictwa w dyskusji

P1. – ocena opanowania materiału nauczania będącego przedmiotem wykładu - egzamin

LITERATURA PODSTAWOWA

1. Jarygin W.: Biologia. Podręcznik dla studentów kierunków medycznych. Warszawa, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2003.
2. Jorde L.B., Carem J.C., Bamshad M.J., White R.L., Genetyka medyczna. Czelej. Lublin 2003.
3. Fletcher H., Hickey I., Winter P.: Genetyka. Krótkie wykłady. Wyd. Nauk. PWN Warszawa 2010.
4. Turner P., McLennan A., Bates A., White M. Biologia molekularna. Krótkie wykłady. PWN 2011.

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA

1. Brown T.A. Genomy. PWN 2009.
2. Bal J. (red.) Biologia molekularna w medycynie. Elementy Genetyki Klinicznej. PWN 2011.

Nazwa przedmiotu: BIOCHEMIA	
Kierunek: FIZJOTERAPIA Profil kształcenia: Praktyczny	Kod przedmiotu: PNM5/FM
Poziom studiów: Jednolite magisterskie	Rok: I Semestr: 1
Forma zajęć: wykłady, ćwiczenia	Liczba punktów ECTS: 2

CELE PRZEDMIOTU

C1	Dostarczenie wiedzy z zakresu budowy i funkcji aminokwasów, nukleotydów, monosacharydów, kwasów tłuszczowych, witamin i ich pochodnych, wchodzących w skład makrocząsteczek obecnych w komórkach, macierzy zewnątrzkomórkowej oraz płynach ustrojowych.
C2	Dostarczenie wiedzy z zakresu budowy i funkcji makromolekuł występujących w organizmie ludzkim.

C3	Wyposażenie studenta w wiedzę o podstawowych reakcjach związków nieorganicznych i organicznych w roztworach wodnych.
C4	Wyposażenie studenta w wiedzę o profilach metabolicznych w podstawowych tkankach i narządach organizmu człowieka w fizjologii i patologii ustroju.
C5	Dostarczenie wiedzy z zakresu biochemicznych podstaw regulacji metabolizmu i jego integracji w organizmie ludzkim oraz zaburzeń procesów biochemicznych w poszczególnych stanach klinicznych.

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

Wiedza z zakresu chemii, biologii na poziomie szkoły średniej.
Umiejętność wykonywania prostych obliczeń matematycznych.
Znajomość elementarnych zasad pracy, w tym BHP, w laboratorium chemicznym.
Umiejętność korzystania z różnych źródeł informacji.
Umiejętności pracy samodzielnej oraz w grupie.

OPIS EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedza- student zna i rozumie			
W1	problematykę z zakresu dyscypliny naukowej – nauki biologiczne w tym rozwój, budowę i funkcje organizmu człowieka w warunkach prawidłowych i patologicznych	O.W1	test
W2	podstawowe właściwości fizyczne, budowę i funkcje komórek i tkanek organizmu człowieka	A.W4	test
W3	podstawowe procesy metaboliczne zachodzące na poziomie komórkowym, narządowym i ustrojowym, w tym zjawiska regulacji hormonalnej, reprodukcji i procesów starzenia się oraz ich zmian pod wpływem wysiłku fizycznego lub w efekcie niektórych chorób	A.W7	test

W4	metody oceny czynności poszczególnych narządów i układów oraz możliwości ich wykorzystania do oceny stanu funkcjonalnego pacjenta w różnych obszarach klinicznych	A.W10	test
W5	mechanizm działania środków farmakologicznych stosowanych w ramach różnych chorób i układów człowieka, zasady ich podawania oraz ograniczenia i działania uboczne, a także wpływ tych środków na sprawność pacjenta ze względu na konieczność jego uwzględnienia w planowaniu fizjoterapii	A.W11	test
Umiejętności – Student potrafi:			
U1	interpretować wyniki badań czynnościowych oraz przeprowadzać testy funkcjonalne niezbędne do doboru środków fizjoterapii i interpretować ich wyniki	O.U2	obserwacja pracy studenta
U2	określić wskaźniki biochemiczne i ich zmiany w przebiegu niektórych chorób oraz pod wpływem wysiłku fizycznego, w zakresie bezpiecznego stosowania metod fizjoterapii	A.U3	obserwacja pracy studenta
Kompetencje społeczne – Student jest gotów do:			
K1	prezentowania postawy promującej zdrowy styl życia, propagowania i aktywnego kreowania zdrowego stylu życia i promocji zdrowia w trakcie działań związanych z wykonywaniem zawodu i określania poziomu sprawności niezbędnego do wykonywania zawodu fizjoterapeuty	O.K3	obserwacja pracy studenta

TREŚCI PROGRAMOWE PRZEDMIOTU Z PODZIAŁEM NA FORMY ZAJĘĆ

Forma zajęć – WYKŁADY

<p>W</p>	<p>Gospodarka wodno-elektrolitowa w ustroju człowieka Mikroelementy, makroelementy. Płyny ustrojowe, ich rodzaje, skład chemiczny i właściwości. Podstawowe elektrolity płynów ustrojowych, rozmieszczenie, znaczenie biologiczne. Budowa i właściwości błon biologicznych. Mechanizmy utrzymywania gradientów jonowych (Na⁺, K⁺, Ca²⁺) w poprzek błon (kanały, pompy), funkcja biologiczna. Jonogram osocza krwi, izojonia, izotonia, płyn fizjologiczny.</p> <p>Budowa i rola makromolekuł występujących w organizmie ludzkim. Węglowodany (monosacharydy, oligosacharydy i polisacharydy; homo- i heteroglikany). Lipidy i ich pochodne. Zasady azotowe i nukleotydy, kwasy nukleinowe.</p> <p>Aminokwasy, peptydy, białka. Właściwości aminokwasów. Podział aminokwasów. Źródła wolnych aminokwasów, pula aminokwasów w organizmie, znaczenie. Właściwości i funkcje białek. Podział białek. Struktura I, II, III, IV rzędowa białek. Wiązanie wodorowe. Wiązanie peptydowe. Wiązania stabilizujące III- rzędową strukturę białek.</p> <p>Enzymy. Klasyfikacja, właściwości i funkcje enzymów. Budowa enzymów, centrum aktywne enzymu, centrum allosteryczne; swoistość enzymów: pod względem typu reakcji i substratowa Izoenzymy, zymogeny, enzymy allosteryczne, Mechanizmy działania enzymów: teoria klucza i zamka, teoria indukowanego dopasowania. Kinetyka reakcji enzymatycznych. Koenzym/grupa prostetyczna, budowa koenzymów. Witaminy i prowitaminy – definicje, funkcje, źródła, zapotrzebowanie, awitaminozy, hipowitaminozy, hiperwitaminozy. Podział witamin. Witaminy grupy B. Związki mineralne, jako kofaktory, rola, zapotrzebowanie, źródła, wchłanianie i transport w organizmie.</p> <p>Metabolizm węglowodanów 1. Glikoliza, schemat przemian, bilans energetyczny, regulacja, efekt Pasteura. Przebieg i znaczenie glikolizy w erytrocytach (skutki genetycznego braku heksokinazy) i w mięśniach. Regeneracja NAD⁺ w warunkach beztlenowych, tlenowych. Losy pirogronianu: oksydacyjna dekarboksylacja, cykl Krebsa: metabolity, enzymy i koenzymy. Fermentacja, schemat przemian, zysk energetyczny. Fosforylacja substratowa.</p> <p>Metabolizm węglowodanów 2.</p> <p>Glukoneogeneza, glikogenoliza, cykl pentozofosforanowy lokalizacja, przebieg, rola, regulacja. Substraty niewęglowodanowe w syntezie glukozy. Przeciwna regulacja glukoneogenezy i glikolizy, kontrola hormonalna.</p> <p>Metabolizm lipidów</p> <p>Źródła tłuszczowców, kwasów tłuszczowych i cholesterolu we krwi. Kwasy tłuszczowe budowa i rola w organizmie. Triacyloglicerole jako źródło energii. Całkowite utlenienie glicerolu - włączanie do glikolizy lub glukoneogenezy – regulacja. β-oksydacja kwasów tłuszczowych: aktywacja kw. tłuszczowych, transport, rola karnityny, enzymy, bilans energetyczny. Synteza kwasów tłuszczowych, lokalizacja, schemat przemian, regulacja. Ketogeneza, lokalizacja, reakcje, uwalnianie do krwi, tkanki docelowe. Acetooctan jako źródło energii, tkanki preferencyjnie wykorzystujące to źródło energii. Ogólne przemiany cholesterolu lub 7-dehydrocholesterolu (intermediatu w syntezie cholesterolu z lanosterolu) do kwasów żółciowych. Pierwotne a wtórne kwasy żółciowe. Hormony steroidowe.</p> <p>Uzyskiwanie energii w procesach metabolicznych. Integracja metabolizmu.</p> <p>Źródła acetylo-CoA, szczawiooctanu (reakcje anaplerotyczne). Znaczenie cyklu Krebsa w przemianach katabolicznych i anabolicznych. Fosforylacja substratowa a fosforylacja oksydacyjna. Łańcuch oddechowy, 4 kompleksy enzymatyczne, koenzymy. Przenośniki elektronów z NADH+H⁺ lub z FADH₂ i pompy protonowe -gradient H⁺. Teoria chemiosmotyczna, wydajność energetyczna. Transport mitochondrialny ATP, ADP i Pi, substratów energetycznych.</p>
-----------------	--

Metabolizm aminokwasów

Transaminacja aminokwasów; aminotransferazy: asparaginianowa i alaninowa, rola fosforanu pirydoksalu (witaminy B6). Deaminacja aminokwasów. Rola oksydacyjnej deaminacji glutaminianu. Losy metaboliczne azotu aminowego aminokwasów. Synteza mocznika, lokalizacja, przebieg, energetyka, znaczenie biologiczne. Losy szkieletów węglowych aminokwasów, jako paliwa energetycznego: aminokwasy ketogenne (dostarczające acetylo-CoA albo acetoacetylo-CoA), aminokwasy glukogenne (dostarczające pirogronianu). Źródła niebiałkowych związków azotowych we krwi: kwas moczowy, pochodzenie, biosynteza – lokalizacja, przeznaczenie, znaczenie. Kreatynina - pochodzenie, synteza, znaczenie biologiczne i diagnostyczne.

Forma zajęć – ĆWICZENIA

ĆW	<p>Roztwory buforowe – wpływ kwasów i zasad na pH i pojemność buforową układów buforowych i ustroju człowieka.</p> <p>Parametry równowagi kwasowo-zasadowej, definicje: kwasicy, zasadowicy. Roztwory buforowe- właściwości. Równanie Hendersona-Hasselbalcha, pojemność buforowa, wpływ rozcieńczania na właściwości buforów. Bufory krwi: wodorowęglanowy, hemoglobinianowy, fosforanowy - skład, rozmieszczenie, znaczenie. Znaczenie roztworów buforowych w integralności biologicznej organizmu człowieka.</p> <p>Badanie właściwości białek</p> <p>Aminokwasy i białka: struktura, reakcje charakterystyczne. Białka osocza. Wysalanie, denaturacja, punkt izoelektryczny. Repetytorium: Własności aminokwasów i białek.</p> <p>Badanie własności enzymów.</p> <p>Kinetyka reakcji enzymatycznych. Wpływ stężenia substratu, temperatury, pH, inhibitorów i aktywatorów na szybkość reakcji enzymatycznej. Inhibicja kompetycyjna, niekompetycyjna i allosteryczna. Kontrola aktywności enzymów poprzez: sprzężenie zwrotne ujemne, dodatnie, kontrola allosteryczna.</p> <p>Badanie właściwości cukrów.</p> <p>Struktura, właściwości fizykochemiczne cukrów (cukry redukujące, reakcje mono-oligo- i polisacharydów). Prawidłowe wartości stężenia glukozy we krwi; normoglikemia, hiperglikemia i hipoglikemia. Źródła wolnych monosacharydów: hydroliza skrobi i glikogenu; transport glukozy do komórek, wchłanianie monosacharydów w jelicie człowieka. Repetytorium: Własności węglowodanów.;</p> <p>Badanie właściwości tłuszczu. Formy transportowe tłuszczowców w krążeniu: lipoproteiny: chylomikrony, VLDL, LDL, HDL- skład, miejsce powstawania, znaczenie. Prawidłowy skład lipidowy osocza krwi- rola wątroby i tkanki tłuszczowej, Zaburzenia metabolizmu lipidów: hiperlipidemie, hipercholesterolemie. Repetytorium: Własności lipidów.</p> <p>Hormony. Rola w regulacji metabolizmu:</p> <p>Rola glukagonu, adrenaliny i glukokortykosteroidów w regulacji katabolizmu węglowodanów, lipidów i białek. Rola insuliny w procesach anabolicznych. Przeciwstawna regulacja metabolizmu w stanie fizjologicznego głodu i sytości.</p> <p>Integracja metabolizmu</p> <p>Specyficzności narządowe metabolizmu węglowodanów, lipidów i białek: wątroba, mięśnie szkieletowe i serca, tkanka tłuszczowa, regulacja. Integracja metabolizmu węglowodanów, lipidów, białek i aminokwasów.</p>
-----------	--

NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

1. wykład - prezentacja multimedialna

2. ćwiczenia - ćwiczenia laboratoryjne, wykonywanie doświadczeń, pomiar zjawisk, opis wyników, prelekcja multimedialna, burza mózgów, pytania problemowe

SPOSOBY I METODY OCENY (F – FORMUJĄCA, P – PODSUMOWUJĄCA)

F1. – ocena przygotowania do zajęć laboratoryjnych i tematyki z nimi związanej
F2. – ocena aktywności podczas zajęć, dyskusji i sprawozdań z ćwiczeń laboratoryjnych
P1. – ocena opanowania materiału nauczania będącego przedmiotem wykładów - egzamin
P2. – ocena opanowania materiału nauczania będącego przedmiotem ćwiczeń - kolokwia na ćwiczeniach

1. Żak I. Chemia medyczna pod redakcją Iwony Żak. Wyd. ŚAM, Katowice 2001
2. Żak I. Praktikum z chemii medycznej pod redakcją Iwony Żak. Wyd. ŚAM, Katowice 2001.
3. Hames DB, Hooper NM. Biochemia – krótkie wykłady. PWN, Warszawa 2009
4. Harper HA, Rodwell VW, Mayes PA.: Zarys chemii fizjologicznej. PZWL, Warszawa
5. Davidson VL, Sittman DB. Biochemia. Urban & Partner, Wrocław.

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA

1. Berg J.M. i inni. Biochemia. PWN, Warszawa 2007
2. Murray R.K. i inni. Biochemia Harpera. PZWL, Warszawa 2006

Nazwa przedmiotu: FIZJOLOGIA (OGÓLNA, BÓLU, WYSIŁKU FIZYCZNEGO)	
Kierunek: FIZJOTERAPIA Profil kształcenia: Praktyczny	Kod przedmiotu: PNM6/FM
Poziom studiów: Jednolite magisterskie	Rok: I Semestr: 1,2
Forma zajęć: wykłady, ćwiczenia	Liczba punktów ECTS: 4

CELE PRZEDMIOTU

C1	Zaznajomienie studentów z mechanizmami podstawowych czynności życiowych ustroju człowieka w warunkach spoczynkowych.
C2	Zaznajomienie studentów z fizjologicznym podłożem zdolności wysiłkowej człowieka.
C3	Nabycie przez studentów umiejętności dokonywania pomiaru, oceny i analizy podstawowych parametrów fizjologicznych człowieka.
C4	Nabycie przez studentów umiejętności dokonywania analizy funkcji życiowych człowieka, służących utrzymaniu homeostazy ustroju.
C5	Nabycie przez studentów umiejętności oceny i dyskusowania roli aktywności fizycznej w prawidłowym rozwoju człowieka i przeciwdziałaniu zagrożeniom cywilizacyjnym. Poszerzenie świadomości prozdrowotnej studentów.

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

	Wiedza z zakresu anatomii i biochemii .Wiedza z biologii zdobyta w szkole średniej.
	Umiejętność korzystania z różnych źródeł informacji.
	Umiejętności pracy samodzielnej oraz w grupie.
	Umiejętności prawidłowej prezentacji posiadanej wiedzy oraz własnych poglądów.

OPIS EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedza- student zna i rozumie			
W1	kinezyologiczne mechanizmy kontroli ruchu i regulacji procesów metabolicznych zachodzących w organizmie człowieka oraz fizjologię wysiłku fizycznego	A.W9	kolokwia teoretyczne, obserwacja pracy studenta, sprawozdanie z wykonania zadania

W2	podstawowe procesy metaboliczne zachodzące na poziomie komórkowym, narządowym i ustrojowym, w tym zjawiska regulacji hormonalnej, reprodukcji i procesów starzenia się oraz ich zmian pod wpływem wysiłku fizycznego lub w efekcie niektórych chorób	A.W7	kolokwia teoretyczne, obserwacja pracy studenta, sprawozdanie z wykonania zadania
W3	metody oceny czynności poszczególnych narządów i układów oraz możliwości ich wykorzystania do oceny stanu funkcjonalnego pacjenta w różnych obszarach klinicznych	A.W10	kolokwia teoretyczne, obserwacja pracy studenta, sprawozdanie z wykonania zadania
Umiejętności – Student potrafi:			
U1	określić wskaźniki biochemiczne i ich zmiany w przebiegu niektórych chorób oraz pod wpływem wysiłku fizycznego, w zakresie bezpiecznego stosowania metod fizjoterapii	A.U3	kolokwia teoretyczne, obserwacja pracy studenta, sprawozdanie z wykonania zadania
U2	dokonać pomiaru i zinterpretować wyniki analiz podstawowych wskaźników czynności układu krążenia (tętno, ciśnienie tętnicze krwi), składu krwi oraz statycznych i dynamicznych wskaźników układu oddechowego, a także ocenić odruchy z wszystkich poziomów układu nerwowego w zakresie bezpiecznego stosowania metod fizjoterapii	A.U4	kolokwia teoretyczne, obserwacja pracy studenta, sprawozdanie z wykonania zadania
U3	przeprowadzić ocenę zdolności wysiłkowej, tolerancji wysiłkowej, poziomu zmęczenia i przetrenowania	A.U6	kolokwia teoretyczne, obserwacja pracy studenta, sprawozdanie z wykonania zadania
U4	oceniać sprawność fizyczną i funkcjonalną w oparciu o aktualne testy dla wszystkich grup wiekowych	A.U13	kolokwia teoretyczne, obserwacja pracy studenta, sprawozdanie z wykonania zadania
Kompetencje społeczne – Student jest gotów do:			

K1	prezentowania postawy promującej zdrowy styl życia, propagowania i aktywnego kreowania zdrowego stylu życia i promocji zdrowia w trakcie działań związanych z wykonywaniem zawodu i określania poziomu sprawności niezbędnego do wykonywania zawodu fizjoterapeuty	O.K3	kolokwia teoretyczne, projekt
----	--	------	-------------------------------

TREŚCI PROGRAMOWE PRZEDMIOTU Z PODZIAŁEM NA FORMY ZAJĘĆ

Forma zajęć – WYKŁADY

W	<p>Właściwości bioelektryczne błon biologicznych oraz sposoby transportu przez błony. Geneza potencjału spoczynkowego i czynnościowego komórek. Mechanizm pobudzenia komórek mięśniowych oraz powstania skurczu mięśniowego.</p> <p>Właściwości i funkcje mięśni poprzecznie prążkowanych i gładkich. Energetyka skurczu mięśniowego. Klasyfikacja i charakterystyka jednostek motorycznych mięśni szkieletowych. Zmęczenie jako zjawisko fizjologiczne.</p> <p>Nerwowa kontrola czynności motorycznych człowieka. Rodzaje ruchów u człowieka. Mechanizmy sterowanie ruchami dowolnymi. Rola mózdzku w organizacji ruchów. Udział pnia mózgu i rdzenia kręgowego w zachowaniu ruchowym.</p> <p>Nerwowa kontrola czynności czuciowych. Klasyfikacja receptorów. Etapy poznawania. Czucie skórne, głębokie i trzewne. Rodzaje i czucie bólu. Fizjologia narządów zmysłu.</p> <p>Neurofizjologiczne podłoże wyższych czynności nerwowych. Regulacja czynności popędowo- emocjonalnych. Udział układu wegetatywnego w utrzymaniu homeostazy ustroju.</p> <p>Czynność wewnątrzwydzielnicza ustroju. Klasyfikacja i mechanizm działania hormonów. Wydzielanie i funkcje wybranych hormonów.</p> <p>Termoregulacja. Sposoby wymiany ciepła pomiędzy środowiskiem a organizmem człowieka. Nerwowa kontrola bilansu cieplnego człowieka. Adaptacja do niskiej i wysokiej temperatury otoczenia. Mechanizm fizjologiczny gorączki.</p> <p>Fizjologia krwi i krążenia. Właściwości fizyko-chemiczne krwi. Rola elementów morfotycznych i osocza krwi. Układy grupowe i hemostaza. Fizjologia kardiomiocytów. Automatyzm, metabolizm serca. Nerwowa i hormonalna regulacja pracy serca i krążenia obwodowego w spoczynku i podczas wysiłku fizycznego. Zróżnicowanie strukturalne i czynnościowe układu naczyniowego. Podstawowe prawa hemodynamiki. Funkcje mikrokrążenia.</p> <p>Fizjologia oddychania i przemiana materii. Mechanika oddychania, zasady wymiany gazowej. Nerwowa i chemiczna regulacja oddychania w spoczynku i podczas wysiłku fizycznego. Wpływ wybranych czynników na natężenie procesów metabolicznych. Podstawowa przemiana materii. Metabolizm wysiłkowy. Sposoby oceny metabolizmu.</p> <p>Fizjologia układu pokarmowego. Trawienie i wchłanianie składników pokarmowych. Czynności wątroby. Regulacyjna rola witamin.</p> <p>Gospodarka wodno-elektrolitowa i funkcje nerek. Zawartość i rozmieszczenie wody w ustroju. Nerwowa i hormonalna kontrola objętości i ciśnienia osmotycznego krwi w spoczynku i podczas wysiłku fizycznego. Równowaga kwasowo-zasadowa. Krążenie nerkowe. Endokrynną funkcja nerek. Produkcja i wydalanie moczu.</p> <p>Fizjologia wysiłku fizycznego. Klasyfikacja wysiłków fizycznych. Podłoże fizjologiczne wydolności fizycznej i metody jej oceny. Rola wysiłków fizycznych w kształtowaniu wydolności u dzieci, dorosłych i osób starszych. Efekty potreningowe w układzie ruchu, układach transportujących tlen i w układach regulacyjnych.</p> <p>Beczynność ruchowa-fizjologiczne skutki ze względu na czas unieruchomienia.</p>
----------	--

Forma zajęć – ĆWICZENIA

<p>ĆW</p>	<p>Analiza zjawiska depolaryzacji, repolaryzacji, refrakcji, mechanizmu działania pompy sodowo-potasowej, progu pobudliwości tkanki nerwowej i mięśniowej i wpływu różnych czynników na pobudliwość tkanek.</p> <p>Analiza rodzajów skurczów mięśniowych, siły mięśniowej i czynników ją determinujących, wpływu unerwienia na właściwości mięśni, zespołu odnerwienia. Pomiar siły wybranych grup mięśniowych</p> <p>Analiza elementów łuku odruchowego, klasyfikacji i rodzajów odruchów, zjawisk zachodzących w ośrodkach nerwowych. Badanie i interpretacja kliniczna wybranych odruchów u człowieka.</p> <p>Analiza czynności narządu wzroku (widzenie czopkowe i pręcikowe, przestrzenne, akomodacja, badanie ostrości widzenia, rozpoznawania barw i adaptacji do natężenia światła), słuchu (badanie audiometryczne, próba Webera), węchu i smaku (badanie współzależności w ich działaniu, lokalizacji receptorów smaku), równowagi (test Fukudy, test Romberga), badanie czucia proprioceptywnego i wrażliwości na dotyk.</p> <p>Analiza czynności i objawów uszkodzenia układu piramidowego, pozapiramidowego i mózdzku, ocena sprawności psychomotorycznej na podstawie czasu reagowania oraz ilości poprawnych i błędnych reakcji przy użyciu miernika reakcji.</p> <p>Analiza tworzenia i rodzajów pamięci (badanie pojemności pamięci świeżej), analiza mechanizmów mowy u zdrowych ludzi. Analiza funkcji układu autonomicznego i odruchów autonomicznych.</p> <p>Analiza funkcji termoregulacyjnych w utrzymaniu stałej ciepłoty człowieka w różnych warunkach środowiskowych i podczas wysiłku fizycznego, analiza wpływu lokalnie działającego czynnika termicznego na przepływ skórny krwi, pomiar temperatury skóry różnych okolic ciała.</p> <p>Analiza współdziałania układu nerwowego i hormonalnego w utrzymaniu homeostazy wewnątrzustrojowej i kontroli metabolizmu wysiłkowego, analiza mechanizmu glukostatycznego ustroju, określanie stężenia glukozy we krwi.</p> <p>Analiza funkcji krwi i limfy, hemolizy krwi i czynników ją wywołujących, analiza hematokrytu, sedymentacji, oznaczanie stężenia hemoglobiny i obliczanie pojemności tlenowej krwi.</p> <p>Analiza podstawowych metod oceny pracy serca (EKG, tony serca, pomiar tętna i ciśnienia tętniczego w spoczynku i podczas wysiłku, obliczanie objętości wyrzutowej i pojemności minutowej serca), analiza podłoża fizjologicznego próby ortostatycznej i próby Valsalvy.</p> <p>Analiza spoczynkowego i wysiłkowego wzorca oddechowego, pomiar spirometrii płuc, analiza wpływu hipowentylacji i hiperwentylacji na akcję oddechową, pomiar czasu dowolnego bezdechu.</p> <p>Analiza kosztu energetycznego różnych czynności życia codziennego i różnych form aktywności fizycznej, analiza kalorymetrii bezpośredniej i pośredniej, analiza znaczenia aktywności ruchowej w utrzymaniu zrównoważonego bilansu energetycznego.</p> <p>Analiza składu śliny i soków trawiennych, analiza prozdrowotnej roli zbilansowanej diety.</p>
-----------	--

Analiza składu moczu pierwotnego i ostatecznego, dobowej zbiórki, wpływu wysiłku fizycznego i niektórych związków pokarmowych na diurezę, roli nerek w kontroli równowagi kwasowo-zasadowej.

Analiza oceny wydolności ogólnej, beztlenowej i tolerancji wysiłkowej organizmu (bezpośrednia metoda wyznaczania maksymalnego pułapu tlenowego, próg mleczanowy, test Astranda-Ryhming, PWC, test Wingate, protokół Bruce'a)

NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

1. – wykład - wykład z prezentacją multimedialną.

2. – ćwiczenia audytoryjne – ćwiczenia przedmiotowe, dyskusja, praca w grupach, pomiar wskaźników fizjologicznych, opis wyników i wniosków.

SPOSOBY I METODY OCENY (F – FORMUJĄCA, P – PODSUMOWUJĄCA)

F1. – ocena przygotowania do ćwiczeń audytoryjnych

F2. – ocena umiejętności pracy w grupie oraz sposobu prezentacji (referowania)*

F3. – ocena aktywności podczas zajęć, dyskusja

P1. – ocena opanowania materiału nauczania będącego przedmiotem wykładu - egzamin

LITERATURA PODSTAWOWA

1. Bullock J., Boyle J., Wang M.: Fizjologia, Urban & Partner, Wydawnictwo Medyczne, Wrocław 1997
2. Ganong W.: Podstawy fizjologii lekarskiej, PZWL Warszawa 1994
3. Górski J.: Fizjologiczne podstawy wysiłków fizycznych, PZWL, Warszawa 2001
4. Jaskólski A.: Fizjologia wysiłku fizycznego z zarysem fizjologii człowieka, AWF Wrocław 2005
5. Konturek S.: Fizjologia człowieka, Elsevier Urban & Partner, Wrocław 2007
6. Mc Laughlin D.: Fizjologia człowieka, PWN, Warszawa 2008

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA

1. Kozłowski S., Nazar K.: Wprowadzenie do fizjologii klinicznej, PZWL, Warszawa 1995
2. Traczyk W., Trzebski A.: Podstawy fizjologii człowieka z elementami fizjologii stosowanej i klinicznej, PZWL, Warszawa 1992

Nazwa przedmiotu:	
FARMAKOLOGIA W FIZJOTERAPII	
Kierunek: FIZJOTERAPIA Profil kształcenia: praktyczny	Kod przedmiotu: PNM6/FM
Poziom studiów: Jednolite magisterskie	Rok: I Semestr: 2
Forma zajęć: wyklady	Liczba punktów ECTS: 1

CELE PRZEDMIOTU

C1	Zapoznanie studentów z podstawowymi pojęciami i terminologią z zakresu farmakologii ogólnej i toksykologii: poznanie pojęć: farmakologia, lek, mechanizmy działania leków, drogi podawania leków- głównie droga przez skórna i wziewna, działania uboczne.
C2	Poznanie leków wykorzystywanych w jonoforezie, fonoforezie i inhalacjach oraz ich wpływu na organizm ludzki.
C3	Rozróżnienie podstawowych grup leków stosowanych w różnych schorzeniach, zrozumienie ich mechanizmów działania i poznanie właściwości farmakologicznych.

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

	Podstawowe wiadomości z zakresu anatomii i fizjologii człowieka.
	Znajomość głównych procesów biochemicznych zachodzących w organizmie ludzkim.
	Umiejętność korzystania z różnych źródeł informacji.

OPIS EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji

Wiedza- student zna i rozumie			
W1	mechanizm działania środków farmakologicznych stosowanych w ramach różnych chorób i układów człowieka, zasady ich podawania oraz ograniczenia i działania uboczne, a także wpływ tych środków na sprawność pacjenta ze względu na konieczność jego uwzględnienia w planowaniu fizjoterapii	A.W11	test
Umiejętności – Student potrafi:			
U1	wykorzystywać właściwości określonej grupy środków farmakologicznych w zabiegach fizykoterapeutycznych w różnych chorobach	A.U7	Test, obserwacja studenta

TREŚCI PROGRAMOWE PRZEDMIOTU Z PODZIAŁEM NA FORMY ZAJĘĆ

Forma zajęć – WYKŁADY	
W	<p>Zarys historii farmakologii, podstawowe pojęcia i zasady stosowanie leków.</p> <p>Wchłanianie substancji leczniczych przez skórę. Przykłady leków. Postacie leków stosowane w fizjoterapii.</p> <p>Omówienie poszczególnych grup niesterydowych leków przeciwzapalnych. Przykłady leków. Kwantyfikatory w farmakologii.</p> <p>Leki pochodzenia roślinnego stosowane w bólach mięśni i stawów.</p> <p>Zioła i alkaloidy. Homeopatia.</p> <p>Leki antyseptyczne i antybiotyki</p> <p>Leki stosowane w chorobach kardiologicznych i pulmonologicznych.</p> <p>Leki stosowane w chorobach reumatoidalnych.</p> <p>Leki stosowane w chorobach neurologicznych i geriatricznych.</p> <p>Leki stosowane w stanach zagrożenia życia.</p>

NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

1. wykład – wykład z prezentacją multimedialną.

SPOSOBY I METODY OCENY (F – FORMUJĄCA, P – PODSUMOWUJĄCA)

P1. – ocena opanowania materiału nauczania będącego przedmiotem wykładu - egzamin

LITERATURA OBOWIĄZKOWA

1. Szczegielniak B, Szczegielniak J; Leki i suplementy współczesnej fizjoterapii; Elamed, 2016.
2. Danysz A. , Buczko W; Kompendium farmakologii i farmakoterapii; Wydanie V Elsevier Urban & Partner 2008.
3. Farmakologia – podręcznik dla studentów i absolwentów Wydziału Pielęgniarstwa i Nauk o Zdrowiu Akademii Medycznych; Pod redakcją Rajter-Cynke G. , Wydanie II Czelej Lublin 20.
4. Jouanny J., Crapanne JB, Dancer H., Masson JL.: Leczenie homeopatyczne t.1-2, Instytut Wydawniczy „DAIMONION”, 1995

Nazwa przedmiotu: BIOFIZYKA	
Kierunek: FIZJOTERAPIA Profil kształcenia: Praktyczny	Kod przedmiotu: PNM7/FM
Poziom studiów: Jednolite magisterskie	Rok: I Semestr: 1
Forma zajęć: wyklady, ćwiczenia	Liczba punktów ECTS: 1

CELE PRZEDMIOTU

C1	Poznanie biofizycznych podstaw funkcjonowania narządów i układów narządów organizmu ludzkiego.
C2	Poznanie mechanizmów i skutków oddziaływania fizycznych i biofizycznych czynników środowiskowych (naturalnych i sztucznie wytworzonych) na organizm ludzki.
C3	Poznanie roli fizycznych i biofizycznych czynników środowiskowych w powstawaniu, rozwoju i kształtowaniu życia.
C4	Podstawy teoretyczne oraz wykorzystanie praktyczne praw i zjawisk fizycznych oraz biofizycznych prawidłowości w diagnostyce medycznej, profilaktyce i leczeniu.

C5	Poznanie zasad funkcjonowania aparatury diagnostycznej i terapeutycznej – na wybranych przykładach.
-----------	---

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

	Znajomość fizyki, biologii, chemii na poziomie szkoły średniej.
	Umiejętność wykonywania prostych obliczeń matematycznych.
	Umiejętność korzystania z różnych źródeł informacji.
	Umiejętność pracy samodzielnej oraz w grupie.
	Umiejętność prawidłowej prezentacji posiadanej wiedzy i własnych poglądów.

OPIS EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedza- student zna i rozumie			
W1	problematykę z zakresu dyscypliny naukowej – nauki biologiczne w tym rozwój, budowę i funkcje organizmu człowieka w warunkach prawidłowych i patologicznych	O.W1	test
W2	rodzaje metod obrazowania, zasady ich przeprowadzania i ich wartość diagnostyczną (zdjęcie RTG, ultrasonografia, tomografia komputerowa, rezonans magnetyczny)	A.W2	TEST
W3	podstawy funkcjonowania poszczególnych układów organizmu człowieka oraz narządów ruchu i narządów zmysłu	A.W8	test
W4	zewnętrzne czynniki fizyczne i ich wpływ na organizm człowieka	A.W12	test
W5	biomechaniczne zasady statyki ciała oraz czynności ruchowych człowieka zdrowego i chorego	A.W13	test
W6	podstawowe właściwości fizyczne, budowę i funkcje komórek i tkanek organizmu człowieka	A.W4	test

Umiejętności – Student potrafi:			
U1	oceniać wpływ czynników fizycznych na organizm człowieka, odróżniając reakcje prawidłowe i zaburzone	A.U8	test
U2	przewidzieć skutki stosowania różnych obciążeń mechanicznych na zmienione patologicznie struktury ciała człowieka	A.U11	test
Kompetencje społeczne – Student jest gotów do:			
K1	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń, dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	O.K5	test
K2	korzystania z obiektywnych źródeł informacji	O.K6	test

TREŚCI PROGRAMOWE PRZEDMIOTU Z PODZIAŁEM NA FORMY ZAJĘĆ

Forma zajęć – WYKŁADY

<p style="text-align: center;">W</p>	<p>Działanie fizycznych czynników środowiskowych na organizm:</p> <p>Fale mechaniczne – pasmo fal słyszalnych i ich znaczenie dla funkcjonowania i rozwoju człowieka, hałas i jego działanie słuchowe i pozasłuchowe, infradźwięki i ultradźwięki – ich działanie i praktyczne wykorzystanie szczególnie w fizjoterapii</p> <p>Ciepło – sposoby przekazywania ciepła, mechanizm termoregulacji – hipo- i hipertermia, działanie bodźców ciepłych i zimnych na organizm oraz zmiennej temperatury i wilgotności, zabiegi z wykorzystaniem ciepła i zimna</p> <p>Biofizyka komórki, pobudzenie komórki nerwowej, mięśniowej i mięśnia sercowego, przewodzenie impulsu nerwowego, mechanizm i energetyka skurczu mięśnia, biopotencjały na przykładzie EKG.</p> <p>Statyka, kinematyka i dynamika płynów – prawa przepływu i statyki, opór naczyniowy, lepkość, napięcie powierzchniowe.</p> <p>Biofizyka układu krążenia – znaczenie lepkości krwi i osocza dla przepływu krwi, rola ciśnienia tętniczego i żylnego w przepływie krwi, mechanizm pracy serca, fala tętna</p> <p>Biofizyka oddychania i układu oddechowego, rola ciśnienia atmosferycznego i znaczenie różnic ciśnień w różnych odcinkach układu oddechowego dla oddychania, własności sprężyste tkanki płucnej – rola surfaktantów, inflacja i deflacja</p> <p>Biotermodynamika – funkcje stanu, zasady termodynamiki. Zasady termodynamiki w procesach biologicznych – zmiana entropii organizmu w różnych okresach życia, wpływ procesów chorobowych na entropię.</p> <p>Lasery – zasada działania, budowa i zastosowanie praktyczne laserów. Własności promieniowania laserowego oraz biofizyczne mechanizmy oddziaływania promieniowania laserowego z tkankami</p>
<p>Forma zajęć – ĆWICZENIA</p>	
<p style="text-align: center;">ĆW</p>	<p>Działanie fizycznych czynników środowiskowych na organizm: promieniowanie jonizujące – źródła, mechanizmy i skutki działania i sposoby ochrony</p> <p>Pole elektryczne i magnetyczne – własności elektryczne i magnetyczne materiałów biologicznych, rezonans magnetyczny, działanie prądów stałych i zmiennych i ich zastosowanie w praktyce, działanie pól elektromagnetycznych o różnych parametrach na organizm</p> <p>Zmienne przyspieszenia i ciśnienia i ich wpływ na organizm – stan hipo- i hiperbarii</p> <p>Promieniowanie optyczne (UV, podczerwień, światło widzialne) i jego wykorzystanie w diagnostyce i terapii, helioterapii</p> <p>Metody diagnostyczne działające w oparciu o zjawiska fizyczne na przykładzie ultrasonografii, tomografii rentgenowskiej komputerowej, rezonansu magnetycznego</p> <p>Wytrzymałość mechaniczna materiałów biologicznych, własności mechaniczne tkanki łącznej i kostnej, naprężenia działające na organizm, efekt piezoelektryczny w kościach, obciążenia mechaniczne narządów ruchu</p>

NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

1. wykład z prezentacją multimedialną

2. ćwiczenia audytoryjne – ćwiczenia przedmiotowe, dyskusja, praca w grupach, zadania z prostymi obliczeniami

SPOSOBY I METODY OCENY (F – FORMUJĄCA, P – PODSUMOWUJĄCA)

F1 – ocena przygotowania do ćwiczeń audytoryjnych

F2 – ocena umiejętności pracy w grupie oraz sposobu prezentacji (referowania)

F3 – ocena aktywności podczas zajęć, dyskusja

P1 – ocena opanowania materiału nauczania – zaliczenie

P2 – ocena opanowania materiału nauczania – egzamin

LITERATURA PODSTAWOWA

1. Jaroszyk F (red.): Biofizyka. Podręcznik dla studentów, PZWL 2002

2. Piławski A. (red.): Podstawy biofizyki. Podręcznik dla studentów medycyny, PZWL 1985

3. Ernst.: Fizyka sportu, PWN 1992.

1. Mięksiz S., Hendrich A.: Wybrane zagadnienia z biofizyki, Volumed , Wrocław 1998

Nazwa przedmiotu:

BIOMECHANIKA

(stosowana, kliniczna, ergonomia)

Kierunek: FIZJOTERAPIA Profil kształcenia: praktyczny	Kod przedmiotu: PNM8/FM
Poziom studiów: Jednolite magisterskie	Rok: I Semestr: 1
Forma zajęć: wyklady, ćwiczenia	Liczba punktów ECTS: 3

CELE PRZEDMIOTU

C1	Zapoznanie studentów ze strukturą biomechaniczną układu kostno-stawowego, biomechaniczną analizą funkcjonowania i budowy głównych stawów obwodowych oraz kręgosłupa, działaniem sił zewnętrznych i wewnętrznych powodujących najczęstsze zmiany patologiczne stawów.
C2	Nabycie przez studentów wiedzy w zakresie właściwości mechanicznych mięśnia szkieletowego.
C3	Zdobycie wiedzy w zakresie zmian kompensacyjnych parametrów mechanicznych mięśni kończyny dolnej w przypadku wad budowy, w procesie tworzenia się wady postawy oraz po urazach i najczęstszych zabiegach operacyjnych.
C4	Nabycie przez studentów wiedzy w zakresie kinematycznego i kinetycznego opisu mechaniki lokomocyjnych form ruchu – chodu i biegu, wybranych zagadnień zaawansowanej analizy chodu człowieka po udarach, amputacji kończyny dolnej, zaburzeniach nerwowo – mięśniowych. Zaznajomienie studentów z zasadami ergonomii pracy.

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

Wymagana jest wiedza w zakresie podstaw anatomiczno – biologicznych funkcjonowania narządu ruchu człowieka zdobyta w pierwszym semestrze nauki.
Student powinien posiadać podstawową wiedzę fizyczną w zakresie pojęć, zasad oraz praw głównie dotyczących działu fizyki - mechaniki.
Student powinien także znać płaszczyzny i osie w kontekście ruchów człowieka.
Umiejętności pracy samodzielnej oraz w grupie.

OPIS EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedza- student zna i rozumie			
W1	budowę anatomiczną poszczególnych układów organizmu ludzkiego i podstawowe zależności pomiędzy ich budową i funkcją w warunkach zdrowia i choroby, a w szczególności układu narządów ruchu	A.W1	kolokwia teoretyczne, obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna
W2	biomechaniczne zasady statyki ciała oraz czynności ruchowych człowieka zdrowego i chorego	A.W13	kolokwia teoretyczne, obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna
W3	podstawowe właściwości fizyczne, budowę i funkcje komórek i tkanek organizmu człowieka	A.W4	kolokwia teoretyczne, obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna
W4	kinezyologiczne mechanizmy kontroli ruchu i regulacji procesów metabolicznych zachodzących w organizmie człowieka oraz fizjologię wysiłku fizycznego	A.W9	kolokwia teoretyczne, obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna
W5	podstawy uczenia się kontroli postawy i ruchu oraz nauczania czynności ruchowych	A.W16	kolokwia teoretyczne, obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna
W6	zasady kontroli motorycznej oraz teorie i koncepcje procesu sterowania i regulacji czynności ruchowej	A.W15	kolokwia teoretyczne, obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna
W7	zasady ergonomii codziennych czynności człowieka oraz czynności związanych z wykonywaniem zawodu, ze szczególnym uwzględnieniem ergonomii pracy fizjoterapeuty	A.W14	kolokwia teoretyczne, obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna
Umiejętności – Student potrafi:			

U1	przeprowadzić podstawowe badanie narządów zmysłów i ocenić równowagę	A.U4	obserwacja pracy studenta
U2	przeprowadzić podstawowe badanie narządów zmysłów i ocenić równowagę	A.U5	obserwacja pracy studenta
U3	oceniać wpływ czynników fizycznych na organizm człowieka, odróżniając reakcje prawidłowe i zaburzone	A.U8	obserwacja pracy studenta
U4	oceniać stan układu ruchu człowieka w warunkach statyki i dynamiki (badanie ogólne, odcinkowe, miejscowe) w celu wykrycia zaburzeń jego struktury i funkcji	A.U9	obserwacja pracy studenta
U5	przewidzieć skutki stosowania różnych obciążeń mechanicznych na zmienione patologicznie struktury ciała człowieka	A.U11	obserwacja pracy studenta
U6	przeprowadzić szczegółową analizę biomechaniczną prostych i złożonych ruchów człowieka w warunkach prawidłowych i w przypadku różnych zaburzeń układu ruchu	A.U10	obserwacja pracy studenta
U7	ocenić poszczególne cechy motoryczne	A.U12	obserwacja pracy studenta
Kompetencje społeczne – Student jest gotów do:			
K1	prezentowania postawy promującej zdrowy styl życia, propagowania i aktywnego kreowania zdrowego stylu życia i promocji zdrowia w trakcie działań związanych z wykonywaniem zawodu i określania poziomu sprawności niezbędnego do wykonywania zawodu fizjoterapeuty	O.K3	kolokwia teoretyczne, projekt

TREŚCI PROGRAMOWE PRZEDMIOTU Z PODZIAŁEM NA FORMY ZAJĘĆ

Forma zajęć – WYKŁADY

W	<p>Przedstawienie związku biomechaniki z innymi dyscyplinami naukowymi (anatomią, bioniką, ortopedią, traumatologią, ergonomią). Nowoczesne kierunki rozwoju biomechaniki i bioinżynierii medycznej. Podstawowe pojęcia biomechaniczne: kinetyka, kinematyka.</p> <p>Ogólny środek ciężkości ciała jego znaczenie dla reakcji równoważnych człowieka. Rodzaje i konsekwencje sił działających na organizm - prawa Newtona - reakcje statyczne i dynamiczne.</p> <p>Analiza biomechaniczna biernej składowej narządu ruchu. Wytrzymałość tkanki kostnej. Klasyfikacja połączeń stawowych – liczba stopni swobody ruchu. Fizjologiczne i patologiczne typy zakończenia ruchu stawowego.</p> <p>Pojęcie łańcucha kinematycznego – otwarte i zamknięte łańcuchy kinematyczne w praktyce kinezyterapeutycznej. Dźwignie kostno – stawowe.</p> <p>Analiza biomechaniczna czynnej składowej narządu ruchu. Właściwości mechaniczne mięśnia szkieletowego – siła i szybkość skurczu mięśniowego, wyznaczanie momentów siły pojedynczych zespołów mięśniowych. Krzywa Hilla. Właściwości mechaniczne oraz patobiomechanika ścięgna i torebki stawowej.</p> <p>Biomechanika kręgosłupa. Siły działające na kręgosłup oraz mechanizmy stabilizujące . Patobiomechanika powstawania zmian zwyrodnieniowych w obrębie krążka międzykręgowego i elementów kostnych kręgosłupa.</p> <p>Rola i znaczenie krzywizn fizjologicznych - uwarunkowania biomechaniczne powstawania wad postawy w płaszczyźnie strzałkowej i czołowej – procesy kompensacji. Stabilność postawy.</p> <p>Kinematyka i kinetyka stawu biodrowego. Zmiany funkcji mięśni w obrębie kończyny dolnej po endoprotezo plastyce stawu biodrowego i kolanowego. Objaw Trendelenburga, Duchenne’a. Zasady odciążenia stawu biodrowego i kolanowego po przebytych urazach i w przypadku zmian zwyrodnieniowych. 2</p> <p>Chrzątka stawowa – funkcja amortyzacyjna, mechanizmy zapewniające prawidłowe działanie chrząstki stawowej</p> <p>Mechanika funkcjonalna stopy. Kinematyczny i kinetyczny opis mechaniki lokomocyjnych form ruchu – chodu i biegu. Analiza wartości sił reakcji oraz rozkładu parcia stóp na podłoże podczas chodu. Przykłady patologicznych wzorców chodu. Triada Reumatoidalna.</p> <p>Zastosowanie elektromiografii w diagnostyce funkcjonalnej.</p> <p>Pojęcie ergonomii. Ergonomiczna ocena obciążeń niektórych pozycji przy pracy i ich wpływ na dysfunkcje, urazy i wypadki. Ergonomia pracy fizjoterapeuty. Ergonomia a profilaktyka.</p>
Forma zajęć – ĆWICZENIA	

ĆW	<p>Statyczna i dynamiczna funkcja ciała ludzkiego. Zaburzenia strukturalne oraz pierwotne i wtórne (znaczenie czynnika bólowego w patomechanice tych zaburzeń).</p> <p>Właściwości mechaniczne mięśnia szkieletowego. Wyznaczanie wartości momentów siły pojedynczych zespołów mięśniowych mierzonych w warunkach statycznych i dynamicznych. Krzywa Hilla.</p> <p>Analiza wybranych mechanizmów kompensacyjnych:</p> <p>kompensacja samoistna, kompensacja sterowana (zewnętrzna i wewnętrzna), kompensacja w dynamice i statyce (liniowa, ciężarowa i kątowna, ubytków funkcjonalnych – bezpośrednia i pośrednia).</p> <p>Analiza sił działających na kręgosłup w statyce i dynamice. Biomechaniczna ocena zmian kompensacyjnych w ZZSK.</p> <p>Biomechanika obręczy barkowej. Najczęstsze dysfunkcje obręczy barkowej.</p> <p>Ocena funkcji ręki: jakość chwytu, wartość chwytu, możliwości manipulacyjne, chwyt patologiczne, patomechanizm ręki reumatoidalnej, kompensacja upośledzeń chwytu.</p> <p>Rodzaje chodu patologicznego. Sposoby obciążenia kończyny u osób ze zmianami zwyrodnieniowymi stawu biodrowego, kolanowego, po amputacji, z zaburzeniami nerwowo – mięśniowymi. Zasady wchodzenia i schodzenia ze schodów przy użyciu kuli, laski. Biomechaniczna analiza upadków - bezpieczne upadki.</p> <p>Badanie statyczne i dynamiczne stopy z wykorzystaniem:</p> <p>wskaźnika Wejsfloga, wskaźnika katowy Clarke’a, wskaźnika Sztritera – Godunowa, wskaźnika, pedometrycznego Friedlanda, kąta infleksji, trójkąta Bogdanowa.</p> <p>Elektroniczne sposoby oceny sprawności statycznej i dynamicznej stopy.</p> <p>Ergonomia- źródła obciążenia na stanowisku pracy. Ergonomiczne podstawy badania i planowania stanowisk pracy w różnych zawodach.</p>
-----------	---

NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

1. – wykład - wykład z prezentacją multimedialną.
2. – ćwiczenia – rozwiązywanie zadań, ćwiczenia przedmiotowe, dyskusja, praca w grupach.

SPOSOBY I METODY OCENY (F – FORMUJĄCA, P – PODSUMOWUJĄCA)

F1. – ocena przygotowania studenta do ćwiczeń

F2. – ocena aktywności podczas ćwiczeń, dyskusja

P1. – ocena opanowania materiału nauczania będącego przedmiotem wykładów i ćwiczeń – zaliczenie ćwiczeń – test; egzamin - test

LITERATURA PODSTAWOWA

1. Błaszczak J. W. Biomechanika Kliniczna. AWF Katowice, 2010
2. Biomechanika narządu ruchu człowieka. Politechnika Śląska, 2012
3. Osiński, W. (red.), „Antropomotoryka”, AWF Poznań, 2003.
4. Czajkowski, Z., „Nauczanie techniki sportowej”, wyd. COS, Warszawa, 2004.
5. Bober T. (red.): Biomechanika. Wybrane zagadnienia. AWF Wrocław, 1993.
6. Dziak A.: Bolesny krzyż. Kraków, 2003.
7. Zagrobelny Z., Woźniewski M.: Biomechanika kliniczna. AWF, Wrocław, 1992.
8. Oatis C. A. Kinesiology. The mechanics & pathomechanics of human movement. Lippincott Williams & Wilkins, 2009.

LITERATURA UZUPELNIAJĄCA

1. Schmidt, .A., Lee, T.D, „Motor Control and Learning. A Behavioral Emphasis”, Human Kinetics, 2005.
2. Schmidt R.A., Wrisberg C.A. (2004): “Motor Learning & Performance”. Human Kinetics. Champaign, 2004

Nazwa przedmiotu: PATOLOGIA OGÓLNA	
Kierunek: FIZJOTERAPIA Profil kształcenia: praktyczny	Kod przedmiotu: PNM9/FM
Poziom studiów: Jednolite magisterskie	Rok: II Semestr: 3
Rodzaj zajęć: wyklady, ćwiczenia	Liczba punktów ECTS: 2

CELE PRZEDMIOTU

C1	Zaznajomienie studentów z przedmiotem oraz podstawowymi pojęciami z dziedziny patologii ogólnej a w szczególności z mechanizmami reakcji organizmu na czynniki patogene.
-----------	--

C2	Zaznajomienie studentów z procesami patologicznymi zachodzącymi w organizmie człowieka na przykładzie wybranych narządów.
C3	Nabycie przez studentów umiejętności analizy wyników podstawowych badań diagnostycznych analitycznych i obrazowych.
C4	Nabycie przez studentów umiejętności wykorzystania wiedzy patofizjologicznej w analizie problemów klinicznych.
C5	Przekazanie studentom wiadomości na temat zmian strukturalnych wybranych narządów ciała prowadzących do ich dysfunkcji.

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

	Wiedza z zakresu anatomii, biologii medycznej, fizjologii, biochemii i biofizyki zdobyta w trakcie studiów.
	Umiejętność pracy z mikroskopem.
	Umiejętność analizowania danych i wyciągania wniosków.
	Umiejętność korzystania z różnych źródeł informacji.

OPIS EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedza- student zna i rozumie			
W1	problematykę z zakresu dyscypliny naukowej – nauki biologiczne w tym rozwój, budowę i funkcje organizmu człowieka w warunkach prawidłowych i patologicznych	O.W1	odpowiedź ustna, test wielokrotnego wyboru
W2	problematykę z zakresu dyscypliny naukowej – nauki medyczne w tym etiologię, patomechanizm, objawy i przebieg najczęstszych chorób	O.W2	odpowiedź ustna, test wielokrotnego wyboru

W3	budowę anatomiczną poszczególnych układów organizmu ludzkiego i podstawowe zależności pomiędzy ich budową i funkcją w warunkach zdrowia i choroby, a w szczególności układu narządów ruchu	A.W1	odpowiedź ustna, test wielokrotnego wyboru
W4	mechanizmy rozwoju zaburzeń czynnościowych oraz patofizjologiczne podłoże rozwoju chorób	A.W17	odpowiedź ustna, test wielokrotnego wyboru
W5	metody ogólnej oceny stanu zdrowia oraz objawy podstawowych zaburzeń i zmian chorobowych	A.W18	odpowiedź ustna, test wielokrotnego wyboru
Umiejętności – Student potrafi:			
U1	określić wskaźniki biochemiczne i ich zmiany w przebiegu niektórych chorób oraz pod wpływem wysiłku fizycznego, w zakresie bezpiecznego stosowania metod fizjoterapii	A.U3	odpowiedź ustna, test wielokrotnego wyboru
Kompetencje społeczne – Student jest gotów do:			
K1	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń, dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych związanych z wykonywaniem zawodu i określania poziomu sprawności niezbędnego do wykonywania zawodu fizjoterapeuty	O.K5	odpowiedź ustna, test wielokrotnego wyboru

TREŚCI PROGRAMOWE PRZEDMIOTU Z PODZIAŁEM NA FORMY ZAJĘĆ

Forma zajęć – WYKŁADY

<p>W</p>	<p>Podstawowe pojęcia z patologii ogólnej – pojęcie choroby, zdrowia, homeostazy; czynniki patogenne; adaptacja – przykłady; mechanizmy przystosowawcze; czynniki chorobotwórcze; choroba samoistna, jatrogena, psychosomatyczna; symptomatologia; metodyka badania chorób; mechanizmy odpornościowe; zapalenie i jego etapy, mediatory reakcji zapalnych; fagocytoza; układ dopełniacza; przykłady chorób autoimmunizacyjnych; gojenie ran; rodzaje bólu</p> <p>Patofizjologia układu krążenia – podstawowe pojęcia z fizjologii serca i krążenia; niewydolność krążenia (klasyfikacja, rodzaje i przyczyny); mechanizmy kompensacyjne w niewydolności krążenia, obrzęk płuc, zatorowość płucna; wstrząs i jego rodzaje; wady serca; choroba niedokrwienna serca; zawał serca; nadciśnienie tętnicze; zaburzenia rytmu i przewodzenia w sercu</p> <p>Patofizjologia układu oddechowego – podstawowe pojęcia z anatomii i fizjologii układu oddechowego; przyczyny zaburzeń wentylacji płuc; spirometria; choroby układu oddechowego (restrykcyjne i obturacyjne); niewydolność oddechowa, obrzęk płuc, astma, przewlekła obturacyjna choroba płuc</p> <p>Patofizjologia układu nerwowego – przyczyny zaburzeń świadomości (skala Glasgow); choroba Parkinsona; choroba Alzheimera; padaczka (klasyfikacja, objawy, leczenie); miastenia; udary mózgu, neuropatie obwodowe; porażenia, niedowłady.</p> <p>Patofizjologia układu endokrynnego – układ podwzgórzowo-przysadkowy, hormony podwzgórza; zaburzenia funkcji przysadki i podwzgórza; patofizjologia tarczycy i nadnerczy; zaburzenia hormonalne układu rozrodczego</p> <p>Patofizjologia nerek – podstawowe pojęcia z fizjologii nerek; czynność endokrynną nerek; zaburzenia gospodarki kwasowo-zasadowej; układ renina-angiotensyna-aldosteron; wazopresyna; peptydy natriuretyczne; choroby nerek; zaburzenia przemiany wodnej (odwodnienie, przewodnienie).</p> <p>Patofizjologia układu pokarmowego – wątroba – marskość, cholestaza, stłuszczenie, wirusowe zapalenie wątroby, kamica dróg żółciowych; choroby przełyku, żołądka i jelit; zaburzenia bilansu energetycznego – otyłość, niedożywienie; zespoły niedoborowe – postacie, objawy, awitaminozy</p>
<p>Forma zajęć – ĆWICZENIA</p>	

ĆW	<p>Mechanizmy regulacji w warunkach prawidłowych i patologicznych (przykłady); elementy morfotyczne krwi ze szczególnym uwzględnieniem leukocytów i ich funkcji; wyznaczanie procentowego wzoru leukocytarnego według Arnetha-Schillinga; procesy odpornościowe organizmu – odporność wrodzona i nabyta, swoista i nieswoista fagocytoza; niedokrwistości, białaczki i skazy krwotoczne (oglądanie rozmazów z wybarwionymi retikulocytami i trombocytami);</p> <p>Obrzęk, wysięk, zapalenie, ból – definicja, przyczyny, przykłady</p> <p>Niewydolność krążenia – przykłady; nadciśnienie tętnicze, zawał; krzywa EKG, analiza zapisów EKG (prawidłowych i nieprawidłowych), EKG wysiłkowe, obliczanie osi elektrycznej serca; zespoły preekscytacji; pomiar ciśnienia tętniczego krwi i tętna – analiza wyników; niewydolność oddechowa; spirometria – przeciwwskazania do wykonania badań spirometrycznych oraz analiza wyników badań; próba samodzielnej analizy różnego typu chorób układu oddechowego; rehabilitacja i fizjoterapia w wybranych schorzeniach układu oddechowego i krążenia</p> <p>Najczęstsze choroby układu nerwowego; elementy badania neurologicznego; objawy oponowe; anizokoria; objaw Argylla Robertsona; próby zbornościowe; odruchy bezwarunkowe; wyjaśnienie pojęć – głuchota przewodzeniowa i odbiorcza;</p> <p>Badanie czucia dotyku i bólu; próby stroikowe; analiza audiogramu; figury dwuznaczne; złudzenia wzrokowe; przyczyny ubytków w polu widzenia; rozpoznanie jaskry; zaćmy; równowaga kwasowo-zasadowa i jej zaburzenia;</p>
-----------	---

NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

1.wykład – wykład z prezentacją multimedialną
2.ćwiczenia – ćwiczenia praktyczne, omawianie przypadków medycznych, ćwiczenia z wykorzystaniem mikroskopu , dyskusja, praca w grupach

SPOSOBY I METODY OCENY (F – FORMUJĄCA, P – PODSUMOWUJĄCA)

F1. – ocena przygotowania do ćwiczeń *
F2. – ocena aktywności podczas zajęć, dyskusja
P1. – ocena stopnia opanowania materiału będącego przedmiotem wykładów i ćwiczeń - egzamin

* warunkiem zaliczenia ćwiczeń praktycznych są pozytywne oceny z testów

LITERATURA PODSTAWOWA

<ol style="list-style-type: none"> Zahorska-Markiewicz B., Małecka-Tendera E. „Patofizjologia kliniczna” Elsevier Urban& Partner, Wrocław 2009 Guzek J. „Patofizjologia w zarysie”, PZWL, Warszawa 2008 Maśliński S., Ryżewski J. „Patofizjologia” PZWL, Warszawa 2009

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA

1. Thor P. „Podstawy patofizjologii człowieka” Vesalius, Kraków 2007
2. Kruś S. „Anatomia patologiczna” PZWL, Warszawa 2001

Nazwa przedmiotu: DIAGNOSTYKA FIZJOLOGICZNA	
Kierunek: FIZJOTERAPIA Profil kształcenia: Praktyczny	Kod przedmiotu: FI-16
Poziom studiów: Jednolite magisterskie	Rok: I Semestr: 2
Forma zajęć: wyklady, ćwiczenia	Liczba punktów ECTS: 2

CELE PRZEDMIOTU

C1	poznanie podstawowych zjawisk i pojęć z zakresu fizjologii układu nerwowego i diagnostyki fizjologicznej
-----------	--

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

Wiedza z biologii zdobyta w szkole średniej.
Umiejętność korzystania z różnych źródeł informacji.
Umiejętności pracy samodzielnej oraz w grupie.
Umiejętności prawidłowej prezentacji posiadanej wiedzy oraz własnych poglądów.

OPIS EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedza- student zna i rozumie			
W1	budowę anatomiczną poszczególnych układów organizmu ludzkiego i podstawowe zależności pomiędzy ich budową i funkcją w warunkach zdrowia i choroby, a w szczególności układu narządów ruchu	A.W1	egzamin pisemny, kolokwia teoretyczne, odpowiedź ustna
W2	podstawowe właściwości fizyczne, budowę i funkcje komórek i tkanek organizmu człowieka	A.W4	egzamin pisemny, kolokwia teoretyczne, odpowiedź ustna
W3	podstawowe mechanizmy procesów zachodzących w organizmie człowieka w okresie od dzieciństwa przez dojrzałość do starości	A.W6	egzamin pisemny, kolokwia teoretyczne, odpowiedź ustna
W4	podstawowe procesy metaboliczne zachodzące na poziomie komórkowym, narządowym i ustrojowym, w tym zjawiska regulacji hormonalnej, reprodukcji i procesów starzenia się oraz ich zmian pod wpływem wysiłku fizycznego lub w efekcie niektórych chorób	A.W7	egzamin pisemny, kolokwia teoretyczne, odpowiedź ustna
W5	podstawy funkcjonowania poszczególnych układów organizmu człowieka oraz narządów ruchu i narządów zmysłu	A.W8	egzamin pisemny, kolokwia teoretyczne, odpowiedź ustna
W6	metody oceny czynności poszczególnych narządów i układów oraz możliwości ich wykorzystania do oceny stanu funkcjonalnego pacjenta w różnych obszarach klinicznych	A.W10	egzamin pisemny, kolokwia teoretyczne, odpowiedź ustna
Umiejętności – Student potrafi:			
U1	dokonać pomiaru i zinterpretować wyniki analiz podstawowych wskaźników czynności układu krążenia (tętno, ciśnienie tętnicze krwi), składu krwi oraz statycznych i dynamicznych wskaźników układu oddechowego, a także ocenić odruchy z wszystkich poziomów układu nerwowego w zakresie bezpiecznego stosowania metod fizjoterapii	A.U4	kolokwia teoretyczne, obserwacja pracy studenta, sprawozdanie z wykonania zadania

U2	przeprowadzić podstawowe badanie narządów zmysłów i ocenić równowagę	A.U5	kolokwia teoretyczne, obserwacja pracy studenta, sprawozdanie z wykonania zadania
Kompetencje społeczne – Student jest gotów do:			
K1	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń, dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych poziomu sprawności niezbędnego do wykonywania zawodu fizjoterapeuty	O.K5	kolokwia teoretyczne, obserwacja pracy studenta, sprawozdanie z wykonania zadania
K2	korzystania z obiektywnych źródeł informacji	O.K6	kolokwia teoretyczne, obserwacja pracy studenta, sprawozdanie z wykonania zadania

TREŚCI PROGRAMOWE PRZEDMIOTU Z PODZIAŁEM NA FORMY ZAJĘĆ

Forma zajęć – WYKŁADY, ĆWICZENIA

W/ ĆW	<p>Neurofizjologia: Podział układu nerwowego. Bariera krew-mózg, gęśl i jego czynności. Płyn mózgowo rdzeniowy. Rdzeń kręgowy; budowa, organizacja, odruchy rdzeniowe. Regulacja napięcia mięśniowego. Dolny neuron motoryczny. Oś ruchowa: układ piramidowy, jądra podstawy mózgu, mózdzek. Oś czuciowa: receptory, przewodzenie i percepcja. Ból i jego percepcja. Aktywacja mózgu: układ siatkowaty, EEG, sen i czuwanie. Podwzgórze, układ limbiczny, wyższe czynności nerwowe. Fizjologia serca: elektrofizjologia serca, EKG, cykl pracy serca, regulacja pracy serca, tony serca, kurczliwość mięśnia sercowego. Układ naczyniowy: fizjologia aorty, ciśnienie tętnicze krwi i tętno tętnicze, mikrokążenie, opór tętniczy i autoregulacja tkankowego przepływu krwi, regulacja ciśnienia tętniczego, kążenie wieńcowe. Fizjologia układu oddechowego: fizjologia dróg oddechowych, wentylacja i mechanika oddychania, spirometria, kążenie płucne, dyfuzja i transport gazów oddechowych, regulacja oddychania. W1, W2, W3, W4, W5, W6, W7, U1, U2, K1, K2 wykład Syllabusy 121 / 595 2. Neurofizjologia: Właściwości elektryczne neuronów: potencjał czynnościowy, pojęcie pobudliwości, okres refrakcji. Wywoływanie potencjału czynnościowego w nerwie kulszowym przy różnej sile bodźca - program komputerowy SimNerve. Badanie odruchów ścięgniowych. Badanie odruchu podeszwowego. Badanie odruchów ocznych. Badanie odruchów przedsiorkowo-rdzeniowych: próba Romberga, test marszu, doświadczenie Barany'ego. Badanie neurologicznych funkcji układu ruchowego – badanie chodu, równowagi (próba Romberga), siły i napięcia mięśni, badanie koordynacji ruchów. Badanie neurologicznych funkcji układu czuciowego – badanie czucia dotyku, wibracji, bólu, temperatury oraz czucia dyskryminacyjnego. Badanie narządu słuchu - sprawdzenie wrażliwości słuchowej, doświadczenie Webera, doświadczenie Rinnego. Badanie narządu wzroku – badanie ostrości wzroku, widzenie barw, kontrast wzrokowy wg Heringa, kontrast barwny, doświadczenie Mariotte'a. Analiza zapisu EEG. Badania obrazowe układu nerwowego: TK i RM. Wyższe czynności nerwowe - badanie mowy i pamięci. Fizjologia serca: EKG – wykonanie, opis i analiza. Osluchiwanie tonów serca. Działanie tropowe adrenaliny i Ach, działanie blokerów receptorów α i βadrenergicznych i blokerów kanałów wapniowych program komputerowy SimHeart. Fizjologia układu naczyniowego: Pomiar ciśnienia tętniczego krwi metodą osłuchową. Badanie tętna metodą palpacyjną. Próby ortostatyczne Cramptona i Martineta. Hipotonia ortostatyczna. Fizjologia wysiłku fizycznego: Obliczanie objętości wyrzutowej i pojemności minutowej serca oraz określanie wpływu wysiłku fizycznego na te parametry. Kinetyka zmian parametrów układu kążenia wywołanych wysiłkiem fizycznym. Próby czynnościowe w ocenie sprawności układu kążenia: próba Ruffiera, test harwardzki, czas bezdechu w spoczynku i wysiłku. Fizjologia układu oddechowego: Mechanika oddychania; zmiany obwodu klatki piersiowej podczas oddychania, ustalanie typu toru oddechowego. Badanie fizykalne układu oddechowego. Badanie czynnościowe układu oddechowego: spirometria spoczynkowa, krzywa przepływ/objętość, MVV. Pomiar pojemności życiowej płuc. Pomiar pikflometrem szczytowego przepływu wydechowego (PEF). Pomiar saturacji krwi tętniczej przy użyciu pulsoksymetru</p>
----------	--

NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

1. – wykład - wykład z prezentacją multimedialną.

2. – ćwiczenia audytorjne – ćwiczenia przedmiotowe, dyskusja, praca w grupach, pomiar wskaźników fizjologicznych, opis wyników i wniosków.

SPOSOBY I METODY OCENY (F – FORMUJĄCA, P – PODSUMOWUJĄCA)

F1. – ocena przygotowania do ćwiczeń audytorjnych

F2. – ocena umiejętności pracy w grupie oraz sposobu prezentacji (referowania)*

F3. – ocena aktywności podczas zajęć, dyskusja

P1. – ocena opanowania materiału nauczania będącego przedmiotem wykładu - egzamin

LITERATURA PODSTAWOWA

1. Traczyk J. „,Diagnostyka czynnościowa człowieka” Wyd. PZWL W-wa 2004
2. Kwolek A. „,Rehabilitacja medyczna” Wyd. Elsevier Wrocław. 2012
3. Ronikier A. „,Diagnostyka funkcjonalna w fizjoterapii” Wyd. PZWL. W-wa. 2012r
4. Doboszyńska A., Wrotek K.: Badania czynnościowe układu oddechowego. PZWL Warszawa 2004.
5. International Classification of Functioning ICF- klasyfikacja funkcjonalna. Wyd. Centrum Studium Informatycznego Ministerstwa Zdrowia. W-wa. 2008r
6. Jędrychowski W., „Podstawy epidemiologii”, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2002

LITERATURA UZUPELNIAJĄCA

1. Dziak.A.” Diagnostyka zespołów bólowych kręgosłupa”. Medicina Sportiva.2007 Nr 2;
2. Jelsma J. “Use of the international classification of functioning disability and health; a literature survey” Journal of Rehabilitation Medicine; 2009; 41;1-12
3. Domaniecki J. Klukowski K. ”Rehabilitacja w chorobach naczyń obwodowych”. 2009; Wyd. Dydaktyczne AWF, W-wa.
4. Bogucki A. „,Psychogenne zaburzenia ruchowe”.2009 Gdańsk: Via Medica.
5. Pusz B., Stoińska B., „Wybrane zagadnienia rehabilitacji ruchowej noworodków i małych dzieci”. w: Podstawy neonatologii. red. Jerzy Szczapa,2008 Wyd. PZWL W- wa, s 547-570
6. Szmigiel CZ., „Podstawy diagnostyki i rehabilitacji dzieci i młodzieży niepełnosprawnej”. 2001 t.1i2 red. Wyd. AWF Kraków,
7. Hryniewicz J. (red.), „Mierniki i wskaźniki w systemie ochrony zdrowia”,2001 Wyd. ISP, W-wa,

Nazwa przedmiotu:	
PIERWSZA POMOC PRZEDMEDYCZNA	
Kierunek: FIZJOTERAPIA Profil kształcenia: praktyczny	Kod przedmiotu: PNM11/FM
Poziom studiów: Jednolite magisterskie	Rok: I Semestr: 1
Rodzaj zajęć: ćwiczenia	Liczba punktów ECTS: 1

CELE PRZEDMIOTU

C1	Zaznajomienie studentów z aktualnymi międzynarodowymi standardami postępowania i przepisami prawnymi stosowanymi w sytuacji ratowania życia i udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej u dorosłego i dziecka.
C2	Nabycie przez studentów praktycznych umiejętności rozpoznawania stanów zagrożenia życia oraz przeprowadzania resuscytacji krążeniowo-oddechowej w przypadku nagłego zatrzymania krążenia, samodzielnie i z użyciem automatycznego defibrylatora zewnętrznego (AED).
C3	Nabycie przez studentów umiejętności postępowania w przypadku: omdlenia, utraty przytomności, wstrząsu, krwotoku, złamań, urazów narządu ruchu i kręgosłupa, niewydolności oddechowej, zadławienia, padaczki.
C4	Zaznajomienie studentów z specyfiką postępowania w szczególnych sytuacjach ratowniczych w sytuacji zagrożeń, które mogą wystąpić w ich pracy, ze szczególnym uwzględnieniem bezpieczeństwa ratownika.

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

Podstawowa wiedza z zakresu biologii i anatomii człowieka zdobyta w szkole średniej.
Wiedza z zakresu pierwszej pomocy zdobyta w szkole średniej.
Znajomość elementarnych zasad bezpieczeństwa.
Umiejętności pracy samodzielnej oraz działania zespołowego.

OPIS EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedza- student zna i rozumie			
W1	metody oceny podstawowych funkcji życiowych człowieka w stanie zagrożenia zdrowia lub życia	A.W19	test wielokrotnego wyboru, zaliczenie
W2	rozpoznawać sytuacje zagrażające zdrowiu lub życiu człowieka oraz udzielać kwalifikowanej pierwszej pomocy w sytuacjach zagrożenia zdrowia i życia oraz przeprowadzić resuscytację krążeniowo-oddechową u osób dorosłych i dzieci	A.U15	sprawdzian praktyczny
Umiejętności – Student potrafi:			
U1	rozpoznawać sytuacje zagrażające zdrowiu lub życiu człowieka oraz udzielać kwalifikowanej pierwszej pomocy w sytuacjach zagrożenia zdrowia i życia oraz przeprowadzić resuscytację krążeniowo-oddechową u osób dorosłych i dzieci	A.U15	sprawdzian praktyczny
Kompetencje społeczne – Student jest gotów do:			
K1	przyjęcia odpowiedzialności związanej z decyzjami podejmowanymi w ramach działalności zawodowej, w tym w kategoriach bezpieczeństwa własnego i innych osób	O.K9	sprawdzian praktyczny
K2	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń, dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	O.K5	sprawdzian praktyczny

TREŚCI PROGRAMOWE PRZEDMIOTU Z PODZIAŁEM NA FORMY ZAJĘĆ

Forma zajęć – Ćwiczenia

ĆW	<ol style="list-style-type: none">1. Organizacja systemu ratownictwa w Polsce. Odpowiedzialność prawna a pierwsza pomoc. Ogniwa łańcucha ratunkowego. Powiadamianie o nagłym zdarzeniu. Bezpieczeństwo ratowanego i ratownika.2. Pierwsza pomoc w zatrzymaniu krążenia. Aktualne algorytmy postępowania w RKO (BLS). Różnice w reanimacji dorosłego, dziecka i niemowlęcia. BLS-AED zastosowanie przez ratownika defibrylatora automatycznego.3. Pierwsza pomoc u chorego przytomnego; postępowanie w omdleniu i wstrząsie.. Pozycja bezpieczna i przeciwwstrząsowa, Postępowanie w miejscu zdarzenia.4. Zawał serca, objawy, postępowanie przedmedyczne. Udar mózgu: rozpoznanie i postępowanie.5. Niewydolność oddechowa. Zachłyśnięcie u dziecka i dorosłego. Utopienie, powieszenie, niewydolność oddechowa u osoby starszej.6. Postępowanie w porażeniu prądem i oparzeniach. Zagrożenia i korzyści wynikające z hipotermii.7. Krwotoki zewnętrzne i wewnętrzne. Krwotok z nosa. Bandażowanie ran. Zawartość apteczki.8. Urazy komunikacyjne. Wydostawanie chorego z pojazdu. Bezpieczny transport chorego. Stabilizacja kręgosłupa i złamanych kończyn.9. Postępowanie po urazowej amputacji kończyny, w zwichnięciach i stłuczeniach10. Inne stany zagrożenie życia: hipo i hiperglikemia, zatrucia, drgawki. <p>BLS (Basic Life Support) Resuscytacja krążeniowo-oddechowa – schemat postępowania.</p> <p>Postępowanie w Krwotokach zewnętrznych i wewnętrznych. Krwotok z nosa. Postępowanie w przypadku zranień- bandażowanie ran. Zawartość apteczki domowej i samochodowej</p> <p>Urazy komunikacyjne. Postępowanie w czasie wypadku drogowego. Wydostawanie uszkodzonego z pojazdu. Bezpieczny transport chorego. Stabilizacja kręgosłupa i złamanych kończyn.</p> <p>Automatyczna defibrylacja (AED). Wykonywanie resuscytacji krążeniowo-oddechowej z użyciem AED</p> <p>Postępowanie w zakrzuszeniu u osoby dorosłej i dziecka. Postępowanie w omdleniu- pozycja przeciwwstrząsowa. Postępowanie z nieprzytomnym -układanie w pozycji bezpiecznej. Resuscytacja dziecka. Zaliczenie ćwiczeń.</p>
-----------	---

NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

1. – ćwiczenia audytoryjne – rozwiązywanie zadań, ćwiczenia przedmiotowe, dyskusja, praca w grupach, pokaz filmów, ćwiczenia na manekinie, ćwiczenia z użyciem AED, sprzętu do unieruchomienia kończyn i opatrywania ran.

SPOSOBY I METODY OCENY (F – FORMUJĄCA, P – PODSUMOWUJĄCA)

F1. – ocena przygotowania do ćwiczeń
F2. – ocena umiejętności pracy indywidualnej oraz pracy w grupie
F3. – ocena aktywności podczas zajęć, dyskusja
P1. – ocena zdobytych umiejętności – zaliczenie praktyczne

LITERATURA PODSTAWOWA

1. Podstawowe zabiegi resuscytacyjne i automatyczna defibrylacja ·zewnątrzna podręcznik bls/aed wyd. II 2010 Kraków Polska Rada Resuscytacji
2. Pierwsza pomoc wyd. Mak 2006
3. Bandażowanie Anna Chrzęszczewska wyd.pzwl 2005
4. Pierwsza pomoc Wyd.: Marek Łebkowski 2006
5. Pierwsza pomoc i resuscytacja krążeniowo- oddechowa ·pod red. J. Andresa Polska Rada Resuscytacji Kraków 2011, wydanie 3
6. Wytyczne resuscytacji krążeniowo-oddechowej Kraków 2010

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA

1. Pierwsza pomoc, podręcznik dla studentów, Mariusz Goniewicz, wyd. PZWL 2011
2. Ostre stany zagrożenia życia w chorobach wewnętrznych pod red. F. Kokota, Wyd. PZWL 2003

B. NAUKI OGÓLNE

Nazwa przedmiotu: JĘZYK OBCY (ogólny i specjalnościowy-do wyboru angielski lub niemiecki)		
Kierunek: FIZJOTERAPIA Profil kształcenia: ogólnoakademicki		Kod przedmiotu:
Specjalność: Przedmioty wspólne	Poziom studiów: Jednolite magisterskie	Rok: I-III Semestr: 2-6
Forma zajęć: ćwiczenia		Liczba punktów ECTS: 7

CELE PRZEDMIOTU

C1	Zaznajomienie studentów ze środkami językowymi (leksykalnymi, gramatycznymi, ortograficznymi i fonetycznymi) w zakresie treści programowych.
C2	Zaznajomienie studentów z elementami kultury, tradycji, historii oraz życia codziennego krajów danego obszaru językowego.
C3	Rozwijanie kompetencji w zakresie czterech podstawowych sprawności językowych (czytanie, słuchanie, mówienie, pisanie), opanowanie leksyki, konstrukcji gramatycznych, języka korespondencji oraz zapoznanie studenta z elementami języka specjalnościowego.
C4	Rozwijanie umiejętności stosowania różnych metod uczenia się języka obcego.
C5	Wykazanie się przez studenta kompetencją komunikacyjną, umiejętnością samodzielnego uczenia się oraz pracy w zespole oraz uświadomienie sobie potrzeby ciągłego doskonalenia się.

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

	Student posiada wiedzę z języka obcego zdobytą w okresie szkoły średniej.
	Umie korzystać z różnych źródeł informacji.
	Posiada umiejętność pracy samodzielnej oraz w grupie.
	Nabył umiejętność prawidłowej prezentacji posiadanej wiedzy oraz własnych poglądów.
	Ma świadomość, że znajomość języków obcych jest obecnie jedną z kluczowych umiejętności, otwierającą nowe horyzonty poznawcze, towarzyskie i zawodowe.

OPIS EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
	Wiedza- student zna i rozumie		

W1	problematykę z zakresu dyscypliny naukowej – nauki biologiczne w tym rozwój, budowę i funkcje organizmu człowieka w warunkach prawidłowych i patologicznych	O.W1	egzamin pisemny, egzamin ustny, odpowiedź ustna, praca pisemna, test
W2	problematykę z zakresu dyscypliny naukowej – nauki medyczne w tym etiologię, patomechanizm, objawy i przebieg najczęstszych chorób	O.W2	egzamin pisemny, egzamin ustny, odpowiedź ustna, praca pisemna, test
W3	zalecenia do stosowania fizjoterapii w określonych stanach chorobowych	O.W7	egzamin pisemny, egzamin ustny, odpowiedź ustna, praca pisemna, test
W4	kazania i przeciwwskazania do wykonywania zabiegów z zakresu fizykoterapii i masażu, kinezyterapii i terapii manualnej oraz specjalnych metod fizjoterapii	O.W6	egzamin ustny, odpowiedź ustna, praca pisemna, test
Umiejętności – Student potrafi:			
U1	porozumiewać się w jednym z języków obcych na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego	B.U1	egzamin pisemny, egzamin ustny, odpowiedź ustna, praca pisemna, test
Kompetencje społeczne – Student jest gotów do:			
K1	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń, dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	O.K5	egzamin pisemny, egzamin ustny, odpowiedź ustna, praca pisemna, test

TREŚCI PROGRAMOWE PRZEDMIOTU Z PODZIAŁEM NA FORMY ZAJĘĆ

Forma zajęć – ĆWICZENIA

<p>ĆW</p>	<p>Praca i czas wolny, zainteresowania i upodobania, opis typowego dnia pracy oraz weekendu. Zwroty związane z określaniem pory dnia, tygodnia, roku, okoliczniki czasu używane w czasie teraźniejszym. Dialogi na temat uprawianych sportów, hobby i rutyny dnia powszedniego, umiejętność reagowania na informacje rozmówcy – wyrażanie zdziwienia, potwierdzanie lub zaprzeczanie podanym informacjom.</p> <p>Kultura – relacja z udziału w wydarzeniach kulturalnych (koncert, wystawa, teatr). Użycie czasu przeszłego, powtórzenie form czasowników, tworzenie formy pytającej i przeczącej. Pytania ogólne, szczegółowe i tworzone przy pomocy intonacji; ćwiczenia wymowy i intonacji wg nagrań CD. Biografie znanych osób oraz własna.</p> <p>Jedzenie – wzbogacenie słownictwa związanego z gotowaniem, jedzeniem w domu i w restauracji, potrawami świątecznymi w różnych krajach. Umiejętność zamówienia dań w restauracji i zrobienia zakupów. Zwroty związane z propozycjami, akceptowaniem i odmawianiem. Czas przyszły i określenia związane z planowaniem.</p> <p>Sport – słownictwo związane ze sportami ekstremalnymi, osiągnięciami i rywalizacją. Stopniowanie przymiotników, porównywanie umiejętności. Pytania zależne w uprzejmych zwrotach.. Wyrażanie podziwu i zdumienia przy pomocy intonacji i odpowiednich zwrotów. Pisanie krótkiej relacji z udziału w wydarzeniu sportowym.</p> <p>Etapy życia – słownictwo związane z wiekiem, szkołą, pracą, życiem prywatnym. Nakazy i zakazy, wyrażanie opinii– ćwiczenie czasowników złożonych i zwrotów. Nawyki z przeszłości i obecne – porównanie z użyciem czasu przeszłego i teraźniejszego.</p> <p>Miejsca – podróże przeszłe i planowane do ciekawych miejsc. Wzbogacenie słownictwa związanego z opisem miejsc, położeniem geograficznym, atrakcjami turystycznymi. Zwroty związane z dokonywaniem wyboru i uzasadnieniem go. Czasowniki modalne wyrażające przewidywania, oczekiwania, planowanie przyszłych wydarzeń. Rzeczowniki policzalne i niepoliczalne; określniki związane z nadmiarem lub niedoborem.</p> <p>Ciało – słownictwo dotyczące zdrowia i chorób, zdrowego stylu życia, wyglądu i cech charakteru. Tryb warunkowy, ćwiczenie konstrukcji i intonacji. Powtórzenie i wzbogacenie konstrukcji występujących z bezokolicznikiem lub rzeczownikiem odczasownikowym. Udzielanie porad i umiejętność reagowania na nie.</p> <p>Podróże – słownictwo określające środki lokomocji, cele i sposoby podróżowania. Zadawanie pytań w różnych czasach dotyczących szczegółów związanych z podróżowaniem po świecie i formą spędzania wakacji. Imiesłowy bierne i czynne. Zdania z dwoma dopełnieniami.</p> <p>Autorytety – wpływ mediów, reklam i znanych osób na nasze opinie. Czasowniki złożone i kolokacje używane do wyrażania opinii. Przedimki określone i nieokreślone. Przyimki stosowane po niektórych czasownikach.</p> <p>Sukces -mowa zależna i jej użycie w tekstach dotyczących sukcesów znanych osób. Słownictwo dotyczące transakcji bankowych, zakupów, nagradzania. Tryby warunkowe – wprowadzenie konstrukcji, ćwiczenia.</p> <p>Zwroty dotyczące zainteresowań i kontaktów międzyludzkich, umiejętność zadawania pytań i wykazywania zainteresowania rozmową. Różnice kulturowe – umiejętność podania przykładów, porównywania i wyrażania opinii. Relacje międzyludzkie: słownictwo dotyczące rodziny, znajomych, przyjaciół. Powtórzenie formy pytającej w czasach: przeszłym, teraźniejszym i przyszłym. Użycie czasu przeszłego w opowiadaniu o przyjaciołach i krewnych; kolokacje, czasowniki złożone i przymiotniki związane z tematem.</p>
-----------	--

Media i ich wpływ na nasze życie i poglądy – rozbudowanie słownictwa dotyczącego wyrażania opinii i relacjonowania ciekawych programów TV, filmów, sztuk teatralnych; umiejętność interpretowania recenzji filmowych i wyboru wartościowych pozycji kulturalnych. Użycie zdań definiujących osoby, rzeczy i miejsca. Przymiotniki z przedrostkiem negatywnym, zestawienie słownictwa o przeciwstawnym znaczeniu. Powtórzenie strony biernej w celu wyrażania opinii w sposób bezosobowy.

Dom – słownictwo związane z typami domów, wnętrzem, umeblowaniem; rzeczowniki złożone. Użycie form przyszłych czasowników w opowieści o idealnym domu lub planowanej przeprowadzce. Miasto – powtórzenie stopniowania przymiotników w celu porównywania miast odwiedzonych lub tych, w których zamierza się mieszkać. Przewidywanie przyszłości – użycie form przyszłych czasowników.

Pieniądze – słownictwo związane z wydawaniem i oszczędzaniem; krótkie pytania na końcu zdań twierdzących w celu uzyskania potwierdzenia, ćwiczenie intonacji pytającej. Sukces – cechy charakteru związane z osiągnięciem go. Stosowanie zwrotów dotyczących porad, nakazów i zakazów. Rola reklamy w sprzedaży produktów; tryb warunkowy.

Wolny czas – hobby, sport, zwroty służące opowieści o formach spędzania wolnego czasu. Kreatywność i odbiór dzieł sztuki – wzbogacenie słownictwa do opisu swych wrażeń, odczuć, opinii. Spędzanie czasu z przyjaciółmi w pubie, restauracji, kawiarni; rzeczowniki policzalne i niepoliczalne. Użycie bezokoliczników i rzeczowników tworzonych od czasowników. Pisanie recenzji książki lub filmu.

Wakacje – słownictwo potrzebne do relacjonowania pobytu na wakacjach z użyciem form przeszłych. Umiejętność opisu fotografii lub pejzażu. Proponowanie – akceptowanie lub odmawianie. Przedimki określone i nieokreślone – powtórzenie ich zastosowania.

Edukacja – zwroty związane ze szkołą, uczeniem się, umiejętnościami, egzaminami. Doświadczenia szkolne – opowieść z użyciem czasu przeszłego i czasowników modalnych. Pytania o podmiot i dopełnienie; słowotwórstwo – użycie końcówek do tworzenia, rzeczowników, przymiotników, czasowników.

Zmiany – opis miejsc i zjawisk, które uległy zmianom w czasie. Definiowanie problemów i podawanie propozycji rozwiązania ich, wyrażanie opinii, odczuć i życzeń. Tworzenie przysłówków. Użycie czasu przeszłego i trybu warunkowego.

Praca – zawody i związane z nimi wyzwania, nakazy, zakazy i obowiązki. Mowa zależna – użycie jej w relacjonowaniu rozmów rekrutacyjnych. Pisani CV, przeprowadzanie rozmów kwalifikacyjnych w formie dialogów, umiejętność autoprezentacji. Zwroty dotyczące pozwolenia i przymusu w przeszłości.

Wspomnienia – opis przeszłości, wyrażanie żalu, życzeń, pragnień dotyczących przeszłości. Wybitni ludzie i ich biografie – czytanie i relacjonowanie. Powtórzenie czasów przeszłych.

Słownictwo związane z zawodem fizjoterapeuty. Co to jest fizjoterapia, zadania fizjoterapeuty, metody i kontakt z pacjentem. Powtórzenie i zastosowanie czasu teraźniejszego.

Części ciała ludzkiego – anatomia i fizjologia. Powtórzenie i zastosowanie strony biernej i czasowników modalnych.

System szkieletowy – opis kości szkieletu, nazwy medyczne, przymiotniki opisujące pozycje anatomiczne – metody rehabilitacji. Zwroty grzecznościowe, porady, polecenia i rekomendacje.

Struktura i klasyfikacja kości – słownictwo. Liczba mnoga rzeczowników pochodzenia łacińskiego. Powtórzenie czasu przeszłego.

Ścięgna i stawy – słownictwo. Czas przyszły i tryb warunkowy..

Mięśnie szkieletu nazwy i funkcje - techniki masażu. Pytania pośrednie. Czasowniki modalne w poradach i poleceniach.

Złamania, urazy kręgosłupa – rehabilitacja. Obrażenia sportowe. Powtórzenie i zastosowanie czasów, trybu warunkowego oraz zwrotów grzecznościowych. Techniki opanowania bólu. Powtórzenie materiału.

NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

1. – Ćwiczenia audytoryjne – praca z podręcznikiem, słownikiem, CD, DVD, CD-ROM
2. – Praca w indywidualna oraz w grupach
3. – Konwersacje i prezentacje

SPOSOBY I METODY OCENY (F – FORMUJĄCA, P – PODSUMOWUJĄCA)

F1. – ocena przygotowania do ćwiczeń audytoryjnych
F2. – ocena umiejętności pracy w grupie oraz sposobu prezentacji
F3. – ocena aktywności w czasie zajęć
P1. – ocena opanowania materiału nauczania będącego przedmiotem ćwiczeń audytoryjnych-
zaliczenie
P2. – ocena opanowania materiału nauczania będącego przedmiotem ćwiczeń -egzamin

LITERATURA OBOWIĄZKOWA –Język angielski

1. New Total English, R.Acklam, A.Crace; Longman
2. English in Physiotherapy A. Hornakowa Presovska Universita v Presove Presov 2006 |
|---|

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA- Język angielski

1. English for medical students and doctors E. Donesch-Jeżo Wyd. Przegląd Lekarski Kraków 2000
2. English for Physiotherapy: Podręcznik Ciecierska J. Wyd. Lekarskie PZWL. 2011
3. Test your vocabulary – Peter Watcyn Jones
4. English Grammar in Use, R. Murphy, Cambridge |
|---|

LITERATURA PODSTAWOWA Język niemiecki

1. Menschen A 2.2 und Menschen B1.1 Kursbuch und Arbeitsbuch, Hueber Verlag
2. Słowniki papierowe i elektroniczne, materiały dostępne na niemieckojęzycznych stronach internetowych, niemieckie czasopisma, filmy, nagrania muzyczne, CD-ROM, etc.
3. Deutsch Repetitorium tematyczno-leksykalne, Ewa Maria Rostek, Wagros
4. Repetitorium leksykalne, P. Gebal, M. Ganczar, LektorKlett
5. Lehr – und Übungsbuch der deutschen Grammatik, H. Dreyer, R. Schmitt, Hueber Verlag

Nazwa przedmiotu: WYCHOWANIE FIZYCZNE	
Kierunek: FIZJOTERAPIA Profil kształcenia: praktyczny	Kod przedmiotu: NO2/FM
Poziom przedmiotu: Jednolite magisterskie	Rok: I Semestr: 1 i 2
Rodzaj zajęć: ćwiczenia liczba godzin: 60 ćw.	Liczba punktów ECTS: 0

CELE PRZEDMIOTU

C1	Zaznajomienie studentów z przedmiotem oraz jego związkiem z rehabilitacją ruchową - fizjoterapią.
C2	Nabycie przez studentów wiadomości z zakresu anatomii aparatu mięśniowo- kostno- stawowego, treningu, zmęczenia wysiłkowego.
C3	Nabycie umiejętności wykorzystania ćwiczeń fizycznych w procesie rehabilitacji oraz prowadzenie zajęć z aktywnej rehabilitacji sportowej.
C4	Nauczanie samodzielnego prowadzenia zajęć z różnych form aktywności ruchowej.
C5	Podniesienie i utrzymanie wszystkich cech sprawności motorycznej u studentów w/w kierunku dla zrozumienia zdrowotnego znaczenia kultury fizycznej, oraz samo nauczania ruchu.

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

Wiedza z zakresu konstruowania podstawowej jednostki działania profilaktycznego i terapeutycznego.
--

Umiejętność przeprowadzenia zajęć sportowych dla osób z różnymi dysfunkcjami aparatu ruchowego.
Umiejętność prezentacji i przekazania swojej wiedzy z przedmiotu.
Zdolność do rozróżniania ćwiczeń ze względu na obciążenie organizmu w zależności od stopnia niepełnosprawności, wieku, płci.
Wiedza i wykorzystanie wszelkich form ćwiczeń ruchowych, gier sportowych, zabaw ruchowych w procesie rehabilitacji.
Wiedza z zakresu bezpiecznego przeprowadzenia w/w zajęć i ćwiczeń.

OPIS EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedza- student zna i rozumie			
W1	zasady edukacji zdrowotnej i promocji zdrowia oraz elementy polityki społecznej dotyczącej ochrony zdrowia	B.W12	obserwacja pracy studenta
W2	zagadnienia związane z kształtowaniem, podtrzymywaniem i przywracaniem sprawności oraz wydolności osobom w różnym wieku, w tym osobom starszym, utraconej lub obniżonej wskutek różnych chorób lub urazów, a także zasady promocji zdrowia – w stopniu zaawansowanymi przebieg najczęstszych chorób	O.W11	obserwacja pracy studenta
Umiejętności – Student potrafi:			
U1	zastosować działania z zakresu adaptowanej aktywności fizycznej i sportu osób z niepełnosprawnościami dla planowania, doboru, modyfikowania oraz tworzenia różnych form zajęć rekreacyjnych i sportowych dla osób ze specjalnymi potrzebami, w tym osób starszych	O.U6	obserwacja pracy studenta
U2	wykazać umiejętności ruchowe z zakresu wybranych form aktywności fizycznej (rekreacyjnych i zdrowotnych)	B.U9	obserwacja pracy studenta
Kompetencje społeczne – Student jest gotów do:			

K1	prezentowania postawy promującej zdrowy styl życia, propagowania i aktywnego kreowania zdrowego stylu życia i promocji zdrowia w trakcie działań związanych z wykonywaniem zawodu i określania poziomu sprawności niezbędnego do wykonywania zawodu fizjoterapeuty	O.K3	obserwacja pracy studenta
----	--	------	---------------------------

Forma zajęć – ĆWICZENIA

ĆW	<p>Zasadniczy podział gier i zabaw ruchowych</p> <p>Przygotowanie do prowadzenia zajęć z gier i zabaw ruchowych w jednostce: lekcja, trening, ustawienie prowadzącego, operowanie głosem, bezpieczeństwo na sali gimnastycznej.</p> <p>Zabawy i gry ruchowe jako część wstępna jednostki lekcyjnej lub treningowej.</p> <p>Sprawności motoryczne, ich podział z wykorzystaniem gier i zabaw ruchowych.</p> <p>Zabawy bieżne w różnych kombinacjach: z przyborami bez, w większej grupie ćwiczących, w parach. Zwrócenie szczególnej uwagi na bezpieczeństwo ćwiczących. Uwzględnienie zabaw w gimnastyce korekcyjnej.</p> <p>Gry i zabawy z mocowaniem ich wpływ na cechy psychomotoryczne (odpowiedzialność za współwiczącego, postawę fair-play)</p> <p>Gry i zabawy skoczne, kształtowanie siły mm. nóg, równowagi, szybkości</p> <p>Gry i zabawy orientacyjno- porządkowe ich zastosowanie w początkowej i końcowej części zajęć</p> <p>Gimnastyka ogólnorozwojowa, pozycje wyjściowe, ćwiczenia przygotowawcze. Podział ćwiczeń gimnastycznych.</p> <p>Metodyka nauczania przewrotów z zastosowaniem gier i zabaw ruchowych, ćwiczenia zwinnościowe</p> <p>Przewrót w tył z pozycji niskiej i wysokiej, Przerzut bokiem, stanie na rękach. Nauka asekuracji.</p> <p>Ćwiczenia gimnastyczne w gimnastyce korekcyjnej. Wykonanie ćwiczeń z asekuracją</p> <p>Zabawy rzutne kształtowanie koordynacji ruchowo- wzrokowej.</p> <p>Szczegółowy podział na zabawy proste, złożone, przejściowe, specjalistyczne, drużynowe</p> <p>Gry i zabawy w zajęciach z gimnastyki korekcyjnej, umiejętność obliczenia BMI</p> <p>Zaliczenie przedmioty, konspekt, obecność, samodzielne przeprowadzenie części zajęć z zadanego tematu.</p> <p>Nauka odbicia górnego ze szczególnym zwróceniem uwagi na</p> <ol style="list-style-type: none"> a. Pozycję ciała względem piłki b. Powierzchnią odbicia c. Postawa wyjściowa <p>Nauka odbicia dolnego ze szczególnym zwróceniem uwagi na:</p> <ol style="list-style-type: none"> a. pozycje ciała względem piłki b. powierzchnię odbicia c. postawa wyjściowa <p>Nauka odbicia kierowanego (driver)</p> <ol style="list-style-type: none"> a. wyskok obunóż pod piłką b. ułożenie ramion, uderzenie piłki dłonią <p>Różne warianty ćwiczeń z piłkami (dwójkowe, odbicie w trójkacie, szybkie zmiany miejsc, mała gra uproszczona z zastosowaniem piłek theraband.</p> <p>Zagrywka dolna, doskonalenie na wyznaczony punkt, przyjęcie zagrywki, odegranie. Precyzja zagrania.</p> <p>Zagrywka górna (zbiecie kierunkowe driver) w miejscu i w wyskoku, jako właściwa technika do precyzyjnego ataku na pole obrony przeciwnika.</p> <p>Obrona bez bloku, odbicie piłki z głębi pola, gra uproszczona</p> <p>Postawa koszykarska, zabawy z piłkami, podstawy kozłowania l.p.ręka. Gra uproszczona.</p> <p>Zatrzymanie się po kozłowaniu na jedno i tempa. Podanie w miejscu i w biegu.</p> <p>Gra uproszczona „do pięciu podań”, gra trio bascet .</p>
----	--

	<p>Rzut z miejsca i z biegu Zaznaczenie podczas wykonywania prawej i lewej ręki. Gra właściwa 4x4 z uwzględnieniem podstawowych przepisów p. koszykowej.</p> <p>Umiejętność samodzielnego przeprowadzenia rozgrzewki, ćwiczeń specjalistycznych do p. koszykowej, rozgrywek, sędziowanie.</p> <p>Ćwiczenia ogólnorozwojowe i specjalistyczne kształtujące cechy motoryczne niezbędne w treningach piłki siatkowej, z uwzględnieniem rozróżnienia na: wiek, płeć, sprawność motoryczną. Dostosowanie wielkości boiska wysokości siatki do sprawności ćwiczących.</p>
--	---

FORMY ZAJĘĆ

1. Ćwiczenia - zadania ruchowe, ćwiczenia fizyczne, rozwiązywanie problemów, dyskusja, pogadanka, praca samodzielna i w zespole.

SPOSOBY I METODY OCENY (F – FORMUJĄCA, P – PODSUMOWUJĄCA)

F1 – ocena przygotowania studenta do ćwiczeń

F2 – ocena prezentowania ćwiczeń ruchowych w grupie
--

F3 – ocena aktywności podczas ćwiczeń
--

P1 – ocena opanowania ćwiczeń

LITERATURA PODSTAWOWA:

1. Hannes Neumann.:Trening Koszykówki.Marszałek & Marszałek 2003r.
2. Czabański B. :Wybrane zagadnienia uczenia się i nauczania techniki sportowej.AWF Wrocław 1991
3. Mayer Verlag .Germany :Piłka siatkowa
4. Huciński T.:Podstawa obrony w koszykówce. SiT Warszawa 1981
5. Górna K.,Garbaciak W, Kultura fizyczna w szkole. Materiały pomocnicze dla nauczyciela. AWF, Katowice, 1996. Wyd.III
6. Groffik D.: Metodyka stosowania Ćwiczeń fizycznych w profilaktyce i terapii. AWF, Katowice 2009
7. Kutzner- Kozińska M.,Właźnik K.,Gimnastyka korekcyjna dla dzieci 6-10 letnich. WSiP Warszawa, 1995

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA

1. KarkoszK. Gimnastyka .AWF Katowice
2. Grodzka-Kubiak E.: Aerobik czy fitness. DDK Edition, Poznań, 2002.
3. Ljach W.: Kształtowanie zdolności motorycznych dzieci i młodzieży. Biblioteka trenera. Warszawa, 2003
4. Owczarek S.: Atlas ćwiczeń korekcyjnych. WSiP, Warszawa, 1998.

5. Owczarek S., Bondarowicz M.: Zabawy i gry ruchowe w gimnastyce korekcyjnej. WSiP., Warszawa, 1997.

Nazwa przedmiotu: PSYCHOLOGIA OGÓLNA I KOMUNIKACJA INTERPERSONALNA	
Kierunek: FIZJOTERAPIA Profil kształcenia: praktyczny	Kod przedmiotu: NO3/FM
Poziom studiów: Jednolite magisterskie	Rok: I Semestr: 1
Rodzaj zajęć: wyklady, ćwiczenia	Liczba punktów ECTS: 1

CELE PRZEDMIOTU

C1	Zdobycie przez studentów podstawowej wiedzy z zakresu podstaw psychologii ogólnej i komunikacji interpersonalnej.
C2	Zdobycie przez studentów wiedzy w zakresie podstawowych pojęć psychologicznych.
C3	Nabycie przez studentów podstawowych umiejętności wykorzystywania wiedzy z zakresu podstaw psychologii ogólnej w analizie zachowania się ludzi.
C4	Nabycie przez studentów umiejętności komunikowania się w zakresie skutecznej komunikacji z klientem/pacjentem.
C5	Nabycie przez studentów postawy tolerancji i świadomości znaczenia etyki w pracy z klientem/pacjentem.

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

Umiejętność czytania tekstu ze zrozumieniem.
Umiejętność korzystania z różnych źródeł informacji.
Umiejętności pracy samodzielnej oraz w grupie.

Umiejętności prawidłowej prezentacji posiadanej wiedzy oraz własnych poglądów.
--

OPIS EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedza- student zna i rozumie			
W1	problematykę z zakresu dyscyplin naukowych – psychologia, pedagogika, nauki socjologiczne, filozofia i bioetyka	O.W3	prezentacja przypadku klinicznego
W2	psychologiczne i społeczne aspekty postaw i działań pomocowych	B.W2	prezentacja przypadku klinicznego
W3	czynniki decydujące o zdrowiu oraz o zagrożeniu zdrowia	B.W11	prezentacja przypadku klinicznego
Umiejętności – Student potrafi:			
U1	dostrzegać i rozpoznawać, w zakresie bezpiecznego stosowania metod fizjoterapii, problemy psychologiczne u osób, w tym osób starszych, z różnymi dysfunkcjami i w różnym wieku oraz oceniać ich wpływ na przebieg i skuteczność fizjoterapii	B.U2	prezentacja przypadku klinicznego
U2	udzielać pacjentowi informacji o celu, przebiegu i ewentualnym ryzyku proponowanych działań diagnostycznych lub fizjoterapeutycznych i uzyskiwać jego świadomą zgodę na te działania	B.U11	prezentacja przypadku klinicznego
Kompetencje społeczne – Student jest gotów do:			
K1	nawiązania i utrzymania pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych	O.K1	prezentacja przypadku klinicznego

TREŚCI PROGRAMOWE PRZEDMIOTU Z PODZIAŁEM NA FORMY ZAJĘĆ

Forma zajęć – WYKŁADY

W	<p>Tradycyjne i współczesne rozumienie przedmiotu psychologii. Psychologia teoretyczna a psychologia stosowana. Metody badań psychologicznych i podstawy diagnostyki psychologicznej.</p> <p>Koncepcje rozwoju psychicznego: natywizm, environmentalizm, zasada rekapitulacji i konwergencja. Teoria czterech czynników i ich interakcja. Ciągłość procesu rozwoju psychicznego człowieka a podział na okresy. Etapy rozwoju psychospołecznego w ujęciu E. Eriksona.</p> <p>Charakterystyki poszczególnych okresów rozwojowych: rozwijające się dziecko, okres dorastania, dorosłość i starość.</p> <p>Podstawowe pojęcia dotyczące osobowości i temperamentu</p> <p>Procesy emocjonalne i motywacyjne.</p> <p>Procesy poznawcze: uwaga, spostrzeganie, pamięć, myślenie. Tendencyjność w spostrzeganiu rzeczywistości.</p> <p>Dynamika i funkcje komunikacji. Komunikacja niewerbalna jako proces ustalania relacji między osobami porozumiewającymi się. Komunikacja werbalna – rodzaje wypowiedzi, sztuka słuchania, funkcje pytań, zasady konwersacji. Empatia.</p> <p>Czynniki wpływające na indywidualny sposób komunikowania się: styl komunikowania się, otwartość, zaufanie. Kłamstwo (teoria interpersonalnego oszustwa D.Bullera i J. Burgoon J., motywy i symptomy kłamstwa, rodzaje kłamstw, ograniczenia swobody kłamania, model oszustwa).</p> <p>Przyczyny zaburzeń w porozumiewaniu się – aspekt relacyjny, teoria analizy transakcyjnej E. Berne’a, podejście F. Schulza von Thuna).</p> <p>Autoprezentacja</p>
----------	--

Forma zajęć – ĆWICZENIA

ĆW	<p>Różnice indywidualne – temperament, inteligencja, zdolności, kreatywność</p> <p>Wprowadzenie do psychologii rozwojowej: definicja, cele. Pojęcie zmiany rozwojowej wg H. Bee. Pojęcie rozwoju w podejściu organizmicznym i mechanistycznym. Modele zmiany rozwojowej (fazowe, cykliczne, liniowe, sekwencyjne, mieszane).</p> <p>Komunikacja perswazyjna, manipulacje, makiawelizm.</p> <p>Asertywność i komunikowanie się w sytuacji konfliktowej.</p> <p>Relacja lekarz – pacjent – aspekty psychologiczne. Pacjent w szpitalu: wpływ na poznawcze i emocjonalne funkcjonowanie. Przestrzeganie zaleceń lekarskich – znaczenie, czynniki determinujące komunikację (skuteczna informacja zwrotna, przetwarzanie informacji).</p>
-----------	---

NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

1. – wykład - wykład z prezentacją multimedialną.

2. – **ćwiczenia audytoryjne** – ćwiczenia przedmiotowe, dyskusja, praca w grupach, odgrywanie ról, praca indywidualna, prezentacja multimedialna

SPOSOBY I METODY OCENY (F – FORMUJĄCA, P – PODSUMOWUJĄCA)

F1. – ocena przygotowania do ćwiczeń audytoryjnych

F2. – ocena aktywności podczas zajęć

F3. – ocena opanowania materiału nauczania będącego przedmiotem ćwiczeń audytoryjnych – kolokwium

P1. – ocena opanowania materiału nauczania będącego przedmiotem wykładu – egzamin

LITERATURA PODSTAWOWA

1. Birch A., Psychologia rozwojowa w zarysie. Od niemowlęctwa do dorosłości., Warszawa, PWN, 2005
2. Koziński, J. (2000). *Koncepcje psychologiczne człowieka*. Warszawa: Wydawnictwo ŻAK
3. Nęcki, Z. (1996). *Komunikacja międzyludzka*. Wydawnictwo Profesjonalnej Szkoły Biznesu. Kraków.

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA

2. Griffin, E. (2003). *Podstawy Komunikacji Społecznej*. Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, Gdańsk.
3. Anna Trzcieniecka-Green (2012). *Psychologia. Podręcznik dla studentów kierunków medycznych*. Towarzystwo Autorów i Wydawców Prac Naukowych UNIVERSITAS, Kraków.

Nazwa przedmiotu: PSYCHOLOGIA KLINICZNA I PSYCHOTERAPIA	
Kierunek: FIZJOTERAPIA Profil kształcenia: praktyczny	Kod przedmiotu: NO4/FM
Poziom studiów: Jednolite magisterskie	Rok: I Semestr: 2
Rodzaj zajęć: wyklady, ćwiczenia	Liczba punktów ECTS: 1

CELE PRZEDMIOTU

C1	Zdobycie przez studentów podstawowej wiedzy z zakresu podstaw psychologii klinicznej i psychoterapii.
C2	Zdobycie przez studentów wiedzy w zakresie podstawowych reakcji człowieka na chorobę.
C3	Nabycie przez studentów podstawowych umiejętności pracy z osobami w różnym wieku w sytuacji choroby.
C4	Nabycie przez studentów zróżnicowanych sposobów motywowania klienta/pacjenta w procesie usprawniania.

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

Umiejętność czytania tekstu ze zrozumieniem.
Umiejętność korzystania z różnych źródeł informacji.
Umiejętności pracy samodzielnej oraz w grupie.
Umiejętności prawidłowej prezentacji posiadanej wiedzy oraz własnych poglądów.

OPIS EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji

Wiedza- student zna i rozumie			
W1	psychologiczne i społeczne aspekty postaw i działań pomocowych	B.W2	test
W2	Podstawowe metody psychoterapii	B.W2	test
Umiejętności – Student potrafi:			
U1	przeprowadzić rozmowę z pacjentem dorosłym, dzieckiem i rodziną pacjenta z zastosowaniem techniki aktywnego słuchania i wyrażania empatii, a także rozmawiać z pacjentem o jego sytuacji zdrowotnej w atmosferze zaufania podczas całego postępowania fizjoterapeutycznego	B.U10	zaliczenie
Kompetencje społeczne – Student jest gotów do:			
K1	nawiązania i utrzymania pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych	O.K1	zaliczenie

TREŚCI PROGRAMOWE PRZEDMIOTU Z PODZIAŁEM NA FORMY ZAJĘĆ

Forma zajęć – WYKŁADY

<p>W</p>	<p>Przedmiot badań psychologii klinicznej, jej szczegółowe dyscypliny i związki z innymi gałęziami psychologii. Psychologia kliniczna a psychopatologia i psychiatria. Koncepcje normalności i zdrowia psychicznego w psychologii klinicznej. Mechanizmy powstawania zaburzeń psychicznych w świetle teorii behawioralnych, psychodynamicznych i poznawczych.</p> <p>Człowiek i choroba. Choroba jako sytuacja trudna. Rodzaje reakcji na chorobę. Etapy adaptacji do choroby przewlekłej i inwalidztwa. Zaburzenia i choroby psychosomatyczne oraz ich uwarunkowania. Zespoły psychoorganiczne przebiegu chorób somatycznych.</p> <p>Inwalidztwo. Przystosowanie do nowej sytuacji. Budowanie nowego systemu wartości.</p> <p>Problematyka interakcji pacjenta i zespołu leczącego. Zakres udzielanej pomocy.</p> <p>Stres życia. Model stresu. Zestresowane ciało i zestresowana psychika. Jak radzić sobie ze stresem. Pojęcie frustracji. Jak reaguje człowiek na frustrację</p> <p>Znaczenie lęku dla funkcjonowania człowieka. Diagnoza poziomu lęku jako cechy i stanu.</p> <p>Znaczenie bólu i cierpienia w przebiegu długotrwałych chorób.</p> <p>Pomoc psychologiczna. Wybrane rodzaje psychoterapii.</p>
<p>Forma zajęć – ĆWICZENIA</p>	
<p>ĆW</p>	<p>Wprowadzenie do psychologii klinicznej. Podejście normy i zdrowia psychicznego. Orientacja patogenetyczna i salutogenetyczna. Model salutogenetyczny Antonovsky`ego.</p> <p>Psychologiczne uwarunkowania chorób somatycznych. Model funkcjonowania czynników ryzyka chorób psychosomatycznych. Stres a modele funkcjonowanie somatycznego (wzór zachowania A,B,C) w odniesieniu do wymiarów osobowości wg Eysencka.</p> <p>Radzenie sobie z chorobą. Obraz choroby. Ustosunkowanie się wobec choroby emocjonalne i instrumentalne– reakcje, etapy adaptacji, konsekwencje. Strategie reakcji na chorobę. Umiejętności niezbędne w radzeniu sobie z chorobą.</p> <p>Relacja lekarz – pacjent – aspekty psychologiczne. Pacjent w szpitalu: wpływ na poznawcze i emocjonalne funkcjonowanie. Przestrzeganie zaleceń lekarskich – znaczenie, czynniki determinujące komunikację (skuteczna informacja zwrotna, przetwarzanie informacji). Pomoc psychologiczna a psychoterapia.</p> <p>Psychologia kliniczna a interwencja w kryzysie, sytuacjach traumatycznych i katastroficznych. Pomoc psychologiczna. Syndrom stresu pourazowego PTSD (wg DSM IV) – kryteria diagnostyczne, współczesne kierunki badań, leczenie.</p> <p>Psychologia osób niepełnosprawnych.</p>

NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

1. – wykład - wykład z prezentacją multimedialną.

2. – **ćwiczenia audytoryjne** – ćwiczenia przedmiotowe, dyskusja, praca w grupach, odgrywanie ról, praca indywidualna, prezentacja multimedialna

SPOSOBY I METODY OCENY (F – FORMUJĄCA, P – PODSUMOWUJĄCA)

F1. – ocena przygotowania do ćwiczeń audytoryjnych

F2. – ocena aktywności podczas zajęć

F3. – ocena opanowania materiału nauczania będącego przedmiotem ćwiczeń audytoryjnych – kolokwium

P1. – ocena opanowania materiału nauczania będącego przedmiotem wykładu – egzamin

LITERATURA PODSTAWOWA

1. Kowalik S., Psychologia rehabilitacji, Warszawa, Wydawnictwo Akademickie i Profesjonalne, 2007
2. Sęk H., Psychologia kliniczna, Tom I, Warszawa PWN, 2005

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA

1. Heszen – Niejodek I., Teoria stresu psychologicznego i radzenia sobie, [w:] Strelau J. (red.), Psychologia. Tom III, GWP, Gdańsk, 2002
2. Jakubowska - Wnęcka A., Włodarczyk D., Psychologia w praktyce medycznej, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa, 2006
3. Larkowa H. ,Człowiek niepełnosprawny. Problemy psychologiczne, PWN, Warszawa 1987
3. De Barbaro B., Pacjent w swojej rodzinie, Warszawa, PWN, 1997

Nazwa przedmiotu:

PEDAGOGIKA OGÓLNA I SPECJALNA

Kierunek: **FIZJOTERAPIA**
Profil kształcenia: **praktyczny**

Kod przedmiotu:
NO5/FM

Poziom studiów: Jednolite magisterskie	Rok: I Semestr: 1
Forma zajęć: wykłady, ćwiczenia	Liczba punktów ECTS: 1

CELE PRZEDMIOTU

C1	Zaznajomienie studentów z przedmiotem badań pedagogiki ogólnej i pedagogiki specjalnej, jej strukturą, subdyscyplinami, naukowymi atrybutami, historycznym rozwojem.
C2	Zaznajomienie studentów z pojęciem procesu wychowania, jego składnikami, uwarunkowaniami i rozlicznymi kontekstami. Zaznajomienie studentów z relacjami procesów opieki, wsparcia, rewalidacji/rehabilitacji, terapii oraz kształcenia osób z niepełnosprawnością.
C3	Zaznajomienie studentów z kategorią błędu wychowawczego w kontekście imperatywów współczesnej pedagogiki tj. odpowiedzialność, podmiotowość, wolność, tolerancja twórczość i samorealizacja w odniesieniu do jednostki pełno- i niepełnosprawnej.
C4	Nabycie przez studentów umiejętności podejmowania refleksji związanej z planowaniem, organizowaniem, realizacją i waloryzacją czynności wychowawczych.
C5	Nabycie przez studentów umiejętności wykorzystywania wiedzy pedagogicznej do krytycznej refleksji nad współczesną edukacją i problemami społecznymi.

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

Wiedza o człowieku, jako istocie dociekań i analiz przedstawicieli różnych nauk.
Umiejętność dostrzegania i formułowania problemów.
Umiejętność krytycznego myślenia.
Umiejętność korzystania z różnych źródeł wiedzy.
Umiejętność pracy samodzielnej oraz pracy zespołowej, wykonywanie projektów indywidualnych oraz zespołowych.
Umiejętność prezentowania i obrony własnych poglądów.

OPIS EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedza- student zna i rozumie			
W1	podstawowe zagadnienia z zakresu pedagogiki i pedagogiki specjalnej	B.W6	test
W2	ograniczenia i uwarunkowania kształcenia osób z niepełnosprawnościami, zasady radzenia sobie z problemami pedagogicznymi u tych osób oraz współczesne tendencje w rewalidacji osób z niepełnosprawnościami	B.W7	obserwacja pracy studenta, samoocena, test
Umiejętności – Student potrafi:			
U1	zastosować odpowiednie formy postępowania terapeutyczno-wychowawczego wspomagające proces rewalidacji osoby z niepełnosprawnością	B.U3	obserwacja pracy studenta, samoocena, test
Kompetencje społeczne – Student jest gotów do:			
K1	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń, dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	O.K5	obserwacja pracy studenta, samoocena

TREŚCI PROGRAMOWE PRZEDMIOTU Z PODZIAŁEM NA FORMY ZAJĘĆ

Forma zajęć – WYKŁADY

<p>W</p>	<p>Charakterystyka pedagogiki, jako nauki. Określenie przedmiotu badań i aparatury pojęciowej, funkcjonujących w jej ramach subdyscyplin, związku z innymi naukami.</p> <p>Charakterystyka procesu wychowania, jego składników, uwarunkowań i zależności w kontekście imperatywów współczesnej pedagogiki</p> <p>Teorie wybranych oddziaływań wychowawczych. Rozważania nad kategorią błędu wychowawczego jego źródłami, szkodliwością i możliwościami korekty.</p> <p>Kształcenie, nauczanie, uczenie się – definicje pojęć. Style uczenia się. Strategie edukacyjne oraz metody nauczania i samokształcenia – podział i charakterystyka. Zasady doboru i wykorzystanie w procesie nauczania i samodzielnego poszukiwania wiedzy.</p> <p>Instytucje wychowania: rodzina, grupy rówieśnicze, placówki oświatowe i wychowawcze, środowisko lokalne itp. – ich cechy i oddziaływania. Mass media: korzyści i zagrożenia.</p> <p>Przedmiot, zakres, cele i zadania pedagogiki specjalnej. Subdyscypliny pedagogiki specjalnej i ich specyfika.</p> <p>Terminologia pedagogiki specjalnej, m. in.: norma, zdrowie, choroba, adaptacja, osoba z niepełnosprawnością, dysfunkcjonalność, wsparcie, opieka, rewalidacja, rehabilitacja, reedukacja, wyrównywanie szans.</p> <p>Problematyka pedagogiki specjalnej w aspekcie interdyscyplinarnym. Historyczne i współczesne tendencje rozwojowe pedagogiki specjalnej.</p> <p>Integracja osób z niepełnosprawnością – społeczna, edukacyjna, zawodowa. Psychospołeczne aspekty integracji osób niepełnosprawnych. Ogólnoświatowe zalecenia dotyczące rehabilitacji zawodowej i zatrudnienia osób: zaangażowanie Organizacji Narodów Zjednoczonych w sprawy osób niepełnosprawnych, zalecenia Rady Europy dotyczące spraw osób niepełnosprawnych, wskazania Unii Europejskiej o formie zatrudnienia osób o obniżonej sprawności fizycznej i psychicznej.</p> <p>Polityka międzynarodową Organizacji Pracy w odniesieniu do rehabilitacji zawodowej.</p>
<p>Forma zajęć – ĆWICZENIA</p>	

ĆW	<p>Omówienie problematyki ćwiczeń oraz literatury przedmiotu. Ustalenie kryteriów zaliczenia. Problem: Czy fizjoterapeuta to też nauczyciel i wychowawca? Uświadomienie studentom zakresu odpowiedzialności pedagogicznej wobec podopiecznych.</p> <p>Pedagog, nauczyciel, wychowawca, mistrz – współczesne interpretacje poglądów wybitnych pedagogów.</p> <p>Wychowanie jako proces. Analiza konsekwencji wynikających z przyjęcia różnych stylów, strategii i metod wychowania. Problemy wychowawcze a sposoby ich unikania, niwelowania itp.</p> <p>Prezentacja wybranych problemów współczesnego wychowania, ich możliwych konsekwencji i prób ich rozwiązania.</p> <p>Podstawowe zasady edukacji i rewalidacji/rehabilitacji osób z niepełnosprawnością w systemowym układzie ich potrzeb życiowych i społecznego wsparcia.</p> <p>Formy postępowania terapeutyczno-wychowawczego (wczesna, rozwinięta diagnoza i interwencja, wielostronna stymulacja; wspieranie i wspomaganie, korektura; kompensacja, usprawnianie, aktywizowanie, profilaktyka i prewencja a metody oddziaływania wychowawczego</p> <p>Postawy wobec niepełnosprawnych. Stygmatyzacja i etykietowanie. Status, rodzina, edukacja i zatrudnienie a niepełnosprawność. Socjalizacja. Dyskryminacja. Segregacja. Integracja. Koncepcja barier i wyrównywania szans. Społeczne i pedagogiczne mechanizmy kształtowania motywacji i postaw pacjenta.</p> <p>Wybrane zagadnienia z subdyscyplin pedagogiki specjalnej:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wprowadzenie do oligofrenopedagogiki (pojęcie upośledzenia umysłowego, klasyfikacje niepełnosprawności intelektualnej, charakterystyka osób z różnymi stopniami upośledzenia umysłowego). • elementy pedagogiki terapeutycznej (pojęcie: choroba przewlekła, niepełnosprawność ruchowa, potrzeby dziecka przewlekle chorego i jego mechanizmy obronne, uwarunkowania rozwoju dzieci dotkniętych niepełnosprawnością ruchową/przewlekłą chorobą, rodzina z osobą niepełnosprawną). • osoba wybitnie zdolna – charakterystyka rozwojowa, funkcjonowanie społeczne, edukacyjne; formy wsparcia rozwoju. <p>Wybrane zagadnienia szczegółowe dziedzin pedagogiki specjalnej:</p> <ul style="list-style-type: none"> • surdopedagogika - pojęcie: głuchota, niedosłuch; specyfika procesów poznawczych, psychicznych u osób z uszkodzonym słuchem, współczesne tendencje w rehabilitacji niesłyszących i słabo słyszących; • tyflopädagogika (dysfunkcje narządu wzroku, osoba niewidoma i słabowidząca, wpływ braku wzroku na rozwój i funkcjonowanie społeczne jednostki); • logopedia – przedmiot badawczy, rozwój mowy dziecka; zaburzenia mowy; jednostkowe i społeczne konsekwencje dysfunkcji mowy.
-----------	---

NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

1. wykład - wykład konwersatoryjny/ problemowy z prezentacją multimedialną
2. ćwiczenia - warsztat z wykorzystaniem metod aktywizujących (np. dyskusja, gra symulacyjna, „drzewko decyzyjne”, metaplan, itp.), prezentacje multimedialne, fragmenty filmów dydaktycznych dvd;

SPOSOBY I METODY OCENY (F – FORMUJĄCA, P – PODSUMOWUJĄCA)

F1. – ocena aktywnego, merytorycznego udziału w realizowanych zadaniach grupowych i indywidualnych;
F2. – ocena współpracy w grupie podczas rozwiązywania problemów pedagogiczno- społecznych (np. dyskusja, gra symulacyjna, itp.),
P1. – ocena za przygotowanie prezentacji wybranego problemu pedagogicznego i propozycji jego rozwiązania - zaliczenie
P2. – ocena z testu egzaminacyjnego (treści z wykładów i ćwiczeń)

LITERATURA PODSTAWOWA

1. Łobocki M., Teoria wychowania w zarysie. Oficyna Wydawnicza Impuls, Kraków 2005.
2. Pedagogika 1. Podręcznik akademicki. Red. Z. Kwieciński, B. Śliwerski, Wyd. PWN, Warszawa 2010.
3. Speck O., Być nauczycielem. Trudności wychowawcze w czasie zmian społeczno-kulturowych. GWP, Gdańsk 2005.
4. Dykcik W. (red.), Pedagogika specjalna, Wyd. Naukowe UAM, Poznań 2007.
5. Smith D.D., Pedagogika specjalna. Podręcznik akademicki, Wyd. PWN, T 1 i 2. Warszawa 2008.

LITERATURA UZUPELNIAJĄCA

1. Zasepy E. (red.), Choroba, niepełnosprawność, cierpienie oraz postawy wobec nich - w teorii i w badaniach, Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej, Warszawa 2010.
2. Vašek Š., Stankowski A.: Zarys pedagogiki specjalnej, Wydawnictwo UŚ, Katowice 2006.

Nazwa przedmiotu: SOCJOLOGIA (SOCJOLOGIA OGÓLNA I NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI)	
Kierunek: FIZJOTERAPIA Profil kształcenia: praktyczny	Kod przedmiotu: NO6/FM
Poziom studiów: Jednolite magisterskie	Rok: I Semestr: 1
Forma zajęć: wyklady, ćwiczenia	Liczba punktów ECTS: 1

CELE PRZEDMIOTU

C1	Zapoznanie studentów z podstawowymi pojęciami socjologii ogólnej, obszarami zainteresowania socjologii, społecznymi i kulturowymi uwarunkowaniami zdrowia, choroby, niepełnosprawności, zachowań zdrowotnych.
C2	Kształtowanie umiejętności rozpoznawania, rozumienia i interpretowania problemów zdrowotnych, procesów społecznych i barier wynikających z choroby i niepełnosprawności.

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

	Brak konieczności poprzedzania przedmiotem/przedmiotami wprowadzającymi.
	Umiejętność korzystania z różnych źródeł informacji.
	Umiejętność prawidłowej prezentacji posiadanej wiedzy oraz własnych poglądów.
	Umiejętność pracy samodzielnej oraz pracy grupowej.

OPIS EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedza- student zna i rozumie			
W1	problematykę z zakresu dyscyplin naukowych – psychologia, pedagogika, nauki socjologiczne, filozofia i bioetyka	O.W3	egzamin pisemny
W2	etyczne, prawne i społeczne uwarunkowania wykonywania zawodu fizjoterapeuty	O.W13	egzamin pisemny
W3	psychologiczne i socjologiczne uwarunkowania funkcjonowania jednostki w społeczeństwie	B.W1	egzamin pisemny
W4	psychologiczne i społeczne aspekty postaw i działań pomocowych	B.W2	egzamin pisemny

W5	modele komunikowania się w opiece zdrowotnej, podstawowe umiejętności komunikowania się z pacjentem oraz członkami interdyscyplinarnego zespołu terapeutycznego	B.W3	egzamin pisemny
W6	zasady edukacji zdrowotnej i promocji zdrowia oraz elementy polityki społecznej dotyczącej ochrony zdrowia	B.W12	egzamin pisemny
W7	uwarunkowania zdrowia i jego zagrożenia oraz skalę problemów związanych z niepełnosprawnością w ujęciu demograficznym i epidemiologicznym	B.W13	egzamin pisemny
W8	zasady motywowania pacjentów do prozdrowotnych zachowań i informowania o niepomyślnym rokowaniu, znaczenie komunikacji werbalnej i niewerbalnej w procesie komunikowania się z pacjentami oraz pojęcie zaufania w interakcji z pacjentem	B.W4	egzamin pisemny
W9	Zasady zatrudniania osób z różnym stopniem niepełnosprawności	B.W17	egzamin pisemny
Umiejętności – Student potrafi:			
U1	organizować działania ukierunkowane na edukację zdrowotną, promocję zdrowia i profilaktykę niepełnosprawności	B.U4	egzamin pisemny, obserwacja pracy studenta
U2	przeprowadzić rozmowę z pacjentem dorosłym, dzieckiem i rodziną pacjenta z zastosowaniem techniki aktywnego słuchania i wyrażania empatii, a także rozmawiać z pacjentem o jego sytuacji zdrowotnej w atmosferze zaufania podczas całego postępowania fizjoterapeutycznego	B.U10	egzamin pisemny, obserwacja pracy studenta
U3	komunikować się ze współpracownikami w ramach zespołu, udzielając im informacji zwrotnej i wsparcia	B.U12	egzamin pisemny, obserwacja pracy studenta
Kompetencje społeczne – Student jest gotów do:			
K1	nawiązania i utrzymania pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych	O.K1	egzamin pisemny, obserwacja pracy studenta

K2	wykonywania zawodu, będąc świadomym roli, jaką fizjoterapeuta pełni na rzecz społeczeństwa, w tym społeczności lokalnej	O.K2	egzamin pisemny, obserwacja pracy studenta
K3	prezentowania postawy promującej zdrowy styl życia, propagowania i aktywnego kreowania zdrowego stylu życia i promocji zdrowia w trakcie działań związanych z wykonywaniem zawodu i określania poziomu sprawności niezbędnego do wykonywania zawodu fizjoterapeuty	O.K3	egzamin pisemny, obserwacja pracy studenta
K4	wdrażania zasad koleżeństwa zawodowego i współpracy w zespole specjalistów, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym	O.K7	egzamin pisemny, obserwacja pracy studenta

TREŚCI PROGRAMOWE PRZEDMIOTU Z PODZIAŁEM NA FORMY ZAJĘĆ

Forma zajęć – WYKŁADY	
W	<p>Przedmiot i funkcje socjologii i socjologii niepełnosprawności.</p> <p>Struktura społeczna i jej uwarunkowania</p> <p>Grupa społeczna i rola społeczna – definicje, cechy, funkcje..</p> <p>Społeczna stygmatyzacja</p> <p>Więź społeczna i zbiorowości społeczne</p> <p>Kultura – definicja, aspekty, uwarunkowania, przyjmowanie kultury (wychowanie i socjalizacja)</p> <p>Zdrowie, choroba, niepełnosprawność– definicje i znaczenie w aspekcie socjologicznym.</p> <p>Społeczne wskaźniki zdrowia i niepełnosprawności.</p> <p>Społeczno-kulturowe podejście do niepełnosprawności.</p> <p>Zdrowie choroba i niepełnosprawność w świetle teorii socjologicznych (Parsons, Freidson, Goffman, Field).</p>
Forma zajęć - ĆWICZENIA	

ĆW	<p>Postawy wobec osób z niepełnosprawnością fizyczną, intelektualną, sprzężoną; obrazy niepełnosprawności.</p> <p>Stygmatyzacja, etykietowanie, wykluczenie społeczne osób z niepełnosprawnością.</p> <p>Socjalizacja i integracja społeczna osób z niepełnosprawnością; wyrównywanie szans.</p> <p>Kulturowe uwarunkowania zdrowia i choroby</p> <p>Przyczyny i objawy dysfunkcji społecznych.</p> <p>Bariery społeczne choroby i niepełnosprawności</p> <p>Znaczenie rodziny jako grupy społecznej, wpływ rodziny na stan zdrowia; więzi rodzinne i społeczne.</p> <p>Społeczność lokalna w kontekście niepełnosprawności, społeczne tabu.</p> <p>Seksualność osób z niepełnosprawnością.</p> <p>Choroby cywilizacyjne</p>
-----------	--

NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

1. wykład – wykład z prezentacją multimedialną.
2. ćwiczenia – ćwiczenia przedmiotowe, dyskusja, praca w grupach.

SPOSOBY I METODY OCENY (F – FORMUJĄCA, P – PODSUMOWUJĄCA)

F1. – ocena umiejętności aktywnego uczestnictwa w dyskusji
F2. - ocena przygotowania do ćwiczeń i tematyki z nimi związanej
P1. – ocena opanowania materiału nauczania będącego przedmiotem wykładu - egzamin
P2. – ocena opanowania materiału nauczania będącego przedmiotem ćwiczeń – praktyczne opanowanie poszczególnych.

LITERATURA PODSTAWOWA

Giddens A.: Socjologia. Wydawnictwo Naukowe PWN Warszawa 2005
Sztompka P., Socjologia Analiza społeczeństwa. Wydawnictwo ZNAK, Kraków 2010.

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA

Pospiszył I.: Patologie społeczne , Wyd. PWN, 2016.
Strugała M., Talarska D., Rehabilitacja i pielęgnowanie osób niepełnosprawnych, Wyd. PZWL Warszawa 2012.

Nazwa przedmiotu: DYDAKTYKA W FIZJOTERAPII	
Kierunek: FIZJOTERAPIA Profil kształcenia: praktyczny	Kod przedmiotu: NO7/FM
Poziom studiów: Jednolite magisterskie	Rok: IV Semestr: 8
Forma zajęć: wyklady, ćwiczenia	Liczba punktów ECTS: 1

CELE PRZEDMIOTU

C1	Przedstawienie form i sposobów przekazu informacji.
C2	Przygotowanie do opracowywania programów dydaktycznych.
C3	Przygotowanie do prowadzenia szkoleń zawodowych.

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

Znajomość ustawy o zawodzie fizjoterapeuty.

Umiejętność prezentacji i przekazywania wiedzy.

OPIS EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedza- student zna i rozumie			
W1	Podstawowe zagadnienia z zakresu pedagogiki i pedagogiki specjalnej	B.W6	projekt, test wielokrotnego wyboru
W2	Ograniczenia i uwarunkowania kształcenia osób z niepełnosprawnościami, zasady radzenia sobie z problemami pedagogicznymi u tych osób oraz współczesne tendencje w rewalidacji osób z niepełnosprawnościami	B.W7	projekt, test wielokrotnego wyboru
W3	Podstawowe formy i sposoby przekazywania informacji z wykorzystaniem środków dydaktycznych w zakresie nauczania fizjoterapii, prowadzenia szkoleń i doskonalenia zawodowego	B.W8	projekt, test wielokrotnego wyboru
Umiejętności – Student potrafi:			
U1	zastosować działania z zakresu adaptowanej aktywności fizycznej i sportu osób z niepełnosprawnościami dla planowania, doboru, modyfikowania oraz tworzenia różnych form zajęć rekreacyjnych i sportowych dla osób ze specjalnymi potrzebami, w tym osób starszych	O.U4	raca pisemna, projekt
U2	dostrzegać i rozpoznawać, w zakresie bezpiecznego stosowania metod fizjoterapii, problemy psychologiczne u osób, w tym osób starszych, z różnymi dysfunkcjami i w różnym wieku oraz oceniać ich wpływ na przebieg i skuteczność fizjoterapii	B.U2	praca pisemna, projekt
U3	komunikować się ze współpracownikami w ramach zespołu, udzielając im informacji zwrotnej i wsparcia	B.U12	egzamin pisemny, obserwacja pracy studenta
Kompetencje społeczne – Student jest gotów do:			

K1	przestrzegania praw pacjenta i zasad etyki zawodowej	O.K4	projekt
K2	nawiązania i utrzymania pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych	O.K1	projekt

TREŚCI PROGRAMOWE PRZEDMIOTU Z PODZIAŁEM NA FORMY ZAJĘĆ

Forma zajęć – WYKŁADY	
W	<p>Formy i sposoby przekazu informacji – środki dydaktyczne przekazywania wiadomości, nauczanie umiejętności praktycznych.</p> <p>Techniki uczenia się i zapamiętywania.</p> <p>Formy egzekwowania wiedzy – zasady opracowywania testów sprawdzających wiedzę, formy sprawdzania wiedzy praktycznej w fizjoterapii</p> <p>Skuteczna prezentacja – jak przygotować ciekawy i czytelny wykład?</p> <p>Zasady nauczania praktycznego w fizjoterapii, najnowsze trendy nauczania praktycznego na kierunkach medycznych</p> <p>System boloński</p> <p>System kształcenia podyplomowego fizjoterapeutów</p>
Forma zajęć - ćwiczenia	
ĆW	<p>Przygotowanie dobrej prezentacji multimedialnej oraz techniki jej prezentowania.</p> <p>Możliwości nauczania umiejętności praktycznej – na wybranych zagadnieniach.</p> <p>Przygotowanie testu sprawdzającego wiedzę z wybranego przedmiotu .</p> <p>Opracowanie planu i programu nauczania wybranego szkolenia dla fizjoterapeutów.</p> <p>Diagnozowanie najczęstszych błędów dydaktycznych popełnianych przez osoby szkolące fizjoterapeutów.</p> <p>Opracowanie indywidualnego planu samokształcenia</p>

NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

1. wykład – wykład z prezentacją multimedialną.

2. **ćwiczenia** – ćwiczenia przedmiotowe, dyskusja.

SPOSOBY I METODY OCENY (F – FORMUJĄCA, P – PODSUMOWUJĄCA)

F1. – ocena umiejętności aktywnego uczestnictwa w dyskusji

F2. - ocena przygotowania do ćwiczeń i tematyki z nimi związanej

P1. – ocena opanowania materiału nauczania będącego przedmiotem ćwiczeń

P2. – ocena opanowania materiału nauczania będącego przedmiotem wykładu - egzamin

LITERATURA OBOWIĄZKOWA

1. Wprowadzenie do dydaktyki ogólnej, Okoń W. Wydawnictwo Żak, Warszawa 2005
2. Interaktywne uczenie się i nauczanie, Karwański A. AWF im. E. Piaseckiego, Poznań 2006
3. Kubiczek B., Metody aktywizujące. Jak nauczyć uczniów uczenia się, Opole 2007.
4. Niemierko B. Kształcenie szkolne. Podręcznik skutecznej dydaktyki,. Wydawnictwo akademickie i profesjonalne W. Si P.S.A., Warszawa 2007.

Nazwa przedmiotu: PODSTAWY PRAWA	
Kierunek: FIZJOTERAPIA Profil kształcenia: praktyczny	Kod przedmiotu: NO8/FM
Poziom studiów: Jednolite magisterskie	Rok: I Semestr: 1
Forma zajęć: wykłady, ćwiczenia	Liczba punktów ECTS: 1

CELE PRZEDMIOTU

C1	Opanowanie podstaw języka prawniczego.
C2	Opanowanie podstaw wykładni i interpretacji prawa.
C3	Pozyskanie podstawowych umiejętności korzystania ze źródeł prawa.

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

	Brak konieczności poprzedzania przedmiotem/przedmiotami wprowadzającymi.
	Umiejętność korzystania z różnych źródeł informacji.
	Umiejętność prawidłowej prezentacji posiadanej wiedzy oraz własnych poglądów.
	Umiejętność pracy samodzielnej oraz pracy grupowej.

OPIS EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedzy – Student zna i rozumie:			
W1	prawne i ekonomiczne aspekty funkcjonowania podmiotów zajmujących się rehabilitacją osób z niepełnosprawnościami	O.W12	obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna, praca pisemna
W2	etyczne, prawne i społeczne uwarunkowania wykonywania zawodu fizjoterapeuty	O.W13	obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna, praca pisemna
W3	regulacje prawne związane z wykonywaniem zawodu fizjoterapeuty, w tym prawa pacjenta, obowiązki pracodawcy i pracownika, w szczególności wynikające z prawa cywilnego, prawa pracy, ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego, a także zasady odpowiedzialności cywilnej w praktyce fizjoterapeutycznej	B.W10	obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna, praca pisemna
W4	zasady wykonywania zawodu fizjoterapeuty oraz funkcjonowania samorządu zawodowego fizjoterapeutów	B.W9	obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna, praca pisemna

Umiejętności – Student potrafi:			
U1	postępować zgodnie z zasadami etycznymi i bioetycznymi w wykonywaniu czynności właściwych dla zawodu fizjoterapeuty	O.U14	obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna, praca pisemna
U2	identyfikować podstawowe problemy etyczne dotyczące współczesnej medycyny, ochrony życia i zdrowia oraz uwzględnić w planowaniu i przebiegu fizjoterapii uwarunkowania kulturowe, religijne i etniczne pacjentów	B.U8	obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna, praca pisemna
Kompetencji społecznych – Student jest gotów do:			
K1	wykonywania zawodu, będąc świadomym roli, jaką fizjoterapeuta pełni na rzecz społeczeństwa, w tym społeczności lokalnej	O.K2	obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna, praca pisemna
K2	przestrzegania praw pacjenta i zasad etyki zawodowej	O.K4	obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna, praca pisemna
K3	przyjęcia odpowiedzialności związanej z decyzjami podejmowanymi w ramach działalności zawodowej, w tym w kategoriach bezpieczeństwa własnego i innych osób	O.K9	obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna, praca pisemna

TREŚCI PROGRAMOWE PRZEDMIOTU Z PODZIAŁEM NA FORMY ZAJĘĆ

Forma zajęć – WYKŁADY

W	<p>Pojęcie prawa i przepisu prawnego, budowa przepisów prawa, adresaci norm prawnych, podział przepisów prawa, podział prawa na gałęzie i dziedziny. Budowa systemu prawa, hierarchia aktów prawnych, zasady systemu prawa oraz ochrona dóbr osobistych.</p> <p>Podstawy prawa cywilnego ze szczególnym uwzględnieniem, podmiotów, ich zdolności prawnej i zdolności do czynności prawnej, stosunków o charakterze cywilnoprawnym.</p> <p>Podstawy prawa medycznego, ze uwzględnieniem jego źródeł, problematyki prowadzenie działalności leczniczej, wykonywanie zawodu fizjoterapeuty, a także kwestie dotyczące odpowiedzialności zawodowej.</p> <p>Prawa pacjenta.</p> <p>Elementy prawa pracy.</p> <p>Podstawy ochrony własności intelektualnej, przemysłowej i patentowej.</p>
Forma zajęć - ćwiczenia	
ĆW	<p>Analiza zagadnień praktycznych na podstawie zdobytej wiedzy teoretycznej i przepisów prawa.</p> <p>Analiza zagadnień praktycznych na podstawie zdobytej wiedzy teoretycznej i przepisów prawa.</p> <p>Analiza zagadnień praktycznych na podstawie zdobytej wiedzy teoretycznej i przepisów prawa.</p> <p>Analiza zagadnień praktycznych na podstawie zdobytej wiedzy teoretycznej i przepisów prawa.</p>

NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

1. wykład – wykład z prezentacją multimedialną.
2. ćwiczenia – ćwiczenia przedmiotowe, dyskusja, praca w parach.

SPOSOBY I METODY OCENY (F – FORMUJĄCA, P – PODSUMOWUJĄCA)

F1. – ocena umiejętności aktywnego uczestnictwa w dyskusji
F2. - ocena przygotowania do ćwiczeń i tematyki z nimi związanej
P1. – ocena opanowania materiału nauczania będącego przedmiotem wykładu - egzamin
P2. – ocena opanowania materiału nauczania będącego przedmiotem ćwiczeń – praktyczne opanowanie poszczególnych technik masażu

LITERATURA OBOWIĄZKOWA

1. Z. Tobor, J. Nowacki: Wstęp do prawoznawstwa, Wolters Kluwer, wydania od 2007 r.
2. L. Morawski: Wstęp do prawoznawstwa, Wydawnictwo Dom Organizatora 2011 r.
3. T. Stawecki, P. Winczorek, T. Chauvin: Wstęp do prawoznawstwa, C.H. Beck 2011 r.

Nazwa przedmiotu: ZDROWIE PUBLICZNE	
Kierunek: FIZJOTERAPIA Profil kształcenia: praktyczny	Kod przedmiotu: NO9/FM
Poziom studiów: Jednolite magisterskie	Rok: II Semestr: 3
Rodzaj zajęć: wyklady	Liczba punktów ECTS: 1

CELE PRZEDMIOTU

C1	Zaznajomienie studentów z istotą zagadnienia zdrowia publicznego, w szczególności rozumieniem patologizacji i profilaktyki zdrowia publicznego, jego uwarunkowaniami.
C2	Nabycie przez studentów umiejętności rozpoznawania podstawowych uwarunkowań kształtujących zdrowie publiczne oraz syndromów jego patologizacji.
C3	Nabycie przez studentów umiejętności podstawowej oceny stopnia poprawności, patologizacji i prognozy zdrowotnej struktur społecznych w danym środowisku, oraz korelacji bieżących wydarzeń z nabytą wiedzą z zakresu zdrowia publicznego.

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

Wiedza z zakresu socjologii nabyta w dotychczasowych etapach kształcenia.
Wiedza z zakresu Psychologii nabyta w dotychczasowych etapach kształcenia.

OPIS EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedza- student zna i rozumie			
W1	czynniki decydujące o zdrowiu oraz o zagrożeniu zdrowia	B.W11	obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna
W2	zasady edukacji zdrowotnej i promocji zdrowia oraz elementy polityki społecznej dotyczącej ochrony zdrowia	B.W12	obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna
W3	zasady organizacji i finansowania systemu ochrony zdrowia w Rzeczypospolitej Polskiej oraz ekonomiczne uwarunkowania udzielania świadczeń z zakresu fizjoterapii	B.W15	obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna
W4	prawne i ekonomiczne aspekty funkcjonowania podmiotów zajmujących się rehabilitacją osób z niepełnosprawnościami	O.W12	obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna
Umiejętności – Student potrafi:			
U1	organizować działania ukierunkowane na edukację zdrowotną, promocję zdrowia i profilaktykę niepełnosprawności	B.U4	obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna
U2	identyfikować podstawowe problemy etyczne dotyczące współczesnej medycyny, ochrony życia i zdrowia oraz uwzględnić w planowaniu i przebiegu fizjoterapii uwarunkowania kulturowe, religijne i etniczne pacjentów	B.U8	obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna
U3	przeprowadzić uproszczoną analizę rynku dla potrzeb planowania działań z zakresu fizjoterapii;	B.U7	obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna
Kompetencje społeczne – Student jest gotów do:			
K1	wykonywania zawodu, będąc świadomym roli, jaką fizjoterapeuta pełni na rzecz społeczeństwa, w tym społeczności lokalnej	O.K2	obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna

TRZĘCI PROGRAMOWE PRZEDMIOTU Z PODZIAŁEM NA FORMY ZAJĘĆ

Forma zajęć – WYKŁADY

W	Analiza stanu zdrowotnego i jego zabezpieczenia w Polsce i na świecie Zadania promocji zdrowia i edukacji zdrowotnej w rozwiązywaniu problemów zdrowotnych. Determinanty zdrowia i choroby. Choroby cywilizacyjne. Wybrane aspekty chorób, starości i umierania. Starzenie się populacji, jako problem społeczny i zdrowotny Patologie społeczne i zagrożenia rozwoju cywilizacyjnego. Zdrowy styl życia. Zachowania prozdrowotne.
----------	---

NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

1. wykład z prezentacją multimedialną

SPOSOBY I METODY OCENY (F – FORMUJĄCA, P – PODSUMOWUJĄCA)

F1. – ocena aktywności podczas zajęć

P1. – ocena opanowania materiału nauczania będącego przedmiotem wykładu – egzamin

LITERATURA OBOWIĄZKOWA

1. Dolińska-Zygmunt G. (red.): Podstawy psychologii zdrowia, Uniwersytet Wrocławski, Wrocław 2001
2. Gromadzka-Ostrowska J., Włodarczyk D., Toeplitz Z.: Edukacja prozdrowotna, Wyd. SGGW, Warszawa 2003
3. Karski K.: Praktyka i teoria w promocji zdrowia, CeDeWu, Warszawa 2003
4. Leoński J.: Polityka zdrowotna a zdrowie publiczne, CeDeWu, Warszawa 2011
5. Pospiszyl I.: Patologie społeczne, PWN, Warszawa 2009

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA

1. Sygit M.: Zdrowie publiczne, Wyd. Oficyna, Warszawa 2011
2. Cialdini R.: Wywieraniu wpływu na ludzi, GWP, Gdańsk 2007
3. Czupryna A. (red): Zdrowie publiczne, Uniwersyteckie wydawnictwo Medyczne Vesalius, Kraków 2001
4. Jabłoński L.: Sunologia. Nauka o zdrowiu społeczeństwa, WSRL, Warszawa 1998
5. Karski J. (red): Promocja zdrowia, IGNIS, Warszawa 1999

Nazwa przedmiotu: DEMOGRAFIA I EPIDEMIOLOGIA	
Kierunek: FIZJOTERAPIA Profil kształcenia: Praktyczny	Kod przedmiotu: NO10/FM
Poziom studiów: Jednolite magisterskie	Rok: II Semestr: 3
Forma zajęć: wyklady	Liczba punktów ECTS: 1

CELE PRZEDMIOTU

C1	Zapoznanie studentów z wiedzą na temat podstaw epidemiologii ogólnej, zadań epidemiologii, środowiskowych uwarunkowań zdrowia populacji, zagrożeń zdrowotnych.
C2	Zapoznanie studentów z wiedzą na temat pojęć i koncepcji teoretycznych oraz problemów społecznych i procesów z zakresu demografii.

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

Bez wymagań wstępnych.
Umiejętność korzystania z różnych źródeł informacji.
Umiejętność prawidłowej prezentacji posiadanej wiedzy oraz własnych poglądów.
Umiejętność pracy samodzielnej oraz pracy grupowej.

OPIS EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedza- student zna i rozumie			
W1	uwarunkowania zdrowia i jego zagrożenia oraz skalę problemów związanych z niepełnosprawnością w ujęciu demograficznym i epidemiologicznym	B.W13	test
W2	zasady analizy demograficznej oraz podstawowe pojęcia statystyki epidemiologicznej	B.W14	test
Umiejętności – Student potrafi:			
U1	komunikować się ze współpracownikami w zespole i dzielić się wiedzą	O.U12	projekt
U2	przeprowadzić uproszczoną analizę rynku dla potrzeb planowania działań z zakresu fizjoterapii;	B.U7	projekt
U3	organizować działania ukierunkowane na edukację zdrowotną, promocję zdrowia i profilaktykę niepełnosprawności;	B.U4	projekt
Kompetencje społeczne – Student jest gotów do:			
K1	korzystania z obiektywnych źródeł informacji	O.K6	projekt
K2	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń, dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	O.K5	projekt

TRZĘCI PROGRAMOWE PRZEDMIOTU Z PODZIAŁEM NA FORMY ZAJĘĆ

Forma zajęć – WYKŁADY

Demografia. Podstawowe kategorie demograficzne (cechy populacji, zjawiska i procesy demograficzne). Źródła i zakres informacji, sposoby pozyskiwania danych
Metody analizy demograficznej, współczynniki demograficzne, prognozy demograficzne
Epidemiologia. Podstawowe pojęcia i definicje. Metody i narzędzia stosowane w epidemiologii
W Rola epidemiologii w ocenie czynników ryzyka wpływających na stan zdrowia, choroby i niepełnosprawności populacji i jednostki
Uwarunkowania stanu zdrowia. Niepełnosprawność w ujęciu demograficznym i epidemiologicznym
Strategie zwalczania chorób o podłożu epidemiologicznym
Polityka zdrowotna w Polsce i na świecie na tle przemian demograficznych i zdrowotnych;

NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

1. – wykład – wykład z prezentacją multimedialną.
--

SPOSOBY I METODY OCENY (F – FORMUJĄCA, P – PODSUMOWUJĄCA)

F1. – ocena umiejętności aktywnego uczestnictwa w dyskusji
P1. – ocena opanowania materiału nauczania będącego przedmiotem wykładu - egzamin

LITERATURA PODSTAWOWA

1. Bodega J., Epidemiologia w zdrowiu publicznym, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2010
2. Okólski M. Demografia. Podstawowe pojęcia, procesy i teorie w encyklopedycznym zarysie, Wydawnictwo Naukowe SCHOLAR, Warszawa 2004.
3. Jędrychowski W. (red): Epidemiologia w medycynie klinicznej i zdrowiu publicznym. Wyd. UJ, Kraków 2010..
4. Stokowski F., Demografia, Wyd. PWN Warszawa 2015.
5. Raporty GUS, PZH, Roczniki statystyczne

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA

1. Sobczyk I., Wyrzykowska-Antkiewicz M., Demografia i bezpieczeństwo socjalne krajów UE, Wyd. CeDeWu 2014. 2. Kłos B., Russel P., Przemiany demograficzne w Polsce i ich społeczno-ekonomiczne, Wyd. Sejmowe 2016. 3. Malinowski A., Podstawy statystyki z elementami demografii, Wyd. Liber Warszawa 2014.	
Nazwa przedmiotu: <p style="text-align: center;">TECHNOLOGIA INFORMACYJNA</p>	
Kierunek: FIZJOTERAPIA Profil kształcenia: Praktyczny	Kod przedmiotu: NO15/FM
Poziom studiów: Jednolite magisterskie	Rok: I Semestr: 2
Forma zajęć: ćwiczenia	Liczba punktów ECTS: 1

CELE PRZEDMIOTU

C1	Zapoznanie z arkuszem kalkulacyjnym do gromadzenia oraz przetwarzania danych. Zdobywanie umiejętności tworzenia i wykorzystania baz danych. Zdobywanie umiejętności przygotowywania prezentacji.
-----------	--

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

Student powinien prezentować wiedzę podstawową z zakresu treści realizowanych w ramach przedmiotu informatyka na poziomie szkoły średniej.
--

OPIS EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
	Wiedza- student zna i rozumie		

W1	narzędzia informatyczne i statystyczne służące do opracowywania i przedstawiania danych oraz rozwiązywania problemów.	B.W21	obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna, zaliczenie pisemne
Umiejętności – Student potrafi:			
U1	komunikować się ze współpracownikami w ramach zespołu, udzielając im informacji zwrotnej i wsparcia.	B.U12	obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna, zaliczenie pisemne
Kompetencje społeczne – Student jest gotów do:			
K1	korzystania z obiektywnych źródeł informacji	O.K6	obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna
K2	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń, dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	O.K5	obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna

TRZĘCI PROGRAMOWE PRZEDMIOTU Z PODZIAŁEM NA FORMY ZAJĘĆ

Formy zajęć	Treści kształcenia
Ćwiczenia	Podstawowe operacje w systemie Windows. Tworzenie, kopiowanie i przenoszenie folderów, kopiowanie i przenoszenie plików. Tworzenie i formatowanie dokumentów MS WORD. Tworzenie i formatowanie tabeli. Wstawianie wykresów, rysunków, symboli, itp. Tworzenie arkusza kalkulacyjnego, korzystanie z formuł, tworzenie wykresów. Korzystanie z narzędzi do obsługi baz danych oraz z funkcji. Przeglądarki internetowe i ich wykorzystanie. Konfigurowanie poczty elektronicznej.

NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

1. – **ćwiczenia** – wykład z prezentacją multimedialną.

SPOSOBY I METODY OCENY (F – FORMUJĄCA, P – PODSUMOWUJĄCA)

F1. – ocena umiejętności aktywnego uczestnictwa w dyskusji

P1. – ocena opanowania materiału nauczania będącego przedmiotem wykładu - egzamin

LITERATURA PODSTAWOWA

1. Winiarski J.(red.): Podstawy informatyki. Materiały do ćwiczeń. Gdańsk 2000
2. Rudowski R., Informatyka medyczna, PWN, Warszawa, 2003
3. Wróblewska K.:przewodnik po Internecie. Co, gdzie i jak szukać. Gdańsk 2002.
4. Sagma S. W., Microsoft Windows, Vademecum praktyka, 2001
5. Trejderowski T., Po prostu Internet. Helion, Gliwice, 2002.

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA

1. Paleczny A., Microsoft Office. Podręcznik użytkownika, Translator, 2000

Nazwa przedmiotu: EKONOMIA I SYSTEMY OCHRONY ZDROWIA	
Kierunek: FIZJOTERAPIA Profil kształcenia: praktyczny	Kod przedmiotu: NO12/FM
Poziom studiów: Jednolite magisterskie	Rok: V Semestr: 9
Forma zajęć: wyklady, ćwiczenia	Liczba punktów ECTS: 1

CELE PRZEDMIOTU

C1	Zaznajomienie studentów z organizacją systemu ochrony zdrowia w Polsce oraz uświadomienie potrzeby dokonywania oceny ekonomicznej i mierzenia efektywności w ochronie zdrowia.
C2	Zaznajomienie studentów z uwarunkowaniami ekonomicznymi, organizacyjnymi i prawnymi funkcjonowania podmiotów leczniczych oraz podstawowymi zasadami dotyczącymi finansowania świadczeń zdrowotnych, prowadzeniem i gospodarką finansową podmiotu leczniczego.
C3	Nabycie przez studentów umiejętności praktycznych w zakresie stosowania narzędzi oceny ekonomicznej w ochronie zdrowia i rozumienia wyników, jakie dostarczają.
C4	Nabycie przez studentów umiejętności praktycznego poruszania się w systemie aktów prawnych dotyczących systemu ochrony zdrowia oraz form świadczenia usług w zakresie fizjoterapii i jej oceny z uwzględnieniem rachunku ekonomicznego.

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

	Ogólna wiedza o procesach zachodzących w organizacjach systemu ochrony zdrowia.
	Umiejętność wykorzystania podstawowej wiedzy teoretycznej do opisu i analizy procesów i zjawisk ekonomicznych.
	Umiejętność samodzielnej pracy i pracy w zespole oraz aktywnego udziału w dyskusji.
	Umiejętność prawidłowej prezentacji zamierzeń i dokumentowania założeń planistycznych.
	Umiejętność wykorzystywania różnych źródeł informacji

OPIS EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedza- student zna i rozumie			
W1	zasady organizacji i finansowania systemu ochrony zdrowia w Rzeczypospolitej Polskiej oraz ekonomiczne uwarunkowania udzielania świadczeń z zakresu fizjoterapii	B.W15	sprawozdanie z wykonania zadania
Umiejętności – Student potrafi:			

U1	przeprowadzić uproszczoną analizę rynku dla potrzeb planowania działań z zakresu fizjoterapii wyniki	B.U7	obserwacja pracy studenta, sprawozdanie z wykonania zadania
U2	oszacować koszt postępowania fizjoterapeutycznego	B.U6	odpowiedź ustna, sprawozdanie z wykonania zadania
Kompetencje społeczne – Student jest gotów do:			
K1	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń, dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	O.K5	obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna

TREŚCI PROGRAMOWE PRZEDMIOTU Z PODZIAŁEM NA FORMY ZAJĘĆ

Forma zajęć – WYKŁADY

W	<p>Wprowadzenie do ekonomii i funkcjonowania podmiotów w gospodarce rynkowej</p> <p>(rynek i jego rodzaje, popyt i czynnik wpływające na kształtowanie się popytu, rodzaje popytu, podaź i czynniki warunkujące rozmiary podaży, istota rodzaje i funkcje cen. Analiza mechanizmu rynkowego. Pojęcie podmiotu gospodarczego, jego cele, funkcje, przyczyny i skutki akumulacji kapitału, formy organizacyjno-prawne podmiotów).</p> <p>2. Organizacja systemu ochrony zdrowia w Polsce</p> <p>(zdrowie i jego społeczne odniesienia, ochrona zdrowia, modele systemów opieki zdrowotnej, system powszechnego ubezpieczenia społecznego i rola płatnika, mechanizmy rynkowe w ochronie zdrowia, rola państwa i innych jednostek w ochronie zdrowia).</p> <p>Funkcjonowanie systemu opieki zdrowotnej – strona popytowa</p> <p>(specyfika rynku usług zdrowotnych, popyt na zdrowie i ochronę zdrowia, charakterystyka i rodzaje płatników).</p> <p>Funkcjonowanie systemu opieki zdrowotnej – strona podażowa</p> <p>(podaż w ochronie zdrowia, rola podmiotów leczniczych, konkurencja na rynku ochrony zdrowia, problem własności w ochronie zdrowia, ekonomiczna ocena usług zdrowotnych).</p> <p>Formy prowadzenia działalności gospodarczej w zakresie fizjoterapii i ich uwarunkowania ekonomiczne, organizacyjne i prawne (cel, misja i zasady funkcjonowania podmiotów leczniczych, formy organizacyjno-prawne prowadzenia działalności gospodarczej w zakresie fizjoterapii, wymogi prawne prowadzenia takiej działalności, zasady finansowania świadczenia usług w zakresie fizjoterapii, koszty działalności leczniczej).</p>
Forma zajęć – ĆWICZENIA	
ĆW	<p>Podstawy ekonomii – podstawowe kategorie ekonomiczne, zasady funkcjonowania mechanizmów rynkowych, formy organizacyjno-prawne podmiotów gospodarczych.</p> <p>Organizacja i funkcjonowanie systemu ochrony zdrowia w Polsce</p> <p>Zasady finansowania świadczeń zdrowotnych w Polsce</p> <p>Formy działalność gospodarczej i warunki świadczenia usług w zakresie rehabilitacji i fizjoterapii</p> <p>Organizacja świadczeń w zakresie rehabilitacji i fizjoterapii z uwzględnieniem rachunku ekonomicznego</p>

NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

1. Wykład - wykład interaktywny z wykorzystaniem prezentacji multimedialnej
2. Ćwiczenia audytoryjne – ćwiczenia realizowane metodą wyjaśniającą, sytuacyjną i zadaniową, studia przypadków

SPOSOBY I METODY OCENY (F – FORMUJĄCA, P – PODSUMOWUJĄCA)

F1. ocena przygotowania do ćwiczeń
F2. ocena umiejętności pracy w grupie
F3. ocena aktywności podczas zajęć i sposobu prezentacji wyników
P1. ocena opanowania materiału będącego przedmiotem ćwiczeń – zaliczenie
P2. ocena opanowania materiału nauczania będącego przedmiotem wykładu i pracy własnej studenta – egzamin w formie testu jednokrotnego wyboru z pytaniami otwartymi

LITERATURA OBOWIĄZKOWA

1. R. Milewski, <i>Elementarne zagadnienia ekonomii</i> , Wydawnictwo Naukowe PWN Warszawa 2012.
2. P. Bromber, J. Hady, H. Lachowska, M. Leśniowska-Gontarz, D. Szaba, B. Ślusarczyk, J. Zdanowska, <i>System ochrony zdrowia w Polsce</i> , Wydawnictwo CeDeWu.pl, Warszawa 2015.
3. E. <u>Nojszewska</u> , <i>System ochrony zdrowia w Polsce</i> , Wolters Kluwer, Warszawa 2011.
4. J. Suchecka, <i>Ekonomia w ochronie zdrowia</i> , WoltersKluwer, Warszawa 2010.
5. J. Suchecka, <i>Ekonomia zdrowia i opieki zdrowotnej</i> , Oficyna Wolters Kluwer, Warszawa, 2010
6. Korporowicz V. (red.), <i>Zarządzanie systemem ochrony zdrowia. Aspekty ekonomiczno-społeczne</i> , Wydawnictwo SGH w Warszawie, Warszawa 2012.
7. J. Stępniewski (red.), <i>Strategia, finanse i koszty szpitala</i> , Dom Wyd, ABC, Warszawa, 2008.
8. J. Rój, J. Sobiech, <i>Zarządzanie finansami szpitala</i> , Wolters Kluwer, Kraków, 2006.

Nazwa przedmiotu:	
ZARZĄDZANIE I MARKETING	
Kierunek: FIZJOTERAPIA Profil kształcenia: praktyczny	Kod przedmiotu: NO13/FM
Poziom studiów: Jednolite magisterskie	Rok: I Semestr: 2
Forma zajęć: wyklady, ćwiczenia	Liczba punktów ECTS: 1

CELE PRZEDMIOTU

C1	Nabywanie wiedzy z zakresu zarządzania i marketingu oraz elementów ekonomii niezbędnych do funkcjonowania rynkowego placówek służby zdrowia lub własnej działalności gospodarczej w obszarze fizjoterapii.
C2	Nabywanie umiejętności analizy i oceny uwarunkowań ekonomicznych, prawnych i organizacyjnych wpływających na proces zarządzania marketingowego placówką służby zdrowia lub własnej działalności gospodarczej w obszarze fizjoterapii w warunkach gospodarki wolnorynkowej.

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

Brak konieczności poprzedzania przedmiotem/przedmiotami wprowadzającymi.
--

OPIS EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedzy – Student zna i rozumie:			
W1	zasady organizacji i finansowania systemu ochrony zdrowia w Rzeczypospolitej Polskiej oraz ekonomiczne uwarunkowania udzielania świadczeń z zakresu fizjoterapii	B.W15	projekt
W2	prawne i ekonomiczne aspekty funkcjonowania podmiotów zajmujących się rehabilitacją osób z niepełnosprawnościami	O.W12	projekt
W3	zasady kierowania zespołem terapeutycznym oraz organizacji i zarządzania podmiotami prowadzącymi działalność rehabilitacyjną	B.W16	projekt
W4	zasady przeprowadzania uproszczonej analizy rynku dla potrzeb planowania działań z zakresu fizjoterapii	B.W19	projekt
Umiejętności – Student potrafi:			
U1	przeprowadzić uproszczoną analizę rynku dla potrzeb planowania działań z zakresu fizjoterapii	B.U7	projekt

U2	komunikować się ze współpracownikami w zespole i dzielić się wiedzą	O.U12	projekt
Kompetencji społecznych – Student jest gotów do:			
K1	korzystania z obiektywnych źródeł informacji	O.K6	projekt
K2	wdrażania zasad koleżeństwa zawodowego i współpracy w zespole specjalistów, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym	O.K7	projekt

TREŚCI PROGRAMOWE PRZEDMIOTU Z PODZIAŁEM NA FORMY ZAJĘĆ

Forma zajęć – WYKŁADY	
W	<p>Wprowadzenie do zarządzania i marketingu – aspekty ekonomiczne, prawne i organizacyjne</p> <p>Otoczenie marketingowe przedsiębiorstw – specyfika otoczenia w sektorze służby zdrowia i fizjoterapii.</p> <p>Potrzeby informacyjne placówek medycznych – specyfika. Narzędzia i metody gromadzenia informacji rynkowych oraz marketingowych.</p> <p>Segmentacja rynku – istota i specyfika kryteriów segmentacyjnych w usługach medycznych</p> <p>Koncepcje marketingu mix – specyfika narzędzi marketingu w usługach medycznych i fizjoterapeutycznych</p> <p>Produkt, cena i dystrybucja w usługach medycznych</p> <p>Personel i promocja w usługach medycznych. Marketing relacyjny jako forma komunikacji z pacjentem.</p> <p>Konstruowanie strategii marketingowej przedsiębiorstwa – etapy i uwarunkowania. Marketingowe znaczenie pacjentów jako odbiorców usług zdrowotnych.</p> <p>Podsumowanie aspektów zarządzania i marketingu w usługach medycznych – moderowana dyskusja panelowa</p>
Forma zajęć – ĆWICZENIA	

ĆW	<p>Podstawowe pojęcia z zakresu ekonomii, marketingu i zarządzania – warsztaty praktyczne</p> <p>Projekt działań marketingowych z elementami zarządzania – omówienie</p> <p>Otoczenie marketingowe podmiotów rynkowych – analiza SWOT, PESTEL, Scenariusze stanów otoczenia. Poszukiwanie informacji – element badań marketingowych i projekt kwestionariusza do badań bezpośrednich</p> <p>Segmentacja rynku i tworzenie profili segmentacyjnych.</p> <p>Narzędzia marketingu – product, cena, dystrybucja w usługach medycznych</p> <p>Narzędzia marketingu – promocja i personel w usługach medycznych. Koncepcja 7P i 4K – aspekty praktyczne</p> <p>Strategia marketingowa placówki medycznej - specyfika</p> <p>Prezentacja projektów praktycznych. Test zaliczeniowy z elementów teorii wprowadzonych na ćwiczeniach.</p>
-----------	--

NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

1. – wykład – wykład z prezentacją multimedialną, case study i dyskusje
2. – ćwiczenia – ćwiczenia przedmiotowe, dyskusja, praca grupowa i prace indywidualne, case study

SPOSOBY I METODY OCENY (F – FORMUJĄCA, P – PODSUMOWUJĄCA)

F1. – Aktywność na zajęciach, udział w case study i dyskusjach
F2. - Aktywność w trakcie zajęć warsztatowych, praca indywidualna, prace grupowe, dyskusje i zaangażowanie w rozwiązanie problemów zarządczych i marketingowych w trakcie zajęć ćwiczeniowych
P1. – Praca zaliczeniowa wraz z prezentacją multimedialną na zajęciach. Test jednokrotnego wyboru z elementów teorii wprowadzonych w trakcie ćwiczeń (wybiórczy)
P2. – Egzamin w formie testu jednokrotnego wyboru z pytaniami otwartymi i problemowymi.

LITERATURA PODSTAWOWA

1. W. Wrzosek [red.], Strategie marketingowe, Wyd.2 , Warszawa 2012
2. J. Altkorn [red.], Podstawy marketingu, Wyd. Instytut Marketingu, Kraków 2006
3. Z. Knecht, Zarządzanie marketingiem, Wyd.3, C.H.Beck, Warszawa 2008
4. M. Kieźel, A. Sobczyk-Kolbuch, Kwestionariusz ankiety jako narzędzie pomiaru w badaniach marketingowych, ZN nr 13, GWSH Katowice, 2002
5. B. Nowotarska-Romaniak, Marketing usług zdrowotnych. Koncepcja i stosowanie. Wyd.3, Wyd.ABC, Warszawa 2013

LITERATURA UZUPELNIAJĄCA

1. Z. Knecht, Zarządzanie i planowanie marketingowe, C.H.Beck, Warszawa 2004
2. K. Krot, Jakość i marketing usług medycznych, Wyd.1 , Wyd. ABC, Warszawa 2008
3. A. Bukowska-Piestrzyńska, Marketing usług zdrowotnych. Od budowania wizerunku placówki do zadowolenia klientów, Wyd. CeDeWu, Wyd.VI, Warszawa 2017
4. M. Dobska, P. Dobski, Zarządzanie jakością w podmiotach leczniczych, Wyd. ABC, Warszawa 2012

Nazwa przedmiotu:	
FILOZOFIA	
Kierunek: FIZJOTERAPIA Profil kształcenia: praktyczny	Kod przedmiotu: NO14/FM
Poziom studiów: Jednolite magisterskie	Rok: I Semestr: 1
Forma zajęć: wyklady	Liczba punktów ECTS: 1

CELE PRZEDMIOTU

C1	Zapoznanie studentów z podstawowymi zagadnieniami filozofii.
C2	Rozwijanie wrażliwości na potrzeby egzystencjalne ludzi.
C3	Kształtowanie krytycznej i refleksyjnej postawy wobec rzeczywistości społecznej oraz umiejętności logicznej argumentacji.

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

Bez wymagań wstępnych.
Umiejętność korzystania z różnych źródeł informacji.
Umiejętność prawidłowej prezentacji posiadanej wiedzy oraz własnych poglądów.
Umiejętność pracy samodzielnej oraz pracy grupowej.

OPIS EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedza- student zna i rozumie			
W1	problematykę z zakresu dyscyplin naukowych – psychologia, pedagogika, nauki socjologiczne, filozofia i bioetyka	O.W3	egzamin
Umiejętności – Student potrafi:			
U1	planować własną aktywność edukacyjną i stale dokształcać się w celu aktualizacji wiedzy	O.U9	egzamin
U2	postępować zgodnie z zasadami etycznymi i bioetycznymi w wykonywaniu czynności właściwych dla zawodu fizjoterapeuty	O.U14	egzamin
U3	identyfikować podstawowe problemy etyczne dotyczące współczesnej medycyny, ochrony życia i zdrowia oraz uwzględnić w planowaniu i przebiegu fizjoterapii uwarunkowania kulturowe, religijne i etniczne pacjentów	B.U8	egzamin
Kompetencje społeczne – Student jest gotów do:			

K1	nawiązania i utrzymania pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych	O.K1	egzamin
K2	przestrzegania praw pacjenta i zasad etyki zawodowej	O.K4	egzamin
K3	korzystania z obiektywnych źródeł informacji	O.K6	egzamin

TREŚCI PROGRAMOWE PRZEDMIOTU Z PODZIAŁEM NA FORMY ZAJĘĆ

Forma zajęć – WYKŁADY	
V	<p>Definicja filozofii</p> <p>Działy filozofii, wspólne obszary z medycyną;</p> <p>Historia filozofii w zarysie</p> <p>Filozofia hellenistyczna</p> <p>Filozofia chrześcijańska (poprzedzająca okres filozofii średniowiecza)</p> <p>Filozofia średniowiecza</p> <p>Filozofia nowożytna</p> <p>Filozofia XIX i XX wieku</p> <p>Polska filozofia w dobie rewolucji technicznej</p> <p>Etyka niezależna Tadeusza Kotarbińskiego – wizerunek człowieka spolegliwego</p>

NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

1. wykład –z prezentacją multimedialną.

SPOSOBY I METODY OCENY (F – FORMUJĄCA, P – PODSUMOWUJĄCA)

F1. – ocena umiejętności aktywnego uczestnictwa w dyskusji

P1. – ocena opanowania materiału nauczania będącego przedmiotem wykładu - egzamin

LITERATURA PODSTAWOWA

1. W. Tatarkiewicz. *Historia filozofii*, t.1-3, (różne wydania);
2. A. Stępień. *Wstęp do filozofii*, (różne wydania)
3. W. Seńko. *Jak rozumieć filozofię średniowiecza*, Wydanie pierwsze: IFiS PAN Warszawa 1993, wydanie drugie: Wydawnictwo Antyk, Kęty 2001;
4. A. MacIntyre. *Krótką historia etyki. Filozofia moralności od czasów Homera do XX wieku*. Wydawnictwo Naukowe PWN Warszawa 2000
5. K. Truburski, A. Wachowiak, R. Wiśniewski. *Historia filozofii i etyki do współczesności. Źródła i komentarze*. Wydawnictwo „Dom organizatora” Toruń 2002
6. S. Letkiewicz. *Etyka dla wszystkich, czy dla każdego ?*, Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego Katowice 2008

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA

1. B. Hyrowicz. *O sytuacjach bez wyjścia w etyce. Dylematy moralne*, Społeczny Instytut Wydawniczy Znak Kraków 2008
2. T. Ślipko, *Historia etyki*. Wydawnictwo PETRUS, Kraków 2010
3. L. Ferry. C. Capelier. *Filozofia najpiękniejsza historia*. Wydawnictwo Czarna Owca Warszawa 2016
4. N. Warburton. *Krótką historia filozofii*. Wydawnictwo RM Warszawa 2016.

Nazwa przedmiotu: ETYKA Z BIOETYKĄ	
Kierunek: FIZJOTERAPIA Profil kształcenia: Praktyczny	Kod przedmiotu: NO15/FM
Poziom studiów: Jednolite magisterskie	Rok: I Semestr: 1
Forma zajęć: wyklady	Liczba punktów ECTS: 1

CELE PRZEDMIOTU

C1	Przekazanie studentom wiedzy o moralności i etyce jako szczególnych stymulatorach życia osobniczego i społecznego.
C2	Zapoznanie studentów z podstawowymi zasadami etyki obowiązującej w pracy z pacjentem i w zespole interdyscyplinarnym.

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

Bez wymagań wstępnych.
Umiejętność korzystania z różnych źródeł informacji.
Umiejętność prawidłowej prezentacji posiadanej wiedzy oraz własnych poglądów.
Umiejętność pracy samodzielnej oraz pracy grupowej.

OPIS EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedza- student zna i rozumie			
W1	problematykę z zakresu dyscyplin naukowych – psychologia, pedagogika, nauki socjologiczne, filozofia i bioetyka	O.W3	egzamin
W2	etyczne, prawne i społeczne uwarunkowania wykonywania zawodu fizjoterapeuty	O.W13	egzamin
W3	psychologiczne i społeczne aspekty postaw i działań pomocowych	B.W2	egzamin
W4	psychologiczne i socjologiczne uwarunkowania funkcjonowania jednostki w społeczeństwie	B.W1	egzamin

W5	modele komunikowania się w opiece zdrowotnej, podstawowe umiejętności komunikowania się z pacjentem oraz członkami interdyscyplinarnego zespołu terapeutycznego	B.W3	egzamin
W6	zasady etyczne współczesnego marketingu medycznego	B.W18	egzamin
Umiejętności – Student potrafi:			
U1	planować własną aktywność edukacyjną i stale dokształcać się w celu aktualizacji wiedzy	O.U9	egzamin
U2	identyfikować podstawowe problemy etyczne dotyczące współczesnej medycyny, ochrony życia i zdrowia oraz uwzględnić w planowaniu i przebiegu fizjoterapii uwarunkowania kulturowe, religijne i etniczne pacjentów	B.U8	egzamin
U3	komunikować się z pacjentem i jego rodziną w atmosferze zaufania, z uwzględnieniem potrzeb pacjenta i jego praw	O.U11	egzamin
U4	inspirować inne osoby do uczenia się oraz podejmowania aktywności fizycznej	O.U10	egzamin
Kompetencje społeczne – Student jest gotów do:			
K1	nawiązania i utrzymania pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych	O.K1	egzamin
K2	przestrzegania praw pacjenta i zasad etyki zawodowej	O.K4	egzamin

K3	korzystania z obiektywnych źródeł informacji	O.K6	egzamin
K4	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń, dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	O.K5	egzamin

TREŚCI PROGRAMOWE PRZEDMIOTU Z PODZIAŁEM NA FORMY ZAJĘĆ

Forma zajęć – WYKŁADY	
W	<p>Etyka a bioetyka;</p> <p>Historia powstania bioetyki;</p> <p>Obszary zainteresowania bioetyki;</p> <p>Bioetyka a moralność w fizjoterapii;</p> <p>Fundamentalne normy etyczne w fizjoterapii;</p> <p>Moralność w zawodzie fizjoterapeuty;</p> <p>Zgoda pacjenta na leczenie i zabiegi fizjoterapeutyczne;</p> <p>Dylematy etyczne w rehabilitacji;</p> <p>Etyka zawodowa w fizjoterapii;</p> <p>Kodeks Etyczny Fizjoterapeuty Rzeczypospolitej Polskiej.</p>

NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

1. – wykład – wykład z prezentacją multimedialną.

SPOSOBY I METODY OCENY (F – FORMUJĄCA, P – PODSUMOWUJĄCA)

F1. – ocena umiejętności aktywnego uczestnictwa w dyskusji
P1. – ocena opanowania materiału nauczania będącego przedmiotem wykładu - egzamin

LITERATURA PODSTAWOWA

1. Cywińska - Wasilewska G. *Podstawowe problemy rehabilitacji i etyka*. Wydawnictwo AWF. Poznań 2004;
2. K. Szewczyk: *Bioetyka Medycyna na granicach życia*. Wydawnictwo Naukowe PWN. Warszawa 2009
3. K. Szewczyk: *Bioetyka. Pacjent w systemie opieki zdrowotnej*. Wydawnictwo Naukowe PWN. Warszawa 2009
4. Łuków P. *Granice zgody-autonomia zasad i dobro pacjenta*. Wydawnictwo SVHOLAR Warszawa 2005;
5. A. Muształ: *Encyklopedia Bioetyki*. Wydawnictwo PWE Radom 2005
6. Biesaga T. *Podstawy i zastosowania bioetyki.*, Wydawnictwo WN PAT, Kraków 2001.

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA

1. M. Aramini. *Bioetyka dla wszystkich*. Wydawnictwo eSPe Kraków 2011
2. J. Różyńska, M. Waligóra. *Badania naukowe z udziałem ludzi w biomedycynie. Standardy międzynarodowe*. Wydawnictwo Wolters Kluwer, Warszawa 2012
3. A. Przyłuska-Fiszler: *Niepelnosprawność jako przedmiot refleksji bioetycznej*, Wydawnictwo Fall, Kraków 2013
4. J. Różyńska, W. Hańska. *Bioetyka*. Wydawnictwo Wolters Kluwer Warszawa 2013

Nazwa przedmiotu: HISTORIA REHABILITACJI	
Kierunek: FIZJOTERAPIA Profil kształcenia: praktyczny	Kod przedmiotu: NO16/FM
Poziom studiów: Jednolite magisterskie	Rok: I Semestr: I
Forma zajęć: wykłady	Liczba punktów ECTS: 1

CELE PRZEDMIOTU

C1	Zapoznanie studentów z wiedzą z zakresu historii rozwojem i rehabilitacji.
C2	Zapoznanie studentów z koncepcją rehabilitacji.
C3	Zapoznanie studentów z rozwojem i organizacją rehabilitacji w Polsce.
C4	Zapoznanie studentów z medycznymi i społecznymi aspektami rehabilitacji.
C5	Zapoznanie studentów z ustawodawstwem dotyczącym rehabilitacji.

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

	Brak konieczności poprzedzania przedmiotem/przedmiotami wprowadzającymi.
	Umiejętność korzystania z różnych źródeł i literatury.
	Umiejętność prezentacji zdobytej wiedzy.

OPIS EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedza- student zna i rozumie			
W1	etyczne, prawne i społeczne uwarunkowania wykonywania zawodu fizjoterapeuty	O.W13	test
W2	historię fizjoterapii oraz kierunki rozwoju nauczania zawodowego, a także międzynarodowe organizacje fizjoterapeutyczne i inne organizacje zrzeszające fizjoterapeutów	B.W20	test
Umiejętności – Student potrafi:			
U1	planować własną aktywność edukacyjną i stale dokształcać się w celu aktualizacji wiedzy	O.U9	obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna, zaliczenie pisemne
Kompetencje społeczne – Student jest gotów do:			

K1	nawiązania i utrzymania pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych	O.K1	obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna
K2	przestrzegania praw pacjenta i zasad etyki zawodowej	O.K4	obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna
K3	korzystania z obiektywnych źródeł informacji	O.K6	obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna
K4	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń, dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	O.K5	obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna

TREŚCI PROGRAMOWE PRZEDMIOTU Z PODZIAŁEM NA FORMY ZAJĘĆ

Forma zajęć – WYKŁADY	
W	<p>Podstawowe pojęcie rehabilitacji. Historia rozwoju rehabilitacji na świecie i w Polsce. Twórcy światowej i polskiej rehabilitacji.</p> <p>Koncepcja rehabilitacji w Polsce. Rozwój i organizacja rehabilitacji. Polska szkoła rehabilitacji.</p> <p>Związki rehabilitacji z kulturą fizyczną i medycyną Rola rehabilitacji w medycynie.</p> <p>Rehabilitacja jako postępowanie kompleksowe jej zadania i cele. Rehabilitacja medyczna. i jej rozwój w różnych dziedzinach medycyny. Przeszkody w procesie rehabilitacji</p> <p>Formy rehabilitacji. Rehabilitacja psychiczna, psychologiczna, zawodowa i społeczna.</p> <p>Rehabilitacja w niepełnosprawności. Zagadnienia demograficzne i epidemiologiczne w rehabilitacji. Sport osób niepełnosprawnych.</p> <p>Rozwój przyrodolecznictwa (wodolecznictwo, balneologia, klimatologia itp.) w Europie i Polsce w XIX i XX wieku.</p> <p>Kierunki rozwoju współczesnej rehabilitacji. Ustawa o zawodzie fizjoterapeuty. Etyka zawodowa fizjoterapeuty w procesie rehabilitacji</p>

NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

1. –Wykłady – wykład z prezentacją multimedialną.

SPOSOBY I METODY OCENY (F – FORMUJĄCA, P – PODSUMOWUJĄCA)

P1.- ocena z opanowania materiału będącego przedmiotem wykładu – egzamin

LITERATURA OBOWIĄZKOWA

1. Jandziś S.: Rys historyczny rozwoju rehabilitacji w Polsce i na świecie. Opole 2015
2. Szawłowski K. Chojnacka - Szawłowska G. : Medyczne i społeczne podstawy Rehabilitacji. Akademia Medyczna Gdańsk 1990
3. Dega W., Milanowska K. : Rehabilitacja Medyczna: Wyd. PZWL 1994
4. Kwolek A.: Rehabilitacja Medyczna. Wrocław 2012
5. Szawłowski K.: Niektóre problemy rehabilitacji wczoraj i dziś. Postępy Rehabilitacji. 1990

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA

1. Migąła M.: Wybrane zagadnienia z historii rehabilitacji i fizjoterapii. Opole 2004
2. Bachrynowska –Fic J.: Właściwości ćwiczeń fizycznych ich systematyka i metodyka. PZWL Warszawa 1987
3. Orzech J.: Rozwój technik i metod fizjoterapii w okresie 1801 do 2001. Kraków
4. Wroczyński R.: Powszechne dzieje wychowania fizycznego i sportu. Wrocław 2003
5. Kiwerski J., Kwolek A., Śliwiński Z., Woźniewski M. (red.): Rehabilitacja Polska 1945 – 2009 Ossolineum Wrocław 2009

C. PODSTAWY FIZJOTERAPII

Nazwa przedmiotu: FIZJOTERAPIA OGÓLNA	
Kierunek: FIZJOTERAPIA Profil kształcenia: praktyczny	Kod przedmiotu: NPF1/FM
Poziom studiów: Jednolite magisterskie	Rok: I Semestr: 1-2
Forma zajęć: wykłady, ćwiczenia	Liczba punktów ECTS: 5

CELE PRZEDMIOTU

C1	Przekazanie studentom teoretycznej wiedzy w zakresie systematyki fizjoterapii/rehabilitacji medycznej, kryteriów podziałowych w zakresie metodyczno-praktycznych podstaw fizjoterapii, wybranych systemów, technik i metod terapeutycznych.
C2	Wyjaśnienie podstawowych pojęć funkcjonujących w fizjoterapii/rehabilitacji medycznej.
C3	Określenie miejsca fizjoterapii wśród nauk medycznych i jej powiązań z innymi naukami.
C4	Przedstawienie organizacji fizjoterapii jako dziedziny samodzielnej oraz składowej rehabilitacji medycznej.

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

Brak konieczności poprzedzania przedmiotem/przedmiotami wprowadzającymi.
Umiejętność korzystania z różnych źródeł informacji.
Umiejętność prawidłowej prezentacji posiadanej wiedzy oraz własnych poglądów.
Umiejętność pracy samodzielnej oraz pracy grupowej.

OPIS EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedza- student zna i rozumie			
W1	zasady oddziaływania sił mechanicznych na organizm człowieka zdrowego i chorego, w tym osoby starszej, z różnymi dysfunkcjami i różnymi chorobami, w różnych warunkach	O.W4	test
W2	mechanizm działania czynników fizykalnych na organizm człowieka oraz oddziaływanie zabiegów fizykalnych w leczeniu osób z różnymi chorobami i dysfunkcjami, w tym osób starszych, w różnych warunkach	O.W5	test

W3	pojęcia z zakresu rehabilitacji medycznej, fizjoterapii oraz niepełnosprawności	C.W1	test
W4	teoretyczne, metodyczne i praktyczne podstawy kinezyterapii, terapii manualnej i masażu oraz specjalnych metod fizjoterapii	C.W7	test
W5	wskazania i przeciwwskazania do ćwiczeń stosowanych w kinezyterapii, terapii manualnej i masażu oraz specjalnych metod fizjoterapii	C.W8	test
Umiejętności – Student potrafi:			
U1	wykonywać zabiegi z zakresu fizykoterapii, kinezyterapii, masażu i terapii manualnej oraz specjalnych metod fizjoterapii	O.U1	obserwacja pracy studenta, test
U2	interpretować wyniki badań czynnościowych oraz przeprowadzać testy funkcjonalne niezbędne do doboru środków fizjoterapii i interpretować ich wyniki	O.U2	obserwacja pracy studenta, test
U3	przeprowadzić badanie podmiotowe, badanie przedmiotowe oraz wykonywać podstawowe badania czynnościowe i testy funkcjonalne właściwe dla fizjoterapii, w tym pomiary długości i obwodu kończyn, zakresu ruchomości w stawach oraz siły mięśniowej	C.U1	obserwacja pracy studenta, test
U4	dobierać i prowadzić kinezyterapię ukierunkowaną na kształtowanie poszczególnych zdolności motorycznych u osób zdrowych oraz osób z różnymi dysfunkcjami, przeprowadzić zajęcia ruchowe o określonym celu, prowadzić reedukację chodu i ćwiczenia z zakresu edukacji i reedukacji posturalnej oraz reedukacji funkcji kończyn górnych	C.U3	obserwacja pracy studenta, test
U5	zaplanować, dobrać i wykonać zabiegi z zakresu fizykoterapii, balneoklimatologii oraz odnowy biologicznej	C.U11	obserwacja pracy studenta, test
Kompetencje społeczne – Student jest gotów do:			

K1	wykonywania zawodu, będąc świadomym roli, jaką fizjoterapeuta pełni na rzecz społeczeństwa, w tym społeczności lokalnej	O.K2	obserwacja pracy studenta
K2	korzystania z obiektywnych źródeł informacji	O.K6	obserwacja pracy studenta

TREŚCI PROGRAMOWE PRZEDMIOTU Z PODZIAŁEM NA FORMY ZAJĘĆ

Forma zajęć –Ćwiczenia	
ĆW	<p>Podstawowe pojęcia fizjoterapii: medycyna fizykalna, kalectwo, inwalidztwo. Podstawowe pojęcia niepełnosprawności – definicja WHO, niepełnosprawność okresowa, niepełnosprawność trwała. Uszkodzenia, ograniczenia, upośledzenia i ich klasyfikacje.</p> <p>Fizjopatologiczne podstawy fizjoterapii - wyrównywanie ubytków funkcjonalnych - regeneracja, kompensacja, adaptacja ; prawa Anochina; efektywność usprawniania a plastyczność mózgu.</p> <p>Zabiegi fizykalne wspomagające kinezyterapię - rodzaje czynników fizykalnych i ich wpływ na organizm człowieka.</p> <p>Badanie pacjenta dla potrzeb fizjoterapii - badanie i jego składowe.</p> <p>Diagnostyka funkcjonalna dla potrzeb fizjoterapii - badanie czynnościowe w fizjoterapii; testy specyficzne dla różnych schorzeń; ważniejsze objawy i testy przydatne w praktyce.</p> <p>Wykorzystanie aparatury diagnostyczno – pomiarowej w fizjoterapii. Przydatność i znaczenie wyników badań aparaturowych dla doboru środków fizjoterapii i kontroli wyników .</p> <p>Podsumowanie zagadnień zrealizowanych w semestrze; zaliczenie.</p> <p>Dokumentacja w fizjoterapii z uwzględnieniem specyfiki terapii - kwestionariusze i skale wykorzystywane do oceny stopnia zaburzenia funkcji w zespołach bólowo – przeciążeniowych, kwestionariusze i skale wykorzystywane do oceny stopnia zaburzenia funkcji u pacjentów neurologicznych, kwestionariusze i skale wykorzystywane do oceny stopnia zaburzenia funkcji ruchowych dzieci.</p> <p>Podstawowe pojęcia dotyczące metod reedukacji nerwowo-mięśniowej oraz posturalnej.</p> <p>Metody reedukacji nerwowo-mięśniowej.</p> <p>Metody reedukacji posturalnej.</p> <p>Ergonomia pracy fizjoterapeutów.</p> <p>Metody terapii manualnej.</p> <p>Podsumowanie zagadnień zrealizowanych w semestrze.</p>

NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

1. – wykład – wykład z prezentacją multimedialną.
2. – ćwiczenia – metoda karty pracy studenta – studenci rozwiązują przygotowane przez prowadzącego zagadnienia problemowe, dotyczące bieżącego tematu; metoda dyskusyjna.

SPOSOBY I METODY OCENY (F – FORMUJĄCA, P – PODSUMOWUJĄCA)

F1. – ocena przygotowania do ćwiczeń

F2. – ocena umiejętności pracy w grupie oraz sposobu prezentacji (referowania)*
--

F3. – ocena aktywności podczas zajęć

P1. – ocena opanowania materiału nauczania będącego przedmiotem wykładu - egzamin
--

LITERATURA PODSTAWOWA

1. Dega W., Ortopedia i rehabilitacja, PZWL.
2. Nowotny J. i współ., Podstawy fizjoterapii, cz. I, II, Kraków 2004, wyd. Kasper.
3. Nowotny J. i współ., Podstawy fizjoterapii, cz. III, Kraków 2005, wyd. Kasper.
4. Straburzyński G., Fizjoterapia, PZWL, Warszawa 2003.

LITERATURA UZUPEŁNIAJACA

1. Zembaty A. i współ., Kinezyterapia, t. I, Kraków 2002, wyd. Kasper.
2. Zembaty A. i współ., Kinezyterapia, t. II, Kraków 2003, wyd. Kasper.

Nazwa przedmiotu:	
-------------------	--

KSZTAŁCENIE RUCHOWE I METODYKA NAUCZANIA RUCHU	
---	--

Kierunek: FIZJOTERAPIA	Kod przedmiotu:
-------------------------------	-----------------

Profil kształcenia: praktyczny	NPF2/FM
---------------------------------------	---------

Poziom przedmiotu:	Rok: I - II
--------------------	--------------------

Jednolite magisterskie	Semestr: 2-4
-------------------------------	---------------------

Rodzaj zajęć: wykłady, ćwiczenia	Liczba punktów ECTS: 6
--	-------------------------------------

CELE PRZEDMIOTU

C1	Opanowanie przez studentów podstawowych wiadomości i umiejętności dotyczących planowania, realizacji i oceny procesu kształcenia i wychowania fizycznego ze szczególnym uwzględnieniem przywracania i kształtowania umiejętności ruchowych w zmienionych przez chorobę warunkach morfologiczno-funkcjonalnych.
C2	Student zdobędzie wiedzę postrzegania aktów ruchowych człowieka w różnym ujęciu procesu uczenia się i nauczania ruchów z uwzględnieniem aspektów rozwojowych i metodyki nauczania ruchów.
C3	Student nabędzie umiejętności w zakresie wykorzystywania różnych form aktywności w nauczaniu ruchów oraz planowaniu i kontrolowaniu procesu opanowywania umiejętności ruchowych.

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

	Umiejętności w zakresie podstawowych form aktywności fizycznej zdobytej podczas nauki na różnych etapach edukacji szkolnej wcześniejszej.
	Wiedza w zakresie podstawowych form aktywności fizycznej, sprawności fizycznej oraz prozdrowotnych aspektów uczestnictwa w aktywności fizycznej jako niezbędnego elementu zdrowego życia zdobytej podczas nauki na różnych etapach edukacji szkolnej wcześniejszej.
	Znajomość elementarnych zasad bezpieczeństwa podczas zajęć ruchowych.
	Umiejętności korzystanie z różnych źródeł informacji.
	Umiejętności współpracy w grupie jak i samodzielnego działania w zakresie kultury fizycznej.

EFEKTY KSZTAŁCENIA

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
	Wiedza- student zna i rozumie		

W1	specjalistyczne zagadnienia z zakresu teorii, metodyki i praktyki fizjoterapii,	O.W9	test
W2	teoretyczne i metodyczne podstawy procesu uczenia się i nauczania czynności ruchowych	C.W6	test
Umiejętności – Student potrafi:			
U1	inspirować inne osoby do uczenia się oraz podejmowania aktywności fizycznej	O.U10	sprawdzian praktyczny
U2	dobrać poszczególne ćwiczenia dla osób z różnymi zaburzeniami i możliwościami funkcjonalnymi oraz metodycznie uczyć ich wykonywania, stopniując natężenie trudności oraz wysiłku fizycznego	C.U6	sprawdzian praktyczny
U3	wykazać umiejętności ruchowe konieczne do demonstracji i zapewnienia bezpieczeństwa podczas wykonywania poszczególnych ćwiczeń	C.U7	sprawdzian praktyczny
U4	konstruować trening medyczny, w tym różnorodne ćwiczenia, dostosowywać poszczególne ćwiczenia do potrzeb ćwiczących, dobrać odpowiednie przyrządy i przybory do ćwiczeń ruchowych oraz stopniować trudność wykonywanych ćwiczeń	C.U5	sprawdzian praktyczny
Kompetencje społeczne – Student jest gotów do:			
K1	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń, dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	O.K5	sprawdzian praktyczny, test

TREŚCI PROGRAMOWE PRZEDMIOTU Z PODZIAŁEM NA FORMY ZAJĘĆ

Forma zajęć – WYKŁADY

W	<p>Rola aktywności ruchowej w życiu człowieka zdrowego i niepełnosprawnego. Znaczenie aktywności fizycznej dla zdrowia dzieci, młodzieży i dorosłych. Funkcje aktywności fizycznej w ontogenezie człowieka.</p> <p>Metodyka nauczania ruchu w przygotowaniu zawodowym fizjoterapeuty. Koncepcja Health-Related Fitness w dzisiejszym wychowaniu fizycznym.</p> <p>Współczesne cele wychowania fizycznego, jako wyraz potrzeb indywidualnych i społecznych oraz ich interpretacja w kontekście potrzeb i możliwości osób niepełnosprawnych. Cele instrumentalne (pojęcie, zakres), cele kierunkowe jako kształtowanie postaw wobec kultury fizycznej i różnych jej obszarów. Hierarchia celów i zadań kształcenia i wychowania fizycznego w ujęciu systemowym: zadania kinezyterapii na tle celów.</p> <p>Zasady doboru treści i organizacji kształcenia i wychowania fizycznego i ich zastosowania w fizjoterapii (podmiotowe traktowanie pacjenta, różnicowanie doboru treści, metod i form; łączenie teorii z praktyką; integracji kształcenia i wychowania; kształcenie ustawiczne).</p> <p>Rozwój psychofizyczny i motoryczny dzieci i młodzieży. Przejawy rozwoju i wynikające z nich wskazania do pracy fizjoterapeuty.</p> <p>Środki wychowania fizycznego i ich wykorzystanie w fizjoterapii. Podstawowe przyrządy, przybory oraz pomoce techniczne, ich rola i wykorzystanie w fizjoterapii.</p> <p>Systematyka ćwiczeń dla potrzeb jednostki lekcyjnej. Ćwiczenia organizacyjno-porządkowe, kształtujące, stosowane, uspakajające, rozrywkowe. Podstawowe parametry ćwiczeń pozycja wyjściowa, przebieg ruchu, pozycja końcowa, tempo ćwiczeń, zapis ćwiczeń.</p> <p>Proces nauczania ruchu: edukacja i reedukacja ruchowa, stadia kształtowania nawyku ruchowego, etapy działania praktycznego w fizjoterapii. Ciągi metodyczne w zakresie różnych typów zajęć ruchowych – technika wykonania najważniejszych czynności ruchowych wykorzystywanych w fizjoterapii.</p> <p>Jednostka lekcyjna, jednostka ćwiczeniowa jako podstawowa forma pracy fizjoterapeuty:</p> <p>tok lekcji i zasady budowy lekcji (wszechstronność, zmienność pracy, stopniowanie natężenia wysiłku).</p> <p>Konspekt jako plan szczegółowy zajęć.</p> <p>Kształtowanie zdolności motorycznych (istota, właściwości oraz przykłady środków metodycznych i dydaktycznych możliwych do wykorzystania w kolejnych etapach rozwoju motorycznego dzieci, młodzieży i dorosłych).</p> <p>Organizacja i prowadzenia jednostki lekcyjnej, elementy organizacji lekcji, formy podziału, formy ustawień, formy prowadzenia (frontalna, indywidualna, obwód ćwiczebny, tor przeszkód, z podziałem na zespoły, z podziałem na zespoły z zadaniami dodatkowymi, małe obwody ćwiczebne). Kryteria wyboru formy i doboru osób do grup ćwiczeniowych oraz wskazania organizacyjne i metodyczne do ich wykorzystania w fizjoterapii Zadanie jako mechanizm regulacyjny celów działań człowieka. Model interakcji pomiędzy fizjoterapeutą a pacjentem (czynności: przygotowawcze, motywacyjne, informujące, kontrolne, naprowadzające, korektywne i alternatywne, zabezpieczające).</p> <p>Metody realizacji zadań ruchowych – istota, właściwości, przykłady i zastosowanie w fizjoterapii metod szczegółowych w zależności od zadań oraz wieku i stanu</p>
---	--

pacjenta (metody: naśladowcza ścisła, zadaniowa-ścisła, programowanego uczenia się, zabawowa – naśladowcza, zabawowa – klasyczna, bezpośredniej celowości ruchu, programowanego usprawniania się, ruchowej ekspresji twórczej, problemowa).

Indywidualizacja w procesie wychowania fizycznego i w fizjoterapii.

Prakseologiczny model wychowania fizycznego. Istota i znaczenie podstawowych ogniw racjonalnego działania na poszczególnych szczeblach ogólności – szczególności. Diagnoza pedagogiczna oraz diagnoza funkcjonalna i prognoza jako podstawa planowania realizacji zajęć w rehabilitacji – zakres diagnozy (osobnicza, grupowa, środowiskowa); sposoby diagnozowania, prognoza.

Planowanie procesu nauczania czynności ruchowych osób niepełnosprawnych. Gry i zabawy dla osób z różnym rodzajem i stopniem niepełnosprawności

Ocena – ewaluacja procesu nauczania umiejętności ruchowych jako samokontrola pracy fizjoterapeuty oraz samokontrola i samoocena pacjenta.

Style kierowania (nauczyciel, trener, fizjoterapeuta) – akceptowane i odrzucone przez ucznia, zawodnika, pacjenta.

Właściwości fizyczne cieczy i korzyści wynikające z nich. Fizjologiczne efekty zanurzenia ciała w wodzie. Terapeutyczne aspekty kinezyterapii w wodzie oraz sprawnościowe efekty ćwiczeń w wodzie

Forma zajęć – ĆWICZENIA

<p>Ć W</p>	<p>Rodzaje aktywności ruchowej. Ćwiczenia statyczne, dynamiczne. Wykorzystanie ćwiczeń stosowanych w fizjoterapii.</p> <p>Pozycje wyjściowe do ćwiczeń: niskie, średnie i wysokie.</p> <p>Ćwiczenia wolne, z przyborami, przyrządami kończyn górnych, głowy i szyi.</p> <p>Ćwiczenia wolne, z przyborami, przyrządami kończyn dolnych.</p> <p>Ćwiczenia wolne, z przyborami, przyrządami mięśni brzucha.</p> <p>Ćwiczenia wolne, z przyborami, przyrządami mięśni grzbietu.</p> <p>Zasady budowania prawidłowej rozgrzewki.</p> <p>Ćwiczenia oddechowe: wolne i z przyborami. Ćwiczenia relaksacyjne i uspakajające.</p> <p>Rola muzyki i tańca w procesie rehabilitacji – wybrane techniki taneczne w rehabilitacji pacjentów. Nowoczesne formy muzyczno-ruchowe: elementy aerobiku, zabawy i gry z muzyką</p> <p>„Szkola pleców” w kształtowaniu prawidłowej postawy ciała.</p> <p>Ocena poziomu zdolności motorycznych na przykładzie wybranych testów sprawnościowych.</p> <p>Kształtowanie wydolności poprzez zastosowanie formy frontalnej.</p> <p>Kształtowanie siły i wytrzymałości siłowej w obwodzie ćwiczebnym.</p> <p>Kształtowanie szybkości.</p> <p>Kształtowanie zwinności poprzez zastosowanie formy strumieniowej.</p> <p>Kształtowanie koordynacji ruchowej ze szczególnym uwzględnieniem równowagi z wykorzystaniem przyborów i muzyki.</p> <p>Kształtowanie gibkości poprzez elementy stretchingu, yogi, pilatesa.</p> <p>Gry i zabawy ruchowe, ich podział, zastosowanie w fizjoterapii z uwzględnieniem wieku pacjentów. Zabawy i gry stymulujące rozwój psychoruchowy dziecka. Zabawy i gry ruchowe w gimnastyce korekcyjnej.</p> <p>Metoda zabawowa-naśladowcza a metoda bezpośredniej celowości ruchu w praktyce fizjoterapii.</p> <p>Metody usamodzielniające ze szczególnym uwzględnieniem metody programowanego usprawniania się oraz kreatywne (ruchowa ekspresja twórcza, metoda problemowa) w procesie usamodzielniania pacjenta</p> <p>Specyfika oraz wymogi prowadzenia ćwiczeń w wodzie. Bezpieczeństwo ćwiczących podczas zajęć w środowisku wodnym. Zasady organizacji grupy pacjentów uczestniczących w zajęciach w wodzie. Praca z pacjentem indywidualnym, zasady prowadzenia ćwiczeń w grupie.</p> <p>Właściwości fizyczne wody i ich wpływ na proces terapii – ciśnienie hydrostatyczne, fala, lepkość i temperatura wody. Sposoby wprowadzania do basenu pacjentów z różnym stopniem niepełnosprawności, podstawowe techniki i sposoby poruszania się z pacjentem w wodzie. Praca z pacjentem – wykorzystanie ciśnienia hydrostatycznego. Doskonalenie techniki pływania stylem kraul na grzbiecie.</p>
----------------	---

Podstawowe techniki i rodzaje ćwiczeń wykonywanych w środowisku wodnym – ćw. bierne, ćw w odciążeniu z wykorzystaniem przyborów wypornościowych. Wpływ kierunku i szybkości ruchu wykonywanego w wodzie na charakter pracy mięśni szkieletowych. Ćwiczenia rozluźniające mięśnie szkieletowe. Doskonalenie techniki pływania stylem klasycznym.

Podstawowe techniki i rodzaje ćwiczeń wykonywanych w środowisku wodnym – ćwiczenia oporowe (wzrost siły mięśniowej, zwiększenie zakresu ruchomości stawowej, ćwiczenia równoważne oraz zwiększające stabilność)

Podstawowe metody dotyczące terapii w środowisku wodnym: podstawowe założenia oraz charakterystyczne formy gier i zabaw wykorzystywane w metodzie Halliwick. Adaptacja dziecka do środowiska wodnego, ćwiczenia indywidualne i ćwiczenia w grupie. Watsu jako metoda pracy indywidualnej z pacjentem bazująca na ćwiczeniach o charakterze pracy biernej. Doskonalenie techniki pływania sportowego.

Elementy pływania korekcyjnego stosowanego w profilaktyce i terapii zaburzeń statyki ciała.

Budowa i rodzaje wózków inwalidzkich ich dobór w zależności od stopnia ubytku funkcjonalnego

Zasady lokomocji na wózkach inwalidzkich – jazda w „balansie”

Pokonywanie przeszkód na wózku inwalidzkim – progi, pochylnie, jazda po schodach.

Podstawy koszykówki na wózkach

Doskonalenie umiejętności technicznych dotyczących lokomocji na wózku inwalidzkim

NARZEDZIA DYDAKTYCZNE

1. Wykład – wykład z prezentacją multimedialną
2. Ćwiczenia - zadania ruchowe, ćwiczenia fizyczne, zajęcia na pływalni, rozwiązywanie problemów, dyskusja, pogadanka, praca samodzielna i w zespole

SPOSOBY OCENY (F - FORMUJĄCA, P - PODSUMOWUJĄCA)

F1 – ocena przygotowania studenta do ćwiczeń
F2 – ocena prezentowania ćwiczeń ruchowych w grupie
F3 – ocena aktywności podczas ćwiczeń
F4 – ocena przygotowania konspektu i poprowadzenia wybranej formy zajęć ruchowych
P1 – ocena opanowania materiału nauczania będącego przedmiotem wykładu i ćwiczeń

LITERATURA PODSTAWOWA

1. Górna K., Garbaciak W.: Kultura fizyczna w szkole. Materiały pomocnicze dla nauczyciela. AWF, Katowice, 1996. Wyd. III
2. Groffik D.: Metodyka stosowania ćwiczeń fizycznych w profilaktyce i terapii. AWF, Katowice, 2009.
3. Groffik D.: Aquafitness. AWF, Katowice, 2012.
4. Kulmatycki L.: Ćwiczenia relaksacyjne. Agencja Promo-Lider, Warszawa, 1995.
5. Kutzner-Kozińska M., Właźnik K.: Gimnastyka korekcyjna dla dzieci 6-10-letnich. WSiP, Warszawa, 1995.
6. Kempf H-D.: Szkoła pleców. Wydawnictwo SIC! Warszawa, 1995.
7. Nowotny J.: Edukacja i reedukacja ruchowa. Podręcznik dla studentów fizjoterapii i fizjoterapeutów. Wydawnictwo KASPER, Katowice, 2003.
8. Nowotny J.: Podstawy fizjoterapii. AWF, Katowice, 1998.
9. Strzyżewski S.: Proces kształcenia i wychowania w kulturze fizycznej. WSiP, Warszawa, 1996.
10. Strzyżewski S.: Rozwój myśli o wychowaniu fizycznym i jego metodach. AWF, Poznań, 1987.
11. Szopa J., Mleczko E., Żak S.: Podstawy antropomotoryki. Wydawnictwo Naukowe PWN Warszawa-Kraków, 2000.
12. Talaga J.: Sprawność fizyczna ogólna. Testy. Wydawnictwo Zysk i S-ka, Poznań, 2004.
13. Trześniowski R.: Gry i zabawy ruchowe. Sport i Turystyka, Warszawa, 1987.

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA

1. Bielski J.: Metodyka wychowania fizycznego i zdrowotnego. Podręcznik dla nauczycieli wychowania fizycznego i studentów studiów pedagogicznych. Oficyna Wydawnicza „Impuls”. Kraków, 2005.
2. Bronikowski M.: Metodyka wychowania fizycznego w reformowanej szkole. Część I i II. Wydawnictwo eMPI2, Poznań 2005.
3. Grabowski H. (2000). Co koniecznie trzeba wiedzieć o wychowaniu fizycznym. Kraków: Akademia Wychowania Fizycznego.
4. Grodzka-Kubiak E.: Aerobik czy fitness. DDK Edition, Poznań, 2002.
5. Ljach W.: Kształtowanie zdolności motorycznych dzieci i młodzieży. Biblioteka trenera. Warszawa, 2003
6. Osiński W.: Antropomotoryka. AWF, Poznań, 2000
7. Owczarek S.: Atlas ćwiczeń korekcyjnych. WSiP, Warszawa, 1998.
8. Owczarek S., Bondarowicz M.: Zabawy i gry ruchowe w gimnastyce korekcyjnej. WSiP., Warszawa, 1997.
9. Raczek J., Mynarski J.: Koordynacyjne zdolności motoryczne dzieci i młodzieży. AWF, Katowice, 1992.

Nazwa przedmiotu:

KINEZYTERAPIA

Kierunek: **FIZJOTERAPIA**

Profil kształcenia: **praktyczny**

Kod przedmiotu:

NPF3/FM

Poziom studiów: Jednolite magisterskie	Rok: I-II Semestr: 2-4
Rodzaj zajęć: wykład, ćwiczenia	Liczba punktów ECTS: 7

CELE PRZEDMIOTU

C1	Zdobycie umiejętności oceny narządu ruchu człowieka przy pomocy testów i pomiarów, zapoznanie się ze sprzętem stosowanym w kinezyterapii.
C2	Opanowanie teoretycznych podstaw leczniczego usprawniania ruchowego, technik i metodyki wykonywania ćwiczeń leczniczych.
C3	Zdobycie przez studentów umiejętność doboru odpowiednich ćwiczeń leczniczych w zależności od wyników oceny stanu narządu ruchu, konstruowanie programów ćwiczeń leczniczych.
C4	Umiejętność podejmowania dyskusji na temat doboru odpowiednich form ćwiczeń leczniczych w kontrolowanym procesie terapii ruchowej - kinezyterapii.

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

Znajomość podstaw z zakresu anatomii, biomechaniki, kinezyjologii.
Umiejętność korzystania z różnych źródeł informacji.
Umiejętność pracy samodzielnej oraz grupowej.

OPIS EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
	Wiedza- student zna i rozumie		

W1	zasady oddziaływania sił mechanicznych na organizm człowieka zdrowego i chorego, w tym osoby starszej, z różnymi dysfunkcjami i różnymi chorobami, w różnych warunkach	O.W4	egzamin pisemny, kolokwia praktyczne, test, zaliczenie
W2	wskazania i przeciwwskazania do wykonywania zabiegów z zakresu fizykoterapii i masażu, kinezyterapii i terapii manualnej oraz specjalnych metod fizjoterapii	O.W6	egzamin pisemny, kolokwia praktyczne, test, zaliczenie
W3	zalecenia do stosowania fizjoterapii w określonych stanach chorobowych	O.W7	egzamin pisemny, kolokwia praktyczne, test, zaliczenie
W4	zasady działania wyrobów medycznych i zasady ich stosowania w leczeniu osób z różnymi chorobami i dysfunkcjami, w tym osób starszych, w różnych warunkach	O.W8	egzamin pisemny, kolokwia praktyczne, test, zaliczenie
W5	problematykę z zakresu dyscypliny naukowej – nauki biologiczne w tym rozwój, budowę i funkcje organizmu człowieka w warunkach prawidłowych i patologicznych	O.W1	egzamin pisemny, kolokwia praktyczne, test, zaliczenie
W6	mechanizmy oddziaływania oraz możliwe skutki uboczne środków i zabiegów z zakresu fizjoterapii	C.W3	egzamin pisemny, kolokwia praktyczne, test, zaliczenie
W7	zasady doboru środków, form i metod terapeutycznych w zależności od rodzaju dysfunkcji, stanu i wieku pacjenta	C.W5	egzamin pisemny, kolokwia praktyczne, test, zaliczenie

W8	teoretyczne i metodyczne podstawy procesu uczenia się i nauczania czynności ruchowych	C.W6	egzamin pisemny, kolokwia praktyczne, test, zaliczenie
W9	teoretyczne, metodyczne i praktyczne podstawy kinezyterapii, terapii manualnej i masażu oraz specjalnych metod fizjoterapii	C.W7	egzamin pisemny, kolokwia praktyczne, test, zaliczenie
W10	metody oceny zaburzeń strukturalnych i funkcjonalnych wywołanych chorobą lub urazem, narzędzia diagnostyczne i metody oceny stanu pacjenta dla potrzeb fizjoterapii, metody oceny budowy i funkcji ciała pacjenta oraz jego aktywności w różnych stanach chorobowych	C.W4	egzamin pisemny, kolokwia praktyczne, test, zaliczenie
W11	wskazania i przeciwwskazania do ćwiczeń stosowanych w kinezyterapii, terapii manualnej i masażu oraz specjalnych metod fizjoterapii	C.W8	egzamin pisemny, kolokwia praktyczne, test, zaliczenie
W12	zasady działania wyrobów medycznych i zasady ich stosowania w leczeniu osób z różnymi chorobami i dysfunkcjami narządowymi	C.W14	egzamin pisemny, kolokwia praktyczne, test, zaliczenie
W13	zagadnienia związane z kształtowaniem, podtrzymywaniem i przywracaniem sprawności oraz wydolności osobom w różnym wieku, w tym osobom starszym, utraconej lub obniżonej wskutek różnych chorób lub urazów, a także zasady promocji zdrowia – w stopniu zaawansowanym	O.W11	egzamin pisemny, kolokwia praktyczne, test, zaliczenie
W14	zagadnienia związane z promocją zdrowia i fizjoprofilaktyką	C.W17	egzamin pisemny, kolokwia praktyczne, test, zaliczenie

W15	zasady doboru różnych form adaptowanej aktywności fizycznej, sportu, turystyki oraz rekreacji terapeutycznej w procesie leczenia i podtrzymywania sprawności osób ze specjalnymi potrzebami, w tym osób z niepełnosprawnościami	C.W11	egzamin pisemny, kolokwia praktyczne, test, zaliczenie
Umiejętności – Student potrafi:			
U1	wykonywać zabiegi z zakresu fizykoterapii, kinezyterapii, masażu i terapii manualnej oraz specjalnych metod fizjoterapii	O.U1	egzamin pisemny, kolokwia praktyczne, test, zaliczenie
U2	interpretować wyniki badań czynnościowych oraz przeprowadzać testy funkcjonalne niezbędne do doboru środków fizjoterapii i interpretować ich wyniki	O.U2	egzamin pisemny, kolokwia praktyczne, test, zaliczenie
U3	tworzyć, weryfikować i modyfikować programy fizjoterapii osób z różnymi dysfunkcjami, w tym osób starszych, stosownie do ich stanu klinicznego i funkcjonalnego, a także w ramach procesu kompleksowej rehabilitacji	O.U3	egzamin pisemny, kolokwia praktyczne, test, zaliczenie
U4	kontrolować efekty postępowania fizjoterapeutycznego	O.U4	egzamin pisemny, kolokwia praktyczne, test, zaliczenie
U5	komunikować się z pacjentem i jego rodziną w atmosferze zaufania, z uwzględnieniem potrzeb pacjenta i jego praw	C.U11	egzamin pisemny, kolokwia praktyczne, test, zaliczenie
U6	wykazać wysoką sprawność fizyczną niezbędną do poprawnego demonstrowania i wykonywania zabiegów z zakresu kinezyterapii, masażu i terapii manualnej oraz stosowania metod specjalnych u osób z różnymi chorobami, dysfunkcjami oraz z różnym rodzajem i stopniem niepełnosprawności	O.U8	egzamin pisemny, kolokwia praktyczne, test, zaliczenie

U7	przeprowadzić badanie podmiotowe, badanie przedmiotowe oraz wykonywać podstawowe badania czynnościowe i testy funkcjonalne właściwe dla fizjoterapii, w tym pomiary długości i obwodu kończyn, zakresu ruchomości w stawach oraz siły mięśniowej	C.U1	egzamin pisemny, kolokwia praktyczne, test, zaliczenie
U8	wypełniać dokumentację stanu zdrowia pacjenta i programu zabiegów fizjoterapeutycznych	C.U2	egzamin pisemny, kolokwia praktyczne, test, zaliczenie
U9	dobierać i prowadzić kinezyterapię ukierunkowaną na kształtowanie poszczególnych zdolności motorycznych u osób zdrowych oraz osób z różnymi dysfunkcjami, przeprowadzić zajęcia ruchowe o określonym celu, prowadzić reedukację chodu i ćwiczenia z zakresu edukacji i reedukacji posturalnej oraz reedukacji funkcji kończyn górnych	C.U3	egzamin pisemny, kolokwia praktyczne, test, zaliczenie
U10	instruować pacjenta w zakresie wykonywania ćwiczeń ruchowych w domu, sposobu posługiwania się wyrobami medycznymi oraz wykorzystywania przedmiotów użytku codziennego w celach terapeutycznych, instruować opiekuna w zakresie sprawowania opieki nad osobą ze specjalnymi potrzebami oraz nad dzieckiem – w celu stymulowania prawidłowego rozwoju	C.U4	egzamin pisemny, kolokwia praktyczne, test, zaliczenie
U11	konstruować trening medyczny, w tym różnorodne ćwiczenia, dostosowywać poszczególne ćwiczenia do potrzeb ćwiczących, dobrać odpowiednie przyrządy i przybory do ćwiczeń ruchowych oraz stopniować trudność wykonywanych ćwiczeń	C.U5	egzamin pisemny, kolokwia praktyczne, test, zaliczenie
U12	dobierać poszczególne ćwiczenia dla osób z różnymi zaburzeniami i możliwościami funkcjonalnymi oraz metodycznie uczyć ich wykonywania, stopniując natężenie trudności oraz wysiłku fizycznego	C.U6	egzamin pisemny, kolokwia praktyczne, test, zaliczenie
U13	wykazać umiejętności ruchowe konieczne do demonstracji i zapewnienia bezpieczeństwa podczas wykonywania poszczególnych ćwiczeń	C.U7	egzamin pisemny, kolokwia praktyczne, test, zaliczenie

U14	zaplanować, dobrać i wykonać zabiegi z zakresu kinezyterapii, terapii manualnej i masażu oraz specjalnych metod fizjoterapii	C.U8	egzamin pisemny, kolokwia praktyczne, test, zaliczenie
U15	obsługiwać i stosować urządzenia z zakresu kinezyterapii, fizykoterapii, masażu i terapii manualnej oraz specjalnych metod fizjoterapii	C.U9	egzamin pisemny, kolokwia praktyczne, test, zaliczenie
U16	wykazać zaawansowane umiejętności manualne pozwalające na zastosowanie właściwej techniki z zakresu kinezyterapii, masażu i terapii manualnej oraz specjalnych metod fizjoterapii	C.U10	egzamin pisemny, kolokwia praktyczne, test, zaliczenie
U17	dobierać wyroby medyczne stosownie do rodzaju dysfunkcji i potrzeb pacjenta na każdym etapie fizjoterapii oraz poinstruować pacjenta w zakresie posługiwania się nimi	C.U16	egzamin pisemny, kolokwia praktyczne, test, zaliczenie
U18	podejmować działania promujące zdrowy styl życia na różnych poziomach oraz zaprojektować program profilaktyczny w zależności od wieku, płci, stanu zdrowia oraz warunków życia pacjenta, ze szczególnym uwzględnieniem aktywności fizycznej	C.U17	egzamin pisemny, kolokwia praktyczne, test, zaliczenie
U19	dobierać wyroby medyczne stosownie do rodzaju dysfunkcji i potrzeb pacjenta na każdym etapie rehabilitacji oraz poinstruować pacjenta, jak z nich korzystać	O.U5	egzamin pisemny, kolokwia praktyczne, test, zaliczenie
U20	zastosować działania z zakresu adaptowanej aktywności fizycznej i sportu osób z niepełnosprawnościami dla planowania, doboru, modyfikowania oraz tworzenia różnych form zajęć rekreacyjnych i sportowych dla osób ze specjalnymi potrzebami, w tym osób starszych	O.U6	egzamin pisemny, kolokwia praktyczne, test, zaliczenie

U21	zastosować działania ukierunkowane na edukację zdrowotną, promocję zdrowia, profilaktykę niepełnosprawności, a także pierwotną i wtórną profilaktykę chorób	O.U7	egzamin pisemny, kolokwia praktyczne, test, zaliczenie
U22	inspirować inne osoby do uczenia się oraz podejmowania aktywności fizycznej	O.U10	egzamin pisemny, kolokwia praktyczne, test, zaliczenie
Kompetencje społeczne – Student jest gotów do:			
K1	nawiązania i utrzymania pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych	O.K1	kolokwia praktyczne, zaliczenie
K2	wykonywania zawodu, będąc świadomym roli, jaką fizjoterapeuta pełni na rzecz społeczeństwa, w tym społeczności lokalnej	O.K2	kolokwia praktyczne, zaliczenie
K3	prezentowania postawy promującej zdrowy styl życia, propagowania i aktywnego kreowania zdrowego stylu życia i promocji zdrowia w trakcie działań związanych z wykonywaniem zawodu i określania poziomu sprawności niezbędnego do wykonywania zawodu fizjoterapeuty	O.K3	kolokwia praktyczne, zaliczenie
K4	przestrzegania praw pacjenta i zasad etyki zawodowej	O.K4	kolokwia praktyczne, zaliczenie
K5	korzystania z obiektywnych źródeł informacji	O.K6	kolokwia praktyczne, zaliczenie
K6	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń, dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	O.K5	kolokwia praktyczne, zaliczenie

TRZĘCI PROGRAMOWE PRZEDMIOTU Z PODZIAŁEM NA FORMY ZAJĘĆ

Forma zajęć – WYKŁADY

W	<p>Podstawowe składowe rehabilitacji leczniczej. Systematyka kinezyterapii. Kinezyterapia o działaniu miejscowym oraz ogólnym. Metody kinezyterapeutyczne. Badanie dla potrzeb kinezyterapii. Badanie podmiotowe (wywiad) i przedmiotowe (statyczne, dynamiczne).</p> <p>Rola i znaczenie pomiarów liniowych (długości i obwody kończyn). Ogólne zasady pomiaru i zapisu zakresu ruchomości w stawach. Metoda SFTR. Kliniczna metoda oceny siły mięśniowej – podstawowe założenia teoretyczne, zmiany w stosunku do wersji oryginalnej testu Lovetta.</p> <p>Postępowanie terapeutyczne ukierunkowane na poprawę zakresu ruchomości w stawach (ćwiczenia bierne redresyjne, autoredresje, poizometryczna relaksacja mięśni). Ćwiczenia bierne właściwe – cel, wskazania, przeciwwskazania, metodyka wykonania.</p> <p>Rodzaje biernego oddziaływania w kinezyterapii. Leczenie ułożeniowe. Pozycje ułożeniowe oraz ich wpływ na mechanikę oddychania (Bruce’a, Trendelenburga, drenaż ułożeniowy). Pozycje antalgiczne (pozycja Perschla, kolankowo-łokciowa). Pozycje ułożeniowe po udarze mózgu. Ćwiczenia według Bürgera.</p> <p>Rodzaje oraz zasady stosowania wyciągów. Wyciągi działające na górny i dolny odcinek kręgosłupa (pętla Glissona, wg Caillieta i in.), wyciągi dotyczące kończyn (odbarczające i redresujące) oraz wyciągi grawitacyjne (wyciąg Perschla i in.).</p> <p>Ćwiczenia czynne w odciążeniu (sposoby i rodzaje odciążeń), ćwiczenia czynne wolne, czynne oporowe (rodzaje ćwiczeń oporowych, zasady doboru obciążeń, treningi oporowe).</p> <p>Podstawy teoretyczne wykonywania podstawowych form ćwiczeń leczniczych: ćwiczenia bierne właściwe i redresyjne..Techniki zwiększania zakresu ruchomości oparte na mechanizmie tzw. poizometrycznej relaksacji. Autoredresje.</p> <p>Podstawy teoretyczne wykonywania podstawowych form ćwiczeń leczniczych: wyciągi o mechanizmie trakcyjnym oraz odbarczającym, wyciągi redresyjne.</p> <p>Podstawy teoretyczne wykonywania podstawowych form ćwiczeń leczniczych: ćwiczenia samowspomagane, ćwiczenia czynne w odciążeniu, ćwiczenia czynne w odciążeniu z oporem, metody treningu oporowego.</p> <p>Postawa ciała, prawidłowa postawa ciała, wady postawy. Podział i przyczyny wad postawy. Podział skolioz wg Cobba oraz podział objawów skoliozy w zależności od wielkości zmian deformacyjnych w układzie narządu ruchu wg Wejsfloga.</p> <p>Badanie narządu ruchu przeprowadzone dla potrzeb postępowania korekcyjnego (wywiad, badanie fizykalne, badania dodatkowe). Metody oceny postawy ciała (subiektywne, obiektywne).</p> <p>Metoda Kasperczyka.</p>
----------	--

Ćwiczenia kształtujące i korekcyjne jako zasadnicze elementy reedukacji posturalnej. Metody postępowania korekcyjnego (Klappa, Schroth, Dobosiewicz, Majocho i in.).

Ćwiczenia synergistyczne (synergizmy bezwzględne, względne, ipsi- i kontralateralne). Ćwiczenia synkinetyczne. Teoretyczne i praktyczne założenia metody, technika wykonywania ćwiczeń.

Metody reedukacji nerwowo-mięśniowej dorosłych – PNF.

Metody reedukacji nerwowo-mięśniowej dorosłych- Bobath, E-technik

Metody reedukacji nerwowo-mięśniowej u dzieci -NDT-Bobath, Wojty, Domanna -Delacato, Rood, Kenny.

Metoda integracji sensorycznej – SI. Metody edukacyjne –Peto.

Metoda McKenzie w leczeniu dolegliwości bólowych kręgosłupa.

Forma zajęć – ĆWICZENIA

<p>ĆW</p>	<p>Wprowadzenie do przedmiotu. Podstawowe urządzenia i sprzęt stosowany w kinezyterapii. Badanie pacjenta dla potrzeb kinezyterapii. Pomiary orientacyjne. Pomiary długości kończyn górnych i dolnych. Pomiary obwodów kończyn górnych i dolnych. Metoda SFTR zapisu zakresu ruchomości. Badanie zakresu ruchów kończyn górnych i dolnych oraz w obrębie kręgosłupa.</p> <p>Kliniczna ocena siły mięśniowej. Obiektywne sposoby oceny siły mięśniowej. Zasady ogólne. Ocena siły mięśniowej kończyny górnej i dolnej. Ocena siły mięśni kręgosłupa oraz tułowia.</p> <p>Diagnostyka funkcjonalna w kinezyterapii. Testy pomocne w badaniu różnicującym (m.in.: Bragarda, Patricka, Menella, Lewady, De Klaina, Slump, napięciowe i inne) oraz ocenie stanu aparatu więzadłowego. Testy łąkotkowe.</p> <p>Ocena niektórych objawów przydatnych w kinezyterapii (m.in.: Lasseque, Langeo, Piedellu, Trendelenburga, Goodfrieja, szczytowy, wyprzedzania, szufladkowy i inne). Testy pomocne w wykrywaniu ograniczeń ruchomości (m.in. ścienny, Thomasa i inne).</p> <p>Bierne środki kinezyterapii. Ćwiczenia bierne właściwe i redresyjne. Techniki zwiększania zakresu ruchomości oparte na mechanizmie tzw. poizometrycznej relaksacji. Autoregresje.</p> <p>Leczenie ułożeniowe. Pozycje ułożeniowe stosowane u pacjentów pulmonologicznych, pozycje antalgiczne. Odcinkowe ułożenia profilaktyczne i korekcyjne. Ćwiczenia wg Bürgera.</p> <p>Bierne środki kinezyterapii. Wyciągi o mechanizmie trakcyjnym oraz odbarczającym (m.in.: Perlscha, pętla Glissona, kamaszkowy i inne). Wyciągi o działaniu redresyjnym oraz wyciągi korekcyjne (m.in.: Degi, Cotrela, „ponad głową”, grawitacyjny, szufladkowy i inne). Dobór ćwiczeń w zależności od wyników badania funkcjonalnego.</p> <p>Ćwiczenia samowspomagane, ćwiczenia czynne w odciążeniu, sposoby i rodzaje odciążeń, zawieszenie osiowe, pozaosiowe, kranialne i kaudalne. Ćwiczenia czynne w odciążeniu z oporem. Ćwiczenia dla zespołów mięśniowych i stawów kończyny górnej. Formy oporu a rodzaj skurczu mięśnia. Metody treningu z oporem progresywnie wzrastającym i progresywnie malejącym. Treningi oporowe (De Lorme a Watkinsa, Mc Queena, ćw. izometryczne krótkie i długie).</p> <p>Badanie postawy ciała. Metoda punktowa Kasperczyka, metoda pionu. Badanie postawy w płaszczyźnie strzałkowej i czołowej.</p> <p>Wybrane metody postępowania korekcyjnego (metoda Klappa, Schroth). Rola i znaczenie kształtowania nawyku prawidłowej postawy w reedukacji posturalnej.</p> <p>Proprioceptywne torowanie nerwowo – mięśniowe PNF – cel i praktyczne zastosowanie metody, wzorce dla łopatki i kończyn górnych dla miednicy i kończyn dolnych, wzorce dla tułowia szyi i głowy. Techniki specjalne.</p> <p>Metoda Bobath dla dorosłych – zasady postępowania z chorymi po udarze. Zasady doboru ćwiczeń wg NDT Bobath. Testy funkcjonalne w ocenie chorych po udarze.</p> <p>Metoda Bobath w reedukacji nerwowo-mięśniowej dzieci - ćwiczenia regulujące ustawienie głowy w przestrzeni oraz prawidłowe ułożenie głowy</p>
-----------	--

względem ciała, ćwiczenia ułatwiające zmiany pozycji, wyrabiające odruch równowagi oraz odruch obronny.

Metoda Wojty- odruchowe pełzanie i przetaczanie.

Ćwiczenia z wykorzystaniem nowej koncepcji terapii w podwieszeniu (Sling Exercise Therapy – SET). Stopniowanie trudności ćwiczeń.– Ćwiczenia w łańcuchach otwartych i zamkniętych.

NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

1. – Wykład – prezentacja multimedialna
2. – Ćwiczenia – praca indywidualna i grupowa

SPOSOBY I METODY OCENY (F – FORMUJĄCA, P – PODSUMOWUJĄCA)

F1. –Przygotowanie do ćwiczeń – dyskusja, sprawdzian pisemny
F2. – Ocena oparta na obserwacji studenta podczas zajęć indywidualnych i grupowych
P1. – Ocena opanowania materiału będącego przedmiotem ćwiczeń – zaliczenie praktyczne
P2. – Ocena opanowania materiału będącego przedmiotem wykładu- egzamin testowy

LITERATURA PODSTAWOWA

1. Zembaty A-. Kinezyterapia. Wyd . Kasper. 20022. Nowotny J. -Podstawy fizjoterapii. Wyd. Kasper 20043. Nowotny J. Saulicz E.- Niektóre zaburzenia statyki ciała i ich korekcja. Wyd. AWF Katowice 19934. Sadowska L. Neurokinezyjologiczna diagnostyka i terapia dzieci z zaburzeniami rozwoju psychoruchowego. Wyd. AWF Wrocław20015. Rosławski A. Skolimowski T. technika wykonywania ćwiczeń leczniczych. PZWL 19926. Mikołajewska E.-Metoda NDT- Bobath w nwerorehabilitacji osób dorosłych. Wyd. PZWL 20127. Tejszerska D, Świtoński E., Gzik M. Biomechanika narządu ruchu człowieka. Politechnika Śląska, Gliwice 2011.8. Sestre Fernandez Metoda leczenia skolioz. (red.) Śliwiński Z. (wyd). Markmed Rehabilitacja s.c.2009.9. Kusz D. Kompendium Traumatologii. Wydawnictwo Lekarskie PZWL. Warszawa 2010.10. Florkowski A. Fizjoterapia w psychiatrii. Wydawnictwo Lekarskie PZWL. Warszawa 2012.11. Mikołajewska E. Fizjoterapia po mastektomii. Wydawnictwo Lekarskie PZWL . Warszawa 2010.12. Mikołajewska E. Kinesiotaping. Wydawnictwo Lekarskie PZWL. Warszawa 2011.13. Mikołajewska E. Metoda NDT-Bobath w neurorehabilitacji osób dorosłych. Wydawnictwo Lekarskie PZWL. Warszawa 2012.

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA

1. Torsten L., Tobias K. Dobler (red). Techniki osteopatyczne. Urban & Partner Wrocław 2011.
2. Joseph E. Muscolino. Badanie palpacyjne układów mięśniowego i kostnego. Urban & Partner Wrocław 2011.
3. Richter P, Hebgen E. Punkty spustowe i łańcuchy mięśniowo-powięziowe w osteopatii i terapii manualnej. Galaktyka Sp. Z o. o. Łódź 2010.
4. Dobosiewicz K. Boczne idiopatyczne skrzywienia kręgosłupa. Wyd. ŚLAM 1997

Nazwa przedmiotu: TERAPIA MANUALNA	
Kierunek: FIZJOTERAPIA Profil kształcenia: praktyczny	Kod przedmiotu: NPF4/FM
Poziom studiów: Jednolite magisterskie	Rok: II-III Semestr: 4-5
Forma zajęć: wyklady, ćwiczenia	Liczba punktów ECTS: 2

CELE PRZEDMIOTU

C1	Zapoznanie studentów z zakresem przedmiotu.
C2	Zapoznanie studentów z historią rozwoju terapii manualnej na świecie.
C3	Zdobycie przez studentów podstawowych umiejętności wykonania, opisu i interpretacji podstawowych technik diagnostycznych stosowanych w terapii manualnej.
C4	Zdobycie przez studentów podstawowych umiejętności określanych mianem terapii manualnej.

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

	Wiedza z zakresu podstaw anatomii, biomechaniki i patobiomechaniki narządu ruchu.
	Umiejętność korzystania z różnych źródeł informacji.

Umiejętność komunikacji z pacjentem.
Podstawowa sprawność manualna.

OPIS EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedza- student zna i rozumie			
W1	zagadnienia z zakresu diagnostyki funkcjonalnej na potrzeby fizjoterapii, planowania postępowania fizjoterapeutycznego oraz kontrolowania jego efektów – w stopniu zaawansowanym	O.W10	kolokwia teoretyczne, odpowiedź ustna, prezentacja przypadku klinicznego, sprawdzian praktyczny
W2	wskazania i przeciwwskazania do wykonywania zabiegów z zakresu fizykoterapii i masażu, kinezyterapii i terapii manualnej oraz specjalnych metod fizjoterapii	O.W6	kolokwia teoretyczne, odpowiedź ustna, prezentacja przypadku klinicznego, sprawdzian praktyczny
W3	zasady oddziaływania sił mechanicznych na organizm człowieka zdrowego i chorego, w tym osoby starszej, z różnymi dysfunkcjami i różnymi chorobami, w różnych warunkach	O.W4	obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna, prezentacja przypadku klinicznego, sprawdzian praktyczny
W4	mechanizmy zaburzeń strukturalnych i funkcjonalnych wywołanych chorobą lub urazem	C.W2	kolokwia teoretyczne, odpowiedź ustna, prezentacja przypadku klinicznego, sprawdzian praktyczny

W5	metody oceny zaburzeń strukturalnych i funkcjonalnych wywołanych chorobą lub urazem, narzędzia diagnostyczne i metody oceny stanu pacjenta dla potrzeb fizjoterapii, metody oceny budowy i funkcji ciała pacjenta oraz jego aktywności w różnych stanach chorobowych	C.W4	kolokwia teoretyczne, odpowiedź ustna, prezentacja przypadku klinicznego, sprawdzian praktyczny
W6	teoretyczne, metodyczne i praktyczne podstawy kinezyterapii, terapii manualnej i masażu oraz specjalnych metod fizjoterapii	C.W7	kolokwia teoretyczne, odpowiedź ustna, prezentacja przypadku klinicznego, sprawdzian praktyczny
W7	wskazania i przeciwwskazania do ćwiczeń stosowanych w kinezyterapii, terapii manualnej i masażu oraz specjalnych metod fizjoterapii	C.W8	kolokwia teoretyczne, odpowiedź ustna, prezentacja przypadku klinicznego, sprawdzian praktyczny
Umiejętności – Student potrafi:			
U1	wykonywać zabiegi z zakresu fizykoterapii, kinezyterapii, masażu i terapii manualnej oraz specjalnych metod fizjoterapii	O.U1	kolokwia praktyczne, obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna, prezentacja przypadku klinicznego, sprawdzian praktyczny, zaliczenie
U2	interpretować wyniki badań czynnościowych oraz przeprowadzać testy funkcjonalne niezbędne do doboru środków fizjoterapii i interpretować ich wyniki	O.U2	kolokwia praktyczne, obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna, prezentacja przypadku klinicznego, sprawdzian praktyczny, zaliczenie

U3	wykazać wysoką sprawność fizyczną niezbędną do poprawnego demonstrowania i wykonywania zabiegów z zakresu kinezyterapii, masażu i terapii manualnej oraz stosowania metod specjalnych u osób z różnymi chorobami, dysfunkcjami oraz z różnym rodzajem i stopniem niepełnosprawności	O.U8	kolokwia praktyczne, obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna, prezentacja przypadku klinicznego, sprawdzian praktyczny, zaliczenie
U4	kontrolować efekty postępowania fizjoterapeutycznego	O.U7	egzamin pisemny, kolokwia praktyczne, test, zaliczenie
Kompetencje społeczne – Student jest gotów do:			
K1	przyjęcia odpowiedzialności związanej z decyzjami podejmowanymi w ramach działalności zawodowej, w tym w kategoriach bezpieczeństwa własnego i innych osób	O.K9	ocena grupy
K2	przestrzegania praw pacjenta i zasad etyki zawodowej	O.K4	ocena grupy
K3	prezentowania postawy promującej zdrowy styl życia, propagowania i aktywnego kreowania zdrowego stylu życia i promocji zdrowia w trakcie działań związanych z wykonywaniem zawodu i określania poziomu sprawności niezbędnego do wykonywania zawodu fizjoterapeuty	O.K3	ocena grupy
K4	nawiązania i utrzymania pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych	O.K1	ocena grupy
K5	wykonywania zawodu, będąc świadomym roli, jaką fizjoterapeuta pełni na rzecz społeczeństwa, w tym społeczności lokalnej	O.K2	kolokwia praktyczne, zaliczenie

TREŚCI PROGRAMOWE PRZEDMIOTU Z PODZIAŁEM NA FORMY ZAJĘĆ

Forma zajęć – WYKŁADY	
W	<p>Historia medycyny manualnej. Pojęcie i miejsce terapii manualnej w fizjoterapii</p> <p>Rodzaje zaburzeń czynnościowych narządu ruchu i możliwości ich niwelacji z zastosowaniem terapii manualnej</p> <p>Anatomiczna i biomechaniczna analiza budowy i czynności stawów (połączenia kości, powierzchnie stawowe, płaszczyzny, osie, ruchy kości i stawów)</p> <p>Techniki stosowane w terapii manualnej (trakcja, mobilizacja, manipulacja, masaż poprzeczny, masaż funkcyjny, stretching)</p> <p>Badanie pacjenta w terapii manualnej (ruchy czynne, ruchy bierne, testy napięciowe, testy oporowe, badanie palpacyjne, diagnostyka obrazowa)</p> <p>Zasady postępowania terapeutycznego w terapii manualnej</p> <p>Metody „szkoły” terapii manualnej stosowane na świecie</p> <p>Wskazania i przeciwwskazania do terapii manualnej. Zasady ergonomii pracy fizjoterapeuty stosującego terapię manualną</p>
Forma zajęć – ĆWICZENIA	
ĆW	<p>Manualne techniki terapii stopy</p> <p>Manualne techniki terapii zaburzeń dłoni</p> <p>Manualne techniki terapii zaburzeń stawu łokciowego</p> <p>Manualne techniki terapii zaburzeń stawu ramiennego</p> <p>Manualne techniki terapii zaburzeń stawu kolanowego</p> <p>Manualne techniki terapii zaburzeń stawu biodrowego</p> <p>Manualne techniki terapii zaburzeń odcinka szyjnego i piersiowego kręgosłupa</p> <p>Manualne techniki terapii zaburzeń odcinka lędźwiowego i stawów krzyżowo – biodrowych</p> <p>Metodyka i technika wykonywania terapii mięśniowo-powięziowych punktów spustowych</p> <p>Metodyka i technika wykonywania stretchingu.</p>

NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

1. – **wykład** - wykład z prezentacją multimedialną.

2. – **ćwiczenia** – ćwiczenia w grupach klinicznych- wykonywanie określonych chwytów i technik w zakresie prezentowanej metodyki

SPOSOBY I METODY OCENY (F – FORMUJĄCA, P – PODSUMOWUJĄCA)

F1. – ocena przygotowania do ćwiczeń i tematyki z nimi związanej

F2. – ocena umiejętności wykonania trenowanych zadań z zakresu terapii manualnej

P1. – ocena aktywności na zajęciach

P2. – ocena końcowa z zaliczenia będąca oceną opanowania stanu wiedzy i umiejętności z zakresu ćwiczeń i wykładów – egzamin końcowy

LITERATURA PODSTAWOWA

1. Muscle Stretching in Manual Therapy Volume I & II. Olaf Evjenth and Jern Hamburg. Alfta Rehab.
2. Autostretching. Olaf Evjenth and Jern Hamburg. Alfta Rehab.
3. Kręgosłup badanie manualne i mobilizacja. Freddy M. Kaltenborn we współpracy z Olafem Evjenthem i Traudi Baldauf Kaltenborn. Wydawnictwo Rolewski, Toruń 1998, wyd. 1. ISBN 83-87479-06-3
4. Manualne mobilizacje stawów kończyn. Freddy M. Kaltenborn we współpracy z Olafem Evjenthem. Wydawnictwo Rolewski, Toruń 1999, wyd. 3. ISBN 83-87479-00-4.

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA

1. **Lokalizacja objawów w obrębie kręgosłupa i kończyn.** Olaf Evjenth i Christian Gloeck. Toruń 2002.
2. Atlas anatomii palpacyjnej. Tom I & II. Serge Tixa. Wydawnictwo Lekarskie PZWL. ISBN 83-200-2795-0.
3. Podstawy Fizjoterapii. Janusz Nowotny. Część III. Wydawnictwo KASPER Kraków 2005. ISDN 83-910437-9-7.

Nazwa przedmiotu:

MEDYCYNĄ FIZYKALNA - FIZYKOTERAPIA	
Kierunek: FIZJOTERAPIA Profil kształcenia: praktyczny	Kod przedmiotu: NPF5/FM
Poziom studiów: Jednolite magisterskie	Rok: II-III Semestr: 3-5
Rodzaj zajęć: wyklady, ćwiczenia	Liczba punktów ECTS: 5

CELE PRZEDMIOTU

C1	Nabycie przez studentów wiedzy dotyczącej umiejscowienia fizykoterapii w procesie rehabilitacji chorych. Zaznajomienie studentów z podstawowymi pojęciami z zakresu fizykoterapii – w szczególności dotyczącymi rodzajów bodźców i czynników fizykalnych, ogólnych celów i zasad stosowania fizykoterapii.
C2	Zaznajomienie studentów ze skutkami biologicznymi oddziaływania na organizm czynników termicznych (ciepła i zimna). Nabycie przez studentów wiedzy dotyczącej celów oraz sposobów przeprowadzania zabiegów z zakresu termoterapii (ciepło- i zimnolecznictwa).
C3	Nabycie przez studentów wiedzy dotyczącej skutków biologicznych, celów i zasad stosowania u ludzi hydroterapii oraz balneoterapii.
C4	Zapoznanie studentów ze skutkami biologicznego oddziaływania promieniowania widzialnego, ultrafioletowego i podczerwonego oraz promieniowania laserowego. Poznanie przez studentów celów i zasad przeprowadzania zabiegów z zakresu światłolecznictwa, w tym także laseroterapii.
C5	Nabycie przez studentów wiedzy z zakresu celów i zasad stosowania sonoterapii, jak również zapoznanie studentów ze skutkami oddziaływania ultradźwięków na organizm człowieka.
C6	Nabycie przez studentów wiedzy dotyczącej oddziaływania prądu stałego na organizm człowieka oraz zaznajomienie studentów z celami oraz zasadami stosowania prądu stałego w fizykoterapii, w szczególności w odniesieniu do zabiegów jonoforezy i kąpeli elektryczno-wodnych.
C7	Zaznajomienie studentów z celami oraz zasadami przeprowadzania elektrodiagnostyki układu nerwowo-mięśniowego. Nabycie przez studentów wiedzy oraz umiejętności przeprowadzania elektrostymulacji mięśni wiotkich, spastycznych oraz unerwionych prawidłowo będących w zaniku prostym.
C8	Nabycie przez studentów wiedzy dotyczącej skutków oddziaływania na organizm człowieka prądów elektrycznych o małej i średniej częstotliwości. Nabycie przez studentów wiedzy i umiejętności dotyczących celów oraz zasad stosowania prądów małej i średniej częstotliwości w terapii przeciwbólowe i przeciwzapalne.

C9	Zapoznanie studentów ze skutkami oddziaływania na organizm człowieka pól elektromagnetycznych małej i wielkiej częstotliwości. Nabycie przez studentów wiedzy i umiejętności dotyczących stosowania pól elektromagnetycznych w terapii.
-----------	---

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

Podstawowa wiedza z zakresu fizyki i matematyki zdobyta w szkole średniej.
Wiedza z zakresu anatomii prawidłowej człowieka, fizjologii, biologii medycznej, biofizyki oraz biochemii nabyta we wcześniejszych latach studiów.
Umiejętność korzystania z różnych źródeł informacji.
Umiejętność pracy samodzielnej oraz w zespole.
Umiejętność prawidłowej prezentacji posiadanej wiedzy oraz przedstawiania i bronięcia własnych poglądów

OPIS EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedza- student zna i rozumie			
W1	wskazania i przeciwwskazania do wykonywania zabiegów z zakresu fizykoterapii i masażu, kinezyterapii i terapii manualnej oraz specjalnych metod fizjoterapii	O.W6	obserwacja pracy studenta, zaliczenie
W2	zalecenia do stosowania fizjoterapii w określonych stanach chorobowych	O.W7	obserwacja pracy studenta, zaliczenie
W3	specjalistyczne zagadnienia z zakresu teorii, metodyki i praktyki fizjoterapii	O.W9	obserwacja pracy studenta, zaliczenie

W4	mechanizm działania czynników fizykalnych na organizm człowieka oraz oddziaływanie zabiegów fizykalnych w leczeniu osób z różnymi chorobami i dysfunkcjami, w tym osób starszych, w różnych warunkach	O.W5	obserwacja pracy studenta, zaliczenie
W5	wskazania i przeciwwskazania do stosowania zabiegów z zakresu fizykoterapii, balneoklimatologii oraz odnowy biologicznej	C.W10	obserwacja pracy studenta, zaliczenie
W6	teoretyczne, metodyczne i praktyczne podstawy fizykoterapii, balneoklimatologii oraz odnowy biologicznej	C.W9	obserwacja pracy studenta, zaliczenie
W7	mechanizmy oddziaływania oraz możliwe skutki uboczne środków i zabiegów z zakresu fizjoterapii	C.W3	obserwacja pracy studenta, zaliczenie
Umiejętności – Student potrafi:			
U1	wykonywać zabiegi z zakresu fizykoterapii, kinezyterapii, masażu i terapii manualnej oraz specjalnych metod fizjoterapii	O.U1	kolokwia praktyczne, obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna, prezentacja przypadku klinicznego, sprawdzian praktyczny, zaliczenie

U2	tworzyć, weryfikować i modyfikować programy fizjoterapii osób z różnymi dysfunkcjami, w tym osób starszych, stosownie do ich stanu klinicznego i funkcjonalnego, a także w ramach procesu kompleksowej rehabilitacji	O.U3	kolokwia praktyczne, obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna, prezentacja przypadku klinicznego, sprawdzian praktyczny, zaliczenie
U3	kontrolować efekty postępowania fizjoterapeutycznego	O.U4	kolokwia praktyczne, obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna, prezentacja przypadku klinicznego, sprawdzian praktyczny, zaliczenie
U4	wypełniać dokumentację stanu zdrowia pacjenta i programu zabiegów fizjoterapeutycznych	C.U2	kolokwia praktyczne, obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna, prezentacja przypadku klinicznego, sprawdzian praktyczny, zaliczenie
U5	obsługiwać i stosować urządzenia z zakresu kinezyterapii, fizykoterapii, masażu i terapii manualnej oraz specjalnych metod fizjoterapii	C.U9	kolokwia praktyczne, obserwacja pracy studenta, ocena grupy, prezentacja przypadku klinicznego, sprawdzian praktyczny, sprawozdanie z wykonania zadania
U6	zaplanować, dobrać i wykonać zabiegi z zakresu fizykoterapii, balneoklimatologii oraz odnowy biologicznej	C.U11	kolokwia praktyczne, obserwacja pracy studenta, ocena grupy, prezentacja przypadku klinicznego, sprawdzian praktyczny, sprawozdanie z wykonania zadania

U7	obsługiwać aparaturę do wykonywania zabiegów z zakresu fizykoterapii, balneoklimatologii oraz odnowy biologicznej	C.U12	kolokwia praktyczne, obserwacja pracy studenta, ocena grupy, prezentacja przypadku klinicznego, sprawdzian praktyczny, sprawozdanie z wykonania zadania
Kompetencje społeczne – Student jest gotów do:			
K1	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń, dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	O.K5	obserwacja pracy studenta, ocena grupy
K2	przestrzegania praw pacjenta i zasad etyki zawodowej	O.K4	obserwacja pracy studenta, ocena grupy
K3	prezentowania postawy promującej zdrowy styl życia, propagowania i aktywnego kreowania zdrowego stylu życia i promocji zdrowia w trakcie działań związanych z wykonywaniem zawodu i określania poziomu sprawności niezbędnego do wykonywania zawodu fizjoterapeuty	O.K3	obserwacja pracy studenta, ocena grupy
K4	nawiązania i utrzymania pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych	O.K1	obserwacja pracy studenta, ocena grupy
K5	wykonywania zawodu, będąc świadomym roli, jaką fizjoterapeuta pełni na rzecz społeczeństwa, w tym społeczności lokalnej	O.K2	kolokwia praktyczne, zaliczenie
K6	korzystania z obiektywnych źródeł informacji	O.K6	kolokwia praktyczne, zaliczenie

K7	wdrażania zasad koleżeństwa zawodowego i współpracy w zespole specjalistów, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym	O.K7	obserwacja pracy studenta, ocena grupy
K8	formułowania opinii dotyczących różnych aspektów działalności zawodowej	O.K8	obserwacja pracy studenta, ocena grupy
K9	przyjęcia odpowiedzialności związanej z decyzjami podejmowanymi w ramach działalności zawodowej, w tym w kategoriach bezpieczeństwa własnego i innych osób	O.K9	obserwacja pracy studenta, ocena grupy

TREŚCI PROGRAMOWE PRZEDMIOTU Z PODZIAŁEM NA FORMY ZAJĘĆ

Forma zajęć – WYKŁADY

W	<p>Wprowadzenie do przedmiotu. Fizykoterapia. Miejsce i rola fizykoterapii w medycynie. Rodzaje bodźców i czynników fizykalnych. Fizjologiczne podstawy medycyny fizykalnej. Cele fizykoterapii. Fizykoterapia jako metoda wywoływania adaptacji. Rodzaje odczynów fizykalnych. Miejscowe i ogólne reakcje organizmu na zabiegi fizykalne. Ogólne zasady dawkowania zabiegów fizykalnych.</p> <p>Termoterapia. Biologiczne reakcje organizmu na działanie ciepła i zimna. Fizjologiczne i patologiczne odpowiedzi organizmu na działanie bodźców termicznych. Wskazania i przeciwwskazania do termoterapii. Zasady stosowania lokalnych i ogólnych zabiegów z zakresu termoterapii. Rodzaje zabiegów stosowanych w termoterapii.</p> <p>Hydroterapia. Właściwości fizyczne wody oraz ich znaczenie w zabiegach wodoleczniczych. Znaczenie czynnika termicznego w hydroterapii. Fizjologiczne działanie hydroterapii. Wskazania i przeciwwskazania do hydroterapii. Rodzaje zabiegów stosowanych w hydroterapii.</p> <p>Balneoterapia. Definicje wód mineralnych, wód leczniczych, wód termalnych oraz wód swoistych i nieswoistych. Podstawy fizjologiczne stosowania wód leczniczych w kąpielach i krenoterapii. Właściwości fizyczne oraz chemiczne borowin. Cele stosowania borowin w terapii.</p> <p>Światłolecznictwo. Właściwości fizyczne promieniowania podczerwonego (IR), widzialnego i nadfioletowego (UV). Biologiczne reakcje organizmu na promieniowanie widzialne, IR i UV. Wskazania i przeciwwskazania do światłolecznictwa. Zasady przeprowadzania zabiegów z zakresu światłolecznictwa.</p> <p>Laseroterapia. Proces powstawania i właściwości promieniowania laserowego. Biologiczne skutki oddziaływania promieniowania laserowego na organizm. Wskazania i przeciwwskazania do laseroterapii. Zasady przeprowadzania laseroterapii. Podstawowe zasady BHP w laseroterapii.</p> <p>Sonoterapia. Właściwości fizyczne ultradźwięków oraz ich oddziaływanie na tkanki. Działanie biologiczne ultradźwięków. Wskazania i przeciwwskazania do sonoterapii. Zasady przeprowadzania sonoterapii.</p> <p>Pola elektromagnetyczne (PEM) małej i wielkiej częstotliwości. Właściwości fizyczne pól elektromagnetycznych wielkiej i małej częstotliwości. Biologiczne oddziaływanie PEM na organizm człowieka. Cele oraz zasady stosowania PEM w terapii. Wskazania i przeciwwskazania dostosowania PEM w terapii. Podstawowe zasady BHP podczas wykonywania zabiegów z użyciem PEM.</p> <p>Wprowadzenie do elektroterapii. Rodzaje prądów elektrycznych stosowanych w elektroterapii (prąd stały i prądy zmienne – jedno- i dwukierunkowe). Właściwości fizyczne prądów elektrycznych oraz ich oddziaływanie na organizm człowieka. Podstawowe cele oraz zasady stosowania elektroterapii.</p> <p>Elektrodiagnostyka układu nerwowo-mięśniowego. Fizjologiczne podstawy elektrodiagnostyki. Ocena jakościowa układu nerwowo-mięśniowego. Ocena ilościowa układu nerwowo-mięśniowego ze szczególnym uwzględnieniem chronaksymetrii, oceny zdolności mięśnia do akomodacji, oceny pobudliwości mięśnia w zależności od kształtu, czasu trwania i natężenia impulsu elektrycznego (krzywa I/t). Podstawy elektromiografii i elektroneurografii. Interpretacja wyników elektrodiagnostyki.</p>
----------	--

<p>Elektrostymulacja mięśni odnerwionych. Fizjologiczne podstawy elektrostymulacji mięśni wiotkich. Cele oraz zasady przeprowadzania elektrostymulacji mięśni wiotkich. Wskazania i przeciwwskazania do elektrostymulacji mięśni wiotkich.</p> <p>Elektrostymulacja mięśni unerwionych prawidłowo. Fizjologiczne podstawy elektrostymulacji mięśni unerwionych prawidłowo w kierunku zwiększania ich siły eksplozywnej lub wytrzymałości wysiłkowej. Cele oraz zasady przeprowadzania elektrostymulacji mięśni unerwionych prawidłowo z prądami małej i średniej częstotliwości. Wskazania i przeciwwskazania do elektrostymulacji mięśni unerwionych prawidłowo.</p> <p>Uzasadnienie stosowania prądów elektrycznych w terapii przeciwbólowej i przeciwzapalnej. Mechanizmy modulowania bólu za pomocą prądów elektrycznych. Wpływ prądów elektrycznych na procesy zapalne. Uzasadnienie zastosowania prądów elektrycznych w celu poprawy ukrwienia i w terapii przeciwobrzękowej.</p> <p>Właściwości fizyczne oraz zasady stosowania prądów małej i średniej częstotliwości w terapii przeciwbólowej i przeciwzapalnej, w celu poprawy ukrwienia oraz w terapii przeciwobrzękowej.</p> <p>Fizykalne metody wspomagania gojenia tkanek miękkich ze szczególnym naciskiem na biologiczne podstawy oraz zasady stosowania prądów elektrycznych w leczeniu tkanek miękkich.</p> <p>Fizjologiczne podstawy stosowania zabiegów skojarzonego działania prądów elektrycznych i ultradźwięków. Cele oraz zasady przeprowadzania terapii skojarzonej ultradźwiękami i prądem elektrycznym.</p>

Forma zajęć – ĆWICZENIA

<p>ĆW</p>	<p>Termoterapia. Podstawy teoretyczne, cele i zasady stosowania miejscowych zabiegów z zakresu zimno- i ciepłolecznictwa. Metodyka wykonywania wybranych zabiegów zimnoleczniczych (w tym krioterapeutycznych) o działaniu lokalnym. Metodyka wykonywania miejscowych okładów ciepłych. Obserwacja odczynu naczyniowego występującego wskutek działania ciepła i zimna. Ocena zmian pobudliwości Nęwów czuciowych i ruchowych po zastosowaniu ciepła i zimna. Cele i sposoby stosowania zabiegów ciepło- i zimnoleczniczych o działaniu ogólnym. Metodyka przeprowadzania zabiegów ogólnego rozgrzewania i ochładzania. Wskazania i przeciwwskazania do zabiegów termoterapii.</p> <p>Wodolecznictwo. Podstawy teoretyczne, cele i zasady stosowania hydroterapii. Metodyka wykonywania podstawowych zabiegów z zakresu wodolecznictwa (kąpeli, natrysków, podwodnego natrysku biczowego, kąpeli wirowych, polewań). Wskazania i przeciwwskazania do zabiegów hydroterapii.</p> <p>Balneoterapia. Podstawy teoretyczne, cele i zasady stosowania balneoterapii, w tym w szczególności kąpeli leczniczych, kuracji pitnej i borowin. Cele oraz podstawowe zasady leczenia uzdrowiskowego. Wskazania i przeciwwskazania do zabiegów balneoterapii.</p> <p>Światłolecznictwo. Podstawy teoretyczne, cele i zasady stosowania promieniowania podczerwonego, widzialnego i nadfioletowego w terapii. Metodyka przeprowadzania naświetlań promieniowaniem podczerwonym i widzialnym. Obserwacja odczynu naczyniowego oraz ocena zmian pobudliwości nerwów ruchowych i czuciowych. Metodyka oceny wrażliwości skóry na promieniowanie nadfioletowe (test biologiczny). Metodyka przeprowadzania naświetlań promieniowaniem nadfioletowym. Wskazania i przeciwwskazania do światłolecznictwa.</p> <p>Laseroterapia. Podstawy teoretyczne, cele i zasady stosowania promieniowania laserowego w terapii. Metodyka naświetlań promieniami laserowymi. Wskazania i przeciwwskazania do laseroterapii.</p> <p>Sonoterapia. Podstawy teoretyczne, cele i zasady stosowania ultradźwięków w terapii. Metodyka przeprowadzania zabiegów nadźwiękawiania. Wskazania i przeciwwskazania do sono terapii.</p> <p>Pola elektromagnetyczne małej i wielkiej częstotliwości. Podstawy teoretyczne, cele i zasady stosowania pól elektromagnetycznych w terapii. Metodyka przeprowadzania zabiegów z użyciem pól magnetycznych małej częstotliwości. Metodyka przeprowadzania zabiegów z użyciem pól elektromagnetycznych wielkiej częstotliwości (diatermia krótko- i mikrofalowa). Wskazania i przeciwwskazania do stosowania pól elektromagnetycznych.</p> <p>Prąd stały. Podstawy teoretyczne, cele i zasady stosowania prądu stałego w fizykoterapii, ze szczególnym uwzględnieniem jonoforezy i kąpeli elektrycznowodnych. Metodyka przeprowadzania elektroterapii prądem stałym. Wskazania i przeciwwskazania do stosowania zabiegów z użyciem prądu stałego. Podstawy teoretyczne, cele oraz zasady przeprowadzania elektrodiagnostyki zmian odruchowych w tkankach za pomocą prądu stałego (galwanopalpacja).</p> <p>Elektrodiagnostyka układu nerwowo-mięśniowego. Podstawy teoretyczne, cele i zasady przeprowadzania elektrodiagnostyki jakościowej i ilościowej układu nerwowo-mięśniowego. Metodyka wykonywania elektrodiagnostyki ilościowej – ze szczególnym uwzględnieniem chronaksymetrii, oceny zdolności mięśnia do</p>
-----------	---

<p>akomodacji, oceny pobudliwości mięśnia w zależności od kształtu, czasu trwania i natężenia impulsu elektrycznego (krzywa I/t). Podstawy teoretyczne i metodyczne przeprowadzania elektromiografii. Interpretacja wyników elektrodiagnostyki ilościowej.</p> <p>Elektrostymulacja mięśni odnerwionych. Podstawy teoretyczne, cele i zasady przeprowadzania elektrostymulacji mięśni wiotkich. Metodyka elektrostymulacji mięśni wiotkich. Wskazania i przeciwwskazania do elektrostymulacji mięśni wiotkich.</p> <p>Elektrostymulacja mięśni spastycznych. Podstawy teoretyczne, cele i zasady przeprowadzania elektrostymulacji mięśni spastycznych. Metodyka elektrostymulacji mięśni spastycznych. Wskazania i przeciwwskazania do elektrostymulacji mięśni spastycznych.</p> <p>Elektrostymulacja mięśni unerwionych prawidłowo będących w zaniku z bezczynności. Podstawy teoretyczne, cele i zasady przeprowadzania elektrostymulacji mięśni unerwionych prawidłowo. Metodyka elektrostymulacji mięśni unerwionych prawidłowo w kierunku zwiększania ich siły eksplozywnej oraz wytrzymałości wysiłkowej (z zastosowaniem prądów małej i średniej częstotliwości). Wskazania i przeciwwskazania do elektrostymulacji mięśni unerwionych prawidłowo.</p> <p>Prądy małej częstotliwości w terapii przeciwbólowej oraz w usuwaniu skutków urazów, zapaleń i zmian zwyrodnieniowych. Podstawy teoretyczne, cele, zasady oraz metodyka przeprowadzania elektrostymulacji przeciwbólowej i przeciwzapalnej prądami małej częstotliwości ze szczególnym uwzględnieniem prądów diadynamicznych Bernarda oraz prądu Träberta. Wskazania i przeciwwskazania do stosowania elektrostymulacji prądami małej częstotliwości.</p> <p>Przezsłonna elektrostymulacja nerwów – TENS (nisko- i wysokonapięciowa). Podstawy teoretyczne, cele i zasady przeprowadzania TENS. Metodyka przeprowadzania TENS. Wskazania i przeciwwskazania do stosowania TENS.</p> <p>Prądy średniej częstotliwości w terapii przeciwbólowej oraz w usuwaniu skutków urazów, zapaleń i zmian zwyrodnieniowych. Podstawy teoretyczne, cele, zasady oraz szczegółowa metodyka przeprowadzania elektrostymulacji przeciwbólowej i przeciwzapalnej prądami średniej częstotliwości. Wskazania i przeciwwskazania do stosowania elektrostymulacji prądami średniej częstotliwości.</p> <p>Skojarzone oddziaływanie ultradźwiękami i prądem elektrycznym. Podstawy teoretyczne, cele i zasady stosowania terapii skojarzonej ultradźwiękami i prądem elektrycznym. Metodyka przeprowadzania zabiegów ww. terapii skojarzonej. Wskazania i przeciwwskazania do stosowania terapii skojarzonej.</p>
--

NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

1. Wykład – konwencjonalny i problemowy z zastosowaniem prezentacji multimedialnej
2. Ćwiczenia – dyskusja, praca indywidualna i w grupach, planowanie oraz omawianie metodyki zabiegów fizykalnych, wykonywanie zabiegów fizykalnych.

SPOSOBY I METODY OCENY (F – FORMUJĄCA, P – PODSUMOWUJĄCA)

F1. – ocena przygotowania do ćwiczeń obejmująca ocenę wiedzy teoretycznej niezbędnej na ćwiczeniach oraz znajomość podstaw metodyki przeprowadzanych zabiegów fizykalnych
F2. – ocena umiejętności prezentowania (referowania) materiału zadanego do samodzielnego przygotowania
F3. – ocena aktywności na ćwiczeniach obejmująca aktywny udział w dyskusji oraz aktywny udział podczas wykonywania zabiegów fizykalnych
F4. – ocena umiejętności praktycznych przeprowadzania zabiegów fizykalnych
P1. – ocena opanowania materiału będącego przedmiotem ćwiczeń oraz wykładów - egzamin

LITERATURA PODSTAWOWA

1. Strabużyński G., Strabużyńska A. Medycyna fizykalna. PZWL, Warszawa 2003.2. Strabużyński G Fizjoterapia. PZWL, Warszawa 2003.3. Dobrogowski J., Kuś M., Sedlak K., Wordliczek J : Ból i jego leczenie. Springer PWN 1996.4. Fizjoterapia. Red. Strabużyński G. PZWL Warszawa 1988.5. Franek A, Franek E, Polak A.: Nowoczesna elektroterapia. Wybór zagadnień. Red. Franek A. Śląska Akademia Medyczna Katowice 2001.6. Kochański J.W.: Balneoterapia i hydroterapia. Wydawnictwo AWF Wrocław 20027. Łazowski J.: Podstawy fizykoterapii. Wydawnictwo AWF Wrocław 2002.8. Mika T., Kasprzyk W.: Fizykoterapia. PZWL Warszawa 2013.

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA

1.Łukowicz Małgorzata red. Wyd. polskiego. Fizykoterapia aspekty kliniczne i biofizyczne. Robertson V., Ward A., Low J., Reed A. Elsevier Urban&Partner, Wrocław 2009.

Nazwa przedmiotu: MEDYCYNA FIZYKALNA-ODNOWA BIOLOGICZNA, BALNEOKLIMATOLOGIA	
Kierunek: FIZJOTERAPIA Profil kształcenia: praktyczny	Kod przedmiotu: NPF6/FM
Poziom studiów: Jednolite magisterskie	Rok: III Semestr: 6
Forma zajęć: wyklady, ćwiczenia	Liczba punktów ECTS: 1

CELE PRZEDMIOTU

C1	Zdobycie wiedzy na temat wykorzystania różnego rodzaju naturalnych tworzyw w procesie leczenia uzdrowiskowego.
C2	Zdobycie wiedzy na temat zastosowania leczenia balneoklimatycznego w różnego rodzaju chorobach.
C3	Zdobycie wiedzy o wykorzystaniu zabiegów fizykalnych w procesach regeneracji sił po wysiłku fizycznym i umysłowym.

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

Podstawowa wiedza z zakresu fizjoterapii ogólnej.
Umiejętność korzystania z różnych źródeł informacji.
Umiejętność prawidłowej prezentacji posiadanej wiedzy oraz własnych poglądów.
Umiejętność pracy samodzielnej oraz pracy grupowej.

OPIS EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedza- student zna i rozumie			
W1	wskazania i przeciwwskazania do wykonywania zabiegów z zakresu fizykoterapii i masażu, kinezyterapii i terapii manualnej oraz specjalnych metod fizjoterapii	O.W6	obserwacja pracy studenta, zaliczenie
W2	zalecenia do stosowania fizjoterapii w określonych stanach chorobowych	O.W7	obserwacja pracy studenta, zaliczenie
W3	specjalistyczne zagadnienia z zakresu teorii, metodyki i praktyki fizjoterapii	O.W9	obserwacja pracy studenta, zaliczenie
W4	mechanizm działania czynników fizykalnych na organizm człowieka oraz oddziaływanie zabiegów fizykalnych w leczeniu osób z różnymi chorobami i dysfunkcjami, w tym osób starszych, w różnych warunkach	O.W5	obserwacja pracy studenta, zaliczenie
W5	wskazania i przeciwwskazania do stosowania zabiegów z zakresu fizykoterapii, balneoklimatologii oraz odnowy biologicznej	C.W10	obserwacja pracy studenta, zaliczenie
W6	teoretyczne, metodyczne i praktyczne podstawy fizykoterapii, balneoklimatologii oraz odnowy biologicznej	C.W9	obserwacja pracy studenta, zaliczenie

W7	mechanizmy oddziaływania oraz możliwe skutki uboczne środków i zabiegów z zakresu fizjoterapii	C.W3	obserwacja pracy studenta, zaliczenie
Umiejętności – Student potrafi:			
U1	wykonywać zabiegi z zakresu fizykoterapii, kinezyterapii, masażu i terapii manualnej oraz specjalnych metod fizjoterapii	O.U1	kolokwia praktyczne, obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna, prezentacja przypadku klinicznego, sprawdzian praktyczny, zaliczenie
U2	tworzyć, weryfikować i modyfikować programy fizjoterapii osób z różnymi dysfunkcjami, w tym osób starszych, stosownie do ich stanu klinicznego i funkcjonalnego, a także w ramach procesu kompleksowej rehabilitacji	O.U3	kolokwia praktyczne, obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna, prezentacja przypadku klinicznego, sprawdzian praktyczny, zaliczenie
U3	kontrolować efekty postępowania fizjoterapeutycznego	O.U4	kolokwia praktyczne, obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna, prezentacja przypadku klinicznego, sprawdzian praktyczny, zaliczenie
U4	wypełniać dokumentację stanu zdrowia pacjenta i programu zabiegów fizjoterapeutycznych	C.U2	kolokwia praktyczne, obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna, prezentacja przypadku klinicznego, sprawdzian praktyczny, zaliczenie

U5	obsługiwać i stosować urządzenia z zakresu kinezyterapii, fizykoterapii, masażu i terapii manualnej oraz specjalnych metod fizjoterapii	C.U9	kolokwia praktyczne, obserwacja pracy studenta, ocena grupy, prezentacja przypadku klinicznego, sprawdzian praktyczny, sprawozdanie z wykonania zadania
U6	zaplanować, dobrać i wykonać zabiegi z zakresu fizykoterapii, balneoklimatologii oraz odnowy biologicznej	C.U11	kolokwia praktyczne, obserwacja pracy studenta, ocena grupy, prezentacja przypadku klinicznego, sprawdzian praktyczny, sprawozdanie z wykonania zadania
U7	obsługiwać aparaturę do wykonywania zabiegów z zakresu fizykoterapii, balneoklimatologii oraz odnowy biologicznej	C.U12	kolokwia praktyczne, obserwacja pracy studenta, ocena grupy, prezentacja przypadku klinicznego, sprawdzian praktyczny, sprawozdanie z wykonania zadania
Kompetencje społeczne – Student jest gotów do:			
K1	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń, dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	O.K5	obserwacja pracy studenta, ocena grupy
K2	przestrzegania praw pacjenta i zasad etyki zawodowej	O.K4	obserwacja pracy studenta, ocena grupy
K3	prezentowania postawy promującej zdrowy styl życia, propagowania i aktywnego kreowania zdrowego stylu życia i promocji zdrowia w trakcie działań związanych z wykonywaniem zawodu i określania poziomu sprawności niezbędnego do wykonywania zawodu fizjoterapeuty	O.K3	obserwacja pracy studenta, ocena grupy

K4	nawiązania i utrzymania pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych	O.K1	obserwacja pracy studenta, ocena grupy
K5	wykonywania zawodu, będąc świadomym roli, jaką fizjoterapeuta pełni na rzecz społeczeństwa, w tym społeczności lokalnej	O.K2	kolokwia praktyczne, zaliczenie
K6	korzystania z obiektywnych źródeł informacji	O.K6	kolokwia praktyczne, zaliczenie
K7	wdrażania zasad koleżeństwa zawodowego i współpracy w zespole specjalistów, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym	O.K7	obserwacja pracy studenta, ocena grupy
K8	formułowania opinii dotyczących różnych aspektów działalności zawodowej	O.K8	obserwacja pracy studenta, ocena grupy
K9	przyjęcia odpowiedzialności związanej z decyzjami podejmowanymi w ramach działalności zawodowej, w tym w kategoriach bezpieczeństwa własnego i innych osób	O.K9	obserwacja pracy studenta, ocena grupy

TREŚCI PROGRAMOWE PRZEDMIOTU Z PODZIAŁEM NA FORMY ZAJĘĆ

Forma zajęć – WYKŁADY

W	<p>Definicja medycyny fizykalnej i jej miejsce w naukach medycznych. Umiejscowienie fizykoterapii w medycynie fizykalnej. Lecznictwo uzdrowiskowe.</p> <p>Formy świadczonych usług i poziomy referencyjne w lecznictwie uzdrowiskowym.</p> <p>Klimatologia i klimatoterapia. Podstawy meteorologii i klimatologii. Bioklimat i warunki pogodowe w Polsce.</p> <p>Zastosowanie w leczeniu uzdrowiskowym zabiegów fizykalnych.</p> <p>Ogólne i szczegółowe wskazania i przeciwwskazania do leczenia uzdrowiskowego. Mechanizmy działania tworzyw naturalnych i klimatu.</p> <p>Krenoterapia, hydroterapia i peloidoterapia. Kąpiele mineralne.</p> <p>Profile lecznicze uzdrowisk. Wskazania i przeciwwskazania do leczenia uzdrowiskowego. Status prawny leczenia uzdrowiskowego w Polsce.</p> <p>Definicja odnowy biologicznej. Zastosowanie różnego rodzaju zabiegów fizykalnych i balneoklimatologicznych w procesie likwidacji nadmiernych objawów zmęczenia fizycznego i psychicznego. Znaczenie leczenia uzdrowiskowego w profilaktyce chorób cywilizacyjnych.</p>
Forma zajęć - ćwiczenia	
ĆW	<p>Właściwości fizykochemiczne wody w aspekcie balneologicznym. Wody lecznicze (mineralne, swoiste i termalne). Sztuczne i naturalne kąpiele solankowe. Oddziaływaniu wód leczniczych w zabiegach kąpielowych wziewania (inhalacje).</p> <p>Kuracja pitna krenoterapia - zasady i metody dawkowania wód leczniczych</p> <p>Peloidoterapia (kąpiele, okłady), kataplazmy - kąpiele z użyciem peloidów (metodyka zabiegów, wskazania i przeciwwskazania, oddziaływanie związków czynnych zawartych w borowinie).</p> <p>Zawijania częściowe przy użyciu pasty borowinowej (metodyka zabiegów, wskazania i przeciwwskazania, oddziaływanie związków czynnych zawartych w borowinie).</p> <p>Prezentacje profilu leczniczego różnego rodzaju uzdrowisk w Polsce. Zasady kwalifikacji chorych na leczenie balneoklimatologiczne.</p> <p>Diagnostyka subiektywnych i obiektywnych objawów zmęczenia fizycznego i umysłowego. Właściwości procesów odnowy biologicznej człowieka. Planowanie zabiegów fizykalnych i balneoklimatologicznych w zwalczaniu nadmiernych objawów zmęczenia fizycznego i umysłowego.</p>

NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

1. – wykład – wykład z prezentacją multimedialną.
2. – ćwiczenia – ćwiczenia przedmiotowe, dyskusja, praca w parach.

SPOSOBY I METODY OCENY (F – FORMUJĄCA, P – PODSUMOWUJĄCA)

F1. – ocena umiejętności aktywnego uczestnictwa w dyskusji
F2. - ocena przygotowania do ćwiczeń i tematyki z nimi związanej
P1. – ocena opanowania materiału nauczania będącego przedmiotem wykładu - egzamin
P2. – ocena opanowania materiału nauczania będącego przedmiotem ćwiczeń – praktyczne opanowanie poszczególnych obszarów wiedzy z przedmiotu.

LITERATURA PODSTAWOWA

1. Ponikowska I.: Kompendium balneologii wyd. A. Marszałek Toruń 2002.
2. Kasprzak W., Mańkowska A.: Fizykoterapia, medycyna uzdrowiskowa i SPA. PZWL Warszawa 2008.
3. Kochański J.W., Kochański M.: Medycyna fizykalna. PHU Technomex, Gliwice 2009.
4. Gieremek K., Dec L. Zmęczenie i regeneracja sił. Odnowa biologiczna. Hasmed, Bielsko Biała 2008.
5. Straburzyński G., Straburzyńska-Lupa A. Medycyna fizykalna. PZWL, Warszawa 2000.

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA

1. Martyn D. Klimaty kuli ziemskiej. PWN, Warszawa 2000.
2. Sielicka J. (red.) . Informator – Atlas Uzdrawisk Polskich, Izba Gospodarcza „Uzdrowiska Polskie”, Warszawa 2005.

Nazwa przedmiotu:	
MASAŻ KLASYCZNY	
Kierunek: FIZJOTERAPIA Profil kształcenia: praktyczny	Kod przedmiotu: NPF7/FM
Poziom studiów:	Rok: I

Jednolite magisterskie	Semestr: 2
Rodzaj zajęć: ćwiczenia	Liczba punktów ECTS: 1

CELE PRZEDMIOTU

C1	Przedstawienie studentom znaczenia i miejsca w profilaktyce i fizjoterapii różnych chorób, dysfunkcji narządu ruchu czy stanów powysiłkowych.
C2	Przekazanie wiedzy dotyczącej wpływu masażu na organizm człowieka, z uwzględnieniem różnych jego odmian i sposobów oddziaływania, poznanie wskazań i przeciwwskazań do stosowania masażu.
C3	Nauczenie studentów technik masażu klasycznego, posługiwania się nim w zależności od wytyczonego celu terapeutycznego czy zadań profilaktycznych.
C4	Praktyczne poznanie zasad i elementów innych, wybranych rodzajów masażu leczniczego, korzystania z podręczników, atlasów i innych pomocy dydaktycznych z zakresu masażu.
C5	Przygotowanie studentów do pracy samodzielnej, nauczanie tworzenia i organizacji stanowiska pracy (np. pracowni masażu) właściwego wykorzystania środków i pomocy ułatwiających i wspomagających masaż.

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

	Znajomość podstaw anatomii człowieka, zwłaszcza anatomii funkcjonalnej, naczyniowej i topografii unerwienia.
	Znajomość podstaw fizjologii człowieka, w tym podstaw fizjologii wysiłku fizycznego.
	Znajomość podstaw patofizjologii w obrębie różnych układów organizmu człowieka, pozwalających rozumieć i określać wskazania i przeciwwskazania do wykonywania masażu.
	Właściwe rozumienie i stosowanie się do zasad higieny osobistej.

OPIS EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji

Wiedza- student zna i rozumie			
W1	mechanizm działania czynników fizykalnych na organizm człowieka oraz oddziaływanie zabiegów fizykalnych w leczeniu osób z różnymi chorobami i dysfunkcjami, w tym osób starszych, w różnych warunkach	O.W5	egzamin pisemny
W2	wskazania i przeciwwskazania do wykonywania zabiegów z zakresu fizykoterapii i masażu, kinezyterapii i terapii manualnej oraz specjalnych metod fizjoterapii	O.W6	egzamin pisemny
W3	mechanizmy oddziaływania oraz możliwe skutki uboczne środków i zabiegów z zakresu fizjoterapii	C.W3	egzamin pisemny
W4	teoretyczne, metodyczne i praktyczne podstawy kinezyterapii, terapii manualnej i masażu oraz specjalnych metod fizjoterapii	C.W7	egzamin pisemny, kolokwia praktyczne
W5	wskazania i przeciwwskazania do ćwiczeń stosowanych w kinezyterapii, terapii manualnej i masażu oraz specjalnych metod fizjoterapii	C.W8	egzamin pisemny
Umiejętności – Student potrafi:			

U1	wykonywać zabiegi z zakresu fizykoterapii, kinezyterapii, masażu i terapii manualnej oraz specjalnych metod fizjoterapii	O.U1	kolokwia praktyczne
U2	wykazać wysoką sprawność fizyczną niezbędną do poprawnego demonstrowania i wykonywania zabiegów z zakresu kinezyterapii, masażu i terapii manualnej oraz stosowania metod specjalnych u osób z różnymi chorobami, dysfunkcjami oraz z różnym rodzajem i stopniem niepełnosprawności	O.U8	kolokwia praktyczne
U3	zaplanować, dobrać i wykonać zabiegi z zakresu kinezyterapii, terapii manualnej i masażu oraz specjalnych metod fizjoterapii	C.U8	kolokwia praktyczne
U4	obsługiwać i stosować urządzenia z zakresu kinezyterapii, fizykoterapii, masażu i terapii manualnej oraz specjalnych metod fizjoterapii	C.U9	kolokwia praktyczne
U5	wykazać zaawansowane umiejętności manualne pozwalające na zastosowanie właściwej techniki z zakresu kinezyterapii, masażu i terapii manualnej oraz specjalnych metod fizjoterapii	C.U10	kolokwia praktyczne
Kompetencje społeczne – Student jest gotów do:			
K1	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń, dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	O.K5	obserwacja pracy studenta, ocena grupy

K2	przestrzegania praw pacjenta i zasad etyki zawodowej	O.K4	obserwacja pracy studenta, ocena grupy
K4	nawiązania i utrzymania pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych	O.K1	obserwacja pracy studenta, ocena grupy

TREŚCI PROGRAMOWE PRZEDMIOTU Z PODZIAŁEM NA FORMY ZAJĘĆ

Forma zajęć - ćwiczenia

ĆW	<p>Organizacja stanowiska pracy do wykonywania masażu. Omówienie toku zabiegu masażu, demonstracja pozycji ułożeniowych osoby masowanej oraz środków ułatwiających i wspomagających masaż. Masaż jako czynnik ułatwiający postępowanie kinezyterapeutyczne lub utrwalający efekt tego postępowania.</p> <p>Techniki masażu klasycznego. Wskazania i przeciwwskazania.</p> <p>Demonstracja technik masażu klasycznego, głaskania, rozcierania, ugniatania, oklepywania, wibracji, wstrząsania,.</p> <p>Techniki masażu klasycznego z uwzględnieniem różnych odmian poszczególnych technik, kierunków i intensywności prowadzenia ruchów masażu</p> <p>Praktyczna nauka masażu poszczególnych części ciała:</p> <ul style="list-style-type: none"> • masaż grzbietu i części przykręgosłupowych. • masaż karku i mięśni czworobocznych. <p>Praktyczna nauka masażu poszczególnych części ciała</p> <ul style="list-style-type: none"> • masaż klatki piersiowej. • masaż powłok brzusznych. <p>Masaż kończyny górnej</p> <ul style="list-style-type: none"> • masaż palców, śródreżcza, stawu nadgarstkowego, • masaż przedramienia, stawu łokciowego, ramienia, stawu ramiennego. <p>Masaż kończyny dolnej</p> <ul style="list-style-type: none"> • masaż palców, śródstopia, stawu skokowego, podudzia • masaż stawu kolanowego, uda, stawu biodrowego i pośladków. <p>Masaż mięśni głowy i twarzy</p> <p>Masaż izometryczny</p> <p>Elementy masażu segmentarnego</p> <ul style="list-style-type: none"> • omówienie zasad wykonywania masażu segmentarnego • techniki i chwyt masażu segmentarnego <p>Elementy masażu limfatycznego</p> <ul style="list-style-type: none"> • techniki masażu stosowane w masażu limfatycznym. <p>Ocena sprawności manualnych w wykonywaniu zabiegu masażu określonej części ciała, interpretacja realizowanych czynności związanych z wykonywanym zadaniem.</p> <p>Doskonalenie praktycznych umiejętności w zakresie podstawowych technik masażu leczniczego.</p>
-----------	---

NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

1. – **ćwiczenia** – ćwiczenia przedmiotowe, dyskusja, praca w parach.

SPOSOBY I METODY OCENY (F – FORMUJĄCA, P – PODSUMOWUJĄCA)

F1. – ocena przygotowania do ćwiczeń i tematyki z nimi związanej

F2. – ocena aktywności podczas zajęć, ocena techniki wykonywanego zabiegu oraz ocena wiadomości teoretycznych z zakresu różnych technik masażu.

P1. – ocena opanowania materiału nauczania będącego przedmiotem ćwiczeń – praktyczne opanowanie poszczególnych technik masażu

LITERATURA PODSTAWOWA

1. Magiera L.: Klasyczny masaż leczniczy. Teoria i praktyka. Automasaż. Wydawnictwo BIO – Styl Kraków 1995.
2. Gieremek K.: Zmęczenie i regeneracja sił. Odnowa biologiczna. Wydawnictwo Hasmed Bielsko Biała 2001.
3. Podgórski T.: Masaż w rehabilitacji i sporcie. Wydawnictwo AWF Warszawa 1989.
4. Ruciński A., Janczar D., Szyber P.: Etiologia, rozpoznanie i leczenie obrzęku limfatycznego kończyn dolnych. Chirurgia Naczyniowa Sierpień 2000.

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA

1. Zborowski A.: Masaż klasyczny. Wydawnictwo AZ Kraków 1995.
2. Mika T.: Fizykoterapia. Podręcznik dla wydziałów fizjoterapii medycznych studiów zawodowych. PZWL Warszawa 1993.

Nazwa przedmiotu:

MASAŻ - DRENAŻ LIMFATYCZNY

Kierunek: **FIZJOTERAPIA**

Profil kształcenia: **praktyczny**

Poziom studiów:

Jednolite magisterskie

Kod przedmiotu:

NPF8/FM

Rok: **II**

Semestr: **4**

Rodzaj zajęć: ćwiczenia	Liczba punktów ECTS: 1
-----------------------------------	----------------------------------

CELE PRZEDMIOTU

C1	Zapoznanie studentów z zakresem przedmiotu.
C2	Zapoznanie studentów z historią rozwoju limfologii i fizjoterapii obrzęków.
C3	Zdobycie przez studentów podstawowych umiejętności diagnozy rodzaju obrzęku i zastosowania właściwego algorytmu leczenia rehabilitacyjnego.
C4	Zdobycie przez studentów podstawowych umiejętności manualnej terapii obrzęków.
C5	Zwiększenie świadomości wśród studentów w zakresie znaczenia profilaktyki w terapii obrzęków.

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

	Wiedza z zakresu podstaw anatomii i fizjologii układu naczyniowego.
	Umiejętność korzystania z różnych źródeł informacji.
	Umiejętność komunikacji z pacjentem.
	Podstawowa sprawność manualna.

OPIS EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedza- student zna i rozumie			
W1	problematykę z zakresu dyscypliny naukowej – nauki medyczne w tym etiologię, patomechanizm, objawy i przebieg najczęstszych chorób	O.W2	test

W2	problematykę z zakresu dyscypliny naukowej – nauki biologiczne w tym rozwój, budowę i funkcje organizmu człowieka w warunkach prawidłowych i patologicznych	O.W1	test
W3	wskazania i przeciwwskazania do wykonywania zabiegów z zakresu fizykoterapii i masażu, kinezyterapii i terapii manualnej oraz specjalnych metod fizjoterapii z zakresu fizjoterapii	C.W3	test
W4	teoretyczne, metodyczne i praktyczne podstawy kinezyterapii, terapii manualnej i masażu oraz specjalnych metod fizjoterapii	C.W7	test
W5	wskazania i przeciwwskazania do ćwiczeń stosowanych w kinezyterapii, terapii manualnej i masażu oraz specjalnych metod fizjoterapii	C.W8	egzamin pisemny
Umiejętności – Student potrafi:			
U1	wykonywać zabiegi z zakresu fizykoterapii, kinezyterapii, masażu i terapii manualnej oraz specjalnych metod fizjoterapii	O.U1	obserwacja pracy studenta
U2	kontrolować efekty postępowania fizjoterapeutycznego	O.U4	obserwacja pracy studenta

U3	przeprowadzić badanie podmiotowe, badanie przedmiotowe oraz wykonywać podstawowe badania czynnościowe i testy funkcjonalne właściwe dla fizjoterapii, w tym pomiary długości i obwodu kończyn, zakresu ruchomości w stawach oraz siły mięśniowej	C.U1	obserwacja pracy studenta
U4	zaplanować, dobrać i wykonać zabiegi z zakresu kinezyterapii, terapii manualnej i masażu oraz specjalnych metod fizjoterapii	C.U8	obserwacja pracy studenta
U5	dobrać wyroby medyczne stosownie do rodzaju dysfunkcji i potrzeb pacjenta na każdym etapie fizjoterapii oraz poinstruować pacjenta w zakresie posługiwania się nimi	C.U16	obserwacja pracy studenta
Kompetencje społeczne – Student jest gotów do:			
K1	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń, dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	O.K5	obserwacja pracy studenta, ocena grupy

TREŚCI PROGRAMOWE PRZEDMIOTU Z PODZIAŁEM NA FORMY ZAJĘĆ

Forma zajęć - ćwiczenia

ĆW	Trening chwytów głaskania, rozcierania oraz mobilizacji blizn w drenażu limfatycznym.
	Metodyka drenażu kończyn górnych
	Metodyka drenażu kończyn dolnych
	Metodyka drenażu tułowia i pośladków
	Metodyka drenażu brzucha i klatki piersiowej
	Metodyka drenażu twarzy i karku
	Trening pomiarów. Metodyka drenażu w mastektomii pojedynczej i podwójnej

NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

1. – wykład - wykład z prezentacją multimedialną.
2. – ćwiczenia – ćwiczenia w grupach klinicznych- wykonywanie określonych chwytów i technik w zakresie prezentowanej metodyki

SPOSOBY I METODY OCENY (F – FORMUJĄCA, P – PODSUMOWUJĄCA)

F1. – ocena przygotowania do ćwiczeń i tematyki z nimi związanej
F2. – ocena umiejętności wykonania trenowanych zadań drenażowych
P1. – ocena aktywności na zajęciach
P2. – ocena końcowa z zaliczenia będąca oceną opanowania stanu wiedzy i umiejętności z zakresu ćwiczeń i wykładów – egzamin końcowy

LITERATURA PODSTAWOWA

<ol style="list-style-type: none"> 1. Podstawy manualnego drenażu limfatycznego. Wydawnictwo Urban i Parter Wrocław 2005 M. Foldii, R. StraBeuther pod red. M. Woźniewskiego 2. Kompleksowa terapia przeciwzastoinowa. G. Bringezu i O. Schreiner pod redakcją prof. K. Ślusarczyka, A. Kiszki, S. Biały. Polskie Towarzystwo Limfologiczne Chorzów 2009 3. Manualny drenaż limfatyczny kończyn dolnych w postępowaniu po usunięciu biodrowych węzłów limfatycznych. Fizykalna terapia obrzęków. Sebastian Biały. Chorzów PTL. 2014. Wyd.1 ISBN: 978-83-940422-0-2

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA

1. Zarys fizjologii człowieka. Władysław Z. Traczyk. Wydawnictwo PZWL. Warszawa 2006 2. Drenaż limfatyczny. Adam Zborowski. Wydawnictwo AWF Kraków wyd 3. SBN: 9788387046156	
Nazwa przedmiotu: METODY SPECJALNE FIZJOTERAPII	
Kierunek: FIZJOTERAPIA Profil kształcenia: praktyczny	Kod przedmiotu: NPF9/FM
Poziom studiów: Jednolite magisterskie	Rok: III-IV Semestr: 5-7
Forma zajęć: wyklady, ćwiczenia	Liczba punktów ECTS: 8

CELE PRZEDMIOTU

C1	Zapoznanie studentów z wiedzą teoretyczną dotyczącą specjalistycznych metod fizjoterapeutycznych wykorzystywanych w pracy z pacjentem.
C2	Nabycie umiejętności programowania procesu fizjoterapii u osób dorosłych i dzieci wykorzystując w tym celu nowoczesne metody usprawniania.
C3	Opanowanie praktycznych podstaw wykonywania poszczególnych technik w zakresie różnorodnych metod fizjoterapeutycznych.

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

	Posiada wiedzę z anatomii, fizjologii człowieka i fizjoterapii ogólnej.
	Posiada wiedzę z podstaw kinezyterapii i fizykoterapii.
	Umiejętność korzystania z różnych źródeł informacji.
	Umiejętność pracy samodzielnej oraz pracy grupowej.

OPIS EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedza- student zna i rozumie			
W1	zagadnienia z zakresu diagnostyki funkcjonalnej na potrzeby fizjoterapii, planowania postępowania fizjoterapeutycznego oraz kontrolowania jego efektów – w stopniu zaawansowanym	O.W10	kolokwia teoretyczne, odpowiedź ustna, prezentacja przypadku klinicznego, sprawdzian praktyczny
W2	wskazania i przeciwwskazania do wykonywania zabiegów z zakresu fizykoterapii i masażu, kinezyterapii i terapii manualnej oraz specjalnych metod fizjoterapii	O.W6	kolokwia teoretyczne, odpowiedź ustna, prezentacja przypadku klinicznego, sprawdzian praktyczny
W3	zasady oddziaływania sił mechanicznych na organizm człowieka zdrowego i chorego, w tym osoby starszej, z różnymi dysfunkcjami i różnymi chorobami, w różnych warunkach	O.W4	kolokwia teoretyczne, odpowiedź ustna, prezentacja przypadku klinicznego, sprawdzian praktyczny
W4	mechanizmy zaburzeń strukturalnych i funkcjonalnych wywołanych chorobą lub urazem	C.W2	kolokwia teoretyczne, odpowiedź ustna, prezentacja przypadku klinicznego, sprawdzian praktyczny
W5	metody oceny zaburzeń strukturalnych i funkcjonalnych wywołanych chorobą lub urazem, narzędzia diagnostyczne i metody oceny stanu pacjenta dla potrzeb fizjoterapii, metody oceny budowy i funkcji ciała pacjenta oraz jego aktywności w różnych stanach chorobowych	C.W4	kolokwia teoretyczne, odpowiedź ustna, prezentacja przypadku klinicznego, sprawdzian praktyczny

W6	teoretyczne, metodyczne i praktyczne podstawy kinezyterapii, terapii manualnej i masażu oraz specjalnych metod fizjoterapii	C.W7	kolokwia teoretyczne, odpowiedź ustna, prezentacja przypadku klinicznego, sprawdzian praktyczny
W7	wskazania i przeciwwskazania do ćwiczeń stosowanych w kinezyterapii, terapii manualnej i masażu oraz specjalnych metod fizjoterapii	C.W8	kolokwia teoretyczne, odpowiedź ustna, prezentacja przypadku klinicznego, sprawdzian praktyczny
Umiejętności – Student potrafi:			
U1	wykonywać zabiegi z zakresu fizykoterapii, kinezyterapii, masażu i terapii manualnej oraz specjalnych metod fizjoterapii	O.U1	kolokwia praktyczne, obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna, prezentacja przypadku klinicznego, sprawdzian praktyczny, zaliczenie
U2	wykazać wysoką sprawność fizyczną niezbędną do poprawnego demonstrowania i wykonywania zabiegów z zakresu kinezyterapii, masażu i terapii manualnej oraz stosowania metod specjalnych u osób z różnymi chorobami, dysfunkcjami oraz z różnym rodzajem i stopniem niepełnosprawności	O.U8	kolokwia praktyczne, obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna, prezentacja przypadku klinicznego, sprawdzian praktyczny, zaliczenie
U3	zastosować działania ukierunkowane na edukację zdrowotną, promocję zdrowia, profilaktykę niepełnosprawności, a także pierwotną i wtórną profilaktykę chorób	O.U7	kolokwia praktyczne, obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna, prezentacja przypadku klinicznego, sprawdzian praktyczny, zaliczenie
Kompetencje społeczne – Student jest gotów do:			

K1	przyjęcia odpowiedzialności związanej z decyzjami podejmowanymi w ramach działalności zawodowej, w tym w kategoriach bezpieczeństwa własnego i innych osób	O.K9	ocena grupy
K2	przestrzegania praw pacjenta i zasad etyki zawodowej	O.K4	ocena grupy
K3	prezentowania postawy promującej zdrowy styl życia, propagowania i aktywnego kreowania zdrowego stylu życia i promocji zdrowia w trakcie działań związanych z wykonywaniem zawodu i określania poziomu sprawności niezbędnego do wykonywania zawodu fizjoterapeuty	O.K3	ocena grupy
K4	nawiązania i utrzymania pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych	O.K1	ocena grupy
K5	wykonywania zawodu, będąc świadomym roli, jaką fizjoterapeuta pełni na rzecz społeczeństwa, w tym społeczności lokalnej	O.K2	ocena grupy

TREŚCI PROGRAMOWE PRZEDMIOTU Z PODZIAŁEM NA FORMY ZAJĘĆ

Forma zajęć – WYKŁADY

	<p>Rys historyczny rozwoju metod leczenia ruchem. Systematyka metod kinezyterapeutycznych. Definicja metody leczenia ruchem. Różne podziały metod leczenia ruchem. Podział metod terapeutycznych uwzględniający kryterium podstaw teoretycznych.</p> <p>Metody mechaniczne – badanie i terapia (neuromobilizacje wg Buttlera,).</p> <p>Metody mechaniczne – metoda Cyriaxa,</p> <p>Metody mechaniczne – metoda Dobosiewicza, Hartmana, trójpłaszczyznowa gimnastyka osiowo – symetryczna Hoppe,</p> <p>Metody mechaniczne – Kaltenborna – Evjenth, Karskiego</p> <p>Metody mechaniczne – Klappa, Maitlanda, Majocha,</p> <p>Metody mechaniczne – McKenzie, Mennella, Mulligana</p> <p>W Metody mechaniczne – Schroth, Siwka-Tylmana, Travell-Simmons</p> <p>Metody mechaniczne – terapia kranio-sakralna</p> <p>Metody neurofizjologiczne – badanie i terapia Brunkow, Brunnström, Bruggera, Fay’a, Kenny</p> <p>Metody neurofizjologiczne – badanie i terapia NDT Bobath</p> <p>Metody neurofizjologiczne: badanie i terapia PNF (Kabat-Kaisera)</p> <p>Metody neurofizjologiczne: badanie i terapia wg. Vojty</p> <p>Metody edukacyjne – badanie i terapia (Ayres – integracja sensoryczna, Domana – Delacato, Petö, Pilatesa, S-E-T, Sherborne).</p> <p>Metody specjalne z zakresu fizykoterapii i masażu.</p> <p>Terapia mięśniowo – powięziowa wg różnych autorów.</p>
<p>Forma zajęć – ĆWICZENIA</p>	

<p>ĆW</p>	<p>Zajęcia organizacyjne: zasady uczestnictwa w zajęciach i zaliczenia przedmiotu, przedstawienie programu zajęć, literatury, określenie pojęć, zakresu zadań i metod.</p> <p>Rodzaje stymulacji nerwowo- mięśniowej stosowane w metodzie PNF. Techniki terapeutyczne. Wzorce ruchowe obręczy barkowej i biodrowej. Wzorce ruchowe kończyny górnej. Wzorce ruchowe kończyny dolnej. Wzorce ruchowe tułowia. Aktywność ruchowa na macie. Reedukacja chodu.</p> <p>Podstawy neurologicznej terapii dorosłych według Bobath. Ocena stanu funkcjonalnego pacjentów po urazach mózgu i rdzenia kręgowego. Ocena zmian w narządach wewnętrznych w zależności od poziomu uszkodzenia rdzenia kręgowego. Wprowadzenie do terapii metody Bobath – dobór pozycji wyjściowych i ćwiczeń kończyn górnych i tułowia w zależności od stanu funkcjonalnego.</p> <p>Koncepcja terapii NDT – Bobath dla dzieci i ogólne zasady prowadzenia terapii uwzględniające etapy prawidłowego rozwoju dziecka. Zasady terapii oraz dobór i zastosowanie odpowiedniego sprzętu w zależności od rodzaju napięcia mięśniowego. Pokaz zajęć terapii NDT – Bobath. Neurofizjologiczne metody pielęgnacji dzieci. Nauka noszenia, podnoszenia, przetaczania, ubierania i rozbierania niemowląt.</p> <p>Podstawy neurokineziologicznej terapii niemowląt według V. Vojty, neurokineziologiczna kompleksowa diagnostyka dziecka, wskazania i przeciwwskazania do terapii metodą Vojty, najczęściej popełniane błędy przy wykonywaniu terapii. Wprowadzenie do terapii metodą odruchowej lokomocji.</p> <p>Podstawowe zagadnienia dotyczące diagnozowania i leczenia zespołów bólowych kręgosłupa metodą McKenziego. Charakterystyka zespołów bólowych poszczególnych odcinków kręgosłupa. Różnicowanie zaburzeń posturalnych, funkcjonalnych oraz strukturalnych w zależności od objawów. Karta badania odcinka lędźwiowego kręgosłupa. Możliwości diagnozy różnicowej opartej na powtarzanych testach ruchowych. Procedury lecznicze.</p> <p>Nowoczesna metoda usprawniania dolegliwości bólowych kręgosłupa – DBC (podstawy teoretyczne, programy, kwestionariusz DBC, badanie dla potrzeb terapii DBC, metodyka ćwiczeń).</p> <p>Trening stabilizacji ciała w oparciu o teorię łańcuchów mięśniowo – powięziowych. Trening stabilizacji ciała w oparciu o koncepcję Kinetic Control. Kinetic Control – pojęcie dynamicznej stabilności i równowagi mięśniowej. System ruchu jako źródło dysfunkcji i symptomów z nim związanych. Funkcjonalna klasyfikacji systemu mięśni wraz z typowymi wzorcami dysfunkcji w lokalnym (miejscowym) i globalnym systemie. Mechanizm kontroli motorycznej zarówno segmentarnej na poziomie translacji jak i kontroli funkcjonalnego zakresu ruchu na poziomie całego odcinka. Dynamicznej dysfunkcji (stabilność stawu) opisując go jako niekontrolowany ruchu ('niestabilność'). Niestabilność jako utrata kontroli zakresu ruchu (ograniczenie = restrykcja). Różnice między kontrolą motoryczną i treningiem siły (symetrycznym i asymetrycznym).</p> <p>Historia kinesiologii. Miejsce kinesiologii w nowoczesnej fizjoterapii. Teoretyczne podstawy kinesiologii. Właściwości i działanie plastrów. Wytyczne do aplikacji. Zastosowanie oraz techniki plastrowania. Diagnostyka fizjoterapeutyczna na potrzeby kinesiologii. Wskazania i przeciwwskazania do stosowania plastrowania. Metodyka nauczania wybranych aplikacji.</p>
-----------	--

<p>Ergoterapia: - zapoznanie się z rysem historycznym, -poznanie celów oraz zadań terapii w procesie usprawniania osób z niepełnosprawnością intelektualnie, - poznanie specyfiki terapii na różnych oddziałach szpitalnych (kompensacja braków, korygowanie, usprawnianie. Integracja sensomotoryczna.</p> <p>Pojęcie terapii zajęciowej (definicja terapii zajęciowej wg Światowej Federacji Terapeutów Zajęciowych) Rys historyczny terapii zajęciowej w Polsce i na Świecie, cele terapii zajęciowej w ujęciu ogólnym, znaczenie terapii zajęciowej w procesie leczenia i rehabilitacji. Diagnoza i planowanie w terapii zajęciowej: - poznanie znaczenia oceny stanu fizycznego, psychicznego, społecznego, - oceny stanu samodzielności (klasyfikacje skale) – ocena stanu porozumiewania się, - poznanie metod i technik uzyskiwania informacji na temat podopiecznego, - poznanie zasad planowania terapii, planowanie terapii typu SMART.</p> <p>Terapia punktów spustowych – Trigger points. Punkty spustowe – definicja. Podstawy fizjologiczne punktów spustowych. Czynniki sprzyjające powstawaniu punktów spustowych. Przeciwwskazania do terapii. Sposoby lokalizacji i palpacji punktów spustowych. Metody – techniki terapeutyczne wspomagające pracę na punktach spustowych. Badanie objawów klinicznych – ocena wzrokowa pacjenta. Zasady palpacji punktów spustowych. Zastosowanie wybranych technik terapeutycznych – ucisk ischemiczny, rozluźnianie mięśniowo – powięziowe, PIR i inne. Opracowanie poszczególnych partii ciała oraz najczęściej spotykanych dolegliwości bólowych – ból w okolicach obręczy barkowej, głowy, stawu łokciowego, nadgarstka, pleców (odcinek szyjny, piersiowy, lędźwiowy), obręczy biodrowej, stawu kolanowego, skokowego oraz stopy. Autoterapia.</p> <p>NEURAC- nerwowo-mięśniowa aktywacja. Sposoby postępowania. Ćwiczenia w zamkniętych łańcuchach kinematycznych oraz drabina progresji. Systemu Ćwiczeń w Podwieszeniu – SET (and. Sling Exercise Therapy).</p> <p>Kinezyoprofilaktyka- podstawowe pojęcia, cel, zastosowanie. „Szkoła pleców” (rys historyczny, założenia ogólne).</p> <p>Metody edukacyjne: Pëto, Domana-Delacato, Ayres, Pilatesa, Sherborne. Założenia, cel, zastosowanie, podstawowe techniki wykonania.</p> <p>Metody mechaniczne: Klappa, Majocha, Lehnert – Schrot, Hoppe, Butlera, Dobosiewicza, Hartmana, Cyriaxa, Kaltenborna-Evjentha, Kulligana, Majocha. Założenia, cel, zastosowanie, podstawowe techniki wykonania.</p> <p>Metody neurofizjologiczne: Brunkow, Rood, Fay’a, Kenny, Brügera. Założenia, cel, zastosowanie, podstawowe techniki wykonania.</p> <p>Podsumowanie całości materiału. Zbiorcze zestawienie wszystkich metod fizjoterapeutycznych. Kolokwium zaliczeniowe.</p>

NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

1. – wykład – wykład z prezentacją multimedialną.
2. – ćwiczenia – ćwiczenia przedmiotowe, dyskusja, praca w parach.

SPOSOBY I METODY OCENY (F – FORMUJĄCA, P – PODSUMOWUJĄCA)

F1. – ocena umiejętności aktywnego uczestnictwa w dyskusji
F2. – ocena przygotowania do ćwiczeń i tematyki z nimi związanej
P1. – ocena opanowania materiału nauczania będącego przedmiotem ćwiczeń – praktyczne opanowanie poszczególnych obszarów wiedzy z przedmiotu.
P2. – ocena opanowania materiału nauczania będącego przedmiotem wykładu – egzamin

LITERATURA PODSTAWOWA

1. Zembaty A. Kinezyterapia. Tom II, Wydawnictwo Kasper, Kraków 2003.2. Kwolek A. (red.): Rehabilitacja medyczna, t. 1, 2, 3. Elsevier Urban & Partner, Wrocław 2013.3. Rakowski A., Kręgosłup w stresie. GWP, 2000.4. Nowotny J. Podstawy fizjoterapii – część I, II. Wydawnictwo KASPER, Kraków 2004.5. Sadowska L., Neurofizjologiczne metody usprawniania dzieci z zaburzeniami rozwoju. AWF Wrocław 2004.6. Susan S. Adler, Beckers D., Buck M., PNF w praktyce., DB Publishing, wyd. 4, Warszawa 2014.

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA

1. Matyja M., Gogola A. Edukacja sensomotoryczna niemowląt. AWF, Katowice 2010.2. Wojciechowski Franciszek, 2007r., „Niepełnosprawność, rodzina, dorastanie”, wyd. Wydawnictwo Akademickie „Żak”, 20073. Odowska – Szlachcic Bożena, Terapia Integracji Sensorycznej, wyd. 1, Harmonia, 2011.

Nazwa przedmiotu: ADAPTOWANA AKTYWNOŚĆ FIZYCZNA I SPORT OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ	
Kierunek: FIZJOTERAPIA Profil kształcenia: Praktyczny	Kod przedmiotu: NPF10/FM
Poziom studiów: Jednolite magisterskie	Rok: IV-V Semestr: 8-9
Rodzaj zajęć: wyklady, ćwiczenia	Liczba punktów ECTS: 4

CELE PRZEDMIOTU

C1	Przygotowanie studentów do organizacji zajęć, doboru treści i prowadzenia zajęć fizycznych z osobami niepełnosprawnymi i o szczególnych potrzebach.
C2	Uzyskanie kompetencji do tworzenia programów usprawniania ruchowego osób w różnym wieku i w stanach różnych dysfunkcji i niepełnosprawności.

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

Podstawowa wiedza z zakresu biomechaniki, kształcenia umiejętności ruchowych i anatomii człowieka.
Wiedza z zakresu pierwszej pomocy zdobyta w szkole średniej.
Dobra ogólna sprawność fizyczna.
Umiejętności pracy samodzielnej oraz działania zespołowego.

OPIS EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedza- student zna i rozumie			

W1	zasady doboru różnych form adaptowanej aktywności fizycznej, sportu, turystyki oraz rekreacji terapeutycznej w procesie leczenia i podtrzymywania sprawności osób ze specjalnymi potrzebami, w tym osób z niepełnosprawnościami	C.W11	projekt, zaliczenie pisemne
W2	zagrożenia i ograniczenia treningowe związane z niepełnosprawnością	C.W13	projekt, zaliczenie pisemne
W3	regulacje prawne dotyczące udziału osób z niepełnosprawnościami w sporcie osób z niepełnosprawnościami, w tym paraolimpiadach i olimpiadach specjalnych, oraz organizacji działających w sferze aktywności fizycznej osób z niepełnosprawnościami	C.W12	projekt, zaliczenie pisemne
Umiejętności – Student potrafi:			
U1	zastosować działania z zakresu adaptowanej aktywności fizycznej i sportu osób z niepełnosprawnościami dla planowania, doboru, modyfikowania oraz tworzenia różnych form zajęć rekreacyjnych i sportowych dla osób ze specjalnymi potrzebami, w tym osób starszych	O.U6	obserwacja pracy studenta, projekt, sprawdzian praktyczny
U2	poinstruować osoby ze specjalnymi potrzebami, w tym osoby z niepełnosprawnościami, w zakresie różnych form adaptowanej aktywności fizycznej, sportu, turystyki oraz rekreacji terapeutycznej	C.U13	obserwacja pracy studenta, ocena grupy
U3	poinstruować osoby z niepełnosprawnościami w zakresie samoobsługi i lokomocji, w tym w zakresie samodzielnego przemieszczania się i pokonywania przeszkód terenowych na wózku aktywnym	C.U14	obserwacja pracy studenta, sprawdzian praktyczny

U4	prowadzić zajęcia z wybranych dyscyplin sportowych dla osób z niepełnosprawnościami, w tym zademonstrować elementy techniki i taktyki w wybranych dyscyplinach sportowych dla osób z niepełnosprawnościami	C.U15	obserwacja pracy studenta, ocena grupy, sprawdzian praktyczny
Kompetencje społeczne – Student jest gotów do:			
K1	korzystania z obiektywnych źródeł informacji	O.K6	ocena grupy, projekt
K2	przestrzegania praw pacjenta i zasad etyki zawodowej	O.K4	ocena grupy

TREŚCI PROGRAMOWE PRZEDMIOTU Z PODZIAŁEM NA FORMY ZAJĘĆ

Forma zajęć – WYKŁADY	
W	<p>Podstawy aktywności ruchowej adaptacyjnej.</p> <p>Rola aktywności ruchowej adaptacyjnej jako istotny czynnik procesu fizjoterapii.</p> <p>Potrzeby i możliwości ruchowe osób starszych i niepełnosprawnych – wskazania i przeciwwskazania</p> <p>Znaczenie regularnej aktywności ruchowej w procesie starzenia się organizmu</p> <p>Aktywność ruchowa spełniająca funkcje adaptacyjne u osób po urazach i schorzeniach układu nerwowego</p> <p>Aktywność ruchowa spełniająca funkcje adaptacyjne u osób ze schorzeniami narządu wzroku</p> <p>Aktywność ruchowa spełniająca funkcje adaptacyjne u osób ze schorzeniami narządu słuchu</p> <p>Aktywność ruchowa spełniająca funkcje adaptacyjne dla osób z innego rodzaju niepełnosprawnością</p>
Forma zajęć - ĆWICZENIA	

ĆW	<p>Metodyka jazdy na wózku inwalidzkim activ oraz czynności samoobsługi osób po urazach rdzenia kręgowego. Zasady bezpieczeństwa, dostosowanie wózka do osoby niepełnosprawnej. Asekuracja i przenoszenia osób poruszających się na wózku</p> <p>Nauka przesiadania się z i na wózek. Umiejętność samo asekuracji i podnoszenia się z upadku.</p> <p>Nauka jazdy na wózku w slalomie, balans, jazda po schodach. Nauka pokonywania przeszkód podczas jazdy na wózku inwalidzkim (krawężniki, podjazdy)</p> <p>Ćwiczenia ruchowe dla osób niewidomych i niedowidzących</p> <p>Ćwiczenia równoważne i koordynacji ruchowej dla osób niewidomych, upośledzonych umysłowo</p> <p>Nauka prowadzenia, układanie programów ruchowych w ramach rekreacji ruchowej seniorów. Zajęcia ruchowe celowane w doskonalenie sprawności życiowej</p> <p>Nauka prowadzenia zajęć z dziećmi niepełnosprawnymi</p> <p>Nauka prowadzenia zajęć, tworzenie programów ruchowych dla osób z otyłością</p>
-----------	---

NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

1. – ćwiczenia audytoryjne – , ćwiczenia przedmiotowe
2. Wykład – prezentacja audiowizualna, dyskusja

SPOSOBY I METODY OCENY (F – FORMUJĄCA, P – PODSUMOWUJĄCA)

F1. – ocena przygotowania do ćwiczeń
F2. – ocena umiejętności pracy indywidualnej oraz pracy w grupie
F3. – ocena aktywności podczas zajęć, dyskusja
P1. – ocena zdobytych umiejętności – zaliczenie praktyczne

LITERATURA PODSTAWOWA

1. Tasiemski T., Urazy rdzenia kręgowego. Trening samoobsługi i techniki jazdy wózkiem inwalidzkim. FAR, Warszawa, 2000
2. Gawlik K., Zwierzchowska A.: Wychowanie fizyczne niewidomych i słabo widzących. Podręcznik dla studentów. AWF, Katowice, 2004
3. Kasperczyk T. Sport w rehabilitacji niepełnosprawnych. Kraków, 1999
4. Rutkowska I. Sprawność i aktywność fizyczna osób niewidomych. AWF Warszawa 2010.
5. Adamczyk J, Jaszczur Z.: Aktywność ruchowa i adaptacyjna, sport inwalidów.
6. Morgulec-Adamowicz, Kosmol A.,(2008), „Wprowadzenie do adaptowanej aktywności fizycznej (APA)”, w: Teoria i praktyka osób niepełnosprawnych. Red. A. Kosmol, Wydawnictwo AWF, Warszawa, s. 159-172

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA

1. Milanowska K., Sport i aktywność ruchowa jako istotny czynnik w rehabilitacji osób niepełnosprawnych, Sport w rehabilitacji niepełnosprawnych. Kraków, 23-24, 1999.
2. Bahrynowska-Fic J. Właściwości i metodyka ćwiczeń fizycznych oraz sport inwalidzki. Warszawa: PZWL, 1999.

Nazwa przedmiotu:

WYROBY MEDYCZNE – PROTETYKA I ORTOTYKA

Kierunek: **FIZJOTERAPIA**

Profil kształcenia: **praktyczny**

Kod przedmiotu:

NPF11/FM

Poziom studiów:

Jednolite magisterskie

Rok: **II**

Semestr: **3**

Forma zajęć:

wyklady, ćwiczenia

Liczba punktów ECTS:

2

CELE PRZEDMIOTU

C1	Poznanie budowy i przeznaczenia przedmiotów ortopedycznych oraz zasad ich stosowania.
C2	Umiejętność oceny stanu funkcjonalnego umożliwiająca dobór prawidłowego wyrobu medycznego w obszarze protetyczno - ortetycznym.

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

Posiadanie wiedzy z zakresu anatomii , biomechaniki , dysfunkcji narządu ruchu.

Znajomość zagadnień patologii ogólnej człowieka.
--

OPIS EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedza- student zna i rozumie			
W1	zalecenia do stosowania fizjoterapii w określonych stanach chorobowych	O.W7	test
W2	zasady działania wyrobów medycznych i zasady ich stosowania w leczeniu osób z różnymi chorobami i dysfunkcjami, w tym osób starszych, w różnych warunkach	O.W8	test, zaliczenie
W3	zasady działania wyrobów medycznych i zasady ich stosowania w leczeniu osób z różnymi chorobami i dysfunkcjami narządowymi	C.W14	test, zaliczenie
W4	wskazania i przeciwwskazania do zastosowania wyrobów medycznych	C.W16	test, zaliczenie
W5	regulacje dotyczące wykazu wyrobów medycznych określone w przepisach wydanych na podstawie art. 38 ust. 4 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o refundacji leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 784, z późn. zm.)	C.W15	test, zaliczenie

Umiejętności – Student potrafi:			
U1	dobierać wyroby medyczne stosownie do rodzaju dysfunkcji i potrzeb pacjenta na każdym etapie rehabilitacji oraz poinstruować pacjenta, jak z nich korzystać	O.U5	test, zaliczenie
U2	dobierać wyroby medyczne stosownie do rodzaju dysfunkcji i potrzeb pacjenta na każdym etapie fizjoterapii oraz poinstruować pacjenta w zakresie posługiwania się nimi	C.U16	test, zaliczenie
Kompetencje społeczne – Student jest gotów do:			
K1	wykonywania zawodu, będąc świadomym roli, jaką fizjoterapeuta pełni na rzecz społeczeństwa, w tym społeczności lokalnej	O.K2	zaliczenie
K2	przestrzegania praw pacjenta i zasad etyki zawodowej	O.K4	zaliczenie

TREŚCI PROGRAMOWE PRZEDMIOTU Z PODZIAŁEM NA FORMY ZAJĘĆ

Forma zajęć – WYKŁADY

W	<p>Rys historyczny - pojęcia ortetyki i protetyki</p> <p>Wyroby ortetyczne - klasyfikacja. Systematyka ortez wg kryteriów SICAMMP</p> <p>Ortezy tułowia głowy i szyi</p> <p>Ortezy kończyn górnych</p> <p>Ortezy kończyn dolnych</p> <p>Obuwie i wkładki ortopedyczne</p> <p>Wyroby protetyczne - protezy kończyn górnych i dolnych</p> <p>Wyroby wspomagające narządu zmysłów, epitezy i protezy innych części ciała. Transport osób niepełnosprawnych</p> <p>Wyroby lokomocyjne: laski, kule, chodziki, wózki dla osób niepełnosprawnych, egzozkielety</p> <p>Pomoce techniczne – urządzenia do pionizacji, foteliki i siedziska stabilizujące</p> <p>Urządzenia techniczne pielęgnacyjne i toaletowe, sprzęt przeciwoodleżynowy i pomocniczy</p> <p>Kategoryzacja wyrobów medycznych w systemie świadczeń zdrowotnych</p>
Forma zajęć – ĆWICZENIA	
ĆW	<p>Zasady doboru ortez tułowia , głowy i szyi</p> <p>Zasady doboru ortez kończyn górnych i dolnych</p> <p>Zasady doboru obuwia i wkładek korekcyjnych i kompensacyjnych</p> <p>Zasady doboru protez kończyn górnych</p> <p>Zasady doboru protez kończyn dolnych</p> <p>Zasady doboru pomocy technicznych: pionizatorów, fotelików, siedzisk, łóżek, materacy przeciwoodleżynowych</p> <p>Zasady doboru wyrobów lokomocyjnych, lasek , kuli, chodzików, wózków, egzozkieletów</p> <p>Zasady doboru wyrobów wspomagających narządy zmysłów i innych wyrobów medycznych</p>

NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

1. Ćwiczenia - metoda wykładu i prelekcji
2. Wykład - szkice, schematy i demonstracja przykładowych wyrobów medycznych do zaopatrzenia indywidualnego

SPOSOBY I METODY OCENY (F – FORMUJĄCA, P – PODSUMOWUJĄCA)

F1. – obecność i aktywność na ćwiczeniach
F2. – zaliczenie w formie kolokwium
P1. – egzamin końcowy w formie testu obejmujący tematykę wykładów i ćwiczeń

LITERATURA PODSTAWOWA

<ol style="list-style-type: none">1. Gieremek i wsp. „Wyroby medyczne do zaopatrzenia indywidualnego” PZWL 20162. Weiss M. Amputacja fizjologiczna. PZWL W-wa 1972.3. Dega W. /red./ : Ortopedia i Rehabilitacja. , PZWL W-wa. 19834. Myśliborski T. : Zaopatrzenie ortopedyczne. , PZWL W-wa. 19835. Kubacki J. : Zarys Ortopedii i Traumatologii. , AWF K-ce. 2004
--

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA

<ol style="list-style-type: none">1. Milanowska K. : Kinezyterapia. , PZWL W-wa. 19992. Przeździak B. : Zaopatrzenie ortopedyczne Via Med. Gdańsk. 2003
--

Nazwa przedmiotu: FIZJOPROFILAKTYKA I PROMOCJA ZDROWIA	
Kierunek: FIZJOTERAPIA Profil kształcenia: praktyczny	Kod przedmiotu: NPF12/FM
Poziom studiów: Jednolite magisterskie	Rok: II Semestr: 3
Forma zajęć: wyklady, ćwiczenia	Liczba punktów ECTS: 3

CELE PRZEDMIOTU

C1	Zapoznanie studenta z problematyką zdrowia oraz działaniami fizjoprofilaktycznymi skierowanymi do osób zdrowych, jak i z różnymi stanami dysfunkcji narządu ruchu i narządów zmysłu.
-----------	--

C2	Przygotowanie studenta do działań profilaktycznych z uwzględnieniem holistycznych terapii naturalnych.
-----------	--

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

	Posiada podstawową znajomość z zakresu nauk o człowieku.
	Umiejętność korzystania z różnych źródeł informacji.
	Umiejętność prawidłowej prezentacji posiadanej wiedzy oraz własnych poglądów.
	Umiejętność pracy samodzielnej oraz pracy grupowej.

OPIS EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedza- student zna i rozumie			
W1	zagadnienia związane z kształtowaniem, podtrzymywaniem i przywracaniem sprawności oraz wydolności osobom w różnym wieku, w tym osobom starszym, utraconej lub obniżonej wskutek różnych chorób lub urazów, a także zasady promocji zdrowia – w stopniu zaawansowanym	O.W11	obserwacja pracy studenta, praca pisemna
W2	zagadnienia związane z promocją zdrowia i fizjoprofilaktyką	C.W17	obserwacja pracy studenta, praca pisemna
Umiejętności – Student potrafi:			
U1	zastosować działania ukierunkowane na edukację zdrowotną, promocję zdrowia, profilaktykę niepełnosprawności, a także pierwotną i wtórną profilaktykę chorób	O.U7	obserwacja pracy studenta, praca pisemna

U2	podejmować działania promujące zdrowy styl życia na różnych poziomach oraz zaprojektować program profilaktyczny w zależności od wieku, płci, stanu zdrowia oraz warunków życia pacjenta, ze szczególnym uwzględnieniem aktywności fizycznej	C.U17	obserwacja pracy studenta, praca pisemna
Kompetencje społeczne – Student jest gotów do:			
K1	prezentowania postawy promującej zdrowy styl życia, propagowania i aktywnego kreowania zdrowego stylu życia i promocji zdrowia w trakcie działań związanych z wykonywaniem zawodu i określania poziomu sprawności niezbędnego do wykonywania zawodu fizjoterapeuty	O.K3	obserwacja pracy studenta
K2	korzystania z obiektywnych źródeł informacji	O.K6	obserwacja pracy studenta

TREŚCI PROGRAMOWE PRZEDMIOTU Z PODZIAŁEM NA FORMY ZAJĘĆ

Forma zajęć – WYKŁADY	
W	<p>Biomedyczny model zdrowia. Profilaktyka, fizjoprofilaktyka i choroby cywilizacyjne charakterystyka pojęć. Holistyczna definicja zdrowia. Determinanty zdrowia</p> <p>Populacje i plemiona długowieczne. Filary długowieczności</p> <p>Kształtowanie postaw prozdrowotnych w różnych okresach rozwoju człowieka.</p> <p>Epigenetyczny model zdrowia</p> <p>Aktywność fizyczna w promocji zdrowia</p> <p>Pełnowartościowe pożywienie – odżywianie dla zdrowia. Zachowania zdrowotne związane z odżywianiem</p> <p>Dietetyczne terapie naturalne. Rola suplementów diety w terapiach leczniczych</p> <p>Fitoterapia w promocji zdrowia. Farmakodynamika ważniejszych substancji roślinnych.</p> <p>Tradycje wschodnie w profilaktyce chorób cywilizacyjnych</p> <p>Czynniki środowiskowe w chorobach cywilizacyjnych. Chemia w gospodarstwie domowym i kosmetykach.</p>
Forma zajęć - ćwiczenia	

ĆW	<p>Zdrowotne korzyści aktywności ruchowej w różnych okresach ontogenezy. Żywnościowe zagrożenia zdrowotne w różnych okresach ontogenezy. Czynniki ryzyka chorób narządu ruchu i działania fizjoprofilaktyczne. Czynniki ryzyka chorób nowotworowych i działania fizjoprofilaktyczne . Czynniki ryzyka chorób układu krążenia i działania fizjoprofilaktyczne z uwzględnieniem terapii dietetycznych i fitoterapeutycznych. Czynniki ryzyka chorób autoimmunologicznych i działania fizjoprofilaktyczne z uwzględnieniem terapii dietetycznych i fitoterapeutycznych z uwzględnieniem terapii dietetycznych i fitoterapeutycznych. Czynniki ryzyka chorób neurodegeneracyjnych i działania fizjoprofilaktyczne z uwzględnieniem terapii dietetycznych i fitoterapeutycznych. Wykorzystanie aromaterapii i gemmoterapii w fizjoprofilaktyce.</p>
-----------	---

NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

1. – wykład – wykład z prezentacją multimedialną.
2. – ćwiczenia – ćwiczenia przedmiotowe, dyskusja

SPOSOBY I METODY OCENY (F – FORMUJĄCA, P – PODSUMOWUJĄCA)

F1. – ocena umiejętności aktywnego uczestnictwa w dyskusji
F2. - ocena przygotowania do ćwiczeń i tematyki z nimi związanej
P1. – ocena opanowania materiału nauczania będącego przedmiotem wykładu - egzamin
P2. – ocena opanowania materiału nauczania będącego przedmiotem ćwiczeń – praktyczne opanowanie poszczególnych obszarów wiedzy z przedmiotu.

LITERATURA PODSTAWOWA

<ol style="list-style-type: none"> 1. Karski J. B. Teoria i praktyka promocji zdrowia. Wybrane zagadnienia, Warszawa 2003. 2. Murawska - Ciałowicz E. Zatoń M. Znaczenie aktywności ruchowej dla zdrowia, Wrocław 2005. 3. Karski J. B. (red.) Promocja zdrowia, Warszawa 1999. 4. Zdrowie Publiczne, wybrane zagadnienia, red. Indulski J. A., Jethon Z., Dawydzik L., T., Łódź, 2000 5. Różański Henryk. Medycyna dawna i współczesna. http://rozanski.li/ 6. Pitchford Paul. Odżywianie dla zdrowia. Galaktyka 2010. 7. Wawer Iwona. Suplementy diety dla Ciebie. Wektor 2015.
--

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA

1. Klimuszko Czesław, Andrzej. Wróćmy do ziół leczniczych. Warszawa : Oficyna Wydawnicza Rytm, 2007.
2. Żurawska Katarzyna. Ziołolecznictwo Amazońskie i Andyjskie. Tower Press. Gdańsk 2001.
3. Wawer Iwona, Błęcha Krzysztof. Profilaktyka zdrowotna i Fitoterapia. Bonimed, Żywiec 2011.

D. FIZJOTERAPIA KLINICZNA

KLINICZNE PODSTAWY FIZJOTERAPII

Nazwa przedmiotu: KLINICZNE PODSTAWY W ORTOPEDII, TRAUMATOLOGII I MEDYCYNIE SPORTOWEJ	
Kierunek: FIZJOTERAPIA Profil kształcenia: praktyczny	Kod przedmiotu: PKF12/FM
Poziom studiów: Jednolite magisterskie	Rok: 2 Semestr: 2
Forma zajęć: wyklady, ćwiczenia	Liczba punktów ECTS: 4

CELE PRZEDMIOTU

C1	Przygotowanie studenta do pracy z pacjentem ortopedycznym. - Zdobycie wiedzy i umiejętności w zakresie planowania i prowadzenia działań o charakterze profilaktycznym jak i terapeutycznym. - Poznanie warunków pracy z pacjentami ortopedycznymi.
-----------	--

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

	Znajomość podstaw z zakresu anatomii, fizjologii, patologii ogólnej, bioetyka, psychologia kliniczna zdobyta na wcześniejszych semestrach.
	Umiejętność korzystania z różnych źródeł informacji.
	Umiejętność prawidłowej prezentacji posiadanej wiedzy.
	Umiejętność pracy samodzielnej oraz w zespole.

OPIS EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedza- student zna i rozumie			
W1	etiologię, patomechanizm, objawy i przebieg dysfunkcji narządu ruchu w zakresie: ortopedii i traumatologii, medycyny sportowej, reumatologii, neurologii i neurochirurgii oraz pediatrii, neurologii dziecięcej, w stopniu umożliwiającym racjonalne stosowanie środków fizjoterapii	D.W1	obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna, zaliczenie pisemne
W2	zasady diagnozowania oraz ogólne zasady i sposoby leczenia najczęstszych dysfunkcji narządu ruchu w zakresie: ortopedii i traumatologii, medycyny sportowej, reumatologii, neurologii, neurochirurgii oraz pediatrii, neurologii dziecięcej, w stopniu umożliwiającym racjonalne stosowanie środków fizjoterapii	D.W2	obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna, test, zaliczenie pisemne
Umiejętności – Student potrafi:			
U1	dobierać wyroby medyczne stosownie do rodzaju dysfunkcji i potrzeb pacjenta na każdym etapie rehabilitacji oraz poinstruować pacjenta, jak z nich korzystać	O.U5	obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna
U2	przeprowadzić szczegółowe badanie dla potrzeb fizjoterapii i testy funkcjonalne układu ruchu oraz zapisać i zinterpretować jego wyniki	D.U1	obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna
U3	dobierać – w zależności od stanu klinicznego i funkcjonalnego pacjenta – i prowadzić postępowanie fizjoterapeutyczne przed- i pooperacyjne u osób po rekonstrukcyjnych zabiegach ortopedycznych, w tym po zabiegach artroskopowych i po endoprotezoplastyce	D.U06	obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna
Kompetencje społeczne – Student jest gotów do:			
K1	prezentowania postawy promującej zdrowy styl życia, propagowania i aktywnego kreowania zdrowego stylu życia i promocji zdrowia w trakcie działań związanych z wykonywaniem zawodu i określania poziomu sprawności niezbędnego do wykonywania zawodu fizjoterapeuty	O.K1	obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna

TREŚCI PROGRAMOWE PRZEDMIOTU Z PODZIAŁEM NA FORMY ZAJĘĆ

Forma zajęć – WYKŁADY /ĆWICZENIA

W/ĆW	<p>I. Kończyna górna 1. Ręka, nadgarstek - Uszkodzenia w obrębie ręki (zwichnięcia, złamania kości śródrezcza i palców, uszkodzenia ścięgien). - Choroby ścięgien i pochewek. - Artroza stawów ręki. 2. Staw łokciowy i przedramię - Złamania części dalszej kości ramiennej i kości przedramienia. - Neuropatie uciskowe (Zespół rowka nerwu łokciowego). - Jałowe martwice (choroba Pannera). 3. Kompleks barkowy - Złamania części bliższej kości ramiennej. Złamania obojczyka. - Uszkodzenie stawu barkowo-obojczykowego. - Uszkodzenia głowy długiej mięśnia dwugłowego. - Uszkodzenia obrąbka stawu ramiennego typu SLAP (ang. superior labrum anterior-posterior). - Choroba zwyrodnieniowa stawu ramiennego. - Uszkodzenia splotu barkowego. Łopatka skrzydlata. Zaopatrzenie ortopedyczne, rodzaje ortez kończyn, stosowanie. Leczenie zakażeń w obrębie narządu ruchu. Nowotwory narządu ruchu. W1, W2, U1, U2, U3, K1, K2, K3 wykład, seminarium, zajęcia praktyczne Sylabusy 194 / 595 2. II. Kończyna dolna 1. Stopa i staw skokowy - Wrodzone zniekształcenia stóp. - Wady statyczne kończyn dolnych (stopa płaskokoślawą statyczna, stopa poprzecznie płaska statyczna). - Palce młotkowate i szponiaste. - Palec piąty szpotawy. - Złamania kości stępu. - Jałowe martwice kości stopy. Choroba Haglunda-Severa. - Metatarsalgia Mortona. 2. Podudzie i staw kolanowy - Uszkodzenia czynnych stabilizatorów stawu kolanowego. - Zapalenie błony maziowej i kałek. - Torbiel Bakera/ torbiele podkolanowe. - Entezopatie. - Choroba Hoffy. - Zwichnięcie rzepki. - Chondromalacja rzepki. - Jałowe martwice kości. Choroba Osgood-Schlattera. Choroba Blounta. 3. Staw biodrowy - Biodro trzaskające. - Zapalenie okołostawowe biodra. Zaopatrzenie ortopedyczne, rodzaje ortez kończyn, stosowanie. Leczenie zakażeń w obrębie narządu ruchu. Leczenie powikłań po zabiegach endoprotezoplastyki. Nowotwory narządu ruchu.</p> <p>CHOROBY, USZKODZENIA, PRZECIĄŻENIA I DYSFUNKCJE KRĘGOSŁUPA – CHARAKTERYSTYKA OBRAZU KLINICZNEGO, POSTĘPOWANIE FIZJOTERAPEUTYCZNE (CELE, ETAPY, METODY W LECZENIU ZACHOWAWCZYM I OPERACYJNYM): - Wady wrodzone. - Wady i odmiany rozwojowe kręgosłupa (kręgoszczelina, kręgozmyk, spondyloptoza). - Wady postawy ciała – wady kręgosłupa (plecy płaskie, okrągłe, wklęsło-wypukłe, skolioza). - Choroby krążka międzykręgowego (dyskoza). - Choroba zwyrodnieniowa kręgosłupa. Choroba Bastrupa. - Uszkodzenia kręgosłupa (złamania; zwichnięcia stawów międzykręgowych; uszkodzenia wyprostne kręgosłupa szyjnego; urazowe uszkodzenia rdzenia kręgowego, wstrząśnienia, stłuczenia, ucisk; prognoza po uszkodzeniach rdzenia kręgowego).</p>
------	--

NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

1. – Wykład - z prezentacją multimedialną
2. – Ćwiczenia – praca indywidualna i grupowa

3. – Ćwiczenia praktyczne z pacjentem

SPOSOBY I METODY OCENY (F – FORMUJĄCA, P – PODSUMOWUJĄCA)

F1. – Ocena przygotowania do zajęć
F2. – Ocena aktywności podczas zajęć
F3. – Ocena umiejętności pracy indywidualnej i grupowej
F4. – Ocena podsumowująca wiadomości zdobytych podczas ćwiczeń – kolokwium pisemne.
P1. – Ocena opanowania materiału będącego przedmiotem wykładu- egzamin testowy

LITERATURA OBOWIĄZKOWA

1. Kwolek A.: Rehabilitacja Medyczna. tom I i II, wyd. 2., Wydawnictwo Medyczne Urban & Partner, Wrocław 2011, 2013.
2. Gaździk T.: Ortopedia i traumatologia. (1, 2), PZWL 2010.
3. Backup K.: Testy kliniczne w badaniu kości, stawów, mięśni. PZWL 2007.
4. Milanowska K., Dega W.: Rehabilitacja Medyczna. Warszawa PZWL, wyd. 4., 2003.
5. R. Donatelli: „Rehabilitacja w sporcie”, Elsevier Urban & Partner, Wrocław 2011.
6. P. J. McMahon: ”Medycyna sportowa”, PZWL, Warszawa 2009.
7. A. Dziak, S. Tayara: ”Urazy i uszkodzenia w sporcie”, Wydawnictwo Kasper, Kraków 2000
8. L. Chaitow: ”Techniki energii mięśniowej”, Elsevier Urban & Partner, Wrocław 2011.
9. L. Chaitow: „Techniki rozluźnienia pozycyjnego”, Elsevier Urban & P

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA

1. Olszewski J.: Fizjoterapia w wybranych dziedzinach medycyny. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2011.
2. Petty N.J.: Badanie i ocena narządu ruchu. Elsevier Urban & Partner 2010.
3. Evjenth O., Gloeck C.; Lokalizacja objawów w obrębie kręgosłupa i kończyn. Wydawnictwo Rolewski 2002.
4. B. R. Mulligan:”Terapia Manualna”, Zdrowie dla Wszystkich, Kraków 2003
5. P. Richter, E. Hebggen : ” Punkty spustowe i łańcuchy mięśniowo-powięziowe w osteopatii i terapii manualnej”, wyd. Galaktyka, Łódź 2010
6. R. L. Schultz: „Nieskończona sieć. Anatomia powięzi w działaniu”, Virgo, Wydanie I, Warszawa 2009
7. Lephart SM. Fu FH. (Ed’s):” Proprioception and Neuromuscular Control in Joint Stability”, Human Kinetics, Illinois 2000

Nazwa przedmiotu: KLINICZNE PODSTAWY W GINEKOLOGII I POŁOŻNICTWIE	
Kierunek: FIZJOTERAPIA. Profil kształcenia: praktyczny	Kod przedmiotu: CHWFK3/FM
Poziom studiów: Jednolite magisterskie	Rok: III Semestr: 5
Forma zajęć: wykłady, ćwiczenia	Liczba punktów ECTS: 1

CELE PRZEDMIOTU

C1	Zdobycie wiedzy i umiejętności w zakresie planowania, prowadzenia i oceny efektów uprawiania fizjoterapeutycznego w ginekologii i położnictwie.
-----------	---

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

	Wiedza z zakresu anatomii, fizjologii oraz patologii zdobyta na wcześniejszych semestrach studiów.
	Umiejętność zachowania właściwych relacji z pacjentem, z jego rodziną oraz z najbliższym otoczeniem.

OPIS EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedza- student zna i rozumie			
W1	metody badania klinicznego i diagnostyki dodatkowej w zakresie badań stosowanych w ginekologii i położnictwie	D.W11	egzamin pisemny, obserwacja pracy studenta
W2	zasady diagnozowania oraz ogólne zasady i sposoby leczenia w najczęstszych chorobach w zakresie: kardiologii i kardiologii, pulmonologii, chirurgii, ginekologii i położnictwa, geriatric, psychiatrii, intensywnej terapii, onkologii i medycyny paliatywnej, w stopniu umożliwiającym racjonalne stosowanie środków fizjoterapii	D.W4	egzamin pisemny, obserwacja pracy studenta

W3	etiologię, patomechanizm, objawy i przebieg najczęstszych chorób w zakresie: kardiologii i kardiochirurgii, pulmonologii, chirurgii, ginekologii i położnictwa, geriatry, psychiatrii, intensywnej terapii, onkologii i medycyny paliatywnej, w stopniu umożliwiającym racjonalne stosowanie środków fizjoterapii	D.W3	egzamin pisemny, obserwacja pracy studenta
W4	problematykę z zakresu dyscypliny naukowej – nauki biologiczne w tym rozwój, budowę i funkcje organizmu człowieka w warunkach prawidłowych i patologicznych	O.W1	egzamin pisemny, obserwacja pracy studenta
W5	problematykę z zakresu dyscypliny naukowej – nauki medyczne w tym etiologię, patomechanizm, objawy i przebieg najczęstszych chorób	O.W2	egzamin pisemny, obserwacja pracy studenta
Umiejętności – Student potrafi:			
U1	instruować kobiety ciężarne w zakresie wykonywania ćwiczeń przygotowujących do porodu i w okresie połogu	D.U41	egzamin pisemny, obserwacja pracy studenta
U2	planować, dobierać i wykonywać zabiegi fizjoterapeutyczne po porodzie mające na celu likwidowanie niekorzystnych objawów, w szczególności ze strony układu krążenia, kostnowstawowego i mięśniowego	D.U40	obserwacja pracy studenta
U3	stosować Międzynarodową Klasyfikację Funkcjonowania, Niepełnosprawności i Zdrowia (International Classification of Functioning, Disability and Health, ICF)	D.U39	obserwacja pracy studenta
U4	wykonywać zabiegi fizjoterapeutyczne u osób z nietrzymaniem moczu oraz instruować je w zakresie wykonywania ćwiczeń w domu;	D.U42	obserwacja pracy studenta
U5	planować, dobierać – w zależności od stanu klinicznego i funkcjonalnego pacjenta – i wykonywać zabiegi z zakresu fizjoterapii kobiet po mastektomii, w tym – 210 – postępowanie w przypadku obrzęku limfatycznego i upośledzenia funkcji kończyny górnej;	D.U46	obserwacja pracy studenta
U6	planować, dobierać i modyfikować programy rehabilitacji pacjentów z różnymi dysfunkcjami narządu ruchu oraz chorobami wewnętrznymi w zależności od stanu klinicznego, funkcjonalnego i psychicznego (poznawczo-emocjonalnego) chorego, jego potrzeb oraz potrzeb opiekunów faktycznych	D.U49	obserwacja pracy studenta
Kompetencje społeczne – Student jest gotów do:			

K1	przestrzegania praw pacjenta i zasad etyki zawodowej	O.K4	obserwacja pracy studenta
K2	prezentowania postawy promującej zdrowy styl życia, propagowania i aktywnego kreowania zdrowego stylu życia i promocji zdrowia w trakcie działań związanych z wykonywaniem zawodu i określania poziomu sprawności niezbędnego do wykonywania zawodu fizjoterapeuty	O.K3	obserwacja pracy studenta
K3	korzystania z obiektywnych źródeł informacji	O.K6	obserwacja pracy studenta

PROGRAMOWE PRZEDMIOTU Z PODZIAŁEM NA FORMY ZAJĘĆ

Forma zajęć – WYKŁADY / ĆWICZENIA

W/ĆW	<p>Rola fizjoterapeuty w opiece okołokoncepcyjnej – wprowadzenie do przedmiotu.</p> <p>Wpływ stylu życia na płodność i wybrane choroby kobiet.</p> <p>Wpływ stylu życia na wybrane choroby kobiet w okresie ciąży.</p> <p>Wpływ stylu życia na wybrane patologie ciąży.</p> <p>Zespoły/objawy bólowe występujące w położnictwie i ginekologii w kontekście pracy fizjoterapeutycznej.</p> <p>Zaburzenia miesiączkowania – wyzwanie dla współczesnej fizjoterapii.</p> <p>Ginekologia operacyjna – wprowadzenie.</p> <p>Zrosty pooperacyjne i blizny – wyzwania dla fizjoterapii uroginekologicznej.</p> <p>Zaburzenia uroginekologiczne – zaparcia, hemoroidy, nietrzymanie stolca.</p> <p>Czy zaburzenia dna miednicy to tylko problemy kobiet? –</p> <p>Analiza współzależności pomiędzy układem rodny a układem kostno - mięśniowym w organizmie kobiety i wynikające z tego przesłanki do pracy fizjoterapeutycznej.</p> <p>Metody i zasady oddziaływania na mięśnie krocza w czasie ciąży i porodu. I. Rozwój metod rehabilitacji w ginekologii i położnictwie. Korzyści psychoprofilaktyki porodowej - analiza stosowanych metod postępowania w czasie porodu naturalnego. Poród w wodzie.</p> <p>Rodzaje metod fizjoterapeutycznych stosowanych przed i po zabiegach operacyjnych w położnictwie i ginekologii..</p> <p>Zasady postępowania fizjoterapeutycznego w wybranych zaburzeniach miesiączkowania. Zaburzenia miesiączkowania u sportswomenek. Podstawy fizjoterapii w ginekologii i położnictwie w praktyce klinicznej - podsumowanie wiadomości</p> <p>Fizjologiczne aspekty stosowania fizjoterapii w okresie ciąży (I trymestr) na podstawie przemian ogólnoustrojowych zachodzących w organizmie kobiety w tym czasie.</p> <p>Fizjologiczne aspekty stosowania fizjoterapii w okresie ciąży (II, III trymestr) na podstawie przemian ogólnoustrojowych zachodzących w organizmie kobiety w tym czasie.</p> <p>Mięśnie dna miednicy – różnice pomiędzy kobietami i mężczyznami i wynikające z tego konsekwencje dla zdrowia kobiety.</p> <p>Podstawowe działania fizjoterapeutyczne w profilaktyce zaburzeń dysfunkcji w zakresie dna miednicy.</p> <p>Przebieg porodu siłami natury w kontekście działań fizjoterapeutycznych.</p> <p>Przebieg porodu operacyjnego w kontekście działań fizjoterapeutycznych.</p> <p>Fizjologiczne aspekty stosowania fizjoterapii w okresie połogu na podstawie przemian ogólnoustrojowych zachodzących w organizmie kobiety w tym czasie.</p> <p>Rola metod fizjoterapeutycznych w zapobieganiu i leczeniu wybranych powikłań połogowych.</p> <p>Fizjoterapia uroginekologiczna – wprowadzenie.</p> <p>Fizjoterapia uroginekologiczna - niewydolność przepony moczowo - płciowej - przyczyny, objawy i skutki - nietrzymanie moczu, obniżenie narządu rodowego.</p>
------	---

	<p>Rozwój metod fizjoterapeutycznych wykorzystywanych w położnictwie. Poród w wodzie. Szkola rodzenia – założenia, program, organizacja. Podstawy fizjoterapii w ginekologii i położnictwie w praktyce klinicznej</p>
--	---

NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

1. – Wykłady: wykłady z prezentacją multimedialną.
2. – Ćwiczenia: praca z pacjentem na oddziale chirurgicznym.

SPOSOBY I METODY OCENY (F – FORMUJĄCA, P – PODSUMOWUJĄCA)

F1. – ocena aktywności podczas zajęć.
F2. – ocena z przygotowania do zajęć.
F3. – ocena pracy z pacjentem na oddziale chirurgicznym
F4. – ocena z opanowania materiału będącego przedmiotem ćwiczeń – kolokwium pisemne.
P1. – ocena z opanowania całego materiału – egzamin.

LITERATURA OBOWIĄZKOWA

1. Olszewski W. (1979) Kompendium postępowania w okresie przed i pooperacyjnym w chirurgii ogólnej. PZWL Warszawa
2. Kwolek A. (red.) . Rehabilitacja medyczna. Elsevier Urban & Partner. Wrocław

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA

1. Głuszak S., Chirurgia. Podręcznik dla studentów Wydziału Nauk o Zdrowiu, Wyd. Lublin 2008
2. Szulc R. (red.) . Usprawnianie lecznicze krytycznie chorych. Urban&Partner, Wrocław 2001

Nazwa przedmiotu: KLINICZNE PODSTAWY W KARDIOLOGII I KARDIOCHIRURGII	
Kierunek: FIZJOTERAPIA Profil kształcenia: praktyczny	Kod przedmiotu: CHWFK1/FM
Poziom studiów: Jednolite magisterskie	Rok: II Semestr: 3
Forma zajęć: wykłady, ćwiczenia	Liczba punktów ECTS: 2

CELE PRZEDMIOTU

C1	Zaznajomienie studentów z zadaniami i celem rehabilitacji kardiologicznej.
C2	Zaznajomienie studentów z metodami usprawniania chorobach kardiologicznych leczonych zachowawczo, inwazyjnie, z zastosowaniem elektroterapii oraz po zabiegach operacyjnych.
C3	Zapoznanie z metodami oceny aktywności ruchowej pacjenta kardiologicznego.

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

	Wiedza z zakresu: anatomii prawidłowej człowieka dotycząca głównie układu sercowo-naczyniowego, fizjologii i patofizjologii, kinezyterapii, fizykoterapii i klinicznych podstaw fizjoterapii.
	Umiejętność przeprowadzanie podstawowych badań diagnostycznych takich jak pomiar ciśnienia tętniczego krwi oraz tętna.
	Umiejętność wykonywania ćwiczeń usprawniających i stosowania metod fizjoterapeutycznych w rehabilitacji pacjentów, z uwzględnieniem przeciwwskazań do ich wykonania.
	Zrozumienie problemów pacjenta związanych z chorobą i niepełnosprawnością.

OPIS EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedza- student zna i rozumie			
W1	wskazania i przeciwwskazania do wykonywania zabiegów z zakresu fizykoterapii i masażu, kinezyterapii i terapii manualnej oraz specjalnych metod fizjoterapii	O.W6	egzamin pisemny
W2	zalecenia do stosowania fizjoterapii w określonych stanach chorobowych	O.W7	egzamin pisemny

W3	zagadnienia związane z kształtowaniem, podtrzymywaniem i przywracaniem sprawności oraz wydolności osobom w różnym wieku, w tym osobom starszym, utraconej lub obniżonej wskutek różnych chorób lub urazów, a także zasady promocji zdrowia – w stopniu zaawansowanym	O.W11	egzamin pisemny
W4	ogólne zasady podmiotowego i przedmiotowego badania kardiologicznego, neurologicznego, ortopedycznego i geriatrycznego	D.W6	egzamin pisemny
W5	etiologię, patomechanizm, objawy i przebieg najczęstszych chorób w zakresie: kardiologii i kardiochirurgii, pulmonologii, chirurgii, ginekologii i położnictwa, geriatry, psychiatrii, intensywnej terapii, onkologii i medycyny paliatywnej, w stopniu umożliwiającym racjonalne stosowanie środków fizjoterapii	D.W3	egzamin pisemny
Umiejętności – Student potrafi:			
U1	wykonywać zabiegi z zakresu fizykoterapii, kinezyterapii, masażu i terapii manualnej oraz specjalnych metod fizjoterapii	O.U1	egzamin pisemny
U2	kontrolować efekty postępowania fizjoterapeutycznego	O.U4	egzamin pisemny
U3	tworzyć, weryfikować i modyfikować programy fizjoterapii osób z różnymi dysfunkcjami, w tym osób starszych, stosownie do ich stanu klinicznego i funkcjonalnego, a także w ramach procesu kompleksowej rehabilitacji	O.U3	egzamin pisemny
U4	planować, dobierać – w zależności od stanu klinicznego i funkcjonalnego pacjenta – i wykonywać zabiegi z zakresu fizjoterapii u pacjentów z niewydolnością serca, nadciśnieniem, chorobą niedokrwienną serca, po zawale serca, zaburzeniami rytmu serca i nabytymi wadami serca	D.U29	egzamin pisemny
U5	planować, dobierać – w zależności od stanu klinicznego i funkcjonalnego pacjenta – i wykonywać zabiegi z zakresu fizjoterapii u pacjentów zakwalifikowanych do operacji serca, po zabiegach kardiochirurgicznych, z wszczepionym stymulatorem serca oraz po leczeniu metodami kardiologii interwencyjnej	D.U30	egzamin pisemny

U6	instruować pacjenta w zakresie wykonywania ćwiczeń oddechowych i technik relaksacyjnych w fizjoterapii kardiologicznej	D.U31	egzamin pisemny
U7	instruować pacjenta z chorobami układu krążenia w zakresie wykonywania ćwiczeń ruchowych w domu oraz aktywności fizycznej, jako prewencji wtórnej	D.U32	egzamin pisemny
Kompetencje społeczne – Student jest gotów do:			
K1	prezentowania postawy promującej zdrowy styl życia, propagowania i aktywnego kreowania zdrowego stylu życia i promocji zdrowia w trakcie działań związanych z wykonywaniem zawodu i określania poziomu sprawności niezbędnego do wykonywania zawodu fizjoterapeuty	O.K3	egzamin pisemny

TREŚCI PROGRAMOWE PRZEDMIOTU Z PODZIAŁEM NA FORMY ZAJĘĆ

Forma zajęć – WYKŁADY / ĆWICZENIA

W/ĆW	<p>Przygotowanie do pracy fizjoterapeutycznej z pacjentami, u których występują lub współwystępują choroby układu krążenia.</p> <p>Przygotowanie do udziału w ćwiczeniach klinicznych z zakresu fizjoterapii i rehabilitacji osób z chorobami układu krążenia.</p> <p>W trakcie zajęć studenci zapoznają się z następującymi zagadnieniami: Niewydolność krążenia, niewydolność serca – patofizjologia, przebieg i objawy, konsekwencje, postępowanie. Nadciśnienie tętnicze – patofizjologia, przebieg i objawy, konsekwencje. Patogeneza, obraz kliniczny i leczenie wad serca. Wysiłek fizyczny a czynność układu krążenia. Choroba niedokrwienna serca – patogeneza, postacie kliniczne, leczenie. Miażdżycy tętnic kkd. Zapalenia serca. Kardiomiopatie. Zapalenia osierdzia. Tętniak aorty. Analiza EKG. Zaburzenia przewodzenia i zaburzenia rytmu serca. Choroba zakrzepowo-zatorowa. Badanie pacjenta dla potrzeb rehabilitacji kardiologicznej. Rola prób wysiłkowych w rehabilitacji kardiologicznej. Miary intensywności wysiłku stosowane w rehabilitacji kardiologicznej. Ryzyko wystąpienia zdarzeń sercowych. Psychospołeczne uwarunkowania chorób serca. Prewencja pierwotna i wtórna chorób układu krążenia – znaczenie aktywności fizycznej.</p>
------	--

NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

1. – wykład z prezentacją multimedialną
2. – ćwiczenia – prelekcja, pokaz, omówienie oraz wykonywanie badań i testów,
3. – ćwiczenia - zasady wykonywania ćwiczeń usprawniających w chorobach kardiologicznych

SPOSOBY I METODY OCENY (F – FORMUJĄCA, P – PODSUMOWUJĄCA)

F1. – ocena z przygotowania aktywności podczas ćwiczeń
F2. – ocena z umiejętnego doboru metod fizjoterapeutycznych w oparciu o stan kliniczny pacjenta kardiologicznego.
F3. – ocena ze znajomości postępowania fizjoterapeutycznego po zabiegach kardiochirurgicznych
F4. – ocena z stopnia opanowania materiału prezentowanego podczas ćwiczeń – kolokwium pisemne

P1. – ocena z opanowania materiału nauczania będącego przedmiotem wykładu - egzamin

LITERATURA OBOWIĄZKOWA

1. Bromboszcz J. Dylewicz P (red.) : Rehabilitacja kardiologiczna stosowanie ćwiczeń fizycznych. ELIPSA-JAIM. Kraków 2005.
2. Kokot F. : Choroby wewnętrzne. Tom 1-2. PZWL Warszawa
3. Szczeklik A. : Choroby wewnętrzne. Tom 1-2 Medycyna Praktyczna Kraków 2005
4. Nowak Z.: Badania czynnościowe w diagnostyce choroby niedokrwiennej serca. AWF Katowice 2002
5. Kucio C., Nowak Z.: Trening fizyczny w wybranych chorobach narządów wewnętrznych. Dlaczego ? Jak ? AWF Katowice 2011
6. Kuch M., Janiszewski M., Mamcarz A.: Rehabilitacja kardiologiczna, Wyd. Medical Education. Warszawa 2014
7. Barnes M., Ward A., Opara J.: Podręcznik rehabilitacji medycznej. Urban & Partner Wrocław 2007
8. Zembala M.: Chirurgia naczyń wieńcowych. PZWL 2002.
9. Rudnicki J. : Zasady rehabilitacji po zawale serca i operacjach serca. W: „Rehabilitacja medyczna” (red.) Kwolek, Wrocław 2003

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA

1. Braunwald E, Goldman L. :Kardiologia (red G. Opolski). Urban i Partner. Wrocław 2005
2. Szczeklika – Podręcznik chorób wewnętrznych. Wyd. Medycyna Praktyczna 2016
3. Nowak Z.: Zawał serca diagnostyka, leczenie i rehabilitacja. AWF Katowice 2003.
4. Kompleksowa rehabilitacja kardiologiczna.: Stanowisko Komisji d/s opracowania standardów rehabilitacji kardiologicznej, PLK Folia Cardiologia 2004.

Nazwa przedmiotu: KLINICZNE PODSTAWY W NEUROLOGII I NEUROCHIRURGII	
Kierunek: FIZJOTERAPIA Profil kształcenia: praktyczny	Kod przedmiotu: CHWFK1/FM
Poziom studiów: Jednolite magisterskie	Rok: II Semestr: 2

Forma zajęć: wyklady, ćwiczenia

CELE PRZEDMIOTU

C1	Praca z pacjentem neurologicznym i neurochirurgicznym na oddziale szpitalnym oraz na sali gimnastycznej
-----------	---

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

	Wiedza z zakresu: anatomii prawidłowej człowieka
	Umiejętność wykonywania ćwiczeń usprawniających i stosowania metod fizjoterapeutycznych w rehabilitacji pacjentów, z uwzględnieniem przeciwwskazań do ich wykonania.
	Zrozumienie problemów pacjenta związanych z chorobą i niepełnosprawnością.

OPIS EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedza- student zna i rozumie			
W1	zagadnienia związane z kształtowaniem, podtrzymywaniem i przywracaniem sprawności oraz wydolności osobom w różnym wieku, w tym osobom starszym, utraconej lub obniżonej wskutek różnych chorób lub urazów, a także zasady promocji zdrowia – w stopniu zaawansowanym	O.W11	egzamin pisemny
W2	zasady postępowania z pacjentem: nieprzytomnym, po urazie wielomiejscowym i wielonarządowym, z uszkodzeniem kręgosłupa i rdzenia kręgowego, kończyny górnej i kończyny dolnej, w zakresie bezpiecznego stosowania metod fizjoterapii	D.W5	egzamin pisemny
Umiejętności – Student potrafi:			
U1	wykonywać zabiegi z zakresu fizykoterapii, kinezyterapii, masażu i terapii manualnej oraz specjalnych metod fizjoterapii	O.U1	egzamin pisemny
U2	zastosować działania ukierunkowane na edukację zdrowotną, promocję zdrowia, profilaktykę niepełnosprawności, a także pierwotną i wtórną profilaktykę chorób	O.U7	egzamin pisemny

U3	wykazać wysoką sprawność fizyczną niezbędną do poprawnego demonstrowania i wykonywania zabiegów z zakresu kinezyterapii, masażu i terapii manualnej oraz stosowania metod specjalnych u osób z różnymi chorobami, dysfunkcjami oraz z różnym rodzajem i stopniem niepełnosprawności	O.U8	egzamin pisemny
U4	inspirować inne osoby do uczenia się oraz podejmowania aktywności fizycznej	O.U10	egzamin pisemny
U5	wykorzystywać wiedzę w zakresie racjonalizacji i optymalizacji fizjoterapii, także współpracując w zespole terapeutycznym	O.U13	egzamin pisemny
U6	dokonać oceny stanu układu ruchu człowieka w warunkach statyki i dynamiki (badanie ogólne, odcinkowe, miejscowe), przeprowadzić analizę chodu oraz zinterpretować uzyskane wyniki	D.U3	Odpowiedz praktyczna
U7	układać pacjenta w łóżku oraz wykonywać kinezyterapię w łóżku u pacjentów z uszkodzeniem układu nerwowego, wykonywać pionizację i naukę chodzenia, a także prowadzić reedukację ruchową kończyny górnej u osób po udarach mózgu	D.U15	Odpowiedz praktyczna
U8	instruować pacjentów z chorobami neurologicznymi w zakresie wykonywania ćwiczeń w domu, sposobu posługiwania się wyrobami medycznymi oraz wykorzystywania przedmiotów użytku codziennego w celach terapeutycznych	D.U16	Odpowiedz praktyczna
U9	planować, dobierać – w zależności od stanu klinicznego i funkcjonalnego pacjenta – i wykonywać zabiegi z zakresu fizjoterapii u osób z objawami uszkodzenia pnia mózgu, mózdzku i kresomózgowia, ze szczególnym uwzględnieniem udaru mózgu, parkinsonizmu, chorób demielinizacyjnych oraz zabiegi z zakresu fizjoterapii u osób po złamaniach kręgosłupa z porażeniami, a także prowadzić postępowanie ukierunkowane na łagodzenie zaburzeń troficznych i wydalniczych, pionizację i naukę chodzenia lub poruszania się na wózku osób po urazach kręgosłupa	D.U13	Test
U10	planować, dobierać – w zależności od stanu klinicznego i funkcjonalnego pacjenta – i wykonywać zabiegi z zakresu fizjoterapii u osób po uszkodzeniach nerwów obwodowych, w polineuropatiach, w chorobach o podłożu nerwowo-mięśniowym, w chorobach pierwotnie mięśniowych oraz w różnych zespołach bólowych	D.U14	Test
U11	przeprowadzić badanie neurologiczne dla potrzeb fizjoterapii i testy funkcjonalne przydatne w fizjoterapii neurologicznej, w tym ocenę napięcia mięśniowego, kliniczną ocenę spastyczności oraz ocenę na poziomie funkcji ciała i aktywności, w szczególności za pomocą skal	D.U5	Test

	klinicznych, a także zinterpretować ważniejsze badania dodatkowe (obrazowe i elektrofizjologiczne);		
U12	planować, dobierać – w zależności od stanu klinicznego i funkcjonalnego pacjenta – i wykonywać zabiegi z zakresu fizjoterapii u osób z objawami uszkodzenia pnia – 207 – mózgu, mózdzku i kresomózgowia, ze szczególnym uwzględnieniem udaru mózgu, parkinsonizmu, chorób demielinizacyjnych oraz zabiegi z zakresu fizjoterapii u osób po złamaniach kręgosłupa z porażeniami, a także prowadzić postępowanie ukierunkowane na łagodzenie zaburzeń troficzných i wydalniczych, pionizację i naukę chodzenia lub poruszania się na wózku osób po urazach kręgosłupa	D.U13	Egzamin ustny
U13	układać pacjenta w łóżku oraz wykonywać kinezyterapię w łóżku u pacjentów z uszkodzeniem układu nerwowego, wykonywać pionizację i naukę chodzenia, a także prowadzić reedukację ruchową kończyny górnej u osób po udarach mózgu;	D.U15	Egzamin ustny
U14	instruować pacjentów z chorobami neurologicznymi w zakresie wykonywania ćwiczeń w domu, sposobu posługiwania się wyrobami medycznymi oraz wykorzystywania przedmiotów użytku codziennego w celach terapeutycznych;	D.U16	Egzamin ustny
Kompetencje społeczne – Student jest gotów do:			
K1	nawiązania i utrzymania pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych	O.K1	obserwacja
K2	wykonywania zawodu, będąc świadomym roli, jaką fizjoterapeuta pełni na rzecz społeczeństwa, w tym społeczności lokalnej	O.K2	obserwacja
K3	przestrzegania praw pacjenta i zasad etyki zawodowej	O.K3	obserwacja
K4	wdrażania zasad koleżeństwa zawodowego i współpracy w zespole specjalistów, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym	O.K4	obserwacja

TRZĘCI PROGRAMOWE PRZEDMIOTU Z PODZIAŁEM NA FORMY ZAJĘĆ

Forma zajęć – WYKŁADY /ĆWICZENIA

W/ĆW	<p>Ośrodkowy i obwodowy neuron ruchowy /umiejscowienie, objawy uszkodzenia. Zaburzenia ruchowe wywołane uszkodzeniem dróg korowo-rdzeniowych i obwodowego neuronu ruchowego /porażenia spastyczne, wiotkie/.</p> <p>Reprezentacja ruchowa w korze mózgu. Lokalizacja niedowładów w zależności od poziomu uszkodzenia drogi korowo-rdzeniowej i obwodowego neuronu ruchowego.</p> <p>Zaburzenia ruchowe wywołane uszkodzeniem układu pozapiramidowego. Zaburzenia ruchowe wywołane uszkodzeniem mózdzku.</p> <p>Czucie i zaburzenia czucia. Rodzaje czucia, drogi czucia - przebieg. Objawy uszkodzenia dróg czuciowych. Objawy uszkodzenia dróg czuciowych na różnych poziomach.</p> <p>Porównanie ataksji tylnosnurowej i mózdkowej.</p> <p>Czuciowe unerwienie obwodowe i korzonkowe.</p> <p>Podstawowe pojęcia używane w neurologii klinicznej: niedowład, porażenie, (monoplegia, hemiplegia, paraplegia, tetraplegia), ataksja, ruchy mimowolne, drżenie spoczynkowe, drżenie zamiarowe, spastyczność, plastyczność, wiotkość.</p> <p>Porażenie ośrodkowe a obwodowe nerwu twarzowego. Zespół opuszkowy i rzekomopuszkowy.</p> <p>Mowa i jej zaburzenia: afazja, dysartria. Zaburzenia wyższych czynności psychicznych: apraksja, agnozja. Droga wzrokowa, objawy uszkodzenia drogi wzrokowej. Pęcherz neurogeny.</p> <p>Elementy badania neurologicznego: poszukiwanie objawów klinicznych reprezentujących uszkodzenia poszczególnych struktur ośrodkowego i obwodowego układu nerwowego.</p> <p>Teoretyczne poznanie elementów badania neurologicznego: wywiad, badanie zakresu ruchów w stawach, badanie siły mm, ocena napięcia mm, badanie czucia, badanie zborności ruchów, badanie odruchów fizjologicznych i patologicznych /Babińskiego, Rossolimo, Oppenheima/, próba Romberga, ocena chodu i rodzaje zaburzeń chodu w chorobach układu nerwowego, objawy rozciągowe/ objaw Laseque'a, objaw Mackiewicza, objaw Fajersztajna- Krzemickiego, objaw Bikelesa/, objawy oponowe /sztywność karku, Brudzińskiego, Kerniga/.</p> <p>Patofizjologia krążenia mózgowego. Regulacja przepływu krwi przez mózg, budowa anatomiczna koła tętniczego mózgu, krążenie oboczne, zespoły tętnic mózgowych. Udar mózgu: czynniki ryzyka, etiopatogeneza, podziały udarów, rodzaje udaru, przebieg, objawy kliniczne udaru. Tętniak, naczyniak, krwotok podpajęczynówkowy.</p> <p>Guzy mózgu / nowotwory mózgu /, objawy kliniczne.</p> <p>Wgłobienia, wklinowacenia. Zaburzenia wyższych czynności psychicznych.</p> <p>Urazy mózgu. Wstrząśnienie mózgu, stłuczenie mózgu, obrzęk pourazowy, zranienie mózgu, objawy kliniczne. Krwiał nadtwardówkowy, krwiał podtwardówkowy</p> <p>1. Choroba Parkinsona. Zespół parkinsonowski. Etiologia, objawy kliniczne /wczesne i późne/.</p>
------	---

2. Choroby i uszkodzenia rdzenia kręgowego. Zespoły uszkodzeń rdzenia. Charakter i rozległość porażień w zależności od poziomu uszkodzenia rdzenia. Urazy rdzenia kręgowego. Guzy kanału kręgowego. Choroby uszkadzające rdzeń poprzecznie: jamistość rdzenia, rozmiękanie rdzenia, poprzeczne zapalenie rdzenia. Patologia uszkodzeń rdzenia.

Choroby rdzenia układowe i wybiórcze: choroba neuronu ruchowego (MND, stwardnienie boczne zanikowe, SLA); zwyrodnienie sznurowe.

Choroby ośrodkowego układu nerwowego: Stwardnienie rozsiane - etiopatogeneza, przebieg, postacie, objawy kliniczne, rokowanie.

Rwa kulszowa, rwa udowa, rwa barkowa. Przyczyny, objawy kliniczne, okresy choroby.

Zespoły uszkodzenia nerwu obwodowego. Polineuropatie, zespół Guillain - Barre: przyczyny, objawy kliniczne. Uszkodzenie nerwu twarzowego: przyczyny, objawy kliniczne. Porażenie ośrodkowe a obwodowe nerwu twarzowego.

Przyczyny uszkodzenia splotu ramiennego, lędźwiowego i krzyżowego oraz nerwów obwodowych kończyny górnej i dolnej, objawy kliniczne.

Choroby mięśni - objawy kliniczne, przebieg.

Zaliczenie ćwiczeń i semestru

NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

1. – wykład z prezentacją multimedialną
2. – ćwiczenia – prelekcja, pokaz, omówienie oraz wykonywanie badań i testów,
3. – ćwiczenia - zasady wykonywania ćwiczeń usprawniających w chorobach kardiologicznych

SPOSOBY I METODY OCENY (F – FORMUJĄCA, P – PODSUMOWUJĄCA)

F1. – ocena z przygotowania aktywności podczas ćwiczeń
F2. – ocena z umiejętnego doboru metod fizjoterapeutycznych w oparciu o stan kliniczny pacjenta kardiologicznego.
F3. – ocena ze znajomości postępowania fizjoterapeutycznego po zabiegach kardiochirurgicznych
F4. – ocena z stopnia opanowania materiału prezentowanego podczas ćwiczeń – kolokwium pisemne
P1. – ocena z opanowania materiału nauczania będącego przedmiotem wykładu - egzamin

LITERATURA OBOWIĄZKOWA

1. Prusiński A.: Neurologia praktyczna, PZWL Warszawa 20112. Kwolek A. (red.): Fizjoterapia w neurologii i neurochirurgii, PZWL Warszawa 20123. Jakimowicz W.: Neurologia kliniczna w zarysie, PZWL Warszawa 19874. Fuller G.: Badanie neurologiczne – to proste, Urban&Partner Wrocław 20085. Członkowska A., Członkowski A. (red): Diagnostyka i leczenie w neurologii, Warszawa 1992

Nazwa przedmiotu:

KLINICZNE PODSTAWY W REUMATOLOGII

Kierunek: **FIZJOTERAPIA**
Profil kształcenia: **praktyczny**

Kod przedmiotu:
PKF2/FM

Poziom studiów: Jednolite magisterskie	Rok: II Semestr: 3
Forma zajęć: wyklady, ćwiczenia	Liczba punktów ECTS: 1

CELE PRZEDMIOTU

C1	Zdobycie wiedzy klinicznej, teoretycznej i praktycznej z reumatologii w zakresie etiologii i patologii schorzeń reumatoidalnych.
C2	Znajomość metod diagnostyki klinicznej w tym badania fizykalnego, zastosowania · badań dodatkowych oraz prawidłowej interpretacji wyników.
C3	Opanowanie teoretycznych podstaw w zakresie leczenia zachowawczego, operacyjnego, metod leczenia czynnościowego, oceny wyników leczenia oraz zagrożenia i profilaktyki występowania oraz rodzajów powikłań na każdym etapie leczenia.

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

Znajomość podstaw z zakresu anatomii, fizjologii, biologii medycznej, biofizyki, biomechaniki i patologii ogólnej.
--

OPIS EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedza- student zna i rozumie			
W1	zalecenia do stosowania fizjoterapii w określonych stanach chorobowych	O.W7	test

W2	zasady działania wyrobów medycznych i zasady ich stosowania w leczeniu osób z różnymi chorobami i dysfunkcjami, w tym osób starszych, w różnych warunkach	O.W8	test
W3	zagadnienia związane z kształtowaniem, podtrzymywaniem i przywracaniem sprawności oraz wydolności osobom w różnym wieku, w tym osobom starszym, utraconej lub obniżonej wskutek różnych chorób lub urazów, a także zasady promocji zdrowia – w stopniu zaawansowanym	O.W11	test
W4	etyczne, prawne i społeczne uwarunkowania wykonywania zawodu fizjoterapeuty	O.W13	test
W5	etiologię, patomechanizm, objawy i przebieg dysfunkcji narządu ruchu w zakresie: ortopedii i traumatologii, medycyny sportowej, reumatologii, neurologii i neurochirurgii oraz pediatrii, neurologii dziecięcej, w stopniu umożliwiającym racjonalne stosowanie środków fizjoterapii	D.W1	test
W6	zasady diagnozowania oraz ogólne zasady i sposoby leczenia najczęstszych dysfunkcji narządu ruchu w zakresie: ortopedii i traumatologii, medycyny sportowej, reumatologii, neurologii, neurochirurgii oraz pediatrii, neurologii dziecięcej, w stopniu umożliwiającym racjonalne stosowanie środków fizjoterapii	D.W2	test
W7	zagrożenia związane z hospitalizacją osób starszych	D.W13	test
W8	założenia i zasady Międzynarodowej Klasyfikacji Funkcjonowania, Niepełnosprawności i Zdrowia (International Classification of Functioning Disability and Health, ICF)	D.W16	test
W9	mechanizm działania czynników fizykalnych na organizm człowieka oraz oddziaływanie zabiegów fizykalnych w leczeniu osób z różnymi chorobami i dysfunkcjami, w tym osób starszych, w różnych warunkach	O.W5	test
W10	wskazania i przeciwwskazania do wykonywania zabiegów z zakresu fizykoterapii i masażu, kinezyterapii i terapii manualnej oraz specjalnych metod fizjoterapii	O.W6	test
Umiejętności – Student potrafi:			

U1	kontrolować efekty postępowania fizjoterapeutycznego	O.U4	test
U2	dobierać wyroby medyczne stosownie do rodzaju dysfunkcji i potrzeb pacjenta na każdym etapie rehabilitacji oraz poinstruować pacjenta, jak z nich korzystać	O.U5	test
U3	przeprowadzić szczegółowe badanie dla potrzeb fizjoterapii i testy funkcjonalne układu ruchu oraz zapisać i zinterpretować jego wyniki	D.U1	test
U4	dokonać oceny stanu układu ruchu człowieka w warunkach statyki i dynamiki (badanie ogólne, odcinkowe, miejscowe), przeprowadzić analizę chodu oraz zinterpretować uzyskane wyniki	D.U3	test
U5	przeprowadzić testy funkcjonalne przydatne w reumatologii, takie jak ocena stopnia uszkodzenia stawów i ich deformacji, funkcji ręki oraz lokomocji u pacjentów z chorobami reumatologicznymi	D.U8	test
U6	wykonywać pionizację i naukę chodzenia pacjentów z chorobami reumatologicznymi, a także usprawnianie funkcjonalne ręki w chorobie reumatoidalnej	D.U10	test
U7	Instruować pacjentów z chorobami reumatologicznymi w zakresie wykonywania ćwiczeń w domu, sposobu posługiwania się wyrobami medycznymi, w tym poprawiającymi funkcję chwytą	D.U11	test
U8	stosować zasady prawidłowej komunikacji z pacjentem oraz komunikować się z innymi członkami zespołu terapeutycznego	D.U47	test

U9	zastosować działania ukierunkowane na edukację zdrowotną, promocję zdrowia, profilaktykę niepełnosprawności, a także pierwotną i wtórną profilaktykę chorób	O.U7	test
U10	interpretować wyniki badań czynnościowych oraz przeprowadzać testy funkcjonalne niezbędne do doboru środków fizjoterapii i interpretować ich wyniki	O.U2	test
U11	wykazać wysoką sprawność fizyczną niezbędną do poprawnego demonstrowania i wykonywania zabiegów z zakresu kinezyterapii, masażu i terapii manualnej oraz stosowania metod specjalnych u osób z różnymi chorobami, dysfunkcjami oraz z różnym rodzajem i stopniem niepełnosprawności	O.U8	test
U12	przeprowadzić analizę biomechaniczną z zakresu prostych i złożonych ruchów człowieka w warunkach prawidłowych i w dysfunkcjach układu ruchu	D.U2	test
U13	stosować Międzynarodową Klasyfikację Funkcjonowania, Niepełnosprawności i Zdrowia (International Classification of Functioning, Disability and Health, ICF)	D.U39	test
Kompetencje społeczne – Student jest gotów do:			
K1	nawiązania i utrzymania pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych	O.K1	test
K2	wykonywania zawodu, będąc świadomym roli, jaką fizjoterapeuta pełni na rzecz społeczeństwa, w tym społeczności lokalnej	O.K2	test
K3	prezentowania postawy promującej zdrowy styl życia, propagowania i aktywnego kreowania zdrowego stylu życia i promocji zdrowia w trakcie działań związanych z wykonywaniem zawodu i określania poziomu sprawności niezbędnego do wykonywania zawodu fizjoterapeuty	O.K3	test
K4	przestrzegania praw pacjenta i zasad etyki zawodowej	O.K4	test

K5	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń, dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	O.K5	test
K6	korzystania z obiektywnych źródeł informacji	O.K6	test
K7	formułowania opinii dotyczących różnych aspektów działalności zawodowej	O.K8	test
K8	przyjęcia odpowiedzialności związanej z decyzjami podejmowanymi w ramach działalności zawodowej, w tym w kategoriach bezpieczeństwa własnego i innych osób	O.K9	test

TREŚCI PROGRAMOWE PRZEDMIOTU Z PODZIAŁEM NA FORMY ZAJĘĆ

Forma zajęć – WYKŁADY	
W	Ogólna fizjopatologia i symptomatologia chorób narządu ruchu. Klasyfikacja chorób reumatycznych. Zapalenie – ból – obrzęk – zaburzenia immunologiczne – zaburzenia metaboliczne – zaburzenia naczyniowe. Reumatoidalne zapalenie stawów. Zesztywniające Zapalenie Stawów Kręgosłupa. Spondyloartropatie seronegatywne. Toczeń rumieniowaty układowy i zespoły zbliżone. Twardzina układowa i inne układy choroby tkanki łącznej Układowe zapalenie naczyń Choroba zwyrodnieniowa stawów. Choroby infekcyjne narządu ruchu. Choroby kości. Osteoporoza. Zaburzenia gospodarki wapniowo – fosforanowej. Dolegliwości bólowe w zespołach metabolicznych. Dna i inne krystalopatie Choroby mięśni. Regionalne zespoły bólowe. Fibromialgia. Zaburzenia stawowe w endokrynopatiach
Forma zajęć – ĆWICZENIA	
ĆW	Technika zbierania wywiadu reumatologicznego. Ogólne zasady badania fizykalnego narządu ruchu. Symptomatologia chorób zapalnych narządu ruchu. Zaburzenia metaboliczne w reumatologii. Demonstracja przypadków. Choroby zapalne stawów. Regionalne zespoły bólowe. Zaburzenia metaboliczne. Choroby kości i mięśni. Demonstracja przypadków Ocena funkcji życiowych chorego. Ocena przeciwwskazań do zabiegów fizykoterapeutycznych. Działania niepożądane. Demonstracja przypadków

NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

1. – Metody audiowizualne: wykład i prelekcja - Power point
2. – Metoda praktycznego pokazu badania klinicznego.
3. – Ćwiczenia kliniczne: aktywne uczestnictwo w procesie diagnostyki klinicznej: umiejętności zbierania wywiadu, badania fizykalnego i oceny stanu klinicznego pacjenta, badanie i interpretacja klinicznych objawów patologicznych, interpretacja badań dodatkowych

SPOSOBY I METODY OCENY (F – FORMUJĄCA, P – PODSUMOWUJĄCA)

F1. – ocena przygotowania do ćwiczeń klinicznych – (ustne weryfikacja wiedzy).
F2. – ocena aktywności podczas zajęć, dyskusja - zaliczenie na ocenę
P1. – ocena opanowania materiału nauczania będącego przedmiotem wykładu – egzamin pisemny.

LITERATURA OBOWIĄZKOWA

1. Bruhl W., Zarys reumatologii. PZWL, Warszawa, 1987
2. Nowotny J.: Podstawy kliniczne fizjoterapii w dysfunkcjach narządu ruchu. Medipage, Warszawa, 2006
3. Mackiewicz S., Zimmermann – Górska I. (red): reumatologia. Wyd Lekarskie PZWL, Warszawa 1995
4. Borejko M., Dziak A.: Badanie radiologiczne w ortopedii. PZWL, Warszawa, 1973.

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA

1. Myśliborski T.: Zaopatrzenie ortopedyczne. PZWL, Warszawa, 1972
2. Garrison S.J. i współ.: Podstawy rehabilitacji i medycyny fizykalnej . PZWL Warszawa 1997

Nazwa przedmiotu: KLINICZNE PODSTAWY W PEDIATRII I NEUROLOGII DZIECIĘCEJ	
Kierunek: FIZJOTERAPIA. Profil kształcenia: praktyczny	Kod przedmiotu: PKF4/FM
Poziom studiów: Jednolite magisterskie	Rok: II Semestr: 4

Forma zajęć: wyklady, ćwiczenia	Liczba punktów ECTS: 2
---	----------------------------------

CELE PRZEDMIOTU

C1	Zapoznanie studentów z podstawowymi jednostkami chorobowymi w neurologii dziecięcej, ich etiologią, przebiegiem oraz postępowaniem leczniczym i rokowaniem.
C2	Zapoznanie studentów z podstawową wiedzą na temat fizjologicznego procesu rozwoju dziecka oraz swoistych problemów pediatrycznych.
C3	Zapoznanie studentów z zasadami badania neurologicznego dzieci i niemowląt.
C4	Zdobycie wiedzy na temat klinicznych podstaw zaburzeń ruchowych pochodzenia ośrodkowego oraz prawidłowego i nieprawidłowego rozwoju psychomotorycznego.
C5	Zapoznanie studentów z podstawowymi badaniami laboratoryjnymi i testami diagnostycznymi w neurologii dziecięcej.
C6	Zapoznanie z najważniejszymi chorobami wieku dziecięcego, które powodują zaburzenia rozwoju psychomotorycznego.

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

	Wiedza z zakresu anatomii, fizjologii i patologii oraz z neurofizjologii zdobyta na wcześniejszych semestrach.
	Umiejętności oceny stanu klinicznego dziecka, stosowania technik badania podmiotowego i przedmiotowego.
	Umiejętność dostrzeżenia zagrożenia w kontakcie z chorym dzieckiem i podjęcie odpowiedniego przeciwdziałania.
	Umiejętność podejścia do chorego dziecka.

OPIS EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
	Wiedza- student zna i rozumie		

W1	problematykę z zakresu dyscypliny naukowej – nauki medyczne w tym etiologię, patomechanizm, objawy i przebieg najczęstszych chorób	O.W2	zaliczenie ustne
W2	wskazania i przeciwwskazania do wykonywania zabiegów z zakresu fizykoterapii i masażu, kinezyterapii i terapii manualnej oraz specjalnych metod fizjoterapii	O.W6	test
W3	zalecenia do stosowania fizjoterapii w określonych stanach chorobowych	O.W7	kolokwia praktyczne, zaliczenie ustne
W4	etyczne, prawne i społeczne uwarunkowania wykonywania zawodu fizjoterapeuty	O.W13	test
W5	specjalistyczne zagadnienia z zakresu teorii, metodyki i praktyki fizjoterapii	O.W9	test
W6	etiologię, patomechanizm, objawy i przebieg dysfunkcji narządu ruchu w zakresie: ortopedii i traumatologii, medycyny sportowej, reumatologii, neurologii i neurochirurgii oraz pediatrii, neurologii dziecięcej, w stopniu umożliwiającym racjonalne stosowanie środków fizjoterapii	D.W1	test
W7	zasady diagnozowania oraz ogólne zasady i sposoby leczenia najczęstszych dysfunkcji narządu ruchu w zakresie: ortopedii i traumatologii, medycyny sportowej, reumatologii, neurologii, neurochirurgii oraz pediatrii, neurologii dziecięcej, w stopniu umożliwiającym racjonalne stosowanie środków fizjoterapii	D.W2	test
W8	założenia i zasady Międzynarodowej Klasyfikacji Funkcjonowania, Niepełnosprawności i Zdrowia (International Classification of Functioning Disability and Health, ICF)	D.W16	test
Umiejętności – Student potrafi:			

U1	wykonywać zabiegi z zakresu fizykoterapii, kinezyterapii, masażu i terapii manualnej oraz specjalnych metod fizjoterapii	O.U1	kolokwia praktyczne, zaliczenie ustne
U2	ocenić rozwój psychomotoryczny dziecka	D.U18	kolokwia praktyczne, zaliczenie ustne
U3	przeprowadzić ocenę aktywności spontanicznej noworodka i niemowlęcia	D.U19	kolokwia praktyczne, zaliczenie ustne
U4	przeprowadzić wywiad oraz zebrać podstawowe informacje na temat rozwoju i stanu zdrowia dziecka	D.U17	kolokwia praktyczne, zaliczenie ustne
U5	dokonać oceny poziomu umiejętności funkcjonalnych dziecka w zakresie motoryki i porozumiewania się w oparciu o odpowiednie skale	D.U20	kolokwia praktyczne, zaliczenie ustne
U6	przeprowadzić kliniczną ocenę podwyższonego lub obniżonego napięcia mięśniowego u dziecka w tym spastyczności i sztywności	D.U21	kolokwia praktyczne, zaliczenie ustne

U7	planować, dobierać – w zależności od stanu klinicznego i funkcjonalnego pacjenta – i prowadzić postępowanie fizjoterapeutyczne u dzieci i młodzieży z zaburzeniami ruchowymi pochodzenia ośrodkowego, mózgowym porażeniem dziecięcym, z dysrafizmem rdzeniowym, z chorobami nerwowo-mięśniowymi, z okołoporodowymi uszkodzeniami splotów i nerwów obwodowych, z neuroi miogennymi zanikami mięśni (atrofiami i dystrofiami mięśniowymi)	D.U26	zaliczenie ustne
U8	stosować Międzynarodową Klasyfikację Funkcjonowania, Niepełnosprawności i Zdrowia (International Classification of Functioning, Disability and Health, ICF)	D.U39	zaliczenie ustne
D9	planować, dobierać – w zależności od stanu klinicznego i funkcjonalnego pacjenta – i wykonywać zabiegi z zakresu fizjoterapii u osób z objawami uszkodzenia pnia – 207 – mózgu, mózdzku i kresomózgowia, ze szczególnym uwzględnieniem udaru mózgu, parkinsonizmu, chorób demielinizacyjnych oraz zabiegi z zakresu fizjoterapii u osób po złamaniach kręgosłupa z porażeniami, a także prowadzić postępowanie ukierunkowane na łagodzenie zaburzeń troficznycych i wydalniczych, pionizację i naukę chodzenia lub poruszania się na wózku osób po urazach kręgosłupa	D.U13	zaliczenie ustne
D10	układać pacjenta w łóżku oraz wykonywać kinezyterapię w łóżku u pacjentów z uszkodzeniem układu nerwowego, wykonywać pionizację i naukę chodzenia, a także prowadzić reedukację ruchową kończyny górnej u osób po udarach mózgu;	D.U15	zaliczenie ustne
D11	instruować pacjentów z chorobami neurologicznymi w zakresie wykonywania ćwiczeń w domu, sposobu posługiwania się wyrobami medycznymi oraz wykorzystywania przedmiotów użytku codziennego w celach terapeutycznych;	D.U16	zaliczenie ustne
Kompetencje społeczne – Student jest gotów do:			
K1	nawiązania i utrzymania pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych	O.K1	test

K2	wykonywania zawodu, będąc świadomym roli, jaką fizjoterapeuta pełni na rzecz społeczeństwa, w tym społeczności lokalnej	O.K2	test
K3	prezentowania postawy promującej zdrowy styl życia, propagowania i aktywnego kreowania zdrowego stylu życia i promocji zdrowia w trakcie działań związanych z wykonywaniem zawodu i określania poziomu sprawności niezbędnego do wykonywania zawodu fizjoterapeuty	O.K3	test
K4	przestrzegania praw pacjenta i zasad etyki zawodowej	O.K4	test
K5	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń, dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	O.K5	test
K6	korzystania z obiektywnych źródeł informacji	O.K6	test
K7	formułowania opinii dotyczących różnych aspektów działalności zawodowej	O.K8	test
K8	przyjęcia odpowiedzialności związanej z decyzjami podejmowanymi w ramach działalności zawodowej, w tym w kategoriach bezpieczeństwa własnego i innych osób	O.K9	test

TREŚCI PROGRAMOWE PRZEDMIOTU Z PODZIAŁEM NA FORMY ZAJĘĆ

Forma zajęć – WYKŁADY

W	<p>Przyczyny i postacię wczesnego uszkodzenia mózgu – czynniki, etiologia uszkodzeń, następstwa neurologiczne u wcześniaków.</p> <p>Encefalopatie – patomechanizm, rozpoznanie kliniczne, powikłania, diagnostyka, rokowania, rodzaje.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Okołoporodowa encefalopatia niedotlenieniowo– niedokrwienna. • Encefalopatia krztuścowa. • Encefalopatia pourazowa, krwawienia śródczaszkowe – objawy powikłania, leczenie. <p>Choroby układu nerwowego u dzieci :</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zapalenie opon mózgowo - rdzeniowych –etiologia, objawy, rozpoznanie, postępowanie lecznicze. 2. Zapalenie mózgu – przyczyny. 3. Ataksja mózdkowa. 4. Drgawki- przyczyny, rodzaje, specyfika, leczenie. 5. Padaczka i jej rodzaje - stan padaczkowy, stany rzekomo padaczkowe, padaczka w okresie niemowlęcym, przedszkolnym i szkolnym – obraz kliniczny, przyczyny, diagnostyka, rokowanie. <p>Choroby genetyczne – Zespół Downa, Zespół Turnera, Zespół Aperta, Zespół Retta – przyczyny, objawy, leczenie.</p> <p>Autyzm i jego rodzaje, objawy, postępowanie lecznicze, rokowanie.</p> <p>Zespół Aspergera – objawy, postępowanie lecznicze, rokowanie</p> <p>Choroby mięśni pierwotne i wtórne.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rdzeniowy zanik mięśni (SMA) - klasyfikacja, typy, objawy, rokowanie, leczenie. • Miastenia – objawy, podział, leczenie • Zespół Pradera – Williego, • Dystrofie mięśniowe - Dystrofia Beckera (BMD), Dystrofia Duchenne’a - etiologia, objawy, czynniki ryzyka, sposób oceny, rokowanie , leczenie.
----------	---

Forma zajęć – ĆWICZENIA

ĆW	<p>Zasady badania neurologicznego dzieci i niemowląt. Badanie noworodka – skala Apgar, metody oceny stanu neurologicznego noworodka, skala Ballarda. Badanie przedmiotowe – stan ogólny, stan świadomości, zgodność, rozwoju psychofizycznego dziecka z wiekiem metrykalnym. Badania laboratoryjne i testy diagnostyczne w neurologii dziecięcej. Diagnostyka zaburzeń neurorozwojowych u noworodków i niemowląt: - badanie neurologiczne, badania dodatkowe OUN (USG, TK, MR), - Metody NDT- Bobath, - diagnostyczna część metody Vojty, - Metoda Prechtla, - Test funkcji sensomotorycznych niemowląt Uszkodzenia układu nerwowego u dzieci; - niedowłady spastyczne i wiotkie, - uszkodzenie układu pozapiramidowego, - uszkodzenia mózdzku, - objawy oponowe. Nowotwory układu nerwowego u dzieci. 1. Nerwiak zarodkowy – etiopatogeneza, objawy kliniczne. 2. Guzy mózgu – klasyfikacja, objawy. 3. Guzy wewnątrzczaszkowe- rodzaje, umiejscowienie, rozpoznanie. 4. Guzy rdzenia kręgowego – podział, rozpoznanie. Wady wrodzone i okołoporodowe OUN- przepukliny oponowo - -mózgowe, przepukliny oponowo – rdzeniowe, wodogłowie, małogłowie. Zespoły mózgowo porażenia dziecięcego u dzieci przedwcześnie urodzonych. Etapy rozwoju prenatalnego. Rozwój motoryczny w okresie niemowlęcym Mózgowe porażenia dziecięce: etiologia, patofizjologia, postacie i objawy kliniczne, czynniki uszkadzające, objawy towarzyszące. Metody diagnostyczne. Zasady badania. Postępowanie lecznicze. Omówienie najważniejszych stanów nagłych i schorzeń przebiegających z zagrożeniem życia w pediatrii.</p>
-----------	--

NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

1. wykłady - z prezentacją multimedialną.
2. ćwiczenia – prelekcja , prezentacja przypadków, demonstracja prowadzenia badania neurologicznego dziecka i noworodka, praca w grupach.

SPOSOBY I METODY OCENY (F – FORMUJĄCA, P – PODSUMOWUJĄCA)

F1. – ocena z przygotowania do ćwiczeń,
F2. – ocena aktywności podczas ćwiczeń,
F3. – ocena z praktycznej umiejętności zasad badania i przeprowadzania testów w neurologii dziecięcej.
F4. – ocena z opanowania materiału będącego przedmiotem ćwiczeń – kolokwium pisemne.

P1. – ocena z całości opanowania materiału z przedmiotu – egzamin pisemny

LITERATURA OBOWIĄZKOWA

1. Obuchowicz A. (red.) Badanie podmiotowe i przedmiotowe w pediatrii. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2007.
2. Kubicka K., Kawalec W. (red.) Pediatria. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 1999.
3. Czochońska J. Badanie i ocena neurorozwojowa niemowląt i noworodków. Wydawnictwo Folium, Lublin 1995.
4. Górnicki J., Dębiec B., Baszczyński J (red.): Pediatria. Tom 1 i2, PZWL, Warszawa 2002
5. Jankowski A. (red): Podstawy pediatrii, Volumed & Joto, Wrocław 2003
6. Michałowicz R, Chmielnik J., Michałowska –Mrozek J., Mrozek K.: Mózgowe porażenie dziecięce, PZWL, Warszawa 2000
7. Levitt S. Rehabilitacja w porażeniu mózgowym dziecięcym i zaburzeniach ruchu. PZWL, 2000.
8. Czochońska J. Red. Neurologia dziecięca. PZWL, Warszawa 1995.

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA

1. Dobosiewicz K. Boczne idiopatyczne skrzywienia kręgosłupa. ŚAM, Katowice 1997.
2. Marciniak W., Szulc A. (red.) Wiktora Degi Ortopedia i Rehabilitacja. PZWL, Warszawa 2003.
3. Levitt S. Rehabilitacja w porażeniu mózgowym dziecięcym i zaburzeniach ruchu. PZWL, 2000.

Nazwa przedmiotu: KLINICZNE PODSTAWY W PULMONOLOGII	
Kierunek: FIZJOTERAPIA Profil kształcenia: praktyczny	Kod przedmiotu: PKF6/FM
Poziom studiów: Jednolite magisterskie	Rok: II Semestr: 3
Forma zajęć: wykłady, ćwiczenia	Liczba punktów ECTS: 2

CELE PRZEDMIOTU

C1	Zaznajomienie studentów z najczęściej spotykanymi schorzeniami układu oddechowego.
-----------	--

C2	Zapoznanie studentów z najważniejszymi metodami diagnostycznymi przydatnymi w rehabilitacji (spirometria, spirografia) a także metodami leczenia schorzeń układu oddechowego.
C3	Nabycie umiejętności interpretowania podstawowych jednostek chorobowych, przygotowania, wykonania i interpretowania testów spirometrycznych.
C4	Nabycie umiejętności przeprowadzania wywiadu fizjoterapeutycznego i oceny stanu klinicznego pacjenta zakwalifikowanego do programu usprawniania.

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

Znajomość podstaw anatomii, fizjologii i patofizjologii układu oddechowego.
Umiejętność przeprowadzenia badania podmiotowego i przedmiotowego pacjenta.
Ma właściwe podejście do pacjenta.

OPIS EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedza- student zna i rozumie			
W1	problematykę z zakresu dyscypliny naukowej – nauki medyczne w tym etiologię, patomechanizm, objawy i przebieg najczęstszych chorób	O.W2	zaliczenie pisemne
W2	wskazania i przeciwwskazania do wykonywania zabiegów z zakresu fizykoterapii i masażu, kinezyterapii i terapii manualnej oraz specjalnych metod fizjoterapii	O.W6	zaliczenie pisemne
W3	etiologię, patomechanizm, objawy i przebieg najczęstszych chorób w zakresie: kardiologii i kardiochirurgii, pulmonologii, chirurgii, ginekologii i położnictwa, geriatrici, psychiatrii, intensywnej terapii, onkologii i medycyny paliatywnej, w stopniu umożliwiającym racjonalne stosowanie środków fizjoterapii	D.W3	zaliczenie pisemne

W4	zagrożenia związane z hospitalizacją osób starszych	D.W13	zaliczenie pisemne
W5	założenia i zasady Międzynarodowej Klasyfikacji Funkcjonowania, Niepełnosprawności i Zdrowia (International Classification of Functioning Disability and Health, ICF)	D.W16	zaliczenie pisemne
Umiejętności – Student potrafi:			
U1	stosować zasady prawidłowej komunikacji z pacjentem oraz komunikować się z innymi członkami zespołu terapeutycznego	D.U47	obserwacja pracy studenta
U2	instruować pacjentów lub ich opiekunów w zakresie wykonywania ćwiczeń i treningu medycznego w domu, sposobu posługiwania się wyrobami medycznymi oraz wykorzystywania przedmiotów użytku codziennego w celach terapeutycznych	D.U7	obserwacja pracy studenta
U3	planować własną aktywność edukacyjną i stale doskonalić się w celu aktualizacji wiedzy	O.U9	obserwacja pracy studenta
U4	komunikować się z pacjentem i jego rodziną w atmosferze zaufania, z uwzględnieniem potrzeb pacjenta i jego praw	O.U11	obserwacja pracy studenta
U5	komunikować się ze współpracownikami w zespole i dzielić się wiedzą	O.U12	obserwacja pracy studenta
Kompetencje społeczne – Student jest gotów do:			
K1	nawiązania i utrzymania pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych	O.K1	obserwacja pracy studenta

K2	przestrzegania praw pacjenta i zasad etyki zawodowej	O.K4	obserwacja pracy studenta
K3	wdrażania zasad koleżeństwa zawodowego i współpracy w zespole specjalistów, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym	O.K7	obserwacja pracy studenta

TREŚCI PROGRAMOWE PRZEDMIOTU Z PODZIAŁEM NA FORMY ZAJĘĆ

Forma zajęć – WYKŁADY	
W	<p>Wybrane zagadnienia z fizjologii i patofizjologii narządu oddechowego. Badania diagnostyczne w pulmonologii. Badanie spirometryczne.</p> <p>Choroby układu oddechowego . Podmiotowe i przedmiotowe objawy chorób układu oddechowego .</p> <p>Choroby układu oddechowego przebiegającymi z zaburzeniami typu obturacyjnego - przewlekła choroba płuc, przewlekłe zapalenie oskrzeli, astma oskrzelowa, rozstrzenie oskrzeli, rozedma płuc.</p> <p>Choroby układu oddechowego przebiegającymi z zaburzeniami typu restrykcyjnego - restrykcja wewnątrz-płucna, restrykcja opłucnowa, restrykcja ściany klatki piersiowej i poza klatką piersiową</p> <p>Zaburzenia krążenia płucnego (obrzęk płuc, zator i zawał płuc).</p> <p>Zespół obturacyjnego bezdechu nocnego i z zespół serca płucnego</p>
Forma zajęć – ĆWICZENIA	
ĆW	<p>Kliniczna ocena pacjenta z chorobą układu oddechowego. Wywiad, badanie podmiotowe i przedmiotowe. Badania dodatkowe.</p> <p>Diagnostyka czynnościowa układu oddechowego. Skale oceny stopnia duszności.</p> <p>Sposoby leczenia chorób układu oddechowego – typu obturacyjnego.</p> <p>Sposoby leczenia chorób układu oddechowego – typu restrykcyjnego.</p> <p>Sposoby leczenia zapalenia płuc i wysiękowego zapalenia opłucnej.</p>

NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

1. –wykład - prezentacja multimedialna
2. – ćwiczenia – prelekcja, demons

3. – ćwiczenia -

SPOSOBY I METODY OCENY (F – FORMUJĄCA, P – PODSUMOWUJĄCA)

F1. – ocena z teoretycznego przygotowania do zajęć
F2. – ocena z aktywności podczas zajęć
F3. – ocena z wykonania określonego zadania
F4. – ocena opanowania materiału będącego przedmiotem ćwiczeń – kolokwium pisemne
P1. – ocena z opanowania materiału będącego przedmiotem wykładów – egzamin

LITERATURA OBOWIĄZKOWA

1. Kokot F.: Choroby Wewnętrzne. PZWL Warszawa. 2005.
2. Kiwerski J. (red): Rehabilitacja medyczna. PZWL, Warszawa 2005.
3. Kwolek A. (red): Rehabilitacja medyczna. Elsevier Urban & Partner, Wrocław 2013
4. Rosławski A, Woźniewski M.: Fizjoterapia oddechowa. AWF Wrocław 2001
5. Olszewski J. (red.): Fizjoterapia w wybranych dziedzinach medycyny, Wyd. PZWL Warszawa 2011.

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA

1. Garrison Susan J.: Podstawy rehabilitacji i medycyny fizykanej. Wyd. Lek. PZWL 1997 (oraz nowsze).
2. Szczeklika - Podręcznik chorób wewnętrznych 2016. Wyd. Medycyna Praktyczna

Nazwa przedmiotu: KLINICZNE PODSTAWY W CHIRURGII	
Kierunek: FIZJOTERAPIA Profil kształcenia: praktyczny	Kod przedmiotu: PKF7/FM
Poziom studiów: Jednolite magisterskie	Rok: II Semestr: 4
Forma zajęć: wykłady, ćwiczenia	Liczba punktów ECTS: 2

CELE PRZEDMIOTU

C1	Zdobycie wiedzy klinicznej, teoretycznej i praktycznej z zakresu chorób wymagających leczenia chirurgicznego.
C2	Zaznajomienie studentów z rodzajami i metodami leczenia chirurgicznego oraz z możliwościami i rodzajami powikłań występujących po leczeniu chirurgicznym.
C3	Opanowanie teoretycznych podstaw postępowania z pacjentem po zabiegu operacyjnym.

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

Wiedza z zakresu anatomii, fizjologii oraz patologii ogólnej zdobytej na wcześniejszych semestrach.

OPIS EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedza- student zna i rozumie			
W1	zalecenia do stosowania fizjoterapii w określonych stanach chorobowych	O.W7	obserwacja pracy studenta, zaliczenie pisemne
W2	etiologię, patomechanizm, objawy i przebieg najczęstszych chorób w zakresie: kardiologii i kardiochirurgii, pulmonologii, chirurgii, ginekologii i położnictwa, geriatrici, psychiatrii, intensywnej terapii, onkologii i medycyny paliatywnej, w stopniu umożliwiającym racjonalne stosowanie środków fizjoterapii	D.W3	obserwacja pracy studenta, zaliczenie pisemne
W3	zasady kwalifikacji do zabiegów operacyjnych oraz podstawowe zabiegi operacyjne, w tym amputacje z przyczyn naczyniowych, i zabiegi z zakresu chirurgii małoinwazyjnej	D.W10	obserwacja pracy studenta, zaliczenie pisemne
Umiejętności – Student potrafi:			
U1	zastosować działania ukierunkowane na edukację zdrowotną, promocję zdrowia, profilaktykę niepełnosprawności, a także pierwotną i wtórną profilaktykę chorób	O.U7	obserwacja pracy studenta, zaliczenie pisemne

U2	wdrażać strategię wczesnego uruchamiania pacjenta po zabiegu na jamie brzusznej lub klatce piersiowej, wykonywać zabiegi fizjoterapeutyczne rozprężające płuca i ułatwiające oczyszczanie oskrzeli, instruować w zakresie profilaktyki wczesnych i późnych powikłań pooperacyjnych oraz udzielać zaleceń dotyczących pooperacyjnej fizjoterapii ambulatoryjnej	D.U38	obserwacja pracy studenta, zaliczenie pisemne
U3	stosować zasady prawidłowej komunikacji z pacjentem oraz komunikować się z innymi członkami zespołu terapeutycznego	D.U47	obserwacja pracy studenta, zaliczenie pisemne
Kompetencje społeczne – Student jest gotów do:			
K1	nawiązania i utrzymania pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych	O.K1	obserwacja pracy studenta
K2	przestrzegania praw pacjenta i zasad etyki zawodowej	O.K4	obserwacja pracy studenta
K3	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń, dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	O.K5	obserwacja pracy studenta
K4	korzystania z obiektywnych źródeł informacji	O.K6	obserwacja pracy studenta

TREŚCI PROGRAMOWE PRZEDMIOTU Z PODZIAŁEM NA FORMY ZAJĘĆ

Forma zajęć – WYKŁADY

<p>W</p>	<p>Chirurgia –określenie, podział i kategorie zabiegów chirurgicznych. Techniki i metody leczenia chirurgicznego. Znieczulenia - cel, wybór, rodzaje. Ból pooperacyjny – definicja, patomechanizm, skale, metody leczenia. Rany pooperacyjne. Chirurgia jednego dnia.</p> <p>Chirurgia jamy brzusznej – patofizjologia chorób, objawy kliniczne, przebieg, metody leczenia operacyjnego.</p> <p>Choroby tarczycy - patofizjologia, objawy, przebieg oraz metody leczenia operacyjnego</p> <p>Chirurgia w obrębie klatki piersiowej (torakochirurgia). Choroby w obrębie klatki piersiowej – patofizjologia chorób, objawy, przebieg, metody leczenia operacyjnego. Powikłania i następstwa leczenia chirurgicznego.</p> <p>Angiochirurgia - choroby naczyń tętniczych - miażdżyca tętnic obwodowych, choroba Buergera - patofizjologia, objawy kliniczne, ogólna charakterystyka przebiegu, metody leczenia. Angiochirurgia - choroby obwodowych naczyń żylnych - zakrzepica żylna, przewlekła niewydolność żylna, żylaki - patofizjologia, objawy kliniczne, ogólna charakterystyka przebiegu, metody leczenia.</p> <p>Tętniaki aorty – przyczyny, objawy, metody leczenia operacyjnego.</p>
<p>Forma zajęć – ĆWICZENIA</p>	

ĆW	<p>Klasyfikacja zabiegu chirurgicznego. Ryzyko leczenia operacyjnego. Znieczulenia - kwalifikacja i przygotowanie chorego do zabiegu operacyjnego. Przeciwwskazania do znieczulenia. Powikłania związane ze znieczuleniem. Następstwa unieruchomienia pacjenta. Ryzyko wystąpienia powikłań u chorych po zabiegach operacyjnych.</p> <p>Zasady monitorowania i postępowania z pacjentem w okresie bezpośrednio pooperacyjnym.</p> <p>Podstawowe zasady postępowania z pacjentem po zabiegach operacyjnych:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) w obrębie jamy brzusznej – choroba wrzodowa żołądka i dwunastnicy, kamica pęcherzyka żółciowego, zapalenie wyrostka robaczkowego, guzy trzustki, choroby jelit, usunięcie śledziony, choroby nowotworowe, 2) w przypadku przepukliny brzusznej – uwięźniętej i wolnej, brzusznej zewnętrznej – udowej, pachwinowej, pępkowej, kresy białej, w bliźnie pooperacyjnej, przepuklinie wewnętrznej. 3) w przypadku chorób przełyku – żylaki przełyku, wrzód trawienny, uchyłki, nowotwory przełyku. 4) w obrębie klatki piersiowej (torakochirurgia) – odma, guzy śródpiersia, nowotwory płuc, 5) w chorobach gruczołów wydzielania wewnętrznego: <ul style="list-style-type: none"> - choroby tarczycy 6) w przypadku chorób nowotworowych – nowotwory złośliwe i niezłośliwe. <p>Rak sutka – objawy i przebieg kliniczny, stopnie rozwoju, metody leczenia i rodzaje zabiegów chirurgicznych. Przeciwwskazania do leczenia chirurgicznego</p> <p>Postępowanie w chorobach żył i tętnic obwodowych: -zakrzepowe zapalenie żył powierzchownych i głębokich, przewlekłe owrzodzenia żyłne, zespół pozakrzepowy, żylaki kończyn dolnych, miażdżyca tętnic.</p> <p>Cel leczenia tętnic obwodowych.</p> <p>Chirurgia wewnątrznaczyniowa. Postępowanie w zespole niedokrwinnym kończyn.</p> <p>Stopa cukrzycowa.</p> <p>Operacyjne i nieoperacyjne sposoby usuwania żylaków:</p> <ul style="list-style-type: none"> - testy i badania, - metody operacyjne usuwania żylaków, -zabiegi małoinwazyjne, - postępowanie po zabiegach, - powikłania w przypadku braku leczenia, - przeciwwskazania do wykonania operacji usunięcia żylaków. <p>Amputacje kończyn – przyczyny, postępowanie pooperacyjne. Powikłania u pacjentów po zabiegach naczyniowych</p>
-----------	--

NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

1. – wykłady: z prezentacją multimedialną

2. – ćwiczenia: zapoznanie studentów z różnymi przypadkami chorób leczonych chirurgicznie.

SPOSOBY I METODY OCENY (F – FORMUJĄCA, P – PODSUMOWUJĄCA)

F1. – Ocena z przygotowania i aktywności studenta na ćwiczeniach.

F2. – Ocena z opanowania materiału będącego przedmiotem ćwiczeń – pisemne kolokwium

P1. – Ocena z opanowania całości materiału z przedmiotu – egzamin

LITERATURA OBOWIĄZKOWA

1. Góral R. Zarys chirurgii. PZWL. Warszawa 1992
2. Fibak J. Kompendium chirurgii ogólnej. PZWL Warszawa 1999
3. Głuszak S., Chirurgia. Podręcznik dla studentów wydziału nauk o zdrowiu, Wyd. Lublin 2008

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA

1. Szczeklik A., Gajewski P. (red): Choroby wewnętrzne - kompendium. Medycyna Praktyczna. Kraków 2009. (lub nowsze)
2. Łapiński Z.(red.) Chirurgia. Podręcznik dla studentów medycyny. PZWL Warszawa 1979 (lub nowsze)
3. Woźniwski M. (red.). Fizjoterapia w onkologii. PZWL 2016
4. Mikołajewska E. Fizjoterapia po mastektomii. PZWL. Warszawa 2010.

Nazwa przedmiotu: KLINICZNE PODSTAWY W GERIATRII.	
Kierunek: FIZJOTERAPIA Profil kształcenia: praktyczny	Kod przedmiotu: PKF9/FM
Poziom studiów: Jednolite magisterskie	Rok: III Semestr: 5
Forma zajęć: wyklady, ćwiczenia	Liczba punktów ECTS: 2

CELE PRZEDMIOTU

C1	Opanowanie podstawowej wiedzy na temat procesów starzenia, specyficznych problemów geriatrycznych, odmienności przebiegu chorób i zasad leczenia chorych w starszym wieku, w zakresie niezbędnym do zrozumienia znaczenia rehabilitacji oraz skutecznego i bezpiecznego wykonywania zabiegów fizjoterapeutycznych u tych chorych.
C2	Nabycie umiejętności dokonania podstawowej oceny stanu pacjenta w starszym wieku oraz rozpoznania stanów nagłych i podejmowania kompetentnych decyzji w takich sytuacjach.

C3	Wytworzenie wrażliwości na cierpienie i poczucia odpowiedzialności za pacjenta. Zdobyć podstawowych umiejętności komunikowania się z pacjentem w starszym wieku i budowania zaufania między chorym a terapeutą.
C4	Przygotowanie do współpracy w geriatrycznym zespole terapeutycznym. Poznanie Karty Praw Pacjenta, praktycznych aspektów jej przestrzegania i wytworzenie właściwych stereotypów zachowania wobec pacjentów w starszym wieku.

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

	Wiedza z zakresu anatomii, fizjologii i patologii zdobyta na wcześniejszych semestrach.
	Podstawy wiedzy w zakresie farmakologii.
	Podstawy wiedzy w zakresie chorób wewnętrznych, neurologii i psychiatrii.
	Umiejętność oceny stanu ogólnego pacjenta oraz pomiaru podstawowych wskaźników życiowych.

OPIS EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedza- student zna i rozumie			
W1	zagadnienia związane z kształtowaniem, podtrzymywaniem i przywracaniem sprawności oraz wydolności osobom w różnym wieku, w tym osobom starszym, utraconej lub obniżonej wskutek różnych chorób lub urazów, a także zasady promocji zdrowia – w stopniu zaawansowanym	O.W11	test
W2	fizjologię procesu starzenia się oraz zasady opieki i fizjoterapii geriatrycznej	D.W12	test
W3	zagrożenia związane z hospitalizacją osób starszych	D.W13	test
Umiejętności – Student potrafi:			
U1	interpretować wyniki badań czynnościowych oraz przeprowadzać testy funkcjonalne niezbędne do doboru środków fizjoterapii i interpretować ich wyniki	O.U2	obserwacja pracy studenta, test

U2	wykonywać zabiegi z zakresu fizykoterapii, kinezyterapii, masażu i terapii manualnej oraz specjalnych metod fizjoterapii	D.U38	obserwacja pracy studenta, zaliczenie pisemne
U3	stosować zasady prawidłowej komunikacji z pacjentem oraz komunikować się z innymi członkami zespołu terapeutycznego	O.U1	obserwacja pracy studenta
U4	Przeprowadzić całościową ocenę geriatryczną i interpretować jej wyniki	D.U44	obserwacja pracy studenta
U5	planować, dobierać i modyfikować programy rehabilitacji pacjentów z różnymi dysfunkcjami narządu ruchu oraz chorobami wewnętrznymi w zależności od stanu klinicznego, funkcjonalnego i psychicznego (poznawczo-emocjonalnego) chorego, jego potrzeb oraz potrzeb opiekunów faktycznych	D.U49	obserwacja pracy studenta
Kompetencje społeczne – Student jest gotów do:			
K1	nawiązania i utrzymania pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych	O.K1	obserwacja pracy studenta
K2	przestrzegania praw pacjenta i zasad etyki zawodowej	O.K4	obserwacja pracy studenta
K3	korzystania z obiektywnych źródeł informacji	O.K6	obserwacja pracy studenta

TREŚCI PROGRAMOWE PRZEDMIOTU Z PODZIAŁEM NA FORMY ZAJĘĆ

Forma zajęć – WYKŁADY

W	<p>Fizjologiczne, psychiczne i społeczne aspekty starzenia się. Modele starzenia się. Podstawy diagnostyki geriatrycznej – Całościowa Ocena Geriatryczna. Odmienności przebiegu chorób i leczenia chorych geriatrycznych. Zespoły psychogeriatryczne.</p> <p>Odmienność przebiegu choroby układu krążenia w starszym wieku. Zaburzenia termoregulacji oraz gospodarki wodno-elektrolitowej.</p> <p>Omdlenia i upadki. Zmiany inwolucyjne i choroby układu ruchu.</p>
Forma zajęć – ĆWICZENIA	
ĆW	<p>Organizacja pracy oddziału geriatrycznego i zespołu terapeutycznego, bezpieczeństwo chorych (profilaktyka upadków, zakażeń szpitalnych) i personelu (zasady BHP), dokumentacja medyczna. Postawa wobec chorego, komunikacja z chorym, przeprowadzenie wywiadu i badania fizycznego. Ocena czynnościowa w różnych jednostkach chorobowych</p> <p>Rehabilitacja geriatryczna: metody i problemy, edukacja chorego i opiekuna, aspekty środowiskowe. Fizjoterapia w geriatryi: metody, wskazania i przeciwwskazania. Dobór sprzętu ortopedycznego.</p> <p>Powikłania unieruchomienia i ich profilaktyka. Chory geriatryczny z niewydolnością krążenia. Chory geriatryczny z zespołem demencyjnym. Zmiany w układzie ruchu. Przewlekłe zespoły bólowe. Zaburzenia metaboliczne: niedożywienie, otyłość, cukrzyca. Rehabilitacja pacjenta geriatrycznego. Wielkie problemy geriatryczne. Stany nagłe w geriatryi; rozpoznanie i postępowanie</p> <p>Postawa wobec chorego, problemy komunikacji z chorym, pozyskanie akceptacji do prowadzenia rehabilitacji, prawa pacjenta. Współdziałanie w zespole terapeutycznym. Dobór form rehabilitacji w różnych zespołach klinicznych, w zależności od stanu chorego. Edukacja chorego i opiekuna w zakresie niezbędnym do współpracy w rehabilitacji.</p> <p>Dobór metod fizjoterapii w różnych zespołach klinicznych, w zależności od stanu chorego. Dobór sprzętu ortopedycznego; uzyskanie akceptacji pacjenta, edukacja posługiwania się sprzętem. Ocena środowiska pod kątem profilaktyki upadków i potrzeb rehabilitacji</p>

NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

1. – Wykład, prezentacja multimedialna.
2. – Ćwiczenia kliniczne przy łóżku chorego.

SPOSOBY I METODY OCENY (F – FORMUJĄCA, P – PODSUMOWUJĄCA)

F1. – ocena teoretycznego przygotowania do ćwiczeń
F2. – ocena aktywności podczas ćwiczeń
F3. – ocena opanowania materiału z zakresu ćwiczeń –zaliczenie testowe.
P1. – egzamin – test wyboru

LITERATURA OBOWIĄZKOWA

1. Red. Wieczorowska-Tobis, Talarska D. Geriatria i pielęgniarstwo geriatryczne. PZWL 2008
2. Kwolek A. (red.) Rehabilitacja medyczna. Elsevier Urban & Partner, Wrocław 2013
3. Bartyzel – Lechforowicz M., Jandziś E. Fizjoterapia w wybranych schorzeniach geriatrycznych. Wyd. KA Kraków – Rzeszów – Zamość 2009
5. Początek M. Podstawy gerontologii i geriatrii. Przewodnik dydaktyczny dla studentów., Piła 2008
6. Rosławski A. Wybrane zagadnienia z geriatrii. Wydawnictwo AWF Wrocław 2001
7. Borowicz A., Józwiak A., Kostka J., Fizjoterapia w geriatrii. Wyd. PZWL Warszawa 2001
8. Red. nauk. Olszewski J. Fizjoterapia w wybranych dziedzinach medycyny. Wyd. PZWL Warszawa

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA

1. Wieczorowska -Tobis K. i In., Fizjoterapia w geriatrii. Red.. PZWL 2011
2. Kozdroń E. Rekreacja osób starszych. Skrypt AWF Warszawa 2007
3. Szczepańska J., Kowalska J., Greń G., Woźniewski M. Stosunek fizjoterapeutów do pacjentów w podeszłym wieku z zaburzeniami mentalnymi i behawioralnymi. Fizjoterapia Polska 2006; 3(4); 216-221
4. Żak M. Rehabilitacja osób po 80. roku życia z zaburzeniami czynności życia codziennego. Gerontologia Polska 2005, Vol.13, nr 5

Nazwa przedmiotu: KLINICZNE PODSTAWY W PSYCHIATRII	
Kierunek: FIZJOTERAPIA Profil kształcenia: praktyczny	Kod przedmiotu: PKF10/FM
Poziom studiów: Jednolite magisterskie	Rok: III Semestr: 5
Forma zajęć: wyklady, ćwiczenia	Liczba punktów ECTS: 1

CELE PRZEDMIOTU

C1	Przekazanie studentom wiedzy klinicznej, teoretycznej i praktycznej dotyczącej zespołów zaburzeń psychicznych i chorób psychicznych.
C2	Przygotowanie studenta do posługiwania się dokumentacją pacjenta na oddziale psychiatrycznym.

C3	Zdobycie umiejętności nawiązywania kontaktu z pacjentem psychiatrycznym w celu bezpiecznego i prawidłowego przeprowadzenia terapii ruchowej.
-----------	--

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

Znajomość podstaw z takich przedmiotów jak: Anatomia, Fizjologia, Biologia medyczna.
Znajomość podstaw Psychologii Klinicznej, Pedagogiki, Socjologia, Etyki, Patologii Ogólnej.
Predyspozycje osobowościowe do pracy z człowiekiem chorym psychicznie.

OPIS EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedza- student zna i rozumie			
W1	zalecenia do stosowania fizjoterapii w określonych stanach chorobowych	O.W7	obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna, test, zaliczenie pisemne
W2	zasady diagnozowania oraz ogólne zasady i sposoby leczenia w najczęstszych chorobach w zakresie: kardiologii i kardiochirurgii, pulmonologii, chirurgii, ginekologii i położnictwa, geriatry, psychiatrii, intensywnej terapii, onkologii i medycyny paliatywnej, w stopniu umożliwiającym racjonalne stosowanie środków fizjoterapii	D.W4	obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna, test, zaliczenie pisemne
W3	specyfikę postępowania z pacjentem z chorobą psychiczną i zasady właściwego podejścia do niego	D.W14	obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna, test, zaliczenie pisemne
Umiejętności – Student potrafi:			

U1	komunikować się z pacjentem i jego rodziną w atmosferze zaufania, z uwzględnieniem potrzeb pacjenta i jego praw	O.U11	obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna
U2	postępować zgodnie z zasadami etycznymi i bioetycznymi w wykonywaniu czynności właściwych dla zawodu fizjoterapeuty	O.U14	obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna
U3	stosować zasady prawidłowej komunikacji z pacjentem oraz komunikować się z innymi członkami zespołu terapeutycznego	D.U47	obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna
U4	zastosować działania ukierunkowane na edukację zdrowotną, promocję zdrowia, profilaktykę niepełnosprawności, a także pierwotną i wtórną profilaktykę chorób	O.U7	obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna
Kompetencje społeczne – Student jest gotów do:			
K1	nawiązania i utrzymania pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych	O.K1	obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna
K2	przestrzegania praw pacjenta i zasad etyki zawodowej	O.K4	obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna
K3	formułowania opinii dotyczących różnych aspektów działalności zawodowej	O.K8	obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna
K4	przyjęcia odpowiedzialności związanej z decyzjami podejmowanymi w ramach działalności zawodowej, w tym w kategoriach bezpieczeństwa własnego i innych osób	O.K9	obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna

TREŚCI PROGRAMOWE PRZEDMIOTU Z PODZIAŁEM NA FORMY ZAJĘĆ

Forma zajęć – WYKŁADY	
W	Rodzaje, etiologia i patogeneza zaburzeń psychicznych. Obraz kliniczny zaburzeń psychicznych Psychopatologia, zespoły zaburzeń psychicznych. Choroby afektywne, samobójstwa. Schizofrenia. Koncepcje etiologiczne schizofrenii, typy kliniczne, wymiary schizofrenii, podstawowe zagadnienia terapii biologicznej i psychospołecznej schizofrenii. Typy kliniczne depresji. Choroba afektywna dwubiegunowa. Przebieg kliniczny i różnicowanie i współchorobowość zaburzeń nastroju. Zaburzenia lękowe, problem uzależnień.
Forma zajęć – ĆWICZENIA	
ĆW	Badanie psychiatryczne, zasady diagnostyki, badania dodatkowe, rola badań psychologicznych w diagnozie psychiatrycznej. Specyfika opieki nad chorym psychicznie. Komunikowanie się z chorym z zaburzeniami psychicznymi. Udział fizjoterapeuty w diagnozowaniu i kompleksowej terapii chorób psychicznych z uwzględnieniem farmakologii, psychoterapii, terapii zajęciowej. Praca z pacjentem chorym na schizofrenię, psychozy z grupy schizofrenii.

DYDAKTYCZNE

1. – wykład – wykład z prezentacją multimedialną
2. – ćwiczenia– studium przypadku, pacjent symulowany, dyskusja

SPOSOBY I METODY OCENY (F – FORMUJĄCA, P – PODSUMOWUJĄCA)

F1. – ocena teoretycznego przygotowania do ćwiczeń
F2. – ocena aktywności podczas ćwiczeń, dyskusja
F3. - ocena opanowania materiału z zakresu ćwiczeń – zaliczenie testowe
P1. – ocena opanowania materiału nauczania będącego przedmiotem wykładu – egzamin

LITERATURA OBOWIĄZKOWA

1. Aleksandrowicz J., 2004, Psychoterapia. Poradnik dla pacjentów, Wyd. Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków.
2. Bilikiewicz A. (2006) Psychiatria. Podręcznik dla studentów medycyny. Wyd.3 PZWL.
3. Psychiatria – podręcznik dla studentów pielęgniarstwa – pod redakcją Prof. Ireny Krupki-Matuszczyk i dr n. med. Macieja Matuszczyka wersja elektroniczna znajdująca się na stronie internetowej Biblioteki Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach.
4. Turczyński J, Bilikiewicz A. Depresja u osób w podeszłym wieku. Psychiatria w Praktyce Ogólnolekarskiej 2002; 2(2): 99-107
5. Cierpiałowska L. (2009). Psychopatologia. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe SCHOLAR

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA

1. Medner J. „Rehabilitacja w psychiatrii” Urban & Partner 2003
2. Florkowski A. „Fizjoterapia w psychiatrii”, PZWL 2012.
3. Klasik A., Krupka-Matuszczyk I., Krysta K., 2005, Procesy poznawcze człowieka – norma a schizofrenia, Agencja Reklamowo-Wydawnicza A. Gregorczyk, Warszawa
4. Meyer R. (2003). Psychopatologia. Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne

Nazwa przedmiotu: KLINICZNE PODSTAWY W INTENSYWNEJ TERAPII	
Kierunek: FIZJOTERAPIA Profil kształcenia: praktyczny	Kod przedmiotu: PKF11/FM
Poziom studiów: Jednolite magisterskie	Rok: IV Semestr: 7
Forma zajęć: wyklady, ćwiczenia	Liczba punktów ECTS: 1

CELE PRZEDMIOTU

C1	Zaznajomienie studentów ze strukturą oddziału i sprzętem medycznym używanym w Oddziale Intensywnej Terapii.
C2	Zaznajomienie studentów z pracą fizjoterapeuty na Oddziale Intensywnej Terapii w odniesieniu do wybranych przypadków klinicznych.
C3	Zaznajomienie studentów z dokumentacją pacjentów Oddziałów Intensywnej Terapii.

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

Wiedza z zakresu fizjoterapii, anatomii, fizjologii, chorób wewnętrznych, kardiologii, chirurgii, pulmonologii, ginekologii i położnictwa, pediatrii zdobyta w czasie studiów.
Umiejętność korzystania z różnych źródeł informacji.
Umiejętności pracy samodzielnej oraz w grupie.
Umiejętności prawidłowej prezentacji posiadanej wiedzy oraz własnych.

OPIS EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedza- student zna i rozumie			
W1	problematykę z zakresu dyscypliny naukowej – nauki medyczne w tym etiologię, patomechanizm, objawy i przebieg najczęstszych chorób	O.W2	obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna, zaliczenie pisemne
W2	wskazania i przeciwwskazania do wykonywania zabiegów z zakresu fizykoterapii i masażu, kinezyterapii i terapii manualnej oraz specjalnych metod fizjoterapii	O.W6	obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna, test, zaliczenie pisemne
W3	zalecenia do stosowania fizjoterapii w określonych stanach chorobowych	O.W7	obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna, test, zaliczenie pisemne
W4	zasady postępowania z pacjentem: nieprzytomnym, w okresie ostrej niewydolności krążenia, w okresie ostrej niewydolności oddechowej, we wstrząsie, ze zdiagnozowaną sepsą, wentylowanym mechanicznie, po urazie czaszkowo mózgowym oraz po urazie mnogim ciała	D.W15	obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna, zaliczenie pisemne
W5	zasady kwalifikacji do zabiegów operacyjnych oraz podstawowe zabiegi operacyjne, w tym amputacje z przyczyn naczyniowych, i zabiegi z zakresu chirurgii małoinwazyjnej	D.W10	obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna, zaliczenie pisemne

W6	zasady diagnozowania oraz ogólne zasady i sposoby leczenia w najczęstszych chorobach w zakresie: kardiologii i kardiologii, pulmonologii, chirurgii, ginekologii i położnictwa, geriatry, psychiatrii, intensywnej terapii, onkologii i medycyny paliatywnej, w stopniu umożliwiającym racjonalne stosowanie środków fizjoterapii	D.W4	obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna, zaliczenie pisemne
W7	etiologię, patomechanizm, objawy i przebieg najczęstszych chorób w zakresie: kardiologii i kardiologii, pulmonologii, chirurgii, ginekologii i położnictwa, geriatry, psychiatrii, intensywnej terapii, onkologii i medycyny paliatywnej, w stopniu umożliwiającym racjonalne stosowanie środków fizjoterapii	D.W3	obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna, zaliczenie pisemne
Umiejętności – Student potrafi:			
U1	wykonywać zabiegi z zakresu fizykoterapii, kinezyterapii, masażu i terapii manualnej oraz specjalnych metod fizjoterapii	O.U1	obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna
U2	kontrolować efekty postępowania fizjoterapeutycznego	O.U4	obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna
U3	planować własną aktywność edukacyjną i stale dokształcać się w celu aktualizacji wiedzy	O.U9	obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna
U4	komunikować się ze współpracownikami w zespole i dzielić się wiedzą	O.U12	obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna
U5	postępować zgodnie z zasadami etycznymi i bioetycznymi w wykonywaniu czynności właściwych dla zawodu fizjoterapeuty	O.U14	obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna
U6	stosować zasady prawidłowej komunikacji z pacjentem oraz komunikować się z innymi członkami zespołu terapeutycznego	D.U47	obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna

U7	wdrażać strategię wczesnego uruchamiania pacjenta po zabiegu na jamie brzusznej lub klatce piersiowej, wykonywać zabiegi fizjoterapeutyczne rozprężające płuca i ułatwiające oczyszczanie oskrzeli, instruować w zakresie profilaktyki wczesnych i późnych powikłań pooperacyjnych oraz udzielać zaleceń dotyczących pooperacyjnej fizjoterapii ambulatoryjnej	D.U38	obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna, zaliczenie pisemne
Kompetencje społeczne – Student jest gotów do:			
K1	wykonywania zawodu, będąc świadomym roli, jaką fizjoterapeuta pełni na rzecz społeczeństwa, w tym społeczności lokalnej	O.K2	obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna
K2	przestrzegania praw pacjenta i zasad etyki zawodowej	O.K4	obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna
K3	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń, dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	O.K5	obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna
K4	korzystania z obiektywnych źródeł informacji zawodowej, w tym w kategoriach bezpieczeństwa własnego i innych osób	O.K6	obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna

TREŚCI PROGRAMOWE PRZEDMIOTU Z PODZIAŁEM NA FORMY ZAJĘĆ

Forma zajęć – WYKŁADY

W	<p>Intensywna Terapia – zadania, struktura i specyfika oddziałów (kardiologiczne, neurologiczne, urazowe, ogólne). Sprzęt używany w OIT. Zasady bezpieczeństwa chorych i personelu. Systemy alarmowe.</p> <p>Zasady kwalifikacji i dyskwalifikacji chorych do leczenia na Oddziale Intensywnej Terapii. Miejsce OIT w systemie opieki zdrowotnej w Polsce i na świecie</p> <p>Monitorowanie chorego w IT – przyrządowe i bezprzyrządowe. Monitorowanie jako pomoc w rehabilitacji. Zapobieganie przenoszeniu zakażeń w OIT. Definicja sepsy. Procedury wykonywane w OIT: intubacja, reanimacja, defibrylacja, sztuczna wentylacja, odsysanie, sztuczne żywienie, leczenie nerkozastępcze</p> <p>Omówienie dokumentacji pacjenta. Zapobieganie zakażeniom na OIT. Praca z pacjentem nieprzytomnym. Psychologiczne aspekty opieki nad chorym w stanie ciężkim. Chory wentylowany mechanicznie- kontrola wentylacji, symptomy nieprawidłowej wentylacji.</p>
Forma zajęć – ĆWICZENIA	
ĆW	<p>Rola rehabilitacji w zapobieganiu przykurczom i odleżynom, usprawnianie ruchowe chorego. Fizjoterapia oddechowa jako istotny element poprawy wydolności oddechowej chorego. Współpraca fizjoterapeuty, lekarza i personelu pielęgniarstwa</p> <p>Specyfika postępowania fizjoterapeutycznego na Oddziałach Intensywnej Opieki Medycznej(OIOM lub OIT). Problemy w usprawnianiu pacjentów na Oddziałach Intensywnej Terapii. Wskazania Przeciwwskazania.</p> <p>Możliwości działań fizjoterapeuty w specyficznych sytuacjach: chory wentylowany mechanicznie, chory z tracheotomią, chory nieprzytomny, chory w sedacji, chory z stymulatorem serca, chory z kontrapulsacją aortalną, chory z zaburzeniami świadomości.</p> <p>Strategia postępowania rehabilitacyjnego u chorego wypisywanego z OIT. Psychologiczne aspekty opieki nad chorym w stanie ciężkim.</p>

NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

1. –wykłady – prezentacja multimedialna
2. –ćwiczenia – prelekcja z prezentacją multimedialną, praca grupach, ćwiczenia związane z przedmiotem

SPOSOBY I METODY OCENY (F – FORMUJĄCA, P – PODSUMOWUJĄCA)

F1. – ocena przygotowania do ćwiczeń
F2. – ocena umiejętności pracy indywidualnej oraz pracy w grupie
F3. – ocena aktywności podczas zajęć, dyskusja
F4. - ocena z całości będącego przedmiotem ćwiczeń- kolokwium pisemne
P1.- ocena opanowania materiału nauczania będącego przedmiotem wykładu - egzamin

LITERATURA OBOWIĄZKOWA

1. Grabowska-Gaweł A., Wybrane zagadnienia z pielęgnacji i leczenia chorych w oddziale intensywnej terapii dla studentów pielęgniarstwa., Wydawnictwo Naukowe UMK, Bydgoszcz 2008
2. Wołowicka L., Dyk D., Anestezjologia i intensywna opieka. Klinika i pielęgniarstwo, PZWL, Warszawa 2007.
3. Grabowska-Gaweł A., Inwazyjne metody diagnostyczne i terapeutyczne stosowane w oddziale intensywnej terapii i towarzyszące im powikłania. Zagadnienia dla studentów pielęgniarstwa, Wydawnictwo Naukowe UMK, Bydgoszcz 2009.
4. Poradnik fizjoterapeuty-badanie, techniki, leczenie, rehabilitacja Gisela Ebelt- Paprotny, Bernard Kolster
5. Ostre stany zagrożenia życia w chorobach wewnętrznych pod red. F. Kokota, Wyd. PZWL 2003

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA

1. Anders J. pod red.: Pierwsza pomoc i resuscytacja krążeniowo – oddechowa. Polska Rada Resuscytacji Kraków 2011, wydanie 3
2. Intensywna terapia autor: Wiliam E .Hurford, red A. Kubler

Nazwa przedmiotu: KLINICZNE PODSTAWY W ONKOLOGII I MEDYCYNIE PALIATYWNEJ	
Kierunek: FIZJOTERAPIA Profil kształcenia: praktyczny	Kod przedmiotu: PKF12/FM
Poziom studiów: Jednolite magisterskie	Rok: III Semestr: 5
Forma zajęć: wykłady, ćwiczenia	Liczba punktów ECTS: 1

CELE PRZEDMIOTU

C1	Zdobycie umiejętności i kompetencji w rozpoznawaniu potrzeb chorych na nowotwór w każdym okresie choroby.
C2	Opanowanie teoretycznych podstaw z zakresu kliniki chorób nowotworowych z uwzględnieniem: czynników rakotwórczych, zapobieganiu nowotworom, epidemiologia nowotworów; leczenia systemowego chorych na nowotwór.
C3	Opanowanie teoretycznych podstaw z zakresu organizacji i zasad opieki paliatywnej.

C4	Student zdobędzie umiejętność doboru odpowiednich technik i metod fizjoterapeutycznych w zależności od stanu klinicznego pacjentów w okresie terminalnym.
C5	Student zdobędzie umiejętność skonstruowania programów ćwiczeń w zależności od stanu klinicznego pacjentów w okresie terminalnym.
C6	Umiejętność towarzyszenia i komunikacji z pacjentem u kresu życia.

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

	Znajomość podstaw z zakresu anatomii, fizjologii, patologii ogólnej, bioetyka, psychologia kliniczna zdobyta na wcześniejszych semestrach.
	Umiejętność korzystania z różnych źródeł informacji.
	Umiejętność prawidłowej prezentacji posiadanej wiedzy.
	Umiejętność pracy samodzielnej oraz w zespole.

OPIS EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedza- student zna i rozumie			
W1	zalecenia do stosowania fizjoterapii w określonych stanach chorobowych	O.W7	obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna, zaliczenie pisemne
W2	specjalistyczne zagadnienia z zakresu teorii, metodyki i praktyki fizjoterapii	O.W9	obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna, test, zaliczenie pisemne
W3	wskazania i przeciwwskazania do wykonywania zabiegów z zakresu fizykoterapii i masażu, kinezyterapii i terapii manualnej oraz specjalnych metod fizjoterapii	O.W6	obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna, test, zaliczenie pisemne
Umiejętności – Student potrafi:			

U1	planować własną aktywność edukacyjną i stale dokształcać się w celu aktualizacji wiedzy	O.U9	obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna
U2	wykorzystywać wiedzę w zakresie racjonalizacji i optymalizacji fizjoterapii, także współpracując w zespole terapeutycznym	O.U13	obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna
U3	planować, dobierać i modyfikować programy rehabilitacji pacjentów z różnymi dysfunkcjami narządu ruchu oraz chorobami wewnętrznymi w zależności od stanu klinicznego, funkcjonalnego i psychicznego (poznawczo-emocjonalnego) chorego, jego potrzeb oraz potrzeb opiekunów faktycznych	D.U49	obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna
Kompetencje społeczne – Student jest gotów do:			
K1	prezentowania postawy promującej zdrowy styl życia, propagowania i aktywnego kreowania zdrowego stylu życia i promocji zdrowia w trakcie działań związanych z wykonywaniem zawodu i określania poziomu sprawności niezbędnego do wykonywania zawodu fizjoterapeuty	O.K3	obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna

TREŚCI PROGRAMOWE PRZEDMIOTU Z PODZIAŁEM NA FORMY ZAJĘĆ

Forma zajęć – WYKŁADY	
W	Czynniki rakotwórcze, zapobieganie nowotworom. Epidemiologia nowotworów. Leczenie systemowe chorych na nowotwór Chory w okresie zaawansowania choroby nowotworowej, potrzeby somatyczne, psychiczne, egzystencjalne i społeczne. Elementy psychoonkologii i psychotanatologii Istota, zadania, organizacja, struktury opieki paliatywnej. Cierpienie totalne. Metody medyczne i niemedyczne łagodzenia cierpienia totalnego. Zadania fizjoterapeuty w programie medycyny paliatywnej. Komunikacja z chorym w okresie terminalnym. Metody wsparcia chorego i jego rodziny.
Forma zajęć – ĆWICZENIA	

ĆW	<p>Rozpoznawanie potrzeb chorego na nowotwór. Rozpoznawanie objawów cierpienia totalnego. Rozpoznawanie obszarów zdrowia i choroby u chorego w okresie terminalnym</p> <p>Ból nowotworowy – mechanizm powstawania bólu, rodzaje bólu nowotworowego, diagnostyka. Zapoznanie się z możliwością łagodzenia objawów cierpienia i bólu totalnego.</p> <p>Ocena jakości życia chorych na nowotwór w różnym okresie choroby. Zapoznanie się z możliwością poprawy jakości życia chorych na nowotwór w różnym okresie choroby</p> <p>Podejście do pacjenta na oddziale opieki paliatywnej. Ogólne zasady i cele postępowania fizjoterapeutycznego u chorych onkologicznych.</p>
-----------	--

NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

1. – Wykład - z prezentacją multimedialną
2. – Ćwiczenia – praca indywidualna i grupowa
3. – Ćwiczenia praktyczne z pacjentem

SPOSOBY I METODY OCENY (F – FORMUJĄCA, P – PODSUMOWUJĄCA)

F1. – Ocena przygotowania do zajęć
F2. – Ocena aktywności podczas zajęć
F3. – Ocena umiejętności pracy indywidualnej i grupowej
F4. – Ocena podsumowująca wiadomości zdobytych podczas ćwiczeń – kolokwium pisemne.
P1. – Ocena opanowania materiału będącego przedmiotem wykładu- egzamin testowy

LITERATURA OBOWIĄZKOWA

<p>Kordek R. i wsp. (red.). Onkologia Podręcznik dla studentów i lekarzy. Medical Press, Gdańsk 2003;</p> <p>Krystyna de Walden - Gałuszko (red.). Podstawy Opieki Paliatywnej. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2004;</p> <p>Gayle Mac. Donald. Złagodzić cierpienie. Jak pomóc w chorobie nowotworowej. Galaktyka, Łódź 2002;</p> <p>Woźniewski M. Fizjoterapia w onkologii. PZWL, Warszawa 2012.</p>

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA

1. Elisabeth Kubler - Ross. Rozmowy o śmierci i umieraniu. Media Rodzina of Poznań, Poznań 1998;
2. Krystyna de Walden - Gałuszko. U kresu. Wydawnictwo Medyczne MA Kmed, Gdańsk 1996.

FIZJOTERAPIA KLINICZNA W DYSFUNKCJACH NARZĄDU RUCHU

Nazwa przedmiotu: FIZJOTERAPIA W ORTOPEDII, TRAUMATOLOGII I MEDYCYNIE SPORTOWEJ	
Kierunek: FIZJOTERAPIA . Profil kształcenia: praktyczny .	Kod przedmiotu: NRFK1/FM
Poziom studiów: Jednolite magisterskie .	Rok: II Semestr: 4
Forma zajęć: wykłady, ćwiczenia	Liczba punktów ECTS: 5

CELE PRZEDMIOTU

C1	Zapoznanie studentów z problematyką fizjoterapii klinicznej w zakresie: ortopedii, traumatologii oraz medycyny sportowej w wybranych jednostkach chorobowych.
C2	Nauczenie studentów oceny i analizy stanu narządu ruchu pacjenta, dla potrzeb właściwego planowania i realizowania procesu fizjoterapeutycznego w ortopedii, traumatologii i medycynie sportowej.
C3	Nabycie umiejętności odpowiedniego doboru środków i metod fizjoterapeutycznych u pacjentów z urazowymi i pourazowymi schorzeniami narządu ruchu, z uwzględnieniem stanu klinicznego i funkcjonalnego pacjenta
C4	Przygotowanie studentów do samodzielnej pracy z pacjentem po urazach narządu ruchu

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

	Znajomość anatomii, fizjologii oraz biomechaniki zdobytej na wcześniejszych semestrach studiów.
	Wiedza z zakresu ortopedii, traumatologii oraz medycyny sportowej uzyskana podczas „Klinicznych Podstaw w Ortopedii, Traumatologii i Medycyny Sportowej”.
	Umiejętności badania podmiotowego i przedmiotowego pacjenta w ortopedii, traumatologii i medycynie sportowej, z uwzględnieniem testów czynnościowych.

OPIS EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedza- student zna i rozumie			
W1	etiologię, patomechanizm, objawy i przebieg dysfunkcji narządu ruchu w zakresie: ortopedii i traumatologii, medycyny sportowej, reumatologii, neurologii i neurochirurgii oraz pediatrii, neurologii dziecięcej, w stopniu umożliwiającym racjonalne stosowanie środków fizjoterapii	D.W1	test
W2	zasady diagnozowania oraz ogólne zasady i sposoby leczenia najczęstszych dysfunkcji narządu ruchu w zakresie: ortopedii i traumatologii, medycyny sportowej, reumatologii, neurologii, neurochirurgii oraz pediatrii, neurologii dziecięcej, w stopniu umożliwiającym racjonalne stosowanie środków fizjoterapii	D.W2	test
W3	zalecenia do stosowania fizjoterapii w określonych stanach chorobowych	O.W7	test
W4	zasady działania wyrobów medycznych i zasady ich stosowania w leczeniu osób z różnymi chorobami i dysfunkcjami, w tym osób starszych, w różnych warunkach	O.W8	test
W5	ogólne zasady podmiotowego i przedmiotowego badania kardiologicznego, neurologicznego, ortopedycznego i geriatrycznego	D.W6	test
W6	zagrożenia związane z hospitalizacją osób starszych	D.W13	test
W7	Zasady postępowania z pacjentem : nieprzytomnym, po urazie wielomiejscowym i wielonarządowym, z uszkodzeniem kręgosłupa i rdzenia kręgowego, kończyny górnej i kończyny dolnej, w zakresie bezpiecznego stosowania metod fizjoterapii	D.W5	test
Umiejętności – Student potrafi:			

U1	planować własną aktywność edukacyjną i stale dokształcać się w celu aktualizacji wiedzy	O.U9	obserwacja pracy studenta
U2	dobierać- w zależności od stanu klinicznego i funkcjonalnego pacjenta- i prowadzić postępowanie fizjoterapeutyczne przed- i pooperacyjne u osób po rekonstrukcyjnych zabiegach ortopedycznych, w tym po zabiegach artroskopowych i endoprotezoplastyce	D.U6	obserwacja pracy studenta
U3	dobierać – w zależności od stanu klinicznego i funkcjonalnego pacjenta – i wykonywać zabiegi z zakresu fizjoterapii u osób po urazach w obrębie tkanek miękkich układu ruchu leczonych zachowawczo i operacyjnie, po urazach w obrębie kończyn (stłuczeniach, skręceniach, zwichnięciach i złamaniach) leczonych – 206 – zachowawczo i operacyjnie, po urazach kręgosłupa bez porażen oraz w przypadku stabilnych i niestabilnych złamań kręgosłupa	D.U4	obserwacja pracy studenta
U4	dobierać – w zależności od stanu klinicznego i funkcjonalnego pacjenta – i wykonywać zabiegi z zakresu fizjoterapii osób po amputacjach planowanych (postępowanie przed- i pooperacyjne) oraz urazowych, prowadzić naukę chodzenia w protezie oraz postępowanie po amputacjach kończyn górnych, w tym instruktaż w zakresie posługiwania się protezą	D.U5	obserwacja pracy studenta
Kompetencje społeczne – Student jest gotów do:			
K1	nawiązania i utrzymania pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych	O.K1	obserwacja pracy studenta
K2	korzystania z obiektywnych źródeł informacji	O.K6	obserwacja pracy studenta
K3	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń, dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	O.K5	obserwacja pracy studenta

TREŚCI PROGRAMOWE PRZEDMIOTU Z PODZIAŁEM NA FORMY ZAJĘĆ

Forma zajęć – WYKŁADY

Badanie przedmiotowe dla potrzeb fizjoterapii w aspekcie planowania rehabilitacji pacjentów urazowo – ortopedycznych. . Zasady doboru środków fizjoterapii u osób po urazach narządu ruchu i po chirurgicznych zabiegach ortopedycznych, przeciwwskazania do postępowania fizjoterapeutycznego.

Badanie narządu ruchu, zasady rehabilitacji. Opatrunki unieruchamiające, rodzaje wyciągów i urządzenia techniczne stosowane w traumatologii. Traumatologia sportowa. Określenia; traumatologia, uraz; Klasyfikacje złamań, specyfika złamań dzieci, osób dorosłych i osób starszych, gojenie się złamań. Inne uszkodzenia urazowe - skręcenia i zwichnięcia stawów, uszkodzenia mięśni, uszkodzenia nerwów obwodowych, uszkodzenia naczyń; Badanie chorego dla potrzeb traumatologii.

Formy unieruchomienia, rodzaje wyciągów stosowanych w traumatologii. Leczenia sportowca

W Postępowanie z pacjentem nieprzytomnym, na wyciągu i w opatrunku unieruchamiającym. Pomoce ortopedyczne pomocne w usprawnianiu.

Zasady postępowania w urazach wielomiejscowych i wielonarządowych.

Zasady postępowania z chorym po rekonstrukcyjnych zabiegach ortopedycznych

Ogólne zasady rehabilitacji osób po amputacjach amputacje planowane i urazowe, amputacje konwencjonalne i fizjologiczne

Zasady postępowania z pacjentami ortopedyczno-urazowymi w wieku podeszłym oraz przebywającymi długotrwale w łóżku. Pionizacja i nauka chodzenia. Kontrola wyników i dokumentacja w rehabilitacji osób po urazach i innych dysfunkcjach ortopedycznych.

Powikłania pourazowe (wczesne i późne) - przebieg, objawy, leczenie. Rehabilitacja w zespole Sudecka i przykurczu Volkmana, uszkodzeń nerwów obwodowych, uszkodzenia ścięgna Achillesa.

Forma zajęć – ĆWICZENIA

<p>ĆW</p>	<p>Fizjoterapia po urazach w obrębie kończyn. Ogólne zasady fizjoterapii u osób po urazach w obrębie kończyn górnych i dolnych (stłuczenia, skręcenia, zwichnięcia i złamania). Fizjoterapia u osób po urazach leczonych zachowawczo. Fizjoterapia u osób starszych po złamaniach szyjki kości udowej.</p> <p>Ogólne zasady fizjoterapii u osób po urazach w obrębie tkanek miękkich aparatu ruchu (uszkodzenia mięśni, ścięgien, torebek stawowych i więzadeł oraz łąkoteczek)</p> <p>Fizjoterapia u osób po urazach w obrębie tkanek miękkich leczonych zachowawczo i operacyjnie. Postępowanie w przypadku niestabilności stawowej. Postępowanie w przypadku powikłań po urazach. Problemy usprawniania ręki. Pomoce ortopedyczne poprawiające funkcję</p> <p>Fizjoterapia po zabiegach ortopedycznych i u pacjentów po amputacji.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ogólne zasady fizjoterapii u osób po rekonstrukcyjnych zabiegach ortopedycznych. • Postępowanie fizjoterapeutyczne zależne od rodzaju tradycyjnego zabiegu ortopedycznego i okresu choroby. • Fizjoterapia po zabiegach artroskopowych. <p>Ogólne zasady rehabilitacji amputowanych – amputacje planowane (postępowania przed – i pooperacyjne) i urazowe, amputacje konwencjonalne i fizjologiczne</p> <p>Kikut – postępowanie z kikutem, posługiwanie się niezaprotezowanym kikutem. Kikuty wytwórcze. Postępowanie po amputacjach kończyn dolnych, nauka chodu w protezie, eliminowanie błędów. Postępowanie po amputacjach kończyn górnych – nauka posługiwania się protezą w zależności od systemu sterowania. Postępowanie usprawniające po amputacji dwóch, trzech i czterech kończyn</p> <p>Fizjoterapia u osób ze zmianami zwyrodnieniowo – wytwórczymi stawów. Ogólne zasady fizjoterapii u osób ze zmianami zwyrodnieniowo – wytwórczymi stawów – w zależności od okresu choroby i stanu pacjenta. Fizjoterapia w chorobie zwyrodnieniowej stawu biodrowego. Fizjoterapia w chorobie zwyrodnieniowej pozostałych stawów kończyny dolnej</p> <p>Fizjoterapia w chorobie zwyrodnieniowej stawów kończyny górnej. Fizjoterapia w chorobie zwyrodnieniowej stawów kręgosłupa. Fizjoterapia po zabiegach odtwórczych i endoprotezoplastyce. Pomoce ortopedyczne pomocne w usprawnianiu.</p> <p>Badanie przedmiotowe dla potrzeb fizjoterapii w aspekcie planowania rehabilitacji pacjentów urazowo – ortopedycznych. Zasady doboru środków fizjoterapii u osób po urazach narządu ruchu leczonych zachowawczo i po operacjach ortopedycznych. Przeciwwskazania do postępowania fizjoterapeutycznego</p> <p>Zasady postępowania z pacjentami ortopedyczno-urazowymi w różnym wieku oraz przebywającymi długotrwale w łóżku – ćwiczenia przyłóżkowe. Praca z pacjentem indywidualnie – dobór zaopatrzenia ortopedycznego w zależności od możliwości funkcjonalnych, stanu pacjenta oraz okresu choroby.</p> <p>Zasady postępowania z pacjentami ortopedyczno-urazowymi przebywającymi długotrwale w łóżku - pionizacja i nauka chodzenia. Praca z pacjentem indywidualnie - praktyczne wykonywanie (w zależności od wskazań terapeutycznych) poznanych form ćwiczeń leczniczych i zabiegów fizykalnych u pacjentów ze zmianami zwyrodnieniowymi kończyn górnych i dolnych oraz kręgosłupa.</p> <p>Praca z pacjentem indywidualnie - praktyczne wykonywanie (w zależności od wskazań terapeutycznych) poznanych form ćwiczeń leczniczych u pacjentów po chirurgicznych zabiegach operacyjnych w obrębie narządu ruchu. Praktyczne wykonywanie (w zależności od wskazań terapeutycznych) poznanych form ćwiczeń leczniczych u pacjentów po amputacjach.</p>
-----------	---

NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

1.- wykład – wykład z prezentacją multimedialną
2. – ćwiczenia - rozwiązywanie zadań, ćwiczenia przedmiotowe, dyskusja, praca w grupach
3. – ćwiczenia - praca z pacjentem pod nadzorem wykwalifikowanego fizjoterapeuty

SPOSOBY I METODY OCENY (F – FORMUJĄCA, P – PODSUMOWUJĄCA)

F1. – ocena przygotowania do ćwiczeń audytoryjnych i tematyki z nimi związanej
F2. – ocena aktywności podczas zajęć, dyskusji
F3. – ocena opanowania materiału nauczania będącego przedmiotem ćwiczeń – kolokwium pisemne.
P1. – ocena opanowania materiału nauczania będącego przedmiotem wykładów - egzamin

LITERATURA OBOWIĄZKOWA

1. Brotzman S., Wilk Kevin. E. Rehabilitacja ortopedyczna red. Dziak Artur. Elsevier, Urban & Partner 20102. Buczkiewicz A.: Rehabilitacja w chorobach mięśni. PZWL, Warszawa 1993;3. Dega W., Senger A. (red.): Ortopedia i rehabilitacja. PZWL, Warszawa 1996;4. Dega W . Milanowska K. (red.): Rehabilitacja medyczna. PZWL, Warszawa 1993;5. Dziak A.: Bóle krzyża Wyd. IV, PZWL Warszawa 1994;6. Dziak A. (red.): Ćwiczenia usprawniające w uszkodzeniach kości i stawów. PZWL, Warszawa 1990;7. Petty N.J. Badanie i ocena narządu ruchu – podręcznik dla fizjoterapii. Elsevier, Urban & Partner 20108. Gaździk T. SZ. Ortopedia i Traumatologia. Tom I i II. PZWL Warszawa, 20089. Garrison S.J. i wsp.: Podstawy rehabilitacji i medycyny fizykalnej. PZWL, Warszawa 1997

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA

1. Kiwerski J., Kowalski M., Krasucki M.: Schorzenia i urazy kręgosłupa. PZWL Warszawa2. Kubacki J.: Zarys ortopedii i traumatologii. AWF Katowice 20043. Backup K. Testy kliniczne w badaniu kości, stawów i mięśni. PZWL Warszawa 20044. Dziak A.: Opatrunki unieruchamiające w ortopedii i traumatologii. PZWL Warszawa 1985

Nazwa przedmiotu: FIZJOTERAPIA W REUMATOLOGII	
Kierunek: FIZJOTERAPIA . Profil kształcenia: praktyczny .	Kod przedmiotu: NRFK1/FM
Poziom studiów: Jednolite magisterskie .	Rok: II Semestr: 4
Forma zajęć: wykłady, ćwiczenia	Liczba punktów ECTS: 3

CELE PRZEDMIOTU

C1	Zapoznanie studentów z problematyką fizjoterapii w reumatologii
-----------	---

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

Znajomość anatomii, fizjologii oraz biomechaniki zdobytej na wcześniejszych semestrach studiów. Wymagania z klinicznych podstaw w reumatologii

OPIS EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedza- student zna i rozumie			
W1	zalecenia do stosowania fizjoterapii w określonych stanach chorobowych	O.W7	test
W2	zagadnienia związane z kształtowaniem, podtrzymywaniem i przywracaniem sprawności oraz wydolności osobom w różnym wieku, w tym osobom starszym, utraconej lub obniżonej wskutek różnych chorób lub urazów, a także zasady promocji zdrowia – w stopniu zaawansowanym	O.W.11	test
W3	etiologię, patomechanizm, objawy i przebieg dysfunkcji narządu ruchu w zakresie: ortopedii i traumatologii, medycyny sportowej, reumatologii, neurologii i neurochirurgii oraz pediatrii, neurologii dziecięcej, w	D.W.1	test

	stopniu umożliwiającym racjonalne stosowanie środków fizjoterapii		
W4	zasady diagnozowania oraz ogólne zasady i sposoby leczenia najczęstszych dysfunkcji narządu ruchu w zakresie: ortopedii i traumatologii, medycyny sportowej, reumatologii, neurologii, neurochirurgii oraz pediatrii, neurologii dziecięcej, w stopniu umożliwiającym racjonalne stosowanie środków fizjoterapii	D.W.2	test
W5	zagrożenia związane z hospitalizacją osób starszych	D.W13	test
W6	założenia i zasady Międzynarodowej Klasyfikacji Funkcjonowania, Niepełnosprawności i Zdrowia (International Classification of Functioning Disability and Health, ICF)	d.w.16	test
Umiejętności – Student potrafi:			
U1	Interpretować wyniki badań czynnościowych oraz przeprowadzać testy funkcjonalne niezbędne do doboru środków fizjoterapii i interpretować ich wyniki	O.U2	obserwacja pracy studenta
U2	kontrolować efekty postępowania fizjoterapeutycznego	O.U4	obserwacja pracy studenta
	dokonać oceny stanu układu ruchu człowieka w warunkach statyki i dynamiki (badanie ogólne, odcinkowe, miejscowe), przeprowadzić analizę chodu oraz zinterpretować uzyskane wyniki	D.U3	obserwacja pracy studenta
	przeprowadzić szczegółowe badanie dla potrzeb fizjoterapii i testy funkcjonalne układu ruchu oraz zapisać i zinterpretować jego wyniki	D.U1	obserwacja pracy studenta
	przeprowadzić testy funkcjonalne przydatne w reumatologii, takie jak ocena stopnia uszkodzenia stawów i ich deformacji, funkcji ręki oraz lokomocji u pacjentów z chorobami reumatologicznymi	D.U8	obserwacja pracy studenta
	wykonywać pionizację i naukę chodzenia pacjentów z chorobami reumatologicznymi, a także usprawnianie funkcjonalne ręki w chorobie reumatoidalnej	D.U10	obserwacja pracy studenta
	instruować pacjentów z chorobami reumatologicznymi w zakresie wykonywania ćwiczeń w domu, sposobu posługiwania się wyrobami medycznymi, w tym poprawiającymi funkcję chwytną	D.U.11	obserwacja pracy studenta
	stosować zasady prawidłowej komunikacji z pacjentem oraz komunikować się z innymi członkami zespołu terapeutycznego	D.U47	obserwacja pracy studenta

Kompetencje społeczne – Student jest gotów do:			
K1	nawiązania i utrzymania pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych	O.K1	obserwacja pracy studenta
K2	korzystania z obiektywnych źródeł informacji	O.K6	obserwacja pracy studenta
K3	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń, dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	O.K5	obserwacja pracy studenta

TREŚCI PROGRAMOWE PRZEDMIOTU Z PODZIAŁEM NA FORMY ZAJĘĆ

Forma zajęć – WYKŁADY / ĆWICZENIA	
W/ĆW	<ol style="list-style-type: none"> 1. Reumatyzm tkanek miękkich: entezopatie, zespół kanału nadgarstka i bolesnego barku, fibromialgia; profilaktyka i zabiegi leczniczo – usprawniające 2. Osteoporoza: podział, zmiany hormonalne, objawy i następstwa osteoporozy. Znaczenie ruchu w profilaktyce osteoporozy i w jej leczeniu. Reaktywne zapalenie stawów: gorączka reumatyczna, choroba z Lyme; patogenezą, objawy kliniczne profilaktyka i leczenie usprawniające 3. Choroby układowe tkanki łącznej: toczeń rumieniowaty układowy, twardzina układowa; patogenezą, objawy kliniczne, postępowanie fizykalne i usprawniające. Choroby metaboliczne stawów: dna moczanowa, chondrokalcynoza, postępowanie rehabilitacyjne. 2. Reumatyzm tkanek miękkich: postępowanie fizjoterapeutyczne cz I 2. Reumatyzm tkanek miękkich: postępowanie fizjoterapeutyczne cz II 3. Osteoporoza: znaczenie ruchu w profilaktyce osteoporozy i w jej leczeniu, postępowanie fizjoterapeutyczne 4. Zastosowanie wybranych testów klinicznych w reumatologii cz I 5. Zastosowanie wybranych testów klinicznych w reumatologii cz II 6. Pacjent z chorobą reumatyczną zapalną versus pacjent z chorobą zwyrodnieniową 3. Reumatoidalne zapalenie stawów: praca z pacjentem 2. Zesztywniające zapalenie stawów i łuszczykowe zapalenie stawów: praca z pacjentem 3. Choroba zwyrodnieniowa stawów obwodowych i kręgosłupa: praca z pacjentem 4. Reumatyzm tkanek miękkich: praca z pacjentem 5. Osteoporoza: praca z pacjentem

NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

1.- wykład – wykład z prezentacją multimedialną
2. – ćwiczenia - rozwiązywanie zadań, ćwiczenia przedmiotowe, dyskusja, praca w grupach

3. – ćwiczenia - praca z pacjentem pod nadzorem wykwalifikowanego fizjoterapeuty

SPOSOBY I METODY OCENY (F – FORMUJĄCA, P – PODSUMOWUJĄCA)

F1. – ocena przygotowania do ćwiczeń audytoryjnych i tematyki z nimi związanej
F2. – ocena aktywności podczas zajęć, dyskusji
F3. – ocena opanowania materiału nauczania będącego przedmiotem ćwiczeń – kolokwium pisemne.
P1. – ocena opanowania materiału nauczania będącego przedmiotem wykładów - egzamin

LITERATURA OBOWIĄZKOWA

1. Brotzman S., Wilk Kevin. E. Rehabilitacja ortopedyczna red. Dziak Artur. Elsevier, Urban & Partner 2010
2. Dega W., Senger A. (red.): Ortopedia i rehabilitacja. PZWL, Warszawa 1996;
3. Dega W . Milanowska K. (red.): Rehabilitacja medyczna. PZWL, Warszawa 1993;
4. Dziak A.: Bóle krzyża Wyd. IV, PZWL Warszawa 1994;
5. Dziak A. (red.): Ćwiczenia usprawniające w uszkodzeniach kości i stawów. PZWL, Warszawa 1990;
6. Petty N.J. Badanie i ocena narządu ruchu – podręcznik dla fizjoterapii. Elsevier, Urban & Partner 2010
7. Gaździk T. SZ. Ortopedia i Traumatologia. Tom I i II. PZWL Warszawa, 2008
8. Garrison S.J. i wsp.: Podstawy rehabilitacji i medycyny fizykalnej. PZWL, Warszawa 1997

Nazwa przedmiotu: FIZJOTERAPIA W NEUROLOGII I NEUROCHIRURGII	
Kierunek: FIZJOTERAPIA Profil kształcenia: praktyczny	Kod przedmiotu: CHWFK1/FM
Poziom studiów: Jednolite magisterskie	Rok: II Semestr: 4
Forma zajęć: wyklady, ćwiczenia	Liczba punktów ECTS: 5

CELE PRZEDMIOTU

C1	Praca z pacjentem neurologicznym i neurochirurgicznym na oddziale szpitalnym oraz na sali gimnastycznej
-----------	---

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

	Wiedza z zakresu: anatomii prawidłowej człowieka
	Umiejętność wykonywania ćwiczeń usprawniających i stosowania metod fizjoterapeutycznych w rehabilitacji pacjentów, z uwzględnieniem przeciwwskazań do ich wykonania.
	Zrozumienie problemów pacjenta związanych z chorobą i niepełnosprawnością.

OPIS EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedza- student zna i rozumie			
W1	zagadnienia związane z kształtowaniem, podtrzymywaniem i przywracaniem sprawności oraz wydolności osobom w różnym wieku, w tym osobom starszym, utraconej lub obniżonej wskutek różnych chorób lub urazów, a także zasady promocji zdrowia – w stopniu zaawansowanym	O.W11	egzamin pisemny
W2	zasady postępowania z pacjentem: nieprzytomnym, po urazie wielomiejscowym i wielonarządowym, z uszkodzeniem kręgosłupa i rdzenia kręgowego, kończyny górnej i kończyny dolnej, w zakresie bezpiecznego stosowania metod fizjoterapii	D.W5	egzamin pisemny
Umiejętności – Student potrafi:			
U1	wykonywać zabiegi z zakresu fizykoterapii, kinezyterapii, masażu i terapii manualnej oraz specjalnych metod fizjoterapii	O.U1	egzamin pisemny
U2	zastosować działania ukierunkowane na edukację zdrowotną, promocję zdrowia, profilaktykę niepełnosprawności, a także pierwotną i wtórną profilaktykę chorób	O.U7	egzamin pisemny
U3	wykazać wysoką sprawność fizyczną niezbędną do poprawnego demonstrowania i wykonywania zabiegów z zakresu kinezyterapii, masażu i terapii manualnej oraz stosowania metod specjalnych u osób z różnymi chorobami, dysfunkcjami oraz z różnym rodzajem i stopniem niepełnosprawności	O.U8	egzamin pisemny

U4	inspirować inne osoby do uczenia się oraz podejmowania aktywności fizycznej	O.U10	egzamin pisemny
U5	wykorzystywać wiedzę w zakresie racjonalizacji i optymalizacji fizjoterapii, także współpracując w zespole terapeutycznym	O.U13	egzamin pisemny
U6	dokonać oceny stanu układu ruchu człowieka w warunkach statyki i dynamiki (badanie ogólne, odcinkowe, miejscowe), przeprowadzić analizę chodu oraz zinterpretować uzyskane wyniki	D.U3	egzamin pisemny
U7	układać pacjenta w łóżku oraz wykonywać kinezyterapię w łóżku u pacjentów z uszkodzeniem układu nerwowego, wykonywać pionizację i naukę chodzenia, a także prowadzić reedukację ruchową kończyny górnej u osób po udarach mózgu	D.U15	egzamin pisemny
U8	instruować pacjentów z chorobami neurologicznymi w zakresie wykonywania ćwiczeń w domu, sposobu posługiwania się wyrobami medycznymi oraz wykorzystywania przedmiotów użytku codziennego w celach terapeutycznych	D.U16	egzamin pisemny
U9	planować, dobierać – w zależności od stanu klinicznego i funkcjonalnego pacjenta – i wykonywać zabiegi z zakresu fizjoterapii u osób z objawami uszkodzenia pnia mózgu, mózdzku i kresomózgowia, ze szczególnym uwzględnieniem udaru mózgu, parkinsonizmu, chorób demielinizacyjnych oraz zabiegi z zakresu fizjoterapii u osób po złamaniach kręgosłupa z porażeniami, a także prowadzić postępowanie ukierunkowane na łagodzenie zaburzeń troficznych i wydalniczych, pionizację i naukę chodzenia lub poruszania się na wózku osób po urazach kręgosłupa	D.U13	egzamin pisemny
U10	planować, dobierać – w zależności od stanu klinicznego i funkcjonalnego pacjenta – i wykonywać zabiegi z zakresu fizjoterapii u osób po uszkodzeniach nerwów obwodowych, w polineuropatiach, w chorobach o podłożu nerwowo-mięśniowym, w chorobach pierwotnie mięśniowych oraz w różnych zespołach bólowych	D.U14	egzamin pisemny
U11	przeprowadzić badanie neurologiczne dla potrzeb fizjoterapii i testy funkcjonalne przydatne w fizjoterapii neurologicznej, w tym ocenę napięcia mięśniowego, kliniczną ocenę spastyczności oraz ocenę na poziomie funkcji ciała i aktywności, w szczególności za pomocą skal klinicznych, a także zinterpretować ważniejsze badania dodatkowe (obrazowe i elektrofizjologiczne);	D.U5	egzamin pisemny

U12	planować, dobierać – w zależności od stanu klinicznego i funkcjonalnego pacjenta – i wykonywać zabiegi z zakresu fizjoterapii u osób z objawami uszkodzenia pnia – 207 – mózgu, mózdzku i kresomózgowia, ze szczególnym uwzględnieniem udaru mózgu, parkinsonizmu, chorób demielinizacyjnych oraz zabiegi z zakresu fizjoterapii u osób po złamaniach kręgosłupa z porażeniami, a także prowadzić postępowanie ukierunkowane na łagodzenie zaburzeń troficznych i wydalniczych, pionizację i naukę chodzenia lub poruszania się na wózku osób po urazach kręgosłupa	D.U13	egzamin pisemny
U13	układać pacjenta w łóżku oraz wykonywać kinezyterapię w łóżku u pacjentów z uszkodzeniem układu nerwowego, wykonywać pionizację i naukę chodzenia, a także prowadzić reedukację ruchową kończyny górnej u osób po udarach mózgu;	D.U15	egzamin pisemny
U14	instruować pacjentów z chorobami neurologicznymi w zakresie wykonywania ćwiczeń w domu, sposobu posługiwania się wyrobami medycznymi oraz wykorzystywania przedmiotów użytku codziennego w celach terapeutycznych;	D.U16	egzamin pisemny
Kompetencje społeczne – Student jest gotów do:			
K1	nawiązania i utrzymania pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych	O.K1	egzamin pisemny
K2	wykonywania zawodu, będąc świadomym roli, jaką fizjoterapeuta pełni na rzecz społeczeństwa, w tym społeczności lokalnej	O.K2	egzamin pisemny
K3	przestrzegania praw pacjenta i zasad etyki zawodowej	O.K3	egzamin pisemny
K4	wdrażania zasad koleżeństwa zawodowego i współpracy w zespole specjalistów, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym	O.K4	egzamin pisemny

TREŚCI PROGRAMOWE PRZEDMIOTU Z PODZIAŁEM NA FORMY ZAJĘĆ

Forma zajęć – WYKŁADY / ĆWICZENIA

W/ĆW	<p>Praktyczne wykorzystanie umiejętności nabytych w trakcie przedmiotu kliniczne podstawy fizjoterapii w neurologii i neurochirurgii Usprawnianie w SM Usprawnianie w SLA Choroby mięśni: dystrofie, miopatie, miastenia- obraz kliniczny i usprawnianie Ataksje- obraz kliniczny i usprawnianie Guzy mózgu i rdzenia kręgowego: zapalenie mózgu, rdzenia kręgowego i opon mózgowych- obraz kliniczny Choroba Parkinsona- obraz kliniczny i usprawnianie wybrane elementy badania neurologicznego dla potrzeb fizjoterapii. Prowadzenie dokumentacji uszkodzenie nerwów obwodowych i splotów- obraz kliniczny i kompleksowe usprawnianie</p>
------	--

NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

1. – wykład z prezentacją multimedialną
2. – ćwiczenia – prelekcja, pokaz, omówienie oraz wykonywanie badań i testów,
3. – ćwiczenia - zasady wykonywania ćwiczeń usprawniających w chorobach kardiologicznych

SPOSOBY I METODY OCENY (F – FORMUJĄCA, P – PODSUMOWUJĄCA)

F1. – ocena z przygotowania aktywności podczas ćwiczeń
F2. – ocena z umiejętnego doboru metod fizjoterapeutycznych w oparciu o stan kliniczny pacjenta kardiologicznego.
F3. – ocena ze znajomości postępowania fizjoterapeutycznego po zabiegach kardiochirurgicznych
F4. – ocena z stopnia opanowania materiału prezentowanego podczas ćwiczeń – kolokwium pisemne
P1. – ocena z opanowania materiału nauczania będącego przedmiotem wykładu - egzamin

LITERATURA OBOWIĄZKOWA

<p>1.A. Kwolek – Fizjoterapia w neurologii i neurochirurgii; Wydawnictwo Lekarskie PZWL; 2012 2.J. Olszewski – Fizjoterapia w wybranych dziedzinach medycyny; Wydawnictwo Lekarskie PZWL; 2011</p>

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA

1. J. Kiwerski – Rehabilitacja medyczna; Wydawnictwo Lekarskie PZWL; 2005
2. A. Kwolek – Rehabilitacja medyczna t.1,2; Elsevier Urban & Partner; 2013
3. S. Lennon, M. Stokes – Fizjoterapia w rehabilitacji neurologicznej; Elsevier Urban & Partner; 2010

Nazwa przedmiotu: FIZJOTERAPIA W WIEKU ROZWOJOWYM	
Kierunek: FIZJOTERAPIA. Profil kształcenia: praktyczny.	Kod przedmiotu: NRFK1/FM
Poziom studiów: Jednolite magisterskie.	Rok: II -III Semestr: 5-6
Forma zajęć: wyklady, ćwiczenia	Liczba punktów ECTS: 5

CELE PRZEDMIOTU

C1	Przygotowanie studenta do samodzielnej pracy z pacjentem pediatrycznym na oddziale szpitalnym i w ambulatorium.
-----------	---

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

Znajomość anatomii, fizjologii oraz biomechaniki zdobytej na wcześniejszych semestrach studiów.
Umiejętności badania podmiotowego i przedmiotowego pacjenta w ortopedii, traumatologii i medycynie sportowej, z uwzględnieniem testów czynnościowych.

OPIS EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
	Wiedza- student zna i rozumie		

W1	problematykę z zakresu dyscypliny naukowej – nauki medyczne w tym etiologię, patomechanizm, objawy i przebieg najczęstszych chorób	O.W2	test
W2	wskazania i przeciwwskazania do wykonywania zabiegów z zakresu fizykoterapii i masażu, kinezyterapii i terapii manualnej oraz specjalnych metod fizjoterapii	O.W6	test
W3	zalecenia do stosowania fizjoterapii w określonych stanach chorobowych	O.W7	test
W4	zasady diagnozowania oraz ogólne zasady i sposoby leczenia najczęstszych dysfunkcji narządu ruchu w zakresie: ortopedii i traumatologii, medycyny sportowej, reumatologii, neurologii, neurochirurgii oraz pediatrii, neurologii dziecięcej, w stopniu umożliwiającym racjonalne stosowanie środków fizjoterapii	D.W2	test
W5	założenia i zasady Międzynarodowej Klasyfikacji Funkcjonowania, Niepełnosprawności i Zdrowia (International Classification of Functioning Disability and Health, ICF)	D.W16	test
Umiejętności – Student potrafi:			
U1	wykonywać zabiegi z zakresu fizykoterapii, kinezyterapii, masażu i terapii manualnej oraz specjalnych metod fizjoterapii	O.U1	obserwacja pracy studenta
U2	przeprowadzić szczegółowe badanie dla potrzeb fizjoterapii i testy funkcjonalne układu ruchu oraz zapisać i zinterpretować jego wyniki	D.U1	obserwacja pracy studenta
U3	przeprowadzić wywiad oraz zebrać podstawowe informacje na temat rozwoju i stanu zdrowia dziecka	D.U17	obserwacja pracy studenta
U4	Ocenić rozwój psychomotoryczny dziecka	D.U18	obserwacja pracy studenta
U5	przeprowadzić ocenę aktywności spontanicznej noworodka i niemowlęcia	D.U19	obserwacja pracy studenta
U6	dokonać oceny poziomu umiejętności funkcjonalnych dziecka w zakresie motoryki i porozumiewania się w oparciu o odpowiednie skale	D.U20	obserwacja pracy studenta
U7	przeprowadzić kliniczną ocenę podwyższonego lub obniżonego napięcia mięśniowego u dziecka w tym spastyczności i sztywności	D.U21	obserwacja pracy studenta

U8	przeprowadzić kliniczną ocenę postawy ciała, w tym badanie skoliometrem Bunnella, oraz punktową i biostereometryczną ocenę postawy ciała, a także zinterpretować wyniki tych ocen	D.U22	obserwacja pracy studenta
U9	na podstawie zdjęcia RTG kręgosłupa wyznaczyć kąt Cobba, kąt rotacji według jednego z przyjętych sposobów oceny, dokonać oceny wieku kostnego na podstawie testu Rissera oraz zinterpretować ich wyniki i na tej podstawie zakwalifikować skoliozę do odpowiedniego postępowania fizjoterapeutycznego	D.U23	obserwacja pracy studenta
U10	planować, dobierać – w zależności od stanu klinicznego i funkcjonalnego pacjenta – i prowadzić postępowanie fizjoterapeutyczne u dzieci i młodzieży z chorobami układu ruchu, takimi jak: wady wrodzone, wady postawy ciała, jałowe martwice kości	D.U24	obserwacja pracy studenta
U11	planować, dobierać – w zależności od stanu klinicznego i funkcjonalnego pacjenta – i prowadzić postępowanie przed- i pooperacyjne u dzieci leczonych operacyjnie	D.U25	obserwacja pracy studenta
U12	instruować opiekunów dzieci w zakresie tzw. pielęgnacji ruchowej, oraz dzieci i ich opiekunów w zakresie wykonywania ćwiczeń w domu, sposobu posługiwania się wyrobami medycznymi oraz wykorzystywania przedmiotów użytku codziennego w celach terapeutycznych	D.U27	obserwacja pracy studenta
U13	stosować Międzynarodową Klasyfikację Funkcjonowania, Niepełnosprawności i Zdrowia (International Classification of Functioning, Disability and Health, ICF)	D.U39	obserwacja pracy studenta
Kompetencje społeczne – Student jest gotów do:			
K1	przestrzegania praw pacjenta i zasad etyki zawodowej	O.K4	obserwacja pracy studenta
K2	korzystania z obiektywnych źródeł informacji	O.K6	obserwacja pracy studenta
K3	przyjęcia odpowiedzialności związanej z decyzjami podejmowanymi w ramach działalności zawodowej, w tym w kategoriach bezpieczeństwa własnego i innych osób	O.K9	obserwacja pracy studenta

TREŚCI PROGRAMOWE PRZEDMIOTU Z PODZIAŁEM NA FORMY ZAJĘĆ

Forma zajęć – WYKŁADY

W/ĆW	<p>Opóźnienie etapów rozwoju fizjologicznego dziecka. Objawy alarmujące. Metody oceny opóźnienia rozwoju , monitorowanie postępów rozwoju. Wytyczne ICF. Opóźnienie psychoruchowe - zespoły genetyczne. Postępowanie fizjoterapeutyczne. Testy funkcjonalne w wieku rozwojowym. Specyfika terapii i postępowania fizjoterapeutycznego u dziecka przedwcześnie urodzonego i niską masą urodzeniową.</p> <p>Jałowe martwice kości. Achondroplazja. Wrodzona łamliwość kości, postępowanie fizjoterapeutyczne przed i pooperacyjne, zaopatrzenie ortopedyczne. Wady postawy . Skolioza. Diagnostyka i interpretacja wyników badań. Postępowanie kliniczne i fizjoterapeutyczne.</p> <p>Zespoły hipermobilności. Postępowanie fizjoterapeutyczne</p>
------	--

NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

1.- wykład – wykład z prezentacją multimedialną
2. – ćwiczenia - rozwiązywanie zadań, ćwiczenia przedmiotowe, dyskusja, praca w grupach
3. – ćwiczenia - praca z pacjentem pod nadzorem wykwalifikowanego fizjoterapeuty

SPOSOBY I METODY OCENY (F – FORMUJĄCA, P – PODSUMOWUJĄCA)

F1. – ocena przygotowania do ćwiczeń audytoryjnych i tematyki z nimi związanej
F2. – ocena aktywności podczas zajęć, dyskusji
F3. – ocena opanowania materiału nauczania będącego przedmiotem ćwiczeń – kolokwium pisemne.
P1. – ocena opanowania materiału nauczania będącego przedmiotem wykładów - egzamin

LITERATURA OBOWIĄZKOWA

1. Maciąg-Tymecka I(red): Rehabilitacja w chorobach dzieci i młodzieży. Diagnostyka funkcjonalna, programowanie rehabilitacji, metody leczenia fizjoterapeutycznego. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2014
2. Kuliński W. Zeman (red): Fizjoterapia w pediatrii. Wydawnictwo Lek. PZWL, 2012.
3. Hausmanowa-Petrusewicz I.: Choroby nerwowo-mięśniowe. PAN, Wydawnictwo Czelej 2013.
4. Nowotny J. Podstawy fizjoterapii cz.III. Wyd. Kasper Kraków 2005.
5. Domagalska-Szopa M., Szopa A., Postępowanie usprawniające w mózgowym porażeniu dziecięcym, Śląski Uniwersytet Medyczny. Wydawnictwo Katowice 2018.
6. Sadowska L., Neurokinezyologiczna diagnostyka i terapia dzieci z zaburzeniami rozwoju psychoruchowego, AWF, Wrocław, 2001.
7. Negrini, S., Donzelli, S., Aulisa, A.G. et al. 2016 SOSORT guidelines: orthopaedic and 8 rehabilitation treatment of idiopathic scoliosis during growth. Scoliosis 13, 3 (2018). <https://doi.org/10.1186/s13013-017-0145-8>

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA

1. Borkowska M, Szwiling Z: Metoda NDT-Bobath. Poradnik dla rodziców. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2011
2. Borkowska M.: Uwarunkowania rozwoju ruchowego i jego zaburzenia w mózgowym porażeniu dziecięcym. Wydawnictwo Zaulek, Warszawa 2001.
3. Jarosław Sławek.: Spastyeczność od patofizjologii do leczenia. Gdańsk Via Medica, wyd.2, 2013
4. Peninou G., Tixa S.: Napięcie mięśniowe. Od diagnostyki do leczenia. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2012.
5. Spock B., Needlman R.: Dziecko pielęgnacja i wychowanie. Dom wydawniczy REBIS, Poznań, 2006
6. Józwiak S., Michałowicz R. (red): Neurologia dziecięca w praktyce. Wydawnictwo Bifolium, 2001
7. Czasopisma medyczne w zakresie poruszanej tematyki z wykładów

FIZJOTERAPIA KLINICZNA W CHOROBYCH WEWNĘTRZNYCH

Nazwa przedmiotu: FIZJOTERAPIA W KARDIOLOGII I KARDIOCHIRURGII	
Kierunek: FIZJOTERAPIA Profil kształcenia: praktyczny	Kod przedmiotu: CHWFK1/FM
Poziom studiów: Jednolite magisterskie	Rok: II Semestr: 4
Forma zajęć: wykłady, ćwiczenia	Liczba punktów ECTS: 4

CELE PRZEDMIOTU

C1	Zaznajomienie studentów z zadaniami i celem rehabilitacji kardiologicznej.
C2	Zaznajomienie studentów z metodami usprawniania chorobach kardiologicznych leczonych zachowawczo, inwazyjnie, z zastosowaniem elektroterapii oraz po zabiegach operacyjnych.
C3	Zapoznanie z metodami oceny aktywności ruchowej pacjenta kardiologicznego.

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

Wiedza z zakresu: anatomii prawidłowej człowieka dotycząca głównie układu sercowo-naczyniowego, fizjologii i patofizjologii, kinezyterapii, fizykoterapii i klinicznych podstaw fizjoterapii.
Umiejętność przeprowadzanie podstawowych badań diagnostycznych takich jak pomiar ciśnienia tętniczego krwi oraz tętna.
Umiejętność wykonywania ćwiczeń usprawniających i stosowania metod fizjoterapeutycznych w rehabilitacji pacjentów, z uwzględnieniem przeciwwskazań do ich wykonania.
Zrozumienie problemów pacjenta związanych z chorobą i niepełnosprawnością.

OPIS EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedza- student zna i rozumie			
W1	wskazania i przeciwwskazania do wykonywania zabiegów z zakresu fizykoterapii i masażu, kinezyterapii i terapii manualnej oraz specjalnych metod fizjoterapii	O.W6	egzamin pisemny
W2	zalecenia do stosowania fizjoterapii w określonych stanach chorobowych	O.W7	egzamin pisemny
W3	zagadnienia związane z kształtowaniem, podtrzymywaniem i przywracaniem sprawności oraz wydolności osobom w różnym wieku, w tym osobom starszym, utraconej lub obniżonej wskutek różnych chorób lub urazów, a także zasady promocji zdrowia – w stopniu zaawansowanym	O.W11	egzamin pisemny

W4	ogólne zasady podmiotowego i przedmiotowego badania kardiologicznego, neurologicznego, ortopedycznego i geriatrycznego	D.W6	egzamin pisemny
W5	etiologię, patomechanizm, objawy i przebieg najczęstszych chorób w zakresie: kardiologii i kardiologii, pulmonologii, chirurgii, ginekologii i położnictwa, geriatricii, psychiatrii, intensywnej terapii, onkologii i medycyny paliatywnej, w stopniu umożliwiającym racjonalne stosowanie środków fizjoterapii	D.W3	egzamin pisemny
Umiejętności – Student potrafi:			
U1	wykonywać zabiegi z zakresu fizykoterapii, kinezyterapii, masażu i terapii manualnej oraz specjalnych metod fizjoterapii	O.U1	egzamin pisemny
U2	kontrolować efekty postępowania fizjoterapeutycznego	O.U4	egzamin pisemny
U3	tworzyć, weryfikować i modyfikować programy fizjoterapii osób z różnymi dysfunkcjami, w tym osób starszych, stosownie do ich stanu klinicznego i funkcjonalnego, a także w ramach procesu kompleksowej rehabilitacji	O.U3	egzamin pisemny
U4	planować, dobierać – w zależności od stanu klinicznego i funkcjonalnego pacjenta – i wykonywać zabiegi z zakresu fizjoterapii u pacjentów z niewydolnością serca, nadciśnieniem, chorobą niedokrwienną serca, po zawale serca, zaburzeniami rytmu serca i nabytymi wadami serca	D.U29	egzamin pisemny
U5	planować, dobierać – w zależności od stanu klinicznego i funkcjonalnego pacjenta – i wykonywać zabiegi z zakresu fizjoterapii u pacjentów zakwalifikowanych do operacji serca, po zabiegach kardiologicznych, z wszczepionym stymulatorem serca oraz po leczeniu metodami kardiologii interwencyjnej	D.U30	egzamin pisemny
U6	instruować pacjenta w zakresie wykonywania ćwiczeń oddechowych i technik relaksacyjnych w fizjoterapii kardiologicznej	D.U31	egzamin pisemny
U7	instruować pacjenta z chorobami układu krążenia w zakresie wykonywania ćwiczeń ruchowych w domu oraz aktywności fizycznej, jako prewencji wtórnej	D.U32	egzamin pisemny

U8	przeprowadzić podstawowe pomiary i próby czynnościowe, z zachowaniem zasad bezpieczeństwa, w tym pomiar tętna, pomiar ciśnienia tętniczego, test marszowy, test wstań i idź (get up and go), próbę czynnościową na bieżni ruchomej według protokołu Bruce'a oraz według zmodyfikowanego protokołu Naughtona oraz próbę wysiłkową na cykloergometrze;	D.U28	
Kompetencje społeczne – Student jest gotów do:			
K1	prezentowania postawy promującej zdrowy styl życia, propagowania i aktywnego kreowania zdrowego stylu życia i promocji zdrowia w trakcie działań związanych z wykonywaniem zawodu i określania poziomu sprawności niezbędnego do wykonywania zawodu fizjoterapeuty	O.K3	egzamin pisemny

TREŚCI PROGRAMOWE PRZEDMIOTU Z PODZIAŁEM NA FORMY ZAJĘĆ

Forma zajęć – WYKŁADY

	<p>Rehabilitacja kardiologiczna – cele i zadania. Etapy i modele rehabilitacji kardiologicznej. Zasady kwalifikacji pacjenta do rehabilitacji kardiologicznej. Wskazania. Badanie wstępne. Przeciwwskazania. Przeciwwskazania bezwzględne. Przyczyny przerwania postępowania usprawniającego.</p> <p>Badanie i ocena funkcjonalna układu krążenia. Przedstawienie i omówienie sposobów kontroli podstawowych wskaźników funkcji serca:</p> <ul style="list-style-type: none"> - częstość skurczów serca, - ciśnienie skurczowe i rozkurczowe, - pojemność wyrzutowa serca, - pojemność minutowa - wysycenie krwi tlenem. <p>Badania dodatkowe.</p> <p>Sposoby określania wysiłku, czasu trwania i częstotliwości. Rodzaje treningów, sposoby i zasady ich wykonywania. Nadzór i pomoc medyczna. Zasady postępowania fizjoterapeutycznego w różnych etapach i okresach rehabilitacji kardiologicznej. Modele ćwiczeń w różnych etapach rehabilitacji - czas trwania, częstotliwość, rodzaj ćwiczeń, intensywność</p> <p>Wybrane zagadnienia z farmakoterapii :</p> <ul style="list-style-type: none"> - leczenie przeciwzakrzepowe a wysiłek fizyczny. - leki moczopędne a wysiłek fizyczny - leki przeciwcukrzycowe a wysiłek fizyczny <p>Metody diagnostyczne w rehabilitacji kardiologicznej :</p> <p>W</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Badanie ciśnienia tętniczego krwi – tradycyjne, całodobowe (Holter ciśnieniowy), w domu. 2. Elektrokardiogram (EKG) serca – cele. 3. Monitorowanie 24 – godz. pracy serca (metoda Holtera) 4. Badanie echokardiograficzne (echo serca), USG serca, ultrasonokardiografia - UKG – cele, wskazania, przygotowanie chorego do badania. 5. Badanie spiroergometryczne – definicja, wskazania, protokoły badań. 6. Elektrokardiograficzn próba wysiłkowa. <p>Metody oceny wydolności fizycznej pacjentów kardiologicznych, próby wysiłkowe, cel badania. Wskazania do przerwania próby wysiłkowej. Przeciwwskazania do wykonania próby wysiłkowej.</p> <p>Wskazania bezwzględne do przerwania próby wysiłkowej</p> <p>Badania wysiłkowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zalety i wady testów na bieżniach ruchomych – intensywność badań oraz nadzór nad pacjentem <p>Przygotowanie przedoperacyjne pacjenta – postępowanie fizjoterapeutyczne. Ogólne cele i zasady rehabilitacja pacjentów po zabiegach kardiochirurgicznych - zapobieganie powikłaniom pooperacyjnym, poprawa wysiłku, walka z czynnikami ryzyka choroby niedokrwiennej.</p> <p>Dobór procedur fizjoterapeutycznych we wczesnych i późnych okresach rekonwalescencji chorego w chorobach serca i w chorobach naczyń krwionośnych. Edukacja pacjenta.</p>
<p>Forma zajęć – ĆWICZENIA</p>	

<p>ĆW</p>	<p>Metody diagnostyczne - badanie serca. Demonstracja badań serca:</p> <ul style="list-style-type: none"> - badanie RR, - badanie EKG – opis, analiza - badanie echokardiograficzne - badanie spiroergometryczne –wykonanie badania, protokoły badań. <p>Cele i zasady wykonywania oraz interpretacja elektrokardiograficznej próby wysiłkowej.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Test na bieżni ruchomej lub cykloergometrze 2. Test typu „ramp” - zalety i wady testów na bieżniach ruchomych. 3. Test marszu 6- minutowego 4. Skala Borga – skala odczuwalnego obciążenia wysiłkiem. <p>Metody oceny aktywności ruchowej pacjenta kardiologicznego.</p> <p>Metody oceny jakości życia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kwestionariusz SF - 36 2. Cardiac Fallow – up Questionnaire 3. Skala Samooceny – badanie poziomu lęku i depresji 4. Nottingham Health Profile (wykorzystywany dla oceny celów i efektów rehabilitacji kardiologicznej- efekty odległe). <p>Ocena ryzyka zdarzeń sercowych przed rozpoczęciem rehabilitacji. Wybór bezpiecznego i skutecznego programu rehabilitacji ruchowej. Zasady usprawniania pacjenta na różnych etapach rehabilitacji kardiologicznej. Omówienie celów i przeciwwskazań rehabilitacji u pacjentów kardiologicznych.</p> <p>Zasady, cele i metody prowadzenia rehabilitacji pacjentów po przebytych zawale mięśnia sercowego serca i po ostrym zespole wieńcowym bez zawału serca. Etapy rehabilitacji. Problemy. Przeciwwskazania.</p> <p>Zasady i cele prowadzenia rehabilitacji u pacjentów w chorobie niedokrwiennej serca oraz po interwencjach przezskórnych. Przeciwwskazania. Problemy rehabilitacji kardiologicznej u pacjentów ze znacznie upośledzoną czynnością lewej komory z objawami niewydolności serca. Etapy rehabilitacji.</p> <p>Cele i zasady rehabilitacji pacjentów z niewydolnością serca.</p> <p>Zasady i cele prowadzenia rehabilitacji u pacjentów z nadciśnieniem tętniczym. Przeciwwskazania.</p> <p>Cele i zasady rehabilitacji pacjentów z wszczepionym kardiowerterem – defibrylatorem(ICD). Etapy rehabilitacji. Zasady prowadzenia treningu fizycznego, ustalenie programu, przeciwwskazania do treningu fizycznego, problemy w usprawnianiu. Rehabilitacja pacjentów ze stymulatorem serca – zasady wdrażania usprawniania, środki ostrożności.</p> <p>Rehabilitacja pacjentów po zabiegach kardiochirurgicznych. Transplantacja serca - postępowanie przed i pooperacyjne po przeszczepie serca. Postępowanie przed przystąpieniem do rehabilitacji. Problemy i przyczyny ograniczające usprawnianie. Monitorowanie wysiłku, kontrola RR i tętna. Przeciwwskazania.</p> <p>Rehabilitacja pacjentów po operacjach wad serca – cele i zasady. Model usprawniania ruchowego. Rehabilitacja pacjentów po zbiegach pomostowania aortalno - wieńcowego. Przygotowanie przedoperacyjne chorego, jego cel i metody. Usprawnianie pooperacyjne – etapy usprawniania.</p> <p>Specyficzne problemy rehabilitacji kardiologicznej w różnych sytuacjach klinicznych (znaczne upośledzenie czynności lewej komory).</p>
-----------	--

NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

1. – wykład z prezentacją multimedialną
2. – ćwiczenia – prelekcja, pokaz, omówienie oraz wykonywanie badań i testów,
3. – ćwiczenia - zasady wykonywania ćwiczeń usprawniających w chorobach kardiologicznych

SPOSOBY I METODY OCENY (F – FORMUJĄCA, P – PODSUMOWUJĄCA)

F1. – ocena z przygotowania aktywności podczas ćwiczeń
F2. – ocena z umiejętnego doboru metod fizjoterapeutycznych w oparciu o stan kliniczny pacjenta kardiologicznego.
F3. – ocena ze znajomości postępowania fizjoterapeutycznego po zabiegach kardiochirurgicznych
F4. – ocena z stopnia opanowania materiału prezentowanego podczas ćwiczeń – kolokwium pisemne
P1. – ocena z opanowania materiału nauczania będącego przedmiotem wykładu - egzamin

LITERATURA OBOWIĄZKOWA

1. Bromboszcz J, Dylewicz P (red.) .: Rehabilitacja kardiologiczna stosowanie ćwiczeń fizycznych. ELIPSA-JAIM. Kraków 2005.2. Kokot F. : Choroby wewnętrzne. Tom 1-2. PZWL Warszawa3. Szczeklik A. : Choroby wewnętrzne. Tom 1-2 Medycyna Praktyczna Kraków 20054. Nowak Z.: Badania czynnościowe w diagnostyce choroby niedokrwiennej serca. AWF Katowice 20025. Kucio C., Nowak Z.: Trening fizyczny w wybranych chorobach narządów wewnętrznych. Dalczego ? Jak ? AWF Katowice 20116. Kuch M., Janiszewski M., Mamcarz A.: Rehabilitacja kardiologiczna, Wyd. Medical Education. Warszawa 20147. Barnes M., Ward A., Opara J.: Podręcznik rehabilitacji medycznej. Urban & Partner Wrocław 20078. Zembala M.: Chirurgia naczyń wieńcowych. PZWL 2002.9. Rudnicki J. : Zasady rehabilitacji po zawale serca i operacjach serca. W: „Rehabilitacja medyczna” (red.) Kwolek, Wrocław 2003

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA

1. Braunwald E, Goldman L. :Kardiologia (red G. Opolski). Urban i Partner. Wrocław 20052. Szczeklika – Podręcznik chorób wewnętrznych. Wyd. Medycyna Praktyczna 20163. Nowak Z.: Zawał serca diagnostyka, leczenie i rehabilitacja. AWF Katowice 2003.4. Kompleksowa rehabilitacja kardiologiczna.: Stanowisko Komisji d/s opracowania standardów rehabilitacji kardiologicznej, PLK Folia Cardiologia 2004.

Nazwa przedmiotu: FIZJOTERAPIA W PULMONOLOGII	
Kierunek: FIZJOTERAPIA Profil kształcenia: praktyczny	Kod przedmiotu: CHWFK2/FM
Poziom studiów: Jednolite magisterskie	Rok: II Semestr: 4
Forma zajęć: wyklady, ćwiczenia	Liczba punktów ECTS: 3

CELE PRZEDMIOTU

C1	Zapoznanie studentów ze specyfiką rehabilitacji pulmonologicznej.
C2	Zdobycie wiedzy z zakresu postępowania fizjoterapeutycznego w chorobach układu oddechowego.
C3	Zapoznanie ze sposobami wykonywania ćwiczeń oddechowych pacjentów leczonych z powodu choroby układu oddechowego.
C4	Nabywanie umiejętności wykonywania różnych metod postępowania w rehabilitacji pulmonologicznej.

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

Znajomość podstaw anatomii, fizjologii i patofizjologii układu oddechowego.
Posiada wiedzę z zakresu wykonywania i stosowania ćwiczeń usprawniających.
Potrafi wykorzystać poznane metody fizjoterapeutyczne do pracy z pacjentem.

OPIS EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedza- student zna i rozumie			

W1	problematykę z zakresu dyscypliny naukowej – nauki medyczne w tym etiologię, patomechanizm, objawy i przebieg najczęstszych chorób	O.W2	zaliczenie pisemne
W2	zalecenia do stosowania fizjoterapii w określonych stanach chorobowych	O.W7	zaliczenie pisemne
W3	zasady działania wyrobów medycznych i zasady ich stosowania w leczeniu osób z różnymi chorobami i dysfunkcjami, w tym osób starszych, w różnych warunkach	O.W8	zaliczenie pisemne
W4	specjalistyczne zagadnienia z zakresu teorii, metodyki i praktyki fizjoterapii	O.W9	zaliczenie pisemne
W5	wyniki testów wysiłkowych w fizjoterapii kardiologicznej i pulmonologicznej (test na ergometrze rowerowym, bieżni ruchomej, testy marszowe, test spiroergometryczny), skalę niewydolności serca NYHA (New York Heart Association) oraz wartości równoważnika metabolicznego MET	D.W8	zaliczenie pisemne
W6	ogólne zasady podmiotowego i przedmiotowego badania pulmonologicznego dla potrzeb fizjoterapii, ważniejsze badania dodatkowe i pomocnicze oraz testy funkcjonalne, przydatne w kwalifikacji i monitorowaniu fizjoterapii oddechowej	D.W9	zaliczenie pisemne
Umiejętności – Student potrafi:			
U1	instruować pacjentów lub ich opiekunów w zakresie wykonywania ćwiczeń i treningu medycznego w domu, sposobu posługiwania się wyrobami medycznymi oraz wykorzystywania przedmiotów użytku codziennego w celach terapeutycznych	D.U7	obserwacja pracy studenta, zaliczenie pisemne
U2	przeprowadzić badania czynnościowe układu oddechowego, w tym spirometrię oraz zinterpretować wyniki badania spirometrycznego, badania wysiłkowego i badania gazometrycznego	D.U33	obserwacja pracy studenta, zaliczenie pisemne

U3	planować, dobierać – w zależności od stanu klinicznego i funkcjonalnego pacjenta – i wykonywać ćwiczenia w różnych chorobach układu oddechowego (ostrych i przewlekłych), w chorobach z przewagą zaburzeń restrykcyjnych oraz w chorobach z przewagą zaburzeń obturacyjnych	D.U34	obserwacja pracy studenta, zaliczenie pisemne
U4	wykonywać zabiegi z zakresu fizjoterapii oddechowej w różnych chorobach pulmonologicznych, stanach po urazie klatki piersiowej, stanach po zabiegach operacyjnych na klatce piersiowej oraz po przeszczepach płuc	D.U35	obserwacja pracy studenta
U5	instruować pacjenta z chorobą układu oddechowego w zakresie wykonywania ćwiczeń w domu oraz stosowania środków prewencji wtórnej	D.U36	obserwacja pracy studenta
U6	wdrażać strategię wczesnego uruchamiania pacjenta po zabiegu na jamie brzusznej lub klatce piersiowej, wykonywać zabiegi fizjoterapeutyczne rozprężające płuca i ułatwiające oczyszczanie oskrzeli, instruować w zakresie profilaktyki wczesnych i późnych powikłań pooperacyjnych oraz udzielać zaleceń dotyczących pooperacyjnej fizjoterapii ambulatoryjnej	D.U38	obserwacja pracy studenta
U7	stosować zasady prawidłowej komunikacji z pacjentem oraz komunikować się z innymi członkami zespołu terapeutycznego	D.U47	obserwacja pracy studenta
Kompetencje społeczne – Student jest gotów do:			
K1	nawiązania i utrzymania pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych	O.K1	obserwacja pracy studenta
K2	przestrzegania praw pacjenta i zasad etyki zawodowej	O.K4	obserwacja pracy studenta
K3	wdrażania zasad koleżeństwa zawodowego i współpracy w zespole specjalistów, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym	O.K7	obserwacja pracy studenta

TREŚCI PROGRAMOWE PRZEDMIOTU Z PODZIAŁEM NA FORMY ZAJĘĆ

Forma zajęć – WYKŁADY	
W	Fizjoterapia oddechowa. Ogólne wskazania i przeciwwskazania do prowadzenia fizjoterapii oddechowej. Rehabilitacja w pulmonologiczna jej cele i zasady. Rola i cel ćwiczeń oddechowych. Wskazania, przeciwwskazania. Charakter ćwiczeń . Zaburzenia czynnościowe płuc i ich podział. Czynniki obronne. Niewydolność wentylacyjna i oddechowa. Następstwa niedostatecznej wentylacji. Badanie pacjenta dla potrzeb fizjoterapii oddechowej. Kryteria klasyfikacji chorych .Badanie i ocena funkcjonalna układu oddechowego. Zasady i cel stosowania pozycji ułożeniowych w chorobach układu oddechowego. Pozycje drenażowe stosowane w chorobach układu oddechowego – zasady i cel stosowania.
Forma zajęć – ĆWICZENIA	
ĆW	Metody postępowania fizjoterapeutycznego w chorobach układu oddechowego. Sposoby i rodzaje wykonywania ćwiczeń leczniczych. Zasady oklepywania pacjenta. Wskazania i przeciwwskazania do usprawniania. Metody i sposoby wykonywania rehabilitacji pulmonologicznej w POChP. Cele i kryteria kwalifikacyjne . Przeciwwskazania. Metody rehabilitacji leczniczej w rozstrzeni oskrzeli i rozedmie płuc. Sposoby i zasady wykonywania ćwiczeń. Przeciwwskazania. Edukacja pacjenta. Fizjoterapia w zapaleniu płuc i wysiękowym zapaleniu opłucnej. Metody postępowania. Przeciwwskazania. Zasady rehabilitacji i sposoby wykonywania ćwiczeń leczniczych u chorych z astmą oskrzelową. Przeciwwskazania. Edukacja pacjenta. Postępowanie fizjoterapeutyczne i profilaktyka w mucowiscydozie. Technika oczyszczania dróg oddechowych. Edukacja pacjenta. Fizjoterapia oddechowa po zabiegach operacyjnych. Cele i zasady wykonywania ćwiczeń oddechowych . Fizjoterapia oddechowa osób w podeszłym wieku oraz unieruchomionych w łóżku z powodu choroby. Cele i zasady.

NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

1. –wykład – z prezentacją multimedialną
2. – ćwiczenia – prelekcja, dyskusja, praca w grupach
3. - ćwiczenia – przeprowadzenie ćwiczeń dostosowanych do stanu pacjenta

SPOSOBY I METODY OCENY (F – FORMUJĄCA, P – PODSUMOWUJĄCA)

F1. – ocena z przygotowania do ćwiczeń

F2. – ocena aktywności podczas zajęć
F3. – ocena z umiejętnego praktycznego wykonania powierzonego zadania
F4. – ocena z opanowania materiału będącego przedmiotem ćwiczeń– kolokwium pisemne.
P1. – ocena z opanowania materiału będącego przedmiotem wykładów – egzamin

LITERATURA OBOWIĄZKOWA

<ol style="list-style-type: none"> 1. Kokot F.: Choroby Wewnętrzne. PZWL Warszawa. 2005. 2. Rosławski A, Woźniewski M.: Fizjoterapia oddechowa. AWF Wrocław 2001 3. Gajewski P. (red.): Interna Szczeklika. Wyd. Medycyna Praktyczna, Kraków 2016 4. Olszewski J. (red. nauk.): Fizjoterapia w wybranych dziedzinach medycyny, Wyd. PZWL Warszawa 2011 5. Kwolek A. (red.): Rehabilitacja medyczna tom I i II Elsevier Urban &Partner, Wrocław 2013
--

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA

<ol style="list-style-type: none"> 1. Kiwerski J.: Rehabilitacja medyczna. PZWL Warszawa 2006. 2. Kenyon K., Kenyon J., Sliwiński Z.: Kompendium fizjoterapii. Urban & Partner Wrocław 2007 3. Włoch T., Bromboszcz J.: Rehabilitacja pulmonologiczna. Elipsa-Jaim. Kraków 4. Paprocka-Borowicz M., Demczyszak I., Kuciel - Lewandowska: Fizjoterapia w chorobach układu oddechowego. Górnicki. Wrocław 2009. 5. Zielinski J.: Badania wysiłkowe w ocenie czynności płuc.PZWL, Warszawa1992.

Nazwa przedmiotu: FIZJOTERAPIA W CHIRURGII	
Kierunek: FIZJOTERAPIA. Profil kształcenia: praktyczny	Kod przedmiotu: CHWFK3/FM
Poziom studiów: Jednolite magisterskie	Rok: III Semestr: 6
Forma zajęć: wyklady, ćwiczenia	Liczba punktów ECTS: 2

CELE PRZEDMIOTU

C1	Zapoznanie studentów z celami i zasadami prowadzenia fizjoterapii u pacjentów przed i po zabiegach operacyjnych.
C2	Zdobycie umiejętności usprawniania pacjentów po zabiegach operacyjnych.
C3	Zaznajomienie studentów z dokumentacją medyczną.

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

	Wiedza z zakresu anatomii, fizjologii oraz patologii zdobyta na wcześniejszych semestrach studiów.
	Wiedza z zakresu kinezyterapii i fizykoterapii zdobyta na wcześniejszych semestrach studiów.
	Umiejętność wykonywania podstawowych ćwiczeń i metod fizjoterapeutycznych.
	Umiejętność zachowania właściwych relacji z pacjentem, z jego rodziną oraz z najbliższym otoczeniem.

OPIS EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedza- student zna i rozumie			
W1	problematykę z zakresu dyscypliny naukowej – nauki medyczne w tym etiologię, patomechanizm, objawy i przebieg najczęstszych chorób	O.W2	egzamin pisemny, obserwacja pracy studenta
W2	zalecenia do stosowania fizjoterapii w określonych stanach chorobowych	O.W7	egzamin pisemny, obserwacja pracy studenta
W3	etiologię, patomechanizm, objawy i przebieg najczęstszych chorób w zakresie: kardiologii i kardiochirurgii, pulmonologii, chirurgii, ginekologii i położnictwa, geriatry, psychiatrii, intensywnej terapii, onkologii i medycyny paliatywnej, w stopniu umożliwiającym racjonalne stosowanie środków fizjoterapii	D.W3	egzamin pisemny, obserwacja pracy studenta

W4	zasady diagnozowania oraz ogólne zasady i sposoby leczenia w najczęstszych chorobach w zakresie: kardiologii i kardiochirurgii, pulmonologii, chirurgii, ginekologii i położnictwa, geriatrici, psychiatrii, intensywnej terapii, onkologii i medycyny paliatywnej, w stopniu umożliwiającym racjonalne stosowanie środków fizjoterapii	D.W4	egzamin pisemny, obserwacja pracy studenta
W5	zasady kwalifikacji do zabiegów operacyjnych oraz podstawowe zabiegi operacyjne, w tym amputacje z przyczyn naczyniowych, i zabiegi z zakresu chirurgii małoinwazyjnej	D.W10	egzamin pisemny, obserwacja pracy studenta
Umiejętności – Student potrafi:			
U1	tworzyć, weryfikować i modyfikować programy fizjoterapii osób z różnymi dysfunkcjami, w tym osób starszych, stosownie do ich stanu klinicznego i funkcjonalnego, a także w ramach procesu kompleksowej rehabilitacji	O.U3	egzamin pisemny, obserwacja pracy studenta
U2	komunikować się z pacjentem i jego rodziną w atmosferze zaufania, z uwzględnieniem potrzeb pacjenta i jego praw	O.U11	obserwacja pracy studenta
U3	komunikować się ze współpracownikami w zespole i dzielić się wiedzą	O.U12	obserwacja pracy studenta
U4	wykorzystywać wiedzę w zakresie racjonalizacji i optymalizacji fizjoterapii, także współpracując w zespole terapeutycznym	O.U13	obserwacja pracy studenta
U5	planować, dobierać – w zależności od stanu klinicznego i funkcjonalnego pacjenta – i wykonywać zabiegi fizjoterapeutyczne u pacjentów z czynnościowymi i organicznymi chorobami naczyń obwodowych oraz pacjentów po amputacji z przyczyn naczyniowych	D.U37	obserwacja pracy studenta
U6	wdrażać strategię wczesnego uruchamiania pacjenta po zabiegu na jamie brzusznej lub klatce piersiowej, wykonywać zabiegi fizjoterapeutyczne rozprężające płuca i ułatwiające oczyszczanie oskrzeli, instruować w zakresie profilaktyki wczesnych i późnych powikłań pooperacyjnych oraz udzielać zaleceń dotyczących pooperacyjnej fizjoterapii ambulatoryjnej	D.U38	obserwacja pracy studenta

U7	stosować zasady prawidłowej komunikacji z pacjentem oraz komunikować się z innymi członkami zespołu terapeutycznego	D.U47	obserwacja pracy studenta
U8	dobierać – w zależności od stanu klinicznego i funkcjonalnego pacjenta – i wykonywać zabiegi z zakresu fizjoterapii u osób po urazach w obrębie tkanek miękkich układu ruchu leczonych zachowawczo i operacyjnie, po urazach w obrębie kończyn (stłuczeniach, skręceniach, zwichnięciach i złamaniach) leczonych – 206 – zachowawczo i operacyjnie, po urazach kręgosłupa bez porażień oraz w przypadku stabilnych i niestabilnych złamań kręgosłupa	D.U4	obserwacja pracy studenta
U9	dobierać – w zależności od stanu klinicznego i funkcjonalnego pacjenta – i wykonywać zabiegi z zakresu fizjoterapii osób po amputacjach planowanych (postępowanie przed- i pooperacyjne) oraz urazowych, prowadzić naukę chodzenia w protezie oraz postępowanie po amputacjach kończyn górnych, w tym instruktaż w zakresie posługiwania się protezą	D.U5	obserwacja pracy studenta
Kompetencje społeczne – Student jest gotów do:			
K1	nawiązania i utrzymania pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych	O.K1	obserwacja pracy studenta
K2	przestrzegania praw pacjenta i zasad etyki zawodowej	O.K4	obserwacja pracy studenta
K3	wdrażania zasad koleżeństwa zawodowego i współpracy w zespole specjalistów, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym	O.K7	obserwacja pracy studenta
K4	korzystania z obiektywnych źródeł informacji	O.K6	obserwacja pracy studenta

PROGRAMOWE PRZEDMIOTU Z PODZIAŁEM NA FORMY ZAJĘĆ

Forma zajęć – WYKŁADY

W	<p>Znaczenie fizjoterapii w chirurgii. Specyfika rehabilitacji chorych po zabiegach operacyjnych. Następstwa leczenia operacyjnego dla funkcjonowania organizmu. Powikłania występujące po zabiegu operacyjnym. Zabieg chirurgiczny jako poważne obciążenie psychofizyczne chorego. Edukacja pacjenta.</p> <p>Postępowanie fizjoterapeutyczne w chirurgia klatki piersiowej – torakochirurgia. Specyfika i cel fizjoterapii. Problemy w procesie rehabilitacji po zabiegach torakochirurgicznych. Przeciwwskazania do fizjoterapii</p> <p>Postępowanie fizjoterapeutyczne po leczeniu chirurgicznym chorób układu pokarmowego. Specyfika prowadzenia fizjoterapii. Problemy w procesie rehabilitacji. Przeciwwskazania do fizjoterapii</p> <p>Specyfika i cele postępowanie fizjoterapeutycznego po operacjach jelita cienkiego oraz jelita grubego.</p> <p>Postępowanie fizjoterapeutyczne po operacjach przepukliny z uwzględnieniem jej rodzaju i okolicy powstania. Problemy w procesie usprawniania. Przeciwwskazania do fizjoterapii</p> <p>Postępowanie fizjoterapeutyczne w chirurgii gruczołów wydzielania wewnętrznego – operacyjne leczenie chorób tarczycy.</p> <p>Przeciwwskazania. Specyfika fizjoterapii po mastektomii. Cele i zadania usprawniania. Przeciwwskazania.</p> <p>Postępowanie fizjoterapeutyczne w chorobach układu naczyniowego wymagających leczenia chirurgicznego. Amputacje. Problemy w usprawnianiu. Przeciwwskazania do fizjoterapii..</p> <p>Specyfika postępowanie fizjoterapeutycznego po zabiegach operacyjnych z powodu choroby nowotworowej. Cele i zasady prowadzenia fizjoterapii. Przeciwwskazania. Problemy w prowadzeniu usprawniania. Odleżyny – określenie, przyczyny, skala oceny ryzyka wystąpienia, metody zapobiegania i leczenia.</p>
<p>Forma zajęć – ĆWICZENIA</p>	
ĆW	<p>Ogólne cele i zasady postępowania z pacjentem po zabiegach operacyjnych. Prowadzenie fizjoterapii u pacjentów po operacjach w obrębie jamy brzusznej. Cele i metody usprawniania. Rehabilitacja przed i pooperacyjna.</p> <p>Usprawnianie lecznicze pacjentów po zabiegach torakochirurgicznych z powodu chorób wymagających leczenia chirurgicznego. Cele i metody usprawniania. Rehabilitacja przed i pooperacyjna.</p> <p>Usprawnianie lecznicze pacjentów po operacjach tarczycy. Cele i zasady. Usprawnianie po mastektomii. Cele i zasady. Edukacja pacjenta.</p> <p>Usprawnianie pacjentów po leczeniu operacyjnym chorób układu tętniczego i układu żylnego. Rehabilitacja przed i pooperacyjna. Edukacja pacjenta.</p> <p>Amputacje - przyczyny, postępowanie fizjoterapeutyczne przed i po zabiegu operacyjnym . Cele i zasady. Powikłania i problemy związane z rehabilitacją.</p>

NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

1. –Wykłady: wykłady z prezentacją multimedialną.

2. – Ćwiczenia: praca z pacjentem na oddziale chirurgicznym.

SPOSOBY I METODY OCENY (F – FORMUJĄCA, P – PODSUMOWUJĄCA)

F1. – ocena aktywności podczas zajęć.
F2. – ocena z przygotowania do zajęć.
F3. – ocena pracy z pacjentem na oddziale chirurgicznym
F4. – ocena z opanowania materiału będącego przedmiotem ćwiczeń – kolokwium pisemne.
P1. – ocena z opanowania całego materiału – egzamin.

LITERATURA OBOWIĄZKOWA

1. Góral R. Zarys chirurgii. PZWL. Warszawa 1992
2. Fibak J. Kompendium chirurgii ogólnej. PZWL Warszawa 1999
3. Łapiński Z. (red): Chirurgia. PZWL Warszawa
4. Olszewski W. (1979) Kompendium postępowania w okresie przed i pooperacyjnym w chirurgii ogólnej. PZWL Warszawa
5. Kwolek A. (red.) . Rehabilitacja medyczna. Elsevier Urban & Partner. Wrocław

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA

1. Szczeklik A., Gajewski P. (red): Choroby wewnętrzne - kompendium. Medycyna Praktyczna. Kraków 2009. (lub nowsze)
2. Głuszak S., Chirurgia. Podręcznik dla studentów Wydziału Nauk o Zdrowiu, Wyd. Lublin 2008
3. Szulc R. (red.) . Usprawnianie lecznicze krytycznie chorych. Urban&Partner, Wrocław 2001
4. Mikołajewska E. Fizjoterapia po mastektomii. PZWL. Warszawa 2010
5. Woźniewski M. (red.) . Fizjoterapia w onkologii. PZWL 2016.

Nazwa przedmiotu: FIZJOTERAPIA W GINEKOLOGII I POŁOŻNICTWIE	
Kierunek: FIZJOTERAPIA. Profil kształcenia: praktyczny	Kod przedmiotu: CHWFK3/FM
Poziom studiów: Jednolite magisterskie	Rok: IV Semestr: 7

Forma zajęć: wyklady, ćwiczenia	Liczba punktów ECTS: 2
---	----------------------------------

CELE PRZEDMIOTU

C1	Zdobycie wiedzy i umiejętności w zakresie planowania, prowadzenia i oceny efektów usprawniania fizjoterapeutycznego w ginekologii i położnictwie.
-----------	---

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

	Wiedza z zakresu anatomii, fizjologii oraz patologii zdobyta na wcześniejszych semestrach studiów.
	Umiejętność zachowania właściwych relacji z pacjentem, z jego rodziną oraz z najbliższym otoczeniem.

OPIS EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedza- student zna i rozumie			
W1	metody badania klinicznego i diagnostyki dodatkowej w zakresie badań stosowanych w ginekologii i położnictwie	D.W11	egzamin pisemny, obserwacja pracy studenta
W2	zasady diagnozowania oraz ogólne zasady i sposoby leczenia w najczęstszych chorobach w zakresie: kardiologii i kardiologii, pulmonologii, chirurgii, ginekologii i położnictwa, geriatric, psychiatry, intensywnej terapii, onkologii i medycyny paliatywnej, w stopniu umożliwiającym racjonalne stosowanie środków fizjoterapii	D.W4	egzamin pisemny, obserwacja pracy studenta
W3	etiologię, patomechanizm, objawy i przebieg najczęstszych chorób w zakresie: kardiologii i kardiologii, pulmonologii, chirurgii, ginekologii i położnictwa, geriatric, psychiatry, intensywnej terapii, onkologii i medycyny paliatywnej, w stopniu umożliwiającym racjonalne stosowanie środków fizjoterapii	D.W3	egzamin pisemny, obserwacja pracy studenta

W4	problematykę z zakresu dyscypliny naukowej – nauki biologiczne w tym rozwój, budowę i funkcje organizmu człowieka w warunkach prawidłowych i patologicznych	O.W1	egzamin pisemny, obserwacja pracy studenta
W5	problematykę z zakresu dyscypliny naukowej – nauki medyczne w tym etiologię, patomechanizm, objawy i przebieg najczęstszych chorób	O.W2	egzamin pisemny, obserwacja pracy studenta
Umiejętności – Student potrafi:			
U1	instruować kobiety ciężarne w zakresie wykonywania ćwiczeń przygotowujących do porodu i w okresie połogu	D.U41	egzamin pisemny, obserwacja pracy studenta
U2	planować, dobierać i wykonywać zabiegi fizjoterapeutyczne po porodzie mające na celu likwidowanie niekorzystnych objawów, w szczególności ze strony układu krążenia, kostnowstawowego i mięśniowego	D.U40	obserwacja pracy studenta
U3	stosować Międzynarodową Klasyfikację Funkcjonowania, Niepełnosprawności i Zdrowia (International Classification of Functioning, Disability and Health, ICF)	D.U39	obserwacja pracy studenta
U4	wykonywać zabiegi fizjoterapeutyczne u osób z nietrzymaniem moczu oraz instruować je w zakresie wykonywania ćwiczeń w domu;	D.U42	obserwacja pracy studenta
U5	planować, dobierać – w zależności od stanu klinicznego i funkcjonalnego pacjenta – i wykonywać zabiegi z zakresu fizjoterapii kobiet po mastektomii, w tym – 210 – postępowanie w przypadku obrzęku limfatycznego i upośledzenia funkcji kończyny górnej;	D.U46	egzamin pisemny, obserwacja pracy studenta
U6	planować, dobierać i modyfikować programy rehabilitacji pacjentów z różnymi dysfunkcjami narządu ruchu oraz chorobami wewnętrznymi w zależności od stanu klinicznego, funkcjonalnego i psychicznego (poznawczo-emocjonalnego) chorego, jego potrzeb oraz potrzeb opiekunów faktycznych	D.U49	egzamin pisemny, obserwacja pracy studenta
Kompetencje społeczne – Student jest gotów do:			
K1	przestrzegania praw pacjenta i zasad etyki zawodowej	O.K4	obserwacja pracy studenta

K2	prezentowania postawy promującej zdrowy styl życia, propagowania i aktywnego kreowania zdrowego stylu życia i promocji zdrowia w trakcie działań związanych z wykonywaniem zawodu i określania poziomu sprawności niezbędnego do wykonywania zawodu fizjoterapeuty	O.K3	obserwacja pracy studenta
K3	korzystania z obiektywnych źródeł informacji	O.K6	obserwacja pracy studenta

PROGRAMOWE PRZEDMIOTU Z PODZIAŁEM NA FORMY ZAJĘĆ

Forma zajęć – WYKŁADY / ĆWICZENIA	
W/ĆW	<p>Cele i zadania rehabilitacji w ginekologii i położnictwie. Podstawowe zagadnienia z zakresu zapłodnienia oraz fizjologii ciąży. Wybrane zagadnienia z patologii okresu ciąży. Charakterystyka głównych uciążliwości okresu ciąży, postępowanie fizjoterapeutyczne. Cele i zadania szkoły rodzenia, kinezystymulacja kobiet we wczesnym i późnym okresie ciąży. Fizjologia porodu, stosowanie metod „psychoprofilaktyki porodowej” na sali porodowej. Połóg – charakterystyka okresu, postępowanie fizjoterapeutyczne i diagnostyka powikłań. Postępowanie fizjoterapeutyczne po porodzie siłami natury. Postępowanie fizjoterapeutyczne po porodzie przez cięcie cesarskie.</p>

NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

1. –Wykłady: wykłady z prezentacją multimedialną.
2. – Ćwiczenia: praca z pacjentem na oddziale chirurgicznym.

SPOSOBY I METODY OCENY (F – FORMUJĄCA, P – PODSUMOWUJĄCA)

F1. – ocena aktywności podczas zajęć.
F2. – ocena z przygotowania do zajęć.
F3. – ocena pracy z pacjentem na oddziale chirurgicznym
F4. – ocena z opanowania materiału będącego przedmiotem ćwiczeń – kolokwium pisemne.
P1. – ocena z opanowania całego materiału – egzamin.

LITERATURA OBOWIĄZKOWA

1. Szukiewicz D., Fizjoterapia w ginekologii i położnictwie, PZWL, Warszawa 2012.
2. Fijałkowski W.; Michalczyk H.; Markowska R.Sadowska J. Rehabilitacja w położnictwie i ginekologii AWF Wrocław 1998.
3. Kozłowska J.Rehabilitacja w ginekologii i położnictwie AWF Kraków 2006.
4. Lewandowski G. L.Masaż kobiety w ciąży i niemowlęcia ANNAŁ 2007.
5. Pisarski G. 1998. Położnictwo i ginekologia. PZWL, Warszawa.

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA

1. Chmielewska D., Stania M., Fizjoterapia w zachowawczym leczeniu nietrzymania moczu u kobiet, AWF, Katowice 2016.
2. Fijałkowski W. 2002. Czym jest poród naturalny? Kliniczna Perinatologia i Ginekologia. Supl. XXV: 29-30.

Nazwa przedmiotu: FIZJOTERAPIA W PEDIATRII	
Kierunek: FIZJOTERAPIA. Profil kształcenia: praktyczny	Kod przedmiotu: CHWFK5/FM
Poziom studiów: Jednolite magisterskie	Rok: III Semestr: 5
Forma zajęć: wyklady, ćwiczenia	Liczba punktów ECTS: 3

CELE PRZEDMIOTU

C1	Zapoznanie studentów z chorobami wieku dziecięcego.
C2	Zapoznanie z rodzajami i metodami leczenia fizjoterapeutycznego w pediatrii.
C3	Zapoznanie z metodyką badania dziecka i podstawami fizjoterapii w chorobach układu oddechowego, krążenia, nerwowego i narządu ruchu u dzieci.
C4	Praktyczne zdobywanie i doskonalenie umiejętności w zakresie rehabilitacji dzieci.

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

	Wiedza z zakresu anatomii, fizjologii i patologii zdobyta na wcześniejszych semestrach.
	Znajomość patofizjologii układu oddechowego, sercowo – naczyniowego, nerwowego oraz narządu ruchu.
	Znajomość podstaw fizjoterapii w chorobach układu oddechowego, układu krążenia, układu nerwowego i narządu ruchu u dzieci.

OPIS EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedza- student zna i rozumie			
W1	problematykę z zakresu dyscypliny naukowej – nauki medyczne w tym etiologię, patomechanizm, objawy i przebieg najczęstszych chorób	O.W2	kolokwia teoretyczne, odpowiedź ustna, test
W2	problematykę z zakresu dyscypliny naukowej – nauki biologiczne w tym rozwój, budowę i funkcje organizmu człowieka w warunkach prawidłowych i patologicznych	O.W1	kolokwia teoretyczne, odpowiedź ustna, test
W3	wskazania i przeciwwskazania do wykonywania zabiegów z zakresu fizykoterapii i masażu, kinezyterapii i terapii manualnej oraz specjalnych metod fizjoterapii	O.W6	kolokwia teoretyczne, odpowiedź ustna, test
W4	zalecenia do stosowania fizjoterapii w określonych stanach chorobowych	O.W7	kolokwia teoretyczne, odpowiedź ustna, test
W5	zagadnienia z zakresu diagnostyki funkcjonalnej na potrzeby fizjoterapii, planowania postępowania fizjoterapeutycznego oraz kontrolowania jego efektów – w stopniu zaawansowanym	O.W10	kolokwia teoretyczne, odpowiedź ustna, test
W6	zasady diagnozowania oraz ogólne zasady i sposoby leczenia najczęstszych dysfunkcji narządu ruchu w zakresie: ortopedii i traumatologii, medycyny sportowej, reumatologii, neurologii, neurochirurgii oraz pediatrii, neurologii dziecięcej, w stopniu umożliwiającym racjonalne stosowanie środków fizjoterapii	D.W2	kolokwia teoretyczne, odpowiedź ustna, test

W7	założenia i zasady Międzynarodowej Klasyfikacji Funkcjonowania, Niepełnosprawności i Zdrowia (International Classification of Functioning Disability and Health, ICF)	D.W16	kolokwia teoretyczne, odpowiedź ustna, test
Umiejętności – Student potrafi:			
U1	wykonywać zabiegi z zakresu fizykoterapii, kinezyterapii, masażu i terapii manualnej oraz specjalnych metod fizjoterapii	O.U1	kolokwia teoretyczne, odpowiedź ustna, test
U2	dobierać wyroby medyczne stosownie do rodzaju dysfunkcji i potrzeb pacjenta na każdym etapie rehabilitacji oraz poinstruować pacjenta, jak z nich korzystać	O.U5	kolokwia teoretyczne, odpowiedź ustna, test
U3	komunikować się z pacjentem i jego rodziną w atmosferze zaufania, z uwzględnieniem potrzeb pacjenta i jego praw	O.U11	kolokwia teoretyczne, odpowiedź ustna, test
U4	postępować zgodnie z zasadami etycznymi i bioetycznymi w wykonywaniu czynności właściwych dla zawodu fizjoterapeuty	O.U14	kolokwia teoretyczne, odpowiedź ustna, test
U5	przeprowadzić szczegółowe badanie dla potrzeb fizjoterapii i testy funkcjonalne układu ruchu oraz zapisać i zinterpretować jego wyniki	D.U1	kolokwia teoretyczne, odpowiedź ustna, test
U6	przeprowadzić wywiad oraz zebrać podstawowe informacje na temat rozwoju i stanu zdrowia dziecka	D.U17	kolokwia teoretyczne, odpowiedź ustna, test
U7	ocenić rozwój psychomotoryczny dziecka	D.U18	kolokwia teoretyczne, odpowiedź ustna, test
U8	przeprowadzić ocenę aktywności spontanicznej noworodka i niemowlęcia	D.U19	kolokwia teoretyczne, odpowiedź ustna, test
U9	dokonać oceny poziomu umiejętności funkcjonalnych dziecka w zakresie motoryki i porozumiewania się w oparciu o odpowiednie skale	D.U20	kolokwia teoretyczne, odpowiedź ustna, test

U10	przeprowadzić kliniczną ocenę podwyższonego lub obniżonego napięcia mięśniowego u dziecka w tym spastyczności i sztywności	D.U21	kolokwia teoretyczne, odpowiedź ustna, test
U11	instruować opiekunów dzieci w zakresie tzw. pielęgnacji ruchowej, oraz dzieci i ich opiekunów w zakresie wykonywania ćwiczeń w domu, sposobu posługiwania się wyrobami medycznymi oraz wykorzystywania przedmiotów użytku codziennego w celach terapeutycznych	D.U27	kolokwia teoretyczne, odpowiedź ustna, test
U12	stosować Międzynarodową Klasyfikację Funkcjonowania, Niepełnosprawności i Zdrowia (International Classification of Functioning, Disability and Health, ICF)	D.U39	kolokwia teoretyczne, odpowiedź ustna, test
Kompetencje społeczne – Student jest gotów do:			
K1	przestrzegania praw pacjenta i zasad etyki zawodowej	O.K4	odpowiedź ustna
K2	korzystania z obiektywnych źródeł informacji	O.K6	odpowiedź ustna
K3	przyjęcia odpowiedzialności związanej z decyzjami podejmowanymi w ramach działalności zawodowej, w tym w kategoriach bezpieczeństwa własnego i innych osób	O.K9	odpowiedź ustna

TREŚCI PROGRAMOWE PRZEDMIOTU Z PODZIAŁEM NA FORMY ZAJĘĆ

Forma zajęć – WYKŁADY

<p style="text-align: center;">W</p>	<p>Fizjologia i patofizjologia noworodka i wcześniaka. Odrębności anatomiczno-fizjologiczne wieku dziecięcego dotyczące układu oddechowego, nerwowego, sercowo-naczyniowego i narządu ruchu, warunkujące sposób postępowania fizjoterapeutycznego.</p> <p>1.Odrębności i fizjologia układu krążenia u dzieci. Wybrane zagadnienia z kardiologii dziecięcej. Najczęstsze wady serca i choroby mięśnia sercowego. Wady wrodzone serca i ich podział</p> <p>1.Tetralogia Fallota – klasyfikacja i charakterystyka wad. 2. Przetrwwały przewód Botalla.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Niewydolność układu krążenia. • Kardiomiopatie pierwotne. • Zaburzenia rytmu i przewodzenia. • Zapalenie mięśnia sercowego. • Nadciśnienie tętnicze <p>2. Stany zagrażające życiu w kardiologii dziecięcej. 3. Badania diagnostyczne w rozpoznawaniu chorób układu krążenia. Zasady rehabilitacji.</p> <p>Choroby układu oddechowego u dzieci –etiopatogeneza, przyczyny- czynniki wywołujące, czynniki ryzyka., objawy, postępowanie lecznicze, następstwa. Cele i zasady postępowania fizjoterapeutycznego.</p> <p>1. Infekcje górnych dróg oddechowych. 2. Zapalenie płuc. 3. Zapalenie oskrzeli. 4. Astma oskrzelowa. 5. Rozstrzenie oskrzeli 6. Mukowiscydoza. 7. Gruźlica płuc.</p> <p>Choroby genetyczne, metaboliczne i endokrynologiczne u dzieci –etiologia, przyczyny, podstawowe objawy kliniczne, leczenie.</p> <p>1. Cukrzyca dzieci i młodzieży – etiologia, rodzaje, . 2.Fenyloketonuria. 3. Galaktozemia. 4. Mukopolisacharydoza 5. Hemofilia. 6. Choroby gruczołu tarczowego. 7. Choroby gruczołów wydzielania wewnętrznego. 8. Otyłość prosta i wtórna. 9. Wrodzona łamliwość kości.</p> <p>Choroby nowotworowe wieku dziecięcego – nowotwory kości – objawy, powikłania. - białaczki – rodzaje, objawy, czynniki ryzyka.. Zasady postępowania leczniczego w chorobach nowotworowych u dzieci. Zasady fizjoterapii.</p>
<p>Forma zajęć – ĆWICZENIA</p>	

ĆW	<p>Zasady badania dziecka dla potrzeb przeprowadzenia postępowania fizjoterapeutycznego.</p> <p>Badanie przedmiotowe i zapoznanie się z badaniami dodatkowymi.</p> <p>Postępowanie fizjoterapeutyczne w chorobach sercowo – naczyniowych u dzieci.</p> <p>Fizjoterapia u dzieci z wrodzonymi wadami serca i po zabiegach kardiochirurgicznych.</p> <p>Fizjoterapia u dzieci z niewydolnością serca.</p> <p>Zasady doboru ćwiczeń ruchowych w nadciśnieniu tętniczym.</p> <p>Fizjoterapia w chorobach układu oddechowego u dzieci – cele, zasady, formy .</p> <p>Fizjoterapia w ostrych i przewlekłych chorobach układu oddechowego (zapalenie płuc, zapalenie oskrzeli, astma oskrzelowa, rozstrzenie oskrzeli, mukowiscydoza, gruźlica płuc).</p> <p>Aerzoloterapia w leczeniu chorób układu oddechowego u dzieci.</p> <p>Fizjoterapia oddechowa dzieci z dystrofią mięśniową mięśni oddechowych,</p> <p>- testy funkcji oddechowej,</p> <p>- profilaktyka infekcji płucnych.</p> <p>Specyfika postępowania fizjoterapeutycznego u dzieci w przypadku chorób genetycznych, metabolicznych i endokrynologicznych.</p> <p>Cele i zadania rehabilitacji.</p> <p>Przewlekłe choroby układu pokarmowego- nieswoiste zapalenie jelit – objawy kliniczne, leczenie wpływające na łagodzenia dolegliwości.</p> <p>Specyfika prowadzenia fizjoterapii u dzieci z chorobą nowotworową. Problemy występujące podczas usprawniania.</p> <p>Postępowanie w stanach zagrożenia życia mogących wystąpić podczas rehabilitacji drgawki, napad duszności).</p> <p>Fizjoterapia u dzieci z niewydolnością nerek.</p> <p>Rehabilitacja w zaburzeniach odżywiania.</p>
-----------	---

NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

1. –wykład – z prezentacją multimedialną.
2. – ćwiczenia - prelekcja , prezentacja przypadków,
3. – ćwiczenia – omawianie postępowania fizjoterapeutycznego, praca indywidualna i w grupach

SPOSOBY I METODY OCENY (F – FORMUJĄCA, P – PODSUMOWUJĄCA)

F1. – ocena z przygotowania do ćwiczeń,
F2. – ocena aktywności podczas ćwiczeń,
F3. – ocena z praktycznej umiejętności prowadzenia usprawniania
F4. – ocena z opanowania materiału będącego przedmiotem ćwiczeń – kolokwium pisemne.
P1. – ocena z całości opanowania materiału z przedmiotu – egzamin pisemny

LITERATURA OBOWIĄZKOWA

1. Obuchowicz A. (red.) Badanie podmiotowe i przedmiotowe w pediatrii. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2007
2. Kubicka K., Kawalec W. (red.) Pediatria. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 1999
3. Czochońska J. Badanie i ocena neurorozwojowa niemowląt i noworodków. Wydawnictwo Folium, Lublin 1995.
4. Marciniak W., Szulc A. (red.) Wiktor Dega. Ortopedia i Rehabilitacja. PZWL, Warszawa 2003
5. Tecklin J.S. Fizjoterapia pediatryczna. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa, 2002

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA

1. Durmała J. Bilewicz – Wyrozumska T., Kohut J. i wsp. : Wydolność dzieci z wadami serca po zabiegach kardiochirurgicznych. *Pediatrics Polska* 2003. :78(12):1071-1075
2. Kwolek A. (red.) Rehabilitacja medyczna. Urban&Partner. Wrocław 2003.
1. Dębiec B, Górnicki B, Baszczyński J.(red.) *Pediatrics* tom Ii II. Wydawnictwo Lekarskie PZWL Warszawa, 2005.
2. Nowotny J.(red.): Podstawy fizjoterapii. Wybrane metody fizjoterapii. Wydawnictwo Kasper. Kraków, 2005.
3. Demczyszak I.: Fizjoterapia w chorobach układu sercowo-naczyniowego. Podręcznik dla studentów licencjatów wydziałów fizjoterapii. Górnicki Wydawnictwo Medyczne. Wrocław 2006

Nazwa przedmiotu: FIZJOTERAPIA W GERIATRII	
Kierunek: FIZJOTERAPIA Profil kształcenia: praktyczny	Kod przedmiotu: CHWFK6/FM
Poziom studiów: Jednolite magisterskie.	Rok: III Semestr: 6
Forma zajęć: wykłady, ćwiczenia	Liczba punktów ECTS: 3

CELE PRZEDMIOTU

C1	Zdobycie wiedzy i umiejętności w zakresie oceny objawów klinicznych wybranych schorzeń charakterystycznych dla osób starszych.
C2	Zdobycie umiejętności doboru metod oraz przeprowadzenia i nadzoru fizjoterapii w różnych etapach leczenia pacjentów w wieku podeszłym i starszych.

C3	Umiejętność kontrolowania wyników i przebiegu fizjoterapii oraz prowadzenie odpowiedniej dokumentacji.
C4	Opanowanie wiedzy i umiejętności prowadzenia działań edukacyjnych w zakresie profilaktyki gerontologicznej

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

	Wiedza z zakresu anatomii, fizjologii, patologii oraz klinicznych podstaw fizjoterapii w geriatricznym zdobyta na wcześniejszych latach studiów.
	Umiejętność wykonywania podstawowych ćwiczeń, zabiegów kinezyterapeutycznych i fizykoterapeutycznych. Znajomość elementarnych zasad pracy na oddziale szpitalnym zabiegowym.

OPIS EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedza- student zna i rozumie			
W1	problematykę z zakresu dyscypliny naukowej – nauki medyczne w tym etiologię, patomechanizm, objawy i przebieg najczęstszych chorób	O.W2	egzamin pisemny, test
W2	mechanizm działania czynników fizykalnych na organizm człowieka oraz oddziaływanie zabiegów fizykalnych w leczeniu osób z różnymi chorobami i dysfunkcjami, w tym osób starszych, w różnych warunkach	O.W5	egzamin pisemny, test
W3	wskazania i przeciwwskazania do wykonywania zabiegów z zakresu fizykoterapii i masażu, kinezyterapii i terapii manualnej oraz specjalnych metod fizjoterapii	O.W6	egzamin pisemny, test
W4	etiologię, patomechanizm, objawy i przebieg najczęstszych chorób w zakresie: kardiologii i kardiologii, pulmonologii, chirurgii, ginekologii i położnictwa, geriatricznym, psychiatrii, intensywnej terapii, onkologii i medycyny paliatywnej, w stopniu umożliwiającym racjonalne stosowanie środków fizjoterapii	D.W3	egzamin pisemny, test

W5	zagrożenia związane z hospitalizacją osób starszych	D.W13	egzamin pisemny, test
Umiejętności – Student potrafi:			
U1	wykonywać zabiegi z zakresu fizykoterapii, kinezyterapii, masażu i terapii manualnej oraz specjalnych metod fizjoterapii	O.U1	Obserwacja, egzamin praktyczny
U2	zastosować działania ukierunkowane na edukację zdrowotną, promocję zdrowia, profilaktykę niepełnosprawności, a także pierwotną i wtórną profilaktykę chorób	O.U7	Obserwacja, egzamin praktyczny
U3	wykonywać pionizację i naukę chodzenia pacjentów z chorobami reumatologicznymi, a także usprawnianie funkcjonalne ręki w chorobie reumatoidalnej	D.U10	Obserwacja, egzamin praktyczny
U4	dobierać i wykonywać zabiegi z zakresu fizjoterapii geriatrycznej oraz instruować osoby starsze w zakresie wykonywania ćwiczeń w domu oraz stosowania różnych form rekreacji	D.U45	egzamin pisemny, test
U5	podejmować działania mające na celu poprawę jakości życia pacjenta, w tym pacjenta w okresie terminalnym, z zastosowaniem sprzętu rehabilitacyjnego	D.U48	egzamin pisemny, test
Kompetencje społeczne – Student jest gotów do:			
K1	przestrzegania praw pacjenta i zasad etyki zawodowej	O.K4	obserwacja pracy studenta

K2	korzystania z obiektywnych źródeł informacji	O.K6	obserwacja pracy studenta
K3	wykonywania zawodu, będąc świadomym roli, jaką fizjoterapeuta pełni na rzecz społeczeństwa, w tym społeczności lokalnej	O.K2	odpowiedź ustna
K4	prezentowania postawy promującej zdrowy styl życia, propagowania i aktywnego kreowania zdrowego stylu życia i promocji zdrowia w trakcie działań związanych z wykonywaniem zawodu i określania poziomu sprawności niezbędnego do wykonywania zawodu fizjoterapeuty	O.K3	test

TREŚCI PROGRAMOWE PRZEDMIOTU Z PODZIAŁEM NA FORMY ZAJĘĆ

Forma zajęć – WYKŁADY	
W	<p>Kompleksowa ocena geriatryczna. Teorie i okresy starzenia się.. R Cele, uwarunkowania i zadania rehabilitacji geriatrycznej. Specyfika zmian psychomotorycznych u osób starszych i ich znaczenie w procesie fizjoterapii.</p> <p>Aktywność ruchowa i jej rola. Trening zdrowotny w prewencji i rehabilitacji gerontologicznej u osób starszych hospitalizowanych, przebywających w domach opieki społecznej, w zakładach opiekuńczo-rehabilitacyjnych i w ośrodkach ambulatoryjnych. Uniwersytet Trzeciego Wieku. Ocena sprawności fizycznej i metody oceny wydolności u osób starszych.</p> <p>Zaburzenia funkcji poznawczych u osób starszych (choroba Alzheimera, otępienie naczyniopochodne, otępienie z ciałami Lewy´ego, otępienie odwracalne). Choroby układu oddechowego, układu nerwowego, układu krążenia, układu narządu ruchu oraz wydalniczego (nietrzymanie moczu i stolca).</p> <p>Zaburzenia w ukrwieniu kończyn dolnych – miażdżyca. Choroba zwyrodnieniowa stawów kończyn górnych i dolnych oraz stawów kręgosłupa. Osteoporoza. Konsekwencje, zapobieganie i ocena ryzyka upadków u osób starszych.</p> <p>Testy przesiewowe pozwalające na wykrycie obniżonego nastroju pacjenta w wieku podeszłym. Praca z pacjentem z obniżonym nastrojem i jej zasady. Depresja u osób starszych – przyczyny, objawy oraz rodzaje. Depresja w procesie rehabilitacji osób starszych oraz wpływ regularnej aktywności fizycznej na samopoczucie i nastrój.</p>

Forma zajęć – ĆWICZENIA

ĆW	<p>Podstawowe wiadomości z zakresu diagnostyki dla potrzeb oceny objawów klinicznych pacjentów geriatrycznych kwalifikowanych do fizjoterapii. Omówienie skal i testów wykorzystywanych do oceny zdrowia osób starszych i jej praktyczne zastosowanie w fizjoterapii osób starszych.</p> <p>Podmiotowa i przedmiotowa ocena pacjentów kwalifikowanych do fizjoterapii w wybranych schorzeniach układu krążenia i naczyń, układu oddechowego, nerwowego, wydalniczego, endokrynologicznego oraz układu narządu ruchu. Ocena czynnościowa pacjenta.. Wskazania i przeciwwskazania do fizjoterapii w etapach leczenia.</p> <p>Metody oceny wydolności i sprawności fizycznej osób starszych.</p> <p>Cele i metodyka postępowania fizjoterapeutycznego w leczeniu wybranych schorzeń charakterystycznych dla osób starszych. Zasady prowadzenia ćwiczeń. Specyfika zmian psychomotorycznych u osób starszych i ich znaczenie w fizjoterapii geriatrycznej.</p> <p>Praca z chorym z zespołem demencyjnym - praktyczna nauka nawiązywania kontaktu, typowe problemy podczas wykonywania ćwiczeń, pozyskanie akceptacji do prowadzenia rehabilitacji. Zasady prowadzenia fizjoterapii u pacjentów geriatrycznych z przewlekłymi zespołami bólowym i kręgosłupa.</p> <p>Zasady prowadzenia fizjoterapii u pacjentów geriatrycznych z zaburzeniami metabolicznymi. Niedożywienie, otyłość, cukrzyca. Reedukacja ruchowa w zakresie zdolności równoważnych i koordynacyjnych. Dobór sprzętu ortopedycznego. Edukacja pacjenta i jego rodziny.</p>
-----------	---

NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

1. – **ćwiczenia** studium przypadku, praca z pacjentem, dyskusja.

2. – **wykład** z prezentacją multimedialną.

SPOSOBY I METODY OCENY (F – FORMUJĄCA, P – PODSUMOWUJĄCA)

F1. – ocena teoretycznego przygotowania do ćwiczeń

F2. – ocena aktywności podczas ćwiczeń, dyskusja

F3. - ocena opanowania materiału z zakresu ćwiczeń – stworzenie konspektu

P1. – ocena opanowania materiału nauczania będącego przedmiotem ćwiczeń– egzamin

LITERATURA OBOWIĄZKOWA

1. Zarys Gerontologii Klinicznej. Kocemba J., Grodzicki T. (red.). Medyczne Centrum Kształcenia Podyplomowego Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2000
2. Dega W., Senger A. (red.): Ortopedia i rehabilitacja. PZWL, Warszawa 1996
3. Kwolek A. (red.) Rehabilitacja medyczna. Elsevier Urban & Partner, Wrocław 2013
4. Bartyzel – Lechforowicz M., Jandziś E. Fizjoterapia w wybranych schorzeniach geriatrycznych. Wyd. KA Kraków – Rzeszów – Zamość 2009
5. Początek M. Podstawy gerontologii i geriatrii. Przewodnik dydaktyczny dla studentów., Piła 2008
6. Rosławski A. Wybrane zagadnienia z geriatrii. Wydawnictwo AWF Wrocław 2001
7. Borowicz A., Józwiak A., Kostka J., Fizjoterapia w geriatrii. Wyd. PZWL Warszawa 2001
8. Red. nauk. Olszewski J. Fizjoterapia w wybranych dziedzinach medycyny, Wyd. PZWL Warszawa 2011

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA

1. Kozdroń E. Rekreacja osób starszych. Skrypt AWF Warszawa 2007
2. Szczepańska J., Kowalska J., Greń G., Woźniewski M. Stosunek fizjoterapeutów do pacjentów w podeszłym wieku z zaburzeniami mentalnymi i behawioralnymi. Fizjoterapia Polska 2006; 3(4); 216-221
3. Żak M. Rehabilitacja osób po 80. roku życia z zaburzeniami czynności życia codziennego. Gerontologia Polska 2005, Vol.13, nr 5
4. Żak M., Gryglewska B., Skuteczność i tolerancja rehabilitacji u niesprawnych chorych z nadciśnieniem tętniczym w zaawansowanej starości. Przegląd lekarski 2005, Vol 62, nr 9.
5. Żak M., Gryglewska B., Ocena wyników rehabilitacji osób po 85. roku życia z zaburzeniami sprawności funkcjonalnej. Rehabilitacja Medyczna. 2006, nr 2.

Nazwa przedmiotu: FIZJOTERAPIA W PSYCHIATRII	
Kierunek: FIZJOTERAPIA. Profil kształcenia: praktyczny.	Kod przedmiotu: CHWFK7/FM
Poziom studiów: Jednolite magisterskie.	Rok: III Semestr: 6
Forma zajęć: ćwiczenia	Liczba punktów ECTS: 2

CELE PRZEDMIOTU

C1	Przekazanie studentom podstawowej wiedzy klinicznej, teoretycznej i praktycznej dotyczącej zaburzeń psychicznych.
C2	Zdobycie umiejętności pracy z pacjentem psychiatrycznym.

C3	Zdobycie umiejętności nawiązywania kontaktu z pacjentem psychiatrycznym w celu bezpiecznego i prawidłowego przeprowadzenia terapii ruchowej.
C4	Przygotowanie studenta do posługiwania się dokumentacją pacjenta na oddziale psychiatrycznym

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

Znajomość Podstaw psychiatrii.
Znajomość podstaw Psychologii klinicznej, Etyki, norm prawnych.
Znajomość podstaw farmakoterapii.
Predyspozycje osobowościowe do pracy z człowiekiem chorym psychicznie.

OPIS EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedza- student zna i rozumie			
W1	zalecenia do stosowania fizjoterapii w określonych stanach chorobowych	O.W7	obserwacja pracy studenta, prezentacja przypadku klinicznego, test, zaliczenie pisemne
W2	prawne i ekonomiczne aspekty funkcjonowania podmiotów zajmujących się rehabilitacją osób z niepełnosprawnościami	O.W12	obserwacja pracy studenta, test, zaliczenie pisemne
W3	zasady diagnozowania oraz ogólne zasady i sposoby leczenia w najczęstszych chorobach w zakresie: kardiologii i kardiologii, pulmonologii, chirurgii, ginekologii i położnictwa, geriatry, psychiatrii, intensywnej terapii, onkologii i medycyny paliatywnej, w stopniu umożliwiającym racjonalne stosowanie środków fizjoterapii	D.W4	obserwacja pracy studenta, prezentacja przypadku klinicznego, test, zaliczenie pisemne

W4	specyfikę postępowania z pacjentem z chorobą psychiczną i zasady właściwego podejścia do niego	D.W14	obserwacja pracy studenta, test, zaliczenie pisemne
W5	etiologię, patomechanizm, objawy i przebieg najczęstszych chorób w zakresie: kardiologii i kardiochirurgii, pulmonologii, chirurgii, ginekologii i położnictwa, geriatrici, psychiatrii, intensywnej terapii, onkologii i medycyny paliatywnej, w stopniu umożliwiającym racjonalne stosowanie środków fizjoterapii	D.W3	prezentacja przypadku klinicznego, test, zaliczenie pisemne
W5	problematykę z zakresu dyscypliny naukowej – nauki medyczne w tym etiologię, patomechanizm, objawy i przebieg najczęstszych chorób	O.W2	test, zaliczenie pisemne
Umiejętności – Student potrafi:			
U1	komunikować się z pacjentem i jego rodziną w atmosferze zaufania, z uwzględnieniem potrzeb pacjenta i jego praw	O.U11	obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna
U2	komunikować się ze współpracownikami w zespole i dzielić się wiedzą	O.U12	obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna
U3	stosować zasady prawidłowej komunikacji z pacjentem oraz komunikować się z innymi członkami zespołu terapeutycznego	D.U47	obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna
Kompetencje społeczne – Student jest gotów do:			
K1	przestrzegania praw pacjenta i zasad etyki zawodowej	O.K4	obserwacja pracy studenta
K2	korzystania z obiektywnych źródeł informacji	O.K6	obserwacja pracy studenta
K3	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń, dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	O.K5	obserwacja pracy studenta

K4	wdrażania zasad koleżeństwa zawodowego i współpracy w zespole specjalistów, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym	O.K7	obserwacja pracy studenta
K5	formułowania opinii dotyczących różnych aspektów działalności zawodowej	O.K8	obserwacja pracy studenta
K6	przyjęcia odpowiedzialności związanej z decyzjami podejmowanymi w ramach działalności zawodowej, w tym w kategoriach bezpieczeństwa własnego i innych osób	O.K9	obserwacja pracy studenta

TRZĘSCI PROGRAMOWE PRZEDMIOTU Z PODZIAŁEM NA FORMY ZAJĘĆ

Forma zajęć – ĆWICZENIA	
ĆW	<p>Leczenie biologiczne (informacje ogólne, leki przeciwdepresyjne, neuroleptyki). Leczenie biologiczne i jego skutki. Farmakoterapia (normotymiki, anksjolityki i leki nasenne; przepisy prawne dotyczące prowadzenia farmakoterapii). Wpływ niepożądanych działań leków przeciwpsychotycznych na sprawność ruchową. Inne metody leczenia w psychiatrii (elektrowstrząsy, fototerapia, psychochirurgia), podejście interdyscyplinarne.</p> <p>Szczególne sytuacje kliniczne – samobójstwo, zaburzenia jedzenia, ostra psychoza, podwójna diagnoza.</p> <p>Niesprawność ruchowa w wybranych zaburzeniach psychicznych (schizofrenia, zaburzenia odżywiania, zaburzenia nerwicowe, zaburzenia nastroju)</p> <p>Rehabilitacja osób chorych psychicznie. Ćwiczenia z choreoterapii, muzykoterapii – podstawowe formy wspomagające terapię w wybranych jednostkach chorobowych</p> <p>Rehabilitacja dzieci i młodzieży z zaburzeniami psychicznymi. Rodzaje aktywności fizycznej w profilaktyce i terapii zaburzeń psychicznych.</p> <p>Wykorzystanie podstawowej wiedzy z psychologii do komunikowania się z pacjentem z zaburzeniami psychicznymi, rodziną lub opiekunem.</p> <p>Dokumentacja medyczna. Przepisy prawa w psychiatrii dotyczące: leczenia bez zgody pacjenta, zastosowania przymusu bezpośredniego.</p>

NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

1. – ćwiczenia – ćwiczenia połączone z prelekcją, dyskusja
2. – ćwiczenia – praca samodzielna i w zespole

SPOSOBY I METODY OCENY (F – FORMUJĄCA, P – PODSUMOWUJĄCA)

F1. – ocena przygotowania studenta do ćwiczeń
F2. – ocena aktywności podczas ćwiczeń
P1. – ocena opanowania materiału nauczania będącego przedmiotem ćwiczeń - test

LITERATURA OBOWIĄZKOWA

<ol style="list-style-type: none"> 1. Bilikiewicz, A. (1933-2007). Red.; Pużyński S. (1936-) . Red.; Rybakowski J. (1946-). Red.; Wciórka, J. Red. Psychiatria. T. 3, Terapia, zagadnienia etyczne, prawne, organizacyjne i społeczne / pod red. A. Bilikiewicza, S. Pużyńskiego, J. Rybakowskiego, J. Wciórki. ISBN: 8387944246, Wrocław : Wydawnictwo Medyczne Urban & Partner, 2004. 2. U. Drozdowska, E. Kowalewska-Borys, A. Bieliński, W. Wojtal Dokumentacja medyczna ISBN: 978-83-929615-2-9, Warszawa 2011 Fragment: - Tworzenie dokumentacji medycznej Chapter: 1 3. M. Jarema (red.) Psychiatria w praktyce. ISBN: 978-83-62510-06-1, Warszawa 2011 4. Meder J. (-2009) . Red.; Habrat B. Pacjenci z podwójną diagnozą: problemy diagnostyczne i terapeutyczne / pod red. J. Meder; [aut. B. Habrat et al.]. ISBN: 8386826118, Kraków : Komitet Redakcyjno-Wydawniczy Polskiego Towarzystwa Psychiatrycznego, 2004. 5. Florkowski A., Fizjoterapia w psychiatrii, Wydawnictwo PZWL

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA

<ol style="list-style-type: none"> 1 Florkowski A. Rehabilitacja osób chorych psychicznie 2. Cechnicki A.: Rehabilitacja psychiatryczna – cele i metody. Psychiatr. Prakt. Klin., 2009, 1: 41–54. 3. Meder J.: Rehabilitacja. W: Psychiatria, t. III, red. A. Bilikiewicz, S. Pużyński, J. Rybakowski, J. Wciórka. Urban & Partner, Wrocław 2003. 4. Żarów W.: Postawa chorych psychicznie wobec rehabilitacji ruchowej. Wiad. Psychiatr., 2000, 1: 27–31.
--

Nazwa przedmiotu: FIZJOTERAPIA W ONKOLOGII I MEDYCYNIE PALIATYWNEJ	
Kierunek: FIZJOTERAPIA. Profil kształcenia: praktyczny.	Kod przedmiotu: CHWFK8/FM
Poziom studiów: Jednolite magisterskie.	Rok: III Semestr: 6
Forma zajęć: ćwiczenia	Liczba punktów ECTS: 3

CELE PRZEDMIOTU

C1	Zdobycie wiedzy teoretycznej i praktycznej z zakresu podstawowych jednostek chorobowych w onkologii i medycynie paliatywnej.
C2	Zapoznanie studentów z zakresem usprawniania fizjoterapeutycznego oraz monitorowaniem procedur rehabilitacyjnych w onkologii i medycynie paliatywnej.
C3	Zapoznanie studentów z wskazaniami i przeciwwskazaniami do stosowania zabiegów fizjoterapeutycznych w onkologii i medycynie paliatywnej.
C4	Zapoznanie studentów ze specyfiką rehabilitacji w onkologii i medycynie paliatywnej.

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

	Znajomość podstaw z zakresu anatomii, fizjologii, patologii ogólnej, bioetyki, podstaw psychologii oraz z klinicznych podstaw w onkologii i medycynie paliatywnej zdobytej na wcześniejszych semestrach.
	Znajomość podstawowych wiadomości z zakresu kinezyterapii i metod fizykalnych z uwzględnieniem przeciwwskazań do ich stosowania.
	Umiejętność komunikowania się z pacjentem i okazanie zrozumienia jego stanu chorobowego.

OPIS EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedza- student zna i rozumie			
W1	zasady kwalifikacji do zabiegów operacyjnych oraz podstawowe zabiegi operacyjne, w tym amputacje z przyczyn naczyniowych, i zabiegi z zakresu chirurgii małoinwazyjnej	D.W10	egzamin pisemny, obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna
W2	zagrożenia związane z hospitalizacją osób starszych	D.W13	egzamin pisemny, obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna

W3	ogólne zasady podmiotowego i przedmiotowego badania pulmonologicznego dla potrzeb fizjoterapii, ważniejsze badania dodatkowe i pomocnicze oraz testy funkcjonalne, przydatne w kwalifikacji i monitorowaniu fizjoterapii oddechowej	D.W9	egzamin pisemny, obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna
Umiejętności – Student potrafi:			
U1	planować, dobierać – w zależności od stanu klinicznego i funkcjonalnego pacjenta – i wykonywać ćwiczenia w różnych chorobach układu oddechowego (ostrych i przewlekłych), w chorobach z przewagą zaburzeń restrykcyjnych oraz w chorobach z przewagą zaburzeń obturacyjnych	D.U34	egzamin pisemny, obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna
U2	planować, dobierać – w zależności od stanu klinicznego i funkcjonalnego pacjenta – i wykonywać zabiegi fizjoterapeutyczne u pacjentów z czynnościowymi i organicznymi chorobami naczyń obwodowych oraz pacjentów po amputacji z przyczyn naczyniowych	D.U37	egzamin pisemny, obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna
U3	wdrażać strategię wczesnego uruchamiania pacjenta po zabiegu na jamie brzusznej lub klatce piersiowej, wykonywać zabiegi fizjoterapeutyczne rozprężające płuca i ułatwiające oczyszczanie oskrzeli, instruować w zakresie profilaktyki wczesnych i późnych powikłań pooperacyjnych oraz udzielać zaleceń dotyczących pooperacyjnej fizjoterapii ambulatoryjnej	D.U38	obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna
U4	planować, dobierać i modyfikować programy rehabilitacji pacjentów z różnymi dysfunkcjami narządu ruchu oraz chorobami wewnętrznymi w zależności od stanu klinicznego, funkcjonalnego i psychicznego (poznawczo-emocjonalnego) chorego, jego potrzeb oraz potrzeb opiekunów faktycznych	D.U49	
Kompetencje społeczne – Student jest gotów do:			
K1	prezentowania postawy promującej zdrowy styl życia, propagowania i aktywnego kreowania zdrowego stylu życia i promocji zdrowia w trakcie działań związanych z wykonywaniem zawodu i określania poziomu sprawności niezbędnego do wykonywania zawodu fizjoterapeuty	O.K3	obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna

K2	przestrzegania praw pacjenta i zasad etyki zawodowej	O.K4	obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna
----	--	------	---

TREŚCI PROGRAMOWE PRZEDMIOTU Z PODZIAŁEM NA FORMY ZAJĘĆ

Forma zajęć –WYKŁADY/ ĆWICZENIA	
W/ĆW	<p>Specyfika rehabilitacji w onkologii i medycynie paliatywnej. Problemy występujące w usprawnianiu pacjentów onkologicznych. Postępowanie fizjoterapeutyczne w chorobach nowotworowych układu oddechowego. Zasady, cele, formy usprawniania. Postępowanie fizjoterapeutyczne w chorobach nowotworowych przewodu pokarmowego oraz układu moczowo - płciowego. Cele i zasady postępowania usprawniającego. Postępowanie fizjoterapeutyczne w chorobach nowotworowych tkanek miękkich i kości , głowy i szyi. Cele i zasady postępowania usprawniającego. Rehabilitacja po operacyjnym leczeniu raka sutka. Cele i zasady postępowania usprawniającego.</p>

NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

1. ćwiczenia – omówienie podstawowych zasad rehabilitacji w różnych przypadkach onkologicznych, przedstawienie zasad prowadzenia rehabilitacji w onkologii i medycynie paliatywnej,

SPOSOBY I METODY OCENY (F – FORMUJĄCA, P – PODSUMOWUJĄCA)

F1. – ocena z przygotowania teoretycznego do ćwiczeń
F2. – ocena z aktywności na zajęciach
F3. – ocena z umiejętności prowadzenia postępowania fizjoterapeutycznego – praca w grupie
P1. – ocena z całości materiału przedstawionego podczas ćwiczeń – kolokwium pisemne

LITERATURA OBOWIĄZKOWA

1. Kordek R. i wsp. (red.) . Onkologia. Podręcznik dla studentów i lekarzy. Medical Press, Gdańsk 2003;
2. Krystyna de Walden - Gałuszko (red.). Podstawy Opieki Paliatywnej. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2004;
3. Gayle Mac. Donald. Złagodzić cierpienie. Jak pomóc w chorobie nowotworowej. Galaktyka, Łódź 2002;
4. Woźniewski M. Fizjoterapia w onkologii. PZWL, Warszawa 2012.

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA

1. Mika T., Kasprzak W. Fizykoterapia. Warszawa 2007

Nazwa przedmiotu: DIAGNOSTYKA FUNKCJONALNA W CHOROBYCH WEWNĘTRZNYCH	
Kierunek: FIZJOTERAPIA Profil kształcenia: praktyczny	Kod przedmiotu: DF3/FM
Poziom studiów: Jednolite magisterskie	Rok: IV Semestr: 8
Forma zajęć: wyklady, ćwiczenia	Liczba punktów ECTS: 4

CELE PRZEDMIOTU

C1	Diagnostyka funkcjonalna pozwala zidentyfikować dysfunkcje w chorobach wewnętrznych
-----------	--

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

Umiejętność korzystania z różnych źródeł informacji. Wiedza z fizjoterapii klinicznej w chorobach wewnętrznych

OPIS EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedza- student zna i rozumie			
W1	problematykę z zakresu dyscypliny naukowej – nauki medyczne w tym etiologię, patomechanizm, objawy i przebieg najczęstszych chorób	O.W2	test
W2	mechanizm działania czynników fizykalnych na organizm człowieka oraz oddziaływanie zabiegów fizykalnych w leczeniu osób z różnymi chorobami i dysfunkcjami, w tym osób starszych, w różnych warunkach	O.W5	test
W4	zagadnienia z zakresu diagnostyki funkcjonalnej na potrzeby fizjoterapii, planowania postępowania fizjoterapeutycznego oraz kontrolowania jego efektów – w stopniu zaawansowanym	O.W10	test
W5	etiologię, patomechanizm, objawy i przebieg najczęstszych chorób w zakresie: kardiologii i kardiologii, pulmonologii, chirurgii, ginekologii i położnictwa, geriatrii, psychiatrii, intensywnej terapii, onkologii i medycyny paliatywnej, w stopniu umożliwiającym racjonalne stosowanie środków fizjoterapii;	D.W3	test
W6	zasady diagnozowania oraz ogólne zasady i sposoby leczenia w najczęstszych chorobach w zakresie: kardiologii i kardiologii, pulmonologii, chirurgii, ginekologii i położnictwa, geriatrii, psychiatrii, intensywnej terapii, onkologii i medycyny paliatywnej, w stopniu umożliwiającym racjonalne stosowanie środków fizjoterapii;	D.W4	test
Umiejętności – Student potrafi:			
U1	interpretować wyniki badań czynnościowych oraz przeprowadzać testy funkcjonalne niezbędne do doboru środków fizjoterapii i interpretować ich wyniki	O.U2	Obserwacja bezpośrednia
U2	tworzyć, weryfikować i modyfikować programy fizjoterapii osób z różnymi dysfunkcjami, w tym osób starszych, stosownie do ich stanu klinicznego i funkcjonalnego, a także w ramach procesu kompleksowej rehabilitacji	O.U3	Obserwacja bezpośrednia

U3	zastosować działania ukierunkowane na edukację zdrowotną, promocję zdrowia, profilaktykę niepełnosprawności, a także pierwotną i wtórną profilaktykę chorób	O.U7	Obserwacja bezpośrednia
U4	postępować zgodnie z zasadami etycznymi i bioetycznymi w wykonywaniu czynności właściwych dla zawodu fizjoterapeuty	O.U14	Obserwacja bezpośrednia
U5	przeprowadzić szczegółowe badanie dla potrzeb fizjoterapii i testy funkcjonalne układu ruchu oraz zapisać i zinterpretować jego wyniki	D.U1	Obserwacja bezpośrednia
U6	przeprowadzić wywiad oraz zebrać podstawowe informacje na temat rozwoju i stanu zdrowia dziecka	D.U17	Obserwacja bezpośrednia
U7	przeprowadzić podstawowe pomiary i próby czynnościowe, z zachowaniem zasad bezpieczeństwa, w tym pomiar tętna, pomiar ciśnienia tętniczego, test marszowy, test wstań i idź (get up and go), próbę czynnościową na bieżni ruchomej według protokołu Bruce'a oraz według zmodyfikowanego protokołu Naughtona oraz próbę wysiłkową na cykloergometrze;	D.U28	Obserwacja bezpośrednia
Kompetencje społeczne – Student jest gotów do:			
K1	przestrzegania praw pacjenta i zasad etyki zawodowej do wykonywania zawodu fizjoterapeuty	O.K4	Obserwacja bezpośrednia
K2	przyjęcia odpowiedzialności związanej z decyzjami podejmowanymi w ramach działalności zawodowej, w tym w kategoriach bezpieczeństwa własnego i innych osób	O.K9	Obserwacja bezpośrednia

TREŚCI PROGRAMOWE PRZEDMIOTU Z PODZIAŁEM NA FORMY ZAJĘĆ

Forma zajęć – WYKŁADY/ ĆWICZENIA

W/ĆW	<p>Wstęp do diagnostyki funkcjonalnej – różnice diagnostyki funkcjonalnej i klinicznej.</p> <p>Dokumentacja dla potrzeb fizjoterapii: skale, testy, kwestionariusze charakterystyczne dla danych jednostek chorobowych.</p> <p>Diagnostyka chorób wewnętrznych</p> <p>Wykorzystanie diagnostyczne nowoczesnej aparatury i przyrządów pomiarowych</p> <p>Zaburzenia wpływające na celność diagnozy.</p> <p>Diagnostyka funkcjonalna „holistyczna”</p>
------	--

NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

1. – wykład – wykład z prezentacją multimedialną.
2. – ćwiczenia – ćwiczenia przedmiotowe, dyskusja, praca w parach.

SPOSOBY I METODY OCENY (F – FORMUJĄCA, P – PODSUMOWUJĄCA)

F1. – ocena umiejętności aktywnego uczestnictwa w dyskusji
F2. - ocena przygotowania do ćwiczeń i tematyki z nimi związanej
P1. – ocena opanowania materiału nauczania będącego przedmiotem wykładu - egzamin
P2. – ocena opanowania materiału nauczania będącego przedmiotem ćwiczeń – praktyczne opanowanie poszczególnych obszarów wiedzy z przedmiotu.

LITERATURA PODSTAWOWA

1. „Rekomendacje w zakresie realizacji kompleksowej rehabilitacji kardiologicznej”, Wyd. AsteriaMed, Gdańsk 2017, wydanie I
2. Red. Chazan R.: Pneumonologia. Badania diagnostyczne i leczenie. Warszawski Uniwersytet Medyczny, tom 2, 2017
3. Chazan R. Standardy diagnostyczno-terapeutyczne w chorobach układu oddechowego - Wskazówki praktyczne. Alfa Medica Press, Bielsko-Biała 2015
4. Clini E, Holland AE, Pitta F, Troosters T: Textbook of Pulmonary Rehabilitation: Springer International Publishing; 2017
5. Woźniewski M.: Fizjoterapia w chirurgii. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2012
6. Buckup K, Buckup J: Testy kliniczne w badaniu kości, stawów i mięśni. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2018
7. Ronikier A.: Diagnostyka funkcjonalna w fizjoterapii. PZWL, 2012
8. Woźniewski M.: Fizjoterapia w onkologii. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2012
9. Wójcik A., Pyszora A. (red.): Fizjoterapia w opiece paliatywnej. PZWL, Warszawa 2013
10. Guccione A. i wsp. Red. wyd. Polskiego: M. Żak i Z. Śliwiński — Fizjoterapia kliniczna w geriatric. Elsevier Urban&Partner, Wrocław, 2013
11. Skrzek A. Wieczorowska-Tobis K. Fizjoterapia w geriatric. PZWL, Warszawa 2019

Nazwa przedmiotu: DIAGNOSTYKA FUNKCJONALNA W DYSFUNKCJACH NARZĄDU RUCHU	
Kierunek: FIZJOTERAPIA Profil kształcenia: praktyczny	Kod przedmiotu: DF3/FM
Poziom studiów: Jednolite magisterskie	Rok: III Semestr: 6
Forma zajęć: wyklady, ćwiczenia	Liczba punktów ECTS: 4

CELE PRZEDMIOTU

C1	Diagnostyka funkcjonalna pozwala zidentyfikować dysfunkcje w układzie ruchu
-----------	--

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

Wiedza z fizjoterapii klinicznej w dysfunkcjach narządu ruchu
Umiejętność korzystania z różnych źródeł informacji.

OPIS EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedza- student zna i rozumie			
W1	problematykę z zakresu dyscypliny naukowej – nauki medyczne w tym etiologię, patomechanizm, objawy i przebieg najczęstszych chorób	O.W2	test
W2	mechanizm działania czynników fizykalnych na organizm człowieka oraz oddziaływanie zabiegów fizykalnych w leczeniu osób z różnymi chorobami i dysfunkcjami, w tym osób starszych, w różnych warunkach	O.W5	test
W4	zagadnienia z zakresu diagnostyki funkcjonalnej na potrzeby fizjoterapii, planowania postępowania fizjoterapeutycznego oraz kontrolowania jego efektów – w stopniu zaawansowanym	O.W10	test
W5	zasady diagnozowania oraz ogólne zasady i sposoby leczenia najczęstszych dysfunkcji narządu ruchu w zakresie: ortopedii i traumatologii, medycyny sportowej, reumatologii, neurologii, neurochirurgii oraz pediatrii, neurologii dziecięcej, w stopniu umożliwiającym racjonalne stosowanie środków fizjoterapii	D.W2	test
W6	etiologię, patomechanizm, objawy i przebieg dysfunkcji narządu ruchu w zakresie: ortopedii i traumatologii, medycyny sportowej, reumatologii, neurologii i neurochirurgii oraz pediatrii, neurologii dziecięcej, w stopniu umożliwiającym racjonalne stosowanie środków fizjoterapii	D.W1	test
Umiejętności – Student potrafi:			

U1	interpretować wyniki badań czynnościowych oraz przeprowadzać testy funkcjonalne niezbędne do doboru środków fizjoterapii i interpretować ich wyniki	O.U2	Obserwacja bezpośrednia
U2	tworzyć, weryfikować i modyfikować programy fizjoterapii osób z różnymi dysfunkcjami, w tym osób starszych, stosownie do ich stanu klinicznego i funkcjonalnego, a także w ramach procesu kompleksowej rehabilitacji	O.U3	Obserwacja bezpośrednia
U3	zastosować działania ukierunkowane na edukację zdrowotną, promocję zdrowia, profilaktykę niepełnosprawności, a także pierwotną i wtórną profilaktykę chorób	O.U7	Obserwacja bezpośrednia
U4	postępować zgodnie z zasadami etycznymi i bioetycznymi w wykonywaniu czynności właściwych dla zawodu fizjoterapeuty	O.U14	Obserwacja bezpośrednia
U5	przeprowadzić szczegółowe badanie dla potrzeb fizjoterapii i testy funkcjonalne układu ruchu oraz zapisać i zinterpretować jego wyniki	D.U1	odpowiedź ustna
U6	przeprowadzić analizę biomechaniczną z zakresu prostych i złożonych ruchów człowieka w warunkach prawidłowych i w dysfunkcjach układu ruchu;	D.U2	Obserwacja bezpośrednia
U7	dobierać – w zależności od stanu klinicznego i funkcjonalnego pacjenta – i wykonywać zabiegi z zakresu fizjoterapii u osób po urazach w obrębie tkanek miękkich układu ruchu leczonych zachowawczo i operacyjnie, po urazach w obrębie kończyn (stłuczeniach, skręceniach, zwichnięciach i złamaniach) leczonych zachowawczo i operacyjnie, po urazach kręgosłupa bez porażen oraz w przypadku stabilnych i niestabilnych złamań kręgosłupa;	D.U4	odpowiedź ustna
U8	dobierać – w zależności od stanu klinicznego i funkcjonalnego pacjenta – i wykonywać zabiegi z zakresu fizjoterapii osób po amputacjach planowanych (postępowanie przed- i pooperacyjne) oraz urazowych, prowadzić naukę chodzenia w protezie oraz postępowanie po amputacjach kończyn górnych, w tym instruktaż w zakresie posługiwania się protezą;	D.U5	Obserwacja bezpośrednia

U9	instruować pacjentów lub ich opiekunów w zakresie wykonywania ćwiczeń i treningu medycznego w domu, sposobu posługiwania się wyrobami medycznymi oraz wykorzystywania przedmiotów użytku codziennego w celach terapeutycznych;	D.U7	odpowiedź ustna
Kompetencje społeczne – Student jest gotów do:			
K1	przestrzegania praw pacjenta i zasad etyki zawodowej do wykonywania zawodu fizjoterapeuty	O.K4	Obserwacja bezpośrednia
K2	przyjęcia odpowiedzialności związanej z decyzjami podejmowanymi w ramach działalności zawodowej, w tym w kategoriach bezpieczeństwa własnego i innych osób	O.K9	Obserwacja bezpośrednia

TREŚCI PROGRAMOWE PRZEDMIOTU Z PODZIAŁEM NA FORMY ZAJĘĆ

Forma zajęć – WYKŁADY/ ĆWICZENIA	
W/ ĆW	<p>Wstęp do diagnostyki funkcjonalnej – różnice diagnostyki funkcjonalnej i klinicznej.</p> <p>Dokumentacja dla potrzeb fizjoterapii: skale, testy, kwestionariusze charakterystyczne dla danych jednostek chorobowych.</p> <p>Diagnostyka zaburzeń motorycznych (kończyna górna, dolna) kręgosłup, miednica, klatka piersiowa, tułów</p> <p>Wykorzystanie diagnostyczne nowoczesnej aparatury i przyrządów pomiarowych</p> <p>Zaburzenia wpływające na celność diagnozy.</p> <p>Diagnostyka funkcjonalna „holistyczna”</p>

NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

1. – wykład – wykład z prezentacją multimedialną.
2. – ćwiczenia – ćwiczenia przedmiotowe, dyskusja, praca w parach.

SPOSOBY I METODY OCENY (F – FORMUJĄCA, P – PODSUMOWUJĄCA)

F1. – ocena umiejętności aktywnego uczestnictwa w dyskusji
F2. - ocena przygotowania do ćwiczeń i tematyki z nimi związanej
P1. – ocena opanowania materiału nauczania będącego przedmiotem wykładu - egzamin
P2. – ocena opanowania materiału nauczania będącego przedmiotem ćwiczeń – praktyczne opanowanie poszczególnych obszarów wiedzy z przedmiotu.

LITERATURA PODSTAWOWA

1. Opara J. Klinimetria w neurorehabilitacji, PZWL 2012
2. Ronikier A. Diagnostyka funkcjonalna w fizjoterapii, PZWL 2012
3. Buckup K. Testy kliniczne w badaniu kości, stawów i mięśni, PZWL 2007
4. Kwolek A. Rehabilitacja medyczna. Wydawnictwo Medyczne Urban&Partner Wrocław 2003
5. Kolster B., Ebel-Paprotny G. Poradnik fizjoterapeuty badanie, techniki, leczenie, rehabilitacja. Zakład Narodowy im. Ossolińskich –Wydawnictwo, Wrocław 2001
6. Nowotny J.: Podstawy fizjoterapii. Część I i II. Wyd. AWF, Katowice 2000.
7. Nicola J. Petty: Badanie i ocena narządu ruchu. Podręcznik dla fizjoterapeutów, red. wyd. pol. Zbigniew Śliwiński, Elsevier Urban & Partner, Wrocław 2010

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA

1. **Goodman C, Snyder T.: Diagnostyka Różnicowa dla fizjoterapeutów, DB Publishing, Warszawa 2010**
- Brotzman S. B., Wilk K. E.: Rehabilitacja ortopedyczna. Tom 1 i 2, Wrocław, Elsevier Urban & Partner, 2008.**
2. **Opara J, Mehlich K, Bielecki A. Walking index for spinal cord injury. Ortop Traumatol Rehabil. 2007 Mar-Apr;9(2):122-7.**

Nazwa przedmiotu: DIAGNOSTYKA FUNKCJONALNA W WIEKU ROZWOJOWYM	
Kierunek: FIZJOTERAPIA Profil kształcenia: praktyczny	Kod przedmiotu: DF3/FM
Poziom studiów: Jednolite magisterskie	Rok: IV Semestr: 8
Forma zajęć: wyklady, ćwiczenia	Liczba punktów ECTS: 3

CELE PRZEDMIOTU

C1	Zdobycie wiedzy i umiejętności w zakresie doboru badań diagnostycznych i funkcjonalnych dla potrzeb tworzenia, weryfikacji i modyfikacji programu fizjoterapii dzieci z dysfunkcjami narządu ruchu oraz układu nerwowego.
C2	Zdobycie wiedzy i umiejętności umożliwiającej wykrywanie zaburzeń, opóźnień i deficytów w wieku rozwojowym.

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

Znajomość anatomii i fizjologii człowieka oraz zjawiska plastyczności mózgu i ośrodkowego układu nerwowego.
Znajomość dotyczących etapów tzw. „kamieni milowych” rozwoju dziecka.
Umiejętność korzystania z różnych źródeł informacji.

OPIS EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedza- student zna i rozumie			

W1	problematykę z zakresu dyscypliny naukowej – nauki medyczne w tym etiologię, patomechanizm, objawy i przebieg najczęstszych chorób	O.W2	test
W2	mechanizm działania czynników fizykalnych na organizm człowieka oraz oddziaływanie zabiegów fizykalnych w leczeniu osób z różnymi chorobami i dysfunkcjami, w tym osób starszych, w różnych warunkach	O.W5	test
W3	wskazania i przeciwwskazania do wykonywania zabiegów z zakresu fizykoterapii i masażu, kinezyterapii i terapii manualnej oraz specjalnych metod fizjoterapii	O.W6	test
W4	zagadnienia z zakresu diagnostyki funkcjonalnej na potrzeby fizjoterapii, planowania postępowania fizjoterapeutycznego oraz kontrolowania jego efektów – w stopniu zaawansowanym	O.W10	test
W5	zasady diagnozowania oraz ogólne zasady i sposoby leczenia najczęstszych dysfunkcji narządu ruchu w zakresie: ortopedii i traumatologii, medycyny sportowej, reumatologii, neurologii, neurochirurgii oraz pediatrii, neurologii dziecięcej, w stopniu umożliwiającym racjonalne stosowanie środków fizjoterapii	D.W2	test
W6	etiologię, patomechanizm, objawy i przebieg dysfunkcji narządu ruchu w zakresie: ortopedii i traumatologii, medycyny sportowej, reumatologii, neurologii i neurochirurgii oraz pediatrii, neurologii dziecięcej, w stopniu umożliwiającym racjonalne stosowanie środków fizjoterapii	D.W1	test
Umiejętności – Student potrafi:			
U1	interpretować wyniki badań czynnościowych oraz przeprowadzać testy funkcjonalne niezbędne do doboru środków fizjoterapii i interpretować ich wyniki	O.U2	odpowiedź ustna, test
U2	tworzyć, weryfikować i modyfikować programy fizjoterapii osób z różnymi dysfunkcjami, w tym osób starszych, stosownie do ich stanu klinicznego i funkcjonalnego, a także w ramach procesu kompleksowej rehabilitacji	O.U3	odpowiedź ustna

U3	zastosować działania ukierunkowane na edukację zdrowotną, promocję zdrowia, profilaktykę niepełnosprawności, a także pierwotną i wtórną profilaktykę chorób	O.U7	Obserwacja bezpośrednia
U4	postępować zgodnie z zasadami etycznymi i bioetycznymi w wykonywaniu czynności właściwych dla zawodu fizjoterapeuty	O.U14	Obserwacja bezpośrednia
U5	przeprowadzić szczegółowe badanie dla potrzeb fizjoterapii i testy funkcjonalne układu ruchu oraz zapisać i zinterpretować jego wyniki	D.U1	odpowiedź ustna
U6	przeprowadzić wywiad oraz zebrać podstawowe informacje na temat rozwoju i stanu zdrowia dziecka	D.U17	Obserwacja bezpośrednia
U7	ocenić rozwój psychomotoryczny dziecka	D.U18	odpowiedź ustna
U8	przeprowadzić ocenę aktywności spontanicznej noworodka i niemowlęcia	D.U19	Obserwacja bezpośrednia
U9	dokonać oceny poziomu umiejętności funkcjonalnych dziecka w zakresie motoryki i porozumiewania się w oparciu o odpowiednie skale	D.U20	odpowiedź ustna
U10	przeprowadzić kliniczną ocenę podwyższonego lub obniżonego napięcia mięśniowego u dziecka w tym spastyczności i sztywności	D.U21	Obserwacja bezpośrednia
U11	planować, dobierać – w zależności od stanu klinicznego i funkcjonalnego pacjenta – i prowadzić postępowanie fizjoterapeutyczne u dzieci i młodzieży z chorobami układu ruchu, takimi jak: wady wrodzone, wady postawy ciała, jałowe martwice kości	D.U24	Obserwacja bezpośrednia
U12	planować, dobierać – w zależności od stanu klinicznego i funkcjonalnego pacjenta – i prowadzić postępowanie przed- i pooperacyjne u dzieci leczonych operacyjnie	D.U25	odpowiedź ustna

U13	planować, dobierać – w zależności od stanu klinicznego i funkcjonalnego pacjenta – i prowadzić postępowanie fizjoterapeutyczne u dzieci i młodzieży z zaburzeniami ruchowymi pochodzenia ośrodkowego, mózgowym porażeniem dziecięcym, z dysrafizmem rdzeniowym, z chorobami nerwowo-mięśniowymi, z okołoporodowymi uszkodzeniami splotów i nerwów obwodowych, z neuro miogennymi zanikami mięśni (atrofiami i dystrofiami mięśniowymi)	D.U26	Obserwacja bezpośrednia
U14	instruować opiekunów dzieci w zakresie tzw. pielęgnacji ruchowej, oraz dzieci i ich opiekunów w zakresie wykonywania ćwiczeń w domu, sposobu posługiwania się wyrobami medycznymi oraz wykorzystywania przedmiotów użytku codziennego w celach terapeutycznych	D.U27	odpowiedź ustna
U15	przeprowadzić kliniczną ocenę postawy ciała, w tym badanie skoliometrem Bunnella, oraz punktową i biostereometryczną ocenę postawy ciała, a także zinterpretować wyniki tych ocen	D.U22	Obserwacja bezpośrednia
U16	na podstawie zdjęcia RTG kręgosłupa wyznaczyć kąt Cobba, kąt rotacji według jednego z przyjętych sposobów oceny, dokonać oceny wieku kostnego na podstawie testu Rissera oraz zinterpretować ich wyniki i na tej podstawie zakwalifikować skoliozę do odpowiedniego postępowania fizjoterapeutycznego	D.U23	odpowiedź ustna
U17	planować i dobierać ćwiczenia krążeniowo-oddechowe dla dzieci i młodzieży – w zależności od stanu klinicznego i funkcjonalnego pacjenta – oraz instruować opiekunów dzieci i młodzież w zakresie wykonywania tych ćwiczeń	D.U43	Obserwacja bezpośrednia
Kompetencje społeczne – Student jest gotów do:			
K1	przestrzegania praw pacjenta i zasad etyki zawodowej do wykonywania zawodu fizjoterapeuty	O.K4	odpowiedź ustna
K2	przyjęcia odpowiedzialności związanej z decyzjami podejmowanymi w ramach działalności zawodowej, w tym w kategoriach bezpieczeństwa własnego i innych osób	O.K9	Obserwacja bezpośrednia

TREŚCI PROGRAMOWE PRZEDMIOTU Z PODZIAŁEM NA FORMY ZAJĘĆ

Forma zajęć – WYKŁADY	
W	<p>Podstawowe pojęcia diagnostyki ogólnomedycznej i terapii dziecka w wieku rozwojowym.</p> <p>Okresy rozwoju ruchowego dziecka</p> <p>Koncepcje rozwojowe, kamienie milowe rozwoju ruchowego dziecka</p> <p>Zaburzenia i choroby wieku rozwojowego</p> <p>Kontrolowanie wyników fizjoterapii w oparciu o testy obiektywne i subiektywne.</p> <p>Neurorozwojowa diagnostyka funkcjonalna w oparciu o metodę Wojty.</p> <p>Neurorozwojowa diagnostyka funkcjonalna w oparciu o metodę NDT - Bobath.</p>
Forma zajęć - ćwiczenia	
ĆW	<p>Ćwiczenia organizacyjne. Podanie zasad, form i warunków zaliczenia przedmiotu. Przedstawienie tematyki ćwiczeń realizowanych w bieżącym semestrze oraz pozycji piśmiennictwa wymaganych do realizacji tematu.</p> <p>Odrębności i zasady rehabilitacji dzieci w pierwszym roku życia. Badanie neurologiczne dziecka w celu wystawienia diagnozy i ustalenie metody usprawniania.</p> <p>Neurorozwojowa wczesna diagnostyka. Specyfika badania metodą Wojty.</p> <p>Specyfika badania metodą NDT Bobath.</p> <p>Ocena spontanicznego rozwoju dziecka Prechtla oraz według innych skal rozwojowych.</p> <p>Wskazania do rozpoczęcia terapii we wczesnych zaburzeniach ośrodkowej koordynacji nerwowo - mięśniowej.</p> <p>Diagnostyka rozwojowa dziecka w drugim i trzecim roku życia. Diagnostyka w zakresie samodzielności, sprawności manualnej, percepcji, mówienia i chodzenia.</p> <p>Diagnostyka funkcjonalna u chorych z wadami postawy.</p> <p>Samodzielna próba oceny deficytu rozwojowego wybranego dziecka, wywiad, badanie dla potrzeb fizjoterapii, ocena deficytów, diagnoza funkcjonalna.</p> <p>Ocena skuteczności oraz formułowanie opinii na temat dotychczasowej fizjoterapii.</p> <p>Analiza przyczyn powodzenia i niepowodzenia.</p> <p>Dobór testów klinicznych i funkcjonalnych w procesie prowadzenia badań naukowych.</p>

NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

1. – wykład – wykład z prezentacją multimedialną.
2. – ćwiczenia – ćwiczenia przedmiotowe, dyskusja, praca w parach.

SPOSOBY I METODY OCENY (F – FORMUJĄCA, P – PODSUMOWUJĄCA)

F1. – ocena umiejętności aktywnego uczestnictwa w dyskusji
F2. - ocena przygotowania do ćwiczeń i tematyki z nimi związanej
P1. – ocena opanowania materiału nauczania będącego przedmiotem wykładu - egzamin
P2. – ocena opanowania materiału nauczania będącego przedmiotem ćwiczeń – praktyczne opanowanie poszczególnych obszarów wiedzy z przedmiotu.

LITERATURA PODSTAWOWA

1. Sadowska L. Neurokinezyologiczna diagnostyka i terapia dzieci z zaburzeniami rozwoju psychoruchowego” wyd. AWF Wrocław 2001.2. Sadowska L. Neurofizjologiczne metody usprawniania dzieci z zaburzeniami rozwoju, wyd. AWF Wrocław 2004.3. Banaszek G.-Rozwój niemowląt i jego zaburzenia a rehabilitacja metodą Vojty. Alfa-Medica Press, Bielsko-Biała 2004.4. Borkowska M.- Uwarunkowania rozwoju i jego zaburzenia w mózgowym porażeniu dziecięcym. Wyd. Zaulek Warszawa 1999.5. Matyja M., Domagalska. M. Podstawy usprawniania neurorozwojowego według Berty i Karela Bobathów. Śląska Akademia Medyczna Katowice 1997.6. Czochońska J.–Badanie i ocena neurorozwojowa niemowląt i noworodków. Folium Lublin 1995. Helwich E.- Wcześniak. PZWL Warszawa 2002 Hellbrügge T. - Pierwsze 365 dni życia dziecka. Promyk Słońca Warszawa 1995 Hellbrügge T – Momachijska Funkcjonalna Diagnostyka Rozwojowa Promyk Słońca Kraków 1995.

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA

1. Hellbrugge Th. Monachijska Funkcjonalna Diagnostyka Rozwojowa, tom I i II. Antykwia Kraków 2013.
2. Michałowicz R; Józwiak S.- Neurologia dziecięca. Wyd. Urban&Partner. Wrocław 2000.
3. Finnie N. Domowa pielęgnacja małego dziecka z porażeniem mózgowym TOR Warszawa 1994.
4. Sadowska L. - Neurofizjologiczne metody usprawniania dzieci z zaburzeniami rozwoju, AWF Wrocław 2004.

PROGRAMOWANIE REHABILITACJI

Nazwa przedmiotu: PROGRAMOWANIE REHABILITACJI W CHOROBYCH WEWNĘTRZNYCH	
Kierunek: FIZJOTERAPIA Profil kształcenia: praktyczny	Kod przedmiotu: PR1/FM
Poziom studiów: Jednolite magisterskie	Rok: IV Semestr: 7-8
Forma zajęć: wykłady, ćwiczenia	Liczba punktów ECTS: 9

CELE PRZEDMIOTU

C1	Przygotowanie studenta do badania pacjenta, planowania oraz wykonywania działań fizjoterapii w chorobach wewnętrznych
-----------	---

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

	Znajomość chorób wewnętrznych w wieku rozwojowym i dorosłym.
	Umiejętność wykonania procedur kinezyterapeutycznych, fizykoterapeutycznych i z zakresu terapii manualnej
	Umiejętność korzystania z różnych źródeł informacji.
	Umiejętność pracy samodzielnej oraz pracy grupowej.

OPIS EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedza- student zna i rozumie			
W1	problematykę z zakresu dyscypliny naukowej – nauki biologiczne w tym rozwój, budowę i funkcje organizmu człowieka w warunkach prawidłowych i patologicznych	O.W1	test, zaliczenie pisemne
Umiejętności – Student potrafi:			
U1	tworzyć, weryfikować i modyfikować programy fizjoterapii osób z różnymi dysfunkcjami, w tym osób starszych, stosownie do ich stanu klinicznego i funkcjonalnego, a także w ramach procesu kompleksowej rehabilitacji	O.U3	obserwacja pracy studenta, test, zaliczenie pisemne
U2	przeprowadzić podstawowe pomiary i próby czynnościowe, z zachowaniem zasad bezpieczeństwa, w tym pomiar tętna, pomiar ciśnienia tętniczego, test marszowy, test wstań i idź (get up and go), próbę czynnościową na bieżni ruchomej według protokołu Bruce’a oraz według zmodyfikowanego protokołu Naughtona oraz próbę wysiłkową na cykloergometrze;	D.U28	obserwacja pracy studenta, test, zaliczenie pisemne
U.4	instruować pacjentów lub ich opiekunów w zakresie wykonywania ćwiczeń i treningu medycznego w domu, sposobu posługiwania się wyrobami medycznymi oraz wykorzystywania przedmiotów użytku codziennego w celach terapeutycznych	D.U7	obserwacja pracy studenta, test, zaliczenie pisemne
U.5	stosować zasady prawidłowej komunikacji z pacjentem oraz komunikować się z innymi członkami zespołu terapeutycznego	D.U47	obserwacja pracy studenta, test, zaliczenie pisemne
U.6	planować, dobierać i modyfikować programy rehabilitacji pacjentów z różnymi dysfunkcjami narządu ruchu oraz chorobami wewnętrznymi w zależności od stanu klinicznego, funkcjonalnego i psychicznego (poznawczo-emocjonalnego) chorego, jego potrzeb oraz potrzeb opiekunów faktycznych	D.U49	obserwacja pracy studenta, test, zaliczenie pisemne

U.7	przeprowadzić podstawowe pomiary i próby czynnościowe, z zachowaniem zasad bezpieczeństwa, w tym pomiar tętna, pomiar ciśnienia tętniczego, test marszowy, test wstań i idź (get up and go), próbę czynnościową na bieżni ruchomej według protokołu Bruce'a oraz według zmodyfikowanego protokołu Naughtona oraz próbę wysiłkową na cykloergometrze;	D.U27	obserwacja pracy studenta, test, zaliczenie pisemne
U.8	planować, dobierać i modyfikować programy rehabilitacji pacjentów z różnymi dysfunkcjami narządu ruchu oraz chorobami wewnętrznymi w zależności od stanu klinicznego, funkcjonalnego i psychicznego (poznawczo-emocjonalnego) chorego, jego potrzeb oraz potrzeb opiekunów faktycznych	D.U49	obserwacja pracy studenta, test, zaliczenie pisemne
Kompetencje społeczne – Student jest gotów do:			
K1	nawiązania i utrzymania pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych	O.K1	obserwacja pracy studenta
K2	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń, dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	O.K5	obserwacja pracy studenta

TREŚCI PROGRAMOWE PRZEDMIOTU Z PODZIAŁEM NA FORMY ZAJĘĆ

Forma zajęć – WYKŁADY/ ĆWICZENIA	
W / Ć W	Podstawa tworzenia, weryfikacji i modyfikacji programu rehabilitacji.
	Podstawy i zasady programowania procesu usprawniania, kontrolowanie jego przebiegu i umiejętność dostosowania postępowania fizjoterapeutycznego w chorobach wewnętrznych.
	Kontrolowanie wyników fizjoterapii oraz prowadzenie odpowiedniej dokumentacji.
	Rozróżnianie rodzaju, stopnia ciężkości i okresu schorzenia.
	Ocena stanu aktualnego i prognoza, co do wyleczenia i przewidywanego rodzaju ewentualnej niepełnosprawności, jako baza wyjściowa dla tworzenia kompleksowego programu usprawniania

NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

1. – wykład – wykład z prezentacją multimedialną.
2. – ćwiczenia – ćwiczenia przedmiotowe, dyskusja, praca w parach.

SPOSOBY I METODY OCENY (F – FORMUJĄCA, P – PODSUMOWUJĄCA)

F1. – ocena umiejętności aktywnego uczestnictwa w dyskusji
F2. - ocena przygotowania do ćwiczeń i tematyki z nimi związanej
P1. – ocena opanowania materiału nauczania będącego przedmiotem wykładu - egzamin
P2. – ocena opanowania materiału nauczania będącego przedmiotem ćwiczeń – praktyczne opanowanie poszczególnych obszarów wiedzy z przedmiotu.

LITERATURA PODSTAWOWA

1. Clini E, Holland AE, Pitta F, Troosters T: Textbook of Pulmonary Rehabilitation: Springer International Publishing; 2017
2. Szulc R.: Usprawnianie lecznicze krytycznie chorych.
3. „Rekomendacje w zakresie realizacji kompleksowej rehabilitacji kardiologicznej”, Wyd. AsteriaMed, Gdańsk 2017, wydanie I 10
4. E. Smolis-Bak, B.Kazimierska [red.] Fizjoterapia w kardiologii. Lapisart Warszawa 2013
5. Woźniewski M.: Fizjoterapia w chirurgii. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2012
6. Ide W, Vahlensieck W, Gilbert T, Vollmer K: Rehabilitacja urologiczna- skuteczne leczenie nietrzymania moczu i zaburzeń erekcji. Wydawnictwo ELIPSA-JAIM, Kraków 2010
7. Guccione A. i wsp. Red. wyd. Polskiego: M. Żak i Z. Śliwiński — Fizjoterapia kliniczna w geriatrici. Elsevier Urban&Partner, Wrocław, 2013
8. Woźniewski M. (red.): Fizjoterapia w onkologii, PZWL Warszawa 2012
9. Wójcik A., Pyszora A. (red.):Fizjoterapia w opiece paliatywnej PZWL, Warszawa 2013
10. Chmielewska D, Stania M: Fizjoterapia w zachowawczym leczeniu nietrzymania moczu u kobiet. Katowice. 2016
11. Włochal M., Nowak M., Kanikowska A., Grzymisławski M. Potrzeba rehabilitacji w chorobach metabolicznych. Forum Zaburzeń Metabolicznych 2015, tom 6, nr 2, 64–73
12. Skrzek A. Wieczorowska-Tobis K. Fizjoterapia w geriatrici. PZWL, Warszawa 2019
13. Wieczorowska-Tobis K., Kostka T., Borowicz A.M. Fizjoterapia w geriatrici. PZWL, Warszawa 2011

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA

1. Vogelmeier CF, Criner GJ, Martinez FJ, Anzueto A, Barnes PJ, Bourbeau J, Celli BR, Chen R, Decramer M, Fabbri LM et al: Global Strategy for the Diagnosis, Management and Prevention of Chronic Obstructive Lung Disease 2017 Report. *Respirology (Carlton, Vic)* 2017, 22(3):575-601.
2. Spruit MA, Singh SJ, Garvey C, ZuWallack R, Nici L, Rochester C, Hill K, Holland AE, Lareau SC, Man WD et al: An official American Thoracic Society/European Respiratory Society statement: key concepts and advances in pulmonary rehabilitation. *American journal of respiratory and critical care medicine* 2013, 188(8):e13-64.
3. Bolton CE, Bevan-Smith EF, Blakey JD, Crowe P, Elkin SL, Garrod R, Greening NJ, Heslop K, Hull JH, Man WD et al: British Thoracic Society guideline on pulmonary rehabilitation in adults. *Thorax* 2013, 68 Suppl 2:ii1-30.
4. Marciniuk DD, Brooks D, Butcher S, Debigare R, Dechman G, Ford G, Pepin V, Reid D, Sheel AW, Stickland MK et al: Optimizing pulmonary rehabilitation in chronic obstructive pulmonary disease--practical issues: a Canadian Thoracic Society Clinical Practice Guideline. *Canadian respiratory journal* 2010, 17(4):159-168.
5. Collins EG, Bauldoff G, Carlin B, Crouch R, Emery CF, Garvey C, Hilling L, Limberg T, ZuWallack R, Nici L: Clinical competency guidelines for pulmonary rehabilitation professionals: position statement of the American Association of Cardiovascular and Pulmonary Rehabilitation. *Journal of cardiopulmonary rehabilitation and prevention* 2014, 34(5):291-302.
6. Thompson PD, Arena R, Riebe D, Pescatello LS: ACSM's new preparticipation health screening recommendations from ACSM's guidelines for exercise testing and prescription, ninth edition. *Current sports medicine reports* 2013, 12(4):215-217.
7. Rochester CL, Vogiatzis I, Holland AE, Lareau SC, Marciniuk DD, Puhon MA, Spruit MA, Masefield S, Casaburi R, Clini EM et al: An Official American Thoracic Society/European Respiratory Society Policy Statement: Enhancing Implementation, Use, and Delivery of Pulmonary Rehabilitation. *American journal of respiratory and critical care medicine* 2015, 192(11):1373-1386.
8. Spruit MA, Pitta F, Garvey C, ZuWallack RL, Roberts CM, Collins EG, Goldstein R, McNamara R, Surpas P, Atsuyoshi K et al: Differences in content and organisational aspects of pulmonary rehabilitation programmes. *The European respiratory journal* 2014, 43(5):1326-1337.
9. McCarthy B, Casey D, Devane D, Murphy K, Murphy E, Lacasse Y: Pulmonary rehabilitation for chronic obstructive pulmonary disease. *Cochrane Database Syst Rev* 2015(2):Cd003793.

Nazwa przedmiotu: PROGRAMOWANIE REHABILITACJI W DYSFUNKCJACH NARZĄDU RUCHU	
Kierunek: FIZJOTERAPIA Profil kształcenia: praktyczny	Kod przedmiotu: PR1/FM
Poziom studiów: Jednolite magisterskie	Rok: III-IV Semestr: 6-8

Forma zajęć: wykłady, ćwiczenia	Liczba punktów ECTS: 10
---	-----------------------------------

CELE PRZEDMIOTU

C1	Przygotowanie studenta do wykonywania zawodu fizjoterapeuty, który samodzielnie potrafi programować i modyfikować proces usprawniania pacjenta z dysfunkcją narządu ruchu.
-----------	--

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

	Znajomość chorób i dysfunkcji narządu ruchu w wieku rozwojowym i dorosłym.
	Umiejętność wykonania procedur kinezyterapeutycznych, fizykoterapeutycznych i z zakresu terapii manualnej
	Umiejętność korzystania z różnych źródeł informacji.
	Umiejętność pracy samodzielnej oraz pracy grupowej.

OPIS EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedza- student zna i rozumie			
W1	problematykę z zakresu dyscypliny naukowej – nauki biologiczne w tym rozwój, budowę i funkcje organizmu człowieka w warunkach prawidłowych i patologicznych	O.W1	test, zaliczenie pisemne
W2	zasady diagnozowania oraz ogólne zasady i sposoby leczenia najczęstszych dysfunkcji narządu ruchu w zakresie: ortopedii i traumatologii, medycyny sportowej, reumatologii, neurologii, neurochirurgii oraz pediatrii, neurologii dziecięcej, w stopniu umożliwiającym racjonalne stosowanie środków fizjoterapii	D.W2	test, zaliczenie pisemne

Umiejętności – Student potrafi:			
U1	tworzyć, weryfikować i modyfikować programy fizjoterapii osób z różnymi dysfunkcjami, w tym osób starszych, stosownie do ich stanu klinicznego i funkcjonalnego, a także w ramach procesu kompleksowej rehabilitacji	O.U3	obserwacja pracy studenta, test, zaliczenie pisemne
U2	planować, dobierać – w zależności od stanu klinicznego i funkcjonalnego pacjenta – i wykonywać zabiegi z zakresu fizjoterapii u osób po uszkodzeniach nerwów obwodowych, w polineuropatiach, w chorobach o podłożu nerwowo-mięśniowym, w chorobach pierwotnie mięśniowych oraz w różnych zespołach bólowych	D.U14	obserwacja pracy studenta, test, zaliczenie pisemne
U3	planować, dobierać – w zależności od stanu klinicznego i funkcjonalnego pacjenta – i wykonywać zabiegi z zakresu fizjoterapii u pacjentów z chorobami reumatologicznymi, chorobami przyczepów mięśni, zmianami zwyrodnieniowowytwórczymi stawów oraz ograniczeniami zakresu ruchu lub pozastawowymi zespołami bólowymi o podłożu reumatycznym	D.U9	obserwacja pracy studenta, test, zaliczenie pisemne
U4	dobierać – w zależności od stanu klinicznego i funkcjonalnego pacjenta – i wykonywać zabiegi z zakresu fizjoterapii u osób po urazach w obrębie tkanek miękkich układu ruchu leczonych zachowawczo i operacyjnie, po urazach w obrębie kończyn (stłuczeniach, skręceniach, zwichnięciach i złamaniach) leczonych – 206 – zachowawczo i operacyjnie, po urazach kręgosłupa bez porażenia oraz w przypadku stabilnych i niestabilnych złamań kręgosłupa	D.U4	obserwacja pracy studenta, test, zaliczenie pisemne
U5	dobierać – w zależności od stanu klinicznego i funkcjonalnego pacjenta – i wykonywać zabiegi z zakresu fizjoterapii osób po amputacjach planowanych (postępowanie przed- i pooperacyjne) oraz urazowych, prowadzić naukę chodzenia w protezie oraz postępowanie po amputacjach kończyn górnych, w tym instruktaż w zakresie posługiwania się protezą	D.U5	obserwacja pracy studenta, test, zaliczenie pisemne
U6	planować, dobierać i modyfikować programy rehabilitacji pacjentów z różnymi dysfunkcjami narządu ruchu oraz chorobami wewnętrznymi w zależności od stanu klinicznego, funkcjonalnego i psychicznego (poznawczo-emocjonalnego) chorego, jego potrzeb oraz potrzeb opiekunów faktycznych	D.U49	obserwacja pracy studenta, test, zaliczenie pisemne

U7	zastosować działania ukierunkowane na edukację zdrowotną, promocję zdrowia, profilaktykę niepełnosprawności, a także pierwotną i wtórną profilaktykę chorób	O.U7	odpowiedź ustna
U8	postępować zgodnie z zasadami etycznymi i bioetycznymi w wykonywaniu czynności właściwych dla zawodu fizjoterapeuty	O.U14	odpowiedź ustna
U9	przeprowadzić szczegółowe badanie dla potrzeb fizjoterapii i testy funkcjonalne układu ruchu oraz zapisać i zinterpretować jego wyniki	D.U1	odpowiedź ustna
U10	przeprowadzić analizę biomechaniczną z zakresu prostych i złożonych ruchów człowieka w warunkach prawidłowych i w dysfunkcjach układu ruchu;	D.U2	odpowiedź ustna
U11	dobierać – w zależności od stanu klinicznego i funkcjonalnego pacjenta – i wykonywać zabiegi z zakresu fizjoterapii u osób po urazach w obrębie tkanek miękkich układu ruchu leczonych zachowawczo i operacyjnie, po urazach w obrębie kończyn (stłuczeniach, skręceniach, zwichnięciach i złamaniach) leczonych zachowawczo i operacyjnie, po urazach kręgosłupa bez porażień oraz w przypadku stabilnych i niestabilnych złamań kręgosłupa;	D.U4	odpowiedź ustna
U12	dobierać – w zależności od stanu klinicznego i funkcjonalnego pacjenta – i wykonywać zabiegi z zakresu fizjoterapii osób po amputacjach planowanych (postępowanie przed- i pooperacyjne) oraz urazowych, prowadzić naukę chodzenia w protezie oraz postępowanie po amputacjach kończyn górnych, w tym instruktaż w zakresie posługiwania się protezą;	D.U5	odpowiedź ustna
U13	instruować pacjentów lub ich opiekunów w zakresie wykonywania ćwiczeń i treningu medycznego w domu, sposobu posługiwania się wyrobami medycznymi oraz wykorzystywania przedmiotów użytku codziennego w celach terapeutycznych;	D.U7	odpowiedź ustna

K2	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń, dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	O.K5	obserwacja pracy studenta
----	--	------	---------------------------

TREŚCI PROGRAMOWE PRZEDMIOTU Z PODZIAŁEM NA FORMY ZAJĘĆ

Forma zajęć – WYKŁADY	
	<p>Podstawa tworzenia, weryfikacji i modyfikacji programu rehabilitacji.</p> <p>Podstawy metodyczne fizjoterapii dzieci i dorosłych z dysfunkcjami narządu ruchu.</p> <p>Podstawy metodyczne fizjoterapii dzieci i dorosłych z zaburzeniami neurologicznymi</p> <p>Metody diagnostyczne stosowane w ortopedii, traumatologii, reumatologii i neurologii.</p> <p>Technika chirurgiczna w aspekcie programowania rehabilitacji okołoooperacyjnej.</p> <p>Zasady programowania rehabilitacji w oparciu o badania diagnostyczne i testy funkcjonalne narządu ruchu.</p> <p>Zasady programowania rehabilitacji w oparciu o badania diagnostyczne i testy funkcjonalne układu nerwowego.</p> <p>W Doskonalenie umiejętności badania klinicznego a także w szczególności funkcjonalnego oraz nauka tworzenia planu leczenia rehabilitacyjnego w różnych schorzeniach oraz zaburzeniach kończyny dolnej i górnej (głównie zmianach zwyrodnieniowych, przeciążeniowych i pourazowych – zwłaszcza stopa, staw biodrowy, obręcz barkowa i staw ramienny)</p> <p>Doskonalenie umiejętności badania klinicznego a także w szczególności funkcjonalnego oraz nauka tworzenia planu leczenia rehabilitacyjnego w różnych schorzeniach oraz zaburzeniach kręgosłupa (głównie zmianach zwyrodnieniowych przeciążeniowych i dyskopatiach)</p> <p>Opracowanie planu usprawniania danego przypadku</p> <p>Diagnostyka funkcjonalna i programowanie rehabilitacji w wybranych przypadkach neurochirurgicznych.</p> <p>Kontrolowanie ustalonego planu rehabilitacji w oparciu o testy obiektywne i subiektywne.</p>
Forma zajęć - ćwiczenia	

ĆW	<p>Praktyczne umiejętności programowania rehabilitacji w chorobach i dysfunkcjach narządu ruchu w wieku dorosłym i rozwojowym.</p> <p>Wdrażanie umiejętności programowania rehabilitacji w praktyce klinicznej.</p> <p>Programowanie usprawniania okołoperacyjne w celu minimalizowania ryzyka powikłań.</p> <p>Programowanie długoterminowego usprawniania w celu przywracania wyjściowego poziomu poszczególnych cech motorycznych.</p> <p>Identyfikacja zagrożenia i trudności wynikłych z dysfunkcji.</p> <p>Programowanie rehabilitacji u chorych z chorobą zwyrodnieniową stawów kończyn i stawów kręgosłupa.</p> <p>Programowanie rehabilitacji u chorych z chorobami reumatycznymi. Programowanie rehabilitacji u chorych z chorobami naczyniowymi mózgu.</p> <p>Programowanie rehabilitacji u chorych ze schorzeniami układu nerwowego pozapiramidowego.</p> <p>Programowanie rehabilitacji u chorych z uszkodzeniem rdzenia kręgowego.</p> <p>Programowanie rehabilitacji u chorych z wadami postawy.</p> <p>Programowanie rehabilitacji u chorych z chorobą demielinizacyjną.</p> <p>Programowanie rehabilitacji u chorych z chorobami obwodowego układu nerwowego. Uszkodzenia pojedynczych nerwów. Zespoły korzeniowe. Zespoły wielonerwowe.</p> <p>Programowanie rehabilitacji u chorych z zespołami korzeniowymi i zespołami wielonerwowymi.</p> <p>Programowanie rehabilitacji u chorych z chorobami mięśni.</p> <p>Programowanie rehabilitacji dzieci z zaburzeniami rozwoju.</p> <p>Kontrolowanie ustalonego planu rehabilitacji w oparciu o testy obiektywne i subiektywne – przykłady kliniczne</p>
-----------	---

NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

1. – wykład – wykład z prezentacją multimedialną.
2. – ćwiczenia – ćwiczenia przedmiotowe, dyskusja, praca w parach.

SPOSOBY I METODY OCENY (F – FORMUJĄCA, P – PODSUMOWUJĄCA)

F1. – ocena umiejętności aktywnego uczestnictwa w dyskusji

F2. - ocena przygotowania do ćwiczeń i tematyki z nimi związanej

P1. – ocena opanowania materiału nauczania będącego przedmiotem wykładu - egzamin

P2. – ocena opanowania materiału nauczania będącego przedmiotem ćwiczeń – praktyczne opanowanie poszczególnych obszarów wiedzy z przedmiotu.

LITERATURA PODSTAWOWA

1. Buckup K. Testy kliniczne w badaniach kości, stawów i mięśni. PZWL, Warszawa 2007.
2. Fuller G. Badanie neurologiczne - to proste! PZWL, Warszawa 2005.
3. Kinalski R. Kompendium rehabilitacji i fizjoterapii. Urban & Partner Wrocław 2002.
4. Kuliński W., Zeman K. Orlik T.: Fizjoterapia w pediatrii. PZWL 2012
5. Kwolek A. Rehabilitacja medyczna, t.1,2,3. Urban&Partner, Wrocław 2003.
6. Lennon S., Stokes M. Fizjoterapia w rehabilitacji neurologicznej. Urban & Partner Wrocław 2009.
7. Nowotny J. Podstawy fizjoterapii, cz.1,2,3. Wydawnictwo Kasper, Kraków 2004.
8. Opara J. Klinimetrya w udarach. Opara J. AWF Katowice, 2005.
9. Sadowska L. Neurokinezyologiczna diagnostyka i terapia dzieci z zaburzeniami rozwoju psychoruchowego” wyd. AWF Wrocław 2001
10. Sadowska L. Neurofizjologiczne metody usprawniania dzieci z zaburzeniami rozwoju, wyd. AWF Wrocław 2004.
11. Gaździk T. Ortopedia i traumatologia. PZWL, Warszawa 2009.
12. Petty N.J. Badanie i ocena narządu ruchu. Podręcznik dla fizjoterapeutów. Urban & Partner, Wrocław 2010.
13. Brotzman S.B., Wilk K.E. Rehabilitacja ortopedyczna T.1-2. Urban & Partner, Wrocław 2008.
14. Dutton M. Ortopedia Duttona. PZWL, Warszawa 2014.
15. Marciniak W. Szulc A. Wiktora Degi Ortopedia i Rehabilitacja T.1-2 PZWL Warszawa 2004.

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA

1. Błaszczyk J. W. Biomechanika kliniczna. PZWL. Warszawa 2004.
2. Hellbrugge Th. Monachijska Funkcjonalna Diagnostyka Rozwojowa, tom I i II. Antykwia Kraków 2013
3. Mazur R., Kozubski W., Prusiński A. Podstawy kliniczne neurologii.. PZWL Warszawa 1998
4. Tylman D., Dziak A., Traumatologia Narządu Ruchu. Warszawa PZWL 1996
5. Hausmanowi-Petrusewicz I. Choroby nerwowo-mięśniowe. Czelej, Warszawa 2005.

Nazwa przedmiotu: PROGRAMOWANIE REHABILITACJI W WIEKU ROZWOJOWYM	
Kierunek: FIZJOTERAPIA Profil kształcenia: praktyczny	Kod przedmiotu: PR1/FM
Poziom studiów: Jednolite magisterskie	Rok: IV Semestr: 7-8
Forma zajęć: wyklady, ćwiczenia	Liczba punktów ECTS: 8

CELE PRZEDMIOTU

C1	Planowanie kompleksowego procesu usprawniania pacjenta w wieku rozwojowym
-----------	---

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

Znajomość chorób wewnętrznych w wieku rozwojowym
Umiejętność wykonania procedur kinezyterapeutycznych, fizykoterapeutycznych i z zakresu terapii manualnej
Umiejętność korzystania z różnych źródeł informacji.
Umiejętność pracy samodzielnej oraz pracy grupowej.

OPIS EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
	Wiedza- student zna i rozumie		

W1	wskazania i przeciwwskazania do wykonywania zabiegów z zakresu fizykoterapii i masażu, kinezyterapii i terapii manualnej oraz specjalnych metod fizjoterapii	O.W6	test, zaliczenie pisemne
W2	etiologię, patomechanizm, objawy i przebieg dysfunkcji narządu ruchu w zakresie: ortopedii i traumatologii, medycyny sportowej, reumatologii, neurologii i neurochirurgii oraz pediatrii, neurologii dziecięcej, w stopniu umożliwiającym racjonalne stosowanie środków fizjoterapii	D.W1	test, zaliczenie pisemne
W3	założenia i zasady Międzynarodowej Klasyfikacji Funkcjonowania, Niepełnosprawności i Zdrowia (International Classification of Functioning Disability and Health, ICF)	D.W16	test, zaliczenie pisemne
W4	zasady diagnozowania oraz ogólne zasady i sposoby leczenia najczęstszych dysfunkcji narządu ruchu w zakresie: ortopedii i traumatologii, medycyny sportowej, reumatologii, neurologii, neurochirurgii oraz pediatrii, neurologii dziecięcej, w stopniu umożliwiającym racjonalne stosowanie środków fizjoterapii	D.W2	test, zaliczenie pisemne
Umiejętności – Student potrafi:			
U1	tworzyć, weryfikować i modyfikować programy fizjoterapii osób z różnymi dysfunkcjami, w tym osób starszych, stosownie do ich stanu klinicznego i funkcjonalnego, a także w ramach procesu kompleksowej rehabilitacji	O.U3	obserwacja pracy studenta, test, zaliczenie pisemne
U2	przeprowadzić szczegółowe badanie dla potrzeb fizjoterapii i testy funkcjonalne układu ruchu oraz zapisać i zinterpretować jego wyniki	D.U1	obserwacja pracy studenta, test, zaliczenie pisemne
U3	dokonać oceny stanu układu ruchu człowieka w warunkach statyki i dynamiki (badanie ogólne, odcinkowe, miejscowe), przeprowadzić analizę chodu oraz zinterpretować uzyskane wyniki	D.U3	obserwacja pracy studenta, test, zaliczenie pisemne
U.4	ocenić rozwój psychomotoryczny dziecka	D.U18	obserwacja pracy studenta, test, zaliczenie pisemne

U.5	przeprowadzić wywiad oraz zebrać podstawowe informacje na temat rozwoju i stanu zdrowia dziecka	D.U17	obserwacja pracy studenta, test, zaliczenie pisemne
U.6	dokonać oceny poziomu umiejętności funkcjonalnych dziecka w zakresie motoryki i porozumiewania się w oparciu o odpowiednie skale	D.U20	obserwacja pracy studenta, test, zaliczenie pisemne
U.7	przeprowadzić kliniczną ocenę podwyższonego lub obniżonego napięcia mięśniowego u dziecka w tym spastyczności i sztywności	D.U21	obserwacja pracy studenta, test, zaliczenie pisemne
U.8	przeprowadzić kliniczną ocenę postawy ciała, w tym badanie skoliometrem Bunnella, oraz punktową i biostereometryczną ocenę postawy ciała, a także zinterpretować wyniki tych ocen	D.U22	obserwacja pracy studenta, test, zaliczenie pisemne
U.9	planować, dobierać – w zależności od stanu klinicznego i funkcjonalnego pacjenta – i prowadzić postępowanie fizjoterapeutyczne u dzieci i młodzieży z chorobami układu ruchu, takimi jak: wady wrodzone, wady postawy ciała, jałowe martwice kości	D.U24	obserwacja pracy studenta, test, zaliczenie pisemne
U.10	planować, dobierać – w zależności od stanu klinicznego i funkcjonalnego pacjenta – i prowadzić postępowanie fizjoterapeutyczne u dzieci i młodzieży z zaburzeniami ruchowymi pochodzenia ośrodkowego, mózgowym porażeniem dziecięcym, z dysrafizmem rdzeniowym, z chorobami nerwowo-mięśniowymi, z okołoporodowymi uszkodzeniami splotów i nerwów obwodowych, z neuroi miogennymi zanikami mięśni (atrofiami i dystrofiami mięśniowymi)	D.U26	obserwacja pracy studenta, test, zaliczenie pisemne
U.11	instruować opiekunów dzieci w zakresie tzw. pielęgnacji ruchowej, oraz dzieci i ich opiekunów w zakresie wykonywania ćwiczeń w domu, sposobu posługiwania się wyrobami medycznymi oraz wykorzystywania przedmiotów użytku codziennego w celach terapeutycznych	D.U27	obserwacja pracy studenta, test, zaliczenie pisemne
U.12	planować, dobierać – w zależności od stanu klinicznego i funkcjonalnego pacjenta – i wykonywać zabiegi z zakresu fizjoterapii u osób po uszkodzeniach nerwów obwodowych, w polineuropatiach, w chorobach o podłożu nerwowo-mięśniowym, w chorobach pierwotnie mięśniowych oraz w różnych zespołach bólowych	D.U14	obserwacja pracy studenta, test, zaliczenie pisemne

U.13	planować, dobierać i modyfikować programy rehabilitacji pacjentów z różnymi dysfunkcjami narządu ruchu oraz chorobami wewnętrznymi w zależności od stanu klinicznego, funkcjonalnego i psychicznego (poznawczo-emocjonalnego) chorego, jego potrzeb oraz potrzeb opiekunów faktycznych	D.U49	obserwacja pracy studenta, test, zaliczenie pisemne
Kompetencje społeczne – Student jest gotów do:			
K1	nawiązania i utrzymania pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych	O.K1	obserwacja pracy studenta
K2	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń, dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	O.K5	obserwacja pracy studenta

TREŚCI PROGRAMOWE PRZEDMIOTU Z PODZIAŁEM NA FORMY ZAJĘĆ

Forma zajęć – WYKŁADY/ ĆWICZENIA	
W/ ĆW	<p>Badania funkcjonalne jako podstawa tworzenia i weryfikacji programu usprawniania w wieku rozwojowym. Podstawy i zasady programowania procesu usprawniania, kontrolowanie jego przebiegu i umiejętność dostosowania postępowania fizjoterapeutycznego do celów kompleksowej rehabilitacji dzieci i młodzieży.</p> <p>Prowadzenie odpowiedniej dokumentacji. Diagnostyka różnicowa w zaburzeniach funkcjonalnych narządu ruchu u dzieci i młodzieży w oparciu o ICF oraz skale specjalistyczne. Ocena stanu aktualnego oraz planowanie kompleksowego programu usprawniania z uwzględnieniem zaopatrzenia ortopedycznego u dzieci.</p> <p>Dobór zabiegów fizjoterapeutycznych i metod fizjoterapii stosownie do rozpoznania klinicznego, okresu choroby i wieku pacjentów w wieku rozwojowym</p>

NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

1. – wykład – wykład z prezentacją multimedialną.
2. – ćwiczenia – ćwiczenia przedmiotowe, dyskusja, praca w parach.

SPOSOBY I METODY OCENY (F – FORMUJĄCA, P – PODSUMOWUJĄCA)

F1. – ocena umiejętności aktywnego uczestnictwa w dyskusji
F2. - ocena przygotowania do ćwiczeń i tematyki z nimi związanej
P1. – ocena opanowania materiału nauczania będącego przedmiotem wykładu - egzamin
P2. – ocena opanowania materiału nauczania będącego przedmiotem ćwiczeń – praktyczne opanowanie poszczególnych obszarów wiedzy z przedmiotu.

LITERATURA PODSTAWOWA

1. Alkiewicz J. Leczenie inhalacyjne i rehabilitacja układu oddechowego. Wyd. Volumed, Wrocław, 1995
2. Banaszek G. Rozwój niemowląt i jego zaburzenia a rehabilitacja metoda Vojty. Wyd. Medica Press, Bielsko- Biała, 2004
3. Borkowska M. Dziecko niepełnosprawne ruchowo. PZWL, Warszawa, 2015
4. Czochanska J. Badanie i ocena neurorozwojowa niemowląt i noworodków. Wyd. Folium, Lublin, 1995
5. Czochanska J. Neurologia dziecięca. PZWL, Warszawa, 1990
6. Hellbrugge T. Pierwsze 365 dni życia dziecka. fundacja na rzecz dzieci Niepełnosprawnych Promyk słońca, Warszawa, 1992
7. Helwich E. Wcześniak. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa, 2002
8. Kuliński K., Zeman K (red): Fizjoterapia w pediatrii. Wydawnictwo lekarskie PZWL, Warszawa, 2012
9. Levitt S. Rehabilitacja w porażeniu mózgowym i zaburzeniach ruchu. PZWL, Warszawa, 2000
10. Maciąg-Tymecka I. Rehabilitacja w chorobach dzieci i młodzieży. Diagnostyka Funkcjonalna, programowanie rehabilitacji, metody leczenia fizjoterapeutycznego. PZWL, Warszawa, 2012
11. Martin S. Nauczanie umiejętności ruchowych dzieci z mózgowym porażeniem dziecięcym i podobnymi zaburzeniami ruchowymi, ReHousa, warszawa, 2012
12. Matyja M., Gogola A. Edukacja sensomotoryczna niemowląt, AWF Katowice, 2007
13. Michałowicz R. Mózgowe porażenie dziecięce. PZWL, Warszawa, 2001
14. Nowotny J. Podstawy fizjoterapii. Wyd. Kasper, Kraków, 2004
15. Nowotny J., Krauze M. Rehabilitacja lecznicza dzieci z porażeniem mózgowym. PZWL, Warszawa, 1981
16. Sadowska L. Neurofizjologiczne metody usprawniania dzieci z zaburzeniami rozwoju, AWF Wrocław, 2004
17. Stoppard M. Zbadaj swoje dziecko. Wyd. Muza SA, Warszawa, 1992
18. Szmigiel Cz. i wsp. Podstawy diagnostyki i rehabilitacji dzieci i młodzieży niepełnosprawnej, AWF Kraków, 2010
19. Tecklin J. Fizjoterapia pediatryczna. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa, 1998
20. Vojta V., Peters A. Metoda Vojty. Gry mięśniowe w odruchowej lokomocji i w ontogenezie ruchu. Fundacja "Promyk Słońca", Warszawa, 2006
21. Zembatty A. Kinezyterapia - T. I i II, Wyd. Kasper, Kraków, 2002

Nazwa przedmiotu:

METODOLOGIA BADAŃ NAUKOWYCH I STATYSTYKA

Kierunek: **FIZJOTERAPIA**

Profil kształcenia: **praktyczny** Kod przedmiotu:
NO11/FM

Poziom studiów:

Jednolite magisterskie Rok: IV

Semestr: **8**

CELE PRZEDMIOTU

C1	Nabywanie wiedzy o projektowaniu i prowadzeniu badań naukowych, a w szczególności o metodach, technikach i narzędziach badawczych.
C2	Poznanie umiejętności właściwego formułowania problemu badawczego, doboru i weryfikacji źródeł i wykorzystanie ich do oceny wiarygodności prac z zakresu nauk medycznych i nauk o zdrowiu, zwłaszcza w dziedzinie fizjoterapii.

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

	Umiejętność korzystania z różnych źródeł informacji.
	Umiejętność prawidłowej prezentacji posiadanej wiedzy i własnych poglądów.
	Umiejętność pracy samodzielnej.

OPIS EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedza- student zna i rozumie			
W1	metody i techniki badawcze stosowane w ramach realizowanego badania naukowego	E.W1	obserwacja pracy studenta, zaliczenie pisemne

Umiejętności – Student potrafi:			
U1	zaplanować badanie naukowe i omówić jego cel oraz spodziewane wyniki	E.U1	obserwacja pracy studenta, zaliczenie pisemne
U2	zinterpretować badanie naukowe i odnieść je do aktualnego stanu wiedzy	E.U2	obserwacja pracy studenta, zaliczenie pisemne
U3	korzystać ze specjalistycznej literatury naukowej krajowej i zagranicznej	E.U3	obserwacja pracy studenta, zaliczenie pisemne
U4	przeprowadzić badanie naukowe, zinterpretować i udokumentować jego wyniki	E.U4	obserwacja pracy studenta, zaliczenie pisemne
U5	zaprezentować wyniki badania naukowego	E.U5	obserwacja pracy studenta, zaliczenie pisemne
U6	komunikować się ze współpracownikami w zespole i dzielić się wiedzą	O.U12	obserwacja pracy studenta, zaliczenie pisemne
Kompetencje społeczne – Student jest gotów do:			
K1	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń, dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	O.K5	obserwacja pracy studenta

TREŚCI PROGRAMOWE PRZEDMIOTU Z PODZIAŁEM NA FORMY ZAJĘĆ

Forma zajęć – WYKŁADY/ ĆWICZENIA	
W/ĆW	<p>Zasady badań naukowych Cele i funkcje badań naukowych. Zasady procesu poznania naukowego. Typy badań naukowych.</p> <p>Organizacja i etapy badań naukowych. Formułowanie i uzasadnianie problemów badawczych. Formułowanie hipotez.</p> <p>Charakterystyka metod, technik i narzędzi badawczych. Opracowanie procedury badawczej. Prowadzenie badań.</p> <p>Statystyka w badaniach naukowych. Dobór metod statystycznych</p> <p>Oznaczenie problemu i weryfikacja czy jest to problem badawczy. Przedstawienie celu badania. Przykładowa procedura badawcza.</p> <p>Dobór próby do badania. Oznaczenie próby generalnej do badania.</p> <p>Weryfikacja hipotez badawczych. Podstawowe wskaźniki statystyki opisowej.</p> <p>Zastosowanie testów statystycznych w badaniach dotyczących fizjoterapii.</p>

NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

1. – wykład - wykład z prezentacją multimedialną.
2. – ćwiczenia audytoryjne – rozwiązywanie zadań, ćwiczenia przedmiotowe, dyskusja, praca w grupach, prezentacja opracowań wykonanych przez studentów

SPOSOBY I METODY OCENY (F – FORMUJĄCA, P – PODSUMOWUJĄCA)

F1. – ocena przygotowania do ćwiczeń audytoryjnych
F2. – ocena umiejętności pracy w grupie oraz sposobu prezentacji i referowania*
F3. – ocena aktywności podczas zajęć i dyskusji
P1. – ocena opanowania materiału nauczania będącego przedmiotem ćwiczeń - zaliczenie
P2. – ocena opanowania materiału nauczania będącego przedmiotem wykładu - egzamin

*) warunkiem uzyskania zaliczenia ćwiczeń jest otrzymanie pozytywnej oceny z prezentowania przygotowanego materiału.

LITERATURA OBOWIĄZKOWA

1. Grobler A., Metodologia nauk, Kraków 2008.
2. Stanisław A. Przystępny kurs statystyki z zastosowaniem STATISTICA PL na przykładach z medycyny. Tom 1. Statystyki podstawowe StatSoft Polska Kraków, 2006
3. Cempel Cz.: Nowoczesne zagadnienia metodologii i filozofii badań: Wybrane zagadnienia dla studiów magisterskich, podyplomowych [...]. Wyd. Instytut Technologii Eksploatacji 2005
4. Józwiak J., Podgórski J. Statystyka od podstaw, Polskie Wyd. Ekonom, Warszawa, 2006
5. Płaszewski M.: Praktyka oparta na dowodach – zasady i kierunki rozwoju EvidenceBasedPractice w fizjoterapii. Rehabilitacja Medyczna, 2006, 10, nr 1, 9-14

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA

1. Ostasiewicz S., Rusnak Z., Siedlecka U. — Statystyka-elementy teorii i zadania, Wydawnictwo Akademii Ekonomicznej im. Oskara Langego, Wrocław, 2006
2. Oostendorp R., Nijhuis-van der Sanden M., Heerkens Y., Hendriks E., Huijbregts P: Rehabilitacja medyczna i fizjoterapia oparte na wiarygodnych i aktualnych publikacjach – ocena krytyczna. Rehabilitacja Medyczna, 2008, 11, nr 1, 9-15

Nazwa przedmiotu: SEMINARIUM MAGISTERSKIE	
Kierunek: FIZJOTERAPIA Profil kształcenia: praktyczny	Kod przedmiotu: SM/FM
Poziom studiów: Jednolite magisterskie	Rok: V Semestr: 9-10
Forma zajęć: ćwiczenia	Liczba punktów ECTS: 22

CELE PRZEDMIOTU

C1	Zapoznanie się studentów z podstawowymi założeniami projektowania i prowadzenia badań w zakresie fizjoterapii i pisania pracy dyplomowej.
C2	Poznanie sposobów doboru metod i technik badawczych do założonego problemu badawczego, zasad konstrukcji narzędzi badawczych, określania etapów postępowania badawczego, konstruowania narracji w opisie wyników badań, wniosków i oceny przydatności praktycznej wyników badań.
C3	Nabycie umiejętności precyzyjnego i spójnego opisu badanych zagadnień z wykorzystaniem różnorodnych ujęć teoretycznych w obrębie nauk medycznych i dyscyplin pokrewnych.
C4	Nabycie umiejętności w zakresie dostrzegania obiektywnych problemów badawczych związanych z szeroko rozumianymi kwestiami fizjoterapii.
C5	Nabycie przez studentów umiejętności wykorzystania posiadanej wiedzy teoretycznej i metodycznej dla praktycznych aspektów wykonywania pracy fizjoterapeuty.
C6	Zna i stosuje zasady etycznego prowadzenia badań naukowych.

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

	Wiedza zdobyta na wcześniejszych semestrach studiów.
	Umiejętność korzystania z różnych źródeł informacji, umiejętność krytycznej analizy piśmiennictwa (w tym z tekstów polskich i w języku obcym).
	Wykształcenie u studentów umiejętności posługiwania się podstawowym aparatem naukowym.
	Umiejętność pracy samodzielnej.
	Umiejętność prawidłowej prezentacji posiadanej wiedzy oraz własnych poglądów.

OPIS EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Ko d	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedzy – Student zna i rozumie:			

W1	problematykę z zakresu dyscypliny naukowej – nauki biologiczne w tym rozwój, budowę i funkcje organizmu człowieka w warunkach prawidłowych i patologicznych	O.W1	zaliczenie pisemne, zaliczenie ustne, -
W2	problematykę z zakresu dyscypliny naukowej – nauki medyczne w tym etiologię, patomechanizm, objawy i przebieg najczęstszych chorób	O.W2	zaliczenie pisemne, zaliczenie ustne, -
W3	problematykę z zakresu dyscyplin naukowych – psychologia, pedagogika, nauki socjologiczne, filozofia i bioetyka	O.W3	zaliczenie pisemne, zaliczenie ustne, -
W4	zasady oddziaływania sił mechanicznych na organizm człowieka zdrowego i chorego, w tym osoby starszej, z różnymi dysfunkcjami i różnymi chorobami, w różnych warunkach	O.W4	zaliczenie pisemne, zaliczenie ustne, -
W5	mechanizm działania czynników fizykalnych na organizm człowieka oraz oddziaływanie zabiegów fizykalnych w leczeniu osób z różnymi chorobami i dysfunkcjami, w tym osób starszych, w różnych warunkach	O.W5	zaliczenie pisemne, zaliczenie ustne, -
W6	wskazania i przeciwwskazania do wykonywania zabiegów z zakresu fizykoterapii i masażu, kinezyterapii i terapii manualnej oraz specjalnych metod fizjoterapii	O.W6	zaliczenie pisemne, zaliczenie ustne, -
Umiejętności – Student potrafi:			
U1	wykonywać zabiegi z zakresu fizykoterapii, kinezyterapii, masażu i terapii manualnej oraz specjalnych metod fizjoterapii	O.U1	zaliczenie pisemne, zaliczenie ustne, -
U2	interpretować wyniki badań czynnościowych oraz przeprowadzać testy funkcjonalne niezbędne do doboru środków fizjoterapii i interpretować ich wyniki	O.U2	zaliczenie pisemne, zaliczenie ustne, -
U3	tworzyć, weryfikować i modyfikować programy fizjoterapii osób z różnymi dysfunkcjami, w tym osób starszych, stosownie do ich stanu klinicznego i funkcjonalnego, a także w ramach procesu kompleksowej rehabilitacji	O.U3	zaliczenie pisemne, zaliczenie ustne, -
U4	kontrolować efekty postępowania fizjoterapeutycznego	O.U4	zaliczenie pisemne,

			zaliczenie ustne, -
U5	dobierać wyroby medyczne stosownie do rodzaju dysfunkcji i potrzeb pacjenta na każdym etapie rehabilitacji oraz poinstruować pacjenta, jak z nich korzystać	O.U5	zaliczenie pisemne, zaliczenie ustne, -
U6	zastosować działania z zakresu adaptowanej aktywności fizycznej i sportu osób z niepełnosprawnościami dla planowania, doboru, modyfikowania oraz tworzenia różnych form zajęć rekreacyjnych i sportowych dla osób ze specjalnymi potrzebami, w tym osób starszych	O.U6	zaliczenie pisemne, zaliczenie ustne, -
U7	zastosować działania ukierunkowane na edukację zdrowotną, promocję zdrowia, profilaktykę niepełnosprawności, a także pierwotną i wtórną profilaktykę chorób	O.U7	zaliczenie pisemne, zaliczenie ustne, -
U8	wykazać wysoką sprawność fizyczną niezbędną do poprawnego demonstrowania i wykonywania zabiegów z zakresu kinezyterapii, masażu i terapii manualnej oraz stosowania metod specjalnych u osób z różnymi chorobami, dysfunkcjami oraz z różnym rodzajem i stopniem niepełnosprawności	O.U8	zaliczenie pisemne, zaliczenie ustne, -
U9	planować własną aktywność edukacyjną i stale doskonalić się w celu aktualizacji wiedzy	O.U9	zaliczenie pisemne, zaliczenie ustne, -
Kompetencji społecznych – Student jest gotów do:			
K1	nawiązania i utrzymania pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych	O.K1	zaliczenie pisemne, zaliczenie ustne, -
K2	wykonywania zawodu, będąc świadomym roli, jaką fizjoterapeuta pełni na rzecz społeczeństwa, w tym społeczności lokalnej	O.K2	zaliczenie pisemne, zaliczenie ustne, -
K3	prezentowania postawy promującej zdrowy styl życia, propagowania i aktywnego kreowania zdrowego stylu życia i promocji zdrowia w trakcie działań związanych z wykonywaniem zawodu i określania poziomu sprawności niezbędnego do wykonywania zawodu fizjoterapeuty	O.K3	zaliczenie pisemne, zaliczenie ustne, -

K4	przestrzegania praw pacjenta i zasady etyki zawodowej	O.K4	zaliczenie pisemne, zaliczenie ustne, -
K5	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń, dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	O.K5	zaliczenie pisemne, zaliczenie ustne, -

TREŚCI PROGRAMOWE PRZEDMIOTU Z PODZIAŁEM NA FORMY ZAJĘĆ

Forma zajęć – ĆWICZENIA	
ĆW	<p>Omówienie celów i zadań seminarium dyplomowego, struktury pracy i jej części, zasad wyboru tematu pracy ze względu na podjęty cel badań. Zasady sporządzania przypisów i numeracji rozdziałów i podrozdziałów</p> <p>Ustalenie tematu pracy, problematyki, skonstruowanie planu postępowania badawczego</p> <p>Sformułowanie problemów, pytań badawczych i hipotez roboczych oraz dobór metod, technik i narzędzi badawczych. Opracowanie pierwszej wersji narzędzi badawczych i dyspozycji do planowanych badań</p> <p>Analiza literatury przedmiotu z zakresu objętego tematyką pracy, sporządzanie not bibliograficznych prac z zakresu wybranego tematu. Prezentacja jednego rozdziału teoretycznego, poświęconego przeglądowi krytycznemu literatury przedmiotu</p> <p>Pisemna koncepcja pracy dyplomowej obejmująca: temat, cel badań, uzasadnienie wyboru tematu, problemy i hipotezy badawcze.</p> <p>Prezentowanie pierwszej wersji opracowania teoretycznych zagadnień objętych tematyką pracy, krytyczna analiza wybranych źródeł według przyjętego planu. Przedstawienie pełnej wersji pracy, wybór załączników, spis tabel i wykresów, bibliografia</p>

FORMY ZAJĘĆ

1. Ćwiczenia audytoryjne-dyskusja, prezentacje indywidualne

SPOSOBY I METODY OCENY (F – FORMUJĄCA, P – PODSUMOWUJĄCA)

F1. – ocena przygotowania do ćwiczeń, aktywność podczas zajęć

F2. – ocena umiejętności pracy indywidualnej oraz sposobu prezentacji

F3. – ocena umiejętności krytycznej analizy materiałów teoretycznych i rezultatów badań

F4. – ocena wykonania poszczególnych etapów pracy

P1. – egzamin magisterski

LITERATURA OBOWIĄZKOWA

1. Literatura przedmiotu związana z tematem pracy.

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA

1. Regulamin studiów GWSH w części dotyczącej rygorów pisania prac dyplomowych i magisterskich oraz obron tych prac.
2. Zarządzenie Rektora dotyczące wymogów stawianych pracom promocyjnym (dyplomowym, magisterskim) przygotowywanym w GWSH.

F. PRAKTYKI FIZJOTERAPEUTYCZNE

Nazwa przedmiotu: PRAKTYKA ASYSTENCKA (NIE WCZEŚNIEJ NIŻ PO DRUGIM SEMESTRZE STUDIÓW)		
Kierunek: FIZJOTERAPIA Profil kształcenia: praktyczny		Kod przedmiotu:
Poziom studiów: Jednolite magisterskie		Rok: Semestr:
Forma zajęć: praktyka (1godz =45 min.)	Stacjonarne: 150	Liczba punktów ECTS: 5

CELE PRZEDMIOTU

C1	Zapoznanie studenta z organizacją i specyfiką pracy fizjoterapeuty

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

Znajomość podstaw anatomii funkcjonalnej, etyki, fizjoterapii ogólnej, podstaw psychologii.
Umiejętność prowadzenia dziennika praktyk.

OPIS EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedza- student zna i rozumie			
W1	podstawy edukacji zdrowotnej, promocji zdrowia oraz profilaktyki z uwzględnieniem zjawiska niepełnosprawności;	F.W6	dziennik praktyk
W2	zasady etyczne obowiązujące w pracy z pacjentem;	F.W9	dziennik praktyk
W3	zasady promocji zdrowia, jej zadania oraz rolę fizjoterapeuty w propagowaniu zdrowego stylu życia;	F.W14	dziennik praktyk
W4	zadania poszczególnych organów samorządu zawodowego fizjoterapeutów oraz prawa i obowiązki jego członków;	F.W16	dziennik praktyk
W5	zasady etyki zawodowej fizjoterapeuty;	F.W17	dziennik praktyk
W6	zasady odpowiedzialności zawodowej fizjoterapeuty.	F.W18	dziennik praktyk
Umiejętności – Student potrafi:			
U1	wykazać wysoką sprawność fizyczną niezbędną do poprawnego demonstrowania i wykonywania zabiegów z zakresu kinezyterapii, masażu i terapii manualnej oraz stosowania metod specjalnych u osób z różnymi chorobami, dysfunkcjami oraz z różnym rodzajem i stopniem niepełnosprawności	O.U8	dziennik praktyk

U2	komunikować się z pacjentem i jego rodziną w atmosferze zaufania, z uwzględnieniem potrzeb pacjenta i jego praw	O.U11	dziennik praktyk
U3	pracować w zespole interdyscyplinarnym zapewniającym ciągłość opieki nad pacjentem oraz komunikować się z innymi członkami zespołu, z pacjentem i jego rodziną;	F.U8	dziennik praktyk
U4	inicjować, organizować i realizować działania ukierunkowane na edukację zdrowotną, promocję zdrowia i profilaktykę niepełnosprawności;	F.U10	dziennik praktyk
U5	przestrzegać praw pacjenta;	F.U17	dziennik praktyk
U6	nawiązać relację z pacjentem i współpracownikami opartą na wzajemnym zaufaniu i szacunku	F.U18	dziennik praktyk
U7	aktywnie uczestniczyć w dyskusjach na temat problemów zawodowych, z uwzględnieniem zasad etycznych;	F.U15	dziennik praktyk
Kompetencje społeczne – Student jest gotów do:			
K1	nawiązania i utrzymania pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych	O.K1	dziennik praktyk
K2	korzystania z obiektywnych źródeł informacji	O.K2	dziennik praktyk
K3	przestrzegania praw pacjenta i zasad etyki zawodowej	O.K4	dziennik praktyk
K4	przyjęcia odpowiedzialności związanej z decyzjami podejmowanymi w ramach działalności zawodowej, w tym w kategoriach bezpieczeństwa własnego i innych osób	O.K5	dziennik praktyk

TREŚCI PROGRAMOWE PRZEDMIOTU Z PODZIAŁEM NA FORMY ZAJĘĆ

Forma zajęć – ćwiczenia

P r a k t y k a	- zapoznanie się ze specyfiką pracy fizjoterapeuty - uzyskanie jak najbardziej pożądanego wzorca osobowego przyszłego fizjoterapeuty, - zapoznanie się z dokumentacją fizjoterapeutyczną, - zapoznanie z metodami i formami pracy z pacjentami, - zapoznanie ze sprzętem fizjoterapeutycznym wykorzystywanym do pracy z pacjentem, - asystowanie w realizacji zabiegów fizjoterapeutycznych.
--	--

NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

1. – Student jest zobowiązany odbyć praktykę w publicznych bądź niepublicznych placówkach służby zdrowia oraz innych zakładach leczniczych: kliniki i szpitale Akademii Medycznych lub Uniwersytetów Medycznych szpitale wojewódzkie i uzdrowiskowe, ośrodki rehabilitacji, specjalistyczne ośrodki szkoleniowo-rehabilitacyjne, szpitale specjalistyczne, szpitale powiatowe

SPOSOBY I METODY OCENY (F – FORMUJĄCA, P – PODSUMOWUJĄCA)

F1. – obecność na zajęciach

F2. – ocena aktywności podczas praktyki, prawidłowe prowadzenie zapisów w dzienniku praktyk

P1. – zaliczenie (na ocenę).

LITERATURA PODSTAWOWA

1.	Nowotny J. Podstawy fizjoterapii. Kraków 2004, wyd. Kasper
2.	Michajlik A. Ramotowski W. : Anatomia i fizjologia człowieka. PZWL Warszawa 2001.
3.	Nowotny J. i współ., Podstawy fizjoterapii, cz. I, II, Kraków 2004, wyd. Kasper.
4.	Sobotta J. : Atlas anatomii człowieka. U&P Warszawa 2002.
5.	Nowotny J. i współ., Podstawy fizjoterapii, cz. III, Kraków 2005, wyd. Kasper.
6.	Konturek S.: „Fizjologia człowieka” Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2001
7.	Dega W . Milanowska K. (red.): Rehabilitacja medyczna. PZWL, Warszawa 1993;

8.	Garrison S.J. i wsp.: Podstawy rehabilitacji i medycyny fizykalnej. PZWL, Warszawa 1997;
9.	Petty N.J. Badanie i ocena narządu ruchu – podręcznik dla fizjoterapii. Elsevier, Urban & Partner 2010.

Nazwa przedmiotu: WAKACYJNA PRAKTYKA Z KINEZYTERAPII (NIE WCZEŚNIEJ NIŻ PO CZWARTYM SEMESTRZE STUDIÓW)	
Kierunek: FIZJOTERAPIA Profil kształcenia: praktyczny	Kod przedmiotu:
Poziom studiów: Jednolite magisterskie	Rok: Semestr:
Forma zajęć: praktyka (1godz =45 min.) Liczba godzin: 300	Liczba punktów: ECTS 11

CELE PRZEDMIOTU

C1	Doskonalenie praktycznych umiejętności związanych z działaniami z zakresu kinezyterapii zdobytych w ramach ćwiczeń i wykładów z przedmiotu kinezyterapia.
C2	Zapoznanie ze specyfiką prowadzenia dokumentacji chorych dla potrzeb fizjoterapii a w szczególności działań związanych z kinezyterapią.

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

Znajomość podstaw kinezyterapii, biomechaniki.
Umiejętność prowadzenia dziennika praktyk.

OPIS EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji się
Wiedzy – Student zna i rozumie:			
W1	rolę fizjoterapeuty w procesie kompleksowej rehabilitacji i innych specjalistów w zespole terapeutycznym	F.W12	obserwacja pracy studenta
W2	zasady postępowania fizjoterapeutycznego oparte na dowodach naukowych (evidence based medicine/physiotherapy)	F.W10	obserwacja pracy studenta
W3	zasady etyki zawodowej fizjoterapeuty	F.W17	obserwacja pracy studenta
W4	zasady działania wyrobów medycznych i zasady ich stosowania w leczeniu osób z różnymi chorobami i dysfunkcjami, w tym osób starszych, w różnych warunkach	O.W8	obserwacja pracy studenta
W5	zalecenia do stosowania fizjoterapii w określonych stanach chorobowych	O.W7	obserwacja pracy studenta
W6	teoretyczne, metodyczne i praktyczne podstawy kinezyterapii i terapii manualnej, specjalnych metod fizjoterapii, ergonomii oraz fizykoterapii i masażu leczniczego	F.W2	obserwacja pracy studenta
W7	metody oceny stanu układu ruchu człowieka służące do wyjaśnienia zaburzeń struktury i funkcji tego układu oraz do potrzeb fizjoterapii w dysfunkcjach układu ruchu i w chorobach wewnętrznych	F.W3	obserwacja pracy studenta
W8	metody oceny zaburzeń strukturalnych i funkcjonalnych wywołanych chorobą lub urazem oraz podstawowe reakcje człowieka na chorobę i ból w zakresie niezbędnym dla fizjoterapii	F.W4	obserwacja pracy studenta
W9	metody opisu i interpretacji podstawowych jednostek i zespołów chorobowych w stopniu umożliwiającym racjonalne stosowanie środków fizjoterapii i planowanie fizjoterapii	F.W5	obserwacja pracy studenta
W10	zadania poszczególnych organów samorządu zawodowego fizjoterapeutów oraz prawa i obowiązki jego członków	F.W16	obserwacja pracy studenta

Umiejętności – Student potrafi:			
U1	tworzyć, weryfikować i modyfikować programy usprawniania osób z różnymi dysfunkcjami układu ruchu i innych narządów oraz układów, stosownie do ich stanu klinicznego i funkcjonalnego, oraz celów kompleksowej rehabilitacji	F.U3	dzienniczek umiejętności praktycznych, obserwacja pracy studenta
U2	dobierać wyroby medyczne stosownie do rodzaju dysfunkcji i potrzeb pacjenta na każdym etapie rehabilitacji	F.U5	dzienniczek umiejętności praktycznych, obserwacja pracy studenta
U3	zastosować wyroby medyczne oraz poinstruować pacjenta, jak z nich korzystać	F.U6	dzienniczek umiejętności praktycznych, obserwacja pracy studenta
U4	wykorzystywać i obsługiwać aparaturę, sprzęt do fizjoterapii i sprzęt do badań funkcjonalnych oraz przygotować stanowisko pracy	F.U7	dzienniczek umiejętności praktycznych, obserwacja pracy studenta
U5	aktywnie uczestniczyć w pracach zespołu terapeutycznego	F.U14	dzienniczek umiejętności praktycznych, obserwacja pracy studenta
U6	przeprowadzić badania i zinterpretować ich wyniki oraz przeprowadzić testy funkcjonalne niezbędne do doboru środków fizjoterapii, wykonywania zabiegów i stosowania podstawowych metod terapeutycznych	F.U1	dzienniczek umiejętności praktycznych, obserwacja pracy studenta
U7	aktywnie uczestniczyć w dyskusjach na temat problemów zawodowych, z uwzględnieniem zasad etycznych;	F.U15	dzienniczek umiejętności praktycznych, obserwacja pracy studenta
U8	samodzielnie wykonywać zabiegi z zakresu kinezyterapii, terapii manualnej, fizykoterapii i masażu leczniczego;	F.U2	dzienniczek umiejętności praktycznych, obserwacja pracy studenta
Kompetencje społecznych – Student jest gotów do:			

K1	przestrzegania praw pacjenta i zasad etyki zawodowej	O.K4	obserwacja pracy studenta
----	--	------	---------------------------

TREŚCI PROGRAMOWE PRZEDMIOTU Z PODZIAŁEM NA FORMY ZAJĘĆ

Forma zajęć – praktyka	
p r a k t y k a	1. Pogłębianie i poszerzanie wiedzy oraz umiejętności praktycznych z zakresu kinezyterapii
	2. Prowadzenie ćwiczeń leczniczych ruchowych w ramach kinezyterapii ogólnej i miejscowej indywidualnych i grupowych
	3. Usprawnianie chorego z wykorzystaniem środków i metod kinezyterapeutycznych
	4. Prowadzenie dokumentacji usprawniania chorych.
	5. Nabywanie umiejętności pisania konspektów z kinezyterapii indywidualnej bądź grupowej

NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

1. Student jest zobowiązany odbyć praktykę w gabinetach kinezyterapii, publicznych bądź niepublicznych placówkach służby zdrowia bądź w innych zakładach leczniczych tj.: kliniki i szpitale Akademii Medycznych lub Uniwersytetów Medycznych szpitale wojewódzkie i uzdrowiskowe, ośrodki rehabilitacji, specjalistyczne ośrodki szkoleniowo-rehabilitacyjne, szpitale specjalistyczne, szpitale powiatowe, szkoły specjalne, centra edukacyjno-terapeutyczno-rehabilitacyjne.

SPOSOBY I METODY OCENY (F – FORMUJĄCA, P – PODSUMOWUJĄCA)

F1. – obecność na zajęciach
F2. – ocena aktywności podczas praktyki, prawidłowe prowadzenie zapisów w dzienniku praktyk
P1. – zaliczenie (na ocenę).

LITERATURA PODSTAWOWA

1. Nowotny J. Podstawy fizjoterapii

2.	Zembaty A-. Kinezyterapia. Wyd . Kasper. 2002
3.	Nowotny J. i współ., Podstawy fizjoterapii, cz. I, II, Kraków 2004, wyd. Kasper.
4.	Rosławski A. Skolimowski T. technika wykonywania ćwiczeń leczniczych. PZWL 1992
5.	Nowotny J. i współ., Podstawy fizjoterapii, cz. III, Kraków 2005, wyd. Kasper.
6.	Dega W., Senger A. (red.): Ortopedia i rehabilitacja. PZWL, Warszawa 1996;
7.	Dega W . Milanowska K. (red.): Rehabilitacja medyczna. PZWL, Warszawa 1993;
8.	Garrison S.J. i wsp.: Podstawy rehabilitacji i medycyny fizykalnej. PZWL, Warszawa 1997;
9.	Petty N.J. Badanie i ocena narządu ruchu – podręcznik dla fizjoterapii. Elsevier, Urban & Partner 2010.
10.	Nowotny J. Saulicz E.- Niektóre zaburzenia statyki ciała i ich korekcja. Wyd. AWF Katowice 1993

Nazwa przedmiotu: PRAKTYKA Z FIZJOTERAPII KLIICZNEJ, FIZYKOTERAPII I MASAŻU (NIE WCZEŚNIEJ NIŻ W TRAKCIE PIĄTEGO SEMESTRU STUDIÓW)	
Kierunek: FIZJOTERAPIA Profil kształcenia: praktyczny	Kod przedmiotu:
Poziom studiów: Jednolite magisterskie	Rok: Semestr:
Forma zajęć: praktyka (1godz =45 min.) Liczba godzin: 100	Liczba punktów: ECTS 4

CELE PRZEDMIOTU

C1	Doskonalenie praktycznych umiejętności związanych z działaniami z zakresu fizjoterapii zdobytych w ramach ćwiczeń i wykładów
C2	Zapoznanie ze specyfiką prowadzenia dokumentacji chorych dla potrzeb fizjoterapii

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

Znajomość podstaw fizjoterapii klinicznej
Umiejętność prowadzenia dziennika praktyk.

OPIS EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedzy – Student zna i rozumie:			
W1	rolę fizjoterapeuty w procesie kompleksowej rehabilitacji i innych specjalistów w zespole terapeutycznym	F.W12	obserwacja pracy studenta
W2	zasady postępowania fizjoterapeutycznego oparte na dowodach naukowych (evidence based medicine/physiotherapy)	F.W10	obserwacja pracy studenta
W3	zasady etyki zawodowej fizjoterapeuty	F.W17	obserwacja pracy studenta
W4	zasady działania wyrobów medycznych i zasady ich stosowania w leczeniu osób z różnymi chorobami i dysfunkcjami, w tym osób starszych, w różnych warunkach	O.W8	obserwacja pracy studenta
W5	zalecenia do stosowania fizjoterapii w określonych stanach chorobowych	O.W7	obserwacja pracy studenta
W6	teoretyczne, metodyczne i praktyczne podstawy kinezyterapii i terapii manualnej, specjalnych metod fizjoterapii, ergonomii oraz fizykoterapii i masażu leczniczego	F.W2	obserwacja pracy studenta
W7	metody oceny stanu układu ruchu człowieka służące do wyjaśnienia zaburzeń struktury i funkcji tego układu oraz do potrzeb fizjoterapii w dysfunkcjach układu ruchu i w chorobach wewnętrznych	F.W3	obserwacja pracy studenta

W8	metody oceny zaburzeń strukturalnych i funkcjonalnych wywołanych chorobą lub urazem oraz podstawowe reakcje człowieka na chorobę i ból w zakresie niezbędnym dla fizjoterapii	F.W4	obserwacja pracy studenta
W9	metody opisu i interpretacji podstawowych jednostek i zespołów chorobowych w stopniu umożliwiającym racjonalne stosowanie środków fizjoterapii i planowanie fizjoterapii	F.W5	obserwacja pracy studenta
W10	standardy fizjoterapeutyczne;	F.W11	obserwacja pracy studenta
W11	zadania poszczególnych organów samorządu zawodowego fizjoterapeutów oraz prawa i obowiązki jego członków	F.W16	obserwacja pracy studenta
W12	prawne, etyczne i metodyczne aspekty prowadzenia badań klinicznych oraz rolę fizjoterapeuty w ich prowadzeniu;	F.W13	obserwacja pracy studenta
W13	zasady promocji zdrowia, jej zadania oraz rolę fizjoterapeuty w propagowaniu zdrowego stylu życia;	F.W14	obserwacja pracy studenta
W14	podstawowe zagadnienia dotyczące zależności psychosomatycznych i metod z zakresu budowania świadomości ciała;	F.W15	obserwacja pracy studenta
W15	zasady odpowiedzialności zawodowej fizjoterapeuty.	F.W18	obserwacja pracy studenta
W16	zasady doboru różnych form adaptowanej aktywności fizycznej oraz dyscyplin sportowych osób z niepełnosprawnościami w rehabilitacji kompleksowej i podtrzymywaniu sprawności osób ze specjalnymi potrzebami;	F.W7	obserwacja pracy studenta
W17	zasady działania wyrobów medycznych stosowanych w rehabilitacji;	F.W8	obserwacja pracy studenta
W18	zjawiska fizyczne zachodzące w organizmie człowieka pod wpływem czynników zewnętrznych;	F.W1	obserwacja pracy studenta
Umiejętności – Student potrafi:			
U1	tworzyć, weryfikować i modyfikować programy usprawniania osób z różnymi dysfunkcjami układu ruchu i innych narządów oraz układów, stosownie	F.U3	dzienniczek umiejętności praktycznych,

	do ich stanu klinicznego i funkcjonalnego, oraz celów kompleksowej rehabilitacji		obserwacja pracy studenta
U2	dobierać wyroby medyczne stosownie do rodzaju dysfunkcji i potrzeb pacjenta na każdym etapie rehabilitacji	F.U5	dzienniczek umiejętności praktycznych, obserwacja pracy studenta
U3	zastosować wyroby medyczne oraz poinstruować pacjenta, jak z nich korzystać	F.U6	dzienniczek umiejętności praktycznych, obserwacja pracy studenta
U4	wykorzystywać i obsługiwać aparaturę, sprzęt do fizjoterapii i sprzęt do badań funkcjonalnych oraz przygotować stanowisko pracy	F.U7	dzienniczek umiejętności praktycznych, obserwacja pracy studenta
U5	aktywnie uczestniczyć w pracach zespołu terapeutycznego	F.U14	dzienniczek umiejętności praktycznych, obserwacja pracy studenta
U6	inicjować, organizować i realizować działania ukierunkowane na edukację zdrowotną, promocję zdrowia i profilaktykę niepełnosprawności;	F.U10	dzienniczek umiejętności praktycznych, obserwacja pracy studenta
U7	wykazać specjalistyczne umiejętności ruchowe z zakresu wybranych form aktywności fizycznej;	F.U4	dzienniczek umiejętności praktycznych, obserwacja pracy studenta
U8	przeprowadzić badania i zinterpretować ich wyniki oraz przeprowadzić testy funkcjonalne niezbędne do doboru środków fizjoterapii, wykonywania zabiegów i stosowania podstawowych metod terapeutycznych	F.U1	dzienniczek umiejętności praktycznych, obserwacja pracy studenta
U9	aktywnie uczestniczyć w dyskusjach na temat problemów zawodowych, z uwzględnieniem zasad etycznych;	F.U15	dzienniczek umiejętności praktycznych,

			obserwacja pracy studenta
Kompetencji społecznych – Student jest gotów do:			
K1	przestrzegania praw pacjenta i zasad etyki zawodowej	O.K4	obserwacja pracy studenta

TRZĘSCI PROGRAMOWE PRZEDMIOTU Z PODZIAŁEM NA FORMY ZAJĘĆ

Forma zajęć – praktyka	
P r a k t y k a	1. Pogłębianie i poszerzanie wiedzy oraz umiejętności praktycznych z zakresu fizjoterapii klinicznej
	2. Prowadzenie ćwiczeń leczniczych ruchowych w ramach fizjoterapii klinicznej
	3. Usprawnianie chorego z wykorzystaniem środków i metod
	4. Prowadzenie dokumentacji usprawniania chorych.
	5. Nabywanie umiejętności pisania konspektów

NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

1. Student jest zobowiązany odbyć praktykę w gabinetach fizjoterapii, publicznych bądź niepublicznych placówkach służby zdrowia bądź w innych zakładach leczniczych tj.: kliniki i szpitale Akademii Medycznych lub Uniwersytetów Medycznych szpitale wojewódzkie i uzdrowiskowe, ośrodki rehabilitacji, specjalistyczne ośrodki szkoleniowo-rehabilitacyjne, szpitale specjalistyczne, szpitale powiatowe, szkoły specjalne, centra edukacyjno-terapeutyczno-rehabilitacyjne.
--

SPOSOBY I METODY OCENY (F – FORMUJĄCA, P – PODSUMOWUJĄCA)

F1. – obecność na zajęciach
F2. – ocena aktywności podczas praktyki, prawidłowe prowadzenie zapisów w dzienniku praktyk
P1. – zaliczenie (na ocenę).

LITERATURA PODSTAWOWA

1.	Nowotny J. Podstawy fizjoterapii
2.	Zembaty A-. Kinezyterapia. Wyd . Kasper. 2002
3.	Nowotny J. i współ., Podstawy fizjoterapii, cz. I, II, Kraków 2004, wyd. Kasper.
4.	Rosławski A. Skolimowski T. technika wykonywania ćwiczeń leczniczych. PZWL 1992
5.	Nowotny J. i współ., Podstawy fizjoterapii, cz. III, Kraków 2005, wyd. Kasper.
6.	Dega W., Senger A. (red.): Ortopedia i rehabilitacja. PZWL, Warszawa 1996;
7.	Dega W . Milanowska K. (red.): Rehabilitacja medyczna. PZWL, Warszawa 1993;
8.	Garrison S.J. i wsp.: Podstawy rehabilitacji i medycyny fizykalnej. PZWL, Warszawa 1997;
9.	Petty N.J. Badanie i ocena narządu ruchu – podręcznik dla fizjoterapii. Elsevier, Urban & Partner 2010.
10.	Nowotny J. Saulicz E.- Niektóre zaburzenia statyki ciała i ich korekcja. Wyd. AWF Katowice 1993

Nazwa przedmiotu: WAKACYJNA PRAKTYKA ZAWODOWA – PROFILOWANA WYBIERALNA (NIE WCZEŚNIEJ NIŻ PO SZÓSTYM SEMESTRZE STUDIÓW)	
Kierunek: FIZJOTERAPIA Profil kształcenia: praktyczny	Kod przedmiotu:
Poziom studiów: Jednolite magisterskie	Rok: Semestr:
Rodzaj zajęć: praktyka (1godz.= 45 min.) liczba godzin: 200	Liczba punktów: ECTS 7

CELE PRZEDMIOTU

C1	Wdrożenie i doskonalenie umiejętności zawodowych zdobytych w trakcie trwania studiów.
C2	Wykształcenie umiejętności zastosowania wiedzy teoretycznej zdobytej w toku studiów w realnych warunkach pracy.
C3	Nabycie umiejętności poprawnego przeprowadzania procedur diagnostyki funkcjonalnej niezbędnych do wykonywania zawodu fizjoterapeuty.
C4	Nabycie umiejętności właściwego doboru zabiegów fizjoterapeutycznych do rozpoznania klinicznego oraz klinicznej oceny stanu zdrowia pacjenta.
C5	Wykonywanie zabiegów fizjoterapeutycznych w oparciu o diagnozę kliniczną oraz ocenę funkcjonalną pacjenta we współpracy z innymi osobami wykonującymi zawód medyczny.
C6	Nabycie umiejętności planowania procesu usprawniania i kontrolowania jego efektywności.
C7	Nabycie umiejętności prawidłowego prowadzenia dokumentacji medycznej w zakresie fizjoterapii.
C8	Wyrobienie i utrwalenie pozytywnych nawyków zawodowych oraz postawy społecznej niezbędnych w pracy fizjoterapeuty.
C9	Nabycie umiejętności pracy w zespole terapeutycznym.
C10	Nabycie umiejętności organizacyjnych oraz wiedzy teoretycznej i praktycznej niezbędnych do samodzielnego tworzenia warsztatu pracy fizjoterapeuty.
C11	Wyrobienie nawyku samokształcenia koniecznego w pracy fizjoterapeuty.
C12	Nawiązanie kontaktów pomocnych w poszukiwaniu i kształtowaniu pracy zawodowej.

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

	Znajomość zagadnień teoretyczno – praktycznych z całego programu studiów realizowanego do czasu rozpoczęcia praktyki.
	Umiejętność prowadzenia dziennika praktyk.

OPIS EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
	Wiedza- student zna i rozumie		

W1	teoretyczne, metodyczne i praktyczne podstawy kinezyterapii i terapii manualnej, specjalnych metod fizjoterapii, ergonomii oraz fizykoterapii i masażu leczniczego	F.W2	dziennik praktyk, obserwacja pracy studenta
W2	metody oceny stanu układu ruchu człowieka służące do wyjaśnienia zaburzeń struktury i funkcji tego układu oraz do potrzeb fizjoterapii w dysfunkcjach układu ruchu i w chorobach wewnętrznych	F.W3	dziennik praktyk, obserwacja pracy studenta
W3	metody oceny zaburzeń strukturalnych i funkcjonalnych wywołanych chorobą lub urazem oraz podstawowe reakcje człowieka na chorobę i ból w zakresie niezbędnym dla fizjoterapii	F.W4	dziennik praktyk, obserwacja pracy studenta
W4	metody opisu i interpretacji podstawowych jednostek i zespołów chorobowych w stopniu umożliwiającym racjonalne stosowanie środków fizjoterapii i planowanie fizjoterapii	F.W5	dziennik praktyk, obserwacja pracy studenta
W5	rolę fizjoterapeuty w procesie kompleksowej rehabilitacji i innych specjalistów w zespole terapeutycznym	F.W12	dziennik praktyk, obserwacja pracy studenta
W6	zasady postępowania fizjoterapeutycznego oparte na dowodach naukowych (evidence based medicine/physiotherapy)	F.W10	dziennik praktyk, obserwacja pracy studenta
W7	podstawy edukacji zdrowotnej, promocji zdrowia oraz profilaktyki z uwzględnieniem zjawiska niepełnosprawności	F.W6	dziennik praktyk, obserwacja pracy studenta
W8	zasady etyczne obowiązujące w pracy z pacjentem	F.W9	dziennik praktyk, obserwacja pracy studenta
Umiejętności – Student potrafi:			
U1	tworzyć, weryfikować i modyfikować programy fizjoterapii osób z różnymi dysfunkcjami, w tym osób starszych, stosownie do ich stanu klinicznego	O.U3	dziennik praktyk, obserwacja pracy studenta

	i funkcjonalnego, a także w ramach procesu kompleksowej rehabilitacji		
U2	kontrolować efekty postępowania fizjoterapeutycznego	O.U4	dziennik praktyk, obserwacja pracy studenta
U3	komunikować się z pacjentem i jego rodziną w atmosferze zaufania, z uwzględnieniem potrzeb pacjenta i jego praw	O.U11	dziennik praktyk, obserwacja pracy studenta
U4	komunikować się ze współpracownikami w zespole i dzielić się wiedzą	O.U12	dziennik praktyk, obserwacja pracy studenta
U5	postępować zgodnie z zasadami etycznymi i bioetycznymi w wykonywaniu czynności właściwych dla zawodu fizjoterapeuty	O.U14	obserwacja pracy studenta
U6	samodzielnie wykonywać zabiegi z zakresu kinezyterapii, terapii manualnej, fizykoterapii i masażu leczniczego	F.U2	dziennik praktyk, obserwacja pracy studenta
U7	pracować w zespole interdyscyplinarnym zapewniającym ciągłość opieki nad pacjentem oraz komunikować się z innymi członkami zespołu, z pacjentem i jego rodziną	F.U8	obserwacja pracy studenta
U8	określić zakres swoich kompetencji zawodowych i współpracować z przedstawicielami innych zawodów medycznych	F.U11	obserwacja pracy studenta
U9	wprowadzić dane i uzyskane informacje oraz opis efektów zabiegów i działań terapeutycznych do dokumentacji pacjenta	F.U9	obserwacja pracy studenta
U10	samodzielnie wykonywać powierzone zadania i właściwie organizować własną pracę oraz brać za nią odpowiedzialność	F.U12	dziennik praktyk, obserwacja pracy studenta

U11	pracować w zespole i przyjmować odpowiedzialność za udział w podejmowaniu decyzji	F.U13	dziennik praktyk, obserwacja pracy studenta
U12	stosować się do zasad deontologii zawodowej, w tym do zasad etyki zawodowej fizjoterapeuty	F.U16	dziennik praktyk, obserwacja pracy studenta
U12	nawiązać relację z pacjentem i współpracownikami opartą na wzajemnym zaufaniu i szacunku	F.U18	obserwacja pracy studenta
U14	tworzyć, weryfikować i modyfikować programy usprawniania osób z różnymi dysfunkcjami układu ruchu i innych narządów oraz układów, stosownie do ich stanu klinicznego i funkcjonalnego, oraz celów kompleksowej rehabilitacji	F.U3	dziennik praktyk, obserwacja pracy studenta
U15	przestrzegać praw pacjenta	F.U17	dziennik praktyk, obserwacja pracy studenta
U16	aktywnie uczestniczyć w dyskusjach na temat problemów zawodowych, z uwzględnieniem zasad etycznych;	F.U15	dzienniczek umiejętności praktycznych, obserwacja pracy studenta
Kompetencje społeczne – Student jest gotów do:			
K1	nawiązania i utrzymania pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych	O.K1	obserwacja pracy studenta
K2	wykonywania zawodu, będąc świadomym roli, jaką fizjoterapeuta pełni na rzecz społeczeństwa, w tym społeczności lokalnej	O.K2	obserwacja pracy studenta
K3	przestrzegania praw pacjenta i zasad etyki zawodowej	O.K4	obserwacja pracy studenta

K4	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń, dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	O.K5	obserwacja pracy studenta
K5	wykonywania zawodu, będąc świadomym roli, jaką fizjoterapeuta pełni na rzecz społeczeństwa, w tym społeczności lokalnej	O.K2	obserwacja pracy studenta

TREŚCI PROGRAMOWE PRZEDMIOTU Z PODZIAŁEM NA FORMY ZAJĘĆ

Forma zajęć – ćwiczenia	
p r a k t y k a	Umożliwienie zdobycia pierwszych doświadczeń z zakresu fizjoterapii dotyczących pracy pacjentem
	Nabywanie umiejętności realizacji zadań programowych
	Udział w badaniach ogólnych, funkcjonalnych i czynnościowych prowadzonych przez lekarza i wykwalifikowanego fizjoterapeutę
	Asystowanie w pracy fizjoterapeuty dyplomowanego
	Prowadzenie dokumentacji usprawniania chorych

NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

1. Student jest zobowiązany odbyć praktykę w placówkach służby zdrowia : kliniki i szpitale Akademii Medycznych lub Uniwersytetów Medycznych szpitale wojewódzkie i uzdrowiskowe, ośrodki rehabilitacji, specjalistyczne ośrodki szkoleniowo-rehabilitacyjne, szpitale specjalistyczne, szpitale powiatowe, szkoły specjalne, centra edukacyjno –terapeutyczno -rehabilitacyjne

SPOSOBY I METODY OCENY (F – FORMUJĄCA, P – PODSUMOWUJĄCA)

F1. – obecność na zajęciach
F2. – ocena aktywności podczas praktyki, prawidłowe prowadzenie zapisów w dzienniku praktyk

P1. – zaliczenie (na ocenę).

LITERATURA PODSTAWOWA

1. Opara J. Rehabilitacja w neurologii. AWF Katowice 2007.
2. Buckup K. Testy kliniczne w badaniach kości, stawów i mięśni. PZWL, Warszawa 2007.
3. Fuller G. Badanie neurologiczne - to proste! PZWL, Warszawa 2005.
4. Kinalski R. Kompendium rehabilitacji i fizjoterapii. Urban & Partner Wrocław 2002.
5. Kuliński W., Zeman K. Orlik T.: Fizjoterapia w pediatrii. PZWL 2012
6. Kwolek A. Rehabilitacja medyczna, t.1,2,3. Urban&Partner, Wrocław 2003.
7. Strabużyński G., Strabużyńska A. Medycyna fizykalna. PZWL, Warszawa 2003.
8. Strabużyński G. Fizjoterapia. PZWL, Warszawa 2003.
9. Dobrogowski J., Kuś M., Sedlak K., Wordliczek J : Ból i jego leczenie. Springer PWN 1996.
10. Fizjoterapia. Red. Strabużyński G. PZWL Warszawa 1988.
11. Gaździk T. Ortopedia i traumatologia. PZWL, Warszawa 2009.
12. Petty N.J. Badanie i ocena narządu ruchu. Podręcznik dla fizjoterapeutów. Urban & Partner, Wrocław 2010
13. Brotzman S.B., Wilk K.E. Rehabilitacja ortopedyczna T.1-2. Urban & Partner, Wrocław 2008.
14. Dutton M. Ortopedia Duttona. PZWL, Warszawa 2014.
15. Bromboszcz J. Dylewicz P (red.) : Rehabilitacja kardiologiczna stosowanie ćwiczeń fizycznych. ELIPSA-JAIM. Kraków 2005.
16. Kokot F. : Choroby wewnętrzne. Tom 1-2. PZWL Warszawa
17. Szczeklik A. : Choroby wewnętrzne . tom 1-2 Medycyna Praktyczna Kraków 2005
18. Nowak Z.: Badania czynnościowe w diagnostyce choroby niedokrwiennej serca. AWF Katowice 2002
19. Rosławski A. Podstawy fizjoterapii w chorobach reumatycznych, Wyd. AWF, Wrocław 1998
20. Michael L. Snaith: ABC Reumatologii. Wyd. Lek. PZWL warszawa 2007

21. Borowicz A., Józwiak A., Kostka J., Fizjoterapia w geriatrici. Wyd. PZWL Warszawa 2001
22. Red. nauk. Olszewski J. Fizjoterapia w wybranych dziedzinach medycyny. Wyd. PZWL Warszawa
23. Rosławski A, Woźniewski M.: Fizjoterapia oddechowa. AWF Wrocław 2001
24. Góral R. Zarys chirurgii. PZWL. Warszawa 1992
25. Woźniewski M. (red.) . Fizjoterapia w onkologii. PZWL 2016
26. Mikołajewska E. Fizjoterapia po mastektomii. PZWL. Warszawa 2010.

Nazwa przedmiotu: PRAKTYKA Z FIZJOTERAPII KLINICZNEJ, FIZYKOTERAPII I MASAŻU (NIE WCZEŚNIEJ NIŻ W TRAKCIE 7 SEM STUDIÓW)	
Kierunek: FIZJOTERAPIA Profil kształcenia: praktyczny	Kod przedmiotu:
Poziom studiów: Jednolite magisterskie	Rok: Semestr:
Forma zajęć: praktyka (1 godz = 45 min.) Liczba godzin: 100	Liczba punktów: ECTS 4

CELE PRZEDMIOTU

C1	Doskonalenie praktycznych umiejętności związanych z działaniami z zakresu fizjoterapii
C2	Zapoznanie ze specyfiką prowadzenia dokumentacji chorych dla potrzeb fizjoterapii

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

Znajomość podstaw fizjoterapii

Umiejętność prowadzenia dziennika praktyk.
--

OPIS EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedzy – Student zna i rozumie:			
W1	rolę fizjoterapeuty w procesie kompleksowej rehabilitacji i innych specjalistów w zespole terapeutycznym	F.W12	obserwacja pracy studenta
W2	zasady postępowania fizjoterapeutycznego oparte na dowodach naukowych (evidence based medicine/physiotherapy)	F.W10	obserwacja pracy studenta
W3	zasady etyki zawodowej fizjoterapeuty	F.W17	obserwacja pracy studenta
W4	zasady działania wyrobów medycznych i zasady ich stosowania w leczeniu osób z różnymi chorobami i dysfunkcjami, w tym osób starszych, w różnych warunkach	O.W8	obserwacja pracy studenta
W5	zalecenia do stosowania fizjoterapii w określonych stanach chorobowych	O.W7	obserwacja pracy studenta
W6	teoretyczne, metodyczne i praktyczne podstawy kinezyterapii i terapii manualnej, specjalnych metod fizjoterapii, ergonomii oraz fizykoterapii i masażu leczniczego	F.W2	obserwacja pracy studenta
W7	metody oceny stanu układu ruchu człowieka służące do wyjaśnienia zaburzeń struktury i funkcji tego układu oraz do potrzeb fizjoterapii w dysfunkcjach układu ruchu i w chorobach wewnętrznych	F.W3	obserwacja pracy studenta
W8	metody oceny zaburzeń strukturalnych i funkcjonalnych wywołanych chorobą lub urazem oraz podstawowe reakcje człowieka na chorobę i ból w zakresie niezbędnym dla fizjoterapii	F.W4	obserwacja pracy studenta

W9	metody opisu i interpretacji podstawowych jednostek i zespołów chorobowych w stopniu umożliwiającym racjonalne stosowanie środków fizjoterapii i planowanie fizjoterapii	F.W5	obserwacja pracy studenta
W10	standardy fizjoterapeutyczne;	F.W11	obserwacja pracy studenta
W11	zadania poszczególnych organów samorządu zawodowego fizjoterapeutów oraz prawa i obowiązki jego członków	F.W16	obserwacja pracy studenta
W12	prawne, etyczne i metodyczne aspekty prowadzenia badań klinicznych oraz rolę fizjoterapeuty w ich prowadzeniu;	F.W13	obserwacja pracy studenta
W13	zasady promocji zdrowia, jej zadania oraz rolę fizjoterapeuty w propagowaniu zdrowego stylu życia;	F.W14	obserwacja pracy studenta
W14	podstawowe zagadnienia dotyczące zależności psychosomatycznych i metod z zakresu budowania świadomości ciała;	F.W15	obserwacja pracy studenta
W15	zasady odpowiedzialności zawodowej fizjoterapeuty.	F.W18	obserwacja pracy studenta
W16	zasady doboru różnych form adaptowanej aktywności fizycznej oraz dyscyplin sportowych osób z niepełnosprawnościami w rehabilitacji kompleksowej i podtrzymywaniu sprawności osób ze specjalnymi potrzebami;	F.W7	obserwacja pracy studenta
W17	zasady działania wyrobów medycznych stosowanych w rehabilitacji;	F.W8	obserwacja pracy studenta
W18	zjawiska fizyczne zachodzące w organizmie człowieka pod wpływem czynników zewnętrznych;	F.W1	obserwacja pracy studenta
Umiejętności – Student potrafi:			
U1	tworzyć, weryfikować i modyfikować programy usprawniania osób z różnymi dysfunkcjami układu ruchu i innych narządów oraz układów, stosownie do ich stanu klinicznego i funkcjonalnego, oraz celów kompleksowej rehabilitacji	F.U3	dzienniczek umiejętności praktycznych, obserwacja pracy studenta

U2	dobierać wyroby medyczne stosownie do rodzaju dysfunkcji i potrzeb pacjenta na każdym etapie rehabilitacji	F.U5	dzienniczek umiejętności praktycznych, obserwacja pracy studenta
U3	zastosować wyroby medyczne oraz poinstruować pacjenta, jak z nich korzystać	F.U6	dzienniczek umiejętności praktycznych, obserwacja pracy studenta
U4	wykorzystywać i obsługiwać aparaturę, sprzęt do fizjoterapii i sprzęt do badań funkcjonalnych oraz przygotować stanowisko pracy	F.U7	dzienniczek umiejętności praktycznych, obserwacja pracy studenta
U5	aktywnie uczestniczyć w pracach zespołu terapeutycznego	F.U14	dzienniczek umiejętności praktycznych, obserwacja pracy studenta
U6	inicjować, organizować i realizować działania ukierunkowane na edukację zdrowotną, promocję zdrowia i profilaktykę niepełnosprawności;	F.U10	dzienniczek umiejętności praktycznych, obserwacja pracy studenta
U7	wykazać specjalistyczne umiejętności ruchowe z zakresu wybranych form aktywności fizycznej;	F.U4	dzienniczek umiejętności praktycznych, obserwacja pracy studenta
U8	przeprowadzić badania i zinterpretować ich wyniki oraz przeprowadzić testy funkcjonalne niezbędne do doboru środków fizjoterapii, wykonywania zabiegów i stosowania podstawowych metod terapeutycznych	F.U1	dzienniczek umiejętności praktycznych, obserwacja pracy studenta
U9	aktywnie uczestniczyć w dyskusjach na temat problemów zawodowych, z uwzględnieniem zasad etycznych;	F.U15	dzienniczek umiejętności praktycznych, obserwacja pracy studenta
Kompetencji społecznych – Student jest gotów do:			

K1	przestrzegania praw pacjenta i zasad etyki zawodowej	O.K4	obserwacja pracy studenta
----	--	------	---------------------------

TREŚCI PROGRAMOWE PRZEDMIOTU Z PODZIAŁEM NA FORMY ZAJĘĆ

Forma zajęć – praktyka	
P r a k t y k a	1. Pogłębianie i poszerzanie wiedzy oraz umiejętności praktycznych z zakresu fizjoterapii klinicznej
	2. Prowadzenie ćwiczeń leczniczych ruchowych w ramach fizjoterapii klinicznej
	3. Usprawnianie chorego z wykorzystaniem środków i metod
	4. Prowadzenie dokumentacji usprawniania chorych.
	5. Nabywanie umiejętności pisania konspektów z

NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

1. Student jest zobowiązany odbyć praktykę w gabinetach kinezyterapii, publicznych bądź niepublicznych placówkach służby zdrowia bądź w innych zakładach leczniczych tj.: kliniki i szpitale Akademii Medycznych lub Uniwersytetów Medycznych szpitale wojewódzkie i uzdrowiskowe, ośrodki rehabilitacji, specjalistyczne ośrodki szkoleniowo-rehabilitacyjne, szpitale specjalistyczne, szpitale powiatowe, szkoły specjalne, centra edukacyjno-terapeutyczno-rehabilitacyjne.

SPOSOBY I METODY OCENY (F – FORMUJĄCA, P – PODSUMOWUJĄCA)

F1. – obecność na zajęciach
F2. – ocena aktywności podczas praktyki, prawidłowe prowadzenie zapisów w dzienniku praktyk
P1. – zaliczenie (na ocenę).

LITERATURA PODSTAWOWA

1. Nowotny J. Podstawy fizjoterapii
2. Zembaty A-. Kinezyterapia. Wyd . Kasper. 2002

3.	Nowotny J. i współ., Podstawy fizjoterapii, cz. I, II, Kraków 2004, wyd. Kasper.
4.	Rosławski A. Skolimowski T. technika wykonywania ćwiczeń leczniczych. PZWL 1992
5.	Nowotny J. i współ., Podstawy fizjoterapii, cz. III, Kraków 2005, wyd. Kasper.
6.	Dega W., Senger A. (red.): Ortopedia i rehabilitacja. PZWL, Warszawa 1996;
7.	Dega W . Milanowska K. (red.): Rehabilitacja medyczna. PZWL, Warszawa 1993;
8.	Garrison S.J. i wsp.: Podstawy rehabilitacji i medycyny fizykalnej. PZWL, Warszawa 1997;
9.	Petty N.J. Badanie i ocena narządu ruchu – podręcznik dla fizjoterapii. Elsevier, Urban & Partner 2010.
10.	Nowotny J. Saulicz E.- Niektóre zaburzenia statyki ciała i ich korekcja. Wyd. AWF Katowice 1993
Nazwa przedmiotu:	
WAKACYJNA PRAKTYKA ZAWODOWA – PROFILOWANA WYBIERALNA (NIE WCZEŚNIEJ NIŻ PO ÓSMYM SEMESTRZE STUDIÓW)	
Kierunek: FIZJOTERAPIA Profil kształcenia: praktyczny	Kod przedmiotu: P1/FM
Poziom studiów: Jednolite magisterskie	Rok: Semestr:
Forma zajęć: praktyka (1godz =45 min.) liczba godzin: 200	Liczba punktów ECTS: 7

CELE PRZEDMIOTU

C1	Zapoznanie studenta z organizacją i specyfiką pracy fizjoterapeuty, zdobycie pierwszych doświadczeń bazujących na asystowaniu w pracy fizjoterapeuty, asystowaniu w badaniach czynnościowych i programowaniu rehabilitacji dla pacjentów z różnymi dysfunkcjami narządu ruchu i innymi jednostkami chorobowymi.
C2	Zapoznanie ze specyfiką prowadzenia dokumentacji chorych dla potrzeb fizjoterapii.

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

Znajomość podstaw anatomii funkcjonalnej, etyki, fizjoterapii ogólnej, podstaw psychologii.
Umiejętność prowadzenia dziennika praktyk.

OPIS EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedza- student zna i rozumie			
W1	teoretyczne, metodyczne i praktyczne podstawy kinezyterapii i terapii manualnej, specjalnych metod fizjoterapii, ergonomii oraz fizykoterapii i masażu leczniczego	F.W2	dziennik praktyk, obserwacja pracy studenta
W2	metody oceny stanu układu ruchu człowieka służące do wyjaśnienia zaburzeń struktury i funkcji tego układu oraz do potrzeb fizjoterapii w dysfunkcjach układu ruchu i w chorobach wewnętrznych	F.W3	dziennik praktyk, obserwacja pracy studenta
W3	metody oceny zaburzeń strukturalnych i funkcjonalnych wywołanych chorobą lub urazem oraz podstawowe reakcje człowieka na chorobę i ból w zakresie niezbędnym dla fizjoterapii	F.W4	dziennik praktyk, obserwacja pracy studenta
W4	metody opisu i interpretacji podstawowych jednostek i zespołów chorobowych w stopniu umożliwiającym racjonalne stosowanie środków fizjoterapii i planowanie fizjoterapii	F.W5	dziennik praktyk, obserwacja pracy studenta
W5	rolę fizjoterapeuty w procesie kompleksowej rehabilitacji i innych specjalistów w zespole terapeutycznym	F.W12	dziennik praktyk, obserwacja pracy studenta

W6	zasady postępowania fizjoterapeutycznego oparte na dowodach naukowych (evidence based medicine/physiotherapy)	F.W10	dziennik praktyk, obserwacja pracy studenta
W7	podstawy edukacji zdrowotnej, promocji zdrowia oraz profilaktyki z uwzględnieniem zjawiska niepełnosprawności	F.W6	dziennik praktyk, obserwacja pracy studenta
W8	zasady etyczne obowiązujące w pracy z pacjentem	F.W9	dziennik praktyk, obserwacja pracy studenta
Umiejętności – Student potrafi:			
U1	tworzyć, weryfikować i modyfikować programy fizjoterapii osób z różnymi dysfunkcjami, w tym osób starszych, stosownie do ich stanu klinicznego i funkcjonalnego, a także w ramach procesu kompleksowej rehabilitacji	O.U3	dziennik praktyk, obserwacja pracy studenta
U2	kontrolować efekty postępowania fizjoterapeutycznego	O.U4	dziennik praktyk, obserwacja pracy studenta
U3	komunikować się z pacjentem i jego rodziną w atmosferze zaufania, z uwzględnieniem potrzeb pacjenta i jego praw	O.U11	dziennik praktyk, obserwacja pracy studenta
U4	komunikować się ze współpracownikami w zespole i dzielić się wiedzą	O.U12	dziennik praktyk, obserwacja pracy studenta
U5	postępować zgodnie z zasadami etycznymi i bioetycznymi w wykonywaniu czynności właściwych dla zawodu fizjoterapeuty	O.U14	obserwacja pracy studenta
U6	samodzielnie wykonywać zabiegi z zakresu kinezyterapii, terapii manualnej, fizykoterapii i masażu leczniczego	F.U2	dziennik praktyk, obserwacja pracy studenta
U7	pracować w zespole interdyscyplinarnym zapewniającym ciągłość opieki nad pacjentem oraz komunikować się z innymi członkami zespołu, z pacjentem i jego rodziną	F.U8	obserwacja pracy studenta

U8	określić zakres swoich kompetencji zawodowych i współpracować z przedstawicielami innych zawodów medycznych	F.U11	obserwacja pracy studenta
U9	wprowadzić dane i uzyskane informacje oraz opis efektów zabiegów i działań terapeutycznych do dokumentacji pacjenta	F.U9	obserwacja pracy studenta
U10	samodzielnie wykonywać powierzone zadania i właściwie organizować własną pracę oraz brać za nią odpowiedzialność	F.U12	dziennik praktyk, obserwacja pracy studenta
U11	pracować w zespole i przyjmować odpowiedzialność za udział w podejmowaniu decyzji	F.U13	dziennik praktyk, obserwacja pracy studenta
U12	stosować się do zasad deontologii zawodowej, w tym do zasad etyki zawodowej fizjoterapeuty	F.U16	dziennik praktyk, obserwacja pracy studenta
U12	nawiązać relację z pacjentem i współpracownikami opartą na wzajemnym zaufaniu i szacunku	F.U18	obserwacja pracy studenta
U14	tworzyć, weryfikować i modyfikować programy usprawniania osób z różnymi dysfunkcjami układu ruchu i innych narządów oraz układów, stosownie do ich stanu klinicznego i funkcjonalnego, oraz celów kompleksowej rehabilitacji	F.U3	dziennik praktyk, obserwacja pracy studenta
U15	przestrzegać praw pacjenta	F.U17	dziennik praktyk, obserwacja pracy studenta
U16	aktywnie uczestniczyć w dyskusjach na temat problemów zawodowych, z uwzględnieniem zasad etycznych;	F.U15	dzienniczek umiejętności praktycznych, obserwacja pracy studenta
Kompetencje społeczne – Student jest gotów do:			

K1	nawiązania i utrzymania pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych	O.K1	obserwacja pracy studenta
K2	wykonywania zawodu, będąc świadomym roli, jaką fizjoterapeuta pełni na rzecz społeczeństwa, w tym społeczności lokalnej	O.K2	obserwacja pracy studenta
K3	przestrzegania praw pacjenta i zasad etyki zawodowej	O.K4	obserwacja pracy studenta
K4	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń, dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	O.K5	obserwacja pracy studenta
K5	wykonywania zawodu, będąc świadomym roli, jaką fizjoterapeuta pełni na rzecz społeczeństwa, w tym społeczności lokalnej	O.K2	obserwacja pracy studenta

TREŚCI PROGRAMOWE PRZEDMIOTU Z PODZIAŁEM NA FORMY ZAJĘĆ

Forma zajęć – ćwiczenia	
p r a k t y k a	Umożliwienie zdobycia pierwszych doświadczeń z zakresu fizjoterapii dotyczących pracy pacjentem
	Nabywanie umiejętności realizacji zadań programowych
	Udział w badaniach ogólnych, funkcjonalnych i czynnościowych prowadzonych przez lekarza i wykwalifikowanego fizjoterapeutę
	Asystowanie w pracy fizjoterapeuty dyplomowanego
	Prowadzenie dokumentacji usprawniania chorych

NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

1. – Student jest zobowiązany odbyć praktykę w publicznych bądź niepublicznych placówkach służby zdrowia oraz innych zakładach leczniczych: kliniki i szpitale Akademii Medycznych lub Uniwersytetów Medycznych szpitale wojewódzkie i uzdrowiskowe, ośrodki rehabilitacji, specjalistyczne ośrodki szkoleniowo-rehabilitacyjne, szpitale specjalistyczne, szpitale powiatowe

SPOSOBY I METODY OCENY (F – FORMUJĄCA, P – PODSUMOWUJĄCA)

F1. – obecność na zajęciach

F2. – ocena aktywności podczas praktyki, prawidłowe prowadzenie zapisów w dzienniku praktyk

P1. – zaliczenie (na ocenę).

LITERATURA PODSTAWOWA

1. Nowotny J. Podstawy fizjoterapii. Kraków 2004, wyd. Kasper
2. Michajlik A. Ramotowski W. : Anatomia i fizjologia człowieka. PZWL Warszawa 2001.
3. Nowotny J. i współ., Podstawy fizjoterapii, cz. I, II, Kraków 2004, wyd. Kasper.
4. Sobotta J. : Atlas anatomii człowieka. U&P Warszawa 2002.
5. Nowotny J. i współ., Podstawy fizjoterapii, cz. III, Kraków 2005, wyd. Kasper.
6. Konturek S.: „Fizjologia człowieka” Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2001
7. Dega W . Milanowska K. (red.): Rehabilitacja medyczna. PZWL, Warszawa 1993;
8. Garrison S.J. i wsp.: Podstawy rehabilitacji i medycyny fizykalnej. PZWL, Warszawa 1997;
9. Petty N.J. Badanie i ocena narządu ruchu – podręcznik dla fizjoterapii. Elsevier, Urban & Partner 2010.

Nazwa przedmiotu:

**PRAKTYKA Z FIZJOTERAPII KLIICZNEJ, FIZYKOTERAPII I MASAŻU
(NIE WCZEŚNIEJ NIŻ W TRAKCIE DZIESIĄTEGO SEMESTRU STUDIÓW)**

Kierunek: FIZJOTERAPIA Profil kształcenia: praktyczny	Kod przedmiotu:
Poziom studiów: Jednolite magisterskie	Rok: Semestr:
Forma zajęć: praktyka (1godz = 45 min.) liczba godzin: 510	Liczba punktów ECTS: 20

CELE PRZEDMIOTU

C1	Doskonalenie praktycznych umiejętności związanych z działaniami z zakresu fizjoterapii, fizykoterapii i masażu zdobytych w ramach ćwiczeń i wykładów z przedmiotu kinezyterapia.
C2	Zapoznanie ze specyfiką prowadzenia dokumentacji chorych dla potrzeb fizjoterapii

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

Znajomość zagadnień teoretyczno – praktycznych z fizjoterapii
Umiejętność prowadzenia dziennika praktyk.

OPIS EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedzy – Student zna i rozumie:			
W1	rolę fizjoterapeuty w procesie kompleksowej rehabilitacji i innych specjalistów w zespole terapeutycznym	F.W12	obserwacja pracy studenta
W2	zasady postępowania fizjoterapeutycznego oparte na dowodach naukowych (evidence based medicine/physiotherapy)	F.W10	obserwacja pracy studenta

W3	zasady etyki zawodowej fizjoterapeuty	F.W17	obserwacja pracy studenta
W4	zasady działania wyrobów medycznych i zasady ich stosowania w leczeniu osób z różnymi chorobami i dysfunkcjami, w tym osób starszych, w różnych warunkach	O.W8	obserwacja pracy studenta
W5	zalecenia do stosowania fizjoterapii w określonych stanach chorobowych	O.W7	obserwacja pracy studenta
W6	teoretyczne, metodyczne i praktyczne podstawy kinezyterapii i terapii manualnej, specjalnych metod fizjoterapii, ergonomii oraz fizykoterapii i masażu leczniczego	F.W2	obserwacja pracy studenta
W7	metody oceny stanu układu ruchu człowieka służące do wyjaśnienia zaburzeń struktury i funkcji tego układu oraz do potrzeb fizjoterapii w dysfunkcjach układu ruchu i w chorobach wewnętrznych	F.W3	obserwacja pracy studenta
W8	metody oceny zaburzeń strukturalnych i funkcjonalnych wywołanych chorobą lub urazem oraz podstawowe reakcje człowieka na chorobę i ból w zakresie niezbędnym dla fizjoterapii	F.W4	obserwacja pracy studenta
W9	metody opisu i interpretacji podstawowych jednostek i zespołów chorobowych w stopniu umożliwiającym racjonalne stosowanie środków fizjoterapii i planowanie fizjoterapii	F.W5	obserwacja pracy studenta
W10	standardy fizjoterapeutyczne;	F.W11	obserwacja pracy studenta
W11	zadania poszczególnych organów samorządu zawodowego fizjoterapeutów oraz prawa i obowiązki jego członków	F.W16	obserwacja pracy studenta
W12	prawne, etyczne i metodyczne aspekty prowadzenia badań klinicznych oraz rolę fizjoterapeuty w ich prowadzeniu;	F.W13	obserwacja pracy studenta
W13	zasady promocji zdrowia, jej zadania oraz rolę fizjoterapeuty w propagowaniu zdrowego stylu życia;	F.W14	obserwacja pracy studenta
W14	podstawowe zagadnienia dotyczące zależności psychosomatycznych i metod z zakresu budowania świadomości ciała;	F.W15	obserwacja pracy studenta

W1 5	zasady odpowiedzialności zawodowej fizjoterapeuty.	F.W18	obserwacja pracy studenta
W1 6	zasady doboru różnych form adaptowanej aktywności fizycznej oraz dyscyplin sportowych osób z niepełnosprawnościami w rehabilitacji kompleksowej i podtrzymywaniu sprawności osób ze specjalnymi potrzebami;	F.W7	obserwacja pracy studenta
W1 7	zasady działania wyrobów medycznych stosowanych w rehabilitacji;	F.W8	obserwacja pracy studenta
W1 8	zjawiska fizyczne zachodzące w organizmie człowieka pod wpływem czynników zewnętrznych;	F.W1	obserwacja pracy studenta
Umiejętności – Student potrafi:			
U1	tworzyć, weryfikować i modyfikować programy usprawniania osób z różnymi dysfunkcjami układu ruchu i innych narządów oraz układów, stosownie do ich stanu klinicznego i funkcjonalnego, oraz celów kompleksowej rehabilitacji	F.U3	dzienniczek umiejętności praktycznych, obserwacja pracy studenta
U2	dobierać wyroby medyczne stosownie do rodzaju dysfunkcji i potrzeb pacjenta na każdym etapie rehabilitacji	F.U5	dzienniczek umiejętności praktycznych, obserwacja pracy studenta
U3	zastosować wyroby medyczne oraz poinstruować pacjenta, jak z nich korzystać	F.U6	dzienniczek umiejętności praktycznych, obserwacja pracy studenta
U4	wykorzystywać i obsługiwać aparaturę, sprzęt do fizjoterapii i sprzęt do badań funkcjonalnych oraz przygotować stanowisko pracy	F.U7	dzienniczek umiejętności praktycznych, obserwacja pracy studenta
U5	aktywnie uczestniczyć w pracach zespołu terapeutycznego	F.U14	dzienniczek umiejętności praktycznych, obserwacja pracy studenta

U6	inicjować, organizować i realizować działania ukierunkowane na edukację zdrowotną, promocję zdrowia i profilaktykę niepełnosprawności;	F.U10	dzienniczek umiejętności praktycznych, obserwacja pracy studenta
U7	wykazać specjalistyczne umiejętności ruchowe z zakresu wybranych form aktywności fizycznej;	F.U4	dzienniczek umiejętności praktycznych, obserwacja pracy studenta
U8	przeprowadzić badania i zinterpretować ich wyniki oraz przeprowadzić testy funkcjonalne niezbędne do doboru środków fizjoterapii, wykonywania zabiegów i stosowania podstawowych metod terapeutycznych	F.U1	dzienniczek umiejętności praktycznych, obserwacja pracy studenta
U9	aktywnie uczestniczyć w dyskusjach na temat problemów zawodowych, z uwzględnieniem zasad etycznych;	F.U15	dzienniczek umiejętności praktycznych, obserwacja pracy studenta
Kompetencje społecznych – Student jest gotów do:			
K1	przestrzegania praw pacjenta i zasad etyki zawodowej	O.K4	obserwacja pracy studenta

TREŚCI PROGRAMOWE PRZEDMIOTU Z PODZIAŁEM NA FORMY ZAJĘĆ

Forma zajęć – praktyka	
P r a k t y k a	1. Pogłębianie i poszerzanie wiedzy oraz umiejętności praktycznych z zakresu fizjoterapii klinicznej
	2. Prowadzenie ćwiczeń leczniczych ruchowych w ramach fizjoterapii klinicznej
	3. Usprawnianie chorego z wykorzystaniem środków i metod
	4. Prowadzenie dokumentacji usprawniania chorych.
	5. Nabywanie umiejętności pisania konspektów z

NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

1. Student jest zobowiązany odbyć praktykę w gabinetach fizykoterapii, publicznych bądź niepublicznych placówkach służby zdrowia bądź w innych zakładach leczniczych tj.: kliniki i szpitale Akademii Medycznych lub Uniwersytetów Medycznych szpitale wojewódzkie i uzdrowiskowe, ośrodki rehabilitacji, specjalistyczne ośrodki szkoleniowo-rehabilitacyjne, szpitale specjalistyczne, szpitale powiatowe, szkoły specjalne, centra edukacyjno –terapeutyczno –rehabilitacyjne.

SPOSOBY I METODY OCENY (F – FORMUJĄCA, P – PODSUMOWUJĄCA)

F1. – obecność na zajęciach
F2. – ocena aktywności podczas praktyki, prawidłowe prowadzenie zapisów w dzienniku praktyk
P1. – zaliczenie (na ocenę).

LITERATURA PODSTAWOWA

1. Nowotny J. Podstawy fizjoterapii
2. Zembaty A-. Kinezyterapia. Wyd . Kasper. 2002
3. Nowotny J. i współ., Podstawy fizjoterapii, cz. I, II, Kraków 2004, wyd. Kasper.
4. Rosławski A. Skolimowski T. technika wykonywania ćwiczeń leczniczych. PZWL 1992
5. Nowotny J. i współ., Podstawy fizjoterapii, cz. III, Kraków 2005, wyd. Kasper.
6. Dega W., Senger A. (red.): Ortopedia i rehabilitacja. PZWL, Warszawa 1996;
7. Dega W . Milanowska K. (red.): Rehabilitacja medyczna. PZWL, Warszawa 1993;
8. Garrison S.J. i wsp.: Podstawy rehabilitacji i medycyny fizykalnej. PZWL, Warszawa 1997;
9. Petty N.J. Badanie i ocena narządu ruchu – podręcznik dla fizjoterapii. Elsevier, Urban & Partner 2010.
10. Nowotny J. Saulicz E.- Niektóre zaburzenia statyki ciała i ich korekcja. Wyd. AWF Katowice 1993

G. AUTORSKA OFERTA UCZELNI

Nazwa przedmiotu: DIAGNOSTYKA OBRAZOWA W FIZJOTERAPII (do wyboru- dwa w semestrze)	
Kierunek: FIZJOTERAPIA Profil kształcenia: praktyczny	Kod przedmiotu: W20/FM
Poziom studiów: Jednolite magisterskie	Rok: Semestr:
Forma zajęć: ćwiczenia	Liczba punktów ECTS: 2

H.

CELE PRZEDMIOTU

C1	Zdobycie przez studenta wiedzy dotyczącej diagnostyki obrazowej w chorobach narządu ruchu, w niewydolności oddechowej oraz w chorobach układu nerwowego potrzebnej do planowania i prognozowania modelu fizjoterapii.
-----------	--

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

Student powinien posiadać wiedzę z zakresu anatomii prawidłowej i anatomii radiologicznej.
--

OPIS EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedza- student zna i rozumie			
W1	zagadnienia z zakresu diagnostyki funkcjonalnej na potrzeby fizjoterapii, planowania postępowania fizjoterapeutyczne go oraz kontrolowania jego efektów – w stopniu zaawansowanym	O.W9	test

W2	etiologię, patomechanizm, 1. Opisuje i wyjaśnia zmiany patologiczne w różnych schorzeniach oraz zaburzeniach strukturalnych, wywołanych chorobą, urazem, lub inną formą niepełnosprawności. 2. Zna zasady i sposób prowadzenia badania podmiotowego i przedmiotowego pacjenta dla potrzeb fizjoterapii w odniesieniu do ICF. 3. Identyfikuje i rozpoznaje patologie w obrębie narządu ruchu. C1, C2, C4 P7SM_WG P7SM_WG P7SM_WK 3 objawy i przebieg dysfunkcji narządu ruchu w zakresie: ortopedii, traumatologii i medycyny sportowej, reumatologii, neurologii i neurochirurgii oraz pediatrii i neurologii dziecięcej, w stopniu umożliwiającym racjonalne stosowanie środków fizjoterapii;	D.W1	test
W3	zasady diagnozowania oraz ogólne zasady i sposoby leczenia najważniejszych dysfunkcji narządu ruchu w zakresie: ortopedii, traumatologii i medycyny sportowej, reumatologii, neurologii i neurochirurgii oraz pediatrii i neurologii dziecięcej, w stopniu umożliwiającym stosowanie środków fizjoterapii;	D.W2	test
Umiejętności – Student potrafi:			
U1	interpretować wyniki badań czynnościowych oraz przeprowadzać testy funkcjonalne niezbędne do doboru środków fizjoterapii i interpretować ich wyniki;	O.U2	projekt
U2	przeprowadzić szczegółowe badanie dla potrzeb fizjoterapii i testy funkcjonalne układu ruchu oraz zapisać i zinterpretować jego wyniki;	D.U1	projekt
Kompetencje społeczne – Student jest gotów do:			
K1	nawiązania i utrzymania pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych	O.K1	kolokwia teoretyczne, projekt
K2	przestrzegania praw pacjenta i zasad etyki zawodowej;	O.K4	obserwacja pracystudenta

TREŚCI PROGRAMOWE PRZEDMIOTU Z PODZIAŁEM NA FORMY ZAJĘĆ

Forma zajęć – ĆWICZENIA

ĆW	<p>Techniki obrazowania RTG, USG, TK i MR, wskazania i przeciwwskazania do badań.</p> <p>Diagnostyka obrazowa chorób układu kostnostawowego u dorosłych i dzieci: radiologiczne cechy kości prawidłowej, metody badania układu kostnego. Wiek kostny. Zasady oraz możliwości i ograniczenia USG w badaniu układu kostno-mięśniowego. Omówienie zastosowania metod obrazowania na wybranych przykładach.</p> <p>Metody badania układu oddechowego: zdjęcia przeglądowe płuc p-a i boczne, KT (płuca, śródpiersie, ściana klatki piersiowej), MR, USG – ograniczenie metody.</p> <p>Podstawy obrazowania układu naczyniowego: USGdopplerowskie, angio KT, angio MR w obrazowaniu układu naczyniowego. Jamy serca i duże naczynia na zdjęciach klatki piersiowej oraz w obrazie USG, KT i MR.</p> <p>Neuroobrazowanie: urazy czaszkowo-mózgowe, urazy kręgosłupa, stwardnienie rozsiane.</p>
-----------	---

NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

1. Ćwiczenia - Analiza przypadków, Ćwiczenia w pracowni umiejętności, Dyskusja, Wykład z prezentacją multimedialną

SPOSOBY I METODY OCENY (F – FORMUJĄCA, P – PODSUMOWUJĄCA)

F1 – ocena przygotowania studenta do ćwiczeń
F2 – ocena monitorowania własnej tygodniowej aktywności fizycznej
F3 – ocena aktywności podczas ćwiczeń
F4 – ocena przygotowania programu tygodniowego treningu zdrowotnego
P1 – ocena opanowania materiału nauczania będącego przedmiotem ćwiczeń

LITERATURA OBOWIĄZKOWA

1. B. Pruszyński “Radiologia. Diagnostyka obrazowa”, PZWL, Warszawa 2014, wyd. III uaktualnione i rozszerzone.

LITERATURA DODATKOWA

1. B. Daniel, B. Pruszyński “Anatomia radiologiczna” PZWL, Warszawa 2011, wyd. I.

Nazwa przedmiotu: Podstawy pielęgnacji pacjenta	
Kierunek: FIZJOTERAPIA Profil kształcenia: praktyczny	Kod przedmiotu: W7/FM
Poziom studiów: Jednolite magisterskie	Rok: I lub II lub IV Semestr: 1 lub 2 lub 3 lub 7
Forma zajęć: ćwiczenia	Liczba punktów ECTS: 2

CELE PRZEDMIOTU

C1	Kształtowanie umiejętności zbierania informacji o pacjencie i rozpoznawania problemów pielęgnacyjnych pacjenta z niepełnosprawnością. Zapoznanie z wybranymi następstwami długotrwałego unieruchomienia pacjenta oraz zasadami profilaktyki
C2	Kształtowanie postaw zawodowych w zakresie bezpieczeństwa w oddziale szpitalnym przy zastosowaniu procedur i standardów związanych z profilaktyką zakażeń wewnątrzszpitalnych.

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

Bez wymagań wstępnych.

OPIS EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

WIEDZA	
EK 1 (W)	Posiada podstawową wiedzę z zakresu budowy i funkcji anatomicznej człowieka.
EK 2 (W)	Posiada pogłębioną wiedzę w zakresie wybranych zaburzeń, dysfunkcji i zmian chorobowych u pacjentów w różnym wieku
UMIEJĘTNOŚCI	

EK 3 (U)	Potrafi udzielić porady w zakresie działań profilaktyczno-zdrowotnych, wykorzystuje wychowawcze aspekty promocji zdrowia oraz aktywności fizycznej w profilaktyce wykluczenia i patologii społecznych
EK4 (U)	Potrafi identyfikować problemy zdrowotne, podjąć odpowiednie działania diagnostyczne oraz dokonać oceny stanu funkcjonalnego pacjenta, niezbędnej do programowania i monitorowania procesu fizjoterapii
KOMPETENCJE	
EK 5 (K)	Dbą o odpowiedni poziom aktywności fizycznej i popularyzację aktywnego stylu życia.

TRZĘSCI PROGRAMOWE PRZEDMIOTU Z PODZIAŁEM NA FORMY ZAJĘĆ

Forma zajęć – ĆWICZENIA	
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pojęcie zdrowia i choroby w naukach medycznych. Potrzeby zdrowotne jednostki i ich zaspokojenie. Przyjęcie pacjenta do oddziału szpitalnego, dokumentacja medyczna. Metody gromadzenia informacji o pacjencie: wywiad, obserwacja, pomiar, analiza dokumentacji. 2. Następstwa wynikające z niepełnosprawności (fizyczne i psychiczne, społeczne i ekonomiczne). Reakcje pacjentów na niepełnosprawność. Rola fizjoterapeuty w kształtowaniu postaw społecznych w stosunku do niepełnosprawnych. 3. Powikłania wynikające z długotrwałego unieruchomienia pacjenta w łóżku. Wpływ ruchu i bezruchu na organizm człowieka. Wpływ unieruchomienia na poszczególne układy. Profilaktyka skutków wynikających z długotrwałego unieruchomienia. 4. Zakażenia szpitalne- zapobieganie (definicje, źródła zakażeń szpitalnych, drogi szerzenia zakażeń szpitalnych, przyczyny). Wybrane procedury medyczne stosowane w profilaktyce zakażeń szpitalnych <p>Zajęcia praktyczne:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pomiary podstawowych parametrów życiowych, interpretacja wyników, dokumentowanie wyników. Analiza dokumentacji pacjenta. Zapoznanie z procedurami medycznymi stosowanymi w oddziale szpitalnym. 2. Następstwa długotrwałego unieruchomienia. Ocena zagrożenia odleżynami – analiza wybranych skali. 3. Ocena stanu bio-psycho- społecznego pacjenta. Rozpoznawanie potrzeb i problemów pielęgnacyjnych u wybranej grupy pacjentów z różną niepełnosprawnością – ocena deficytu wydolności samoobsługowej. Stosowanie procedur w profilaktyce zakażeń szpitalnych. Higieniczne mycie i dezynfekcja rąk. 4. Wybrane techniki podnoszenia i przemieszczania pacjentów niepełnosprawnych zasady obowiązujące przy przemieszczaniu pacjentów. Ćwiczenia z wykorzystaniem podnośnika, ślizgów, rolek, transferu obrotowego. Zasady BHP.

SPOSOBY I METODY OCENY (F – FORMUJĄCA, P – PODSUMOWUJĄCA)

F1. – ocena przygotowania studentów do ćwiczeń
F2. – ocena prezentowania ćwiczeń ruchowych w grupie
F3. – ocena aktywności podczas ćwiczeń
F4. – ocena przygotowania w formie konspektu
P1. – Przygotowanie do zaliczenia: przeprowadzenie zajęć w grupie.

LITERATURA OBOWIĄZKOWA

Literatura podstawowa:
1. Ślusarska B., Zarzycka D. (red.), Podstawy pielęgniarstwa T. 2, wyd. PZWL, Warszawa 2017
2. Szwąkiewicz Elżbieta, Opiekun medyczny w praktyce. PZWL 2013

Nazwa przedmiotu: DOKUMENTACJA MEDYCZNA W ZAWODZIE FIZJOTERAPEUTY (do wyboru- dwa w semestrze)	
Kierunek: FIZJOTERAPIA Profil kształcenia: praktyczny	Kod przedmiotu: W20/FM
Poziom studiów: Jednolite magisterskie	Rok: Semestr:
Forma zajęć: ćwiczenia	Liczba punktów ECTS: 2

CELE PRZEDMIOTU

C1	Student opanuje podstawowe wiadomości i umiejętności dotyczące prowadzenia dokumentacji medycznej w zawodzie fizjoterapeuty
-----------	---

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

Umiejętności korzystania z różnych źródeł informacji.

OPIS EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedza- student zna i rozumie			
W1	zasady organizacji i finansowania systemu ochrony zdrowia w Rzeczypospolitej Polskiej oraz ekonomiczne uwarunkowania udzielania świadczeń z zakresu fizjoterapii;	B.W15	test
W2	zasady kierowania zespołem terapeutycznym oraz organizacji i zarządzania podmiotami prowadzącymi działalność rehabilitacyjną;	B.W16	test
W4	zasady wykonywania zawodu fizjoterapeuty oraz funkcjonowania samorządu zawodowego fizjoterapeutów;	B.W9	test
W5	regulacje prawne związane z wykonywaniem zawodu fizjoterapeuty, w tym prawa pacjenta, obowiązki pracodawcy i pracownika, w szczególności wynikające z prawa cywilnego, prawa pracy, ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego, a także zasady odpowiedzialności cywilnej w praktyce fizjoterapeutycznej;	B.W10	test
Umiejętności – Student potrafi:			
U1	wypełniać dokumentację stanu zdrowia pacjenta i programu zabiegów fizjoterapeutycznych;	C.U2	odpowiedź ustna, test
Kompetencje społeczne – Student jest gotów do:			
K1	przestrzegania praw pacjenta i zasad etyki zawodowej do wykonywania zawodu fizjoterapeuty	O.K4	odpowiedź ustna
K2	przyjęcia odpowiedzialności związanej z decyzjami podejmowanymi w ramach działalności zawodowej, w tym w kategoriach bezpieczeństwa własnego i innych osób	O.K9	odpowiedź ustna

TREŚCI PROGRAMOWE PRZEDMIOTU Z PODZIAŁEM NA FORMY ZAJĘĆ

Forma zajęć – ĆWICZENIA

ĆW	Pojęcie dokumentacji medycznej Dokumentowanie świadczeń zdrowotnych udzielanych w ramach kontraktu z Narodowym Funduszem Zdrowia. Przepisy prawne w prowadzeniu dokumentacji medycznej. Rodzaje dokumentacji Formy prowadzenia dokumentacji Dokumentacja medyczna na potrzeby pracy fizjoterapeuty - prowadzona w zakładzie udzielającym świadczeń w warunkach ambulatoryjnych Przechowywanie dokumentacji medycznej Prowadzenie indywidualnej praktyki fizjoterapeutycznej
-----------	--

NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

1. **Ćwiczenia** - zadania ruchowe, ćwiczenia fizyczne, rozwiązywanie problemów, dyskusja, pogadanka, praca samodzielna i w zespole

SPOSOBY I METODY OCENY (F – FORMUJĄCA, P – PODSUMOWUJĄCA)

F1 – ocena przygotowania studenta do ćwiczeń
F2 – ocena monitorowania własnej tygodniowej aktywności fizycznej
F3 – ocena aktywności podczas ćwiczeń
F4 – ocena przygotowania programu tygodniowego treningu zdrowotnego
P1 – ocena opanowania materiału nauczania będącego przedmiotem ćwiczeń

LITERATURA OBOWIĄZKOWA

1. Banaś.T., Filarski T., Mikos M.: Dokumentacja medyczna,2012 rok.
2. Red. Jendra M., Ochrona danych medycznych według najnowszym przepisów, Wiedza i praktyka, 2013 rok.
3. Dz.U. 2015 poz. 1994 ustawa z dnia 25 września 2015 r. o zawodzie fizjoterapeuty

Nazwa przedmiotu:

EVIDENCE -BASED MEDICINE

Kierunek: **FIZJOTERAPIA**

Profil kształcenia: **Praktyczny**

Kod przedmiotu:

PNM6/FM

Poziom studiów: Jednolite magisterskie	Rok: Semestr:
Forma zajęć: ćwiczenia	Liczba punktów ECTS: 2

CELE PRZEDMIOTU

C1	Zapoznanie studentów z zasadami i językiem EBM, aby mogli się skutecznie komunikować z przedstawicielami opieki zdrowotnej
C2	Zapoznanie studentów z zasadami oceny wiarygodności danych dotyczących leczenia, diagnostyki i rokowania (badań pierwotnych, przeglądów systematycznych, wytycznych praktyki klinicznej)

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

Wiedza z zakresu anatomii i biochemii .Wiedza z biologii zdobyta w szkole średniej.

OPIS EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedza- student zna i rozumie			
W1	podstawy medycyny opartej na dowodach	D.W9	test
W2	metody prowadzenia badań naukowych	O.W5	test
Umiejętności – Student potrafi:			
U1	krytycznie analizować piśmiennictwo medyczne, w tym w języku angielskim, i wyciągać wnioski	D.U17	projekt

U2	krytycznie oceniać wyniki badań naukowych i odpowiednio uzasadniać stanowisko	O.U9	projekt
Kompetencje społeczne – Student jest gotów do:			
K1	korzystania z obiektywnych źródeł informacji	O.K7	kolokwia teoretyczne, projekt

TREŚCI PROGRAMOWE PRZEDMIOTU Z PODZIAŁEM NA FORMY ZAJĘĆ

Forma zajęć – ĆWICZENIA

Filozofia EBM; Pytania kliniczne, rodzaje badań klinicznych, pojęcia związane z metodologią badań (utajnienie randomizacji, zaślepienie, analiza ITT, kompletność obserwacji), rodzaje planów badań (równoległe, naprzemienne, czynnikowe), punkty końcowe klinicznie istotne i zastępcze

Przedstawianie wyników badań, miary efektu interwencji (ryzyko, RR, HR, OR, RRR, RRI, ARR, NNT, NNH), istotność statystyczna i istotność kliniczna, wartość p i przedział ufności

Krytyczna ocena badań dotyczących leczenia i zapobiegania. Analiza wiarygodności i przydatności klinicznej przykładowych publikacji.

Analiza wiarygodności i przydatności klinicznej badań dotyczących diagnostyki.

Przeglądy systematyczne, w tym przeglądy Cochrane, oraz metaanalizy, w tym metaanalizy sieciowe – pojęcia i krytyczna ocena.

Ć Zasady raportowania badań z randomizacją (CONSORT), badań obserwacyjnych
▼ (STROBE) i badań diagnostycznych (STARD).

Nieuzasadniona interpretacja wyników badań klinicznych – analiza przykładów.

Wytyczne praktyki klinicznej – pojęcia i ocena ich wiarygodności (AGREE), metodologia tworzenia wiarygodnych wytycznych (GRADE)

Biostatystyka – podstawy statystyki opisowej, porównanie 2 lub więcej grup, badanie związku między 2 zmiennymi jakościowymi/iłościami, analiza pakietu danych

Wiarygodne źródła wiedzy, zasady szukania informacji

Prezentacja projektów (szukanie odpowiedzi na pytanie kliniczne, ocena wiarygodności i prezentacja wyników wyszukanego badania)

1. – ćwiczenia audytoryjne – ćwiczenia przedmiotowe, dyskusja, praca w grupach, pomiar wskaźników fizjologicznych, opis wyników i wniosków.

SPOSOBY I METODY OCENY (F – FORMUJĄCA, P – PODSUMOWUJĄCA)

F1. – ocena przygotowania do ćwiczeń audytoryjnych

F2. – ocena umiejętności pracy w grupie oraz sposobu prezentacji (referowania)*

F3. – ocena aktywności podczas zajęć, dyskusja

P1. – ocena opanowania materiału nauczania będącego przedmiotem wykładu - egzamin

LITERATURA PODSTAWOWA

1. Gajewski P, Jaeschke R. Podstawy EBM. W: Interna Szczeklika. Medycyna praktyczna, Kraków 2019

2. Smoleń A. Biostatystyka w badaniach medycznych i praktyce klinicznej. Pol Arch Med Wewn. 2016;126 Spec No:1-24. doi: 10.20452/pamw.3377

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA

1. Bała MM, Leśniak W, Jaeschke R. Proces przygotowywania przeglądów systematycznych, z uwzględnieniem przeglądów Cochrane. Pol Arch Med Wewn. 2015 Dec 22;125 Spec No.:16-25

2. Leśniak W, Bała MM, Jaeschke R, Brożek JL. Od danych naukowych do praktycznych zaleceń - tworzenie wytycznych według metodologii GRADE. Pol Arch Med Wewn. 2015 Dec 22;125, Spec No.:26-41.

3. The GRADE Working Group: Grading quality of evidence and strength of recommendations. BMJ. 2004; 328: 1490

4. Brignardello-Petersen R., Rochwerg B., Guyatt G.H.: What is a network meta-analysis and how can we use it to inform clinical practice? Pol Arch Med Wewn, 2014; 124 (12): 659–660

5. Users 'Guides to the Medical Literature: A Manual for Evidence-Based Clinical Practice. Guyatt G, Rennie D, Medea M, Cook D (editors). 3rd Edition, McGraw-Hill Professional, 2015

6. Gajewski P., Jaeschke R., Brożek J. (red.). Podstawy EBM, czyli medycyny opartej na danych naukowych dla lekarzy i studentów medycyny. Medycyna Praktyczna, Kraków 2008

Nazwa przedmiotu:

FIZJOTERAPIA W INNYCH SPECJALNOŚCIACH

(do wyboru - dwa w semestrze)

Kierunek: **FIZJOTERAPIA**

Profil kształcenia: **praktyczny**

Kod przedmiotu:

W14/FM

Poziom studiów:

Jednolite magisterskie

Rok:

Semestr:

Rodzaj zajęć:

ćwiczenia

Liczba punktów ECTS:

2

CELE PRZEDMIOTU

C1	Zapoznanie z podstawami wybranych współczesnych metod fizjoterapii i możliwościami ich zastosowań w praktyce klinicznej.
C2	Umiejętność rozpoznania i wykonania podstawowych technik stosowanych w wybranych metodach fizjoterapeutycznych.

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

Wymagania wstępne. Przed przystąpieniem do przedmiotu student posiada wiedzę, umiejętności i kompetencje z zakresu: Anatomia prawidłowa człowieka, Podstawy kinezyjologii, Fizjologia człowieka, Anatomia palpacyjna, Patologia ogólna, Kinezyterapia.

OPIS EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedza- student zna i rozumie			
W1	Zna i rozumie historię fizjoterapii oraz kierunki rozwoju nauczania zawodowego, a także międzynarodowe organizacje fizjoterapeutyczne i inne organizacje zrzeszające fizjoterapeutów	B.W20	test
W2	mechanizm działania czynników fizykalnych na organizm człowieka oraz oddziaływanie zabiegów fizykalnych w leczeniu osób z różnymi chorobami i dysfunkcjami, w tym osób starszych, w różnych warunkach;	O.W5	test
Umiejętności – Student potrafi:			
U1	interpretować wyniki badań czynnościowych oraz przeprowadzać testy funkcjonalne niezbędne do doboru środków fizjoterapii i interpretować ich wyniki;	O.U2	test
Kompetencje społeczne – Student jest gotów do:			
K1	wykonywania zawodu, będąc świadomym roli, jaką fizjoterapeuta pełni na rzecz społeczeństwa, w tym społeczności lokalnej;	O.K2	obserwacja pracy studenta

TREŚCI PROGRAMOWE PRZEDMIOTU Z PODZIAŁEM NA FORMY ZAJĘĆ

Forma zajęć – ĆWICZENIA

ĆW	<p>Wprowadzenie do leczenia tkanek miękkich (zjawisko tensegracji, tkanka łączna, powięź, wybrane metody leczenia tkanek miękkich).</p> <p>Metody rekomendowane przez SOSORT w leczeniu skolioz u dzieci. Podstawowe założenia współczesnej pediatrii rozwojowej. Definicje wad postawy oraz skoliozy. Skolioza strukturalna a skolioza funkcjonalna. Skolioza idiopatyczna.</p> <p>Pojęcia związane z koncepcjami terapeutycznymi. - leczenie zachowawcze oraz leczenie operacyjne. Leczenie zachowawcze stosowane w terapii skolioz – fizjoterapia i gorsetowanie.</p> <p>Definicja PNF, Historia PNF na świecie i w Polsce, Neurofizjologiczne podstawy PNF. Fazy kontroli motorycznej. Strategia badania chorego wg filozofii PNF. Planowanie pracy z pacjentem. Dokumentacja</p> <p>Torowanie funkcji życiowych w metodzie PNF, mimika, żucie, połykanie, oddychanie.</p> <p>Techniki i podział technik w metodzie PNF. Cele i zasady stosowania. Zastosowanie technik w K_W09/1, K_W21/1,2,3,4,5, C1, C2, C3, 5 poszczególnych problemach funkcjonalnych.</p> <p>Nauka chodu wg PNF. Warunki fizjologicznego chodu. Przygotowanie chorego do funkcji chodu w pozycji siedzącej. Nauka wstawania i stabilizacji pozycji stojącej. Torowanie faz chodu</p> <p>Praktyczne ćwiczenia, omawianie i analiza postawy prawidłowej oraz jej zaburzeń na podstawie przedstawianych filmów oraz ćwiczenia na sobie. Praca terapeutyczna z dzieckiem ze skoliozą.</p> <p>Pokaz ćwiczeń oraz technik stosowanych do usprawniania na poszczególnych etapach rozwoju skoliozy.</p> <p>Podstawy ułatwiania chodu. Wstawanie i stabilizacja pozycji stojącej. Praca w barierkach.</p> <p>Badanie podstawowe – praktyczne wykonanie i interpretacja. Klasyfikacja pacjenta do zabiegu manualnego. Pogłębione badanie neurologiczne, K_W09/1, K_W21/5, K_U03/1,2, C1, C2, C3, C4, C5, C6 7 ortopedyczne oraz manualne. Odnajdowanie sygnałów ostrzegawczych. Podstawowe techniki manualne – praktyczne wykonanie</p> <p>Praktyczne wykonanie technik manualnych na wybranych stawach. Metody oceny manualnej aparatu ruchowego.</p>
-----------	--

NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

1. – ćwiczenia – prezentacja multimedialna, ćwiczenia praktyczne z wykorzystaniem poznanych testów i urządzeń, dyskusja, praca w grupach.

SPOSOBY I METODY OCENY (F – FORMUJĄCA, P – PODSUMOWUJĄCA)

F1. – ocena pracy studenta w trakcie ćwiczeń – obserwacja prowadzącego, obecność na zajęciach

F2. – ocena praktycznego wykonania badania z wykorzystaniem poznanych testów i urządzeń

P1. – ocena opanowania materiału nauczania będącego przedmiotem ćwiczeń – test pisemny

LITERATURA PODSTAWOWA

1. Borkowska M. Uwarunkowania rozwoju ruchowego i jego zaburzeń w mózgowym porażeniu dziecięcym. wyd
2. Warszawa: Wydawnictwo Zaulek; 2001 2. Borkowska M i wsp. Dziecko niepełnosprawne ruchowo. Część 2. Warszawa: Wyd. Szkolne i Pedagogiczne; 1997.
3. Einspieler Ch. et al. Prechtl's method on the qualitative assessment of general movements in preterm, term and young infants. London: Mac Keith Press; 2004.
4. Forsberg H. Neural control of human motor development. Curr Opin Neurobiol 1999 9:676-682.
5. Grillner S. Bridging the gap-from ion channels to networks and behaviour. Curr Opin Neurobiol 1999 9:663-669.
6. Kułakowska Z. Wczesne uszkodzenie dojrzewającego mózgu. Lublin: Wydawnictwo Folium; 2003.
7. Matyja M. Domagalska M., Podstawy usprawniania neurorozwojowego wg Berty i Karela Bobathów. Katowice: Śląska Akademia Medyczna; 2005.
8. L. Chaitow: „Techniki energii mięśniowej”, Elsevier Urban & Partner, Wrocław 2011
9. L. Chaitow: „Techniki rozluźnienia pozycyjnego”, Elsevier Urban & Partner, Wrocław 2011
10. T. W. Myers: „Taśmy Anatomiczne. Meridiany Mięśniowo-Powięziowe dla Terapeutów Manualnych i Specjalistów Leczenia Ruchem”, dbpublishing, Warszawa 2010
11. R. L. Schultz: „Nieskończona sieć. Anatomia powięzi w działaniu”, Virgo, Wydanie I, Warszawa 2009
12. P. Richter, E. Hebgen : ” Punkty spustowe i łańcuchy mięśniowo-powięziowe w osteopatii i terapii manualnej”, wyd. Galaktyka, Łódź 2010
13. L. Stecco „Manipulacja powięzi w zespołach bólowych układu ruchu”, Wydawnictwo ODNOWA, Szczecin 2010
14. Ph. Campignon: „Les Chaines Musculaires et Articulaires Methode G.D.S. Tome 1. Les chaines anterolaterales”, 2004
15. Ph. Campignon: „Les Chaines Musculaires et Articulaires Methode G.D.S. Tome 2. Les chaines postero-laterales”, 2004
16. S. Adler, D. Beckers, M. Buck, PNF w praktyce - Ilustrowany Podręcznik, wydawnictwo: DB Publishing - Warszawa 2009, ISBN: 978-83-8822-015-9
17. Praktyczna Fizjoterapia & Rehabilitacja, 13 (styczeń 2011), wydawnictwo: Forum - Poznań, ISSN: 2081-187X, str. 4-16
18. Diagnosis and Treatment of the Spine: Nonoperative Orthopaedic Medicine and Manual Therapy by Dos Winkel and Andry Vleeming (2003)
19. Diagnosis and Treatment of the Lower Extremities: Nonoperative Orthopaedic Medicine and Manual Therapy (Nonoperative orthopaedic medicine & manual therapy) by Dos Winkel, Omer Matthijs and Valerie Phelps (1997)

20. Diagnosis and Treatment of the Upper Extremities: Nonoperative Orthopaedic Medicine and Manual Therapy (Nonoperative orthopaedic medicine & manual therapy) by Dos Winkel, Omer Matthijs and Valerie Phelps (1997)

Nazwa przedmiotu: JĘZYK MIGOWY (do wyboru- dwa w semestrze)	
Kierunek: FIZJOTERAPIA Profil kształcenia: praktyczny	Kod przedmiotu: W20/FM
Poziom studiów: Jednolite magisterskie	Rok: Semestr:
Forma zajęć: ćwiczenia	Liczba punktów ECTS: 2

CELE PRZEDMIOTU

C1	Przygotowanie studentów do komunikowania się z osobami niesłyszącymi za pomocą języka migowego w zakresie problematyki medycznej dotyczącej stanu zdrowia, rehabilitacji i podstawowych zabiegów medycznych.
C2	Opanowanie umiejętności przekazywania i odczytywania komunikatów gestograficznych, opisów słownych i ilustracji znaków migowych.

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

	Opanowana wiedza i umiejętności z I roku studiów
	Otwarcie na niepełnosprawność.
	Chęć współdziałania z osobami z uszkodzeniem słuchu

OPIS EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedza- student zna i rozumie			
W1	podstawy języka migowego, znaki daktylograficzne i ideograficzne, w zakresie niezbędnym do gromadzenia informacji o sytuacji zdrowotnej pacjenta	C.W41	sprawdzian praktyczny
W2	zasady komunikowania się z pacjentem niesłyszącym	C.W42	sprawdzian praktyczny
Umiejętności – Student potrafi:			
U1	posługiwać się znakami języka migowego i innymi sposobami oraz środkami komunikowania się w opiece nad pacjentem z uszkodzeniem słuchu	C.U52	sprawdzian praktyczny
Kompetencje społeczne – Student jest gotów do:			
K1	ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe	O.K4	zaliczenie ustne

TREŚCI PROGRAMOWE PRZEDMIOTU Z PODZIAŁEM NA FORMY ZAJĘĆ

Forma zajęć – ĆWICZENIA	
ĆW	Znaki daktylograficzne statyczne, znaki daktylograficzne dynamiczne, znaki liczbowe: liczebniki główne i porządkowe. Znaki ideograficzne: zebranie informacji o pacjencie, poinformowanie o postępowaniu diagnostycznym, podstawowe zabiegi pielęgnacyjne wykonywane u pacjenta, powiadamianie rodziny i wzywanie pomocy. Gramatyka 1. Tworzenie zdań oznajmujących – twierdzenia, przeczenia. 2. Tworzenie pytań ogólnych i szczegółowych.

NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

1. **Ćwiczenia** - Ćwiczenia, Demonstracja, Pokaz, Praca w grupie

SPOSOBY I METODY OCENY (F – FORMUJĄCA, P – PODSUMOWUJĄCA)

F1 – ocena przygotowania studenta do ćwiczeń
F2 – ocena monitorowania własnej tygodniowej aktywności fizycznej
F3 – ocena aktywności podczas ćwiczeń
F4 – ocena przygotowania programu tygodniowego treningu zdrowotnego
P1 – ocena opanowania materiału nauczania będącego przedmiotem ćwiczeń

LITERATURA OBOWIĄZKOWA

1. Łacheta J., Czajkowska-Kisil M., Linde-Usienkiewicz J., Rutkowski P., (Red.) Korpusowy słownik polskiego języka migowego, Warszawa: Wydział Polonistyki Uniwersytetu Warszawskiego 2016 (publikacja online: <http://www.slownikpjm.uw.edu.pl>)
2. Włodarczyk A. Głuchy pacjent - wyzwania i potrzeby, Psychoskok 2018
3. Szczepankowski B., Język migowy – pierwsza pomoc medyczna, Wydawnictwo CEM, Warszawa 1996.
4. Szczepankowski V., Podstawy języka migowego, Wydawnictwo WSiP, Wyd. II, Warszawa 1994
5. Lane H. Maska dobroczynności. Deprecjacja w społeczności głuchych tłum. T. Gałkowski, J. Kobosko, WSiP, Warszawa 1996
6. Łukaszewska K. Przychodzi Głuchy do lekarza [w:] Uniwersytet Warszawski, ISSN 1640-2758 nr. 3 (58) Lipiec Sierpień 2012
7. Kowalski P., Sacha A., Szczygielska M. Dostępność [w:] Sytuacja Głuchych w Polsce. Raport zespołu ds. g/Głuchych przy Rzeczniku Praw Obywatelskich, Warszawa 2014 str. 36-70
8. Szczepankowski B., Koncewicz D., Język migowy w terapii, Wyd. 2 popr., Wydawnictwo Naukowe Wyższej Szkoły Pedagogicznej, Łódź, 2012
9. Kosiba O., Grenda P., Leksykon języka migowego, Wydawnictwo „Silenium” Piotr Grenda, Bogatynia 2011

Nazwa przedmiotu:	
MIKROBIOLOGIA I IMMUNOLOGIA	
Kierunek: FIZJOTERAPIA Profil kształcenia: Praktyczny	Kod przedmiotu: PNM3/FM
Poziom studiów: Jednolite magisterskie	Rok: Semestr:
Forma zajęć: ćwiczenia	Liczba punktów ECTS: 2

CELE PRZEDMIOTU

C1	Wyposażenie studenta w ogólną wiedzę z mikrobiologii medycznej pozwalającej na zrozumienie oddziaływania mikroorganizmów na organizm ludzki zarówno w aspekcie korzystnym jak i szkodliwym dla zdrowia
-----------	--

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

	Wiedza z zakresu biologii na poziomie szkoły średniej.
	Umiejętność korzystania z różnych źródeł informacji.

	Umiejętności pracy samodzielnej oraz w grupie.
--	--

OPIS EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedza- student zna i rozumie			
W1	problematykę z zakresu dyscypliny naukowej – nauki biologiczne w tym rozwój, budowę i funkcje organizmu człowieka w warunkach prawidłowych i patologicznych	O.W1	test
W2	zewnętrzne czynniki fizyczne i ich wpływ na organizm człowieka	A.W12	test
W3	rozwój embrionalny, organogenezę oraz etapy rozwoju zarodkowego i płciowego człowieka	A.W5	test
Umiejętności – Student potrafi:			
U1	oceniać wpływ czynników fizycznych na organizm człowieka, odróżniając reakcje prawidłowe i zaburzone	A.U8	test
U2	określić wskaźniki biochemiczne i ich zmiany w przebiegu niektórych chorób oraz pod wpływem wysiłku fizycznego, w zakresie bezpiecznego stosowania metod fizjoterapii	A.U3	test
Kompetencje społeczne – Student jest gotów do:			
K1	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń, dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	O.K5	test
K2	korzystania z obiektywnych źródeł informacji	O.K6	test

TREŚCI PROGRAMOWE PRZEDMIOTU Z PODZIAŁEM NA FORMY ZAJĘĆ

Forma zajęć – ĆWICZENIA

ĆW	<p>Bakteriologia ogólna z patogenezą zakażeń bakteryjnych</p> <p>Wirusologia ogólna z patogenezą zakażeń wirusowych</p> <p>Mykologia ogólna z patogenezą zakażeń grzybiczych</p> <p>Parazytologia ogólna</p> <p>Leki przeciwdrobnoustrojowe; metody oceny lekowrażliwości, mechanizmy oporności drobnoustrojów</p> <p>Parazytologia szczegółowa – wybrane choroby pasożytnicze</p> <p>Historia mikrobiologii, Klasyfikacja drobnoustrojów</p> <p>Immunologia infekcyjna</p> <p>Zasady pobierania i przesyłania materiału do badań mikrobiologicznych</p> <p>Mikrobiom skóry, jelit, górnych dróg oddechowych, jamy ustnej, pochwy – rola w utrzymaniu homeostazy</p>
-----------	--

NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

1. wykład - prezentacja multimedialna
2. ćwiczenia audytoryjne – rozwiązywanie zadań problemowych, dyskusja, praca w grupach, prelekcja multimedialna, burza mózgów.

SPOSOBY I METODY OCENY (F – FORMUJĄCA, P – PODSUMOWUJĄCA)

F1. – ocena przygotowania do ćwiczeń audytoryjnych i tematyki z nimi związanej
F2. – ocena aktywności podczas zajęć, dyskusji
P1. – ocena opanowania materiału nauczania będącego przedmiotem wykładów - egzamin
P2. – ocena opanowania materiału nauczania będącego przedmiotem ćwiczeń - kolokwia na ćwiczeniach

Literatura podstawowa:

1. Mikrobiologia Lekarska, Piotr B. Heczko, Marta Wróblewska, Agata Pietrzyk, PZWL, 2014,
2. Atlas grzybów chorobotwórczych człowieka, Paweł Krzyściak, Magdalena Skóra, Anna B. Macura, Medph., Wrocław 2011, wyd. I,

Literatura uzupełniająca:

1. Mikrobiologia, Patrick R. Murray, Ken S. Rosenthal, Michael A. Pfaller, red. wyd. pol. Anna Przondo-Mordarska, Elsevier Urban & Partner, wyd. 8, 2018
2. Antybiotykoterapia praktyczna 2019, Danuta Dzierżanowska, Alfa Medica Press Wydawnictwo Bielsko-Biała 2019, wyd. 6, Cena 84,90
3. Przewodnik antybiotykoterapii 2019, Danuta Dzierżanowska, Kataryzna Dzierżanowska-Fangrat, Alfa Medica Press Wydawnictwo Bielsko-Biała 2019, wyd.24, Cena: 13,50

Nazwa przedmiotu: MUZYKOTERAPIA (do wyboru - dwa w semestrze)	
Kierunek: FIZJOTERAPIA Profil kształcenia: praktyczny	Kod przedmiotu: W20/FM
Poziom studiów: Jednolite magisterskie	Rok: Semestr:
Forma zajęć: ćwiczenia	Liczba punktów ECTS: 2

CELE PRZEDMIOTU

C1	Student ma elementarną wiedzę dotyczącą muzykoterapii – jej stosowania, metod i technik.
C2	Potrafi dobierać i wykorzystywać dostępne materiały, środki i metody pracy w celu projektowania i efektywnego realizowania działań muzykoterapeutycznych.
C3	odpowiedzialnie przygotowuje się do swojej pracy, projektuje i wykonuje działania muzykoterapeutyczne; jest gotowy do podejmowania indywidualnych i zespołowych działań na rzecz podnoszenia jakości pracy szkoły lub innej placówki

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

Umiejętności współpracy w grupie jak i samodzielnego działania w zakresie kultury fizycznej.
--

OPIS EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedza- student zna i rozumie			
W1	etyczne, prawne i społeczne uwarunkowania wykonywania zawodu fizjoterapeuty	O.W13	test
Umiejętności – Student potrafi:			
U1	zastosować działania ukierunkowane na edukację zdrowotną, promocję zdrowia, profilaktykę niepełnosprawności, a także pierwotną i wtórną profilaktykę chorób	O.U7	projekt
Kompetencje społeczne – Student jest gotów do:			
K1	nawiązania i utrzymania pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych	O.K1	kolokwia teoretyczne, projekt

TREŚCI PROGRAMOWE PRZEDMIOTU Z PODZIAŁEM NA FORMY ZAJĘĆ

Forma zajęć – ĆWICZENIA	
Ćw	<p>Teoretyczne podstawy kulturotechnik w fizjoterapii i twórczej fizjoterapii. Terapia przez muzykę w fizjoterapii Muzykoterapia – jej założenia i podstawowe metody. Pojęcie stresu i relaksu. Podstawowe techniki relaksacyjne. Wybrane modele, metody i podejście w muzykoterapii. Obszary działań muzykoterapeutycznych. Uwarunkowania warsztatowe muzykoterapeuty. Elementy dzieła muzycznego. Podstawy literatury muzycznej niezbędnej w pracy terapeutycznej Specyfika zajęć muzykoterapeutycznych. Ćwiczenia warsztatowe w zakresie muzykoterapii czynnej i biernej (gra na instrumentach, śpiewanie, słuchanie i analiza, tworzenie i improwizowanie muzyki, ruch z muzyką)</p>

NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

1. **Ćwiczenia** - rozwiązywanie problemów, dyskusja, pogadanka, praca samodzielna i w zespole

SPOSOBY I METODY OCENY (F – FORMUJĄCA, P – PODSUMOWUJĄCA)

F1 – ocena przygotowania studenta do ćwiczeń
F2 – ocena monitorowania własnej tygodniowej aktywności fizycznej
F3 – ocena aktywności podczas ćwiczeń
F4 – ocena przygotowania programu tygodniowego treningu zdrowotnego
P1 – ocena opanowania materiału nauczania będącego przedmiotem ćwiczeń

LITERATURA OBOWIĄZKOWA

1. Jarkowska E., Muzyka jako element wychowania w rozwoju osobowym dziecka z niepełnosprawnością, Tychy 2004.
2. J. Wierszyłowski, Psychologia muzyki, PWN, Warszawa 1979
3. Jutrzyzna E., Niepełnosprawni w świecie muzyki, Warszawa 2007.
4. Lewandowska K., Muzykoterapia dziecięca, Gdańsk 2001.
5. Metera A., Muzykoterapia, Leszno 2002. Modele, metody i podejścia w muzykoterapii, red. K. Stachyra, Lublin 2012.
6. Nordorff P., Robbims C., Terapia muzyką w pracy z dziećmi niepełnosprawnymi, Kraków 2008. Podstawy muzykoterapii, red. K. Stachyra, Lublin 2012.
7. Szulc W., Muzykoterapia jako przedmiot badań i edukacji, Lublin 2005.
8. Wybrane elementy terapii w procesie edukacji artystycznej, red. L. KataryńczukMania, Zielona Góra 2002.
9. Dźwięk w pedagogice i terapii, red. L. Matuszak, Włocławek 2014.
10. Gąsienica-Szostak A., Muzykoterapia w rehabilitacji i profilaktyce, Warszawa 2003.
11. Hamel P.M., Przez muzykę do samego siebie, Wrocław 1995.
12. Konaszkiwicz Z., Dziecko niepełnosprawne i muzyka, Warszawa 1994.
13. Natanson T., Programowanie muzyki terapeutycznej, Wrocław 1992.
14. Reuger C., Muzyczna apteczka, Warszawa 2000

Nazwa przedmiotu: PATOFIZJOLOGIA (do wyboru- dwa w semestrze)	
Kierunek: FIZJOTERAPIA Profil kształcenia: Praktyczny	Kod przedmiotu: PNM6/FM
Poziom studiów: Jednolite magisterskie	Rok: Semestr:

Forma zajęć: ćwiczenia	Liczba punktów ECTS: 2
----------------------------------	----------------------------------

CELE PRZEDMIOTU

C1	Omówienie podstaw patofizjologii ogólnej i etiopatogenezy najważniejszych jednostek chorobowych, ze zwróceniem szczególnej uwagi na ich patomechanizmy, których zrozumienie jest konieczne do poznania mechanizmów działania leków i farmakoterapii.
-----------	--

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

Wiedza z zakresu anatomii i biochemii .Wiedza z biologii zdobyta w szkole średniej.

OPIS EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedza- student zna i rozumie			
W1	budowę anatomiczną organizmu ludzkiego i podstawowe zależności między budową i funkcją organizmu w warunkach zdrowia i choroby;	A.W4	egzamin pisemny, obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna, test
W2	mechanizmy funkcjonowania organizmu człowieka na poziomie molekularnym, komórkowym, tkankowym i systemowym;	A.W5	egzamin pisemny, obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna, test
W3	podstawy patofizjologii komórki i układów organizmu ludzkiego;	A.W6	egzamin pisemny, obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna, test
W4	zaburzenia funkcji adaptacyjnych i regulacyjnych organizmu ludzkiego;	A.W7	egzamin pisemny, obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna, test

W5	główne szlaki metaboliczne i ich współzależności, mechanizmy regulacji metabolizmu i wpływ leków na te procesy;	A.W11	egzamin pisemny, obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna, test
W6	molekularne podstawy regulacji cyklu komórkowego, proliferacji, apoptozy i transformacji nowotworowej;	A.W14	egzamin pisemny, obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna, test
Umiejętności – Student potrafi:			
U1	oceniać uwarunkowania genetyczne rozwoju chorób w populacji ludzkiej;	A.U2	egzamin pisemny, obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna, test
U2	stosować mianownictwo anatomiczne do opisu stanu zdrowia;	A.U3	egzamin pisemny, obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna, tes
U3	opisywać mechanizmy rozwoju zaburzeń czynnościowych oraz interpretować patofizjologiczne podłoże rozwoju chorób;	A.U5	egzamin pisemny, obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna, test
U4	opisywać mechanizmy funkcjonowania organizmu ludzkiego na poziomie molekularnym, komórkowym, tkankowym i systemowym;	A.U4	egzamin pisemny, obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna, test
U5	stosować wiedzę biochemiczną do oceny procesów fizjologicznych i patologicznych;	A.U6	egzamin pisemny, obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna, test
Kompetencje społeczne – Student jest gotów do:			
K1	propagowania zachowań prozdrowotnych	O.K6	egzamin pisemny, obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna, test
K2	korzystania z obiektywnych źródeł informacji	O.K7	egzamin pisemny, obserwacja pracy studenta, odpowiedź ustna, test

TREŚCI PROGRAMOWE PRZEDMIOTU Z PODZIAŁEM NA FORMY ZAJĘĆ

Forma zajęć – ĆWICZENIA	
ĆW	<p>Zaburzenia układu autonomicznego</p> <p>Patofizjologia wątroby i dróg żółciowych: żółtaczkę, WZW, NFLD, marskość wątroby, niewydolność wątroby. Kamica żółciowa.</p> <p>Patomechanizmy biegunek i zaparc. Zespół upośledzonego wchłaniania (ZUW). Celiakia. Choroby zapalne jelit: colitis ulcerosa i choroba Crohna. Ostre i przewlekłe zapalenie trzustki.</p> <p>Patofizjologia cukrzycy: • cukrzyca typu 1 • cukrzyca typu 2 • inne typy cukrzycy • patogenezę • objawy kliniczne • powikłania ostre i przewlekłe Ćwiczenia: Cukrzyca – monitorowanie glikemii</p> <p>Patofizjologia podwzgórza i przysadki mózgowej. Patofizjologia tarczycy • czynność hormonalna tarczycy, mechanizmy regulacyjne • nadczynność tarczycy – choroba Gravesa-Basedowa • niedoczynność tarczycy – zapalenie tarczycy typu Hashimoto • wole tarczycy eutyreotyczne</p> <p>Analiza przypadków klinicznych. Repetytorium – materiał z wykładów, seminariów i ćwiczeń</p>

NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

1. – ćwiczenia audytoryjne – Analiza przypadków, Demonstracja, Dyskusja, Metoda przypadków, Praca w grupie, Seminarium, Wykład, Wykład z prezentacją multimedialną, Zajęcia praktyczne

SPOSOBY I METODY OCENY (F – FORMUJĄCA, P – PODSUMOWUJĄCA)

F1. – ocena przygotowania do ćwiczeń audytoryjnych
F2. – ocena umiejętności pracy w grupie oraz sposobu prezentacji (referowania)*
F3. – ocena aktywności podczas zajęć, dyskusja
P1. – ocena opanowania materiału nauczania będącego przedmiotem wykładu - egzamin

LITERATURA PODSTAWOWA

1. Barbara Zahorska-Markiewicz, Ewa Małecka-Tendera, Magdalena Olszanecka-Glinianowicz, Jerzy Chudek. "Patofizjologia kliniczna", Elsevier, Urban & Partner, Wrocław 2017
2. I. Damjanov: „Patofizjologia”. Elsevier, Urban & Partner, Wrocław 2010.

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA

1. P. Thor: „Podstawy patofizjologii człowieka”. Uniwersyteckie Wydawnictwo medyczne VESALIUS, Kraków, 2009, Wyd. III
2. Interna Szczeklika 2018. Podręcznik chorób wewnętrznych, wyd.9. Medycyna Praktyczna 2018

Nazwa przedmiotu: ŻYWIENIE CZŁOWIEKA (do wyboru)	
Kierunek: FIZJOTERAPIA Profil kształcenia: praktyczny	Kod przedmiotu: W9/FM
Poziom studiów: Jednolite magisterskie	Rok: I lub II lub IV Semestr: 1 lub 2 lub 3 lub 7
Forma zajęć: ćwiczenia	Liczba punktów ECTS: 2

CELE PRZEDMIOTU

C1	Student będzie potrafił wymienić składniki odżywcze oraz omówić ich role w żywieniu człowieka.
C2	Będzie potrafił zaplanować jadłospis odpowiedni dla danej grupy wiekowej i z odpowiednią jednostką chorobową zgodnie z polskimi normami żywienia.

C3	Pozna różne rodzaje diet i będzie potrafił zastosować odpowiednią dietę dla osoby, dla której jest przeznaczona, uwzględniając zaburzenia metaboliczne wynikające z jej stanu zdrowia
-----------	---

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

Wiedza z zakresu fizjologii człowieka.
--

OPIS EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

WIEDZA	
EK 1 (W)	Posiada wiedzę na temat wartości odżywczej żywności oraz roli składników odżywczych w żywieniu człowieka zdrowego i chorego.
EK 2 (W)	Posiada uporządkowaną wiedzę na temat wpływu sposobów żywienia i stanu odżywienia na zdrowie człowieka.
EK 3 (W)	Posiada wiedzę na temat zasadności i zasad stosowania diet.
UMIEJĘTNOŚCI	
EK 4 (U)	Potrafi interpretować i ocenić rolę składników odżywczych w żywieniu człowieka chorego i zdrowego.
EK 5 (U)	Potrafi wykorzystać wiedzę z zakresu żywienia człowieka w celu przeanalizowania wpływu diety na stan zdrowia.
EK 6 (U)	Potrafi samodzielnie zaprojektować różne diety uwzględniając kaloryczność składników pokarmowych.
KOMPETENCJE	
EK 7 (K)	Rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie, potrafi inspirować i organizować proces uczenia się innych osób. Demonstruje postawę promującą zdrowie i aktywność fizyczną.

TREŚCI PROGRAMOWE PRZEDMIOTU Z PODZIAŁEM NA FORMY ZAJĘĆ

Forma zajęć – ĆWICZENIA

ĆW	<p>Zasady racjonalnego odżywiania. Wartość odżywcza żywności. Budowa i działanie układu pokarmowego. Składniki pokarmowe i ich wartość odżywcza. Zapotrzebowanie energetyczne w różnych okresach życia. Piramida zdrowego żywienia. Zasadność i zasady stosowania diet. Normy żywienia i wyżywienia człowieka zdrowego. Normy żywieniowe w Polsce. Rola składników odżywczych w żywieniu człowieka zdrowego i chorego oraz w rozwoju chorób dietozależnych. Wpływ czynników środowiskowych na zachowania człowieka związane z preferencjami pokarmowymi oraz czynnikami determinującymi wybór określonych grup produktów żywnościowych. Wpływ sposobu żywienia i stanu odżywiania na osobowość człowieka oraz postrzeganie własnej sylwetki w różnych okresach życia. Żywnienie osób starszych Zaburzenia odżywiania. Skutki zdrowotne zmian jakościowych żywności, sposobu odżywiania i braku aktywności fizycznej Jadłospis adekwatny do diety.</p>
-----------	--

NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

1. – ćwiczenia

SPOSOBY I METODY OCENY (F – FORMUJĄCA, P – PODSUMOWUJĄCA)

F1. – ocena aktywności na zajęciach

P1. – ocena przygotowania z materiału przedstawionego na ćwiczeniach- zaliczenie

LITERATURA OBOWIĄZKOWA

1. H. Ciborowska, A. Rudnicka “Dietetyka. Żywnienie zdrowego i chorego człowieka”, PZWL, Warszawa, 2009
2. “Żywnienie człowieka” (t.1,2,3), red.Jan Gawęcki, Warszawa: Wydaw. Nauk. PWN, 2007
3. H. Kunachowicz, I. Nadolna, K. Iwanow, B. Przygoda “Wartość odżywcza wybranych produktów spożywczych i typowych potraw”, Warszawa: Wydaw. Lekarskie PZWL, 2008

Nazwa przedmiotu: SUPLEMENTACJA W SPORCIE (do wyboru)	
Kierunek: FIZJOTERAPIA Profil kształcenia: praktyczny	Kod przedmiotu: W10/FM
Poziom studiów: Jednolite magisterskie	Rok: I lub II lub IV Semestr: 1 lub 2 lub 3 lub 7
Forma zajęć: ćwiczenia	Liczba punktów ECTS: 4

CELE PRZEDMIOTU

C1	Student będzie potrafił wymienić składniki odżywcze i suplementy diety wspomagające organizm w przygotowaniu przedstartowym, okresie wzmożonego wysiłku fizycznego oraz okresie regeneracji powysiłkowej różnych dyscyplinach sportowych.
C2	Będzie potrafił zaplanować jadłospis z uwzględnieniem indywidualnej suplementacji diety dostosowanej do intensywności wysiłku, indywidualnych potrzeb, możliwości i wieku sportowca.

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

	Wiedza z zakresu fizjologii człowieka i fizjologii wysiłku fizycznego.
	Wiedza z zakresu biochemii.

OPIS EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

WIEDZA	
EK 1 (W)	Posiada wiedzę na temat wartości odżywczej żywności oraz roli suplementów diety w żywieniu osoby zdrowej aktywnej fizycznie
EK 2 (W)	Posiada uporządkowaną wiedzę na temat wpływu składników naturalnych i syntetycznych na zdolności wysiłkowe i procesy regeneracji powysiłkowej człowieka o różnym poziomie aktywności fizycznej.
UMIEJĘTNOŚCI	
EK 3 (U)	Potrafi interpretować i ocenić rolę składników odżywczych i suplementów diety w żywieniu sportowca

EK 4 (U)	Potrafi wykorzystać wiedzę dotyczącą suplementów diety i zaplanować ich stosowanie w różnych formach i okresach aktywności sportowej. Wymienia zagrożenie dla organizmu związane z nadmiernym stosowaniem suplementów diety w sporcie
KOMPETENCJE	
EK 5 (K)	Rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie, potrafi inspirować i organizować proces uczenia się innych osób. Demonstruje postawę promującą zdrowie i aktywność fizyczną.

TRZĘSCI PROGRAMOWE PRZEDMIOTU Z PODZIAŁEM NA FORMY ZAJĘĆ

Forma zajęć – ĆWICZENIA	
Ćw. 1	Suplementy diety wspomagające działanie układu ruchu
Ćw. 2	Suplementy diety wspomagające działanie układu nerwowego
Ćw. 3	Suplementy diety wspomagające działanie układu krwionośnego
Ćw. 4	Suplementy diety wspomagające działanie układu oddechowego
Ćw. 5	Suplementy diety wspomagające działanie układu trawiennego
Ćw. 6	Suplementy diety wspomagające funkcje skóry
Ćw. 8	Preparaty suplementacyjne dla kobiet
Ćw. 9	Preparaty suplementacyjne dla mężczyzn
Ćw. 10	Preparaty suplementacyjne dla ludzi aktywnych w podeszłym wieku
Ćw. 11	Preparaty suplementacyjne dla ludzi aktywnych odchudzających się
Ćw. 12	Preparaty suplementacyjne dla osób aktywnych pracujących umysłowo
Ćw. 13	Preparaty suplementacyjne dla osób aktywnych pracujących fizycznie
Ćw. 14	Preparaty suplementacyjne dla podniesienia odporności

NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

1. – ćwiczenia

SPOSOBY I METODY OCENY (F – FORMUJĄCA, P – PODSUMOWUJĄCA)

F1. – ocena aktywności na zajęciach
--

P1. – ocena przygotowania z materiału przedstawionego na ćwiczeniach- zaliczenie

LITERATURA OBOWIĄZKOWA

1. Delavier F., Gundill M. Suplementy żywnościowe dla sportowców. JK, 2016
2. Celejowa I. Żywnienie w sporcie. PZWL Warszawa, 2016.
3. Zając A. Poprzęcki S. Waśkiewicz Z. Suplementacja w sporcie. AWF Katowice, 2007
4. Zając A. i wsp. Żywnienie i suplementacja w sporcie, rekreacji i stanach chorobowych. AWF Katowice 2014.
5. H. Ciborowska, A. Rudnicka “Dietetyka. Żywnienie zdrowego i chorego człowieka”, PZWL, Warszawa, 2009
6. Jan Gawęcki. Żywnienie człowieka” (t.1,2,3), red., Warszawa: Wydaw. Nauk. PWN, 2007
7. H. Kunachowicz, I. Nadolna, K. Iwanow, B. Przygoda “Wartość odżywcza wybranych produktów spożywczych i typowych potraw”, Warszawa: Wydaw. Lekarskie PZWL, 2008

Nazwa przedmiotu:

METODY BIOMECHANICZNE DIAGNOSTYKI CZYNNOŚCI I STABILNOŚCI NARZĄDU RUCHU W PROCESIE TRENINGU LECZNICZEGO
--

(do wyboru)

Kierunek: FIZJOTERAPIA	Kod przedmiotu:
-------------------------------	-----------------

Profil kształcenia: praktyczny	W13/FM
---------------------------------------	--------

Poziom studiów:	Rok: IV
-----------------	----------------

Jednolite magisterskie	Semestr: 8
-------------------------------	-------------------

Forma zajęć:	Liczba punktów ECTS: 4
--------------	-------------------------------

ćwiczenia	
------------------	--

CELE PRZEDMIOTU

C1	Wyposażenie studenta w wiedzę i umiejętności praktyczne w zakresie wykorzystania nowoczesnych urządzeń diagnostyczno – treningowych jakimi są platformy stabilometryczne, balansowe i padobarograficzne, w różnych schorzeniach narządu ruchu.
-----------	--

C2	Uświadomienie studentom, iż wykorzystanie tego typu platform ułatwia przeprowadzenie wnikliwej analizy biomechanicznej przypadku, często naświetlając patomechanizm zaistniałego schorzenia, umożliwiając ocenę, kontrolę prawidłowego rozkładu mas ciała na podłożu – obciążania kończyny, a także, co w wielu wypadkach jest rzeczą dość trudną, w pełni wymiernego kontrolowania postępów wszystkich składowych zastosowanej terapii.
-----------	--

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

	Wymagana jest wiedza w zakresie podstaw biomechaniki i patobiomechaniki oraz anatomiczno – biologicznych podstaw funkcjonowania narządu ruchu człowieka zdobyta w pierwszym semestrze nauki.
	Wymagana jest również umiejętność korzystania z różnych źródeł informacji.
	Umiejętności pracy samodzielnej oraz w grupie.

OPIS EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

WIEDZA	
EK 1(W)	Zna pojęcia takie jak stabilność i równowaga posturalna człowieka, zna układy referencyjne oraz sygnały kontrolujące postawę stojącą, ma wiedzę na temat znaczenie receptorów czucia głębokiego, narządu wzroku oraz błędnika dla regulacji równowagi ciała oraz stabilności posturalnej.
EK 2 (W)	Zna budowę i zasady działania platform tensometrycznych i stabilometrycznych
UMIEJĘTNOŚCI	
EK 3 (U)	Potrafi wykonać badanie i zinterpretować wyniki pracując na platformach tensometrycznych i platformie stabilometrycznej
KOMPETENCJE	
EK 4 (K)	Rozumie potrzebę ciągłego uczenia się i zdobywania nowych umiejętności zawodowych

TREŚCI PROGRAMOWE PRZEDMIOTU Z PODZIAŁEM NA FORMY ZAJĘĆ

Forma zajęć – ĆWICZENIA

Ćw. 1	Przedstawienie szczegółowego programu zajęć. Stabilność a równowaga. Układy referencyjne oraz sygnały kontrolujące postawę stojącą. Procesy regulacji równowagi w ujęciu neurofizjologicznym. Znaczenie receptorów czucia głębokiego, narządu wzroku oraz błędnika dla regulacji równowagi ciała oraz stabilności posturalnej. Reakcje i odruchy równoważne i ich rozwój w ontogenezie.
Ćw. 2	Ocena wybranych objawów i testów stosowanych w diagnostyce zaburzeń równowagi pochodzenia błędnikowego i mózdkowego. Zaburzenia równowagi u osób starszych. Ocena zdolności równoważnych – test Tinnetiego. Ogólne założenia i cele fizjoprofilaktyki gerontologicznej a trening równowagi - profilaktyka upadków.
Ćw. 3	Podstawowe sposoby i metody oceny stabilności i zdolności równoważnych. Platformy stabilometryczne – budowa, zasady działania. Praktyczna nauka obsługi oprogramowania - Platforma stabilometryczna „Berotec”. Pomiar podstawowych parametrów odzwierciedlających sprawność procesów równoważnych przy użyciu platformy stabilometrycznej „Berotec”: rzut środka nacisku stóp na podłoże, oscylacja środka ciężkości ciała w różnych kierunkach (ścieżka środka ciężkości – path way), dystrybucja (symetria) obciążenia platformy przez badanego.
Ćw. 4	Ocena zachowania i rzutu środka ciężkości ciała z włączoną i wyłączoną kontrolą wzrokową – wskaźnik Romberga . Zastępcze sprzężenie zwrotne (biofeedback) w procesie treningu leczniczego. Wykorzystanie platform balansowych w treningu opartym o zjawisko zastępczego sprzężenia zwrotnego.
Ćw. 5	Wykorzystanie platformy stabilometrycznej w procesie treningu leczniczego. Przykładowe programy usprawniania wykorzystujące trening proprioceptywny u chorych ze dysfunkcjami narządu ruchu w obrębie kończyn dolnych.
Ćw. 6	Badanie stopy. Struktury anatomiczne odpowiedzialne za prawidłową funkcję stopy. Podstawowe techniki oceny sprawności statycznej i dynamicznej stopy.
Ćw. 7	Platforma tensometryczna „Mat Scan”– ocena statyczna i dynamiczna stopy.
Ćw. 8	Platforma tensometryczna „Mat Scan”– analiza uzyskanych wyników i ich interpretacja.
Ćw. 9	Wykorzystanie platformy tensometrycznej do określenia potencjalnych rejonów stopy podatnych bądź też narażonych na powstawanie owrzodzeń – stopa cukrzycowa.

NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

1. – ćwiczenia – prezentacja multimedialna, ćwiczenia praktyczne z wykorzystaniem poznanych testów i urządzeń, dyskusja, praca w grupach.

SPOSOBY I METODY OCENY (F – FORMUJĄCA, P – PODSUMOWUJĄCA)

F1. – ocena pracy studenta w trakcie ćwiczeń – obserwacja prowadzącego i pomocnika technicznego, obecność na zajęciach
F2. – ocena praktycznego wykonania badania z wykorzystaniem poznanych testów i urządzeń
P1. – ocena opanowania materiału nauczania będącego przedmiotem ćwiczeń – test pisemny

LITERATURA PODSTAWOWA

1. Błaszczyk. Biomechanika kliniczna. AWF Katowice, 2008
2. Golema M. Charakterystyka procesu utrzymywania równowagi ciała człowieka w obrazie stabilograficznym. Wrocław: Wyd. AWF; 2002.
3. Nowotny J, Nowotny – Czupryna O, Czupryna K. Reedukacja posturalna w systemie stacijnym. Bielsko – Biała: WSA; 2008.
4. Nowotny J. (red.) Podstawy fizjoterapii – Podstawy metodyczne i technika wykonywania niektórych zabiegów. Kraków: Kasper; 2004.
5. Nowotny J. (red.) Podstawy kliniczne fizjoterapii w dysfunkcjach narządu ruchu. Podręcznik dla studentów fizjoterapii i fizjoterapeutów. Warszawa: MediPage; 2006.
6. Traczyk ZW, Trzebski A. Fizjologia człowieka z elementami fizjologii stosowanej i klinicznej. Wydanie III zmienione i uzupełnione, Warszawa: PZWL; 2000.
7. Nowotny J. (red.) Edukacja i reedukacja ruchowa. Kraków: Kasper; 2002.

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA

1. Nowotny J, Saulicz E. Niektóre zaburzenia statyki ciała i ich korekcja. Wyd. AWF Katowice; 1998.
2. Czamara A.,: Fizjoterapia po operacjach chrząstki stawu kolanowego., Fizjoterapia Polska., Vol. 3, Nr 4, 2003,401-411)

Nazwa przedmiotu: METODY FIZYKOTERAPEUTYCZNE I MECHANOTERAPEUTYCZNE W TERAPII POWIĘZIOWEJ I INNYCH ZMIANACH TKANKOWYCH (do wyboru)	
Kierunek: FIZJOTERAPIA Profil kształcenia: praktyczny	Kod przedmiotu: W14/FM
Poziom studiów: Jednolite magisterskie	Rok: IV Semestr: 8
Rodzaj zajęć: ćwiczenia	Liczba punktów ECTS: 4

CELE PRZEDMIOTU

C1	Przekazanie wiedzy o powstawaniu odruchowych zmian tkankowych w chorobach narządu ruchu i niektórych chorobach narządów wewnętrznych.
C2	Wyposażenie studenta w umiejętność diagnozowania i terapii fizykalnej odruchowych zmian tkankowych.

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

	Znajomość anatomii tkanek miękkich narządu ruchu oraz mechanizmów neurologicznych i neurowegetatywnych zawiadujących funkcją tych tkanek.
	Podstawowa wiedza z zakresu fizykoterapii i masażu klasycznego.

OPIS EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

WIEDZA	
EK 1(W)	Zna teoretyczne podstawy działania bodźców fizykalnych oraz potrafi wytłumaczyć i uzasadnić ich zastosowanie w terapii w odruchowych zmianach tkankowych.
EK 2(W)	Potrafi wymienić wskazania, przeciwwskazania i skutki uboczne zabiegów fizykoterapeutycznych w terapii odruchowej oraz wyjaśnić ich mechanizm działania.

UMIEJĘTNOŚCI	
EK 3(U)	Posiada umiejętności praktyczne i techniczne niezbędne do prawidłowego przeprowadzania zabiegów z zakresu fizykoterapii w odruchowych zmianach tkankowych.
EK4 (U)	Potrafi dobrać i obsługiwać podstawową aparaturę i sprzęt do fizykoterapii stosowany w terapii odruchowych zmianach tkankowych.
KOMPETENCJE	
EK 5(K)	Wszystkie zabiegi fizykalne wykonuje przestrzegając zasad metodyki z zachowaniem zasad bezpieczeństwa pracy.

TREŚCI PROGRAMOWE PRZEDMIOTU Z PODZIAŁEM NA FORMY ZAJĘĆ

Forma zajęć – ĆWICZENIA	
Ćw. 1	Fizjopatologia powstawania zmian odruchowo tkankowych w terapii zachowawczej i ich znaczenie.
Ćw. 2	Omówienie zmian odruchowych w różnych strukturach tkankowych (w skórze, tkance podskórnej, mięśniach, powięziach i naczyniach).
Ćw. 3	Mięśniowo-powięziowe punkty spustowe (MPPS) definicja, klasyfikacja, diagnostyka punktów spustowych, terapia punktów spustowych.
Ćw. 4	Omówienie i zastosowanie metod fizykoterapeutycznych manualnych i aparaturowych stosowanych w terapii odruchowych zmian tkankowych (laseroterapia, elektrostymulacja, terapia skojarzona, masaż, igłoterapia). Pojęcie tensegracji i łańcuchów tensegracyjnych. Ćwiczenia praktyczne, przypomnienie technik zabiegowych.
Ćw. 5	Metody aparaturowe stosowane do oceny rezultatów terapii fizykalnej w odruchowych zmianach tkankowych, miotonometria, algezymetria.
Ćw. 6	Techniki diagnozowania odruchowych zmian tkankowych w skórze (przeczulica, zmiany niedokrwienne, zmiany oporu elektrycznego). Metody oceny wizualne, palpacyjne elektrostymulacyjne, pirometryczne. Terapia zmian odruchowych skóry i ich ocena
Ćw. 7	Techniki diagnozowania odruchowych zmian w tkance łącznej. Metody oceny palpacyjne i miotonometryczne. Terapia zmian odruchowych tkanki łącznej i jej ocena.

Ćw. 8	Techniki diagnozowania odruchowych zmian w mięśniach. Metody oceny wizualne i palpacyjne. Terapia zmian odruchowych w mięśniach i ich ocena.
Ćw. 9	Techniki diagnozowania odruchowych zmian tkankowych w mięśniach. Metody oceny, algometryczne i miotonometryczne. Terapia zmian odruchowych w mięśniach i ich ocena.
Ćw. 10	Terapia fizykalna punktów spustowych PS wybranych mięśni w bólach głowy i odcinka szyjnego. Ocena efektów terapii.
Ćw. 11	Terapia fizykalna punktów spustowych PS wybranych mięśni w dolegliwościach okolicy barkowej i ramiennej. Ocena efektów terapii.
Ćw. 12	Terapia fizykalna punktów spustowych PS w dolegliwościach dolnej części tułowia. Ocena efektów terapii. Podsumowanie i zaliczenie zajęć

NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

1. – ćwiczenia – prezentacja multimedialna, ćwiczenia praktyczne z wykorzystaniem poznanych testów i urządzeń, dyskusja, praca w grupach.

SPOSOBY I METODY OCENY (F – FORMUJĄCA, P – PODSUMOWUJĄCA)

F1. – ocena pracy studenta w trakcie ćwiczeń – obserwacja prowadzącego, obecność na zajęciach

F2. – ocena praktycznego wykonania badania z wykorzystaniem poznanych testów i urządzeń

P1. – ocena opanowania materiału nauczania będącego przedmiotem ćwiczeń – test pisemny

LITERATURA PODSTAWOWA

1. Richter P, Hebgen E. Punkty spustowe i łańcuchy mięśniowo – powięziowe w osteopatii i terapii manualnej. Red.Gieremek K. Galaktyka, 2010.
2. Jankowiak J. Masaż leczniczy. PZWL Warszawa, 1974.
3. Prochowicz Z. Podstawy masażu leczniczego. PZWL Warszawa, 1990.
4. Kasperczyk T. Masaż segmentarny.

Nazwa przedmiotu: AKTYWNE FORMY REHABILITACJI NARZĄDÓW ZMYŚLU (do wyboru)	
Kierunek: FIZJOTERAPIA Profil kształcenia: Praktyczny	Kod przedmiotu: W15/FM
Poziom studiów: Jednolite magisterskie	Rok: IV Semestr: 8
Forma zajęć: ćwiczenia	Liczba punktów ECTS: 3

CELE PRZEDMIOTU

C1	Ugruntowanie i wzbogacenie wiedzy o uwarunkowaniach funkcji organizmu jakie są postawą zmian adaptacyjnych i przystosowawczych.
C2	Nabycie umiejętności: programowania zajęć, prowadzenia kontroli w czasie usprawniania ruchowego, dobór właściwych form i metod do zakresu nauczania ćwiczeń, dobór treningu w celu utrwalenia wymaganych zmian adaptacyjnych ułatwiających wykonanie zadania ruchowego.
C3	Uzyskanie kompetencji do tworzenia programów usprawniania osób w różnym wieku z różnymi dysfunkcjami narządów zmysłów.

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

	Wiedza z zakresu fizjologii, biomechaniki, kinezylogii, kształcenia umiejętności ruchowych.
	Kliniczne podstawy fizjoterapii w dysfunkcjach narządów zmysłów takich jak wzrok, słuch.

OPIS EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

WIEDZA	
EK 1 (W)	Posiada wiedzę na temat doboru i stosowania różnego rodzaju ćwiczeń fizycznych i specyficznego treningu w kompleksowym usprawnianiu osób z różnymi dysfunkcjami narządów zmysłów takimi jak wzrok, słuch.

UMIEJĘTNOŚCI	
EK 2 (U)	Potrafi opracować, przeprowadzić, modyfikować programy usprawniania z uwzględnieniem zasad i celów aktywności ruchowej dla osób z różnymi stopniami dysfunkcji narządów zmysłów : słuchu, wzroku. Potrafi kompleksowymi ćwiczenia uzyskiwać efekty adaptacyjne.
KOMPETENCJE	
EK 3 (K)	Okazuje zrozumienie dla problemów związanych z niepełnosprawnością

TREŚCI PROGRAMOWE PRZEDMIOTU Z PODZIAŁEM NA FORMY ZAJĘĆ

Forma zajęć – ĆWICZENIA	
Ćw. 1	Zasady i cele aktywności ruchowej osób z dysfunkcją narządów zmysłów.
Ćw. 2	Aktywność fizyczna spełniająca funkcje adaptacyjne dla osób z uszkodzonym narządem wzroku- niewidome i niedowidzące
Ćw. 3	Aktywność fizyczna spełniająca funkcje adaptacyjne dla osób z uszkodzonym narządem słuchu- głuchych i niedosłyszących
Ćw.4	Aktywność fizyczna spełniająca funkcje adaptacyjne dla osób z kompleksowymi uszkodzeniami narządów w geriatrici: niedowidzące, niedosłyszące.
Ćw.5	Formy aktywności fizycznej- integracyjne
Ćw.6	Zaliczenie w formie samodzielnego prowadzenia zajęć ruchowych

NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

1. –ćwiczenia, hala sportowa, teren, sprzęt sportowy: piłki z dzwoneczkami, gogle z zaciemnieniem szybki, kijki do Nordic Walking

SPOSOBY I METODY OCENY (F – FORMUJĄCA, P – PODSUMOWUJĄCA)

F1. – Ocena przygotowania studenta do ćwiczeń.

F2. – Ocena prezentowania ćwiczeń i zadań ruchowych w grupie.

F3. – Ocena przygotowania w formie pracy pisemnej -konspekt.

P1. – Ocena opanowania ćwiczeń, materiału teoretycznego i samodzielne przeprowadzenie jednostki ćwiczeniowej.

LITERATURA OBOWIĄZKOWA

1. Suchanowski A., Okulczyk K., (2012) Aktywność ruchowa adaptacyjna. AWFIS Gdańsk
2. Traczyk W.Z., Fizjologia człowieka w zarysie. Wydawnictwo Lekarskie
3. Nowotny J., (2004) Podstawy fizjoterapii Część 1,2,3 Wyd. Kasper, Kraków .367s.
4. Morgulec-Adamowicz, Kosmol A., 2008 „Wprowadzenie do adoptowanej aktywności fizycznej (APA)”, w: Teoria i praktyka osób niepełnosprawnych. Red. A. Kosmol, Wydawnictwo AWF, Warszawa s.159-172
5. Gawlik K., Zwierzchowska A. 2005. Wychowanie fizyczne niewidomych i słabo widzących. AWF, Katowice.
6. Zwierzchowska A., Gawlik K. 2005. Wychowanie fizyczne dzieci i młodzieży niesłyszącej i słabo słyszącej. AWF, Katowice.

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA

1. Kowalski S., 2007 „Psychologia rehabilitacji” Wydawnictwo akademickie i profesjonalne, W-wa.
2. Szumski G., 2009 „Integracja kształcenia niepełnosprawnych : sens i granice zmiany edukacyjnej” „APS”, W-wa.
3. Buchrynowska -Fic J., 1999 „Właściwości i metodyka ćwiczeń fizycznych oraz sport inwalidzki” Wyd. Lek. PZWL, W-wa

Nazwa przedmiotu:

**AKTYWNE FORMY REHABILITACJI W DYSFUNKCJACH NARZĄDU RUCHU
(do wyboru)**

Kierunek: **FIZJOTERAPIA**
Profil kształcenia: **Praktyczny**

Kod przedmiotu:
W16/FM

Poziom studiów: Jednolite magisterskie	Rok: IV Semestr: 8
Forma zajęć: ćwiczenia	Liczba punktów ECTS: 3

CELE PRZEDMIOTU

C1	Zapoznanie studentów z przedmiotem oraz jego związkiem z rehabilitacją ruchową - fizjoterapią.
C2	Nabycie umiejętności wykorzystywania ćwiczeń fizycznych w procesie rehabilitacji oraz w prowadzeniu zajęć sportowych z aktywnej rehabilitacji sportowej.

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

Bez wymagań wstępnych.

OPIS EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

WIEDZA	
EK 1 (W)	Posiada wiedzę z zakresu konstruowania podstawowej jednostki ćwiczeniowej, grupowej ukierunkowanej na cele profilaktyczne i terapeutyczne w dysfunkcjach narządu ruchu.
EK 2 (W)	Posiada wiedzę organizacyjną i merytoryczną konieczną do przeprowadzenia zajęć sportowych dla osób z różnymi dysfunkcjami aparatu ruchu.
EK 3 (W)	Posiada wiedzę o doborze różnych form sportowych stosowanych u osób niepełnosprawnych z dysfunkcjami narządu ruchu z uwzględnieniem przeciwwskazań i właściwego doboru obciążeń fizycznych przeciwdziałających przeciążeniu organizmu .
UMIEJĘTNOŚCI	
EK 4 (U)	Potrafi ocenić i realizować proces kształcenia ruchowego u osób z dysfunkcją narządu ruchu.
EK 5 (U)	Potrafi opisać mechanizmy uczenia się czynności ruchowych i instruować chorych odnośnie wykonywanych ćwiczeń.
KOMPETENCJE	

EK 6 (K)	Potrafi propagować, promować zdrowy styl życia i aktywność fizyczną wśród osób z dysfunkcjami narządu ruchu.
---------------------	--

TREŚCI PROGRAMOWE PRZEDMIOTU Z PODZIAŁEM NA FORMY ZAJĘĆ

Forma zajęć – ĆWICZENIA	
Ćw. 1,2	Trening w sporcie osób po URK
Ćw. 3	Historia sportu inwalidów oraz ruchu olimpijskiego w Polsce i na świecie
Ćw. 4,5	Goal-boll jako forma aktywności ludzi z dysfunkcją narządu wzroku. Zasady gry, sędziowanie, nauka orientacji na boisku, pomoc i asekuracja zawodników w początkowym okresie szkolenia. Gra właściwa.
Ćw.6,7	Piłka siatkowa w pozycji siedzącej jako sport dla niepełnosprawnych z dysfunkcją kończyn dolnych. Nauka odbicia sposobem górnym i dolnym w pozycji siedzącej. Zagrywki. Przepisy, sędziowanie.
Ćw.8,9	Trening techniki jazdy wózkiem inwalidzkim. Zasady treningu: a. świadomości i aktywności b. indywidualizacji c. pogładowości d. systematyczności e. trwałości
Ćw. 10,11	Nauka prawidłowej pozycji tułowia na wózku, chwyt obręczy napędowej.
Ćw. 12	Jazda przodem ze zwróceniem uwagi na poszczególne fazy ruchu: - jazda z maksymalną prędkością, ekonomiczna
Ćw. 13,14	Pokonywanie slalomu, zabawa w berka, samo asekuracja przy upadku w tył. - samoasekuracja z przechwytem za przeciwne koło - samoasekuracja bez przechwyty za przeciwne koło - jazda tyłem
Ćw.15,16	Balans nauka utrzymania równowagi głębokiej i niskiej, obroty , jazda tyłem w balansie , slalom w balansie, zabawa w berka w balansie. Wjazd i zjazd z chodnika, przejazd pojedynczego progu.
Ćw.17,18	Nauka przejazdu przez tory tramwajowe lub kolejowe, pokonywanie wzniesień. Zjazd z pochyłości.
Ćw. 19,20	Zaliczenie końcowe z praktycznego wykazania się umiejętnościami poruszania się na wózku inwalidzkim.

NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

1. ćwiczenia

SPOSOBY I METODY OCENY (F – FORMUJĄCA, P – PODSUMOWUJĄCA)

F1. – ocena przygotowania studenta do ćwiczeń
F2. – ocena prezentowania ćwiczeń ruchowych w grupie
F3. – ocena aktywności podczas ćwiczeń
F4. – ocena przygotowania w formie pracy pisemnej -konspekt
P1. – ocena opanowania ćwiczeń i przeprowadzenie samodzielnie zajęć

LITERATURA OBOWIĄZKOWA

1. Czabański B.: Wybrane zagadnienia uczenia się i nauczania techniki sportowej. AWF Wrocław 1991r.
2. Nowotny J., Nowotny-Czupryna O., Czupryna K., Plinta R.: Edukacja i reedukacja ruchowa, Wyd. Kasper, Kraków, 2003
3. Bolach E. Zespołowe gry sportowe jako sposób doskonalenia systemu kompensacyjnego inwalidów narządu wzroku. AWF, Wrocław, 1994
4. Nowotny J., Edukacja i reedukacja ruchowa, Wyd. Kaper, Kraków
5. Groffik D., Metodyka stosowania ćwiczeń fizycznych w profilaktyce i terapii AWF Katowice 2009

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA

1. Łobożewicz T., Stan i uwarunkowania aktywności ruchowej ludzi w starszym wieku w Polsce, AWF, Warszawa 1991r

Nazwa przedmiotu: ZAOPATRZENIE TECHNICZNO MEDYCZNE W WADACH WZROKU I SŁUCHU (do wyboru)	
Kierunek: FIZJOTERAPIA Profil kształcenia: praktyczny	Kod przedmiotu: W17/FM
Poziom studiów: Jednolite magisterskie	Rok: IV Semestr: 7

Forma zajęć: ćwiczenia	Liczba punktów ECTS: 3
----------------------------------	----------------------------------

CELE PRZEDMIOTU

C1	Główne zadania, to opanowanie przez studentów podstawowych wiadomości i umiejętności dotyczących zaopatrzenia osób z niepełnosprawnością sensoryczną w sprzęt techniczny oraz medyczny umożliwiający samodzielne funkcjonowanie w aspekcie życia zawodowego, edukacyjnego i społecznego w warunkach utraty wzroku lub słuchu, niedowidzenia czy niedosłuchu.
C2	Student zdobędzie wiedzę postrzegania problemów w funkcjonowaniu osób z dysfunkcją narządu wzroku i słuchu, będzie mógł wstępnie ocenić zaburzenia sensoryczne pacjenta.
C3	Student nabędzie umiejętności w zakresie wykorzystywania sprzętu specjalistycznego umożliwiającego kompensację utraconych zdolności wynikających z wad nabytych i wrodzonych narządy wzroku i słuchu

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

	Umiejętności w zakresie obserwacji zachowań będących podstawą do wstępnej oceny funkcjonowania narządu wzroku i słuchu.
	Wiedza w zakresie funkcjonowania narządów zmysłu.
	Umiejętności korzystanie z różnych źródeł informacji.
	Podstawowe zdolności interpersonalne.

OPIS EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

WIEDZA	
EK 1 (W)	Student posiada wiedzę w zakresie budowy anatomicznej i fizjologii narządów wzroku i słuchu, zna jednostki chorobowe oraz ich etiologię.
EK 2 (W)	Student zna budowę i przeznaczenie przyborów optycznych oraz sprzętu elektronicznego kompensującego dysfunkcję wzroku i słuchu, ma wiedzę dotyczącą stosowania właściwych rozwiązań zaopatrzenia rehabilitacyjnego w zależności od jednostki chorobowej.
UMIEJĘTNOŚCI	

EK 3 (U)	Student potrafi dobrać w zależności od jednostki chorobowej narządów wzroku i słuchu, ubytku funkcjonalnego, budowy anatomicznej i wieku odpowiedni rodzaj wyrobu medycznego
EK 4 (U)	Student posiada umiejętność kompetentnego komunikowania się z chorym i lekarzem różnych specjalności medycznej w ramach zespołów rehabilitacyjnych oraz z przedstawicielami innych zawodów w zakresie ochrony zdrowia.
KOMPETENCJE	
EK 5 (K)	Student potrafi brać odpowiedzialności za pracę własną i podejmowane decyzje
EK 6 (K)	Student okazuje zrozumienie dla problemów związanych z chorobą i niepełnosprawnością

TREŚCI PROGRAMOWE PRZEDMIOTU Z PODZIAŁEM NA FORMY ZAJĘĆ

Forma zajęć – ĆWICZENIA	
Ćw. 1	Budowa anatomiczna i fizjologia narządu wzroku i słuchu
Ćw. 2	Schorzenia narządu wzroku – definicja, objawy, problemy. Ćwiczenia na symulatorach wad wzroku. Podział dysfunkcji wzroku. Dysfunkcje wynikające z AMD, jaskry, zaćmy, retinopatii cukrzycowej, wysokiej krótkowzroczności, chorób genetycznych.
Ćw. 3	Komunikacja z osobami z dysfunkcją wzroku – ogólne zasady, prowadzenie osób niewidomych i niedowidzących. Ćwiczenia z wykorzystaniem pomocy, takich jak opaski na oczy, białe laski.
Ćw. 4	Usprawnianie widzenia przy pomocy okularów, monookularów, okularów z filtrami medycznymi. Czytanie z wykorzystaniem szkieł powiększających, lup optycznych, soczewek kontaktowych
Ćw. 5	Czytanie tekstu za pomocą nowoczesnych rozwiązań – powiększalników i lup elektronicznych, pozwalających m.in. na płynne powiększenie, zmianę kolorów tła i liter, zapisywania powiększonych obrazów.
Ćw. 6	Rehabilitacja z zakresu wykonywania czynności dnia codziennego z użyciem udźwiękowionych urządzeń (m.in. sprawdzanie temperatury, godziny, odczytywanie kolorów, sprawdzanie natężenia światła, pomiar ciśnienia, oznaczanie przedmiotów, używanie telefonu).
Ćw. 7	Rehabilitacja i kształcenie poprzez zabawę – wypukłe gry planszowe, udźwiękowane gry, wypukłe i brajlowskie materiały edukacyjne.

Ćw. 8	Orientacja przestrzenna – nauka samodzielnego poruszania się. Przydatne pomoce, takie jak białe laski, nawigacje dla osób z dysfunkcją wzroku.
Ćw. 9	Dostosowanie obiektów użyteczności publicznej do potrzeb osób z dysfunkcją wzroku. Rozwiązania, które ułatwiają samodzielne poruszanie się – oznaczenia poziome (ścieżki naprowadzające, pola uwagi), oznaczenia pionowe (tabliczki brajlowskie, mapy i plany wypukłe).
Ćw. 10	Korzystanie z komputera, aplikacji biurowych, programów, internetu, poczty elektronicznej dzięki odpowiednim programom udźwiękawiającym oraz powiększającym.
Ćw. 11	Czytanie książek, dokumentów przy użyciu odtwarzaczy książek, urządzeń lektorskich. Nagrywanie notatek za pomocą dyktafonów udźwiękowionych.
Ćw. 12	Pomoce brajlowskie możliwością odczytu i zapisu tekstu w alfabecie brajla – monitory brajlowskie, drukarki brajlowskie, wygrzewarki.
Ćw. 13	Przygotowanie materiałów w postaci elektronicznej, dźwiękowej, brajlowskiej.
Ćw. 14	Higiena wzroku – stymulacja wzroku u dzieci z wykorzystaniem pomocy, dbałość o wzrok w wykonywaniu codziennych czynności (m.in. przy pracy z komputerem). Terapia widzenia.
Ćw. 15	Schorzenia narządu słuchu – definicja, objawy, problemy osób. Podział dysfunkcji słuchu.
Ćw. 16	Usprawnianie słyszenia za pomocą aparatów słuchowych ich charakterystyka, podział ze względu na przewodnictwo Systemy CROS, system terapii szumów usznych
Ćw. 17	Komunikacja z osobami z dysfunkcją słuchu, alternatywne metody komunikacji (język migowy, alfabet Lorma).
Ćw. 18	Wykorzystanie systemów FM, pętli indukcyjnych
Ćw. 19	Nowoczesne metody diagnostyczne w chorobach narządu wzroku i słuchu, (badanie OCT, AF, HRT, AT, AI, AS, ENG)

NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

1. Sprzęt zaopatrzenia medycznego dla osób z dysfunkcją narządu słuchu i wzroku
2. Prezentacja multimedialna

SPOSOBY I METODY OCENY (F – FORMUJĄCA, P – PODSUMOWUJĄCA)

F1. – ocena przygotowania studenta do ćwiczeń
F2. – ocena wykonywanych zadań podczas ćwiczeń
F3. – ocena aktywności podczas ćwiczeń

P1. – ocena opanowania materiału nauczania będącego przedmiotem ćwiczeń

LITERATURA OBOWIĄZKOWA

1. Anatomia i fizjologia narządu wzroku. Al Lens, Sheila Coyne Nemeth, Janice K. Ledford, Wydanie: pierwsze polskie pod red. Marty Misiuk-Hojło, Wydawnictwo Górnicki 2015
2. Anatomia człowieka. Adam Bochenek, Mickał Reicher, Wydawnictwo PZWL 2016
3. Fizjologia człowieka z elementami fizjologii stosowanej i klinicznej, Andrzej Trzebski, Traczyk Władysław, Wydawnictwo PZWL wyd. 3, Warszawa 2012
4. Optyka okulistyczna Optyka, refrakcja oka i soczewki kontaktowe - małe kompendium, West Constance E., Hunter David G. Wydawnictwo Górnicki Wrocław 2012
5. Optyka Okularowa. Marek Zając, Dolnośląskie Wydawnictwo Edukacyjne Wrocław 2003
6. Metody i formy wczesnej rehabilitacji dzieci z uszkodzonym wzrokiem (wybrane zagadnienia). Grażyna Walczak Warszawa: Fundacja na Rzecz Młodzieży Niepełnosprawnej.
7. Kuczyńska-Kwapisz, J. (red.), (2001) . Orientacja przestrzenna w usamodzielnianiu osób niewidomych. Warszawa: Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej.
8. Pedagogika specjalna. Od tradycji do współczesności Chrzanowska Iwona, wyd.1, Kraków 2015
9. Protetyka Słuchu. Edward Hojan, Wydawnictwo UAM Poznań 2014

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA

1. Soczewki kontaktowe. Praktyczny przewodnik właściwego dopasowywania. Morris Judith A., Andrew Gasson Wrocław 2013
2. Jakubowski, S. (2005) . Środki techniczne w rehabilitacji i edukacji osób z niepełnosprawnością sensoryczną.
3. Świat otwarty dla niewidomych. Szanse i możliwości. Marek Kalbarczyk, Wydawnictwo WSiP
4. Przestrzeń jej obrazy, dźwięk, tyflografika i magnigrafika - kompendium. Marek Kalbarczyk Wydawnictwo: Altix Sp z o.o. Warszawa 2015
5. Dopasowanie aparatów słuchowych. Edward Hojan, Wydawnictwo Medton Łódź 2009

Nazwa przedmiotu: WYROBY MEDYCZNE DO ZAOPATRZENIA INDYWIDUALNEGO (LOKOMOCYJNE, URZĄDZENIA PIELĘGNACYJNE, WSPOMAGAJĄCE RESPIRACJĘ, EPITEZY) (do wyboru)	
Kierunek: FIZJOTERAPIA Profil kształcenia: praktyczny	Kod przedmiotu: W18/FM
Poziom studiów: Jednolite magisterskie	Rok: IV Semestr: 7
Forma zajęć: ćwiczenia	Liczba punktów ECTS: 3

CELE PRZEDMIOTU

C1	Poznanie budowy i przeznaczenia oraz zasad stosowania wyrobów medycznych z grupy wyrobów lokomocyjnych, urządzeń pielęgnacyjnych, wspomagających respirację i różnego rodzaju epitez.
C2	Umiejętność oceny rodzaju i stanu zaburzeń i /lub dysfunkcji osoby chorej, niepełnosprawnej lub starszej umożliwiającą dobór prawidłowego wyrobu medycznego do zaopatrzenia indywidualnego.

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

Posiadanie wiedzy z zakresu anatomii, biomechaniki, dysfunkcji narządu ruchu człowieka oraz zaopatrzenia ortetyczno-protetycznego.
Znajomość zagadnień patologii ogólnej człowieka.

OPIS EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

WIEDZA

EK 1 (W)	Student zna budowę i przeznaczenie wyrobów medycznych do zaopatrzenia indywidualnego w obszarze umożliwiającym i/lub wspomagającym lokomocję oraz inne funkcje życiowe , zna zasady doboru tego typu wyrobów w różnych jednostkach chorobowych
UMIEJĘTNOŚCI	
EK 2 (U)	Dokonyje prawidłowej oceny stanu osoby niepełnosprawnej chorej lub starszej i właściwie do potrzeb i możliwości dobiera odpowiedni rodzaj wyrobu medycznego do zaopatrzenia indywidualnego
KOMPETENCJE SPOŁECZNE	
EK 3 (K)	Nie przekracza swoich kompetencji zawodowych i wie kiedy zwrócić się do ekspertów

TRZĘCI PROGRAMOWE PRZEDMIOTU Z PODZIAŁEM NA FORMY ZAJĘĆ

Forma zajęć – ĆWICZENIA	
Ćw. 1	Wyroby lokomocyjne Klasyfikacja, rodzaje i grupy wyrobów umożliwiających i/lub wspomagających lokomocję chorego
Ćw. 2	Wózki dla osób niepełnosprawnych: wózki o napędzie ręcznym (rodzaje, typy budowy, podstawy użytkowania).
Ćw. 3	Wózki dla osób niepełnosprawnych: wózki o napędzie ręcznym - <u>zajęcia</u> praktyczne
Ćw. 4	Wózki dla osób niepełnosprawnych: wózki o napędzie elektrycznym (rodzaje, typy budowy, podstawy użytkowania). Zajęcia praktyczne.
Ćw. 5	Urządzenia do pionizacji, foteliki i siedziska stabilizujące
Ćw. 6	Egzoszkielety Współczesne egzoszkielety medyczne.
Ćw. 7	Egzoszkielec jako element kompleksowej rehabilitacji
Ćw. 8	Egzoszkielec jako element zintegrowanego środowiska teleinformatycznego osoby chorej, niepełnosprawnej i w podeszłym wieku.
Ćw. 9	Bezpieczeństwo egzoszkielec. Kierunki badań i komercjalizacji

Ćw. 10	Transport osób niepełnosprawnych. Transport indywidualny i transport zbiorowy. Regulacje prawne dotyczące kierowców niepełnosprawnych
Ćw. 11	Wyroby stomijne Wyroby do zaopatrzenia i pielęgnacji stomijnej niepowikłanej i powikłanej.
Ćw. 12	Wyroby do zaburzeń kontynencji Wyroby do zaburzeń kontynencji kałowej i urologicznej. Cewki urologiczne. Wyroby chłonne.
Ćw. 13	Urządzenia wspomagające respirację Inhalatory kompresowe i ultradźwiękowe, koncentratory tlenu, aspiratory, urządzenia wentylujące.
Ćw. 14	Urządzenia techniczne pielęgnacyjne i toaletowe. Łóżko pielęgnacyjne, zintegrowany system do higieny osobistej, inne urządzenia techniczne w łazience i toalecie
Ćw. 15	Sprzęt przeciwoleżynowy Materace i poduszki przeciwoleżynowe, sprzęt do ślizgowego przemieszczania i pozycjonowania osób chorych i niepełnosprawnych
Ćw. 16	Epitezy Epitezy piersi – produkty dla kobiet po operacji piersi. Epitezy włosów – peruki Epitezy i protezy oczu

NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

1. **Ćwiczenia** - metoda wykładu i prelekcji

SPOSOBY I METODY OCENY (F – FORMUJĄCA, P – PODSUMOWUJĄCA)

F1. – obecność i aktywność na ćwiczeniach

P1. – zaliczenie w formie kolokwium

LITERATURA PODSTAWOWA

1.	Gieremek i wsp. Wyroby medyczne do zaopatrzenia indywidualnego. PZWL 2016
2.	Pączek L, Mucha K. Foroniewicz B. Choroby wewnętrzne - podręcznik dla studentów pielęgniarstwa i położnictwa. PZWL 2009.
3.	Dega W. /red./ : Ortopedia i Rehabilitacja. , PZWL W-wa. 1983
4.	Myśliborski T. : Zaopatrzenie ortopedyczne. , PZWL W-wa. 1983
5.	Olszewski W. (1979) Kompendium postępowania w okresie przed i pooperacyjnym w chirurgii ogólnej. PZWL Warszawa
6.	Woźniewski M. (red.) . Fizjoterapia w onkologii. PZWL 2016.
7.	Mikołajewska E. Fizjoterapia po mastektomii. PZWL. Warszawa 2010
8.	Bartyzel – Lechforowicz M., Jandziś E. Fizjoterapia w wybranych schorzeniach geriatrycznych. Wyd. KA Kraków – Rzeszów – Zamość 2009
9.	Red. nauk. Olszewski J. Fizjoterapia w wybranych dziedzinach medycyny, Wyd. PZWL Warszawa 2011

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA

1.	Milanowska K. : Kinezyterapia. , PZWL W-wa. 1999
2.	Przeździak B. : Zaopatrzenie ortopedyczne Via Med. Gdańsk. 2003

Nazwa przedmiotu: DIAGNOZOWANIE AKTYWNOŚCI FIZYCZNEJ I OBCIĄŻEŃ TRENINGOWYCH OSÓB W ŚREDNIM I STARSZYM WIEKU (do wyboru)	
Kierunek: FIZJOTERAPIA Profil kształcenia: praktyczny	Kod przedmiotu: W19/FM
Poziom studiów: Jednolite magisterskie	Rok: IV Semestr: 8
Forma zajęć: ćwiczenia	Liczba punktów ECTS: 2

CELE PRZEDMIOTU

C1	Student opanuje podstawowe wiadomości i umiejętności dotyczące planowania, realizacji i oceny procesu treningowego ze szczególnym uwzględnieniem struktury aktywności fizycznej (częstotliwość, objętość, intensywność oraz rodzaj).
C2	Student zdobędzie wiedzę i umiejętności diagnozowania aktywności fizycznej z uwzględnieniem wieku, płci i indywidualnych możliwości w zakresie sprawności fizycznej człowieka.
C3	Student nabędzie umiejętności planowania treningu zdrowotnego z uwzględnieniem rekomendacji aktywności fizycznej w zdrowym stylu życia

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

	Wiedza i umiejętności w zakresie podstawowych form aktywności fizycznej, sprawności fizycznej oraz prozdrowotnych aspektów uczestnictwa w aktywności fizycznej jako niezbędnego elementu zdrowego życia zdobyte podczas wcześniejszej nauki na różnych etapach edukacji szkolnej.
	Znajomość elementarnych zasad bezpieczeństwa podczas zajęć ruchowych.
	Umiejętności korzystania z różnych źródeł informacji.
	Umiejętności współpracy w grupie jak i samodzielnego działania w zakresie kultury fizycznej.

OPIS EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

WIEDZA	
EK 1 (W)	Student zna metody doboru obciążeń fizycznych decydujących o zdrowiu i sposoby przeprowadzania treningu zdrowotnego.
UMIEJĘTNOŚCI	
EK 2 (U)	Student potrafi zinterpretować zmiany zachodzące w organizmie w trakcie spoczynku i wysiłku fizycznego o różnej intensywności, klasyfikuje i porządkuje czynniki determinujące zdolność wysiłkową człowieka, analizuje rolę aktywności fizycznej w profilaktyce chorób cywilizacyjnych
EK 3 (U)	Student potrafi konstruować program treningowy w oparciu o specjalistyczną wiedzę do kształtowania różnych zdolności motorycznych, wykorzystuje różne rodzaje, formy i techniki ćwiczeń
KOMPETENCJE	
EK 4 (K)	Student propaguje, promuje i aktywnie kreuje zdrowy styl życia. Dbą o poziom aktywności fizycznej i popularyzację aktywnego stylu życia.

TREŚCI PROGRAMOWE PRZEDMIOTU Z PODZIAŁEM NA FORMY ZAJĘĆ

Forma zajęć – ĆWICZENIA	
Ćw. 1	Terminologia związana z aktywnością fizyczną, jej strukturą i diagnozowaniem. Determinanty, korelaty, moderatory i mediatory aktywności fizycznej.
Ćw. 2	Koncepcja Health-Related Fitness. Rekomendacje struktury aktywności fizycznej (częstotliwość, objętość, rodzaj, intensywność) w aspekcie zdrowego stylu życia ludzi dorosłych.
Ćw. 3	Wykorzystanie metod subiektywnych i obiektywnych w ocenie zachowań prozdrowotnych i stylu życia ludzi w średnim i starszym wieku.
Ćw. 4	Nowoczesne metody diagnozowania aktywności fizycznej ludzi w średnim i starszym wieku. Wykorzystanie aplikacji i programów internetowych (w tym Indares) oraz akcelerometrów i krokomierzy do oceny struktury aktywności fizycznej i parametrów sprawności organizmu.
Ćw. 5	Różnice w aktywności fizycznej w zależności od płci, zainteresowań, preferencji, dodatkowo podejmowanej aktywności fizycznej. Najnowsze wyniki badań dotyczące poziomu aktywności fizycznej ludzi w różnym wieku.
Ćw. 6	Programy społecznościowe w promocji aktywności fizycznej i zachowań prozdrowotnych.
Ćw. 7	Tygodniowy trening zdrowotny z zachowaniem rekomendacji aktywności fizycznej i koncepcji Health-Related Fitness.

NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

1. **Ćwiczenia** - zadania ruchowe, ćwiczenia fizyczne, rozwiązywanie problemów, dyskusja, pogadanka, praca samodzielna i w zespole

SPOSOBY I METODY OCENY (F – FORMUJĄCA, P – PODSUMOWUJĄCA)

F1. – ocena przygotowania studenta do ćwiczeń
F2. – ocena monitorowania własnej tygodniowej aktywności fizycznej
F3. – ocena aktywności podczas ćwiczeń
F4. – ocena przygotowania programu tygodniowego treningu zdrowotnego
P1. – ocena opanowania materiału nauczania będącego przedmiotem ćwiczeń

LITERATURA OBOWIĄZKOWA

1. EU Physical Activity Guidelines (2008). Recommended Policy Actions in Support of Health-Enhancing Physical Activity.
2. Mynarski W., Rozpara M., Królikowska B., Puciato D., Graczykowska B. (2012) . Jakościowe i ilościowe aspekty aktywności fizycznej. Opole: Politechnika Opolska
3. Osiński W. (2013). Gerokinezyjologia. Nauka i praktyka aktywności fizycznej w wieku starszym. Warszawa: Wydawnictwo Lekarskie PZWL.
4. Osiński W. (2003). Antropomotoryka. Poznań: Akademia Wychowania Fizycznego.
5. Ryguła I. (red.) (2005) . Elementy teorii, metodyki, diagnostyki i optymalizacji treningu sportowego. Katowice: Akademia Wychowania Fizycznego im. J. Kukuczki
6. U.S. Department of Health and Human Services, (2008). Physical activity guidelines for Americans. Washington, DC: U.S. Department of Health and Human Services.
7. U.S. Department of Health and Human Services (2012). Healthy people 2020. Retrieved 23.6.2013 from the World Wide Web http://www.healthypeople.gov/2020
8. World Health Organization (2010). Global recommendations on physical activity for health. Geneva: World Health Organization.

Nazwa przedmiotu: DIAGNOZOWANIE AKTYWNOŚCI FIZYCZNEJ I OBCIĄŻEŃ TRENINGOWYCH DZIECI I MŁODZIEŻY (do wyboru)	
Kierunek: FIZJOTERAPIA Profil kształcenia: praktyczny	Kod przedmiotu: W20/FM
Poziom studiów: Jednolite magisterskie	Rok: IV Semestr: 8
Forma zajęć: ćwiczenia	Liczba punktów ECTS: 2

CELE PRZEDMIOTU

C1	Student opanuje podstawowe wiadomości i umiejętności dotyczące planowania, realizacji i oceny procesu treningowego ze szczególnym uwzględnieniem struktury aktywności fizycznej (częstotliwość, objętość, intensywność oraz rodzaj).
C2	Student zdobędzie wiedzę i umiejętności diagnozowania aktywności fizycznej z uwzględnieniem wieku, płci i indywidualnych możliwości w zakresie sprawności fizycznej człowieka.

C3	Student nabędzie umiejętności planowania treningu zdrowotnego z uwzględnieniem rekomendacji aktywności fizycznej w zdrowym stylu życia.
-----------	---

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

	Wiedza i umiejętności w zakresie podstawowych form aktywności fizycznej, sprawności fizycznej oraz prozdrowotnych aspektów uczestnictwa w aktywności fizycznej jako niezbędnego elementu zdrowego życia zdobyte podczas wcześniejszej nauki na różnych etapach edukacji szkolnej.
	Znajomość elementarnych zasad bezpieczeństwa podczas zajęć ruchowych
	Umiejętności korzystania z różnych źródeł informacji.
	Umiejętności współpracy w grupie jak i samodzielnego działania w zakresie kultury fizycznej.

OPIS EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

WIEDZA	
EK 1 (W)	Student zna metody doboru obciążeń fizycznych decydujących o zdrowiu i sposoby przeprowadzania treningu zdrowotnego
UMIEJĘTNOŚCI	
EK 2 (U)	Student potrafi zinterpretować zmiany zachodzące w organizmie w trakcie spoczynku i wysiłku fizycznego o różnej intensywności, klasyfikuje i porządkuje czynniki determinujące zdolność wysiłkową człowieka, analizuje rolę aktywności fizycznej w profilaktyce chorób cywilizacyjnych
EK 3 (U)	Student potrafi konstruować program treningowy w oparciu o specjalistyczną wiedzę do kształtowania różnych zdolności motorycznych, wykorzystuje różne rodzaje, formy i techniki ćwiczeń
KOMPETENCJE SPOŁECZNE	
EK 4 (K)	Student propaguje, promuje i aktywnie kreuje zdrowy styl życia. Dbą o poziom aktywności fizycznej i popularyzację aktywnego stylu życia.

TREŚCI PROGRAMOWE PRZEDMIOTU Z PODZIAŁEM NA FORMY ZAJĘĆ

Forma zajęć – ĆWICZENIA

Ćw. 1	Terminologia związana z aktywnością fizyczną, jej strukturą i diagnozowaniem. Determinanty, korelaty, moderatory i mediatory aktywności fizycznej.
Ćw. 2	Koncepcja Health-Related Fitness. Rekomendacje struktury aktywności fizycznej (częstotliwość, objętość, rodzaj, intensywność) w aspekcie zdrowego stylu życia dla dzieci i młodzieży.
Ćw. 3	Wykorzystanie metod subiektywnych i obiektywnych w ocenie zachowań prozdrowotnych i stylu życia dzieci i młodzieży.
Ćw. 4	Nowoczesne metody diagnozowania aktywności fizycznej dzieci, dorosłych i młodzieży. Wykorzystanie aplikacji i programów internetowych (w tym Indares) oraz akcelerometrów i krokomierzy do oceny struktury aktywności fizycznej i parametrów sprawności organizmu.
Ćw. 5	Różnice w aktywności fizycznej w zależności od płci, zainteresowań, preferencji, dodatkowo podejmowanej aktywności fizycznej. Najnowsze wyniki badań dotyczące poziomu aktywności fizycznej ludzi w różnym wieku.
Ćw. 6	Programy społecznościowe w promocji aktywności fizycznej i zachowań prozdrowotnych dla dzieci i młodzieży.
Ćw. 7	Tygodniowy trening zdrowotny z zachowaniem rekomendacji aktywności fizycznej i koncepcji Health-Related Fitness.

NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

1. Ćwiczenia - zadania ruchowe, ćwiczenia fizyczne, rozwiązywanie problemów, dyskusja, pogadanka, praca samodzielna i w zespole

SPOSOBY I METODY OCENY (F – FORMUJĄCA, P – PODSUMOWUJĄCA)

F1 – ocena przygotowania studenta do ćwiczeń
F2 – ocena monitorowania własnej tygodniowej aktywności fizycznej
F3 – ocena aktywności podczas ćwiczeń
F4 – ocena przygotowania programu tygodniowego treningu zdrowotnego
P1 – ocena opanowania materiału nauczania będącego przedmiotem ćwiczeń

LITERATURA OBOWIĄZKOWA

1. EU Physical Activity Guidelines (2008). Recommended Policy Actions in Support of Health-Enhancing Physical Activity.
2. Groffik D. (2015). Struktura aktywności fizycznej młodzieży 15-17 letniej Górnego Śląska. Katowice: Akademia Wychowania Fizycznego im. J. Kukuczki

3.	<p>Madejski E. (2013). Wybrane uwarunkowania osobnicze, rodzinne i szkolne aktywności ruchowej dzieci w młodszym wieku szkolnym. Kraków: Akademia Wychowania Fizycznego.</p>
4.	<p>Młynarski W., Rozpara M., Królikowska B., Puciato D., Graczykowska B. (2012) . Jakościowe i ilościowe aspekty aktywności fizycznej. Opole: Politechnika Opolska</p>
5.	<p>Osiński W. (2003). Antropomotoryka. Poznań: Akademia Wychowania Fizycznego.`</p>
6.	<p>Ryguła I. (red.) (2005) . Elementy teorii, metodyki, diagnostyki i optymalizacji treningu sportowego. Katowice: Akademia Wychowania Fizycznego im. J. Kukuczki</p>
7.	<p>U.S. Department of Health and Human Services, (2008). Physical activity guidelines for Americans. Washington, DC: U.S. Department of Health and Human Services.</p>
8.	<p>U.S. Department of Health and Human Services (2012). Healthy people 2020. Retrieved 23.6.2013 from the World Wide Web http://www.healthypeople.gov/2020</p>
9.	<p>World Health Organization (2010). Global recommendations on physical activity for health. Geneva: World Health Organization.</p>